Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

NOVUM TESTAMENTUM

EX VETUSTISSIMO CODICE VATICANO

SECUNDIS CURIS EDITUM

STUDIO ANGELI MAII

S. R. E. CARD.

ROMAE

ANNO M·DCCC·LIX·

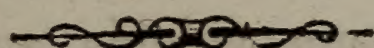
APUD JOSEPHUM SPITHÖVER.

TYPIS S. CONGR. DE PROP. FIDE

CAROLUS VERCELLONE

SODALIS BARNABITES

LECTORI SALUTEM.

I. Vetustissimi iuxta ac celeberrimi codicis graeci vaticani editione, quam pridem Angelus Maius S. R. E. Card. adornaverat, annis ab hinc fere duobus iam in vulgus emissa, nunc prodit Novum Testamentum ad eiusdem codicis fidem minori forma typisque exiguioribus excusum, de quo mentionem fecimus in tomo V. pag. 499. prioris editionis. Quod si haec magno doctissimorum hominum suffragio excepta est, eisque aliquam utilitatem attulit ac porro afferet; haud equidem dubitamus alteram e graeco codice vaticano editionem Novi Testamenti plurimorum votis eo magis satisfacturam esse, quo facilius in opportunos usus adhiberi, neque magno comparari poterit. Verum enimvero potior est caussa, cur eam apud omnes critices sacrae studiosos commendare debeamus. Quum enim absoluta priori editione, eademque rursum cum ipso vaticano codice collata, nonnulla deprehendisset Maius, quae vel omnino corrigenda vel accuratius exhibenda viderentur; quumque illam ad codicis litteram ea ratione, quam ibidem *(tom. 1. p. XI.)* declaravimus, revocandam decrevisset; tunc demum de nova paranda editione cogitare coepit, sed morte praeoccupatus nonnisi Novum Testamentum secundis curis recognitum typis impressum reliquit. Haec igitur altera Novi Testamenti editio non uno ex capite antecellit: idque paucis exemplis in medium adductis demonstrare operae pretium ducimus.

II. In primis, quoties in codice alterius manus lectio exstat varia ab illa quam prima manus expresserat, id saepe Maius in priori editione adnotare neglexerat; qua de re non immerito conquestus est cl. Tischendorfius, vir acerrimi ingenii, cui studia critica plurimum debent. At vero in nova hac editione innumeris locis id in margine notatum invenies. Cf. Matth. I, 8. 10. V, 16. VI, 32. VII, 9. VIII, 3. et alibi passim. Itaque sibi Tischendorfius gratu-

labitur adnotatum comperiens, quod ipse in priori editione maiana desiderabat (conf. *Novum Testamentum graece, Lipsiae 1859. Proleg. p. CXLIII.*), ad Act. VII, 47. codicem a prima manu legere οἰκοδόμησεν, a secunda manu ᾠκοδόμησεν; item I Cor. XI, 3. articulum ὁ ante Χριστός a secunda manu in codice adiectum fuisse.

III. Praeterea prioris editionis quaedam vitia heic sedulo castigantur. Exempli gratia Act. VII, 51. articulum τῆς, qui in codice non legitur, expunctum videbis ante καρδίας (quamquam id in calce ad priorem editionem iam emendatum fuerat); Iudae vers. 4. recte expressum leges παρεισεδύησαν; Rom. XI, 21. φείσεται; I Cor. VII, 22. post ὁμοίως non additur καί; ibid. v. 37. apposite habes ἐν τῇ ἰδίᾳ καρδίᾳ τηρεῖν; XIII, 3. ψωμίσω, et καυχήσωμαι. Alia minutiora adnotare supersedemus, quae studiosis exercitatisque lectoribus hanc cum priori editione conferentibus facile occurrent (1).

IV. At silentio praetereundum non est, in hac altera editione numeros, quibus in codice praenotantur sacri textus sectiones, accurate expressos fuisse, non modo iis locis in quibus unica sectionum series decurrit, sed etiam ubi duplex designatur, quod in priori editione posthabitum fuerat. Ad haec, quo magis studiosorum commodo prospiceret editor, utque pronum cuique foret quodlibet verbum in codice quaerere, propriisque oculis usurpare, numerum adiecit, quo singulae codicis paginae distinctae sunt. Ne tamen libri marginem nimia notationum copia oneraret, quod perspicuitati valde obesse intelligebat, eas omnes abiecit notulas, qui-

(1) Dum haec scribimus ecce defertur ad nos liber per hos dies evulgatus, qui in fronte hunc prae se fert titulum: CODEX VATICANUS . Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ . NOVUM TESTAMENTUM GRAECE *ex antiquissimo codice vaticano edidit Angelus Maius S. R. E. Card. — ad fidem editionis romanae accuratius impressum. — Londini venumdant Williams et Norgate, et D. Nutt; Edinburgae, Williams et Norgate. Lipsiae, F. A. Brockhaus. MDCCCLIX.* Ex libri tegumento docemur librum typis lipsiensibus impressum fuisse. Cupide illum evolvimus; at nil ibi emendatum reperimus praeter id quod nos ad calcem prioris editionis corrigendum significavimus. Alia vero plura quae ad ipsius vaticani codicis fidem in hac altera romana editione vel supplentur vel corriguntur, in lipsiensi omnino desiderantur. Illorum industriam qui vaticani codicis textum propagare nituntur non damnamus; at in id potissimum enitendum censemus, ut quae ad perfectam editionis rationem adhuc deesse videntur, sedulo perficiantur. Quapropter laudamus atque pro virili parte fovemus illorum consilium, qui totius codicis novam editionem meditantur, quae ipsius manuscripti simillimam referat faciem; ut vel ipsis morosioribus criticis nil ultra requirendum supersit.

bus in priori editione lectorem admonet de lacunis, quae subinde in codice occurrunt; aliamque ineundam censuit rationem, ut additamenta ex aliis codicibus accita secerneret. Nimirum quae in ipso textu supplenda existimavit, hac crucis nota † concludi iussit.

V. Quamquam vero, uti ex iis quae hactenus tetigimus quivis colligere potest, huius editionis usum pro re critica haud minimum fore censeamus, longe tamen absumus ab illorum opinione, qui maianas editiones ita numeris omnibus absolutas perfectasque esse adfirmant, ut nil aliud requirendum vel explendum hac in re supersit. Haec enim ipsa posterior editio, quae, ut vidimus, superioris vitia identidem castigat, suis haud caret labeculis; idque ipsi Maio persuasum fuisse compertum nobis est. Ex his pauca, quae se se ultro nobis obtulerunt heic notamus, ne cuipiam dubium de vera codicis lectione ingerant. Matth. VII, 22. in margine leges 2. m. προφητεύσαμεν; I Petri I, 7. τειμότερον; III, 6. ὑπήκουεν; Iudae vers. 12. εἰσιν οἱ ἐν; I Cor. XIV, 16. ἐν (pro τῷ) πνεύματι; II Cor. V, 15. expunge εἰ; VII, 4. lege ἐν τῇ χαρᾷ. Mittimus alia pauca, quae ope prioris editionis emendari possunt; sic Marci VIII, 19. ad calcem prioris edit. emendavimus πενταχισχειλίους. Eadem de caussa praetermittimus plura, quae corrigenda essent in tabella ad calcem libri adiecta, qua antiqua codicis collatio cum nova componitur. Quum enim hanc a nobis recognitam quinto volumini maioris editionis subiecerimus, non est cur hoc loco eadem repetamus.

VI. Antequam manum de tabula amoveamus, e re fore videtur, si, ipso codice vaticano inspecto, duos iniectos scrupulos eximamus. Cl. Tischendorfius in nuperrima sua editione, quam superius laudavimus, scribit (*Proleg. pag. CCLXXV.*) Maium ad Act. XXVII, 14. codici vaticano tribuisse a prima manu ευρακλυδων; nos vero ευρακυδων; atque subiungit: « utrumque, ut videtur, male. » At quidquid videri possit, certum nobis exploratumque est vaticanum codicem primo habuisse ευρακυδων, prout expressum fuit tum in tabella qua Maius birchianas lectiones notavit, tum in altera qua nos errata corrigenda recensuimus. Dein perperam omnino Bentleius adnotavit codicem vaticanum ad I Cor. VII, 17. omittere verba οὕτως περιπατείτω· καὶ; haec enim in ipso codicis textu perspicue leguntur.

VII. Haec sunt de quibus te, candide lector, admonitum esse voluimus. Reliquum est ut, remotis quibuslibet partium studiis, quae longe a veritate mentem abducunt, sine invidia erudi-

tis laboribus Angeli Maii cum grati animi sensu bene sancteque utamur. Faxit Deus ut quae hisce libris inest aeternae veritatis lux legentium oculis affulgeat, errorisque tenebras depellat. Nos interim veritatis assequendae studio incensi divinorum librorum lectioni animum pravis cupiditatibus vacuum adiungamus; erectaque mente nedum litterae integritatem, germanum litterae sensum perscrutemur: ita tamen ne fidei divinitus traditae, publicaeque auctoritati commissae analogiam aberrantes usquam deseramus; neve sanam dogmatum doctrinam labefactemus more illorum qui per iniuriam figmenta e penu suae rationis deprompta, loco dogmatum Ecclesiae inducere conantur, uti loquitur Chrysostomus (*Homil. IX. in Genes.*): *μηδὴ τὴν ὑγιῆ τῶν δογμάτων διδασκαλίαν ἐπιθολῶσαι τῇ λύμῃ τῶν ἐπιχειρούντων τὰ ἐκ τῶν οἰκείων λογισμῶν ἐπεισάγειν τοῖς τῆς ἐκκλησίας δόγμασιν.* Nobis divinos libros perlegentibus atque investigantibus alta mente defixum sit illud Christi Domini Petrum adloquentis effatum (Matth. XVI, 18.): *Κἀγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν.* Haec enim illa est Ecclesia, quae ab Apostolo Paullo (I Tim. III, 15.) dicitur *στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας*; hanc divinorum eloquiorum sensus nobis reserantem si docili mente audierimus, caelestis sapientiae viam tuto persequemur. Vale.

Romae in Collegio SS. Blasii et Caroli. Kalend. Aprilis anno M·DCCC·LIX·

INDEX

IMPRIMATUR

Fr. Th. M. Larco O. P. S. P. A. Magistri Socius.

IMPRIMATUR

Fr. Ant. Ligi Bussi Archiep. Iconien. Vicesgerens.

Cod. vat. 1209. p. 1235. CAP. I.

ΚΕΦ. Α.

1 ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ
A Δαυείδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.
2 Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ. Ἰσαὰκ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰούδαν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.
3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν
Ζαρὲ ἐκ τῆς Θάμαρ. Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐσρώμ. Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ.
4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμειναδάβ. Ἀμει-
ναδὰβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσῶν. Ναασσῶν δὲ
ἐγέννησεν τὸν Σαλμῶν.
5 Σαλμῶν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὲς ἐκ τῆς
Ῥαχάβ. Βοὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωβὴδ ἐκ τῆς
Ῥούθ. Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί.
B 6 Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυεὶδ τὸν βα-
σιλέα. Δαυεὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολομῶνα ἐκ
τῆς τοῦ Οὐρείου.
7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ. Ῥο-
βοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιᾶ. Ἀβιᾶ δὲ ἐγέν-
νησεν τὸν Ἀσάφ.
8 Ἀσὰφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ. Ἰωσα-
φὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ. Ἰωρὰμ δὲ ἐγέν-
* 2. m. ι pro ει, heic et mox. νησεν τὸν Ὀζείαν *.
9 Ὀζείας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ. Ἰωά-
θαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄχαζ. Ἄχαζ δὲ ἐγέν-
νησεν τὸν Ἐζεκίαν.
10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ.
Μανασσῆ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμώς. Ἀμὼς δὲ
* 2. m. ι pro ει heic et mox. ἐγέννησεν τὸν Ἰωσείαν *.
11 Ἰωσείας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βα-
βυλῶνος.
Γ 12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος,
Ἰεχονίας γεννᾷ τὸν Σελαθιήλ. Σελαθιὴλ δὲ
γεννᾷ τὸν Ζοροβάβελ.
13 Ζοροβάβελ δὲ γεννᾷ τὸν Ἀβιούδ. Ἀβιοὺδ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακείμ. Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέν-
νησεν τὸν Ἀζώρ.
14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ. Σαδὼκ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ. Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἐλιούδ.
15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ.
* 2. m. Ματθ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Μαθθάν *. Μαθθὰν
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ.
16 Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄν-
δρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγό-
μενος Χριστός.
Δ 17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως
Δαυείδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ
ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκα-
τέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος
ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.
E 18 Τοῦ δὲ Χριστοῦ Ἰησοῦ ἡ γένεσις οὕτως
ἦν· μνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας
τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὑρέθη I.
ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.
19 Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὤν, καὶ
μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα
ἀπολῦσαι αὐτήν.
20 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγ-
γελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων·
Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυείδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν
Μαρίαν τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεν-
νηθὲν, ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου.
21 Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐ-
τοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.
22 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ cod. p. 1236.
ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος.
23 “ Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ Is. 7. 14.
„ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐ-
„ τοῦ Ἐμμανουήλ· ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον,
„ μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. „
24 Ἐγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ς
ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυ-
ρίου, καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.
25 Καὶ οὐκ ἐγείνωσκεν * αὐτήν, ἕως * ἔτε- * 2. m. ἐγιν.
κεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. * 2. m. additur οὗ.

ΚΕΦ. Β. CAP. II.

1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ Z
τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασι-
λέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο
εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες.
2 Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ
ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.
3 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης ἐταρά-
χθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ.
4 Καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς
καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐ-
τῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.
5 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰου-
δαίας· οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προ-
φήτου.
6 “ Καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς Mich. 5. 2.
„ ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐξ * * 2. m. ἐκ.
„ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποι-
„ μανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. „
7 Τότε Ἡρῴδης, λάθρα καλέσας τοὺς μά- H
γους, ἠκρείβωσεν * παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ * 2. m. ἠκρί.
φαινομένου ἀστέρος.
8 Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ, εἶπεν·
πορευθέντες ἐξετάσατε ἀκρειβῶς * περὶ τοῦ * 2. m. ἀκρι.
παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι,
ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.
9 Οἱ δέ, ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἐπορεύ-
θησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατο-
λῇ, προῆγεν αὐτούς, ἕως ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω
οὗ ἦν τὸ παιδίον.

Admonitio orthographica. In codice praetermittitur iota, quod dicimus subscriptum: accentus autem et adspirationis notae non posteriori, ut nunc usuvenit, sed priori diphthongorum litterae apponuntur. In his ego palaeographiam codicis conservandam non censui. Secus vero frequentem diphthongum ει pro ι, praesertim quantitatis productae (prout etiam in vetusta latinitate fiebat) nec non ν litteram ἐφελκυστικήν, constanter retinui, quamquam secunda manus et diphthongos, et huiusmodi ν, in codice passim sustulit.

II. 10 Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χα-
ρὰν μεγάλην σφόδρα.
11 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εἶδον τὸ
παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ
πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ· καὶ ἀνοίξαντες
τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσήνεγκαν αὐτῷ δῶ-
ρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν.
12 Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνα-
κάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώ-
ρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.
Θ 13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν εἰς τὴν χώ-
ραν αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ
ἐφάνη τῷ Ἰωσὴφ, λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε
τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε
εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοι·
μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ
ἀπολέσαι αὐτό.
14 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς
Αἴγυπτον.
15 Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου·
ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ
Os. 11. 1. προφήτου λέγοντος· " ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα
„ τὸν υἱόν μου. „
Ι 16 Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ
*2. m. λίαν. τῶν μάγων, ἐθυμώθη λείαν· * καὶ ἀποστείλας
ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ
καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς
*2. m. ἠκρί. καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρείβωσεν *
παρὰ τῶν μάγων.
17 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου
τοῦ προφήτου λέγοντος.
cod. p. 1237. 18 " Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, κλαυθμὸς
Hier. 31. 15. „ καὶ ὀδυρμὸς πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέ-
„ κνα αὐτῆς· καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι,
„ ὅτι οὐκ εἰσίν. „
ΙΑ 19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγ-
γελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ ἐν
Αἰγύπτῳ,
20 Λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν
Ἰσραήλ· τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυ-
χὴν τοῦ παιδίου.
21 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς γῆν Ἰσ-
ραήλ.
22 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει
τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρώδου,
ἐφοβήθη ἐκεῖ ἐπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ'
ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλει-
*2. m. Γαλι. λαίας *.
et sic deinceps. 23 Καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγο-
μένην Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
τῶν προφητῶν, ὅτι ναζωραῖος κληθήσεται.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

ΙΒ 1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγεί-
*2. m. παραγίν. νεται * Ἰώανης * ὁ βαπτιστὴς, κηρύσσων ἐν
*2. m. Ἰωάνν. τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας,
heic tantum. 2 Λέγων, μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν.
3 Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς διὰ Ἡσαΐου
Is. 40. 3. τοῦ προφήτου λέγοντος· " φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
„ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας III.
„ ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. „
4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάνης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐ-
τοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματί-
νην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ ἦν αὐ-
τοῦ ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον.
5 Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυ- ΙΓ (*)
μα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περί-
χωρος τοῦ Ἰορδάνου.
6 Καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποτα-
μῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας
αὐτῶν.
7 Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρεισαίων * καὶ *2. m.
Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα, εἶ- Φαρισ.
πεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ἐπέδειξεν
ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;
8 Ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετα-
νοίας.
9 Καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέ-
ρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι
τέκνα τῷ Ἀβραάμ.
10 Ἤδη δὲ ἡ ἀξείνη * πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν *2. m. ἀξί.
δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρ-
πὸν καλὸν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
11 Ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς
μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρό-
τερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑπο-
δήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν
πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.
12 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ
διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν
σεῖτον * αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ· τὸ *2. m. σῖ.
δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
13 Τότε παραγείνεται * ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς ΙΔ
Γαλειλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωά- *2. m.
νην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. παραγί.
14 Ὁ δὲ διεκώλυεν αὐτὸν, λέγων· ἐγὼ χρείαν
ἔχω ὑπὸ σου βαπτισθῆναι, καὶ ἔρχῃ πρός με;
15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πλη-
ρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην· τότε ἀφίησιν αὐτόν.
16 Βαπτισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ΙΕ
ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ἰδοὺ ἠνεώχθησαν οἱ οὐ-
ρανοὶ, καὶ εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ
περιστερὰν, ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.
17 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγου-
σα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ
εὐδόκησα.

ΚΕΦ. Δ. 4. Cap. IV.

1 Τότε Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ΙϚ
ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ δια- cod. p. 1238.
βόλου.
2 Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσεράκοντα * *2. m.
καὶ νύκτας τεσσεράκοντα, ὕστερον ἐπείνασεν. τεσσα. bis.
3 Καὶ προσελθὼν ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ·
εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι
ἄρτοι γένωνται.
4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· γέγραπται,
" οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' Deut. 8. 3.
„ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόμα-
„ τος θεοῦ. „

(*) Desunt in marginibus litterae sectionum ΙΓ. ΙΔ. ΙΕ, quas nos coniecturaliter adscripsimus.

IV. 5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς
ΙΖ τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ
πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ.
6 Καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε
Ps. 90. 11. σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ “ ὅτι τοῖς ἀγ-
„ γέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ
„ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς
„ λίθον τὸν πόδα σου. „
7 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται,
Deut. 6. 16. “ οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. „
8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος
*2. m. λί. εἰς ὄρος ὑψηλὸν λείαν *, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ
πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δό-
ξαν αὐτῶν.
9 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ταῦτα σοι πάντα δώσω,
ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι.
10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε Σα-
Deut. 6. 13. τανᾶ· γέγραπται γὰρ “ κύριον τὸν θεόν σου
„ προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. „
11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ
ἄγγελοι προσῆλθον, καὶ διηκόνουν αὐτῷ.
ΙΘ 12 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάνης παρεδόθη, ἀνε-
χώρησεν εἰς τὴν Γαλειλαίαν.
* 1. m. 13 Καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὲτ *, ἐλθὼν
Ναζαρά. κατῴκησεν εἰς Καφαρναοὺμ τὴν παραθαλασ-
σίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ.
14 Ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ
προφήτου λέγοντος.
Is. 9. 1. 15 “ Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν
„ θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλειλαία
„ τῶν ἐθνῶν.
16 „ Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκοτίᾳ, φῶς
„ εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ
„ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. „
17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν,
καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν.
Κ 18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλειλαίας, εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν
λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θά-
*2. m. ἁλι. λασσαν· ἦσαν γὰρ ἁλειεῖς *.
19 Καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ
*1. m. ἁλι. ποιήσω ὑμᾶς ἁλειεῖς * ἀνθρώπων.
20 Οἱ δέ, εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ.
21 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο
ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ
Ἰωάνην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ
Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας
τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.
22 Οἱ δέ, εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ
τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
ΚΑ 23 Καὶ περιῆγεν ἐν ὅλῃ τῇ Γαλειλαίᾳ δι-
δάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κη-
ρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θε-
ραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν
τῷ λαῷ.
ΚΒ 24 Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν
Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς
κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις
συνεχομένους, δαιμονιζομένους καὶ σεληνια-
ζομένους καὶ παραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτούς.
25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ V.
τῆς Γαλειλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσο- cod. p. 1239.
λύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

ΚΕΦ. Ε. Cap. V.

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· ΚΓ
καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, προσῆλθαν * οἱ μαθη- * 2. m.
ταὶ αὐτοῦ. προσῆλθον.
2 Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν
αὐτούς, λέγων.
3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι
αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
4 Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρα-
κληθήσονται.
5 Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονο-
μήσουσι τὴν γῆν.
6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν
δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.
7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεη-
θήσονται.
8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐ- ΚΔ
τοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ
θεοῦ κληθήσονται.
10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκα δικαιοσύ-
νης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
11 Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς,
καὶ διώξωσιν, καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθ'
ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκα ἐμοῦ.
12 Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς
ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίω-
ξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.
13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ
ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν
ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ βληθὲν ἔξω, καταπατεῖσθαι
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.
14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύνα- ΚΕ
ται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη.
15 Οὐδὲ καίουσιν λύχνον, καὶ τιθέασιν αὐ-
τὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν,
καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.
16 Οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπρο-
σθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ
ἔργα *, καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν * ἔργα est
ἐν τοῖς οὐρανοῖς. a 2. manu.
17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν Κϛ
νόμον, ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦ-
σαι, ἀλλὰ πληρῶσαι.
18 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ
ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία * *1. m. κερέα.
οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν * πάντα * ἂν super-
γένηται. ponitur.
19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τού-
των τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀν-
θρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ,
οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν.
20 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ
ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ
Φαρεισαίων *, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασι- *2. m. Φαρισ.
λείαν τῶν οὐρανῶν. et sic postea.
21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρήθη * τοῖς ἀρχαίοις, ΚΖ
οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται *cod. ubique
τῇ κρίσει. ερρ. sine adp.

V. 22 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζό-
μενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρί-
σει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνο-
χος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ,
ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
23 Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελ-
φός σου ἔχει τὶ κατὰ σοῦ,
24 Ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ
θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι
τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ
δῶρόν σου.
25 Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ, ἕως
ὅτου εἶ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· μήποτέ σε πα-
cod. p. 1240. ραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς τῷ
ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ.
26 Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν
ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.
ΚΗ 27 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥήθη, οὐ μοιχεύσεις.
28 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων
γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν, ἤδη ἐμοί-
χευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ ἑαυτοῦ.
29 Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκαν-
δαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ·
συμφέρει γάρ σοι, ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν με-
λῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς
γέενναν.
30 Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει
σε, ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμ-
φέρει γάρ σοι, ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν
σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς γέενναν
ἀπέλθῃ.
ΚΘ 31 Ἐῤῥήθη δὲ, ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον.
32 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας,
ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι· καὶ ὁ ἀπολελυμένην
γαμήσας, μοιχᾶται.
Λ 33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥήθη τοῖς ἀρ-
χαίοις, οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυ-
ρίῳ τοὺς ὅρκους σου.
34 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ὅλως·
μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ.
35 Μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν
ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις
ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως.
36 Μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ
δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ μέλαιναν.
37 Ἔσται δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναί, ναί· οὔ, οὔ·
τὸ δὲ περισσὸν τούτων, ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.
ΛΑ 38 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥήθη, ὀφθαλμὸν ἀντὶ
ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.
39 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ἀντιστῆναι τῷ
πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίζει εἰς τὴν δεξιὰν
σιαγόνα σου, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην.
40 Καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν
χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον.
*2.m. μιλ. 41 Καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μείλιον * ἓν,
ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.
42 Τῷ αἰτοῦντί σε δός· καὶ τὸν θέλοντα
ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς.
ΛΒ 43 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥήθη, ἀγαπήσεις τὸν
*2.m. μισ. πλησίον σου, καὶ μεισήσεις * τὸν ἐχθρόν σου.
44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχ-
θροὺς ὑμῶν, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διω- V. Cf. Luc. 6. 28.
κόντων ὑμᾶς.
45 Ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν
τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλ-
λει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει
ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.
46 Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας
ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶ-
ναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι;
47 Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν
μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνι-
κοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν;
48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡς ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.

ΚΕΦ. ϛ. Cap. VI.

1 Προσέχετε τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ΛΓ
ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεα-
θῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μή γε, μισθὸν οὐκ ἔχετε
παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
2 Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην μὴ σαλπί-
σῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦ-
σιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις,
ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν.
3 Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω
ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου. cod. p. 1241.
4 Ὅπως ᾖ σου ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ,
ἀποδώσει σοι.
5 Καὶ ὅταν προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς ΛΔ
οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς
καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες
προσεύχεσθαι, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.
6 Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ τα-
μεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσευ-
ξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πα-
τήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι.
7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε *, * ita cod. βατταλ.
ὥσπερ οἱ ὑποκριταί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ
πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται.
8 Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδεν γὰρ ὁ
θεὸς ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ
ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.
9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς. Πάτερ
ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνο-
μά σου.
10 Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ
θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.
11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν
σήμερον.
12 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς
καὶ ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
13 Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν,
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
14 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ πα-
ραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ οὐράνιος.
15 Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ
παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφή-
σει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γείνεσθε * ὡς ΛΕ *2.m. γιν.
οἱ ὑποκριταὶ, σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ
πρόσωπα ἑαυτῶν, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώ-

VI. ποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι
τὸν μισθὸν αὐτῶν.
17 Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφα-
λὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι.
18 Ὅπως μὴ φανῇς νηστεύων τοῖς ἀνθρώ-
ποις, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ·
καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ,
ἀποδώσει σοι.
Λϛ 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ
τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν.
20 Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐ-
ρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει,
καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν, οὐδὲ κλέ-
πτουσιν.
21 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ
ἔσται ἡ καρδία σου.
ΛΖ 22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλ-
μός σου· ἐὰν οὖν ᾖ ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς,
ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται.
23 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον
τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται· εἰ οὖν τὸ φῶς
τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον;
ΛΗ 24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν·
*2. m. μισ. ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει *, καὶ τὸν ἕτερον
ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου
καταφρονήσει· οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ
μαμωνᾷ.
25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· μὴ μεριμνᾶτε τῇ
* cod. ψυχῇ ὑμῶν *, τί φάγητε ἢ τί πίητε· μὴ δὲ
ἡμῶν. τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ
πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐν-
δύματος;
26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ
συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν
cod. p. 1242. ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον δια-
φέρετε αὐτῶν;
27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσ-
θεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;
28 Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; κα-
ταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνου-
σιν· οὐ κοπιοῦσιν, οὐδὲ νήθουσιν.
29 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πά-
σῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων.
30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον
*2. m. ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλείβανον * βαλλόμενον,
κλίβ. ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον
ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;
31 Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες· τί φά-
γωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα;
32 Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν·
οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρή-
* ζε superadditur in cod. ζετε * τούτων ἁπάντων.
33 Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν δικαιοσύνην, καὶ
τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προσ-
τεθήσεται ὑμῖν.
34 Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ
γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆς· ἀρκετὸν τῇ ἡμέ-
ρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

Cap. VII.

ΚΕΦ. Ζ.

ΛΘ 1 Μὴ κρείνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε *.
* ita cod. 1. m. κρει, et κρι. Sic et mox. 2 Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρείνετε, κριθήσεσθε·
καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν.
3 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλ- VII.
μῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλ-
μῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς;
4 Ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· ἄφες ἐκ-
βάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ
ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;
5 Ὑποκριτὰ, ἔκβαλε πρῶτον ἐκ τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ σου τὴν δοκὸν, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκ-
βαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου.
6 Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶν, μὴ δὲ βά- Μ
λητε τοὺς μαργαρείτας * ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν *2. m. μαργαρίτ.
χοίρων· μήποτε καταπατήσωσιν * αὐτοὺς ἐν
τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. * cod. καταπατήσουσιν.
7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ
εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. ΜΑ
8 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν
εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοίγεται.
9 Ἢ τίς ἐστιν * ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν αἰτή- * ἐστιν in marg. sed 1. manu.
σει ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ;
10 Ἢ καὶ ἰχθὺν αἰτήσει, μὴ ὄφιν ἐπιδώ-
σει αὐτῷ;
11 Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δό-
ματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ
μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώ-
σει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;
12 Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν
ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐ-
τοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.
13 Εἰσέλθατε * διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι ΜΒ
πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπά- * ita cod.
γουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσέλθατε.
εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.
14 Ὅτι * δὲ στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμ- * 2. m. τί
μένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ pro ὅτι.
ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν.
15 Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵ ΜΓ
τινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβά-
των, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες.
16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐ-
τούς· μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυ-
λὰς, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;
17 Οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς ποιεῖ
καλούς· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονη-
ροὺς ποιεῖ.
18 Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πο-
νηροὺς ἐνεγκεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς
καλοὺς ποιεῖν.
19 Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν cod. p. 1243.
ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
20 Ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώ-
σεσθε αὐτούς.
21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, κύριε, κύριε, εἰσ- ΜΔ
ελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ'
ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
22 Πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ·
κύριε, κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσα-
μεν *, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλο- * 1. m. ἐπροφητεύσαμεν.
μεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς
ἐποιήσαμεν;
23 Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς, ὅτι οὐδέ-
ποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐρ-
γαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

VII. 24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους
ΜΕ τούτους *, καὶ ποιεῖ αὐτοὺς, ὁμοιωθήσεται ἀν-
* τούτους est in δρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰ-
marg. κίαν ἐπὶ τὴν πέτραν.
* ita cod. At infra 25 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθαν * οἱ
mox ἦλθον. ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέ-
πεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθε-
μελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
Μς 26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τού-
τους, καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς, ὁμοιωθήσεται ἀν-
δρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν
ἐπὶ τὴν ἄμμον.
27 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ πο-
ταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέ-
* I. m. οἰκεία. κοψαν τῇ οἰκίᾳ * ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν· καὶ ἦν ἡ
πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.
ΜΖ 28 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς
λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
29 Ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν
ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς αὐτῶν.

Cap. VIII. ΚΕΦ. Η.

ΜΗ 1 Καταβάντος δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὄρους,
ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί.
2 Καὶ ἰδοὺ λεπρὸς προσελθὼν προσεκύνει
αὐτῷ, λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με
καθαρίσαι.
3 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ,
λέγων· θέλω, καθαρίσθητι· καὶ εὐθέως ἐκαθα-
* I. m. ρίσθη * αὐτοῦ ἡ λέπρα.
ἐκαθερίσθη. 4 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅρα μηδενὶ εἴ-
πῃς· ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ,
καὶ προσένεγκον τὸ δῶρον ὃ προσέταξεν Μωϋ-
σῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
ΜΘ 5 Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς Καφαρναοὺμ,
προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν
αὐτὸν,
6 Καὶ λέγων· κύριε, ὁ παῖς μου βέβλη-
ται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βασανι-
ζόμενος.
7 Λέγει αὐτῷ, ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.
8 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη· κύ-
ριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην
εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθή-
σεται ὁ παῖς μου.
9 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξου-
σίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-
τας· καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύε-
ται· καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ
δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
10 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν, καὶ
εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν παρ'
οὐδενὶ τοσαύτην πίστιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ εὗρον.
11 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατο-
λῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται
μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.
12 Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσον-
ται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
* ita heic cod. 13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῃ· *
At supra ἑκα- ὕπαγε· ὡς ἐπίστευσας, γενηθήτω σοι· καὶ ἰάθη
τόνταρχος. ὁ παῖς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
Ν 14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέ-
τρου, εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην VIII.
καὶ πυρέσσουσαν. cod. p. 1244.
15 Καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆ-
κεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκό-
νει * αὐτῷ. * I. m.
16 Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ διεκ.
δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλεν τὰ
πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχον-
τας ἐθεράπευσεν.
17 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου
τοῦ προφήτου λέγοντος "αὐτὸς τὰς ἀσθενείας Is. 53. 4.
„ ἡμῶν ἔλαβεν, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν. „
18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄχλον περὶ αὐτὸν, ΝΑ
ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.
19 Καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς, εἶπεν
αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι, ὅπου ἐὰν
ἀπέρχῃ.
20 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες
φωλεοὺς ἔχουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλείνῃ *. * 2. m.
21 Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν εἶπεν αὐτῷ· κύ- κλίνῃ.
ριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν, καὶ θά-
ψαι τὸν πατέρα μου.
22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι,
καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν
νεκρούς.
23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς πλοῖον, ἠκολού- ΝΒ
θησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
24 Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ
θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ * * 2. m.
τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν. ἀπὸ.
25 Καὶ προσελθόντες ἤγειραν αὐτὸν, λέ-
γοντες· κύριε, σῶσον, ἀπολλύμεθα.
26 Καὶ λέγει αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε, ὀλι-
γόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετείμησεν * τοῖς * 2. m.
ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ· καὶ ἐγένετο γαλήνη ἐπετίμ.
μεγάλη.
27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες·
ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ
θάλασσα αὐτῷ ὑπακούουσιν;
28 Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν εἰς ΝΓ
τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ
δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμε-
νοι, χαλεποὶ λείαν *, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ * 2. m.
παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. λίαν.
29 Καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ
σοὶ, υἱὲ τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βα-
σανίσαι ἡμᾶς;
30 Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων
πολλῶν βοσκομένη.
31 Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέ-
γοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἀπόστειλον ἡμᾶς
εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.
32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε· οἱ δὲ ἐξελ-
θόντες ἀπῆλθαν εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ἰδοὺ ὥρ-
μησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς
τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν.
33 Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον· καὶ ἀπελθόν-
τες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ
τῶν δαιμονιζομένων.
34 Καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς
ὑπάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρ-
εκάλεσαν ἵνα μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

ΚΕΦ. Θ.

Cap. IX. ΝΔ 1 Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον, διεπέρασεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

2 Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλείνης * βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν τῷ παραλυτικῷ· θάρσει τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι.

* 2. m. κλίνης.

3 Καὶ ἰδού τινὲς τῶν γραμματέων εἶπαν ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ.

4 Καὶ εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν· ἱνατί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

cod. p. 1245. 5 Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν, ἔγειραι καὶ περιπάτει;

6 Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας· τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ, ἔγειρε ἆρον σου τὴν κλείνην *, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

* 1. m. κλίν.

7 Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

8 Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐφοβήθησαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

ΝΕ 9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Μαθθαῖον * λεγόμενον· καὶ λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι· καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

* 2. m. Ματθ.

10 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

11 Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρεισαῖοι, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;

12 Ὁ δὲ ἀκούσας εἶπεν· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες.

13 Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν, ἔλεος θέλω, καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.

ΝϚ 14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάνου, λέγοντες· διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρεισαῖοι νηστεύομεν, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν;

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ᾽ ὅσον μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν.

16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γείνεται *.

* 2. m. γίν.

17 Οὐ δὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

ΝΖ 18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων εἷς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ ζήσεται.

19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

20 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμοῤῥοοῦσα δώδεκα ἔτη, IX. προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.

21 Ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς στραφείς, καὶ ἰδὼν αὐτήν, εἶπεν, θάρσει θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητάς, καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, ἔλεγεν.

24 Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει· καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.

25 Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον.

26 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκο- ΝΗ
λούθησαν δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαυείδ.

28 Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθαν αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεύετε ὅτι τοῦτο δύναμαι ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ· ναί, κύριε. cod. p. 1246.

29 Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων· κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.

30 Καὶ ἠνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήθη * αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· ὁρᾶτε, μηδεὶς γεινωσκέτω *.

* 2. m. ἐνεβριμήσατο.
* 2. m. γινωσκ.

31 Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ κωφὸν δαιμονιζόμενον.

33 Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· οὐ δέ ποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ.

34 Οἱ δὲ Φαρεισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πά- ΝΘ
σας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

36 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη Ξ
περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐῤῥιμμένοι * ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.

* 1. m. ἐριμμ.

37 Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι.

38 Δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ι. Cap. X.

1 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματα ΞΑ
ἐστὶν ταῦτα· πρῶτος, Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάνης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.

3 Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος. Θωμᾶς, καὶ Μαθθαῖος * ὁ τελώνης. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖος.

* 2. m. Ματθ.

X. 4 Σίμων ὁ κανανᾶιος, καὶ Ἰούδας ὁ ἰσκα-
ριώτης, ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.
ΞΒ 5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰη-
σοῦς, παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων· εἰς ὁδὸν
ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρει-
τῶν μὴ εἰσέλθητε.
*1. m. 6 Πορεύεσθε * δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα
σθαι. τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.
7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες· ἤγ-
γικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
8 Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, νεκροὺς ἐγεί-
ρετε, λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε.
ΞΓ Δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.
9 Μὴ κτήσησθε χρυσὸν, μὴ δὲ ἄργυρον,
μὴ δὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν.
10 Μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μὴ δὲ δύο χιτῶ-
νας, μὴ δὲ ὑποδήματα, μὴ δὲ ῥάβδον· ἄξιος
γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ.
11 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε,
ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν· κἀκεῖ μεί-
νατε ἕως ἂν ἐξέλθητε.
12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπά-
σασθε αὐτήν.
13 Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ
εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ
εἰρήνη ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστραφήτω.
14 Καὶ ὃς ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μὴ δὲ ἀκού-
σῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς
οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν
κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.
15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ
Σοδόμων καὶ Γομόῤῥων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
τῇ πόλει ἐκείνῃ.
cod. p. 1247. 16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα
*2. m. γίν. εἰς μέσον λύκων· γείνεσθε * οὖν φρόνιμοι ὡς
*1. m. ὄφις. οἱ ὄφεις *, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί.
ΞΔ 17 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παρα-
δώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς
συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς.
18 Καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχ-
θήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς
καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
19 Ὅταν δὲ παραδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνή-
σητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσητε.
20 Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστὲ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ
τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν.
21 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θά-
νατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσεται
τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.
*2. m. μισ. 22 Καὶ ἔσεσθε μεισούμενοι * ὑπὸ πάντων
διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος,
οὗτος σωθήσεται.
ΞΕ 23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύ-
τῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν· ἀμὴν γὰρ λέγω
ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, ἕως
ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
24 Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκα-
λον, οὐ δὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐταῦ.
25 Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ
*1. m. τῷ οἰ- διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος
κοδεσπότῃ. αὐτοῦ· εἰ τὸν οἰκοδεσπάτην * Βεεζεβοὺλ ἐπε-
*1. m. τοῖς κάλεσαν, πόσῳ μᾶλλαν τοὺς οἰκιακοὺς * αὐτοῦ;
οἰκιακοῖς. 26 Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γὰρ
ἐστιν κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· X.
καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται.
27 Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν
τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε
ἐπὶ τῶν δωμάτων.
28 Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόν-
των τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀπο-
κτεῖναι· φοβεῖσθε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ
ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ.
29 Οὐχὶ δύο στρουθία, ἀσσαρίου πωλεῖται;
καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ
τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
30 Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶ-
σαι ἠριθμημέναι εἰσίν.
31 Μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων δια-
φέρετε ὑμεῖς.
32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμ- Ξϛ
προσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν
αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς.
33 Ὅστις δὲ ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν
τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ΞΖ
ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ
μάχαιραν.
35 Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς
αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.
36 Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ οἰκιακοὶ
αὐτοῦ.
37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, ΞΗ
οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυ-
γατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος.
38 Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ,
καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος.
39 Ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει
αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνε-
κεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.
40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ΞΘ
ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.
41 Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προ-
φήτου, μισθὸν προφητου λήμψεται· * καὶ ὁ *2. m. λήψ.
δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν Sic et mox.
δικαίου λήμψεται.
42 Καὶ ὃς ἂν ποτίσῃ ἕνα τῶν μεικρῶν * cod. p. 1248.
τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον, εἰς ὄνομα μα- * 2. m.
θητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μικρῶν.
μισθὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΑ. Cap. XI.

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς δια- Ο
τάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη
ἐκεῖθεν, τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς
πόλεσιν αὐτῶν.
2 Ὁ δὲ Ἰωάνης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ
τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας διὰ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ,
3 Εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτε-
ρον προσδοκῶμεν;
4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάνῃ *, ἃ ἀκούετε *1. m. νε.
καὶ βλέπετε.
5 Τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, καὶ χωλοὶ περι-
πατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται *, καὶ κωφοὶ *1. m. τε.

XI. ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται *, καὶ πτω-
*1. m. τε. χοὶ εὐαγγελίζονται.
6 Καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἂν μὴ σκανδαλι-
σθῇ ἐν ἐμοί.
ΟΑ 7 Τούτων δὲ πορευομένων, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς
λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάνου· τί ἐξήλθατε
εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέ-
μου σαλευόμενον;
8 Ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν
μαλακοῖς ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φο-
ροῦντες, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων.
9 Ἀλλὰ τί ἐξήλθατε; προφήτην ἰδεῖν; ναί,
λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.
Mal. 3. 1. 10 Οὗτος ἐστὶν, περὶ οὗ γέγραπται· " ἰδοὺ
„ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώ-
„ που σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμ-
„ προσθέν σου. „
11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεν-
νητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάνου τοῦ βαπτιστοῦ·
*2. m. μικρ. ὁ δὲ μεικρότερος * ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρα-
νῶν, μείζων αὐτοῦ ἐστιν.
12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάνου τοῦ βαπτι-
στοῦ ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιά-
ζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν.
*1. m. ἐπροφ. 13 Πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος
*2. m. δέξασθε. ἕως Ἰωάνου προεφήτευσαν *.
14 Καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι *, αὐτός ἐστιν
*2. m. Ἠλίας. Ἠλείας * ὁ μέλλων ἔρχεσθαι.
ΟΒ 15 Ὁ ἔχων ὦτα, ἀκουέτω.
16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην;
ὁμοία ἐστὶν παιδίοις καθημένοις ἐν ταῖς ἀγο-
ραῖς, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις λέγουσιν.
17 Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε.
18 Ἦλθεν γὰρ Ἰωάνης μήτε ἐσθιών, μήτε
*2. m. πίνων. πείνων· * καὶ λέγουσιν, δαιμόνιον ἔχει.
*2. m. ἐσθίων. 19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθείων *
*2. m. πιν. καὶ πείνων· * καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος φά-
γος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρ-
*2. m. τέκνων τωλῶν· καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων *
pro ἔργων. αὐτῆς.
ΟΓ 20 Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς
ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ
μετενόησαν.
21 Οὐαί σοι Χοραζεὶν, οὐαί σοι Βηθσαϊ-
*2. m. Σιδ. δᾶν· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σειδῶνι * ἐγένοντο αἱ
δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν
σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν.
*2. m. Σιδ. 22 Πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σειδῶνι *
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν.
*2. m. ἡ. 23 Καὶ σὺ Καφαρναοὺμ, μὴ * ἕως οὐρανοῦ
sine adsp. ὑψωθήσῃ; ἕως ᾅδου καταβήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σο-
δόμοις ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι
ἐν σοί, ἔμεινεν ἂν μέχρι τῆς σήμερον.
24 Πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνε-
κτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοί.
ΟΔ 25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε
cod. p. 1249. τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἔκρυψας ταῦτα
ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ
νηπίοις.
26 Ναὶ ὁ πατὴρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγέ-
νετο ἔμπροσθέν σου.
27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός
μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει * τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ XI.
πατήρ· οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγεινώσκει *, εἰ *ita cod. 1. m.
μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀπο- *2. m. ἐπιγιν.
καλύψαι.
28 Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ ΟΕ
πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.
29 Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μά-
θετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραΰς εἰμι, καὶ ταπεινὸς
τῇ καρδίᾳ· καὶ εὑρήσετε * ἀνάπαυσιν ταῖς ψυ- *1. m. ται.
χαῖς ὑμῶν.
30 Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς, καὶ τὸ φορ-
τίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

ΚΕΦ. ΙΒ. Cap. XII.

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς Ος
τοῖς σαββάτοις διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν
στάχυας καὶ ἐσθίειν.
2 Οἱ δὲ Φαρεισαῖοι ἰδόντες, εἶπαν αὐτῷ·
ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν
ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίη- I. reg. 21. 6.
σεν Δαυεὶδ, ὅτε ἐπείνασεν, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;
4 Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ
τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγον *, ὃ οὐκ * ita cod.
ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐ δὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ,
εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις;
5 Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς
σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον
βεβηλοῦσιν, καὶ ἀναίτιοί εἰσιν;
6 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι τοῦ ἱεροῦ μεῖζον ἐστὶν
ὧδε.
7 Εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν, ἔλεος θέλω καὶ
οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους.
8 Κύριος γάρ ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου.
9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συν- ΟΖ
αγωγὴν αὐτῶν.
10 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος χεῖρα ἔχων ξηράν·
καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· εἰ ἔξεστι
τοῖς σάββασι θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν
αὐτοῦ.
11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν
ἄνθρωπος, ὃς ἕξει πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμ-
πέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ
κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ;
12 Πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου;
ὥστε ἔξεστιν τοῖς σαββάτοις καλῶς ποιεῖν.
13 Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου
τὴν χεῖρα· καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη
ὑγιὴς, ὡς ἡ ἄλλη.
14 Ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρεισαῖοι συμβού- ΟΗ
λιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέ-
σωσιν.
15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν·
καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ πολλοὶ, καὶ ἐθεράπευ-
σεν αὐτοὺς πάντας.
16 Καὶ ἐπετείμησεν * αὐτοῖς, ἵνα μὴ φα- *2. m. ἐπετιμ.
νερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν.
17 Ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ
προφήτου λέγοντος.
18 " Ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ὃν ἡρέτισα· ὁ ἀγα- Is. 42. 1.
„ πητός μου, ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου· θήσω
„ τὸ πνεῦμα μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ κρίσιν τοῖς
„ ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.

XII. 19 „ Οὐκ ἐρίσει *, οὐδὲ κραυγάσει, οὔ δὲ
* cod. ἐρείσει. „ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν
„ αὐτοῦ.
* 2. m. συντετριμ. 20 „ Κάλαμον συντετριμμένον * οὐ κατεά-
„ ξει, καὶ λῖνον * τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως
*2. m. λῆνον. „ ἂν ἐκβάλῃ εἰς νεῖκος τὴν κρίσιν.
21 „ Καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.„
ΟΘ 22 Τότε προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζόμενον
τυφλὸν καὶ κωφόν· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε
τὸν κωφὸν λαλεῖν καὶ βλέπειν.
cod. p. 1250. 23 Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλε-
γον· μήτι οὗτος ἐστιν ὁ υἱὸς Δαυείδ;
24 Οἱ δὲ Φαρεισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· οὗ-
τος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ
Βεεζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων.
25 Εἰδὼς δὲ τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν
αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυ-
τῆς, ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία με-
ρισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, οὐ σταθήσεται.
26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλ-
λει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσε-
ται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;
27 Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεεζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν;
διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν.
28 Εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω
τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασι-
λεία τοῦ θεοῦ.
29 Ἢ πῶς δύναται τίς εἰσελθεῖν εἰς τὴν
οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἁρ-
πάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ
τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.
30 Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστιν·
καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει.
31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· πᾶσα ἁμαρτία
καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀνθρώ-
ποις· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφε-
θήσεται.
32 Καὶ ὃς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ
* Heic I. m. posuerat οὐκ, deinde eadem expunxerat. τοῦ ἀνθρώπου *, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν
εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐ μὴ
ἀφεθῇ αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν
τῷ μέλλοντι.
33 Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν
καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον
σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ
*2. m. γιν. τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γεινώσκεται *.
34 Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγα-
θὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισ-
σεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ.
35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θη-
σαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄν-
θρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει
πονηρά.
36 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν, ὃ
λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐ-
τοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.
37 Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ
ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.
Π 38 Τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινὲς τῶν γραμ-
ματέων, λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ
σημεῖον ἰδεῖν.
39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· γενεὰ πο-
νηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ ση-
μεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον XII.
Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.
40 Ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ
κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως
ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς
γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
41 Ἄνδρες νινευεῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ
κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρι-
νοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.
42 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρί-
σει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ
αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς
ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος· καὶ ἰδοὺ πλεῖον
Σολομῶνος ὧδε.
43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τό-
πων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει.
44 Τότε λέγει· εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέ- cod. p. 1251.
ψω, ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθόν, εὑρίσκει σχο-
λάζοντα, σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.
45 Τότε πορεύεται, καὶ παραλαμβάνει μεθ'
ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυ-
τοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γείνε-
ται * τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεί- *2. m. γιν.
ρονα τῶν πρώτων· οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ
ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.
46 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ΠΑ
ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν
ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι.
47 † Εἶπε δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου
καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν, ζητοῦντές
σοι λαλῆσαι.
48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν τῷ λέγοντι αὐ-
τῷ· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ
ἀδελφοί μου;
49 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου, καὶ
οἱ ἀδελφοί μου.
50 Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελ-
φός, καὶ ἀδελφή, καὶ μήτηρ ἐστίν.

ΚΕΦ. ΙΓ. Cap. XIII.

1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ΠΒ
τῆς οἰκίας, ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν.
2 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολ-
λοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι·
καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει.
3 Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβο-
λαῖς, λέγων· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν.
4 Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ἃ μὲν ἔπεσεν
παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινά, κατ-
έφαγεν αὐτά.
5 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου
οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτειλαν,
διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος τῆς γῆς.
6 Ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματώθη· καὶ
διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη.
7 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ
ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά.
8 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν,
καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξή-
κοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.
9 Ὁ ἔχων ὦτα, ἀκουέτω.

XIII. 10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐ-
ΠΓ τῷ· διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;
11 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὅτι ὑμῖν
δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας
τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται.
12 Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ
περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει
ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
13 Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ,
ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν, καὶ ἀκούοντες
* 2. m. οὐκ ἀκούουσιν, οὐ δὲ συνιοῦσιν *.
συνιῶσιν. 14 Καὶ ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία
Is. 6. 9. Ἠσαΐου, ἡ λέγουσα· " ἀκοῇ ἀκούσετε *, καὶ
* 1. m. ἀκούσατε. „ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ
„ οὐ μὴ ἴδητε.
15 „ Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ
„ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ
„ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε
„ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκού-
„ σωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέ-
„ ψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. „
16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ, ὅτι βλέ-
πουσιν· καὶ τὰ ὦτα, ὅτι ἀκούουσιν.
17 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προ-
φῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπε-
τε, καὶ οὐκ εἶδαν· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ
οὐκ ἤκουσαν.
ΠΔ 18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ
σπείραντος.
19 Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασι-
λείας, καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς,
καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τοῦ· οὗτος ἐστὶν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς.
20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεὶς, οὗτος
ἐστὶν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χα-
cod. p. 1252. ρᾶς λαμβάνων αὐτόν.
21 Οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσ-
* 2. m. καιρός ἐστιν· γενομένης δὲ θλείψεως * ἢ διωγ-
θλίψ. μοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται.
22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεὶς, οὗτος
ἐστὶν ὁ τὸν λόγον, ἀκούων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ
* 2. m. αἰῶνος, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συνπνείγει *
συμπνίγει. τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γείνεται *.
* 2. m. γίν. 23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν καλὴν γῆν σπαρεὶς, οὗ-
τος ἐστὶν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιείς· ὃς
δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ
ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.
ΠΕ 24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέ-
γων· ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ ἑαυτοῦ.
25 Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλ-
* 2. m. ζιζ. θεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐπέσπειρεν ζειζάνια *
heic et alibi. ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν.
26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρ-
πὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζειζάνια.
27 Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδε-
σπότου, εἶπον αὐτῷ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα
ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ζει-
ζάνια;
28 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦ-
το ἐποίησεν· οἱ δὲ αὐτῷ λέγουσιν· θέλεις οὖν
ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά;
29 Ὁ δέ φησιν, οὔ· μήποτε συλλέγοντες τὰ
ζειζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον.

30 Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα ἕως τοῦ XIII.
θερισμοῦ· καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς
θερισταῖς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζειζάνια, καὶ
δήσατε αὐτὰ εἰς δεσμὰς, πρὸς τὸ κατακαῦ-
σαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συνάγετε εἰς τὴν ἀπο-
θήκην μου.
31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, ΠϚ
λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν
ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.
32 Ὃ μεικρότερον * μέν ἐστιν πάντων τῶν * 2. m. μικρ.
σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λα-
χάνων ἐστίν· καὶ γίνεται * δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν * sic II m. γίν.
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκηνοῦν * ἐν * 1. m. κατα-
τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. σκηνοῖν.
33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· ΠΖ
ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν
λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα
τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν πα-
ραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολαῖς
οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς.
35 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προ-
φήτου λέγοντος· " ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ Ps. 77. 2.
„ στόμα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ κα-
„ ταβολῆς. „
36 Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους, ἦλθεν εἰς τὴν ΠΗ
οἰκίαν, καὶ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ, λέγοντες· διασάφησον ἡμῖν τὴν παραβο-
λὴν τῶν ζειζανίων τοῦ ἀγροῦ.
37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ σπείρων τὸ
καλὸν σπέρμα, ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
38 Ὁ δὲ ἀγρός, ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ κα-
λὸν σπέρμα, οὗτοι εἰσὶν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας·
τὰ δὲ ζειζάνια, εἰσὶν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ.
39 Ὁ δὲ ἐχθρὸς ἐστιν ὁ σπείρας αὐτά, ὁ
διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς, συντέλεια αἰῶνος ἐσ-
τίν· οἱ δὲ θερισταὶ, ἄγγελοί εἰσιν.
40 Ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζειζάνια, καὶ
πυρὶ κατακαίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντε-
λείᾳ τοῦ αἰῶνος.
41 Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς
ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βα- cod. p. 1253.
σιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς
ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν.
42 Καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμεινον * * 2. m.
τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγ- κάμιν.
μὸς τῶν ὀδόντων.
43 Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν, ὡς ὁ ἥλιος, ΠΘ
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν· ὁ ἔχων ὦτα,
ἀκουέτω.
44 Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄν-
θρωπος ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ
ὑπάγει, καὶ πωλεῖ ὅσα ἔχει, καὶ ἀγοράζει τὸν
ἀγρὸν ἐκεῖνον.
45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐ- Ϟ
ρανῶν ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρείτας *. * 2. m. μαρ-
46 Εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτειμον * μαργαρείτην, γαριτ. bis.
ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἠγό- * 2. m.
ρασεν αὐτόν. πολύτιμον.
47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐ- ϞΑ
ρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν,
καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ.

XIII. 48 Ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ
τὸν αἰγιαλὸν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ
καλὰ εἰς ἄγγη, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον.
49 Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶ-
νος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσιν
τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων.
* 2. m. 50 Καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμεινον *
καμιν. τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγ-
μὸς τῶν ὀδόντων.
51 Συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ·
ναί.
* 2. m. 52 Ὁ δὲ εἶπεν * αὐτοῖς· διὰ τοῦτο πᾶς
λέγει. γραμματεὺς, μαθητευθεὶς τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν, ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ,
ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ
καὶ παλαιά.
ϛΒ 53 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς
παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν.
54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδί-
δασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν· ὥστε
ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς, καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ
ἡ σοφία αὕτη, καὶ αἱ δυνάμεις;
55 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός;
οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ, καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωσὴφ, καὶ Σί-
μων, καὶ Ἰούδας;
56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς
ἡμᾶς εἰσιν; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα;
57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ Ἰησοῦς
* 2. m. εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτειμος *,
ἄτιμ. εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς,
διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Cap. XIV. ΚΕΦ. ΙΔ.

ϛΓ 1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ
τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ.
2 Καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ· οὗτος ἐστὶν
Ἰωάνης ὁ βαπτιστὴς, αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
* διὰ τοῦτο νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο * αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦ-
est in marg. σιν ἐν αὐτῷ.
2. m.
3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης τότε κρατήσας τὸν Ἰωά-
νην, ἔδησεν, καὶ ἐν τῇ φυλακῇ ἀπέθετο, διὰ
Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ.
4 Ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάνης αὐτῷ· οὐκ ἔξεστίν
σοι ἔχειν αὐτήν.
5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη
* 2. m. ὅτι τὸν ὄχλον, ἐπεὶ * ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.
pro ἐπεί. 6 Γενεσίοις δὲ γενομένοις τοῦ Ἡρώδου, ὠρ-
χήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέ-
σῳ, καὶ ἤρεσεν τῷ Ἡρώδῃ.
7 Ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦ-
ναι ὃ ἂν αἰτήσηται.
8 Ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς
cod. p. 1254. αὐτῆς, δός μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν
κεφαλὴν Ἰωάνου τοῦ βαπτιστοῦ.
9 Καὶ λυπηθεὶς ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὅρ-
κους καὶ τοὺς συνανακειμένους, ἐκέλευσεν δο-
θῆναι.
10 Καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν Ἰωάνην ἐν
τῇ φυλακῇ.
11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνα-
κι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μη-
τρὶ αὐτῆς.
12 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ XIV.
ἦραν τὸ πτῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτόν· καὶ ἐλ-
θόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.
13 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν ἐκεῖ- ϛΔ
θεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ
ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ
ἀπὸ τῶν πόλεων.
14 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ
ἐσπλαγχίσθη ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσεν
τοὺς ἀῤῥώστους αὐτῶν.
15 Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθαν αὐτῷ ϛΕ
οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος,
καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους,
ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν
ἑαυτοῖς βρώματα.
16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν
ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
17 Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε
εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.
18 Ὁ δὲ εἶπεν, φέρετέ μοι ὧδε αὐτούς.
19 Καὶ κελεύσας * τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆ- * 1. m.
ναι ἐπὶ τοῦ χόρτου, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρ- κελεύσατε.
τους, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς
τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν· καὶ κλάσας ἔδωκεν
τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ
τοῖς ὄχλοις.
20 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν·
καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώ-
δεκα κοφίνους πλήρεις.
21 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεν-
τακισχείλιοι *, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. * 2. m. χιλ.
22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ϛϚ
αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν
εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.
23 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς
τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι· ὀψίας δὲ
γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ.
24 Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη σταδίους πολλοὺς ἀπὸ
τῆς γῆς ἀπεῖχεν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυ-
μάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.
25 Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἦλθεν
πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.
26 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς
θαλάσσης περιπατοῦντα ἐταράχθησαν, λέγον-
τες· ὅτι φάντασμά ἐστιν· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου
ἔκραξαν.
27 Εὐθὺς δὲ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς,
λέγων, θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
28 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ·
κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρός σε
ἐπὶ τὰ ὕδατα.
29 Ὁ δὲ εἶπεν· ἐλθέ· καὶ καταβὰς ἀπὸ
τοῦ πλοίου Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδα-
τα, καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν *, ἐφο- * ἰσχυρὸν
βήθη· καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι, ἔκρα- est in marg.
ξεν, λέγων· κύριε, σῶσόν με.
31 Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐκτείνας τὴν χεῖ-
ρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγό-
πιστε, εἰς τί ἐδίστασας;
32 Καὶ ἀναβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον,
ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος.
33 Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν αὐτῷ,
λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.

XIV. 34 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν
ϙΖ εἰς Γεννησαρέτ.
35 Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τό-
cod. p. 1255. που ἐκείνου, ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχω-
ρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας
τοὺς κακῶς ἔχοντας.
* αὐτὸν est 36 Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν *, ἵνα μόνον ἅψων-
in marg. ται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ
ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν.

CAP. XV. ΚΕΦ. ΙΕ.

ϙΗ 1 Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱερο-
σολύμων Φαρεισαῖοι καὶ γραμματεῖς, λέγοντες.
2 Διὰ τί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσιν
τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νί-
πτονται τὰς χεῖρας, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.
3 Ὁ δὲ ἀποκριθείς, εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τί
καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ,
διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν;
*2. m. τίμ. 4 Ὁ γὰρ θεὸς εἶπεν· τείμα * τὸν πατέρα,
καὶ τὴν μητέρα· καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ
μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.
5 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ,
ἢ τῇ μητρὶ, δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς,
οὐ μὴ τιμήσει τὸν πατέρα αὐτοῦ.
6 Καὶ ἠκυρώσατε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διὰ
τὴν παράδοσιν ὑμῶν.
* 1. m. 7 Ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσεν * περὶ
ἐπροφ. ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων.
Is. 29. 13. 8 " Ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ·
„ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.
9 „ Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες δι-
„ δασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. „
10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν
αὐτοῖς· ἀκούετε καὶ συνίετε.
11 Οὐ τὸ ἐρχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ
στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταί, λέγου-
σιν αὐτῷ· οἶδας ὅτι οἱ Φαρεισαῖοι, ἀκούσαντες
τὸν λόγον, ἐσκανδαλίσθησαν;
13 Ὁ δὲ ἀποκριθείς, εἶπεν· πᾶσα φυτεία,
ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος,
ἐκριζωθήσεται.
14 Ἄφετε αὐτούς· τυφλοί εἰσιν ὁδηγοί· τυ-
φλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βό-
θυνον πεσοῦνται.
15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος αὐτῷ εἶπεν·
φράσον ἡμῖν τὴν παραβολήν.
16 Ὁ δὲ εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί
ἐστε;
17 Οὐ νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ εἰσερχόμενον εἰς
τὸ στόμα, εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφε-
δρῶνα ἐκβάλλεται;
18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος,
ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.
19 Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλο-
γισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι,
κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.
20 Ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρω-
πον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν, οὐ κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον.
ϙΘ 21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώ-
*2. m. Σιδ. ρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σειδῶνος *.
22 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων XV. 7
ἐκείνων ἐξελθοῦσα, ἔκραζεν λέγουσα· ἐλέησόν
με κύριε, υἱὸς Δαυείδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς
δαιμονίζεται.
23 Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον· καὶ
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠρώτουν * * ita cod.
αὐτόν, λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει
ὄπισθεν ἡμῶν.
24 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην
εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου
Ἰσραήλ.
25 Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ, λέγου-
σα· κύριε, βοήθει μοι.
26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστιν κα-
λὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν
τοῖς κυναρίοις.
27 Ἡ δὲ εἶπεν· ναὶ κύριε· καὶ τὰ κυνάρια
ἐσθείει * ἀπὸ τῶν ψειχίων * τῶν πειπτόντων * *2. m. ἐσθίει.
ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. *2. m. ψιχίων
28 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῇ· *2. m. πιπτ.
ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι cod. p. 1256.
ὡς θέλεις· καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς
ὥρας ἐκείνης.
29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἦλθεν Ρ
παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλειλαίας· καὶ ἀνα-
βὰς εἰς τὸ ὄρος, ἐκάθητο ἐκεῖ.
30 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχον-
τες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, κυλλούς, τυφλούς,
κωφούς, καὶ ἑτέρους πολλούς· καὶ ἔῤῥιψαν αὐ-
τοὺς παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ ἐθεράπευ-
σεν αὐτούς.
31 Ὥστε τοὺς ὄχλους βλέποντας, θαυμά-
σαι κωφοὺς ἀκούοντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, καὶ χω-
λοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας·
καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν Ἰσραήλ.
32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν· σπλαγχνίζομαι ἐπὶ
τὸν ὄχλον, ὅτι ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι,
καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι
αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν
ἐν τῇ ὁδῷ.
33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· πόθεν
ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτά-
σαι ὄχλον τοσοῦτον;
34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρ-
τους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια.
35 Καὶ παραγγείλας τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν
ἐπὶ τὴν γῆν,
36 Ἔλαβεν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχ-
θύας, καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν, καὶ ἐδίδου
τοῖς μαθηταῖς· οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.
37 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν·
καὶ τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν, ἑπτὰ
σπυρίδας πλήρεις.
38 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ὡς τετρακισχεί-
λιοι * ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. *2. m. τετρα-
39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἐνέβη εἰς κισχίλιοι.
τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγαδᾶν. ΡΑ

ΚΕΦ. Ις. CAP. XVI.

1 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρεισαῖοι καὶ
Σαδδουκαῖοι, πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν
σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς.
2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· † ὀψίας
γενομένης λέγετε, εὐδία· πυῤῥάζει γὰρ ὁ οὐ-

XVI. ρανός· καὶ πρωῒ, σήμερον χειμών· πυῤῥάζει γὰρ
στυγνάζων ὁ οὐρανός· ὑποκριταὶ, τὸ μὲν πρόσ-
ωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ
σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε. †
*1. m. μοιχα- 3 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς * σημεῖον
λείς. αἰτεῖ· * καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ
*2. m. ἐπιζητεῖ. μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ.
4 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν.
5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ πέραν,
ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους.
6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὁρᾶτε καὶ
προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρεισαίων καὶ
Σαδδουκαίων.
7 Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες·
ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν.
8 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τί διαλογίζε-
σθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ
ἔχετε;
9 Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέν-
τε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κο-
φίνους ἐλάβετε;
10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακι-
* 2. m. σχειλίων *, καὶ πόσας σφυρίδας ἐλάβετε;
τετρακισχιλ. 11 Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ ἄρτων εἶπον
ὑμῖν, προσέχετε δὲ ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρι-
σαίων καὶ Σαδδουκαίων;
12 Τότε συνῆκαν, ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν
ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν ἄρτων, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς δι-
δαχῆς τῶν Σαδδουκαίων καὶ Φαρεισαίων
ΡΒ 13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Και-
σαρείας τῆς Φιλίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, λέγων· τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;
14 Οἱ δὲ εἶπαν· οἱ μὲν, Ἰωάνην τὸν βαπτι-
*2. m. Ἠλίαν. στήν· οἱ δὲ, Ἠλείαν· * ἕτεροι δὲ, Ἰερεμίαν, ἢ
ἕνα τῶν προφητῶν.
15 Λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε
εἶναι;
16 Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος, εἶπεν· σὺ
cod. p. 1257. εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος.
17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ·
μακάριος εἶ, Σίμων βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ
αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου
ὁ ἐν οὐρανοῖς.
18 Κἀγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος,
καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν
ἐκκλησίαν· καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν
αὐτῆς.
* καὶ additur 19 Καὶ * δώσω σοι τὰς κλεῖδας * τῆς βα-
recente manu. σιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἂν δήσῃς ἐπὶ τῆς
* rec. m. κλεῖς. γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ
* ita cod. pro ἄν. ἐὰν * λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
*2. m. recentiore 20 Τότε ἐπετείμησεν * τοῖς μαθηταῖς, ἵνα
διεστείλατο. μηδενὶ εἴπωσιν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός.
ΡΓ 21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο Ἰησοῦς χριστὸς * δει-
* Χριστὸς omit- κνῦναι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰς
titur a 2. manu. Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ
τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμμα-
τέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἐγερθῆναι.
22 Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, λέ-
*2. m. ἐπιτιμ. γει αὐτῷ ἐπιτειμῶν· * εἵλεώς * σοι κύριε· οὐ
* 2. m. ἵλ. μὴ ἔσται σοι τοῦτο.

23 Ὁ δὲ στραφεὶς, εἶπεν τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε XVI.
ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάνδαλον εἶ ἐμοῦ· ὅτι οὐ
φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
24 Τότε * Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐ- * 2. m. ὁ Ἰησοῦς.
τοῦ· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνη-
σάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ,
καὶ ἀκολουθείτω μοι.
25 Ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶ-
σαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.
26 Τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν
κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζη-
μιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς
ψυχῆς αὐτοῦ;
27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχε-
σθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ τῶν
ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ
κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ.
28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσίν τινὲς τῶν ΡΔ
ὧδε ἑστώτων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανά-
του, ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρ-
χόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΖ. CAP. XVII.

1 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ
Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάνην
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς
ὄρος ὑψηλὸν κατ' * ἰδίαν. * 2. m. καθ'.
2 Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ
ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ
δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.
3 Καὶ ἰδοὺ ὤφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ
Ἠλείας *, συνλαλοῦντες * μετ' αὐτοῦ. * 2. m. ι
4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπεν τῷ Ἰη- pro ει bis.
σοῦ· κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέ- *2. m. συλλ.
λεις, ποιήσω ὧδε σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ
Μωϋσεῖ μίαν, καὶ μίαν Ἠλείᾳ.
5 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φω-
τεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς
νεφέλης λέγουσα· οὗτος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ.
6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ, ἔπεσαν ἐπὶ
πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.
7 Καὶ προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἁψάμενος
αὐτῶν εἶπεν· ἐγέρθητε, καὶ μὴ φοβεῖσθε.
8 Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ αὐτὸν * Ἰησοῦν μόνον. * 2. m. τὸν
9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους, pro αὐτόν.
ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· μηδενὶ εἴ- ΡΕ
πητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐκ νεκρῶν ἐγερθῇ. cod. p. 1258.
10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ, λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν,
ὅτι Ἠλείαν * δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; * 2. m. ι
11 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἠλείας μὲν ἔρ- pro ει ter.
χεται, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα.
12 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Ἠλείας ἤδη ἦλθεν,
καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν
αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν.
13 Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ, ὅτι περὶ
Ἰωάνου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.
14 Καὶ ἐλθόντων πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλ- Ρϛ
θεν αὐτῷ ἄνθρωπος, γονυπετῶν αὐτόν. * 1. m. μου
15 Καὶ λέγων· κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱὸν *, τὸν υἱόν μου.

XVII. ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς ἔχει· πολλάκις
*2. m. πιπτ. γὰρ πείπτει * εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς
τὸ ὕδωρ.
16 Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς
σου, καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.
17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· ὦ γενεὰ
ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε μεθ'
ὑμῶν ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ
μοι αὐτὸν ὧδε.
*2. m. ἐπετίμ. 18 Καὶ ἐπετείμησεν * αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθερα-
πεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰη-
*1. m. καθ'. σοῦ κατ' * ἰδίαν, εἶπον· διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυ-
*1. m. ἐδυν. νήθημεν * ἐκβαλεῖν αὐτό;
20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν
ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν
ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ·
μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐ-
δὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.
21 ✝ Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται,
εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.
ΡΖ 22 Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλει-
λαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀν-
θρώπων.
23 Καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν, καὶ τῇ τρίτῃ
*1. m. τριημέρᾳ. ἡμέρᾳ * ἀναστήσεται· καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
ΡΗ 24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καφαρναοὺμ,
προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ
Πέτρῳ, καὶ εἶπαν· ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ
τὰ δίδραχμα; λέγει· ναί.
25 Καὶ ἐλθόντα εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθα-
σεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σί-
μων, οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνος λαμβά-
νουσιν τ. λη, ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν,
ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;
26 Εἰπόντος δὲ, ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων· ἔφη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί.
27 Ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς, πο-
ρευθεὶς εἰς θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ
τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας
τὸ στόμα αὐτοῦ, εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον
λαβὼν, δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

CAP. XVIII. ## ΚΕΦ. ΙΗ.

ΡΘ 1 Ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μα-
θηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· τίς ἄρα μείζων
ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;
2 Καὶ προσκαλεσάμενος παιδίον, ἔστησεν
αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν.
3 Καὶ εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στρα-
φῆτε, καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλ-
θητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
4 Ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παι-
δίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τῶν οὐρανῶν.
5 Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται ἓν παιδίον τοιοῦτο
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται.
*2. m. μικρ. 6 Ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μεικρῶν *
τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ, συμφέρει αὐτῷ
ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχη-
cod. p. 1259. λον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει
τῆς θαλάσσης.
ΡΙ 7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγ-
κη γὰρ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀν- XVIII.
θρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.
8 Εἰ δὲ ἡ χείρ σου, ἢ ὁ πούς σου σκαν-
δαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ·
καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν κυλ-
λὸν ἢ χωλὸν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχον-
τα, βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.
9 Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλεῖ σε,
ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι
ἐστὶν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ
δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα, βληθῆναι εἰς τὴν γέεν-
ναν τοῦ πυρός.
10 Ὁρᾶτε, μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μει-
κρῶν * τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι *2. m. μικρ.
αὐτῶν ἐν τῷ οὐρανῷ διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ
πρόσωπον τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
11 ✝ Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶ- Cf. Luc. 19. 10.
σαι τὸ ἀπολωλός.
12 Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηται τινὶ ἀνθρώπῳ
ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν·
οὐχὶ ἀφήσει τὰ ἐνενηκονταεννέα πρόβατα ἐπὶ
τὰ ὄρη, καὶ πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον;
13 Καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ, ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς
ἐνενηκονταεννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις.
14 Οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ
πατρός μου ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν
μεικρῶν * τούτων. *2. m. μικρ.
15 Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφός σου, ὕπα-
γε, ἔλεγξον αὐτὸν μεταξύ σου καὶ αὐτοῦ μόνου·
ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου.
16 Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε ἔτι ἕνα
ἢ δύο μετὰ σοῦ, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρ-
τύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα.
17 Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκ-
κλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ,
ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης.
18 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἂν δήσητε ἐπὶ
τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ· καὶ ὅσα
ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν
οὐρανῷ.
19 Πάλιν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο συμ- ΡΙΑ
φωνήσωσιν ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς
πράγματος, οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐ-
τοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
20 Οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι
εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.
21 Τότε προσελθὼν ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ,
κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει ὁ ἀδελφός μου εἰς
ἐμὲ, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;
22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· οὐ λέγω σοι, ἕως
ἑπτάκις, ἀλλὰ ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.
23 Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι
λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.
24 Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσ-
ήχθη εἷς αὐτῷ ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων.
25 Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέ-
λευσεν αὐτὸν ὁ κύριος πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖ-
κα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα ἔχει, καὶ
ἀποδοθῆναι.
26 Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ,
λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα ἀπο-
δώσω σοι.

XVIII. 27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου,
ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.
28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος, εὗρεν ἕνα τῶν
συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δη-
* 2. m. ἔπνιγε. νάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνειγε *, λέγων·
ἀπόδος, εἴ τι ὀφείλεις.
cod. p. 1260. 29 Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ, παρεκά-
λει αὐτὸν, λέγων· μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοὶ, καὶ
ἀποδώσω σοι.
30 Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν· ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν
αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον.
31 Ἰδόντες οὖν αὐτοῦ οἱ σύνδουλοι τὰ γενό-
μενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσά-
φησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα.
32 Τοτε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐ-
τοῦ, λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφει-
λὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκαλεσάς με.
33 Οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν
σου, ὡς κἀγώ σε ἠλέησα;
34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδω-
κεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως ἀποδῷ πᾶν
τὸ ὀφειλόμενον.
35 Οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ποιή-
σει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.

CAP. XIX. ΚΕΦ. ΙΘ.

ΡΙΒ 1 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς
τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλει-
λαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας,
πέραν τοῦ Ἰορδάνου.
2 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.
ΡΙΓ 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ Φαρεισαῖοι πειρά-
ζοντες αὐτὸν, καὶ λέγοντες· εἰ ἔξεστιν ἀπο-
λῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν;
4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· οὐκ ἀνέγνωτε,
ὅτι ὁ κτίσας ἀπ᾽ ἀρχῆς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίη-
σεν αὐτούς;
5 Καὶ εἶπεν· ἕνεκα τούτου καταλείψει ἄν-
θρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ κολ-
ληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ
δύο εἰς σάρκα μίαν.
6 Ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία·
ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χω-
ριζέτω.
7 Λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετείλα-
το δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι
αὐτήν;
8 Λέγει αὐτοῖς. Ὅτι Μωϋσῆς πρὸς τὴν
σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι
τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ᾽ ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν
οὕτως.
Cf. supra 5. 32. Marc. 10. 11. Luc. 16. 18. 9 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖ-
κα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐ-
τὴν μοιχευθῆναι· καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμή-
σας, μοιχᾶται.
10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· εἰ οὕτως
ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναι-
κὸς, οὐ συμφέρει γαμῆσαι.
11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ πάντες χωροῦσι
τὸν λόγον, ἀλλ᾽ οἷς δέδοται.
12 Εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι, οἵ τινες ἐκ κοιλίας
μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως· καὶ εἰσὶν εὐνοῦ-
χοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων·
καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς XIX.
διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ὁ δυνάμενος * * 1. m. δυνάμενος.
χωρεῖν, χωρείτω.
13 Τότε προσηνέχθησαν αὐτῷ παιδία, ἵνα ΡΙΔ
τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ
δὲ μαθηταὶ ἐπετείμησαν * αὐτοῖς. * 2. m. ἐπετίμ.
14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, ἄφετε * τὰ παιδία, * 1. m. ἄφεται.
καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν γὰρ
τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
15 Καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἐπο-
ρεύθη ἐκεῖθεν.
16 Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· δι- ΡΙΕ
δάσκαλε, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα σχῶ ζωὴν
αἰώνιον;
17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ
ἀγαθοῦ; εἷς * ἐστιν ὁ ἀγαθός· εἰ δὲ θέλεις * εἷς superponitur.
εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρει τὰς ἐντολάς.
18 Λέγει αὐτῷ, ποίας; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη,
τὸ “ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις,
„ οὐ ψευδομαρτυρήσεις.
19 „ Τείμα * τὸν πατέρα, καὶ τὴν μητέρα· cod. p. 1261.
„ καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. „ * 2. m. τίμα.
20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· ταῦτα πάντα
ἐφύλαξα· τί ἔτι ὑστερῶ;
21 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ θέλεις τέλειος
εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ
δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐ-
ρανοῖς· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.
22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον τοῦ-
τον, ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων χρή-
ματα πολλά.
23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πλούσιος δυσκόλως
εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
24 Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστιν
κάμηλον διὰ τρήματος ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ
πλούσιον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
25 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐξεπλήσ-
σοντο σφόδρα, λέγοντες· τίς ἄρα δύναται σω-
θῆναι;
26 Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ
δὲ θεῷ πάντα δύνατα.
27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· ΡΙϚ
ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθή-
σαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;
28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ
παλινγενεσίᾳ *, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- * 2. m. παλιγγ.
θρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθήσεσθε
καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρείνοντες * * 2. m. κριν.
τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
29 Καὶ πᾶς ὅς τις ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελ-
φοὺς, ἢ ἀδελφὰς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ τέ-
κνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος, πολ-
λαπλασίονα λήμψεται *, καὶ ζωὴν αἰώνιον * 2. m. λήψεται.
κληρονομήσει.
30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ ΡΙΖ
ἔσχατοι, πρῶτοι.

ΚΕΦ. Κ. CAP. XX.

1 Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν
ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμ-
πελῶνα αὐτοῦ.

XX. 2 Συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

3 Καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς.

4 Καὶ ἐκείνοις εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, δώσω ὑμῖν.

5 Οἱ δὲ ἀπῆλθον· πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως.

6 Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας, καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί;

7 Λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο· λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα.

8 Ὀψίας δὲ γενομένης, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, ἕως τῶν πρώτων.

9 Ἐλθόντες δὲ οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον.

10 Καὶ ἐλθόντες οἱ πρῶτοι, ἐνόμισαν ὅτι
*2. m. λήψ. πλεῖον λήμψονται· * καὶ ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί.

11 Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου,

12 Λέγοντες· οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα.

13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῶν ἑνὶ εἶπεν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι;

14 Ἆρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε· θέλω ἐγὼ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί.

cod. p. 1262. 15 Οὐκ ἔξεστίν μοι ὃ θέλω ποιῆσαι ἐν τοῖς
*2. m. εἰ. ἐμοῖς; ἢ * ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι;

16 Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι, πρῶτοι· καὶ
*ex cap. 22. οἱ πρῶτοι, ἔσχατοι. † Πολλοὶ * γάρ εἰσιν κλη-
14. τοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. †

ΡΙΗ 17 Μέλλων δὲ ἀναβαίνειν Ἰησοῦς εἰς Ἱερο-
*1. m. καθ'. σόλυμα, παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' * ἰδίαν, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν αὐτοῖς.

18 Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν· καὶ κατακρινοῦσιν αὐτόν.

19 Καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

ΡΙΘ 20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσα τί ἀπ' αὐτοῦ.

21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεις; ἡ δὲ εἶπεν· εἰπὲ, ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε· δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πιεῖν; λέγουσιν αὐτῷ· δυνάμεθα.

23 Λέγει αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐω-
νύμων, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοί- XX
μασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου.

24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.

25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύσουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

26 Οὐχ οὕτως ἔστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἂν θέλῃ μέγας ἐν ὑμῖν γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος.

27 Καὶ ὃς ἂν θέλῃ εἶναι ὑμῶν πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος.

28 Ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

29 Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱερειχὼ *. ΡΚ
ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. * 2. m.

30 Καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ Ἱεριχώ.
τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες, κύριε ἐλέησον ἡμᾶς υἱὸς Δαυείδ.

31 Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν * αὐτοῖς, ἵνα * ita cod.
σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραξαν, λέγοντες· ἐπετίμ.
κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαυείδ.

32 Καὶ στὰς Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν· τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;

33 Λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

34 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἥψατο αὐτῶν τῶν ὀμμάτων· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

ΚΕΦ. ΚΑ. Cap. XXI.

1 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ΡΚΑ
ἦλθον εἰς Βηθσφαγῆ * εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, * 1. m.
τότε Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητάς, Βηθφ.

2 Λέγων αὐτοῖς· πορεύεσθε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἄγετέ μοι.

3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τί, ἐρεῖτε, ὅτι ὁ κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθὺς δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς.

4 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος.

5 Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σειὼν * ἰδοὺ ὁ βα- * 2. m.
σιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραῢς, καὶ ἐπιβεβη- Σιών.
κὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.

6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

7 Ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέ-
θηκαν ἐπ' αὐτῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐπεκάθισεν cod. p. 1263.
ἐπάνω αὐτῶν.

8 Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ.

9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα· τίς ἐστιν οὗτος;

11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ προ

XXI. φήτης Ἰησοῦς, ὁ ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆς Γαλι-
λαίας.
12 Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ
ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγορά-
ζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολ-
λυβιστῶν κατέστρεψεν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν
πωλούντων τὰς περιστεράς.
13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· γέγραπται· ὁ οἶκός
μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ
αὐτὸν ποιεῖτε σπήλαιον ληστῶν.
14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ
ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
15 Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν, καὶ τοὺς παῖ-
δας τοὺς κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας
ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ, ἠγανάκτησαν.
16 Καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἀκούεις τί οὗτοι λέγου-
σιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ναί· οὐδέποτε
ἀνέγνωτε, ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλα-
ζόντων κατηρτίσω αἶνον;
17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς
πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.
ΡΚΒ 18 Πρωῒ δὲ ἐπανάγων * εἰς τὴν πόλιν, ἐπεί-
*1.m. ἐπαναγάγων. νασεν.
19 Καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλ-
θεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ
φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ· οὐ μηκέτι ἐκ σοῦ
καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἐξηράνθη
παραχρῆμα ἡ συκῆ.
20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέ-
γοντες· πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ;
21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ δια-
κριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ
κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· ἄρθητι, καὶ βλή-
θητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται.
22 Καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσ-
*2.m. λήψ. ευχῇ, πιστεύοντες, λήμψεσθε *.
ΡΚΓ 23 Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερὸν, προσ-
ῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξου-
σίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξου-
σίαν ταύτην;
24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ
μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ.
25 Τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάνου πόθεν ἦν; ἐξ
οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο
ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρα-
νοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε
αὐτῷ;
26 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων, φοβού-
μεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ὡς προφήτην
ἔχουσιν τὸν Ἰωάνην.
27 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ, εἶπον· οὐκ
οἴδαμεν· ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω
ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος εἶχεν δύο
τέκνα· καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ, εἶπεν· τέκνον,
ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου.
29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ κύριε, καὶ
οὐκ ἀπῆλθεν.
cod. p. 1264. 30 Προσελθὼν δὲ τῷ δευτέρῳ, εἶπεν ὡσαύ-
τως· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐ θέλω· ὕστερον XXI.
μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθεν.
31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ
πατρός; λέγουσιν, ὁ ὕστερος· λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ
αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ.
32 Ἦλθεν γὰρ Ἰωάνης πρὸς ὑμᾶς ἐν ὁδῷ
δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ
τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς
δὲ ἰδόντες οὐδὲ μετεμελήθητε ὕστερον, τοῦ πι-
στεῦσαι αὐτῷ.
33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε· ἄνθρωπος ΡΚΔ
ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα,
καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν, καὶ ὤρυξεν ἐν
αὐτῷ ληνὸν, καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέ-
δοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.
34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν,
ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωρ-
γοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.
35 Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους
αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ
ἐλιθοβόλησαν.
36 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείο-
νας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.
37 Ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν
υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.
38 Οἱ δὲ γεωργοὶ, ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον
ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε,
ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ σχῶμεν τὴν κληρονο-
μίαν αὐτοῦ.
39 Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ
ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν.
40 Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος,
τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις;
41 Λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει
αὐτοὺς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις
γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρ-
ποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.
42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνω-
τε ἐν ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω-
νίας· παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυ-
μαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;
43 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀρθήσεται ἀφ'
ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει
ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς.
44 Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, συν-
θλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει
αὐτόν.
45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φα- ΡΚΕ
ρεισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνωσαν ὅτι
περὶ αὐτῶν λέγει.
46 Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθη-
σαν τοὺς ὄχλους, ἐπεὶ εἰς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

ΚΕΦ. ΚΒ. CAP. XXII.

1 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, πάλιν εἶπεν
ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς, λέγων.
2 Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώ-
πῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ
αὐτοῦ.
3 Καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ, κα-
λέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ
οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.

XXII. 4 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων·
εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου
*2.m. σιτ. ἡτοίμακα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σειτιστὰ *
τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς
γάμους.
5 Οἱ δὲ ἀμελήσαντες, ἀπῆλθον· ὃς μὲν εἰς
τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὃς δὲ ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ.
6 Οἱ δὲ λοιποὶ, κρατήσαντες τοὺς δούλους
αὐτοῦ, ὕβρισαν, καὶ ἀπέκτειναν.
cod. p. 1265. 7 Ὁ δὲ βασιλεὺς ὠργίσθη· καὶ πέμψας τὰ
στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκεί-
νους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν.
8 Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· ὁ μὲν γά-
μος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν
ἄξιοι.
9 Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν,
καὶ ὅσους ἐὰν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γά-
μους.
10 Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς
ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς
*2. m. τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ νυμφὼν * ἀνα-
ὁ γάμος. κειμένων.
*cod. θεά- 11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι *
σασθε. τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐν-
δεδυμένον ἔνδυμα γάμου.
12 Καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες
*2. m. ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφειμώθη *.
ἐφιμ. 13 Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν τοῖς διακόνοις·
δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἐκβάλετε
αὐτὸν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται
ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
14 Πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλε-
κτοί.
ΡΚϛ 15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρεισαῖοι, συμ-
βούλιον ἔλαβον, ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν
λόγῳ.
16 Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς
αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγοντας· διδά-
σκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν
τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει
σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσω-
πον ἀνθρώπων.
17 Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ, ἔξεστιν
δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ;
18 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν,
εἶπεν· τί με πειράζετε ὑποκριταί;
19 Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου·
οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.
20 Καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη
καὶ ἡ ἐπιγραφή;
21 Λέγουσιν· Καίσαρος· τότε λέγει αὐτοῖς·
ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ
θεοῦ τῷ θεῷ.
22 Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέν-
τες αὐτὸν ἀπῆλθαν.
ΡΚΖ 23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ
Σαδδουκαῖοι, λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν· καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν,
24 Λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς εἶπεν· ἐάν
τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀνα-
στήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
25 Ἦσαν δὲ παρ᾽ ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ
ὁ πρῶτος γήμας ἐτελεύτησεν· καὶ μὴ ἔχων
σπέρμα, ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελ- XXII.
φῷ αὐτοῦ.
26 Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος,
ἕως τῶν ἑπτά.
27 Ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν ἡ γυνή.
28 Ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν, τίνος τῶν ἑπτὰ
ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.
29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μὴ δὲ τὴν
δύναμιν τοῦ θεοῦ.
30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν,
οὔτε γαμίζονται, ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελοι ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ εἰσιν.
31 Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν,
οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
λέγοντος.
32 Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ θεὸς
Ἰσαὰκ, καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς
νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.
33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο
ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
34 Οἱ δὲ Φαρεισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφεί- ΡΚΗ
μωσεν * τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ *2. m.
τὸ αὐτό. ἐφιμ.
35 Καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς,
πειράζων αὐτόν·
36 Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ cod. p. 1266.
νόμῳ;
37 Ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· „ ἀγαπήσεις κύριον τὸν
„ θεόν σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ
„ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.
38 „ Αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐν-
„ τολή.
39 „ Δευτέρα, ὁμοίως ἀγαπήσεις τὸν πλη-
„ σίον σου, ὡς σεαυτόν. „
40 Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ
νόμος κρέμαται καὶ οἱ προφῆται.
41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρεισαίων, ἐπηρώ- ΡΚΘ
τησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
42 Λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ;
τίνος υἱός ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαυείδ.
43 Λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν Δαυεὶδ ἐν πνεύ-
ματι καλεῖ αὐτὸν * κύριον; λέγων. *1. m. bis
44 „ Εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ αὐτόν.
„ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
„ ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου. „
45 Εἰ οὖν Δαυεὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς
υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν;
46 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο * ἀποκριθῆναι αὐτῷ *2. m.
λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέ- ἠδύνατο.
ρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

ΚΕΦ. ΚΓ. CAP. XXIII.

1 Τότε Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ ΡΛ
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
2 Λέγων· ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καθέδρας ἐκά-
θισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρεισαῖοι.
3 Πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν, ποιήσα-
τε καὶ τηρεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ
ποιεῖτε· λέγουσιν γὰρ, καὶ οὐ ποιοῦσιν.
4 Δεσμεύουσιν δὲ φορτία βαρέα καὶ δυσβά-
στακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν
ἀνθρώπων· αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέ-
λουσιν κεινῆσαι * αὐτά. *2. m. κιν.
5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς

XXIII. τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσι γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα.

6 Φιλοῦσι δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς,

7 Καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ῥαββεί.

8 Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββεί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ διδάσκαλος, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε.

9 Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος.

* 1. m. κληθῆται. 10 Μὴ δὲ κληθῆτε * καθηγηταί· ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστιν εἷς ὁ Χριστός.

11 Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν, ἔσται ὑμῶν διάκονος.

12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.

13 † Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρεισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήμψεσθε περισσότερον κρίμα.

14 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρεισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

ΡΛΑ 15 Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρεισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον· καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

16 Οὐαὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.

17 Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάσας τὸν χρυσόν;

18 Καὶ ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.

19 Μωροὶ καὶ τυφλοί· τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον;

20 Ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ.

cod. p. 1267. 21 Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν.

22 Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

ΡΛΒ 23 Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρεισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, καὶ
* 2. m. κύμινον. τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ κύμεινον· * καὶ ἀφήκατε *
* 1. m. ἀφήκετε. τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν, καὶ τὸ ἔλεος, καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφεῖναι.

* 2. m. καταπίν. 24 Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπείνοντες *.

ΡΛΓ 25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρεισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας.

26 Φαρεισαῖε τυφλὲ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα XXIII.
γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν * καθαρόν. * 1. m. αὐτοῦ.

27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρεισαῖοι, ΡΛΔ
ὑποκριταὶ, ὅτι ὁμοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.

28 Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ ἐστὲ μεστοὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρεισαῖοι, ΡΛΕ
ὑποκριταὶ, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων.

30 Καὶ λέγετε· εἰ ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα αὐτῶν κοινωνοὶ ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν.

31 Ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας.

32 Καὶ ὑμεῖς πληρώσετε * τὸ μέτρον τῶν * 2. m. πληρώσατε.
πατέρων ὑμῶν.

33 Ὄφεις *, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύ- * 1. m. ὄφις.
γητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;

34 Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας, καὶ σοφοὺς, καὶ γραμματεῖς· ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ
αὐτῶν μαστειγώσετε * ἐν ταῖς συναγωγαῖς * 2. m. μαστιγ.
ὑμῶν, καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν.

35 Ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

36 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει πάντα ταῦτα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.

37 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις
ἐπισυνάγει τὰ νοσσία αὐτῆς * ὑπὸ τὰς πτέ- * αὐτῆς est
ρυγας; καὶ οὐκ ἠθελήσατε. in marg. a I. m.

38 Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν.

39 Λέγω γὰρ ὑμῖν· οὐ μή με ἴδητε ἀπαρτι, ἕως ἂν εἴπητε· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

ΚΕΦ. ΚΔ. Cap. XXIV.

1 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐκ τοῦ ἱεροῦ ΡΛϚ
ἐπορεύετο· καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.

2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ καταλυθήσεται.

3 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ΡΛΖ
ἐλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' * * I. m. καθ'.
ἰδίαν, λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται, cod. p. 1268.
καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας, καὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος;

4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.

5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολ-
λοὺς πλανήσουσιν. * I. m. μελήσεται.

6 Μελλήσετε * δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ

XXIV. ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος.

7 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται λιμοὶ * καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. [* 2. m. λιμοί.]

8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδείνων *. [* 2. m. ὠδίνων.]

9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλεῖψιν *, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μεισούμενοι * ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, διὰ τὸ ὄνομά μου. [* 2. m. θλίψ.] [* 2. m. μισ. sic et mox.]

10 Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν, καὶ μεισήσουσιν ἀλλήλους.

11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσιν πολλούς.

12 Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν.

13 Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

14 Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν· καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.

15 Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὸς * ἐν τόπῳ ἁγίῳ· (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω.) [* 2. m. ἑστώς.]

16 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη.

17 Ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβάτω ἆραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

18 Καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις, καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μὴ δὲ σαββάτῳ.

21 Ἔσται γὰρ τότε θλεῖψις * μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ γένηται. [* 2. m. θλίψις.]

22 Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.

23 Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδού, ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε· μὴ πιστεύητε *. [* 1. m. πιστεύετε.]

24 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχρειστοι * καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. [* 2. m. ψευδόχριστοι.]

25 Ἰδού, προείρηκα ὑμῖν.

26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· ἰδού, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν· μὴ ἐξέλθητε· ἰδού, ἐν τοῖς ταμείοις· μὴ πιστεύσητε.

27 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

28 Ὅπου ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.

29 Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλεῖψιν * τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. [* 2. m. θλίψιν.]

30 Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. XXIV.

31 Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως τῶν ἄκρων αὐτῶν. [cod. p. 1269.]

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γεινώσκετε * ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος. [* 2. m. γινώσκεται.]

33 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, γεινώσκετε * ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. [* 2. m. γιν.]

34 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται.

35 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.

36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, οὐδὲ ὁ υἱός *, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνος. ΡΛΗ [* Cf. Marc. 13. 32.]

37 Ὥσπερ γὰρ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

38 Ὡς γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, τρώγοντες καὶ πείνοντες *, γαμοῦντες καὶ γαμίσκοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κειβωτόν *. [* 2. m. πίν.] [* 2. m. κιβ.]

39 Καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμός, καὶ ἦρεν ἅπαντας· οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

40 Τότε ἔσονται δύο ἐν τῷ ἀγρῷ· εἷς παραλαμβάνεται, καὶ εἷς ἀφίεται.

41 Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλῳ· μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται.

42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται.

43 Ἐκεῖνο δὲ γεινώσκετε *, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. [* 2. m. γιν.]

44 Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γείνεσθε * ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. [* 2. m. γίν.]

45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος ἐπὶ τῆς οἰκετείας αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; ΡΛΘ

46 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει οὕτως ποιοῦντα.

47 Ἀμὴν λεγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

48 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει μου ὁ κύριος.

49 Καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πείνῃ * μετὰ τῶν μεθυόντων. [* 2. m. πίνῃ.]

50 Ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γεινώσκει *. [* 2. m. γιν.]

51 Καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

ΚΕΦ. ΚΕ. Cap. XXV.

1 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς ΡΜ

XXV. λαμπάδας ἑαυτῶν ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν τοῦ
νυμφίου.
2 Πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ, καὶ πέν-
τε φρόνιμοι.
3 Αἱ γὰρ μωραὶ, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας
αὐτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον.
4 Αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγ-
γείοις, μετὰ τῶν λαμπάδων ἑαυτῶν.
5 Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν
πᾶσαι, καὶ ἐκάθευδον.
6 Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ ἐγένετο· ἰδοὺ,
ὁ νυμφίος· ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν.
7 Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖ-
ναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν.
8 Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπαν· δότε
ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες
ἡμῶν σβέννυνται.
cod. p. 1270. 9 Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι·
μήποτε οὐ μὴ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν, πορεύε-
σθε μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγο-
ράσατε ἑαυταῖς.
10 Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλ-
θεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ'
*1. m. ἠκλ. αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη * ἡ
θύρα.
11 Ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρ-
θένοι, λέγουσαι· κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν.
12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐκ οἶδα ὑμᾶς.
13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέ-
ραν, οὐδὲ τὴν ὥραν.
14 Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλε-
σεν τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς
τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.
15 Καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ
δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν·
καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως.
16 Πορευθεὶς ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν,
*1. m. ἠργ. εἰργάσατο * ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκέρδησεν ἄλλα
πέντε.
17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησεν ἄλ-
λα δύο.
18 Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπελθὼν ὤρυξεν γῆν,
καὶ ἔκρυψεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
19 Μετὰ δὲ πολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ κύριος
τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει λόγον μετ'
αὐτῶν.
20 Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λα-
βὼν, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων·
κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα
πέντε τάλαντα ἐκέρδησα.
21 Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγα-
θὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἧς πιστὸς, ἐπὶ πολ-
λῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ
κυρίου σου.
22 Προσελθὼν καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λα-
*deest in cod. βὼν *, εἶπεν· κύριε δύο τάλαντά μοι παρέδω-
λαβών. κας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα.
23 Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε
ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα πιστὸς ἧς, ἐπὶ
πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν
τοῦ κυρίου σου.
24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰ-
ληφὼς, εἶπεν· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ
ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συν- XXV.
άγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας.
25 Καὶ φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τά-
λαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν.
26 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν
αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ᾔδεις ὅτι θε-
ρίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ
διεσκόρπισα.
27 Ἔδει σε οὖν βαλεῖν τὰ ἀργύριά μου τοῖς
τραπεζείταις· * καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν *2. m. τρα-
τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. πεζίταις.
28 Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ
δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα.
29 Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ
περισσευθήσεται· τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ
ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
30 Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ
σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου PMA
ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι
μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης
αὐτοῦ.
32 Καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ
πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλή-
λων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ
τῶν ἐριφίων.
33 Καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν
αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.
34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐ-
τοῦ· δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου,
κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασι-
λείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.
35 Ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν·
ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ
συναγάγετέ με. cod. p. 1271.
36 Γυμνὸς, καὶ περιεβάλετέ με· ἠσθένησα,
καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ
ἤλθατε πρός με.
37 Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι,
λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν * πεινῶντα, *1. m. εἴδα-
καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; μεν, non ta-
38 Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνηγά- men infra.
γομεν; ἢ γυμνὸν, καὶ περιεβάλομεν;
39 Πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενοῦντα, ἢ ἐν
φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε;
40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τού-
των τῶν ἀδελφῶν μου τῶν * ἐλαχίστων, ἐμοὶ *τῶν ἀδελ-
ἐποιήσατε. φῶν μου est
41 Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύε- in marg. a
σθε ἀπ' ἐμοῦ, κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώ- 2. m.
νιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγ- PMB
γέλοις αὐτοῦ.
42 Ἐπείνασα γὰρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φα-
γεῖν· καὶ * ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με. *καὶ omit-
43 Ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμ- titur a 2. m.
νὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς, καὶ ἐν
φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.
44 Τότε ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ, λέγον-
τες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶν-
τα, ἢ ξένον, ἢ γυμνὸν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυ-
λακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν * σοι; *1. m.
45 Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων· ἀμὴν διεχ.

XXV. λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων
τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε.
46 Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώ-
νιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Cap. XXVI. ΚΕΦ. Κϛ.

ΡΜΓ 1 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάν-
τας τοὺς λόγους τούτους, εἶπεν τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ.
2 Οἴδατε, ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα
* 2. m. γίν. γείνεται· * καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδί-
δοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.
3 Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
* τοῦ λαοῦ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ * εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρ-
est in marg. χιερέως, τοῦ λεγομένου Καϊάφα.
a 2. m. 4 Καὶ συνεβουλεύσαντο, ἵνα τὸν Ἰησοῦν
* καὶ ἀπο- δόλῳ κρατήσωσιν, καὶ ἀποκτείνωσιν *.
κτείνωσιν 5 Ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θό-
est in marg. ρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.
a 2. m. ΡΜΔ 6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ, ἐν
οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,
7 Προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβα-
* 1. m. βα- στρον μύρου βαρυτείμου *, καὶ κατέχεεν ἐπὶ
ρυτίμου. τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου.
8 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἠγανάκτησαν, λέ-
γοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;
* 2. m. ἠδ. 9 Ἐδύνατο * γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ,
καὶ δοθῆναι πτωχοῖς.
10 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· τί κό-
πους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν
εἰργάσατο εἰς ἐμέ.
11 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ'
ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
12 Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ
τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με
ἐποίησεν.
* δὲ super- 13 Ἀμὴν δὲ * λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ
ponitur. τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαλη-
θήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη, εἰς μνημόσυνον
αὐτῆς.
ΡΜΕ 14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγό-
μενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς,
15 Εἶπεν· τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν
παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριά-
κοντα ἀργύρια.
16 Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν, ἵνα αὐ-
τὸν παραδῷ.
ΡΜϛ 17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ
μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· ποῦ θέλεις ἡτοι-
μάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;
18 Ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς
τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ· ὁ διδάσκαλος λέ-
γει· ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν· πρὸς σὲ ποιῶ
τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου.
cod. p. 1272. 19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
ΡΜΖ 20 Ὀψίας δὲ γενομένης, ἀνέκειτο μετὰ τῶν
δώδεκα.
21 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.
22 Καὶ λυπούμενοι σφόδρα, ἤρξαντο λέγειν
αὐτῷ εἷς ἕκαστος· μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε;
23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ'
ἐμοῦ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ, οὗτός με πα-
ραδώσει.
24 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς XXVI.
γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδο-
ται· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρω-
πος ἐκεῖνος.
25 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐ-
τόν, εἶπεν· μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββεί; λέγει αὐτῷ·
σὺ εἶπας.
26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ΡΜΗ
ἄρτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκλασεν, καὶ δοὺς τοῖς
μαθηταῖς, εἶπεν· λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστιν
τὸ σῶμά μου.
27 Καὶ λαβὼν ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας,
ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες.
28 Τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς δια-
θήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον * εἰς ἄφε- * 1. m. ἐκχυν-
σιν ἁμαρτιῶν. νόμενον.
29 Λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπάρτι ἐκ τού-
του τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέ-
ρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πείνω * μεθ' ὑμῶν και- * 2. m.
νὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. πίνω.
30 Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν.
31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πάντες ὑμεῖς ΡΜΘ
σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ·
γέγραπται γάρ· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ δια-
σκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης.
32 Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς
εἰς τὴν Γαλειλαίαν.
33 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ
πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέ-
ποτε σκανδαλισθήσομαι.
34 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι,
ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτί, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆ-
σαι, τρὶς ἀπαρνήσει * με. * ita cod. ει,
35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κἂν δέῃ με σὺν non εις.
σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι· ὁμοίως
καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.
36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς
χωρίον λεγόμενον Γεθσημανεί, καὶ λέγει τοῖς
μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθὼν
ἐκεῖ προσεύξωμαι.
37 Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο
υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδη-
μονεῖν.
38 Τότε λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ
ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρη-
γορεῖτε μετ' ἐμοῦ.
39 Καὶ προελθὼν μειχρὸν *, ἔπεσεν ἐπὶ * 2. m. μικ.
πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος, καὶ λέγων·
πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθέτω ἀπ'
ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ
θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.
40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ
εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέ-
τρῳ· οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆ-
σαι μετ' ἐμοῦ;
41 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ
εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρό-
θυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.
42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξα- ΡΝ
το· πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο παρελθεῖν,
ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου.
43 Καὶ ἐλθὼν πάλιν εὗρεν αὐτοὺς καθεύ-

XXVI. δοντας· (ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβα-
ρημένοι.)
44 Καὶ ἀφεὶς αὐτούς, πάλιν ἀπελθών, προσ-
cod. p. 1273. ηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν πάλιν.
45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ
λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε λοιπὸν καὶ ἀναπαύε-
σθε· ἰδοὺ γὰρ ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν·
46 Ἐγείρεσθε· ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ πα-
ραδιδούς με.
ΡΝΑ 47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας,
εἷς τῶν δώδεκα, ἦλθεν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος
πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρ-
χιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.
48 Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς
σημεῖον, λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν·
κρατήσατε αὐτόν.
49 Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ, εἶπεν·
χαῖρε, ῥαββεί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.
50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ' ὃ
πάρει; τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖ-
ρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.
51 Καὶ ἰδού, εἷς τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκτείνας
τὴν χεῖρα, ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ·
καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀφεῖ-
λεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.
52 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀπόστρεψον
τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάν-
* 1. m. μαχαίρη omisso etiam iota subscr. τες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ *
ἀπολοῦνται.
53 Ἢ δοκεῖς, ὅτι οὐ δύνομαι * παρακαλέ-
* 2. m. δύναμαι. Sed δύνομαι etiam S. Cyrillus prolog. ad ps. σαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι ἄρτι
πλείω δώδεκα λεγιῶνας * ἀγγέλων;
54 Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕ-
* 2. m. λεγεῶνας. τως δεῖ γενέσθαι;
ΡΝΒ 55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς
ὄχλοις· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαι-
ρῶν καὶ ξύλων, συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν ἐν
τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρα-
τήσατέ με.
56 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν
αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν· τότε οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ πάντες ἀφέντες αὐτόν, ἔφυγον.
57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἀπή-
γαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.
58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μα-
κρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰσ-
ελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν
τὸ τέλος.
ΡΝΓ 59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον ὅλον
ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως
αὐτὸν θανατώσωσιν.
60 Καὶ οὐχ' εὗρον, πολλῶν προσελθόντων
ψευδομαρτύρων· ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο,
61 Εἶπον· οὗτος ἔφη· δύναμαι καταλῦσαι
τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰ-
κοδομῆσαι.
62 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐ-
* 2. m. ἀποκρίνῃ. δὲν ἀποκρείνῃ *; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;
63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα· καὶ ὁ ἀρχιερεὺς
εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ
ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός,
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

64 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν XXVI.
λέγω ὑμῖν, ἀπάρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ
ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ *, λέγων· ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι χρείαν
ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλα-
σφημίαν.
66 Τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον·
ἔνοχος θανάτου ἐστίν.
67 Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ ἐράπισαν,
68 Λέγοντες· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς
ἐστιν ὁ παίσας σε;
69 Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· ΡΝΔ
καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα·
καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ γαλειλαίου.
70 Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων, λέ- cod. p. 1274.
γων· οὐκ οἶδα τί λέγεις.
71 Ἐξελθόντα δὲ εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐ-
τὸν ἄλλη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· οὗτος ἦν μετὰ
Ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου.
72 Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου· ὅτι οὐκ
οἶδα τὸν ἄνθρωπον.
73 Μετὰ μεικρὸν * δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶ- * 2. m.
τες, εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν μικ.
εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ.
74 Τότε ἤρξατο καταθεματίζειν *, καὶ ὀμ- * ita cod.
νύειν, ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθὺς
ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
75 Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰη-
σοῦ εἰρηκότος, ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι,
τρὶς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσεν
πικρῶς.

ΚΕΦ. ΚΖ. CAP. XXVII.

1 Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλα- ΡΝΕ
βον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν.
2 Καὶ δήσαντες αὐτόν, ἀπήγαγον, καὶ παρ-
έδωκαν Πειλάτῳ * τῷ ἡγεμόνι. * 2. m. Πιλ.
3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδοὺς αὐτόν, ὅτι ΡΝϚ
κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἔστρεψεν τὰ τριά-
κοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ πρεσβυ-
τέροις.
4 Λέγων· ἥμαρτον, παραδοὺς αἷμα ἀθῷον· * * in marg. δίκαιον a 2. m.
οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψῃ.
5 Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν ναόν, ἀνε-
χώρησεν· καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο.
6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς, λαβόντες τὰ ἀργύρια,
εἶπαν· οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορ-
βᾶν *, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστίν. * 2. m.
7 Συμβούλιον δὲ λαβόντες, ἠγόρασαν ἐξ αὐ- κορβανᾶν.
τῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς
ξένοις.
8 Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵμα-
τος, ἕως τῆς σήμερον.
9 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ
προφήτου, λέγοντος· καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα
ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετειμημένου *, ὃν ἐτει- * 2. m. heic
μήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. et mox τιμ.
10 Καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κε-
ραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.
11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ΡΝΖ
ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμών, λέ-

XXVII. γων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς ἔφη αὐτῷ· σὺ λέγεις.
* 2. m. 12 Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν
καὶ τῶν. ἀρχιερέων καὶ * πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρεί-
* 2. m. νατο *.
κριν. 13 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· οὐκ ἀκούεις
* 2. m. ὅσα * σου καταμαρτυροῦσιν;
πόσα. 14 Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν
ῥῆμα· ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.
ΡΝΗ 15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπο-
λύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον.
16 Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγό-
μενον Βαραββᾶν.
17 Συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ
*2. m. Πιλ. Πειλᾶτος· * τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; τὸν
sic et infra. Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;
18 Ἤιδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν
αὐτόν.
19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγου-
σα· μηδέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ
ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν.
20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπει-
σαν τοὺς ὄχλους, ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραβ-
βᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.
21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν, εἶπεν αὐτοῖς·
τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ
εἶπον, τὸν Βαραββᾶν.
22 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τί οὖν ποιή-
σω Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσιν
πάντες· σταυρωθήτω.
23 Ὁ δὲ ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ
περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω.
ΡΝΘ 24 Ἰδὼν δὲ ὁ Πειλᾶτος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ,
cod. p. 1275. ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γείνεται *, λαβὼν ὕδωρ,
* 2. m. γίν. ἀπενίψατο τὰς χεῖρας κατέναντι τοῦ ὄχλου,
λέγων· ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τούτου·
ὑμεῖς ὄψεσθε.
25 Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς, εἶπεν· τὸ
αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.
26 Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν,
τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα
σταυρωθῇ.
ΡΞ 27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, πα-
ραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συν-
ήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν.
28 Καὶ ἐνδύσαντες αὐτὸν, χλαμύδα κοκκί-
νην περιέθηκαν αὐτῷ.
29 Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν,
περιέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ κάλα-
μον ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμ-
προσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιξαν αὐτῷ, λέγοντες· χαῖ-
ρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων.
30 Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν
κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
31 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν
τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.
32 Ἐξερχόμενοι δὲ, εὗρον ἄνθρωπον κυρη-
ναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα
ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.
33 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τὸν λεγό-
μενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστιν κρανίου τόπος λεγό-
μενος,

34 Ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν οἶνον μετὰ χολῆς XXVII.
μεμειγμένον· * καὶ γευσάμενος, οὐκ ἠθέλησεν * 2. m.
πιεῖν. μεμιγ.
35 Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν, διεμερίσαντο τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον. † ἵνα πλη-
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο
τὰ ἱμάτιά μου, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
μου ἔβαλον κλῆρον. †
36 Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ.
37 Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐ-
τοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν
Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.
38 Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταὶ, ΡΞΑ
εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.
39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐ-
τὸν, κεινοῦντες * τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. *2. m. κιν.
40 Καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ
ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν·
εἰ υἱὸς θεοῦ εἶ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.
41 Ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἐμπαίζον-
τες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων,
ἔλεγον.
42 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶ-
σαι· βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστιν· καταβάτω νῦν ἀπὸ
τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτόν.
43 Πέποιθεν ἐπὶ τῷ θεῷ· ῥυσάσθω νῦν, εἰ
θέλει, αὐτόν· εἶπεν γάρ· ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός.
44 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ, οἱ συνσταυ-
ρωθέντες * σὺν αὐτῷ, ὠνείδιζον αὐτόν. *2. m. συστ.
45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ ΡΞΒ
πᾶσαν τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης.
46 Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἐβόησεν ὁ Ἰη-
σοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· ἐλωεὶ, ἐλωεὶ, λε-
μασαβακτανεί; τουτέστιν, θεέ μου, θεέ μου,
ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;
47 Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἀκούσαν-
τες, ἔλεγον· ὅτι Ἠλείαν * φωνεῖ οὗτος. * 2. m.
48 Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ Ἠλίαν.
λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους, καὶ περι-
θεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν.
49 Οἱ δὲ λοιποὶ εἶπαν· ἄφες, ἴδωμεν εἰ ἔρ-
χεται Ἠλείας * σώσων αὐτόν· ἄλλος δὲ λαβὼν * 2. m.
λόγχην, ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ ἐξῆλ- Ἠλίας.
θεν ὕδωρ καὶ αἷμα.
50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, πάλιν κράξας φωνῇ με-
γάλῃ, ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα.
51 Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ΡΞΓ
ἐσχίσθη ἀπ' ἄνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο· καὶ ἡ
γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν.
52 Καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν· καὶ πολλὰ cod. p. 1276.
σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν.
53 Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ
τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πό-
λιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.
54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,
τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ
τὰ γεινόμενα *, ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγον- *2. m. γιν.
τες· ἀληθῶς υἱὸς θεοῦ ἦν οὗτος.
55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ, ἀπὸ μα- ΡΞΔ
κρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰη-
σοῦ ἀπὸ τῆς Γαλειλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ.
56 Ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ
Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ
ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

XXVII. 57 Ὀψίας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος
ΡΞΒ πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ,
ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσεν τῷ Ἰησοῦ.
58 Οὗτος, προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ, ᾐτήσατο
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· τότε ὁ Πειλᾶτος ἐκέλευ-
σεν ἀποδοθῆναι.
59 Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ, ἐνετύλι-
ξεν αὐτὸ ἐν σινδόνι καθαρᾷ.
60 Καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνη-
μείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυ-
λίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου,
ἀπῆλθεν.
61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνή, καὶ
ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.
ΡΞϛ 62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν
παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
Φαρεισαῖοι πρὸς Πειλᾶτον,
63 Λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖ-
νος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέ-
ρας ἐγείρομαι.
64 Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον
ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας· μήποτε ἐλθόντες οἱ
μαθηταί, κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ·
ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη
πλάνη χείρων τῆς πρώτης.
65 Ἔφη αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· ἔχετε κουστω-
δίαν· ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε.
66 Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τά-
φον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κου-
στωδίας.

Cap. XXVIII. ΚΕΦ. ΚΗ.

ΡΞΖ 1 Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς
μίαν σαββάτων, ἦλθεν Μαρία ἡ Μαγδαληνή,
καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θεωρῆσαι τὸν τάφον.
2 Καὶ ἰδού, σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος
γὰρ κυρίου, καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ προσελθὼν
ἀπεκύλισε τὸν λίθον, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ.
3 Ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ
τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών.
4 Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ
τηροῦντες, καὶ ἐγενήθησαν ὡς νεκροί.
5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος, εἶπεν ταῖς
γυναιξίν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰη-
σοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε.
6 Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶ-
πεν· δεῦτε, ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο.
7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι, εἴπατε τοῖς μα- XXVIII.
θηταῖς αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ
ἰδού, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλειλαίαν· ἐκεῖ
αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδού, εἶπον ὑμῖν.
8 Καὶ ἀπελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου ΡΞΗ
μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγ-
γεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.
9 Καὶ ἰδού, Ἰησοῦς ὑπήντησεν αὐταῖς, λέ-
γων· χαίρετε· αἱ δὲ προσελθοῦσαι, ἐκράτησαν
αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.
10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖ-
σθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου, cod. p. 1277.
ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλειλαίαν, κἀκεῖ με
ὄψονται.
11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού τινες τῆς ΡΞΘ
κουστωδίας, ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγει-
λαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.
12 Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέ-
ρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ
ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις,
13 Λέγοντες· εἴπατε, ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ, νυκτὸς ἐλθόντες, ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοι-
μωμένων.
14 Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἡγε-
μόνος, ἡμεῖς πείσομεν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους
ποιήσομεν.
15 Οἱ δέ, λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίη-
σαν ὡς ἐδιδάχθησαν· καὶ διεφημίσθη ὁ λό-
γος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον
ἡμέρας.
16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς ΡΟ
τὴν Γαλειλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς.
17 Καὶ ἰδόντες αὐτόν, προσεκύνησαν· οἱ δὲ
ἐδίστασαν.
18 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐλάλησεν αὐ-
τοῖς, λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐ-
ρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
19 Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα
τὰ ἔθνη, βαπτίσαντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος.
20 Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα
ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδού, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν
εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας
τοῦ αἰῶνος.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ *.

* 2. m. Ματθ.

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

CAP. I. ΚΕΦ. Α.

A 1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ,
υἱοῦ θεοῦ.
2 Καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προ-
φήτῃ· ἰδοὺ, ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου.
3 Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν
ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.
4 Ἐγένετο Ἰωάνης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρή-
μῳ, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν.
5 Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰου-
*2. m. δαία χώρα, καὶ οἱ Ἱεροσολυμεῖται * πάντες·
μιτ. καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ πο-
ταμῷ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
6 Καὶ ἦν ὁ Ἰωάνης ἐνδεδυμένος τρίχας κα-
μήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν
* ita cod. αὐτοῦ, καὶ ἔσθων * ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.
7 Καὶ ἐκήρυσσεν λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρό-
τερός μου ὀπίσω, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας
λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.
8 Ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι· αὐτὸς δὲ βα-
πτίσει ὑμᾶς πνεύματι ἁγίῳ.
B 9 Ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν
*ita cod. Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας *, καὶ
λιλ. ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάνου.
cod. p. 1278. 10 Καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶ-
δεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τὸ πνεῦμα
ὡς περιστερὰν καταβαῖνον εἰς αὐτόν.
11 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
Γ 12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει
εἰς τὴν ἔρημον.
*2. m. τεσ- 13 Καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα *
σαράκοντα. ἡμέρας, πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· καὶ ἦν
μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.
Δ 14 Καὶ μετὰ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάνην,
*2. m. λιλ, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλειλαίαν *, κηρύσ-
et sic dein- σων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ.
ceps. 15 Καὶ λέγων ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ
ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε, καὶ
πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.
16 Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλειλαίας, εἶδεν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν
* deest in cod. ἀδελφὸν Σίμωνος, ἀμφιβάλλοντας * ἐν τῇ θα-
ἀμφίβλη- λάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς *.
στρον. 17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπί-
* I. m. ἀλεεῖς. Ita σω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀν-
et mox. θρώπων.
18 Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολού-
θουν αὐτῷ.
19 Καὶ προβὰς ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν
τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάνην τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας
τὰ δίκτυα.
20 Καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ἀφέν-
τες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
E 21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ· καὶ
εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συν-
αγωγὴν ἐδίδασκεν.

22 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· I.
ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων,
καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.
23 Καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄν-
θρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν,
24 Λέγων· τί ἡμῖν καὶ σοὶ *, Ἰησοῦ ναζα- * cod. σύ.
ρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἶδα σε τίς εἶ,
ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.
25 Καὶ ἐπετείμησεν * αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέ- *2. m. τιμ.
γων· φειμώθητι *, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. *2. m. φιμ.
26 Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ ἀκάθαρτον, καὶ
φωνῆσαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.
27 Καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες, ὥστε συνζη-
τεῖν * αὐτοὺς, λέγοντας· τί ἐστιν τοῦτο; διδαχὴ *2. m. συζ.
καινὴ, κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς
ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;
28 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς παν-
ταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλειλαίας.
29 Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθὼν, ϛ
ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου,
μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάνου.
30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσ-
σουσα· καὶ εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.
31 Καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν, κρατή-
σας τῆς χειρός· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός·
καὶ διηκόνει * αὐτοῖς. * I. m. διεκ.
32 Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυσεν ὁ ἥλιος,
ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχον-
τας, καὶ τοὺς δαιμονιζομένους.
33 Καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς
τὴν θύραν.
34 Καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχον-
τας ποικίλαις νόσοις· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέ-
βαλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν τὰ δαιμόνια λαλεῖν, ὅτι
ἤδεισαν αὐτὸν Χριστὸν εἶναι.
35 Καὶ πρωῒ ἔννυχα λείαν * ἀναστὰς ἐξῆλ- Z
θεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. *2. m. λίαν.
36 Καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ * * οἱ superadditur in cod.
μετ' αὐτοῦ.
37 Καὶ εὗρον αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ·
ὅτι πάντες ζητοῦσίν σε. cod. p. 1279.
38 Καὶ λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν ἀλλαχοῦ εἰς H
τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύ-
ξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον.
39 Καὶ ἦλθεν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς
αὐτῶν, εἰς ὅλην τὴν Γαλειλαίαν, καὶ τὰ δαι-
μόνια ἐκβάλλων.
40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς, παρα-
καλῶν αὐτὸν, λέγων αὐτῷ· κύριε ὅτι ἐὰν θέλῃς,
δύνῃ με καθαρίσαι.
41 Καὶ σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἥψατο, καὶ λέγει αὐτῷ· θέλω, καθα-
ρίσθητι.
42 Καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα,
καὶ ἐκαθαρίσθη *. * 2. m. ἐκαθερίσθη.
43 Καὶ ἐμβρειμησάμενος * αὐτῷ, εὐθὺς ἐξέ- *2. m. βριμ.
βαλεν αὐτόν.
44 Καὶ λέγει αὐτῷ· ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴ-
πῃς· ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ
προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσ-
έταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

I. 45 Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ
καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν
δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλ'
ἔξω ἐπ' ἐρήμοις τόποις, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐ-
τὸν πάντοθεν.

Cap. II. ΚΕΦ. Β.

Θ 1 Καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ δι'
ἡμερῶν, ἠκούσθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν.
2 Καὶ συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι
χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει
αὐτοῖς τὸν λόγον.
3 Καὶ ἔρχονται φέροντες πρὸς αὐτὸν, πα-
ραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων.
4 Καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ διὰ
τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν·
*1.m. κρά- καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράββατον *, ὅπου
βαττον. ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο.
5 Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν,
λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ
ἁμαρτίαι.
6 Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθ-
ήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν.
7 Ὅτι οὗτος οὕτω λαλεῖ, βλασφημεῖ, τίς
δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός;
8 Καὶ εὐθὺς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύ-
ματι αὐτοῦ, ὅ τι διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, λέ-
* 1. m. γει· τί ταῦτα διαλογίζεσθε * ἐν ταῖς καρδίαις
σθαι. ὑμῶν;
9 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυ-
τικῷ· ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· ἐγεί-
*1.m. κράββατ- ρου, καὶ ἆρον τὸν κράββατόν * σου, καὶ περι-
τον heic et infra. πάτει;
10 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς,
λέγει τῷ παραλυτικῷ.
11 Σοὶ λέγω, ἔγειρε, ἆρον τὸν κράββατόν
σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.
12 Καὶ ἠγέρθη, καὶ εὐθὺς ἄρας τὸν κράβ-
βατον ἐξῆλθεν ἔμπροσθεν πάντων· ὥστε ἐξί-
στασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν, ὅτι
οὕτως οὐδέποτε εἴδομεν.
Ι 13 Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν·
καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδί-
δασκεν αὐτούς.
14 Καὶ παράγων εἶδεν Λευεὶν τὸν τοῦ Ἀλ-
φαίου, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ λέγει
αὐτῷ· ἀκολούθει μοι· καὶ ἀναστὰς ἠκολούθη-
σεν αὐτῷ.
ΙΑ 15 Καὶ γείνεται * κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ
*2.m. γίν. οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτω-
λοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολού-
θουν αὐτῷ.
16 Καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν Φαρεισαίων ἰδόν-
* τῶν superad- τες ὅτι ἐσθίει μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τῶν *
ditur. τελωνῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὅτι μετὰ
τῶν τελωνῶν καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν ἐσθίει.
cod. p. 1280. 17 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ὅτι
οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ'
οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους,
ΙΒ ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.
* 2. m. Φαρισ. 18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάνου καὶ οἱ Φα-
Sic et deinceps. ρεισαῖοι * νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται καὶ λέ-
γουσιν αὐτῷ· διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάνου καὶ II.
οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρεισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ
σοὶ οὐ νηστεύουσιν;
19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύναν-
ται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ'
αὐτῶν ἐστιν, νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν
τὸν νυμφίον μετ' αὐτῶν, οὐ δύνανται νηστεύειν.
20 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ'
αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
21 Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιρ-
ράπτει * ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, αἴρει * 1. m.
τὸ πλήρωμα ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, ἐπιράπτει.
καὶ χεῖρον σχίσμα γείνεται *. *2. m. γίν.
22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς
παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήξει ὁ οἶνος τοὺς ἀσκούς,
καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται, καὶ οἱ ἀσκοί· ἀλλὰ οἶ-
νον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς.
23 Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι δια- ΙΓ
πορεύεσθαι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδοποιεῖν τίλλοντες τοὺς
στάχυας.
24 Καὶ οἱ Φαρεισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε, τί
ποιοῦσιν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν;
25 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε
τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε χρείαν ἔσχεν, καὶ
ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;
26 Εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ
Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προ-
θέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν, εἰ μὴ
τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν.
27 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ τὸν
ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ
τὸ σάββατον.
28 Ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
καὶ τοῦ σαββάτου.

ΚΕΦ. Γ. Cap. III.

1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς συναγωγήν· καὶ ΙΔ
ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα.
2 Καὶ παρετήρουν αὐτὸν, εἰ τοῖς σάββασιν
θεραπεύσει αὐτὸν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.
3 Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν χεῖρα
ἔχοντι ξηράν· ἔγειρε εἰς τὸ μέσον.
4 Καὶ λέγει αὐτοῖς· ἔξεστιν τοῖς σάββασιν
ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι,
ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων.
5 Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς,
συνλυπούμενος * ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας * 2. m.
αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα· συλλ.
καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.
6 Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρεισαῖοι, εὐθὺς μετὰ
τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐδίδουν κατ' αὐτοῦ,
ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.
7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ΙΕ
ἀνεχώρησεν πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆ-
θος ἀπὸ τῆς Γαλειλαίας ἠκολούθησεν, καὶ ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας,
8 Καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδου-
μαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ περὶ Τύρον
καὶ Σειδῶνα * πλῆθος πολύ, ἀκούοντες ὅσα *2. m. Σιδ.
ποιεῖ, ἦλθον πρὸς αὐτόν.
9 Καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα
πλοιάρια προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον,
ἵνα μὴ θλείβωσιν * αὐτόν. *2. m. θλιβ.

III. 10 Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν· ὥστε ἐπιπεί-
*2.m. πίπτ. sic et infra. πτειν * αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον
* 2. m. μάστιγ. μάστειγας *.
11 Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ὅταν αὐ-
* ita cod. τὸν ἐθεώρουν, προσέπειπταν * αὐτῷ, καὶ ἔκρα-
ζον, λέγοντα· ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
cod. p. 1281. *2.m. τιμ. 12 Καὶ πολλὰ ἐπετείμα * αὐτοῖς, ἵνα μὴ
* 2. m. ποιῶσιν. αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσιν *.
13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσ-
* 1. m. τε pro ται. καλεῖται * οὓς ἤθελεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς
αὐτόν.
Ις 14 Καὶ ἐποίησεν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστό-
λους ὠνόμασεν ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπο-
στέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, καὶ ἔχειν ἐξουσίαν
ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια.
15 Καὶ ἐποίησεν τοὺς δώδεκα.
16 Καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον.
17 Καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωά-
νην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐ-
τοῖς ὄνομα Βοανεργές, ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς.
18 Καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρ-
* 2. m. Ματθ. θολομαῖον, καὶ Μαθθαῖον *, καὶ Θωμᾶν, καὶ
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ
Σίμωνα τὸν καναναῖον.
19 Καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδω-
κεν αὐτόν.
20 Καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται
πάλιν ὁ ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μὴ
δὲ ἄρτον φαγεῖν.
21 Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ, ἐξῆλθον
κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ· ὅτι ἐξέστη.
22 Καὶ οἱ γραμματεῖς, οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύ-
μων καταβάντες, ἔλεγον· ὅτι Βεεζεβοὺλ ἔχει·
καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει
τὰ δαιμόνια.
23 Κα' προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἐν παρα-
βολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς δύναται Σατανᾶς
Σατανᾶν ἐκβάλλειν;
24 Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ,
οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη.
25 Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ
δυνήσεται ἡ οἰκία ἐκείνη στῆναι.
26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτόν,
καὶ ἐμερίσθη, οὐ δύναται στῆναι, ἀλλὰ τέ-
λος ἔχει.
27 Ἀλλ' οὐ δύναται οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθών, τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρ-
πάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ· καὶ
τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.
28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθήσε-
ται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα,
καὶ αἱ βλασφημίαι ὅσα ἐὰν βλασφημήσωσιν.
29 Ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ'
ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου ἁμαρτήματος.
30 Ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.
31 Καὶ ἔρχονται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω στήκοντες ἀπέστειλαν
πρὸς αὐτόν, καλοῦντες αὐτόν.
32 Καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος· καὶ λέ-
γουσιν αὐτῷ· ἰδού, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελ-
φοί σου ἔξω ζητοῦσίν σε.
33 Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, λέγει· τίς ἐστιν
ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί;

34 Περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ III.
καθημένους, λέγει· ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ
ἀδελφοί μου.
35 Ὃς ἂν ποιήσῃ τὰ θελήματα τοῦ θεοῦ,
οὗτος ἀδελφός μου, καὶ ἀδελφή, καὶ μήτηρ
ἐστίν.

ΚΕΦ. Δ. CAP. IV.

1 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν IZ
θάλασσαν· καὶ συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος
πλεῖστος, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ * πλοῖον ἐμβάντα * τὸ superponitur.
καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν.
2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολ-
λά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
3 Ἀκούετε· ἰδού, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι.
4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπε-
σεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινά, καὶ
κατέφαγεν αὐτό.
5 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, καὶ
ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθὺς ἐξανέτει-
λεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος τῆς γῆς.
6 Καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐκαυματίσθη- cod. p. 1282.
σαν, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη.
7 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ
ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτό,
καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν.
8 Καὶ ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν·
καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανό-
μενα· καὶ ἔφερεν εἰς τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξή-
κοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.
9 Καὶ ἔλεγεν· ὃς ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
10 Καὶ ὅτε ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτων αὐ- IH
τὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὰς παρα-
βολάς.
11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμῖν τὸ μυστήριον δέ-
δοται τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς * ita hoc loco cod. γίν.
ἔξωθεν ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται *.
12 Ἵνα βλέποντες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσιν·
καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι, καὶ μὴ συνιῶσιν· μή-
ποτε ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς.
13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παρα-
βολὴν ταύτην; καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς
γνώσεσθε;
14 Ὁ σπείρων, τὸν λόγον σπείρει.
15 Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου
σπείρεται ὁ λόγος, οἳ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς
ἔρχεται ὁ Σατανᾶς, καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν
ἐσπαρμένον εἰς αὐτούς.
16 Καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πε-
τρώδη σπειρόμενοι, οἳ * ὅταν ἀκούσωσι τὸν λό- * οἳ suppletur a 2. m.
γον, εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν.
17 Καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ
πρόσκαιροί εἰσιν· εἶτα γενομένης θλείψεως * ἢ * 2. m. θλίψ.
διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται.
18 Καὶ ἄλλοι εἰσὶν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπει-
ρόμενοι, οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούσαντες.
19 Καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος, καὶ ἡ ἀπά-
τη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπι-
θυμίαι εἰσπορευόμεναι συνπνείγουσιν * τὸν λό- *2. m. συμπν.
γον, καὶ ἄκαρπος γείνεται *. *2. m. γίν.
20 Καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν
καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον,
καὶ παραδέχονται· καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριά-
κοντα, καὶ ἐξήκοντα, καὶ ἑκατόν.

IV. 21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅτι μήτι ἔρχεται ὁ
λύχνος, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν
*2. m. κλίνην. κλείνην *; οὐχ ἵνα ἐπὶ * τὴν λυχνίαν τεθῇ;
*1. m. ὑπο. 22 Οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν, ἐὰν μὴ ἵνα φα-
νερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα φα-
νερωθῇ.
23 Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· βλέπετε τί ἀκούετε·
ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ
προστεθήσεται ὑμῖν.
25 Ὃς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς
οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
26 Καὶ ἔλεγεν· οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ, ὡς ἄνθρωπος βαλῇ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς.
27 Καὶ καθεύδῃ, καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ
ἡμέραν· καὶ ὁ σπόρος βλαστᾷ καὶ μηκύνεται,
ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.
28 Αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρ-
*1. m. εἶτεν heic et mox. τον, εἶτα * στάχυν, εἶτα πλήρες * σεῖτος ἐν
τῷ στάχυϊ.
* ita cod. 29 Ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπὸς, εὐθὺς ἀπο-
στέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θε-
ρισμός.
30 Καὶ ἔλεγεν· πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ; ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν;
31 Ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ
* 2. m. μικρ. τῆς γῆς, μεικρότερον * ὂν πάντων τῶν σπερ-
μάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.
* ita heic cod. γίν. 32 Καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται *
* ita cod. μεῖζον * πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους
μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐ-
* ita cod. τοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῖν *.
cod. p. 1283. 33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλά-
* ita cod. λει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο * ἀκούειν.
34 Καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐ-
*1. m. καθ'. τοῖς· κατ' * ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέ-
λυεν πάντα
ΙΘ 35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,
ὀψίας γενομένης· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν.
36 Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνου-
σιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα πλοῖα
ἦν μετ' αὐτοῦ.
*2. m. γίν. 37 Καὶ γείνεται * λαίλαψ μεγάλη ἀνέμου·
καὶ τὰ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε
ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον.
38 Καὶ αὐτὸς ἦν ἐν τῇ πρύμνῃ, ἐπὶ τὸ
*1. m. ἐγειρ. προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρουσιν *
αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οὐ μέ-
λει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα;
*2. m. τιμ. 39 Καὶ διεγερθεὶς ἐπετείμησεν * τῷ ἀνέμῳ,
*2. m. φιμ. καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ· σιώπα, πεφείμωσο *
καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη
μεγάλη.
40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε; οὔπω
ἔχετε πίστιν;
41 Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλε-
γον πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι
καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούει αὐτῷ;

Cap. V. ΚΕΦ. Ε.

1 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσ-
σης, εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασηνῶν.
Κ 2 Καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου,
ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν
πνεύματι ἀκαθάρτῳ.
3 Ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμα- V.
σιν, καὶ οὐδὲ ἁλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο * *2. m. ἤδυν.
αὐτὸν δῆσαι,
4 Διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύ-
σεσι δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς
ἁλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντετρεῖφθαι· * καὶ *2. m. τριφθ.
οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι.
5 Καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐν
τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων,
καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.
6 Καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδρα-
μεν, καὶ προσεκύνησεν αὐτόν.
7 Καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ, λέγει· τί ἐμοὶ
καὶ σοὶ, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου;
ὁρκίζω σε τὸν θεὸν, μή με βασανίσῃς.
8 Ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ· ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ
ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου.
9 Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά σοι; καὶ
λέγει αὐτῷ· λεγιὼν * ὄνομά μοι ἐστὶν, ὅτι * 2. m. λεγεών.
πολλοί ἐσμεν.
10 Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, ἵνα μὴ
αὐτὰ ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας.
11 Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων
μεγάλη βοσκομένη.
12 Καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν, λέγοντες· πέμ-
ψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς
εἰσέλθωμεν.
13 Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντα
τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθεν εἰς τοὺς
χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημ-
νοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ὡς β, καὶ ἐπνείγοντο * *2. m. ἐπνίγ.
ἐν τῇ θαλάσσῃ.
14 Καὶ οἱ βόσκοντες αὐτοὺς, ἔφυγον, καὶ
ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς·
καὶ ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστι τὸ γεγονός.
15 Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεω-
ροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον, καθήμενον ἱματι-
σμένον, καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν
λεγεῶνα· * καὶ ἐφοβήθησαν. *1. m. fortasse λεγιῶνα.
16 Καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες, πῶς
ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων.
17 Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελ-
θεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
18 Καὶ ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον,
παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς, ἵνα μετ' αὐ-
τοῦ ἦν *. *2. m. ᾖ.
19 Καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ·
ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς, καὶ cod. p. 1284.
ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅσα ὁ κύριος σοὶ πεποίη-
κεν, καὶ ἠλέησέν σε.
20 Καὶ ἀπῆλθεν, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν
τῇ Δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
καὶ πάντες ἐθαύμαζον.
21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν πλοίῳ ΚΑ
πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ'
αὐτόν· καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν.
22 Καὶ ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων,
ὀνόματι Ἰάειρος· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, πείπτει * *2. m. πίπτει.
πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ.
23 Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, λέγων· ὅτι
τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει· ἵνα ἐλθὼν
ἐπιθῇς τὰς χεῖρας αὐτῇ, ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ.
24 Καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει
αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλειβον * αὐτόν. *2. m. θλιβ.

V. 25 Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδε-
κα ἔτη,
26 Καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰα-
τρῶν, δαπανήσασα τὰ παρ' αὐτῆς πάντα, καὶ
μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖ-
ρον ἐλθοῦσα.
27 Ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦ-
σα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ.
* κἂν super- 28 Ἔλεγεν γάρ· ὅτι ἐὰν ἅψωμαι κἂν * τῶν
ponitur. ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι.
29 Καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵμα-
* 1. m. τος αὐτῆς· καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται *
εἴαται. ἀπὸ τῆς μάστειγος *.
*2. m. μάστι- 30 Καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ
γος. Sic et τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστρα-
infra. φεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγεν· τίς μου ἥψατο τῶν
ἱματίων;
31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
*2. m. βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλείβοντά * σε, καὶ λέ-
θλιβ. γεις· τίς μου ἥψατο;
32 Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιή-
σασαν.
33 Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα,
εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν
αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.
*cod. θυ- 34 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ *, ἡ πίστις
γάτηρ. σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι
ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστειγός σου.
35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ
ἀρχισυναγώγου, λέγοντες· ὅτι ἡ θυγάτηρ σου
ἀπέθανεν, τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;
36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς παρακούσας τὸν λόγον τὸν
λαλούμενον, λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φο-
βοῦ, μόνον πίστευε.
37 Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα μετ' αὐτοῦ συν-
ακολουθῆσαι, εἰ μὴ τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκω-
βον, καὶ Ἰωάνην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου.
38 Καὶ ἔρχονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχι-
συναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, καὶ κλαίον-
τας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά.
39 Καὶ εἰσελθὼν, λέγει αὐτοῖς· τί θορυ-
βεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν,
ἀλλὰ καθεύδει.
40 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν
πάντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παι-
δίου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ,
καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον.
41 Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου,
λέγει αὐτῇ· ταλειθᾶ κούμ· ὅ ἐστιν μεθερμη-
νευόμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε.
42 Καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον, καὶ περι-
επάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν
εὐθὺς ἐκστάσει μεγάλῃ.
43 Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ, ἵνα μη-
δεὶς γνοῖ τοῦτο· καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

CAP. VI. ΚΕΦ. ϛ.

* ΚΒ 1 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν. * Καὶ ἔρχεται εἰς
τὴν πατρίδα αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.
2 Καὶ γενομένου σαββάτου, ἤρξατο διδά-
σκειν ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ οἱ πολλοὶ ἀκούον-
τες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· πόθεν τούτῳ ταῦ-
cod. p. 1285. τα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα τούτῳ, καὶ αἱ
δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γει- VI.
νόμεναι *; *2 m. γιν.
3 Οὐχ' οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς
Μαρίας, καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου, καὶ Ἰωσῆτος,
καὶ Ἰούδα, καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ
ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδα-
λίζοντο ἐν αὐτῷ.
4 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὅτι οὐκ ἔστιν
προφήτης ἄτειμος *, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐ- * 2. m.
τοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσιν * αὐτοῦ, καὶ ἐν ἄτιμος.
τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. *1. m. συγ-
5 Καὶ οὐκ ἐδύνατο * ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν γενεῦσιν.
δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς *2. m. ἠδύν.
χεῖρας, ἐθεράπευσεν.
6 Καὶ ἐθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν·
καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ, διδάσκων.
7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρ- ΚΓ
ξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου
αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.
8 Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρω-
σιν εἰς ὁδὸν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον· μὴ ἄρτον,
μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν.
9 Ἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδάλια· καὶ μὴ ἐν-
δύσασθαι * δύο χιτῶνας. *1. m. σθε.
10 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε
εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν.
11 Καὶ ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται ὑμᾶς, μη-
δὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκ-
τινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν
ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
12 Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν ἵνα μετανοῶσιν.
13 Καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον· καὶ ἤ-
λειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους, καὶ ἐθερά-
πευον.
14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης· φα- ΚΔ
νερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλε-
γον, ὅτι Ἰωάνης ὁ βαπτίζων ἠγήγερται ἐκ νε-
κρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις
ἐν αὐτῷ.
15 Ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι Ἠλείας * ἐστίν· * 2. m.
ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι προφήτης, ὡς εἷς τῶν Ἠλίας.
προφητῶν.
16 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης, ἔλεγεν· ὃν ἐγὼ
ἀπεκεφάλισα Ἰωάνην, οὗτος ἠγέρθη.
17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκρά-
τησεν τὸν Ἰωάνην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλα-
κῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα * Φιλίππου τοῦ * τὴν γυναῖκα
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. est in marg.
18 Ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάνης τῷ Ἡρώδῃ· ὅτι
οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου.
19 Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθε-
λεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο *. * ita cod. ἠδ.
20 Ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάνην,
εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον· συνετή-
ρει αὐτὸν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἠπόρει,
καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν.
21 Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε
Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν
τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, καὶ τοῖς χειλιάρχοις *, *2. m. χιλ.
καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλειλαίας.
22 Καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ
Ἡρωδιάδος, καὶ ὀρχησαμένης, ἤρεσεν τῷ Ἡρώ-
δῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις· ὁ δὲ βασιλεὺς εἶ-

VI. πεν τῷ κορασίῳ· αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ
δώσω σοι.
23 Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ, ὅ τι ἐάν με αἰτήσῃς
δώσω σοι, ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου.
24 Καὶ ἐξελθοῦσα, εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς·
τί αἰτήσωμαι; ἡ δὲ εἶπεν· τὴν κεφαλὴν Ἰωάνου
τοῦ βαπτίζοντος.
25 Καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς
πρὸς τὸν βασιλέα, ᾐτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα
ἐξ αὐτῆς δῷς μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωά-
νου τοῦ βαπτιστοῦ.
cod. p. 1286. 26 Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεύς,
διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς ἀνακειμένους οὐκ
ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν.
27 Καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπε-
κουλάτορα, ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ.
28 Καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ
φυλακῇ, καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ
πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ
κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.
29 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἦλ-
θαν, καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν
αὐτὸ ἐν μνημείῳ.
ΚΕ 30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίη-
σαν, καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.
31 Καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ
* 1. m. καθ'. κατ' * ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύ-
σασθε ὀλίγον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ
ὑπάγοντες πολλοί· καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν.
32 Καὶ ἀπῆλθον ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον
* ita cod. 1. m. τόπον κατ' * ἰδίαν.
33 Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέ-
* 1. m. γνωσαν * πολλοί· καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πό-
ἔγνωσαν. λεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτούς.
34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ
ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, ὅτι ἦσαν ὡς πρό-
βατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρξατο διδά-
σκειν αὐτοὺς πολλά.
35 Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσ-
ελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἔλεγον· ὅτι
ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή.
36 Ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς
τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν
ἑαυτοῖς τί φάγωσιν.
37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δότε αὐ-
τοῖς ὑμεῖς φαγεῖν· καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπελ-
θόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρ-
τους, καὶ δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν;
38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· πόσους ἔχετε ἄρ-
τους; ὑπάγετε, ἴδετε· καὶ γνόντες, λέγουσιν·
πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.
* 2. m. 39 Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλειθῆναι *
ἀνακλῖναι. πάντας, συμπόσια συμπόσια, ἐν τῷ χλωρῷ
χόρτῳ.
* 1. m. 40 Καὶ ἀνέπεσαν * πρασιαὶ πρασιαί, κατὰ
ἀνέπασαν. ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα.
41 Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς
δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐ-
λόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδί-
δου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖς·
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν.
42 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν.
43 Καὶ ἦραν κλάσματα δώδεκα κοφίνων VI.
πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.
44 Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, πεν-
τακισχείλιοι * ἄνδρες. *2. m. χιλ.
45 Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐ- ΚϚ
τοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς
τὸ πέραν πρὸς Βεθσαϊδᾶν, ἕως αὐτὸς ἀπολύει
τὸν ὄχλον.
46 Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς
τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
47 Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν
μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ
τῆς γῆς.
48 Καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ
ἐλαύνειν· ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς·
περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται
πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης·
καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς.
49 Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης
περιπατοῦντα, ἔδοξαν ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ
ἀνέκραξαν.
50 Πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδαν, καὶ ἐταράχθη-
σαν· ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέ-
γει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.
51 Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον· cod. p. 1287.
καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λείαν * ἐν ἑαυ- *2. m. λίαν.
τοῖς ἐξίσταντο *. * 1. m. ἐξείστ.
52 Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· ἀλλ'
ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.
53 Καὶ διαπεράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον ΚΖ
εἰς Γεννησαρὲθ *, καὶ προσωρμίσθησαν. *2. m. ρέτ.
54 Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν * ἐκ τοῦ πλοίου, * αὐτῶν est
εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτόν, in marg.
55 Περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην,
καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις * τοὺς κακῶς * 1. m.
ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐστιν. κραβάτ-
56 Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας, τοις.
ἢ εἰς πόλεις, ἢ εἰς ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς
ἐτίθεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν
αὐτόν, ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥψαντο αὐτοῦ,
ἐσώζοντο.

ΚΕΦ. Ζ. Cap. VII.

1 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρει- ΚΗ
σαῖοι, καὶ τινὲς τῶν γραμματέων, ἐλθόντες
ἀπὸ Ἱεροσολύμων.
2 Καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι
κοιναῖς χερσίν, τουτέστιν ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν
τοὺς ἄρτους.
3 (Οἱ γὰρ Φαρεισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰου-
δαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας,
οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν
πρεσβυτέρων.
4 Καὶ ἀπ' ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ ῥαντίσωνται, οὐκ
ἐσθίουσιν· καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἅπερ ἔλαβον
κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων, καὶ ξεστῶν,
καὶ χαλκίων.)
5 Καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρεισαῖοι καὶ
οἱ γραμματεῖς· διὰ τί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μα-
θηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέ-
ρων, ἀλλὰ κοιναῖς χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον;
6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· καλῶς προεφήτευσεν * *1. m. ἐπρο-
Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέ- φήτευσεν.
γραπται· ὅτι ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσίν με

VII. *2. m. τιμᾷ. τειμᾷ *, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει
ἀπ' ἐμοῦ.
7 Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες δι-
δασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.
8 Ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, κρατεῖτε
τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων· † βαπτισμοὺς
ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια
τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. †
9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν
ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν
τηρῆτε.
*2. m. 10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν· τείμα * τὸν πατέρα
τίμα. σοῦ καὶ τὴν μητέρα σου· καὶ ὁ κακολογῶν πα-
τέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.
*1. m. 11 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· * ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος
-λέγεται. τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· κορβᾶν (ὅ ἐστιν δῶρον)
ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς,
12 Οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ
πατρὶ, ἢ τῇ μητρί.
13 Ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ πα-
ραδόσει ὑμῶν, ᾗ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια
τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν ὄχλον,
* ita cod. λέγει αὐτοῖς· ἀκούσατέ μου πάντες, καὶ σύνετε *.
15 Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσ-
πορευόμενον εἰς αὐτὸν, τὸ κοινοῦν αὐτόν· ἀλλὰ
τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενα, ἔστιν τὰ
κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον.
16 † Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. †
ΚΘ 17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ
ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν
παραβολήν.
18 Καὶ λέγει αὐτοῖς· οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνε-
τοι ἐστέ; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπο-
ρευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ δύναται αὐτὸν
κοινῶσαι;
19 Ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρ-
δίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν· καὶ εἰς τὸν ἀφε-
δρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζων πάντα τὰ βρώ-
ματα.
cod. p. 1288. 20 Ἔλεγεν δὲ, ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκ-
πορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
21 Ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώ-
πων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται,
πορνεῖαι,
22 Κλοπαὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πλεονεξίαι,
πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονη-
ρὸς, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη.
23 Πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπο-
ρεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
Λ 24 Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ
*2. m. Σιδ. ὅρια Τύρου καὶ Σειδῶνος· * καὶ εἰσελθὼν εἰς
οἰκίαν, οὐδένα ἤθελεν γνῶναι· καὶ οὐκ ἠδυνά-
σθη λαθεῖν.
25 Ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ,
ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον,
ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ.
26 (Ἡ δὲ γυνὴ ἦν ἑλληνὶς, σύρα, φοινεί-
* 2. m. κισσα * τῷ γένει) καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαι-
φοινίκ. μόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.
27 Καὶ ἔλεγεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον χορτα-
σθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν τὸν
ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν.
28 Ἡ δὲ ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐτῷ· ναὶ κύ-
ριε· καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης VII.
ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων.
29 Καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τοῦτον τὸν λόγον
ὕπαγε· ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγατρός σου τὸ
δαιμόνιον.
30 Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὗρε
τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλείνην *, καὶ *2. m. κλίν.
τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.
31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ΛΑ
ἦλθεν διὰ Σειδῶνος *, εἰς τὴν θάλασσαν τῆς *2. m. Σιδ.
Γαλειλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως.
32 Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογγίλα-
λον *, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ * 1. m.
τὴν χεῖρα. μογίλ.
33 Καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου
κατ' ἰδίαν, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς
τὰ ὦτα αὐτοῦ· καὶ πτύσας, ἥψατο τῆς γλώσ-
σης αὐτοῦ.
34 Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐστέ-
ναξε, καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθᾶ, ὅ ἐστι, δια-
νοίχθητι.
35 Καὶ ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ, καὶ ἐλύ-
θη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει
ὀρθῶς.
36 Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέ-
γωσιν· ὅσον δὲ αὐτοῖς διεστέλλετο, αὐτοὶ μᾶλ-
λον περισσότερον ἐκήρυσσον.
37 Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγον-
τες· καλῶς πάντα πεποίηκεν· ὡς καὶ τοὺς κω-
φοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ ἀλάλους λαλεῖν.

ΚΕΦ. Η. Cap. VIII.

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, πάλιν πολ- ΛΒ
λοῦ ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν,
προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει
αὐτοῖς.
2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη
ἡμέραις τρισὶν προσμένουσιν, καὶ οὐκ ἔχου-
σιν τί φάγωσιν.
3 Καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶ-
κον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ τινὲς
αὐτῶν ἀπὸ μακρόθεν εἰσίν.
4 Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ· ὅτι πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορ-
τάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;
5 Καὶ ἠρώτα αὐτούς· πόσους ἔχετε ἄρτους;
οἱ δὲ εἶπαν· ἑπτά.
6 Καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ
τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχα-
ριστήσας ἔκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ, ἵνα παρατίθωσιν· καὶ παρέθηκαν τῷ
ὄχλῳ.
7 Καὶ εἶχαν * ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογή- * ita cod.
σας αὐτὰ, εἶπεν καὶ ταῦτα παρατιθέναι.
8 Καὶ ἔφαγον, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν cod. p. 1289.
περισσεύματα κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας.
9 Ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχείλιοι *· καὶ ἀπέ- *2. m. χιλ.
λυσεν αὐτούς.
10 Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς αὐτὸς εἰς τὸ πλοῖον ΛΓ
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη
Δαλμανουθᾶ.
11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαν-
το συνζητεῖν * αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ *2. m. συζ.
σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν.
12 Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ,

VIII. λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον; ἀμὴν λέγω, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.

ΛΔ 13 Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, πάλιν ἐμβὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

* 1. m. ἐπελάθεντο. 14 Καὶ ἀπελάθοντο * λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.

15 Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων· ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρεισαίων, καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου.

16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχουσιν.

17 Καὶ γνοὺς, λέγει αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε,
* 1. m. συνίειτε. οὐδὲ συνίετε *; πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν;

18 Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε;

* 1. cod. κα. 19 Καὶ * ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα
* 2. m. πεντάκισχιλ. εἰς τοὺς πεντακεισχιλίους *, πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα.

20 Καὶ ὅτε τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακεισχειλίους *, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἑπτά.
* 2. m. τετρακισχιλ.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς οὐ νοεῖτε;

ΛΕ 22 Καὶ ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδὰν, καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται.

23 Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν, εἴ τι βλέπεις;

24 Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους· ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας.

25 Εἶτα πάλιν ἔθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ διέβλεψεν· καὶ ἀποκατέστη, καὶ ἐνέβλεπεν τηλαυγῶς ἅπαντα.

26 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς οἶκον αὐτοῦ, λέγων· μὴ δὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, † μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. †

Λς 27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;

28 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντες· ὅτι Ἰωάνην
* 2. m. Ἠλίαν. τὸν βαπτιστήν· καὶ ἄλλοι, Ἠλείαν· * ἄλλοι δὲ, ὅτι εἷς τῶν προφητῶν.

29 Καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστός.

*2. m. τιμ. 30 Καὶ ἐπετείμησεν * αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ.

31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ τῶν ἀρχιερέων, καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι.

* 1. m. παρησία. 32 Καὶ παῤῥησίᾳ * τὸν λόγον ἐλάλει· καὶ προσλαβόμενος ὁ Πέτρος αὐτὸν, ἤρξατο ἐπι-
*2. m. τιμ. Sic et mox. τειμᾶν * αὐτῷ.

33 Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετείμησεν Πέτρῳ, καὶ λέγει· ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. VIII.

34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. cod. p. 1290.

35 Ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, σώσει αὐτήν.

36 Τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον, κερδῆσαι τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;

37 Τί γὰρ δοῖ ὁ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς ἑαυτοῦ;

38 Ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

ΚΕΦ. Θ. Cap. IX.

1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσίν τινὲς ὧδε τῶν ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δύναμει.

2 Καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰη- ΛΖ
σοῦς τὸν Πέτρον, καὶ τὸν Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάνην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μονους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν.

3 Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα,
λευκὰ λείαν * οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ *2. m. λίαν.
δύναται οὕτως λευκᾶναι.

4 Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλείας * σὺν Μωϋσῇ * *2. m. Ἠλίας.
καὶ ἦσαν συνλαλοῦντες * τῷ Ἰησοῦ. Sic et infra. * 2. m.

5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει τῷ Ἰη- Μωϋσεῖ.
σοῦ· ῥαββεὶ, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ *2. m. συλλ.
ποιήσωμεν τρεῖς σκηνὰς, σοὶ μίαν, καὶ Μωϋσεῖ μίαν, καὶ Ἠλείᾳ μίαν.

6 Οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῇ· ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο.

7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· ἀκούετε αὐτοῦ.

8 Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον μετὰ ἑαυτῶν, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.

10 Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς
συνζητοῦντες *, τί ἐστιν, τὸ ἐκ νεκρῶν ἀνα- *2. m. συζ.
στῆναι. Sic et infra.

11 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες· ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;

12 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἠλείας μὲν ἐλθὼν
πρῶτον, ἀποκαθιστάνει * πάντα· καὶ πῶς γέ- * 1. m. ἀπο-
γραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολ- κατιστ.
λὰ πάθῃ, καὶ ἐξουδενηθῇ;

13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ Ἠλείας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἤθελον, καθὼς
γέγραπται ἐπ' αὐτόν. * 2. m.

14 Καὶ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδαν * εἶδον.

IX. ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συν-
ζητοῦντας πρὸς αὐτούς.
15 Καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν
ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζον-
το αὐτόν.
16 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς· τί συνζητεῖτε
πρὸς αὐτούς;
17 Καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου·
διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σὲ, ἔχον-
τα πνεῦμα ἄλαλον.
18 Καὶ ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει
αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας,
καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς σου
ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.
19 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, λέγει· ὦ γενεὰ
ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε
cod. p. 1291. ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με.
20 Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν
αὐτὸν, τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνεσπάραξεν αὐτόν·
* 2. m. ἐκυλίετο. καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλείετο * ἀφρίζων.
21 Καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ· πό-
σος χρόνος ἐστὶν, ἕως τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ
δὲ εἶπεν· ἐκ παιδιόθεν.
22 Καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν ἔβαλεν
καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ᾽ εἴ τι
δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ᾽ ἡμᾶς.
* ita cod. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τὸ, εἰ δύνῃ *
πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.
24 Εὐθὺς κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, ἔλε-
γεν· πιστεύω· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.
25 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει
* 2. m. τιμ. ὄχλος, ἐπετείμησεν * τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρ-
τῳ, λέγων αὐτῷ· τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦ-
* 2. m. semel ἐγώ. μα, ἐγὼ ἐγὼ * ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ αὐ-
τοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.
26 Καὶ κράξας, καὶ πολλὰ σπαράξας, ἐξῆλ-
θεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς, ὥστε τοὺς πολ-
λοὺς λέγειν, ὅτι ἀπέθανεν.
27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς αὐ-
τοῦ, ἤγειρεν αὐτὸν, καὶ ἀνέστη.
ΛΗ 28 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκον, οἱ μα-
* 1. m. καθ᾽. θηταὶ αὐτοῦ κατ᾽ * ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν· ὅτι
ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;
29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν
οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ
† καὶ νηστείᾳ. †
ΛΘ 30 Κἀκεῖθεν ἐξελθόντες, ἐπορεύοντο * διὰ
* 2. m. παρεπ. τῆς Γαλειλαίας· καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τὶς γνοῖ.
31 Ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
καὶ ἔλεγεν ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδί-
δοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν
αὐτὸν, καὶ ἀποκτανθεὶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἀναστήσεται.
32 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο
αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
Μ 33 Καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναούμ· καὶ ἐν τῇ
οἰκίᾳ γενόμενος, ἐπηρώτα αὐτούς· τί ἐν τῇ ὁδῷ
διελογίζεσθε;
34 Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διε-
λέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων.
35 Καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ
λέγει αὐτοῖς· εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται
πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος.
36 Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν
μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ, εἶπεν IX.
αὐτοῖς.
37 Ὃς ἂν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν
ἐμὲ δέχηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀπο-
στείλαντά με.
38 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰωάνης· διδάσκαλε, εἴδο-
μεν τινὰ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαι-
μόνια, καὶ ἐκωλύομεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἠκολού-
θει ἡμῖν.
39 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· μὴ κωλύετε αὐτόν·
οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆ-
σαί με.
40 Ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ᾽ ἡμῶν, ὑπὲρ
ἡμῶν ἐστιν.
41 Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδα-
τος ἐν ὀνόματι, ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.
42 Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μεικρῶν * * 2. m. μικ.
τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ, καλόν ἐστιν
αὐτῷ μᾶλλον, εἰ περίκειται μύλος ὀνικὸς περὶ
τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θά-
λασσαν.
43 Καὶ ἐὰν σκανδαλίσῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπό-
κοψον αὐτήν· καλόν ἐστίν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν
εἰς τὴν ζωὴν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελ- cod. p. 1292.
θεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.
44 † Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ,
καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. †
45 Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε,
ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστίν σε εἰσελθεῖν εἰς
τὴν ζωὴν χωλὸν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, † εἰς τὸ πῦρ τὸ
ἄσβεστον. †
46 † Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ,
καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. †
47 Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ
σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σε ἐστὶν μονόφθαλ-
μον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ
δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς γέενναν.
48 Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ
τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
49 Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται.
50 Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον
γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυ-
τοῖς ἅλα, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

ΚΕΦ. Ι. Cap. X.

1 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ΜΑ
ὅρια τῆς Ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου·
καὶ συνπορεύονται * πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν· * 2. m.
καὶ ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. συμπ.
2 Καὶ προσελθόντες Φαρεισαῖοι ἐπηρώτων
αὐτόν· εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι· πει-
ράζοντες αὐτόν.
3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμῖν
ἐνετείλατο Μωϋσῆς;
4 Οἱ δὲ εἶπαν· ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον
ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι.
5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πρὸς τὴν
σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντο-
λὴν ταύτην.
6 Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ἄρσεν καὶ θῆλυ
ἐποίησεν αὐτούς.

X. 7 Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν
πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, † καὶ προσ-
κολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. †
8 Καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὥστε
οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ μία σάρξ.
9 Ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ
χωριζέτω.
10 Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ
περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν.
11 Καὶ λέγει αὐτοῖς· ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται
ἐπ᾽ αὐτήν.
12 Καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐ-
τῆς, γαμήσῃ ἄλλον, μοιχᾶται.
13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα αὐτῶν
*2.m. τιμ. ἅψηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετείμησαν * αὐτοῖς.
14 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν, καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός
με, μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ
εἰς αὐτήν.
16 Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατευλόγει,
τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτά.
MB 17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν, προσ-
δραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν, ἐπηρώτα
αὐτόν· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσω;
18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις
ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.
19 Τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ φονεύσῃς, μὴ
μοιχεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς,
*2.m. τίμα. μὴ ἀποστερήσῃς· τεῖμα * τὸν πατέρα σου καὶ
τὴν μητέρα.
20 Ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάν-
τα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.
21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπη-
σεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἕν σε ὑστερεῖ· ὕπα-
γε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ
ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολού-
θει μοι, † ἄρας τὸν σταυρόν. †
22 Ὁ δὲ, στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλ-
θεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.
23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς, λέγει
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ
χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
εἰσελεύσονται;
24 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λό-
cod. p. 1293. γοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέ-
γει αὐτοῖς· τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν † τοὺς
πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, † εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν;
25 Εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς τρυ-
μαλιᾶς τῆς ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
26 Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγον-
τες πρὸς αὐτόν· καὶ τίς δύναται σωθῆναι;
27 Ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγει· πα-
ρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ᾽ οὐ παρὰ θεῷ·
πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ θεῷ.
28 Ἤρξατο λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ· ἰδοὺ,
ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι.
29 Ἔφη ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς
ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελ- X.
φὰς, ἢ μητέρα, ἢ πατέρα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς,
ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν * τοῦ εὐαγγελίου, * ἕνεκεν est in marg.
30 Ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν
τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφοὺς, καὶ
ἀδελφὰς, καὶ μητέρας, καὶ τέκνα, καὶ ἀγροὺς
μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ
ζωὴν αἰωνίαν *. * ita cod.
31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ
ἔσχατοι, πρῶτοι.
32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱε-
ροσόλυμα· καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
καὶ ἐθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦν-
το· καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρξατο
αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν.
33 Ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα,
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς
ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν· καὶ κα-
τακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν
αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν.
34 Καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, καὶ ἐμπτύσου-
σιν αὐτῷ, καὶ μαστειγώσουσιν * αὐτὸν, καὶ * 2. m. μαστιγ.
ἀποκτενοῦσιν· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστή-
σεται.
35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ
Ἰωάνης, οἱ δύο υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες αὐτῷ·
διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν σε,
ποιήσῃς ἡμῖν.
36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετέ με ποιή-
σω * ὑμῖν; * ita cod.
37 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς σου
ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν
τῇ δόξῃ σου.
38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε
τί αἰτεῖσθε· δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ
πείνω *; ἢ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, *2. m. πίνω.
βαπτισθῆναι; Sic et infra.
39 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δυνόμεθα * ὁ δὲ Ἰη- * 2. m.
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πείνω, δυνάμεθα.
πίεσθε· καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι,
βαπτισθήσεσθε.
40 Τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐω-
νύμων, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷς ἡτοί-
μασται.
41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἤρξαντο ἀγα-
νακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάνου.
42 Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
λέγει αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν
τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ με-
γάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.
43 Οὐχ οὕτως δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ᾽ ὃς ἂν
θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν
διάκονος.
44 Καὶ ὃς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος,
ἔσται πάντων δοῦλος.
45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλ-
θεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. MΓ
46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερειχῷ * καὶ ἐκπο- *haec 5. verba
ρευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερειχῷ *, καὶ τῶν μα- sunt in marg.
θητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, ὁ υἱὸς Τει- * 2. m.
μαίου * Βαρτειμαῖος τυφλὸς προσαίτης ἐκά- Ἱεριχῷ.
θητο παρὰ τὴν ὁδόν. *2. m. τιμ. heic et mox.
47 Καὶ ἀκούσας, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ναζα- cod. p. 1294.

X. ρηνός, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· υἱὲ Δαυεὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.

*2.m. τιμ. 48 Καὶ ἐπετείμων * αὐτὸν πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με.

49 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· φωνήσατε αὐτόν· καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν, λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε· φωνεῖ σε.

50 Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἀναπηδήσας ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

51 Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· ῥαββουνεί, ἵνα ἀναβλέψω.

52 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

Cap. XI.

ΚΕΦ. ΙΑ.

ΜΔ 1 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰς
* 2. m. Βηθφαγῆ * καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ
Βηθσφ. ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

2 Καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθὺς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν, εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς οὔπω ἀνθρώπων ἐκάθισεν· λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε.

3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει, καὶ εὐθὺς ἀποστέλλει πάλιν αὐτὸν ὧδε.

4 Καὶ ἀπῆλθον, καὶ εὗρον πῶλον δεδεμένον πρὸς θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.

5 Καὶ τινὲς τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;

6 Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.

7 Καὶ φέρουσιν τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν.

8 Καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ στιβάδας κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν, † ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν. †

9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, ὡσαννᾶ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

10 Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυείδ· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

ΜΕ 12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασεν.

13 Καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα τί εὑρήσει ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων.

14 Καὶ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι εἰς τῶν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι· καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν.

16 Καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τὶς διενέγκῃ σκεῦος XI.
διὰ τοῦ ἱεροῦ.

17 Καὶ ἐδίδασκεν, καὶ ἔλεγεν· οὐ γέγραπται, ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν.

18 Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν· πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

19 Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύοντο ἔξω cod. p. 1295.
τῆς πόλεως.

20 Καὶ παραπορευόμενοι πρωῒ, εἶδον τὴν Μϛ
συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.

21 Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ· ῥαββεὶ, ἴδε, ἡ συκῆ, ἣν κατηράσω, ἐξήρανται.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ἔχετε πίστιν θεοῦ.

23 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει
τούτῳ· ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν·
καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ
πιστεύῃ ὅτι ὃ λαλεῖ, γείνεται *, ἔσται αὐτῷ. *2.m. γίν.

24 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχεσθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν.

25 Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

26 † Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. †

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι.

28 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ταῦτα ποιῇς;

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι· καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

30 Τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάνου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι.

31 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

32 Ἀλλὰ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων· ἐφοβοῦντο τὸν ὄχλον· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάνην, ὄντως ὅτι προφήτης ἦν.

33 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· οὐκ οἴδαμεν· καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

ΚΕΦ. ΙΒ.

Cap. XII.

1 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λαλεῖν· ἀμπελῶνα ἄνθρωπος ἐφύτευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ ἀπεδήμησεν.

2 Καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος.

3 Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν.

XII. 4 Καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλ-
λον δοῦλον· κἀκεῖνον ἐκεφαλίωσαν, καὶ ἠτί-
*2.m. τιμ. μασαν *.

5 Καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν· καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτεννῦντες.

6 Ἔτι ἕνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητὸν, ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων· ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.

7 Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν· ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.

8 Καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτὸν, καὶ ἐξέ-
* ita cod. βαλαν * αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος.

9 Τί ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.

10 Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε; λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.

11 Παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

12 Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

ΜΖ 13 Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινὰς
cod. p. 1296. τῶν Φαρεισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν
ἀγρεύσωσιν λόγῳ.

14 Και ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ; δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν;

15 Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω.

16 Οἱ δὲ ἤνεγκαν· καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Καίσαρος.

17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ· καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ᾽ αὐτῷ.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι· καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες.

19 Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

20 Ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα.

21 Καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπέθανεν, μὴ καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως.

22 Καὶ οἱ ἑπτὰ, οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα· ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.

23 Ἐν τῇ ἀναστάσει, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

24 Ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐ διὰ τοῦτο
πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μὴ δὲ τὴν XII.
δύναμιν τοῦ θεοῦ;

25 Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίζονται, ἀλλ᾽ εἰσὶν ὡς οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

26 Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ βάτου, πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς, λέγων· “ ἐγὼ ὁ „ θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ θεὸς „ Ἰακώβ; „

27 Οὐκ ἔστιν θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πολὺ πλανᾶσθε.

28 Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων,
ἀκούσας αὐτῶν συνζητούντων *, εἰδὼς ὅτι κα- *2.m. συζ.
λῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ποία
ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων;

29 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ὅτι πρώτη ἐστίν· “ ἄκουε Ἰσραὴλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, κύριος „ εἷς ἐστιν.

30 „ Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου „ ἐξ ὅλης καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς „ σου, καὶ ἐξ ὅλης διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης „ τῆς ἰσχύος σου· † αὕτη πρώτη ἐντολή. †

31 „ Δευτέρα, αὕτη· ἀγαπήσεις τὸν πλη- „ σίον σου ὡς σεαυτόν· „ μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν.

32 Εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς· καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ᾽ ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ.

33 Καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, † καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, † καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν.

34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυείδ ἐστιν;

36 Αὐτὸς Δαυεὶδ εἶπεν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ·
“ εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθισον ἐκ δε- cod. p. 1297.
„ ξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑπο-
„ κάτω τῶν ποδῶν σου. „

37 Αὐτὸς Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν κύριον· καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστιν υἱός; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.

38 Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν· βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,

39 Καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις.

40 Οἱ κατέσθοντες * τὰς οἰκίας τῶν χη- * ita cod.
ρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗ-
τοι λήμψονται * περισσότερον κρίμα. *2.m. λήψ.

41 Καὶ καθίσας ἀπέναντι τοῦ γαζοφυλα- ΜΗ
κίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς
τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλ-
λον πολλά.

42 Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ, ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ἐστιν κοδράντης.

43 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐ-

XII. τοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ
χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων ἔβαλεν
τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

44 Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Cap. XIII. ΚΕΦ. ΙΓ.

ΜΘ 1 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι, καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.

2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ.

3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν
* ita cod. ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ *, ἐπηρώτα αὐτὸν
*1. m. καθ'. κατ' * ἰδίαν Πέτρος, καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας.

* ita cod. 4 Εἰπὸν * ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα;

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.

6 Πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· ὅτι ἐγώ εἰμι· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.

7 Ὅταν δὲ ἀκούετε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος.

8 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος, καὶ
βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· ἔσονται σεισμοὶ κατὰ
* 2. m. τόπους, ἔσονται λειμοὶ *.
λιμοί. 9 Ἀρχὴ ὠδείνων * ταῦτα· βλέπετε δὲ ὑμεῖς
* 2. m. ἑαυτούς· παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ
ὠδίνων. εἰς συναγωγάς· δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων
καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκα ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

10 Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρῶτον δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.

11 Καὶ ὅταν ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.

12 Καὶ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσεται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.

*2. m. μισ. 13 Καὶ ἔσεσθε μεισούμενοι * ὑπὸ πάντων
διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

14 Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ· (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη.

15 Ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβάτω, μὴ δὲ εἰσελθέτω τί ἆραι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

cod. p. 1298. 16 Καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρόν, μὴ ἐπιστρεψάτω
εἰς τὰ ὀπίσω, ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

17 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις, καὶ ταῖς θηλαζούσαις, ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

18 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται † ἡ φυγὴ ὑμῶν † χειμῶνος.

19 Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλεί-
ψις *, οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτί- XIII.
σεως ἣν ἔκτισεν ὁ θεός, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ *2. m. θλίψ.
μὴ γένηται. Sic et infra.

20 Καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας.

21 Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἴδε, ὧδε ὁ Χριστός, καὶ ἴδε ἐκεῖ· μὴ πιστεύετε.

22 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι * καὶ *1. m.
ψευδοπροφῆται· καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέ- χρει.
ρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, τοὺς ἐκλεκτούς.

23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· προείρηκα ὑμῖν πάντα.

24 Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλεῖψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς.

25 Καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
πείπτοντες *, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐ- *2. m. πίπτ.
ρανοῖς σαλευθήσονται.

26 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις, μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.

27 Καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παρα-
βολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς ἁπαλὸς γένη-
ται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γεινώσκετε * ὅτι * 2. m.
ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. γινώσκεται.

29 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γει-
νόμενα *, γινώσκετε * ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ *2. m. γιν.
θύραις. *2. m. γιν.

30 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρις ὅτου ταῦτα πάντα γένηται.

31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ παρελεύσονται.

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας N
οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ ἄγγελος ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.

33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε, † καὶ προσεύχεσθε· † οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν.

34 Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν ἑαυτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις ἑαυτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ.

35 Γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ
κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ἢ ὀψέ, ἢ μεσανύ-
κτιον *, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ. * 2. m.

36 Μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης, εὕρῃ ὑμᾶς καθεύ- μεσονυκτ.
δοντας.

37 Ὃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω· γρηγορεῖτε.

ΚΕΦ. ΙΔ. Cap. XIV.

1 Ἦν δὲ τὸ πάσχα, καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν.

2 Ἔλεγον γάρ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ.

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ NA
Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθε
γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου, νάρδου πι-

XIV. στικῆς πολυτελοῦς· συντρίψασα τὴν ἀλάβα-
στρον, κατέχεεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς.
4 Ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυ-
τούς, εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέ-
γονεν;
5 Ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι
ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς
* 2. m. πτωχοῖς· καὶ ἐνεβρειμῶντο * αὐτῇ.
ἐνεβριμ. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ
cod. p. 1299. κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον ἠργάσατο * ἐν
*2. m. εἰργ. ἐμοί.
7 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ'
ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε, δύνασθε αὐτοῖς πάν-
τοτε εὐποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
8 Ὃ ἔσχεν, ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι
τὸ σῶμα μου εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
9 Ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ
τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίη-
σεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
ΝΒ 10 Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριὼθ, ὁ εἷς τῶν δώδε-
κα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα αὐτὸν
παραδοῖ αὐτοῖς.
11 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγ-
γείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς
αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ.
12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε
τὸ πάσχα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ· ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα
φάγῃς τὸ πάσχα;
13 Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν·
καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδα-
τος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ.
14 Καὶ ὅπου ἂν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκο-
δεσπότῃ· ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει· ποῦ ἐστιν τὸ
κατάλυμά μου, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μα-
θητῶν μου φάγω;
* 2. m. 15 Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον * μέγα
ἀνώγαιον. ἐστρωμένον, ἕτοιμον· καὶ ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν.
16 Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ, καὶ ἦλθον εἰς
τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· καὶ
ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
ΝΓ * 17 Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν
* deest in cod. δώδεκα.
haec nota sectionis. 18 Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν, καὶ ἐσθιόντων,
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ
ὑμῶν παραδώσει με, τῶν ἐσθιόντων μετ' ἐμοῦ.
19 Ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ
εἷς κατὰ εἷς· μή τι ἐγώ;
20 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· εἷς τῶν δώδεκα ὁ
ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ ἐντρύβλιον.
21 Ὅτι ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει,
καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀν-
θρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται· καλὸν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ
ἄνθρωπος ἐκεῖνος.
22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ἄρτον, εὐ-
λογήσας ἔκλασεν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶ-
πεν· λάβετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου.
23 Καὶ λαβὼν ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδω-
κεν αὐτοῖς· καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.
24 Καὶ εἶπεν· τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς
* 2. m. διαθήκης, τὸ ἐκχυννόμενον * ὑπὲρ πολλῶν.
ἐκχυνόμενον. 25 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω

ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέ- XIV.
ρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πείνω * καινὸν ἐν τῇ *2. m.
βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. πίνω.
26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν.
27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὅτι πάν- ΝΔ
τες σκανδαλισθήσεσθε † ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ
ταύτῃ· † ὅτι γέγραπται· πατάξω τὸν ποιμένα,
καὶ τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται.
28 Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω
ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλειλαίαν.
29 Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· εἰ καὶ πάντες
σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ.
30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω
σοι, ὅτι σὺ σήμερον ταύτῃ τῇ νυκτὶ, πρὶν ἢ
δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς με ἀπαρνήσῃ.
31 Ὁ δὲ ἐκ περισσῶς ἐλάλει, ἐάν δέῃ με
συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι·
ὡσαύτως καὶ πάντες ἔλεγον. cod. p. 1300.
32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα
Γετσημανεί· * καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· *2. m. Γεθσ.
καθίσατε ὧδε * ἕως προσεύξωμαι. * ὧδε superadditur.
33 Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον, καὶ τὸν
Ἰάκωβον, καὶ τὸν Ἰωάνην μετ' αὐτοῦ· καὶ ἤρ-
ξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.
34 Καὶ λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ
ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρη-
γορεῖτε.
35 Καὶ προελθὼν μεικρὸν *, ἔπιπτεν ἐπὶ * 2. m.
τῆς γῆς· καὶ προσηύχετο, ἵνα, εἰ δυνατόν ἐσ- μικρ.
τιν, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα.
36 Καὶ ἔλεγεν· ἀββᾶ ὁ πατὴρ, πάντα δυν-
ατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ·
ἀλλ' οὐ τι ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ.
37 Καὶ ἔρχεται, καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύ-
δοντας· καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις;
οὐκ ἴσχυσας * μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; *1. m. εἰσχ.
38 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχετε, ἵνα μὴ ἔλ- sed ε deletur.
θητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον,
ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.
39 Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο, τὸν αὐ-
τὸν λόγον εἰπών.
40 Καὶ πάλιν ἐλθὼν εὗρεν αὐτοὺς καθεύ-
δοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καταβα-
ρυνόμενοι· καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ.
41 Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐ-
τοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε·
ἀπέχει, ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν.
42 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ, ὁ παραδιδοὺς
με ἤγγικεν.
43 Καὶ εὐθὺς, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παρα- ΝΕ
γείνεται * ὁ Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, καὶ μετ' *2. m. γίν.
αὐτοῦ ὄχλος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ
τῶν ἀρχιερέων, καὶ τῶν γραμματέων, καὶ τῶν
πρεσβυτέρων.
44 Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσση-
μον αὐτοῖς, λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν·
κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς.
45 Καὶ ἐλθὼν, εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ, λέ-
γει· ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.
46 Οἱ δὲ ἐπέβαλαν * τὰς χεῖρας αὐτῷ, καὶ *ita cod.
ἐκράτησαν αὐτόν.
47 Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων, σπασά-

XIV. μενος τὴν μάχαιραν, ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ
ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον.
48 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ
ξύλων συλλαβεῖν με;
49 Καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ
* cod. διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατεῖτε * με· ἀλλ' ἵνα
ἐκράτει. πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.
50 Καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες.
51 Καὶ νεανίσκος τις συνηκολούθει αὐτῷ,
περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρα-
τοῦσιν αὐτόν.
52 Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα, γυμνὸς
ἔφυγεν.
Νϛ 53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρ-
χιερέα· καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρ-
χιερεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς.
54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθη-
σεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιε-
* 2. m. ρέως· καὶ ἦν συνκαθήμενος * μετὰ τῶν ὑπη-
συγκ. ρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.
55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον
ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰ τὸ θα-
* 1. m. νατῶσαι αὐτόν· καὶ οὐχ * ηὕρισκον.
οὐκ. 56 Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐ-
τοῦ, καὶ ἶσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.
57 Καὶ τινὲς ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν
κατ' αὐτοῦ, λέγοντες.
58 Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος·
cod. p. 1301. ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειρο-
ποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειρο-
ποίητον οἰκοδομήσω.
59 Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία
αὐτῶν.
60 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον,
*2. m. κριν. ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν, λέγων· οὐκ ἀποκρείνῃ *
Sic et infra. οὐδέν; ὅτι οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;
*2. m. ὅς. 61 Ὁ * δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐκ ἀπεκρείνατο
οὐδέν. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ
λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ εὐ-
λογητοῦ;
62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγώ εἰμι· καὶ ὄψε-
σθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμε-
νον τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νε-
φελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
*2. m. διαρρ. 63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, διαρήξας * τοὺς χιτῶ-
*1. m. χιτ. νας * αὐτοῦ, λέγει· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρ-
τύρων;
64 Ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαί-
νεται; οἱ δὲ πάντες κατέκρειναν αὐτὸν ἔνοχον
εἶναι θανάτου.
65 Καὶ ἤρξαντο τινὲς ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ
περικαλύπτειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ κολα-
φίζειν αὐτόν, καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον·
* ita cod. καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον *.
66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ,
ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως.
67 Καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον,
ἐμβλέψασα αὐτῷ, λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ να-
ζαρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ.
68 Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων· οὔτε οἶδα, οὔτε
ἐπίσταμαι, σὺ τί λέγεις· καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς
τὸ προαύλιον.

69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτόν, εἶπεν τοῖς XIV.
παρεστῶσιν· ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν.
70 Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο· καὶ μετὰ μεικρὸν * *2. m. μικ.
πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς
ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ γαλειλαῖος εἶ, † καὶ ἡ
λαλιά σου ὁμοιάζει. †
71 Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι·
ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε.
72 Καὶ εὐθὺς ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνη-
σεν· καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι πρὶν ἀλέκτορα δὶς φωνῆ-
σαι, τρίς * με ἀπαρνήσῃ· καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε. *1. m. τρεις.

ΚΕΦ. ΙΕ. Cap. XV.

1 Καὶ εὐθὺς πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες ΝΖ
οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμ-
ματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν
Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν, καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ *. *2. m. Πιλ.
2 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πειλᾶτος· σὺ εἶ Sic et infra.
ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ,
λέγει· σὺ λέγεις.
3 Καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.
4 Ὁ δὲ Πειλᾶτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτόν,
λέγων· οὐκ ἀποκρείνῃ * οὐδέν *; ἴδε πόσα σου *2. m. κριν.
κατηγοροῦσιν. * οὐδὲν est
5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, in marg.
ὥστε θαυμάζειν τὸν Πειλᾶτον.
6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέ-
σμιον, ὃν * παρῃτοῦντο. *2. m. ὅνπερ
7 Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν ᾐτοῦντο.
στασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει
φόνον πεποιήκεισαν.
8 Καὶ ἀναβὰς ὁ ὄχλος, ἤρξατο αἰτεῖσθαι,
καθὼς ἐποίει αὐτοῖς.
9 Ὁ δὲ Πειλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· θέ-
λετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν ἰουδαίων;
10 Ἐγείνωσκε * γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρα- *2. m. ἐγιν.
δεδώκεισαν αὐτόν.
11 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον,
ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.
12 Ὁ δὲ Πειλᾶτος πάλιν ἀποκριθεὶς, ἔλε-
γεν αὐτοῖς· τί οὖν ποιήσω λέγετε τὸν βασιλέα
τῶν ἰουδαίων;
13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν.
14 Ὁ δὲ Πειλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ
ἐποίησεν κακόν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραξαν· σταυ- cod. p. 1302.
ρωσον αὐτόν.
15 Ὁ δὲ Πειλᾶτος, βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ
ἱκανὸν ποιεῖν, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν,
παρέδωκεν δὲ τὸν Ἰησοῦν, φραγελλώσας, ἵνα
σταυρωθῇ.
16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω ΝΗ
τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστιν πραιτώριον, καὶ συνκαλοῦ-
σιν * ὅλην τὴν σπεῖραν. *2. m.
17 Καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ συγκ.
περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέ-
φανον.
18 Καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε
βασιλεῦ τῶν ἰουδαίων.
19 Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλά-
μῳ, καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γό-
νατα, προσεκύνουν αὐτῷ.
20 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐ-
τὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ.

XV. 21 Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν
*1. m. ἐγγ. αὐτόν· καὶ ἀγγαρεύουσιν * παράγοντά τινα Σί-
μωνα κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πα-
τέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ.
22 Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶ τό-
πον, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενος κρανίου τόπος.
23 Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρνισμένον οἶνον·
ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν.
ΝΘ 24 Καὶ σταυροῦσιν αὐτὸν, καὶ διαμερίζον-
ται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ'
αὐτά. τίς τί ἄρῃ.
25 Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ
ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων.
27 Καὶ σὺν αὐτῷ ἐσταύρωσαν δύο λῃστάς,
ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ.
28 † Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα·
καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. †
29 Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν
*2. m. κιν. αὐτὸν, κεινοῦντες * τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
λέγοντες· οὐᾶ, ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ οἰ-
κοδομῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις.
30 Σῶσον σεαυτὸν, καταβὰς ἀπὸ τοῦ σταυ-
ροῦ.
31 Ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες
πρὸς ἀλλήλους, μετὰ τῶν γραμματέων, ἔλεγον·
ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι;
32 Ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ κατα-
βάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πι-
στεύσωμεν· καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ
ὠνείδιζον αὐτόν.
33 Καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγέ-
νετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης.
34 Καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς
* ita cod. φωνῇ μεγάλῃ, ἐλωΐ, ἐλωΐ, λαμὰ ζαβαφθανεί *;
ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον· ὁ θεός μου, εἰς τί
ἐγκατέλιπές με;
35 Καί τινες τῶν ἑστηκότων ἀκούσαντες,
* 2. m. ἔλεγον· ἴδε, Ἠλείαν * φωνεῖ.
Ἠλίαν. 36 Δραμὼν δέ τις, γεμίσας σπόγγον ὄξους,
περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτὸν, λέγων· ἄφε-
* 2. m. τε· ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας * καθελεῖν αὐτόν.
Ἠλίας. 37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέ-
πνευσεν.
Ξ 38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη
εἰς δύο, ἀπ' ἄνωθεν ἕως κάτω.
39 Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ-
εναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐξέπνευσεν, εἶπεν·
ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς θεοῦ ἦν.
40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν XV.
θεωροῦσαι· ἐν αἷς καὶ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνή,
καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μεικροῦ * καὶ ἡ *2. m. μικ.
Ἰωσῆτος μήτηρ, καὶ Σαλώμη.
41 Αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλειλαίᾳ, ἠκολούθουν
αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐτῷ· καὶ ἄλλαι πολλαὶ
αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.
42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, (ἐπεὶ ἦν πα- ΞΑ
ρασκευή, ὅ ἐστιν προσάββατον *.) *2. m. πρὸς
43 Ἐλθὼν Ἰωσὴφ ἀπὸ Ἀρειμαθαίας *, εὐ- σάββατον.
σχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδε- cod. p. 1303.
χόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας * 2. m.
εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Πειλᾶτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ Ἀριμ.
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
44 Ὁ δὲ Πειλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθ-
νηκεν· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα,
ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ ἤδη ἀπέθανεν.
45 Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρή-
σατο τὸ πτῶμα τῷ Ἰωσῆ.
46 Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καθελὼν αὐτὸν,
ἐνείλησεν τῇ σινδόνι· καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνή-
ματι, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσ-
εκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.
47 Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία
ἡ Ἰωσῆτος, ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.

ΚΕΦ. Ις. Cap. XVI.

1 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μα- ΞΒ
ρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώ-
βου, καὶ Σαλώμη, ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα
ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.
2 Καὶ λίαν * πρωῒ μιᾷ τῶν σαββάτων ἔρχον- *1. m.
ται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. λείαν.
3 Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει
ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;
4 Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀνακε-
κύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.
5 Καὶ ἐλθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεα-
νίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλη-
μένον στολὴν λευκήν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν.
6 Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰη-
σοῦν ζητεῖτε τὸν ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον·
ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθη-
καν αὐτόν.
7 Ἀλλὰ * ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς *2. m.
αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς ἀλλ'.
τὴν Γαλιλαίαν· * ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς *ita heic 1. m.
εἶπεν ὑμῖν. Γαλιλ.
8 Καὶ ἐξελθοῦσαι, ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνη-
μείου· εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις,
καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ (*).

(*) Sequens Marci clausula in eo, quem nos exscribimus, codice vat. 1209. omittitur, relicto in membranis puro laterculo. (Et quidem in folii parte postica incipit Lucas.) Est autem defectus hic vaticani exemplaris notissimus, et in aliis quoque nonnullis codicibus observatus. Ceteroquin pericopam sine dubio retinendam esse propter aliorum codicum testimonia, atque alia multa sacrae criticae argumenta, et propter ecclesiae supremam auctoritatem, certissimum est. Neque est heic reticendum Severi antiocheni scholion de hac pericopa. Ἡμεῖς δὲ ἐξ ἀκριβῶν ἀντιγράφων, ὡς ἐν πλείστοις εὑρόντες αὐτὰ, κατὰ τὸ παλαιστιναῖον εὐαγγέλιον Μάρκου, ὡς ἔχει ἡ ἀλήθεια, συντεθείκαμεν καὶ τὴν ἐν αὐτῷ δεσποτικὴν ἀνάστασιν μετὰ τὸ, ἐφοβοῦντο γάρ. *Nos autem in accuratis exemplaribus, et quidem plurimis, compertos hos versiculos ad normam palaestini evangelii Marci, prout reapse se habet veritas, apposuimus contentam in illo dominicam resurrectionem post verba: timebant enim.* Item aliud scholion. Ἐν πολλοῖς δὲ καὶ ταῦτα φέρεται, ἀναστὰς κ. τ. λ. *In multis exemplaribus sequentia quoque feruntur: surgens etc.* Textus autem noster huius pericopae sumitur ex nobili codice vat. palatino 220, saeculi ferme decimi, unde eusebianas quoque quaestiones ante hos annos nos evulgavimus.

XVI. 9 † Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου,
ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς
ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια.
10 Ἐκείνη πρευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ'
αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν.
11 Κἀκεῖνοι, ἀκούσαντες ὅτι ζῇ, καὶ ἐθεά-
θη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν.
12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπα-
τοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομέ-
νοις εἰς ἀγρόν.
13 Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς
λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.
14 Ὕστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα
ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν
καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐ-
τὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν.
15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἰς τὸν
κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ XVI.
τῇ κτίσει.
16 Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς, σωθή-
σεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσεται.
17 Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα πα-
ρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκ-
βαλουσιν· γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς.
18 Ὄφεις ἀροῦσιν· κἂν θανάσιμόν τι πίω-
σιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ· ἐπὶ ἀῤῥώστους χεῖ-
ρας ἐπιθήσουσιν, καὶ καλῶς ἕξουσιν.
19 Ὁ μὲν οὖν κύριος, μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐ-
τοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν
ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ.
20 Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχ-
χοῦ, τοῦ κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον
βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων.
Ἀμήν. †

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

cod. p. 1304.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

Α 1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατά-
ξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων
ἐν ἡμῖν πραγμάτων,
2 Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτ-
όπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου.
3 Ἔδοξε κἀμοὶ, παρηκολουθηκότι ἄνωθεν
* 2. m. πᾶσιν ἀκρειβῶς *, καθεξῆς σοι γράψαι, κρά-
κριβ. τιστε Θεόφιλε,
4 Ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων
τὴν ἀσφάλειαν.
Β 5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου βασι-
λέως τῆς Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχα-
* 1. m. ρειας. ρίας, ἐξ ἐφημερίας * Ἀβιά· καὶ γυνὴ αὐτῷ ἐκ
Sic et infra. τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς
* 2. m. Ἐλισ. Ἐλεισάβετ *.
Sic et infra. 6 Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ
θεοῦ, πορευομενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ
δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι.
7 Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν Ἐλει-
σάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν
ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.
8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ
τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ.
9 Κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, ἔλαχε τοῦ
θυμιάσαι, εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου.
10 Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευ-
χόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.
11 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς
ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.
12 Καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φό-
βος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
13 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φο-
βοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου·
καὶ ἡ γυνή σου Ἐλεισάβετ γεννήσει υἱόν σοι,
* ita hoc loco καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην *.
cod. 1. m. cum 14 Καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις,
duplici ν At καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται.
2. cum unica. 15 Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου· καὶ
οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ· καὶ πνεύματος
ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ.
16 Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέ I.
ψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν.
17 Καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ
ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλεία *, ἐπιστρέψαι * 2. m.
καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν Ἠλίου.
φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατ-
εσκευασμένον.
18 Καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον·
κατὰ τί γνωσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρε-
σβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς
ἡμέραις αὐτῆς.
19 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ·
ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σὲ, καὶ
εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα.
20 Καὶ ἰδοὺ, ἔσῃ σιωπῶν, καὶ μὴ δυνάμε-
νος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα·
ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵ-
τινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.
21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχα-
ρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν ἐν τῷ
ναῷ αὐτόν.
22 Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο * λαλῆσαι αὐ * 2. m.
τοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν ἠδύνατο.
τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς· καὶ διέ-
μενεν κωφός.
23 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι
τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ.
24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν
Ἐλεισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ περιέκρυβεν ἑαυ-
τὴν μῆνας πέντε, λέγουσα.
25 Ὅτι οὕτως μοι πεποίηκεν ὁ κύριος ἐν
ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν * ὄνειδός μου ἐν cod. p. 1305.
ἀνθρώποις. * 2. m. inter-
26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ponitur το.
ἄγγελος Γαβριὴλ ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γ
Γαλειλαίας *, ᾗ ὄνομα Ναζαρὲτ, * 2. m. Γαλιλ.
27 Πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην * ἀνδρὶ Et sic deinceps.
ᾧ ὄνομα Ἰωσὴφ, ἐξ οἴκου Δαυείδ· καὶ τὸ ὄνο- * 1. m. ἐμνηστ.
μα τῆς παρθένου, Μαριάμ. heic et infra.

I. 28 Καὶ εἰσελθὼν πρὸς αὐτὴν, εἶπεν· χαῖρε,
κεχαριτωμένη· ὁ κύριος μετὰ σοῦ· † εὐλογη-
μένη σὺ ἐν γυναιξίν. †
29 Ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη· καὶ διε-
λογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.
30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ,
Μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ.
* 2. m. 31 Καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ * ἐν γαστρὶ, καὶ
συλλήψῃ. τέξῃ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰη-
σοῦν.
32 Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου
κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν
θρόνον Δαυεὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
33 Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς
τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ
ἔσται τέλος.
34 Εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς
* additur μοι ἔσται * τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γεινώσκω *;
a recentiore manu. 35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ·
*2. m. γιν. πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ, καὶ δύνα-
* cod. μις * ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεν-
δυναμεις. νώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.
36 Καὶ ἰδοὺ Ἐλεισάβετ ἡ συγγενής σου,
καὶ αὐτὴ συνείληφεν υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς· καὶ
οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ
στείρᾳ.
37 Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν
ῥῆμα.
38 Εἶπεν δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου·
γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου· καὶ ἀπῆλθεν
ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.
Δ 39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις
ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπου-
δῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα.
40 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου,
καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλεισάβετ.
41 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν
τῆς Μαρίας ἡ Ἐλεισάβετ, ἐσκίρτησεν τὸ βρέ-
φος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη πνεύ-
ματος ἁγίου ἡ Ἐλεισάβετ.
42 Καὶ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ, καὶ εἶ-
πεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶν, καὶ εὐλογη-
μένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.
43 Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μή-
τηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς ἐμέ;
44 Ἰδοὺ γὰρ, ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπα-
σμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλ-
λιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
45 Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται
τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.
Ε 46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ· μεγαλύνει ἡ ψυχή
μου τὸν κύριον.
47 Καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ
θεῷ τῷ σωτῆρί μου.
48 Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς
δούλης αὐτοῦ· ἰδοὺ γὰρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακα-
ριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί.
49 Ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλα ὁ δυνατὸς,
καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
50 Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γε-
νεὰς τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
*2. m. χι. 51 Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχείονι * αὐ-
τοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας
αὐτῶν.

52 Καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψω- I.
σεν ταπεινούς.
53 Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλου-
τοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς.
54 Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνη-
σθῆναι ἐλέους.
55 Καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας cod. p. 130b.
ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ,
εἰς τὸν αἰῶνα.
56 Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡς μῆνας
τρεῖς· καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
57 Τῇ δὲ Ἐλεισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος ς
τοῦ τεκεῖν αὐτήν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν.
58 Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγ-
γενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος
αὐτοῦ μετ' αὐτῆς· καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.
59 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλ-
θον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζαχαρίαν.
60 Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν·
οὐχί· ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης *. *ita cod. cum
61 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν· ὅτι οὐδείς ἐστιν duplici ν, heic
ἐκ τῆς συγγενείας σου, ὃς καλεῖται τῷ ὀνό- et infra.
ματι τούτῳ.
62 Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί ἂν
θέλοι καλεῖσθαι αὐτό.
63 Καὶ αἰτήσας πεινακείδιον *, ἔγραψεν, * 2. m.
λέγων· Ἰωάννης ἐστὶν * ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύ- πινακίδιον.
μασαν πάντες. *2. m. inter-
64 Ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆ- ponitur τό.
μα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ· καὶ ἐλάλει, εὐλο-
γῶν τὸν θεόν.
65 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς πε-
ριοικοῦντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς
Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα.
66 Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ
καρδίᾳ ἑαυτῶν, λέγοντες· τί ἄρα τὸ παιδίον
τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.
67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Ζ
πνεύματος ἁγίου· καὶ προεφήτευσεν *, λέγων. *1. m. ἐπρο-
68 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ· φήτευσεν.
ὅτι ἐπεσκέψατο, καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ
λαῷ αὐτοῦ.
69 Καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν, ἐν
οἴκῳ Δαυεὶδ παιδὸς αὐτοῦ.
70 Καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων
ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ.
71 Σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χει-
ρὸς πάντων τῶν μεισούντων * ἡμᾶς. *2. m. μισ.
72 Ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ.
73 Ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πα-
τέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν,
74 Ἀφόβως ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ῥυσθέντας
λατρεύειν αὐτῷ,
75 Ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐ-
τοῦ πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν.
76 Καὶ σὺ δὲ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου
κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ ἐνώπιον κυρίου, ἑτοι-
μάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ.
77 Τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐ-
τοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν.
78 Διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς
ἐπισκέψεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους.

1. 79 Ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θα-
νάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας
ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.
80 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο
πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας
ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

CAP. II. ΚΕΦ. Β.

Η 1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,
ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου,
ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.
2 Αὕτη ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμο-
* 2. m. νεύοντος τῆς Συρίας Κυρείνου *.
Κυρίνου. 3 Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι,
ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.
4 Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλει-
* ita cod. λαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ *, εἰς τὴν Ἰουδαίαν,
I. m. *2. m. Δαυίδ. εἰς πόλιν Δαυεὶδ *, ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ,
Sic et infra. διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυείδ,
cod. p. 1307. 5 Ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνη-
*2. m. ἐμν. στευμένῃ * αὐτῷ, οὔσῃ ἐγκύῳ.
Θ 6 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλή-
σθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.
7 Καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότο-
*2. m. κον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλεινεν *
κλιν. αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν
τῷ καταλύματι.
8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ
ἀγραυλοῦντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς
νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.
9 Καὶ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ
δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς· καὶ ἐφοβή-
θησαν σφόδρα.
10 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖ-
σθε· ἰδοὺ γὰρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν με-
γάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ.
11 Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὅς
ἐστιν Χριστὸς κύριος, ἐν πόλει Δαυείδ.
12 Καὶ τοῦτο ὑμῖν σημεῖον· εὑρήσετε βρέ-
φος ἐσπαργανωμένον, καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ.
13 Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ
* 1. m. πλῆθος στρατιᾶς * οὐρανίου *, αἰνούντων τὸν
στρατειᾶς. θεὸν, καὶ λεγόντων.
* 1. m. οὐρανοῦ. 14 Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰ-
* 2. m. ρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας *.
εὐδοκία. 15 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς
Ι τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, οἱ ποιμένες ἐλάλουν
πρὸς ἀλλήλους· διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ,
καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς, ὃ ὁ κύ-
ριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
* 2. m. 16 Καὶ ἦλθαν * σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦραν *
ἦλθον. τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέ-
* 2. m. ἀνεῦρον. φος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.
17 Ἰδόντες δὲ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος
τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.
18 Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν
περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς
αὐτούς.
19 Ἡ δὲ Μαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήμα-
τα, συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
20 Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζον-
τες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκου-
σαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.
ΙΑ 21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ
περιτεμεῖν αὐτὸν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ II.
συλλημφθῆναι * αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ. *2. m. ληφθ.
22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι * καθα- ΙΒ
ρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνή- * 2. m. inter-
γαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι τῷ ponitur τοῦ.
κυρίῳ.
23 Καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου· " ὅτι
„ πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν, ἅγιον τῷ κυρίῳ
„ κληθήσεται. „
24 Καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρη-
μένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, ζεῦγος τρυγόνων, ἢ
δύο νοσσοὺς περιστερῶν.
25 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ΙΓ
ᾧ ὄνομα Συμεών· καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος
καὶ εὐλαβὴς, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ
Ἰσραήλ· καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν.
26 Καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ
πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν
ἂν ἴδῃ τὸν χριστὸν κυρίου.
27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν·
καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον
Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμέ-
νον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ,
28 Καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκά-
λας, καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν, καὶ εἶπεν.
29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, cod. p. 1308.
κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ.
30 Ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτή-
ριόν σου,
31 Ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων
τῶν λαῶν.
32 Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν
λαοῦ σου Ἰσραήλ.
33 Καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ θαυ-
μάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ.
34 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν, καὶ εἶ-
πεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ, οὗ-
τος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν
ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον.
35 Καὶ σοῦ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται
ῥομφαία· ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν
καρδιῶν διαλογισμοί.
36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φα- ΙΔ
νουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν
ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸς * ἔτη *2. m. τοῦ ἀν-
ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενείας αὐτῆς. δρὸς αὐτῆς.
37 Καὶ αὐτὴ χήρα ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα
τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο * τοῦ ἱεροῦ, νη- * I. m.
στείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἀφείστα.
ἡμέραν.
38 Καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα, ἀνθωμο-
λογεῖτο τῷ θεῷ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι
τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἱερουσαλήμ.
39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν ΙΕ
νόμον κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλειλαίαν,
εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέτ *. *I. m. εθ. Sic
40 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο, et infra.
πληρούμενον σοφίᾳ· καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.
41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ'
ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.
42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαι- ΙϚ
νόντων αὐτῶν, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς,
43 Καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ
ὑποστρέφειν αὐτοὺς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς

II. ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς
αὐτοῦ.
44 Νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνο-
δίᾳ, ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν
ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς.
45 Καὶ μὴ εὑρόντες, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ, ἀναζητοῦντες αὐτόν.
46 Καὶ ἐγένετο, μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον
αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν
διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερω-
τῶντα αὐτούς.
47 Ἐξίσταντο δὲ πάντες ┼ οἱ ἀκούοντες αὐ-
τοῦ ┼ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν
αὐτοῦ.
48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεπλάγησαν· καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· τέκνον, τί
ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ, ὁ πατήρ σου κἀγὼ
ὀδυνώμενοι ζητοῦμέν σε.
49 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ
με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ
εἶναί με;
50 Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλά-
λησεν αὐτοῖς.
51 Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς
*1. m. ἐθ. Ναζαρέτ· * καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς· καὶ
ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν τῇ σοφίᾳ καὶ
ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

CAP. III. ΚΕΦ. Γ.

IZ 1 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμο-
* in marg. νίας * Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Πον-
βασιλείας. τίου Πειλάτου * τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρ-
*2. m. Πιλ. χοῦντος τῆς Γαλειλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ
* in marg. τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτου-
ὀρεινῆς. ραίας * καὶ Τραχωνείτιδος * χώρας, καὶ Λυ-
* 2. m. σανίου τῆς Ἀβειληνῆς τετραρχοῦντος,
Τραχωνιτ. 2 Ἐπὶ ἀρχιερέως * Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγέ-
cod. p. 1309. νετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάνην * τὸν Ζαχαρίου
* ita cod. υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
* ita cod. cum unica ν.
3 Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν περίχωρον τοῦ Ἰορ-
δάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφε-
σιν ἁμαρτιῶν.
4 Ὡς γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων Ἡσαΐου
τοῦ προφήτου· „ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ·
„ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
„ τὰς τρίβους αὐτοῦ.
5 „ Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν
„ ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται
„ τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείας, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς
„ ὁδοὺς λείας.
6 „ Καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον
„ τοῦ θεοῦ. „
7 Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις
βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν,
τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης
ὀργῆς;
8 Ποιήσατε οὖν ἀξίους καρποὺς τῆς μετα-
νοίας· καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πα-
τέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι
τέκνα τῷ Ἀβραάμ.
* 2. m. 9 Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξείνη * πρὸς τὴν ῥίζαν
ἀξίνη. τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν
καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλ- III.
λεται.
10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες·
τί οὖν ποιήσωμεν;
11 Ἀποκριθεὶς δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὁ ἔχων
δύο χιτῶνας, μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ
ἔχων βρώματα, ὁμοίως ποιείτω.
12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ IH
εἶπον πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τί ποιήσωμεν;
13 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν πλέον
παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε.
14 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι,
λέγοντες· τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· μηδένα διασείσητε, μὴ δὲ συκοφαντή-
σητε· καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν.
15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ δια-
λογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν
περὶ τοῦ Ἰωάνου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χρι-
στός,
16 Ἀπεκρείνατο * λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάνης· *2. m.
ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ πριν.
ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν
ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βα-
πτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.
17 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, διακα-
θᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συναγαγεῖν τὸν
σεῖτον * εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυ- * 2. m.
ρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. σῖτον.
18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν
εὐηγγελίζετο τὸν λαόν.
19 Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμε-
νος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίη-
σεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης,
20 Προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, κατ-
έκλεισεν τὸν Ἰωάνην ἐν φυλακῇ.
21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα K
τὸν λαὸν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσ-
ευχομένου, ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανὸν,
22 Καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σω-
ματικῷ εἴδει, ὡς περιστερὰν, ἐπ' αὐτὸν, καὶ
φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, σὺ εἶ ὁ υἱός μου
ὁ ἀγαπητὸς, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
23 Καὶ αὐτὸς ἦν Ἰησοῦς ἀρχόμενος, ὡσεὶ KA
ἐτῶν τριάκοντα ὢν, υἱὸς, ὡς ἐνομίζετο, Ἰω-
σήφ, τοῦ Ἠλεί,
24 Τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευεί * τοῦ Μελχεί, cod. p. 1310.
τοῦ Ἰανναί, τοῦ Ἰωσήφ, * 1. m,
25 Τοῦ Μαθθαθίου *, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, Ἠλευεί.
τοῦ Ἐσλεί, τοῦ Ναγγαί, * 2. m. Ματθ.
26 Τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Σε-
μεείν, τοῦ Ἰωσήχ, τοῦ Ἰωδᾶ,
27 Τοῦ Ἰωανᾶν, τοῦ Ῥησᾶ, τοῦ Ζοροβάβελ,
τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρεί, KB
28 Τοῦ Μελχεί, τοῦ Ἀδδεί, τοῦ Κωσάμ,
τοῦ Ἐλμαδάμ, τοῦ Ἤρ,
29 Τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρείμ,
τοῦ Μαθθάτ *, τοῦ Λευεί, * 2. m.
30 Τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, Ματθ.
τοῦ Ἰωνάμ, τοῦ Ἐλιακείμ,
31 Τοῦ Μελέα, τοῦ Μεννᾶ, τοῦ Ματταθᾶ,
τοῦ Ναθάμ, τοῦ Δαυείδ, KΓ
32 Τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ἰωβήδ, τοῦ Βοός, τοῦ
Σάλα, τοῦ Ναασσών,

III. 33 Τοῦ Ἀδμείν, τοῦ Ἀρνεί, τοῦ Ἐσρών,
τοῦ Φαρές, τοῦ Ἰούδα,
ΚΔ 34 Τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἀβραάμ,
τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ,
35 Τοῦ Σερούχ, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φαλέκ,
τοῦ Ἔβερ, τοῦ Σάλα,
36 Τοῦ Καϊνάμ, τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ,
τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ,
*2. m. cum unica θ. 37 Τοῦ Μαθθουσάλα *, τοῦ Ἐνώχ, τοῦ
*2. m. Ἰάρετ. Ἰάρεδ *, τοῦ Μαλελεήλ, τοῦ Καινᾶν,
38 Τοῦ Ἐνώς, τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ θεοῦ.

CAP. IV. ΚΕΦ. Δ.

ΚΕ 1 Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ὑπέ-
στρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἤγετο ἐν τῷ
πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ,
*2. m. τεσσα. 2 Ἡμέρας τεσσεράκοντα * πειραζόμενος ὑπὸ
τοῦ διαβόλου· καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις· καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν,
ἐπείνασεν.
3 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ
θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ, ἵνα γένηται ἄρτος.
4 Καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν, ὁ Ἰησοῦς· γέ-
γραπται· " ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ
„ ἄνθρωπος, † ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ. † „
Κϛ 5 Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν † ὁ διάβολος εἰς
ὄρος ὑψηλὸν, † ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βα-
σιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου.
6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· σοὶ δώσω τὴν
ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν, καὶ τὴν δόξαν αὐ-
τῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἂν θέλω δί-
δωμι αὐτήν.
7 Σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ,
ἔσται σου πᾶσα.
8 Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν Ἰησοῦς· γέ-
γραπται· " κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις,
„ καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. „
ΚΖ 9 Ἤγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
ἔστησεν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ· καὶ εἶπεν
αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐν-
τεῦθεν κάτω.
10 Γέγραπται γάρ· " ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐ-
„ τοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε.
11 „ Καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε
„ προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. „
cod. p. 1311. 12 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι
εἴρηται· " οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. „
ΚΗ 13 Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διά-
βολος, ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.
14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει
τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλειλαίαν· καὶ φήμη
ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ.
15 Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.
ΚΘ 16 Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρὲτ *, οὗ ἦν τεθραμ-
*1. m. εθ. μένος· καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν·
καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.
17 Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφή-
του Ἠσαΐου· καὶ ἀνοίξας τὸ βιβλίον, εὗρεν τὸν
τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον.
18 " Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ· οὗ εἵνεκεν
*2. m. χρι. „ ἔχρεισέν * με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέ-
„ σταλκέν με, † ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμέ-
νους τὴν καρδίαν. †

19 „ Κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυ- IV.
„ φλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους
„ ἐν ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. „
20 Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπη-
ρέτῃ, ἐκάθισεν· καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν
τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ.
21 Ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτούς· ὅτι σή-
μερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν
ὑμῶν.
22 Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύ-
μαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκ-
πορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλε-
γον· οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος;
23 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ
μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρὲ, θεράπευσον
σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Κα-
φαρναοὺμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.
24 Εἶπεν δέ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς
προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.
25 Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆ-
ραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλείου * ἐν τῷ Ἰσ- *2. m. Ἠλίου.
ραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἔτη τρία καὶ
μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λειμὸς * μέγας ἐπὶ πᾶ- *2. m. λιμός.
σαν τὴν γῆν.
26 Καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠ-
λείας *, εἰ μὴ εἰς Σαρεπτᾶ * τῆς Σειδωνίας *, *2. m. Ἠλίας.
πρὸς γυναῖκα χήραν. *2. m. Σαρεφθᾶ.
27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ *2. m. Σιδ.
ἐπὶ Ἐλεισαίου * τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐ- *2. m. Ἐλισ.
τῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ Ναιμὰν ὁ σύρος.
28 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ
συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα.
29 Καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς
πόλεως· καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ
ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε
κατακρημνίσαι αὐτόν.
30 Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν,
ἐπορεύετο.
31 Καὶ κατῆλθεν εἰς Καφαρναοὺμ, πόλιν Λ
τῆς Γαλειλαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν
τοῖς σάββασιν.
32 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐ-
τοῦ· ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ.
33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων
πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε
φωνῇ μεγάλῃ.
34 Ἔα· τί ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἰησοῦ ναζαρηνέ;
ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος
τοῦ θεοῦ.
35 Καὶ ἐπετείμησεν * αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέ- *2. m. τιμ.
γων· φειμώθητι * καὶ ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ· καὶ *2. m. φιμ.
ῥείψαν * αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον, ἐξῆλ- *2. m. ῥίψαν.
θεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.
36 Καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας· καὶ
συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· τίς ὁ λό-
γος οὗτος; ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσ- cod. p. 1312.
σει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται.
37 Καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς
πάντα τόπον τῆς περιχώρου.
38 Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλ- ΛΑ
θεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος· πενθερὰ δὲ τοῦ
Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ· καὶ
ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.
39 Καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετείμησεν * *2. m. τιμ.

IV. τῷ πυρετῷ· καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ
ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.
ΛΒ 40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου, ἅπαντες ὅσοι εἶ-
χον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐ-
τοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς
χεῖρας ἐπιτιθεὶς, ἐθεράπευεν αὐτούς.
41 Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν,
κράζοντα καὶ λέγοντα· ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ
*2.m. τιμ. θεοῦ· καὶ ἐπιτειμῶν * οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν,
ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.
ΛΓ 42 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἐξελθὼν ἐπορεύθη
εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐ-
τόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐ-
τὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν.
43 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὅτι καὶ ταῖς
ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι δεῖ με τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ· ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην.
ΛΔ 44 Καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς
Ἰουδαίας.

CAP. V. ΚΕΦ. Ε.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι
αὐτῷ καὶ ακούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐ-
τὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ.
2 Καὶ εἶδεν πλοῖα δύο ἑστῶτα παρὰ τὴν
λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀπ' αὐτῶν, ἀποβάντες
ἔπλυνον τὰ δίκτυα.
3 Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σί-
μωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπανα-
γαγεῖν ὀλίγον· καθίσας δὲ ἐκ τοῦ πλοίου ἐδί-
δασκεν τοὺς ὄχλους.
4 Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν
Σίμωνα· ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλά-
σατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.
5 Καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· ἐπιστάτα,
δι' ὅλης νυκτὸς κοπιάσαντες, οὐδὲν ἐλάβομεν·
ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα.
6 Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν πλῆ-
* 1. m. θος ἰχθύων πολύ· διερρήσσετο * δὲ τὰ δίκτυα
διερήσσετο. αὐτῶν.
7 Καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις ἐν τῷ ἑτέ-
ρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς·
καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα,
ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά.
8 Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, προσέπεσεν τοῖς
γόνασιν Ἰησοῦ, λέγων· ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι
ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, κύριε.
9 Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας
τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων, ὧν
συνέλαβον.
10 Ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάνην,
υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι·
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ·
ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν.
11 Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν
γῆν, ἀφέντες πάντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
ΛΕ 12 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ
τῶν πόλεων, καὶ ἰδού, ἀνὴρ πλήρης λέπρας·
ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεή-
θη αὐτοῦ, λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί
με καθαρίσαι.
13 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ,
λέγων· θέλω, καθαρίσθητι· καὶ εὐθέως ἡ λέ-
πρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.
cod. p. 1313. 14 Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰ-
πεῖν· ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, V.
καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου, κα-
θὼς προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐ-
τοῖς.
15 Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐ- Λϛ
τοῦ· καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ
θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν.
16 Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις,
καὶ προσευχόμενος.
17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐ- ΛΖ
τὸς ἦν διδάσκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι οἱ Φα-
ρεισαῖοι καὶ οἱ νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐλη-
λυθότες ἐκ πάσης τῆς κώμης τῆς Γαλειλαίας
καὶ Ἰουδαίας, καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις
κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν.
18 Καὶ ἰδού, ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλείνης * *2.m. κλιν.
ἄνθρωπον, ὃς ἦν παραλελυμένος· καὶ ἐζήτουν
αὐτὸν εἰσενεγκεῖν, καὶ θεῖναι αὐτὸν ἐνώπιον
αὐτοῦ.
19 Καὶ μὴ εὑρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐ-
τόν, διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα,
διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλει-
νιδίῳ * εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν πάντων. *2.m. κλιν.
20 Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν· ἄν- Sic et infra.
θρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.
21 Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ Φαρεισαῖοι, λέγοντες· τίς ἐστιν οὗ-
τος, ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἁμαρ-
τίας ἀφεῖναι, εἰ μὴ μόνος ὁ θεός;
22 Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογι-
σμοὺς αὐτῶν, ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς·
τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
23 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον; εἰπεῖν· * ἀφέωνταί *2. m.
σοι αἱ ἁμαρτίαι σου; ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ πε- εἶπεν.
ριπάτει;
24 Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας,
εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ· σοὶ λέγω, ἔγειρε, καὶ
ἄρας τὸ κλεινίδιόν σου, πορεύου εἰς τὸν οἶ-
κόν σου.
25 Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐ-
τῶν, ἄρας ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν θεόν.
26 Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδό-
ξαζον τὸν θεόν· καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέ-
γοντες· ὅτι εἴδομεν * παράδοξα σήμερον. *2.m. ἴδ.
27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο ΛΗ
τελώνην, ὀνόματι Λευεὶν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τε-
λώνιον· καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.
28 Καὶ καταλιπὼν πάντα, ἀναστὰς ἠκο-
λούθει αὐτῷ.
29 Καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευεὶς αὐ-
τῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος πολὺς τε-
λωνῶν, καὶ ἄλλων, οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατα-
κείμενοι.
30 Καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρεισαῖοι καὶ οἱ
γραμματεῖς αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
λέγοντες· διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
τωλῶν ἐσθίετε καὶ πείνετε *; *2.m. πιν.
31 Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐ-
τούς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ,
ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες.
32 Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

V. 33 Οἱ δὲ εἶπαν * πρὸς αὐτόν· οἱ μαθηταὶ
ΛΘ Ἰωάνου νηστεύουσιν πυκνὰ, καὶ δεήσεις ποιοῦν-
*2. m. ται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρεισαίων· οἱ δὲ σοὶ
εἶπον. ἐσθείουσιν καὶ πείνουσιν *;
*2. m. θι. 34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μὴ
et πιν. δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμ-
φίος μετ' αὐτῶν ἐστιν, ποιῆσαι νηστεῦσαι;
35 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ
ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν
cod. p. 1314. ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
36 Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς·
ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἀπὸ ἱματίου καινοῦ σχί-
σας ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή
γε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ
συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.
37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς
παλαιούς· εἰ δὲ μή γε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος
τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ
ἀσκοὶ ἀπολοῦνται.
38 Ἀλλ' οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλη-
τέον· † καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται. †
39 Οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν, θέλει νέον· λέγει
γάρ· ὁ παλαιὸς χρηστός ἐστιν.

Cap. VI. ΚΕΦ. ϛ.

M 1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ διαπορεύεσθαι
αὐτὸν διὰ σπορίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας ψώχοντες ταῖς
χερσίν.
2 Τινὲς δὲ τῶν Φαρεισαίων εἶπον· τί ποιεῖτε
ὃ οὐκ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν;
3 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν Ἰη-
σοῦς· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυεὶδ,
ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;
4 Εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς
ἄρτους τῆς προθέσεως λαβὼν ἔφαγεν, καὶ ἔδω-
κεν τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν
εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς;
5 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· κύριος ἐστὶν τοῦ σαβ-
βάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
MA 6 Ἐγένετο δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν
αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ διδάσκειν· καὶ
ἦν ἄνθρωπος ἐκεῖ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ
ἦν ξηρά.
7 Παρετηροῦντο δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ Φαρεισαῖοι, εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύ-
σει· ἵνα εὕρωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ.
8 Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν·
εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα·
ἔγειρε, καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον· καὶ ἀναστὰς
ἔστη.
9 Εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· ἐπερωτῶ
ὑμᾶς, εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι,
ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀπολέσαι;
10 Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς, εἶ-
πεν αὐτῷ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα σου· ὁ δὲ ἐποίη-
σεν· καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.
11 Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας· καὶ διελά-
λουν πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ.
MB 12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις,
ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι· καὶ
ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ.
13 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐ-
τῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν,
14 Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ VI.
Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον, καὶ
Ἰωάνην, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον,
15 Καὶ Μαθθαῖον *, καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον *1. m.
Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτὴν, Μαθθ.
16 Καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκα-
ριώθ, ὃς ἐγένετο προδότης.
17 Καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τό-
που πεδινοῦ· καὶ ὄχλος πολὺς μαθητῶν αὐτοῦ,
καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς
Ἰουδαίας, καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σει-
δῶνος *, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι *2. m. Σιδ.
ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν.
18 Καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκα-
θάρτων ἐθεραπεύοντο.
19 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐ-
τοῦ· ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ
ἰᾶτο πάντας.
20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ- MΓ
τοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἔλεγεν· μακάριοι cod. p. 1315.
οἱ πτωχοί· ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ.
21 Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν· ὅτι χορτα-
σθήσεσθε. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι γε-
λάσετε.
22 Μακάριοι ἐστὲ, ὅταν μεισήσωσιν * ὑμᾶς MΔ
οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ *2. m. μισ.
ὀνειδίσωσιν, καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς
πονηρὸν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
23 Χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ σκιρ-
τήσατε· ἰδοὺ γὰρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν
τοῖς οὐρανοῖς· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς
προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.
24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις· ὅτι ἀπέ-
χετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν.
25 Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν· ὅτι ME
πεινάσετε· οὐαὶ οἱ γελῶντες νῦν· ὅτι πενθήσετε
καὶ κλαύσετε.
26 Οὐαὶ, ὅταν ὑμᾶς καλῶς εἴπωσιν πάντες
οἱ ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς
ψευδοπροφήταις † οἱ πατέρες αὐτῶν. †
27 Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγα-
πᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν· καλῶς ποιεῖτε τοῖς
μεισοῦσιν * ὑμᾶς. *2. m. μισ.
28 Εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς· MϚ
προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς.
29 Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε
καὶ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ
ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς.
30 Παντὶ αἰτοῦντί σε, δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ MZ
αἴροντος τὰ σὰ, μὴ ἀπαίτει.
31 Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ
ἄνθρωποι, ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.
32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς,
ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτω-
λοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν.
33 Καὶ γὰρ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθο-
ποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ
οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν.
34 Καὶ ἐὰν δανείσητε * παρ' ὧν ἐλπίζετε *1. m. δανι.
λαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις; καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρ- heic et infra.
τωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα.
35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ
ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζον-

4

VI. τες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσε-
σθε υἱοὶ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν
ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς.
ΜΗ 36 Γείνεσθε * οἰκτείρμονες *, καθὼς ὁ πα-
*2.m. γιν. τὴρ ὑμῶν οἰκτείρμων ἐστίν.
*2.m. κτιρ. et 37 Καὶ μὴ κρείνετε *, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε·
ita mox 1. m. καὶ μὴ δικάζετε, καὶ οὐ μὴ δικασθῆτε. Ἀπο-
*2.m. κριν. λύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε.
38 Δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον κα-
λὸν, πεπιεσμένον, σεσαλευμένον, ὑπερεκχυνό-
*2.m. χυννομ. μενον * δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ γὰρ
* ἀντι super- μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται * ὑμῖν.
additur. 39 Εἶπεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς· μήτι
δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότε-
ροι εἰς βόθυνον ἐμπεσοῦνται;
ΜΘ 40 Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκα-
λον· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδά-
σκαλος αὐτοῦ.
41 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφ-
θαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν
τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς;
42 Πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου·
ἀδελφὲ, ἄφες, ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφ-
θαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου
δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά· ἔκβαλε πρῶτον τὴν
δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέ-
ψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελ-
cod. p. 1316. φοῦ σου ἐκβαλεῖν.
43 Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν, ποιοῦν καρ-
πὸν σαπρόν· οὐδὲ πάλιν δένδρον σαπρὸν, ποιοῦν
καρπὸν καλόν.
44 Ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρ-
*2.m. γιν. ποῦ γεινώσκεται· * οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλ-
λέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου σταφυλὴν τρυ-
γῶσιν.
45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θη-
σαυροῦ τῆς καρδίας προφέρει τὸ ἀγαθόν· καὶ
ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ πονη-
ρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ
στόμα αὐτοῦ.
46 Τί δέ με καλεῖτε, κύριε, κύριε· καὶ οὐ
ποιεῖτε ὃ λέγω;
Ν 47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με, καὶ ἀκούων
μου τῶν λόγων, καὶ ποιῶν αὐτοὺς, ὑποδείξω
ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος.
48 Ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰ-
κίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν, καὶ ἔθηκεν
* 1. m. θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας * δὲ γε-
πλημμύρης. νομένης, προσέρρηξεν * ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ
*1.m. προσέρη- ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν, διὰ
ξεν. Sic et infra. τὸ καλῶς οἰκοδομεῖσθαι * αὐτήν.
*1.m. οἰκοδο-μῆσθαι. 49 Ὁ δὲ ἀκούσας, καὶ μὴ ποιήσας, ὅμοιός
ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν
γῆν χωρὶς θεμελίου· ᾗ προσέρρηξεν ὁ ποτα-
μός· καὶ εὐθὺς συνέπεσεν, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγ-
μα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

CAP. VII. ΚΕΦ. Ζ.

ΝΑ 1 Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα
αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς
Καφαρναούμ.
2 Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς
*2.m. τι. ἔχων, ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντειμος *.
3 Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλεν
πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρω-
τῶν αὐτὸν, ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον VII.
αὐτοῦ.
4 Οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες· ὅτι
ἄξιός ἐστιν, ᾧ παρέξῃ τοῦτο.
5 Ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συν-
αγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν.
6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς· ἤδη
δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰ-
κίας, ἔπεμψεν φίλους ὁ ἑκατοντάρχης λέγων
αὐτῷ· κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανός εἰμι,
ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς.
7 Διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν·
ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήτω ὁ παῖς μου.
8 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξου-
σίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώ-
τας· καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύε-
ται· καὶ ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ
δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
9 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασεν
αὐτόν· καὶ στραφεὶς, τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ
ὄχλῳ εἶπεν· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ
τοσαύτην πίστιν εὗρον.
10 Καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον, οἱ
πεμφθέντες εὗρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.
11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑξῆς, ἐπορεύθη εἰς ΝΒ
πόλιν καλουμένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὄχλος πολύς.
12 Ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως,
καὶ ἰδοὺ, ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς, μονογενὴς
υἱὸς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα· καὶ
ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ.
13 Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη
ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε.
14 Καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ· οἱ δὲ
βαστάζοντες ἔστησαν· καὶ εἶπεν· νεανίσκε, σοὶ cod. p. 1317.
λέγω, ἐγέρθητι.
15 Καὶ ἐκάθισεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρξατο λα-
λεῖν· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.
16 Ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον
τὸν θεὸν, λέγοντες· ὅτι προφήτης μέγας ἠγέρ-
θη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν
λαὸν αὐτοῦ.
17 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ
Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.
18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάνῃ * οἱ μαθηταὶ ΝΓ
αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. * 1. m. Ἰωάνει.
19 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάνης, ἔπεμψεν πρὸς τὸν κύ-
ριον, λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσ-
δοκῶμεν;
20 Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες,
εἶπαν· Ἰωάνης ὁ βαπτιστὴς ἀπέστειλεν ἡμᾶς
πρὸς σὲ, λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν;
21 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς
ἀπὸ νόσων καὶ μαστείγων * καὶ πνευμάτων * 2. m.
πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο βλέ- μαστίγων.
πειν.
22 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέν-
τες ἀπαγγείλατε Ἰωάνῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσα-
τε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν,
λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, νε-
κροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.

VII. 23 Καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκαν-
δαλισθῇ ἐν ἐμοί.
ΝΔ 24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάνου,
ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάνου·
τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κά-
λαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;
25 Ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν
μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδού, οἱ ἐν
ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν
τοῖς βασιλείοις εἰσίν.
26 Ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναί,
λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.
27 Οὗτός ἐστιν, περὶ οὗ γέγραπται· ἰδού,
ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπρο-
σθέν σου.
28 Λέγω ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναι-
*2. m. μικ. κῶν Ἰωάνου οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μεικρότερος *
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, μείζων αὐτοῦ ἐστιν.
29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας, καὶ οἱ τελῶ-
ναι, ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βά-
πτισμα Ἰωάνου.
30 Οἱ δὲ Φαρεισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν
βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ
βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.
ΝΕ 31 † Εἶπε δὲ κύριος. † Τίνι οὖν ὁμοιώσω
τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης; καὶ τίνι
εἰσὶν ὅμοιοι;
32 Ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ
καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, ἃ λέ-
γει· ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρη-
νήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.
33 Ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάνης ὁ βαπτιστής,
* ita cod. μὴ ἔσθων * ἄρτον μήτε πείνων * οἶνον· καὶ
*2. m. πιν. λέγετε· δαιμόνιον ἔχει.
34 Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐσθίων
*2. m. πιν. καὶ πείνων· * καὶ λέγετε· ἰδού, ἄνθρωπος φά-
γος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
τωλῶν.
35 Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν
τέκνων αὐτῆς.
Ν϶ 36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρεισαίων,
ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶ-
κον τοῦ Φαρεισαίου, κατεκλίθη.
*1. m. πόλι. 37 Καὶ ἰδού, γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει *
ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται ἐν
τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρεισαίου, κομίσασα ἀλάβα-
στρον μύρου, καὶ στᾶσα ὀπίσω,
cod. p. 1318. 38 Παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, τοῖς
δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ,
καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασ-
σεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλει-
φεν τῷ μύρῳ.
39 Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρεισαῖος ὁ καλέσας αὐτόν,
*1. m. εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων· οὗτος εἰ ἦν * προφή-
ὁ προφ. της, ἐγείνωσκεν * ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνή,
*2. m. ἐγιν. ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν.
40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς
αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοι τί εἰπεῖν· ὁ δέ, διδά-
σκαλε, εἰπέ φησίν.
*cod. χρεο. 41 Δύο χρεωφειλέται * ἦσαν δανειστῇ *
*1. m. δανι. τινι· ὁ εἷς ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δ'
ἕτερος πεντήκοντα.
42 Μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέ-
ροις ἐχαρίσατο· τίς οὖν αὐτῶν, πλεῖον ἀγα- VII.
πήσει αὐτόν;
43 Ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω,
ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
ὀρθῶς ἔκρεινας *. *2. m. ἔκριν.
44 Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σί-
μωνι ἔφη· βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλ-
θόν σου εἰς τὴν οἰκίαν· ὕδωρ μοι ἐπὶ πόδας
οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου
τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶν αὐτῆς ἐξέμαξεν.
45 Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δέ, ἀφ'
ἧς εἰσῆλθον, οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου
τοὺς πόδας.
46 Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας·
αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψεν τοὺς πόδας μου.
47 Οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρ-
τίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολύ· ᾧ
δὲ ὀλίγον ἀφίεται, καὶ ὀλίγον ἀγαπᾷ.
48 Εἶπεν δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρ-
τίαι.
49 Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν
ἑαυτοῖς· τίς οὗτος ἐστὶν, ὃς καὶ ἁμαρτίας
ἀφίησιν;
50 Εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις
σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

ΚΕΦ. Η. Cap. VIII.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς ΝΖ
διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ
καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ·
καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ.
2 Καὶ γυναῖκες τινές, αἳ ἦσαν τεθεραπευ-
μέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν,
Μαρία, ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαι-
μόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει.
3 Καὶ Ἰωάνα, γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώ-
δου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες
διηκόνουν αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.
4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ ΝΗ
πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν, εἶπεν διὰ
παραβολῆς.
5 Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπό-
ρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ἃ μὲν
ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτά.
6 Καὶ ἕτερον κατέπεσεν ἐπὶ πέτραν· καὶ
φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.
7 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν·
καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό.
8 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγα-
θήν· καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλα-
σίονα· * ταῦτα λέγων, ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα *1. m. σειονα.
ἀκούειν, ἀκουέτω.
9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
τίς αὕτη εἴη παραβολή;
10 Ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυ-
στήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· τοῖς δὲ λοι-
ποῖς ἐν παραβολαῖς· ἵνα βλέποντες μὴ βλέπω-
σιν, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν.
11 Ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος, cod. p. 1319.
ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ.
12 Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν, εἰσὶν οἱ ἀκούσαν-
τες· εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος, καὶ αἴρει τὸν
λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύ-
σαντες σωθῶσιν.

VIII. 13 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἳ ὅταν ἀκού-
σωσιν, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον· καὶ
* 1. m. οὗτοι * ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρόσκαιρον πι-
αὐτοί. στεύουσιν, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.
14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὸν, οὗτοι εἰ-
σὶν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλού-
του καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνεί-
* 2. m. γονται· * καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.
πνιγ. 15 Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοι εἰσὶν οἵτινες
ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λό-
γον κατέχουσιν, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.
16 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, καλύπτει αὐ-
* 2. m. τὸν σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλείνης * τίθησιν· ἀλλ'
κλίνης. ἐπὶ λυχνίας τίθησιν.
17 Οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν, ὃ οὐ φανερὸν
γενήσεται· οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ
καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ.
18 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ἂν γὰρ
ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ
ὃ δοκεῖ ἔχειν, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
ΝΘ 19 Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν
αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον.
20 Ἀπηγγέλη δὲ αὐτῷ· ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ
ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν θέλοντές σε.
21 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μή-
τηρ μου καὶ ἀδελφοί μου, οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες.
Ξ 22 Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐ-
τὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέ-
ραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν.
23 Πλεόντων δὲ αὐτῶν, ἀφύπνωσεν· καὶ κατέ-
βη λαῖλαψ εἰς τὴν λίμνην ἀνέμου, καὶ συν-
επληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον.
24 Προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν, λέ-
γοντες· ἐπιστάτα, ἐπιστάτα· ἀπολλύμεθα· ὁ δὲ
* 2. m. διεγερθεὶς ἐπετείμησεν * τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύ-
τιμ. δωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο
γαλήνη.
25 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ποῦ ἡ πίστις ὑμῶν;
φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλ-
λήλους· τίς ἄρα οὗτος ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέ-
μοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, † καὶ ὑπακούου-
σιν αὐτῷ; †
26 Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γε-
ρασηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλειλαίας.
ΞΑ 27 Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήν-
τησέν τις ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως, ἔχων δαιμόνια,
καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ
ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν.
28 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ἀνακράξας, προσ-
έπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· τί ἐμοὶ
καὶ σοὶ, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου;
δέομαί σου, μή με βασανίσῃς.
29 Παρήγγειλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκα-
θάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς
γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν· καὶ ἐδεσμεύετο
ἁλύσεσιν καὶ πέδαις φυλασσόμενος· καὶ διαρ-
* 1. m. ῥήσσων * τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο ἀπὸ τοῦ δαιμο-
διαρήσσων. νίου εἰς τὰς ἐρήμους.
30 Ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· τί σοι
* 2. m. ὄνομα ἐστίν; ὁ δὲ εἶπεν λεγειών· * ὅτι εἰσῆλ-
λεγιών. θεν δαιμόνια πολλὰ εἰς αὐτόν.

31 Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ VIII.
αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.
32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βο- cod. p. 1320.
σκομένη ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν,
ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν·
καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.
33 Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου, εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμη-
σεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμ-
νην, καὶ ἀπεπνίγη.
34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγονὸς,
ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς
τοὺς ἀγρούς.
35 Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός· καὶ ἦλ-
θαν * πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗραν * καθήμε- * 2. m.
νον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν, ἦλθον.
ἱματισμένον * καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς * 2. m. εὗρον.
πόδας Ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν. * 1. m. εἱμ.
36 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες, πῶς
ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς.
37 Καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος
τῆς περιχώρου τῶν Γερασηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ'
αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ΞΒ
ἐμβὰς εἰς πλοῖον, ὑπέστρεψεν.
38 Ἐδεῖτο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξελη-
λύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν
δὲ αὐτὸν λέγων·
39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διη-
γοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεός· καὶ ἀπῆλθεν,
καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.
40 Ἐν δὲ τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν, ἀπε- ΞΓ
δέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσ-
δοκῶντες αὐτόν.
41 Καὶ ἰδοὺ, ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος,
καὶ οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν· καὶ
πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐ-
τὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
42 Ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς
ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὐτὴ ἀπέθνησκεν· ἐν δὲ
τῷ ὑπάγειν αὐτὸν, οἱ ὄχλοι συνέπνειγον * * 2. m.
αὐτόν. πνιγ.
43 Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ
ἐτῶν δώδεκα, ἥτις † εἰς ἰατροὺς προσαναλώ-
σασα ὅλον τὸν βίον, † οὐκ ἴσχυσεν ἀπ' οὐ-
δενὸς θεραπευθῆναι,
44 Προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρα-
σπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παραχρῆμα
ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.
45 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἁψάμενός
μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος,
† καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ † ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι
συνέχουσί σε καὶ ἀποθλείβουσιν *. * 2. m.
46 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἥψατό μου τίς· ἐγὼ θλιβ.
γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξεληλυθυῖαν ἀπ' ἐμοῦ.
47 Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέ-
μουσα ἦλθεν, καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν
αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παν-
τὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.
48 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θυγάτηρ *, ἡ πίστις * ita cod. non
σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. θύγατερ.
49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεταί τις παρὰ
τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγων ὅτι τέθνηκεν ἡ θυ-
γάτηρ σου· μηκέτι σκύλλε τὸν διδάσκαλον.

VIII. 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, ἀπεκρίθη αὐτῷ·
μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευσον, καὶ σωθήσεται.
51 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν
εἰσελθεῖν τινὰ σὺν αὐτῷ, εἰ μὴ Πέτρον καὶ
Ἰωάνην καὶ Ἰάκωβον, καὶ τὸν πατέρα τῆς παι-
δὸς καὶ τὴν μητέρα.
52 Ἔκλαιον δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐ-
τήν· ὁ δὲ εἶπεν· μὴ κλαίετε· οὐ γὰρ ἀπέθα-
νεν, ἀλλὰ καθεύδει.
53 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέ-
θανεν.
54 Αὐτὸς δὲ † ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ †
κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν, λέγων·
ἡ παῖς, ἔγειρε.
55 Καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ
ἀνέστη παραχρῆμα· καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆ-
ναι φαγεῖν.
cod. p. 1321. 56 Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ
παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

CAP. IX. ## ΚΕΦ. Θ.

ΞΔ 1 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα, ἔδω-
κεν δύναμιν αὐτοῖς καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ
δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν.
2 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι † τοὺς ἀσθε-
νοῦντας. †
3 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν αἴρετε
εἰς τὴν ὁδὸν, μήτε ῥάβδον, μήτε πήραν, μή-
τε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε δύο χιτῶνας
ἔχειν.
4 Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μέ-
νετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε.
5 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξερχό-
μενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, τὸν κονιορτὸν
ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάσσετε, εἰς μαρ-
τύριον ἐπ' αὐτούς.
6 Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώ-
μας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες παν-
ταχοῦ.
ΞΕ * 7 Ἤκουσεν δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γει-
* deest in cod. nota sectionis huius. νόμενα * † ὑπ' αὐτοῦ † πάντα· καὶ διηπόρει,
διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων, ὅτι Ἰωάνης ἠγέρ-
*2. m. γιν. θη ἐκ νεκρῶν.
* 2. m. Ἠλίας. 8 Ὑπό τινων δὲ, ὅτι Ἠλείας * ἐφάνη· ἄλ-
λων δὲ, ὅτι προφήτης τὶς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.
9 Εἶπεν δὲ ὁ Ἡρώδης· Ἰωάνην ἐγὼ ἀπεκα-
φάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος, περὶ οὗ ἀκούω
τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.
ΞϚ 10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διη-
γήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν· καὶ παραλαβὼν
αὐτοὺς, ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς πόλιν κα-
λουμένην Βηθσαϊδᾶ.
11 Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες, ἠκολούθησαν αὐτῷ·
καὶ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχον-
τας θεραπείας, ἰᾶτο.
ΞΖ 12 Ἤδη ἡμέρα ἤρξατο κλείνειν· * προσελ-
*2. m. κλιν. θόντες δὲ οἱ δώδεκα, εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν
ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας
καὶ ἀγροὺς, καταλύσωσιν, καὶ εὕρωσιν ἐπισει-
*2. m. σι. τισμόν· * ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν.
13 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς φα-
γεῖν ὑμεῖς· οἱ δὲ εἶπαν· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον
ἢ ἄρτοι πέντε καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευ-
θέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν IX.
τοῦτον βρώματα.
14 Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχείλιοι *. *2. m χιλ.
Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλεί-
νατε * αὐτοὺς κλισίας ὡσεὶ ἀνὰ πεντήκοντα. *2 m. κλιν.
15 Καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ κατέκλειναν
ἅπαντας.
16 Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς
δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐ-
λόγησεν αὐτούς· καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου
τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ.
17 Καὶ ἔφαγον, καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες·
καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων,
κοφῖνοι δώδεκα.
18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευ- ΞΗ
χόμενον κατὰ μόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθη-
ταί· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς, λέγων· τίνα με
οἱ ὄχλοι λέγουσιν εἶναι;
19 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν· Ἰωάνην τὸν
βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ, Ἠλείαν· * ἄλλοι δὲ, ὅτι *2. m. Ἠλίαν.
προφήτης τὶς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. Sic et infra.
20 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέ-
γετε εἶναι; Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· τὸν
Χριστὸν τοῦ θεοῦ.
21 Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας * αὐτοῖς, παρήγγει- * ita I. m. hoc
λεν μηδενὶ λέγειν τοῦτο. loco τιμ.
22 Εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, cod. p. 1322.
καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερ-
θῆναι.
23 Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας· εἴ τις θέλει ΞΘ
ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀπαρνησάσθω * ἑαυτὸν, * 2. m. ἀρν.
καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, expuncto ἀπ.
καὶ ἀκολουθείτω μοι.
24 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶ-
σαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν.
25 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας
τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας, ἢ ζη-
μιωθείς;
26 Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς
ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ
καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων.
27 Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν
αὐτοῦ ἑστηκότων, οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανά-
του, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, Ο
ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ, παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωά-
νην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύ-
ξασθαι.
29 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐ-
τὸν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ
ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων.
30 Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ,
οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλείας.
31 Οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ, ἔλεγον τὴν ἔξοδον
αὐτοῦ, ἣν ἔμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ.
32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βε-
βαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον
τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς
συνεστῶτας αὐτῷ.
33 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐ-

IX. τοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν· ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι·
καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ, καὶ
μίαν Μωϋσεῖ, καὶ μίαν Ἠλείᾳ· μὴ εἰδὼς ὃ
λέγει.
34 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νε-
φέλη, καὶ ἐπεσκίαζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ
ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν νεφέλην.
35 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέ-
γουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἐκλελεγμέ-
νος· αὐτοῦ ἀκούετε.
36 Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν, εὑρέθη
*2.m. σιγ. Ἰησοῦς μόνος· καὶ αὐτοὶ ἐσείγησαν *, καὶ οὐ-
δενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐ-
δὲν ὧν ἑώρακαν.
ΟΑ 37 Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ, κατελθόν-
των αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ
ὄχλος πολύς.
38 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν,
λέγων· διδάσκαλε· δέομαί σου, ἐπίβλεψαι ἐπὶ
τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής μοι ἐστίν.
39 Καὶ ἰδοὺ, πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν, καὶ
ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ
ἀφροῦ, καὶ μόλις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συν-
*2.m. τριβ τρεῖβον * αὐτόν.
40 Καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου, ἵνα ἐκ-
βάλωσιν αὐτό· καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.
41 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ
ἄπιστος καὶ διεστραμμένη· ἕως πότε ἔσομαι
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε
ὧδε τὸν υἱόν σου.
42 Ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν
αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετεί-
*2.m. τιμ. μησεν * δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρ-
τῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐ-
τὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
43 Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγα-
ΟΒ λειότητι τοῦ θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ
cod. p. 1323. πᾶσιν οἷς ἐποίει, εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ.
44 Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λό-
γους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλ-
λει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων.
45 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν
παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴσθων-
ται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ
ῥήματος τούτου.
46 Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ,
τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν.
47 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἰδὼς τὸν διαλογισμὸν τῆς
καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίον, ἔστησεν
αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ,
48 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο
τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστεί-
*2.m. μικ. λαντά με· ὁ γὰρ μεικρότερος * ἐν πᾶσιν ὑμῖν
ὑπάρχων, οὗτος ἐστὶν μέγας.
49 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωάνης, εἶπεν· ἐπιστάτα,
εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
δαιμόνια· καὶ ἐκωλύομεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκο-
λουθεῖ μεθ' ἡμῶν.
50 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς· μὴ κω-
λύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν
ἐστιν.
51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς IX.
ἡμέρας τῆς ἀναλήμψεως * αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ΟΓ
τὸ πρόσωπον ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἰε- *2.m. ληψ.
ρουσαλήμ.
52 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου
αὐτοῦ· καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην
Σαμαρειτῶν ὡς ἑτοιμάσαι αὐτῷ.
53 Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν, ὅτι τὸ πρόσω-
πον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ.
54 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβος, καὶ
Ἰωάνης, εἶπαν· κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ κα-
ταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐ-
τούς, † ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησεν; †
55 Στραφεὶς δὲ ἐπετείμησεν * αὐτοῖς, † Καὶ *2.m. τιμ.
εἶπεν· οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματος ἐστὲ ὑμεῖς.
56 Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ΟΔ
ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. †
Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.
57 Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶ-
πεν τίς πρὸς αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν
ἀπέρχῃ.
58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες
φωλεοὺς ἔχουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλείνῃ *. * 2. m. κλίνῃ.
59 Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι· ὁ
δὲ εἶπεν· * κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελ- * κύριε superponitur.
θόντι θάψαι τὸν πατέρα μου.
60 Εἶπεν δὲ αὐτῷ· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι
τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
61 Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι,
κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι
τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.
62 Εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν
χεῖρα ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω,
εὔθετός ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

ΚΕΦ. Ι. Cap. X.

1 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος ἑτέ- ΟΕ
ρους ἑβδομήκοντα δύο, καὶ ἀπέστειλεν ἀνὰ δύο
δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ
τόπον, οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι.
2 Ἔλεγεν δὲ πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς
πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ
κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐργάτας ἐκβάλῃ
εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.
3 Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρ-
νας ἐν μέσῳ λύκων.
4 Μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ
ὑποδήματα· καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπά-
σησθε.
5 Εἰς ἣν δ' ἂν εἰσέλθητε οἰκίαν, πρῶτον
λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.
6 Καὶ ἐὰν ἐκεῖ ᾖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύ-
σεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, cod. p. 1324.
ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει.
7 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἔσθοντες * * ita cod.
καὶ πείνοντες * τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ *2.m. πιν.
ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. Μὴ μεταβαίνετε Ος
ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν.
8 Καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ
δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα
ὑμῖν,
9 Καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς

Χ. καὶ λέγετε αὐτοῖς· ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασι-
λεία τοῦ θεοῦ.
10 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέλθητε, καὶ μὴ
δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας
αὐτῆς, εἴπατε.
11 Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν
ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας, ἀπομασ-
*2. m. γιν. σόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γεινώσκετε *, ὅτι
ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
12 Λέγω ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.
13 Οὐαί σοι, Χοραζείν· οὐαί σοι, Βηθσαϊ-
*1. m. Βηθ. δᾶ· * ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σειδῶνι * ἐγενήθη-
*2. m. Σιδ. σαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι
Sic et infra. ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμενοι μετενόησαν.
14 Πλὴν Τύρῳ καὶ Σειδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται
ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν.
* τοῦ superadditur. 15 Καὶ σὺ, Καφαρναοὺμ, μὴ ἕως τοῦ * οὐ-
ρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως τοῦ ᾅδου καταβήσῃ.
16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει· καὶ ὁ ἀθε-
τῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθε-
τεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.
ΟΖ 17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα δύο με-
τὰ χαρᾶς, λέγοντες· κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια
ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.
18 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἀστραπὴν πεσόντα.
19 Ἰδοὺ, δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πα-
τεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶ-
σαν τὴν δύναμιν τὴν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν
ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ.
20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύ-
* ita cod. ματα ὑμῖν ὑποτάσσετε· * χαίρετε δὲ, ὅτι τὰ
*2. m. ἐγγ. ὀνόματα ὑμῶν ἐνγέγραπται * ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς.
ΟΗ 21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύ-
ματι τῷ ἁγίῳ καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι,
πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέ-
κρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ
ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναὶ, ὁ πατὴρ, ὅτι
οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.
22 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός
*2. m. γιν. μου· καὶ οὐδεὶς γεινώσκει * τίς ἐστιν ὁ υἱὸς,
εἰ μὴ ὁ πατήρ· καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ, εἰ μὴ
ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.
23 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, κατ'
ἰδίαν εἶπεν· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ, οἱ βλέπον-
τες ἃ βλέπετε.
24 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται
καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε,
καὶ οὐκ εἶδαν· καὶ ἀκοῦσαί μου ἃ ἀκούετε,
καὶ οὐκ ἤκουσαν.
ΟΘ 25 Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειρά-
ζων αὐτὸν, λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσω;
26 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί
*2. m. γιν. γέγραπται; πῶς ἀναγεινώσκεις *;
27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· „ ἀγαπήσεις κύ-
* σου superadditur. „ ριον τὸν θεόν σου * ἐξ ὅλης καρδίας σου,
„ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ
„ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου· καὶ τὸν
„ πλησίον σου ὡς σεαυτόν. „
28 Εἶπεν δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο
ποίει, καὶ ζήσῃ.

29 Ὁ δὲ θέλων δικαιῶσαι ἑαυτὸν, εἶπεν Χ.
πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον;
30 Ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις cod. p. 1325.
κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερειχὼ *, *2. m. ριχ.
καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν· οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐ-
τὸν, καὶ πληγὰς ἐπιθέντες, ἀπῆλθον, ἀφέντες
ἡμιθανῆ.
31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαι-
νεν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρ-
ῆλθεν.
32 Ὁμοίως δὲ καὶ λευείτης, κατὰ τὸν τό-
πον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν, ἀντιπαρῆλθεν.
33 Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων, ἦλθεν κατ'
αὐτὸν, καὶ ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη.
34 Καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα
αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβάσας δὲ
αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς
πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη * αὐτοῦ. * 1. m. ἐμεμελήθη.
35 Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐκβαλὼν ἔδωκεν δύο
δηνάρια τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν· ἐπιμελήθητι
αὐτοῦ· καὶ ὅ, τι ἐὰν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν
τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι.
36 Τίς τούτων τῶν τριῶν πλησίον σοι δοκεῖ
σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς;
37 Ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ'
αὐτοῦ· εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ * Ἰησοῦς· πορεύου, * ὁ additur 2. m.
καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.
38 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, αὐτὸς Π
εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι
Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν † εἰς τὸν οἶκον αὐ-
τῆς. †
39 Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μα-
ρία *, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς τοὺς πό- * ita cod. 1. m.
δας τοῦ κυρίου *, ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ. at 2. Μαριάμ
40 Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν καὶ παρακ. etc.
διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν· κύριε, οὐ μέλει * 1. m. fortasse
σοι, ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπεν * Ἰησοῦ.
διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ, ἵνα μοι συναντιλά- * 1. m. κατέλειπεν.
βηται.
41 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριος· * * 1. m. fortasse
Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ θορυβάζῃ περὶ Ἰησοῦς.
πολλά· ὀλίγων δὲ χρεία ἐστὶν, ἢ ἑνός.
42 Μαριὰμ γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέ-
ξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΙΑ. Cap. XI.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ ΠΑ
τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπεν τίς
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· κύριε, δίδα-
ξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάνης
ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.
2 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὅταν προσεύχησθε, λέ-
γετε· πάτερ, † ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, † ἁγια-
σθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου,
† γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς. †
3 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν * * 1. m.
τὸ καθ' ἡμέραν. ἡμεῖν.
4 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ
γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν * παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ * 1. m.
μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, † ἀλλὰ ἀφείομεν.
ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. †
5 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει
φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου,
καὶ εἴπῃ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους.

XI. 6 Ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ
πρός με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ.
7 Κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· μή μοι
κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ
τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν·
οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι.
8 Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστάς,
διὰ τὸ εἶναι φίλον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναίδειαν
αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει.
9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται
ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοι-
γήσεται ὑμῖν.
10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ ζητῶν
εὑρίσκει· καὶ τῷ κρούοντι ἀνοίγεται.
11 Τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν αἰτήσει τὸν πατέρα ὁ
cod. p. 1326. υἱὸς † ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ
καὶ † ἰχθύν, καὶ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ ἐπι-
δώσει;
12 Ἢ καὶ αἰτήσει ὠόν, ἐπιδώσει αὐτῷ σκορ-
πίον;
13 Εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες, οἴ-
δατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν,
πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ, ὁ ἐξ οὐρανοῦ, δώσει
πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.
ΠΒ 14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον κωφόν· ἐγέ-
νετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ
κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι.
15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπαν· ἐν Βεεζεβούλ,
τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων, ἐκβάλλει τὰ δαι-
μόνια.
16 Ἕτεροι δὲ πειράζοντες, σημεῖον ἐξ οὐ-
ρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ.
17 Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα,
εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν δια-
μερισθεῖσα, ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον
* 2. m. πείπτει *.
πίπτει. 18 Εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμε-
ρίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;
ὅτι λέγετε, ἐν Βεεζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ
δαιμόνια.
19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεεζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαι-
μόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ
τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ ἔσονται.
20 Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ.
21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσ-
σῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρ-
χοντα αὐτοῦ.
22 Ἐπὰν δὲ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νι-
* 2. m. κήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλείαν * αὐτοῦ αἴρει, ἐφ'
πλίαν. ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν.
23 Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστιν·
καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει.
24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ
τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων,
ζητοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ μὴ εὑρίσκον, τότε λέγει·
ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον.
25 Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα σεσα-
ρωμένον καὶ κεκοσμημένον.
26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα
πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ εἰσελ-
*2. m. γίν. θόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γείνεται * τὰ ἔσχατα
τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, XI.
ἐπάρασά τις φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν
αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ
μαστοὶ οὓς ἐθήλασας.
28 Αὐτὸς δὲ εἶπεν· μενοῦνγε * μακάριοι οἱ *γε additur
ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ φυλάσ- 2. m.
σοντες.
29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων, ἤρξατο ΠΓ
λέγειν· ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστιν· σημεῖον
ζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ.
30 Καθὼς γὰρ ἐγένετο ὁ Ἰωνᾶς τοῖς Νι-
νευείταις σημεῖον, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ.
31 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρί-
σει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ
κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων
τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος· καὶ
ἰδού, πλεῖον Σολομῶνος ὧδε.
32 Ἄνδρες Νινευεῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ
κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρι-
νοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
Ἰωνᾶ· καὶ ἰδού, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.
33 Οὐδεὶς λύχνον ἅψας, εἰς κρυπτὴν τί- ΠΔ
θησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχ-
νίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φῶς βλέπωσιν. cod. p. 1327.
34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλ-
μός σου· ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ
ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πο-
νηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.
35 Σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ, σκό-
τος ἐστίν.
36 Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ
ἔχον μέρος τι σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον,
ὡς ὅταν ὁ λύχνος ἐν τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.
37 Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρει- ΠΕ
σαῖος ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ
ἀνέπεσεν.
38 Ὁ δὲ Φαρεισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν, ὅτι
οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου.
39 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς
οἱ Φαρεισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ
πίνακος καθαρίζετε· τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει
ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας.
40 Ἄφρονες· οὐχ * ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν, *1. m. οὐχ.
καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν;
41 Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην· καὶ
ἰδού, πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν.
42 Ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρεισαίοις· ὅτι
ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, καὶ τὸ πήγανον,
καὶ πᾶν λάχανον· καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν
καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· * ταῦτα δὲ ἔδει *τοῦ θεοῦ su-
ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ παρεῖναι *. peradditur.
43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρεισαίοις· ὅτι ἀγαπᾶτε * 2. m. ἀφιέναι.
τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ Πϛ
τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς.
44 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα
τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες
ἐπάνω, οὐκ οἴδασιν.
45 Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει
αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα λέγων, καὶ ἡμᾶς ὑβρί-
ζεις.
46 Ὁ δὲ εἶπεν· καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί·
ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβά-

XI. στακτα, καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς ἑνὶ τῶν δακτύλων
ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις.
ΠΖ 47 Οὐαὶ ὑμῖν· ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα
τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν
αὐτούς.
48 Ἄρα μάρτυρές ἐστε καὶ συνευδοκεῖτε
τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν
ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε † αὐ-
τῶν τὰ μνημεῖα. †
49 Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν·
ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστό-
λους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ διώξουσιν.
50 Ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προ-
φητῶν, τὸ ἐκκεχυμένον ἀπὸ καταβολῆς κό-
σμου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
51 Ἀπὸ αἵματος Ἄβελ ἕως αἵματος Ζαχα-
ρίου, τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστη-
ρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητη-
θήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
ΠΗ 52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς· ὅτι ἤρατε τὴν
κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε, καὶ
τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.
53 Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ, ἤρξαντο οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρεισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν,
καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων.
54 Ἐνεδρεύοντες αὐτόν, θηρεῦσαι τί ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ.

Cap. XII. ΚΕΦ. ΙΒ.

1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων
τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρ-
ξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον·
προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης ἥτις ἐστὶν
ὑπόκρισις τῶν Φαρεισαίων.
2 Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστίν, ὃ οὐκ
ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτόν, ὃ οὐ γνωσθή-
σεται.
cod. p. 1328. 3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ
φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλή-
σατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν
δωμάτων.
4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· μὴ φοβη-
θῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ
ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι.
5 Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβή-
θητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἔχοντα ἐξουσίαν
ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λεγω ὑμῖν, τοῦ-
τον φοβήθητε.
6 Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλοῦνται ἀσσα-
ρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελη-
σμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
7 Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν
πᾶσαι ἠρίθμηνται· μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρου-
θίων διαφέρετε.
8 Λέγω δὲ ὑμῖν· πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσει ἐν
ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν
ἀγγέλων τοῦ θεοῦ.
9 Ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀν-
θρώπων, ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
τοῦ θεοῦ.
10 Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον
πνεῦμα βλαφημήσαντι, οὐκ ἀφεθήσεται.
11 Ὅταν δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συν-
αγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ XII.
μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε, ἢ τί
εἴπητε.
12 Τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν.
13 Εἶπεν δέ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ· διδά- ΠΘ
σκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ'
ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν.
14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατ-
έστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς;
15 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσ-
σεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ
περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν
ὑπαρχόντων αὐτῷ.
16 Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτούς, λέγων· Ϟ
ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα.
17 Καὶ διελογίζετο ἐν αὐτῷ λέγων· τί ποιή-
σω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου;
18 Καὶ εἶπεν· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου
τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω· καὶ
συνάξω ἐκεῖ πάντα τὸν σεῖτον *, καὶ τὰ ἀγα- * 2. m. σῖτον.
θά μου.
19 Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις
πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀνα-
παύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.
20 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός· ἄφρων, ταύτῃ τῇ
νυκτὶ τὴν ψυχήν σου αἰτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ
ἡτοίμασας, τίνι ἔσται;
21 Οὕτως ὁ θησαυρίζων αὐτῷ, καὶ μὴ εἰς
θεὸν πλουτῶν.
22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· διὰ τοῦτο
λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε·
μὴ δὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε.
23 Ἡ γὰρ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς,
καὶ τὸ σῶμα, τοῦ ἐνδύματος.
24 Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπεί-
ρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον,
οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ
μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν;
25 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται ἐπὶ
τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ προσθεῖναι πῆχυν;
26 Εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ
τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;
27 Κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς αὐξάνει· οὐ
κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολο-
μῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς cod. p. 1329.
ἓν τούτων.
28 Εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμε-
ρον, καὶ αὔριον εἰς κλείβανον * βαλλόμενον, *2. m. κλιβ.
ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιάζει, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς,
ὀλιγόπιστοι;
29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, καὶ
τί πίητε· καὶ μὴ μετεωρίζεσθε.
30 Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου
ἐπιζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρή-
ζετε τούτων.
31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ
ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν.
32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μεικρὸν * ποίμνιον· ὅτι ϞΑ
εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βα- *2. m. μικ.
σιλείαν.
33 Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ δότε
ἐλεημοσύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ
παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς

XII. οὐρανοῖς· ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ σὴς
διαφθείρει.
34 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ
καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.
ιΒ 35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέ-
ναι, καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι.
36 Καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχο-
μένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν
γάμων· ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος, εὐθέως
ἀνοίξωσιν αὐτῷ.
37 Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ
κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι περιζώσεται, καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ
παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς.
38 Κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυ-
λακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτως, μακάριοι εἰσὶν
ἐκεῖνοι.
*2. m. γιν. 39 Τοῦτο δὲ γεινώσκετε *, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ
οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται,
ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἀφῆκεν διορυχθῆναι
τὸν οἶκον αὐτοῦ.
*2. m. γιν. 40 Καὶ ὑμεῖς γείνεσθε * ἕτοιμοι ὅτι ᾗ ὥρᾳ
οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.
41 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· κύριε, πρὸς ἡμᾶς
τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς
πάντας;
ιΓ 42 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος· τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πι-
στὸς οἰκονόμος ὁ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ
κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι
*2. m. σιτ. ἐν καιρῷ σειτομέτριον *;
43 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ
κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως.
44 Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς
ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.
45 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι·
καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας, καὶ τὰς παι-
*2. m. πιν. δίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πείνειν * καὶ μεθύ-
σκεσθαι.
46 Ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέ-
*2. m. γιν. ρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γεινώσκει *
καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ
μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει.
47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα
τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας, ἢ ποιή-
σας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς.
48 Ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πλη-
γῶν, δαρήσεται ὀλίγας· παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πο-
λύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ᾽ αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρ-
έθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.
ιΔ 49 Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί
θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη;
50 Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς
συνέχομαι ἑωσότου τελεσθῇ.
51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι
ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἢ διαμερι-
σμόν.
52 Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἑνὶ
οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσίν, καὶ δύο
ἐπὶ τρισίν.
cod p. 1330. 53 Διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ, καὶ
υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατέρα, καὶ θυ-
γάτηρ ἐπὶ τὴν μητέρα· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμ-
φην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.

54 Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· ὅταν ἴδητε XII.
νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέως λέ- ιΕ
γετε ὅτι ὄμβρος ἔρχεται· καὶ γείνεται * οὕτως. *2. m. γιν.
55 Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε· ὅτι Sic et mox.
καύσων ἔσται· καὶ γείνεται.
56 Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ
τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν· τὸν καιρὸν δὲ
τοῦτον πῶς οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν;
57 Τί δὲ καὶ ἐφ᾽ ἑαυτῶν οὐ κρείνετε * τὸ *2. m. κριν.
δίκαιον;
58 Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου
ἐπ᾽ ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλ-
λάχθαι αὐτοῦ· μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν
κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε παραδώσει τῷ πρά-
κτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακήν.
59 Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως
καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

ΚΕΦ. ΙΓ. CAP. XIII.

1 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ιϛ
ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλειλαίων *, *2. m. Γαλιλ.
ὧν τὸ αἷμα Πειλᾶτος * ἔμειξεν * μετὰ τῶν θυ- Sic et infra.
σιῶν αὐτῶν. *2. m. Πιλ.
2 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε ὅτι * 2. m. ἔμιξεν.
οἱ Γαλειλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας
τοὺς Γαλειλαίους ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόν-
θασιν;
3 Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ μετανοῆ-
τε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε.
4 Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, ἐφ᾽ οὓς ἔπεσεν ὁ
πύργος ἐν τῷ Σιλωάμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς,
δοκεῖτε ὅτι αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ
πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας Ἱε-
ρουσαλήμ;
5 Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ μετανοῆ-
τε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε.
6 Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν· συκῆν
εἶχέν τις πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ·
καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ
εὗρεν.
7 Εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· ἰδού,
τρία ἔτη ἀφ᾽ οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ
συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν·
ἵνα τί καὶ τὸν τόπον * καταργεῖ; * 2. m.
8 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες τὴν γῆν.
αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἑωσότου σκάψω περὶ
αὐτήν, καὶ βάλω κοπρίαν *. * cod.
9 Κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰς τὸ μέλλον· κοπρία.
εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεις αὐτήν.
10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ιΖ
ἐν τοῖς σάββασιν.
11 Καὶ ἰδού, γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθε-
νείας ἔτη * δεκαοκτώ· καὶ ἦν συγκύπτουσα, * ἔτη super-
καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές ponitur.
12 Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, προσεφώνη-
σε, καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς
ἀσθενείας σου.
13 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ πα-
ραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν.
14 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγα-
νακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰη-
σοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ· ὅτι ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν
αἷς * δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖς οὖν ἐρχόμε- * ἐν αἷς su-
νοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαβ- perponitur.
βάτου.

XIII. 15 Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, καὶ εἶπεν·
ὑποκριταὶ, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει
τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης,
* I. m. καὶ ἀπαγαγὼν * ποτίζει;
ἀπάγων. 16 Ταύτην δὲ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν,
ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη,
οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ
cod. p. 1331. ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;
17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατῃσχύ-
νοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς
γενομένοις ὑπ' αὐτοῦ.
υΗ 18 Ἔλεγεν οὖν· τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ; καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν;
19 Ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν
ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ηὔξη-
σεν, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
20 Καὶ πάλιν εἶπεν· τίνι ὁμοιώσω τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ;
21 Ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ
ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυ-
μώθη ὅλον.
υΘ 22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας
διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερο-
σόλυμα.
23 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ
σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς.
24 Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς
θύρας· ὅτι πολλοὶ, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσ-
ελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν.
25 Ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ
ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστά-
ναι, καὶ κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες· κύριε,
ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, οὐκ
οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ.
26 Τότε ἄρξεσθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν
σου, καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν
ἐδίδαξας.
* cod. 27 Καὶ ἐρεῖ· λέγω * ὑμῖν, οὐκ οἶδα πόθεν
λέγων. ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες ἐργάται ἀδι-
κίας.
28 Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
* I. m. τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψησθε * Ἀβραὰμ καὶ
ὄψεσθε. Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ πάντας τοὺς προφήτας
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλο-
μένους ἔξω.
29 Καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν,
καὶ ἀπὸ βοῤῥᾶ καὶ νότου· καὶ ἀνακλιθήσονται
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
30 Καὶ ἰδοὺ, εἰσὶν ἔσχατοι, οἳ ἔσονται πρῶ-
τοι· καὶ εἰσὶν πρῶτοι, οἳ ἔσονται ἔσχατοι.
Ρ 31 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ * προσῆλθαν * τινὲς
* 2. m. Φαρεισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ· ἔξελθε, καὶ πορεύου
ἡμέρᾳ. ἐντεῦθεν· ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι.
*2. m. θον. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἴπατε τῇ
ἀλώπεκι ταύτῃ· ἰδοὺ, ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ
ἰάσεις ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ τελειοῦμαι.
33 Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ
ἐχομένῃ πορεύεσθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προ-
φήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ.
34 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀποκτεί-
νουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς
ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα XIII.
ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν
ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ
ἠθελήσατε.
35 Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν· λέγω
δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ ἴδητέ με ἕως εἴπητε, εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

ΚΕΦ. ΙΔ. Cap. XIV.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶ- ΡΑ
κόν τινος τῶν ἀρχόντων Φαρεισαίων σαββάτῳ
φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμε-
νοι αὐτόν.
2 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμ-
προσθεν αὐτοῦ.
3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς
νομικοὺς καὶ Φαρεισαίους, λέγων· ἔξεστιν τῷ
σαββάτῳ θεραπεῦσαι, ἢ οὔ;
4 Οἱ δὲ ἡσύχασαν· καὶ ἐπιλαβόμενος ἰά-
σατο αὐτὸν, καὶ ἀπέλυσεν.
5 Καὶ πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· τίνος ὑμῶν υἱὸς * * ita cod.
ἢ βοῦς εἰς φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως
ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; cod. p. 1332.
6 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι πρὸς
ταῦτα.
7 Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παρα- ΡΒ
βολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέ-
γοντο, λέγων πρὸς αὐτούς.
8 Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ
κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν· μήποτε ἐν-
τειμότερός * σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ. *2. m. τιμ.
9 Καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας, ἐρεῖ
σοι· δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετὰ αἰ-
σχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.
10 Ἀλλ' ὅταν κληθῇς *, πορευθεὶς ἀνάπε- * I. m.
σαι * εἰς τὸν ἔσχατον τόπον· ἵνα ὅταν ἔλθῃ κληθεὶς.
ὁ κεκληκώς σε, ἐρεῖ σοι· φίλε, προσανάβηθι * I. m.
ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον πάντων ἀνάπεσε.
τῶν συνανακειμένων σοι.
11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσε-
ται· καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.
12 Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν
ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους
σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγ-
γενεῖς σου, μὴ γείτονας πλουσίους· μήποτε
καὶ αὐτοὶ ἀντικαλέσωσίν σε, καὶ γένηται ἀν-
ταπόδομά σοι.
13 Ἀλλ' ὅταν δοχὴν ποιῇς, κάλει πτωχοὺς,
ἀναπήρους *, χωλοὺς, τυφλούς. * cod. ἀναπεί-
14 Καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀντ- ρους I. m. Sic
αποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ et infra.
ἀναστάσει τῶν δικαίων.
15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦ-
τα, εἶπεν αὐτῷ· μακάριος ὅστις φάγεται ἄρ-
τον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός τις ἐποίει
δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλούς.
17 Καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ
ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρ-
χεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστιν.
18 Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς πάντες παραι-
τεῖσθαι· ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα,
καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ
σε, ἔχε με παρῃτημένον.
19 Καὶ ἕτερος εἶπεν· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα

XIV. πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ
σε, ἔχε με παρῃτημένον.
20 Καὶ ἕτερος εἶπεν· γυναῖκα ἔγημα, καὶ
διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.
21 Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἀπήγγει-
λεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα· τότε ὀργισθεὶς ὁ
οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε τα-
χέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως,
καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ τυφλοὺς
καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε.
22 Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὃ
ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν.
23 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον·
ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς, καὶ ἀνάγ-
κασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ μου ὁ οἶκος.
24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκεί-
νων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.
ΡΓ 25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί·
καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς.
* 2. m. μισεῖ. 26 Εἴ τις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ μεισεῖ *
τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ την μητέρα, καὶ τὴν
γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφούς,
καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι τε καὶ τὴν ψυχὴν ἑαυ-
τοῦ, οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής.
* οὐ superponitur. 27 Ὅστις οὖν οὐ * βαστάζει τὸν σταυρὸν
ἑαυτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται
εἶναί μου μαθητής.
28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκο-
δομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν
δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρτισμόν;
cod. p. 1333. 29 Ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, καὶ
μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦν-
τες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν,
30 Λέγοντες· ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο
οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι.
31 Ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος ἑτέρῳ βα-
σιλεῖ συμβαλεῖν εἰς πόλεμον, οὐχὶ καθίσας
πρῶτον βουλεύσεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα
*2.m. χιλ. χειλιάσιν * ὑπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χειλιά-
Sic et mox. δων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;
32 Εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόῤῥω ὄντος,
πρεσβείαν ἀποστείλας, ἐρωτᾷ εἰς εἰρήνην.
33 Οὕτως οὖν, πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀπο-
τάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ
δύναται εἶναί μου μαθητής.
34 Καλὸν οὖν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλας
μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;
35 Οὔτε εἰς γῆν, οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν
ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.

Cap. XV. ΚΕΦ. ΙΕ.

ΡΔ 1 Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τε-
λῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, ἀκούειν αὐτοῦ.
2 Καὶ διεγόγγυζον οἵ τε Φαρεισαῖοι καὶ οἱ
γραμματεῖς, λέγοντες· ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς
προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς.
3 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν
ταύτην, λέγων.
4 Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρό-
* 2. m. ἀπολέσας. βατα, καὶ ἀπολέσῃ * ἐξ αὐτῶν ἕν, οὐ κατα-
λείπει τὰ ἐνενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως εὕρῃ αὐτό;
5 Καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐ-
τοῦ χαίρων;

6 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς XV.
φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· συγ-
χάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ
ἀπολωλός.
7 Λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ
ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ
ἐνενηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν
ἔχουσιν μετανοίας.
8 Ἢ τίς γυνή, δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν
ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον,
καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως
οὗ εὕρῃ;
9 Καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ
γείτονας, λέγουσα· συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον
τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα.
10 Οὕτως, λέγω ὑμῖν, γείνεται * χαρὰ ἐνώ- *2.m. γιν.
πιον ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ με-
τανοοῦντι.
11 Εἶπεν δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. ΡΕ
12 Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί·
πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐ-
σίας. Ὁ δὲ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον.
13 Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν
πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν
μακράν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐ-
τοῦ, ζῶν ἀσώτως.
14 Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο
λειμὸς * ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην· καὶ * 2. m.
αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. λιμός.
15 Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολει-
τῶν * τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν * 2. m.
εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. πολιτῶν.
16 Καὶ ἐπεθύμει χορτασθῆναι ἐκ τῶν κε-
ρατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου
αὐτῷ.
17 Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθών, ἔφη· πόσοι μίσθιοι
τοῦ πατρός μου περισσεύονται ἄρτων, ἐγὼ δὲ
λειμῷ * ὧδε ἀπόλλυμαι; *2.m. λι.
18 Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα
μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν
οὐρανόν, καὶ ἐνώπιόν σου.
19 Οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου·
ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου.
20 Καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα
ἑαυτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶ- cod. p. 1334.
δεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη·
καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ,
καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.
21 Εἶπεν δὲ ὁ υἱὸς αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· οὐκέτι εἰμὶ
ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα
τῶν μισθίων σου.
22 Εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους
αὐτοῦ. Ταχὺ ἐξενέγκατε στολὴν την πρώτην,
καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν
χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας.
23 Καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν * *1.m. σει.
θύσατε· καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν.
24 Ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ
ἔζησεν· ἦν ἀπολωλώς, καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο
εὐφραίνεσθαι.
25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν
ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ,
ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν.

XV. 26 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων
ἐπυνθάνετο τί ἂν εἴη ταῦτα.
27 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι ὁ ἀδελφός σου
ἥκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν
* ita cod. σιτευτὸν *, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.
1. m. 28 Ὠργίσθη δὲ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν.
Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν.
29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
Ἰδοὺ, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε
ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδω-
κας ἐρίφιον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ.
30 Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγών
σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ
*1. m. σει. τὸν σιτευτὸν * μόσχον.
31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε
μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ, σά ἐστιν.
32 Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι
ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἔζησεν·
καὶ ἀπολωλὼς, καὶ εὑρέθη.

Cap. XVI. ΚΕΦ. Ιϛ.

Ρϛ 1 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς. Ἄν-
* 1. m. θρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον *
οἰκονόμους. καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ
ὑπάρχοντα αὐτοῦ.
2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο
ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκο-
νομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν.
3 Εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· τί ποιή-
σω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονο-
μίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, καὶ ἐπαι-
τεῖν αἰσχύνομαι.
4 Ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ
ἐκ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴ-
κους ἑαυτῶν.
5 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν
*cod. χρεο. χρεωφειλετῶν * τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγεν τῷ
πρώτῳ· πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;
6 Ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν βάτους ἐλαίου· ὁ δὲ
εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα, καὶ καθί-
σας γράψον ταχέως πεντήκοντα.
7 Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· σὺ δὲ πόσον ὀφεί-
λεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου· λέγει
αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον
ὀγδοήκοντα.
8 Καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς
ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ
αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς
τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν.
9 Καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω. Ἑαυτοῖς ποιήσατε
φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας· ἵνα ὅταν
* cod. ἐκλείπητε *, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους
ἐκλείπῃ. σκηνάς.
10 Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν πολλῷ
πιστός ἐστιν· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ
cod. p. 1335. ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν.
11 Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ
ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει;
12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγέ-
* ita cod. νεσθε, τὸ ἡμέτερον * τίς ὑμῖν δώσει;
ΡΖ 13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δου-
*2. m. μι. λεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μεισήσει *, καὶ τὸν ἕτε-
ρον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέ-
ρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν
καὶ μαμωνᾷ.

14 Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρεισαῖοι, XVI.
φιλάργυροι ὑπάρχοντες· καὶ ἐξεμυκτήριζον
αὐτόν.
15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦν-
τες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ θεὸς
γεινώσκει * τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀν- *2. m. γιν.
θρώπῳ * ὑψηλὸν, βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου. * 2. m. ἀνθρώποις.
16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται μέχρι Ἰωά- ΡΗ
νου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελί-
ζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται.
17 Εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου κεραίαν * μίαν * 1. m.
πεσεῖν. κερέαν.
18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
γαμῶν ἑτέραν, μοιχεύει· καὶ ὁ ἀπολελυμένην
ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν, μοιχεύει.
19 Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνε- ΡΘ
διδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμε-
νος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς.
20 Πτωχὸς δέ τις, ὀνόματι Λάζαρος, ἐβέ-
βλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος *. * cod. εἵλ.
21 Καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πει-
πτόντων * ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· *2. m. πι.
ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ
ἕλκη αὐτοῦ.
22 Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν, καὶ
ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν
κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος,
καὶ ἐτάφη.
23 Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ Ἀβραὰμ
ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις
αὐτοῦ.
24 Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν· πάτερ Ἀβραὰμ
ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ
τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ κα-
ταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ
φλογὶ ταύτῃ.
25 Εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι
ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ
Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακα-
λεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.
26 Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ
ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλον-
τες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύνωνται,
μηδὲ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν.
27 Εἶπεν δὲ· ἐρωτῶ σε οὖν, πάτερ, ἵνα πέμ-
ψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου.
28 Ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφοὺς, ὅπως διαμαρ-
τύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εις
τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.
29 Λέγει δὲ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ
τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν.
30 Ὁ δὲ εἶπεν· οὐχὶ, πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ'
ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς με-
τανοήσουσιν.
31 Εἶπεν δὲ αὐτῷ· εἰ Μωσέως * καὶ τῶν * ita cod.
προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδ' ἐάν τις ἐκ νε- sine υ.
κρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.

ΚΕΦ. ΙΖ. Cap. XVII.

1 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ἀνέν- ΡΙ
δεκτόν ἐστιν τοῦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν· πλὴν
οὐαὶ δι' οὗ ἔρχεται.
2 Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς περίκει-

XVII. ται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔῤῥειπται *
*2.m. ῥιπτ. εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μει-
*2.m. μικρ. κρῶν * τούτων ἕνα.
cod. p. 1336. 3 Προσέχετε ἑαυτοῖς· ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ ἀδελ-
φός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν μετανοήσῃ,
ἄφες αὐτῷ.
4 Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ
εἰς σὲ, καὶ ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ πρός σὲ, λέ-
γων· μετανοῶ· ἀφήσεις αὐτῷ.
ΡΙΑ 5 Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθες
ἡμῖν πίστιν.
6 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος· εἰ ἔχετε πίστιν ὡς
*2.m. μιν. κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμείνῳ *
ταύτῃ· ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θα-
λάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.
7 Τίς δε ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα,
ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ
* cod. ἐρεῖ αὐτῷ εὐθέως· παρελθὼν ἀνάπεσαι *;
ἀνάπεσε. 8 Ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἑτοίμασον τί δει-
πνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως
φάγω καὶ πίω· καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ
πίεσαι σύ;
9 Μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ
διαταχθέντα † αὐτῷ; οὐ δοκῶ. †
10 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάν-
τα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε· ὅτι δοῦλοι
*1.m. ὠφ. ἀχρεῖοι ἐσμέν· ὃ ὠφείλομεν * ποιῆσαι, πεποιή-
καμεν.
ΡΙΒ 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰς Ἰε-
ρουσαλὴμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσον Σα-
μαρείας καὶ Γαλειλαίας.
12 Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώ-
μην, ἀπήντησαν δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἀνέ-
στησαν πόῤῥωθεν.
13 Καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν, λέγοντες· Ἰησοῦ
ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς.
14 Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπι-
δείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. Καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθησαν.
15 Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέ-
στρεψεν, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν.
16 Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς
πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν
σαμαρείτης.
17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· οὐχὶ οἱ
δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ;
18 Οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι
δόξαν τῷ θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος.
19 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· † ἡ
πίστις σου σέσωκέν σε. †
ΡΙΓ 20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρεισαίων πό-
τε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐ-
τοῖς, καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως.
21 Οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὧδε, ἢ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ,
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν.
22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς. Ἐλεύσον-
ται ἡμέραι, ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμε-
ρῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ
ὄψεσθε.
23 Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐκεῖ, ἢ ἰδοὺ ὧδε·
μὴ † ἀπέλθητε μηδὲ † διώξητε.
24 Ὥσπερ γὰρ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα ἐκ
τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμ-
πει· οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου † ἐν XVII.
τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. †
25 Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ
ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
26 Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε,
οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου.
27 Ἤσθιον, ἔπεινον *, ἐγάμουν, ἐγαμίζον- *2.m. πιν.
το, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κει- Sic et mox.
βωτόν· * καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἀπώ- *2.m. κιβ.
λεσεν πάντας.
28 Ὁμοίως καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
Λώτ· ἤσθιον, ἔπεινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύ-
τευον, ᾠκοδόμουν *. *1.m. οἰκ.
29 Ἧ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδό-
μων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ
ἀπώλεσεν πάντας.
30 Κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἀποκαλύπτηται.
31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ
δώματος, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ cod. p. 1337.
καταβάτω ἆραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ, ὁμοίως
μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω.
32 Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ.
33 Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περι-
ποιήσασθαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέ-
σῃ, ζωογονήσει αὐτήν.
34 Λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο
ἐπὶ κλείνης· * ὁ εἷς παραλημφθήσεται *, καὶ *2.m. κλιν.
ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. *2.m. ληφθ.
35 Ἔσονται δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό· ἡ Sic et mox.
μία παραλημφθήσεται, ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται.
36 † Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παρα-
λημφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. †
37 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ,
κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ
καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.

ΚΕΦ. ΙΗ. Cap. XVIII.

1 Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ ΡΙΔ
δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς, καὶ μὴ
ἐνκακεῖν *. *2.m. ἐγκ.
2 Λέγων· κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν
θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρε-
πόμενος.
3 Χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ· καὶ ἤρ-
χετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα. Ἐκδίκησόν με ἀπὸ
τοῦ ἀντιδίκου μου.
4 Καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ ταῦτα
δὲ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦ-
μαι, οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι,
5 Διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν
ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν· ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρ-
χομένη ὑπωπιάζῃ με.
6 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος· ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς
τῆς ἀδικίας λέγει;
7 Ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν
τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρας
καὶ νυκτὸς, καὶ μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς;
8 Λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐ-
τῶν ἐν τάχει· πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν
ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;
9 Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ΡΙΕ
ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι, ἐξουθενοῦντες
τοὺς λοιποὺς, τὴν παραβολὴν ταύτην.

XVIII. 10 Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν
προσεύξασθαι· εἷς Φαρεισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος
τελώνης.
11 Ὁ Φαρεισαῖος σταθεὶς ταῦτα πρὸς ἑαυ-
τὸν προσηύχετο· ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι
οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρ-
παγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τε-
λώνης.
12 Νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκα-
τεύω πάντα ὅσα κτῶμαι.
13 Ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθε-
λεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐ-
ρανόν· ἀλλ' ἔτυπτε τὸ στῆθος ἑαυτοῦ, λέγων·
ὁ θεὸς εἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.
14 Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος
εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, παρ' ἐκεῖνον· ὅτι πᾶς ὁ
ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν
ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.
ΡΙϚ 15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα
* αὐτῶν su- αὐτῶν * ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπε-
perponitur. τείμων * αὐτοῖς.
*2. m. τιμ. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο λέγων· ἄφε-
τε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κω-
λύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ.
17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ
εἰς αὐτήν.
ΡΙΖ 18 Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων, λέ-
γων. Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώ-
νιον κληρονομήσω;
19 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. Τί με λέγεις
* ὁ expungi- ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς ὁ * θεός.
tur in cod. 20 Τὰς ἐντολὰς οἶδας· „ μὴ μοιχεύσῃς· μὴ
„ φονεύσῃς· μὴ κλέψῃς· μὴ ψευδομαρτυρήσῃς·
„ τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. „
21 Ὁ δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ
cod. p. 1338. νεότητος.
22 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ· ἔτι
ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ
διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν τοις
οὐρανοῖς· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.
23 Ὁ δέ, ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος ἐγε-
νήθη· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.
24 Ἰδὼν δὲ αὐτὸν Ἰησοῦς † περίλυπον γεν-
όμενον, † εἶπεν· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήμα-
τα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπο-
ρεύονται.
25 Εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρή-
ματος βελόνης εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
26 Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύνα-
ται σωθῆναι;
27 Ὁ δὲ εἶπεν· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώ-
ποις, δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ ἐστίν.
28 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· ἰδού, ἡμεῖς ἀφέντες
τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι.
29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γυναῖκα, ἢ
ἀδελφοὺς, ἢ γονεῖς, ἢ τέκνα, εἵνεκεν τῆς βα-
σιλείας τοῦ θεοῦ.
30 Ὃς οὐχὶ μὴ λάβῃ πολλαπλασίονα ἐν
τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ
ζωὴν αἰώνιον.

31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπεν πρὸς XVIII.
αὐτούς· ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ΡΙΗ
τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν
προφητῶν, τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου.
32 Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν, καὶ
ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυ-
σθήσεται.
33 Καὶ μαστειγώσαντες * ἀποκτενοῦσιν αὐ- * 2. m.
τόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. μαστιγ.
34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν· καὶ ἦν
τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ
ἐγείνωσκον * τὰ λεγόμενα. *2. m. ἐγιν.
35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἰε- ΡΙΘ
ρειχὼ *, τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν *2. m. Ἰεριχώ.
ἐπαιτῶν. Sic et infra.
36 Ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυν-
θάνετο τί εἴη τοῦτο.
37 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ να-
ζωραῖος παρέρχεται.
38 Καὶ ἐβόησεν, λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυείδ,
ἐλέησόν με.
39 Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετείμων * αὐτῷ ἵνα *2. m. τιμ.
σειγήσῃ· * αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· *2 m. σιγ.
υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με.
40 Σταθεὶς δὲ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχ-
θῆναι πρὸς αὐτόν· ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπη-
ρώτησεν αὐτόν.
41 Τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν· κύ-
ριε, ἵνα ἀναβλέψω.
42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον·
ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
43 Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκο-
λούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἰδὼν, ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

ΚΕΦ. ΙΘ. Cap. XIX.

1 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱερειχώ. ΡΚ
2 Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακ-
χαῖος· καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ αὐτὸς
πλούσιος.
3 Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν·
καὶ οὐκ ἐδύνατο * ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλι- *2. m. ἠδ.
κίᾳ μεικρὸς * ἦν. *2. m. μικ.
4 Καὶ προδραμὼν εἰς τὸ ἔμπροσθεν, ἀνέβη
ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι ἐκείνης
ἤμελλεν διέρχεσθαι.
5 Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας
Ἰησοῦς † εἶδεν αὐτὸν καὶ † εἶπεν πρὸς αὐτόν·
Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν
τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι.
6 Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐ-
τὸν χαίρων.
7 Καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον, λέγον-
τες· ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν κατα-
λῦσαι.
8 Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύ-
ριον· ἰδού, τὰ ἡμίσιά * μου τῶν ὑπαρχόντων, *2. m. σεια.
κύριε, πτωχοῖς δίδωμι· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκο-
φάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.
9 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς· ὅτι σήμε-
ρον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι cod. p. 1339.
καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν.
10 Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆ-
σαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.
11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς ΡΚΑ

XIX. εἶπεν παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι Ἱερουσα-
λὴμ αὐτὸν, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα
μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι.
12 Εἶπεν οὖν· ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπο-
ρεύθη εἰς χώραν μακρὰν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασι-
λειαν, καὶ ὑποστρέψαι.
13 Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδω-
κεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς·
πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι.
*2.m. λιτ. 14 Οἱ δὲ πολεῖται * αὐτοῦ ἐμείσουν * αὐ-
*2.m. μισ. τὸν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ,
λέγοντες· οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ᾽
ἡμᾶς.
15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λα-
βόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ
* ita cod. τοὺς δούλους τούτους, οἷς δεδώκει * τὸ ἀργύ-
ριον· ἵνα γνοῖ τί διεπραγματεύσαντο.
16 Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων· κύριε,
* 2. m. ἡ μνᾶ σου δέκα προσηργάσατο * μνᾶς.
ειργ. 17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὖ γε ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι
ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων
ἐπάνω δέκα πόλεων.
18 Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων· ἡ μνᾶ σου,
κύριε, ἐποίησεν πέντε μνᾶς.
19 Εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ. Καὶ σὺ ἐπάνω γεί-
*2.m. γιν. νου * πέντε πόλεων.
20 Καὶ ὁ ἕτερος ἦλθεν, λέγων· κύριε, ἰδοὺ,
ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ.
21 Ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐ-
στηρὸς εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις
ὃ οὐκ ἔσπειρας.
22 Λέγει αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ
σε, πονηρὲ δοῦλε· ἤδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐ-
στηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων
ὃ οὐκ ἔσπειρα.
23 Καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκάς μου τὸ ἀργύριον
ἐπὶ τράπεζαν, κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ
ἔπραξα;
24 Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ᾽
αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς
ἔχοντι.
25 Καὶ εἶπαν αὐτῷ· κύριε *, ἔχει δέκα μνᾶς.
26 Λέγω ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθή-
σεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει,
ἀρθήσεται. † ἀπ᾽ αὐτοῦ. †
27 Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου τούτους, τοὺς
μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ᾽ αὐτοὺς,
ἀγάγετε ὧδε, καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμ-
προσθέν μου.
ΡΚΒ 28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν,
ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.
29 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθσφαγὴ
* cod. καὶ Βηθανίαν *, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον
Βηθανία. ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν,
30 Λέγων· ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώ-
μην· ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δε-
δεμένον, ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκά-
θισεν· καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.
31 Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· διὰ τί λύετε;
οὕτως ἐρεῖτε· ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει.
32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι, εὗρον
καθὼς εἶπεν αὐτοῖς.
33 Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπαν οἱ
κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς. Τί λύετε τὸν πῶλον;

34 Οἱ δὲ εἶπαν· ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν XIX.
ἔχει.
35 Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ
ἐπιῤῥίψαντες * αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶ- * 1. m.
λον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. ἐπιριψ.
36 Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυον τὰ
ἱμάτια ἑαυτῶν ἐν τῇ ὁδῷ.
37 Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ κα-
ταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, ἤρξαντο ἅπαν
τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν cod. p. 1310.
θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν * ὧν εἶδον δυν- * cod.
άμεων, παντων.
38 Λέγοντες· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ὁ
βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνη,
καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.
39 Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου
εἶπαν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς
μαθηταῖς σου.
40 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· λέγω ὑμῖν ὅτι * * ὅτι superadditur.
ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν.
41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυ- ΡΚΓ
σεν ἐπ᾽ αὐτὴν,
42 Λέγων· ὅτι εἰ ἔγνως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
καὶ σὺ τὰ πρὸς εἰρήνην· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ
ὀφθαλμῶν σου.
43 Ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σὲ, καὶ περι-
βαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι, καὶ πε-
ρικυκλώσουσί σε, καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν.
44 Καὶ ἐδαφιοῦσίν σε, καὶ τὰ τέκνα σου
ἐν σοί· καὶ οὐκ ἀφήσουσιν λίθον ἐπὶ λίθον ἐν
σοὶ, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπι-
σκοπῆς σου.
45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκ-
βάλλειν τοὺς πωλοῦντας † ἐν αὐτῷ καὶ ἀγο-
ράζοντας. †
46 Λέγων αὐτοῖς· γέγραπται· “ καὶ ἔσται
„ ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς· „ ὑμεῖς δὲ
αὐτὸν ἐποιήσατε * σπήλαιον λῃστῶν. * 1. m. ται.
47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἐν τῷ
ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζή-
τουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ.
48 Καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ
λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέμετο * αὐτοῦ ἀκούων. * ita cod.

ΚΕΦ. Κ. Cap. XX.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, διδά- ΡΚΔ
σκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εὐαγ-
γελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις,
2 Καὶ εἶπαν λέγοντες πρὸς αὐτόν· εἰπὸν
ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν
ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην;
3 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐρω-
τήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον· καὶ εἴπατέ μοι.
4 Τὸ βάπτισμα Ἰωάνου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ
ἐξ ἀνθρώπων;
5 Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέ-
γοντες· ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ, διὰ
τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
6 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων· ὁ λαὸς
ἅπας καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν
Ἰωάνην προφήτην εἶναι.
7 Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν.
8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ
λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

XX. 9 Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν πα-
ΡΚΕ ραβολὴν ταύτην. Ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπε-
λῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ ἀπε-
* ἱκανούς δήμησεν χρόνους ἱκανούς *.
est in marg. 10 Καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωρ-
γοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπε-
λῶνος δώσουσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέ-
στειλαν αὐτὸν δείραντες κενόν.
11 Καὶ προσέθετο ἕτερον πέμψαι δοῦλον·
*2.m. τιμ. οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτειμάσαντες *
ἐξαπέστειλαν κενόν.
12 Καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι· οἱ δὲ καὶ
τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.
13 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί
* τί ποιήσω ποιήσω *; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν·
superadditur. ἴσως τοῦτον ἐντραπήσονται.
14 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοί, διελογί-
ζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· οὗτός ἐστιν
ὁ κληρονόμος· ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν
γένηται ἡ κληρονομία.
15 Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπε-
λῶνος, ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ
κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;
16 Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς
τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκού-
cod. p. 1341. σαντες δὲ εἶπαν· μὴ γένοιτο.
17 Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς, εἶπεν· τί οὖν
ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο· “ λίθον ὃν ἀπεδο-
„ κίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς
„ κεφαλὴν γωνίας;
18 „ Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ᾽ ἐκεῖνον τὸν λίθον,
„ συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικμή-
„ σει αὐτόν. „
19 Καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρ-
χιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ
τῇ ὥρᾳ· καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν
γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τὴν παραβολὴν
ταύτην.
ΡΚϛ 20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκα-
θέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι·
ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ὥστε παραδοῦ-
ναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγε-
μόνος.
21 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες· διδά-
σκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις,
καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας
τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις.
22 Ἔξεστιν ἡμᾶς Καίσαρι φόρον δοῦναι,
ἢ οὔ;
23 Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν,
εἶπεν πρὸς αὐτούς· † τί με πειράζετε; †
24 Δείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα
καὶ ἐπιγραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαρος.
25 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τοίνυν ἀπόδοτε
τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.
26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι τοῦ ῥή-
ματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες
*2.m. ἐσιγ. ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσείγησαν *.
ΡΚΖ 27 Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων,
οἱ λέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτων
αὐτόν,
28 Λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν
ἡμῖν· ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖ-
κα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ᾖ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα XX.
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
29 Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος,
λαβὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος.
30 Καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν
αὐτήν.
31 Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον
τέκνα, καὶ ἀπέθαναν *. *2.m. νον.
32 Ὕστερον καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.
33 Ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει, τίνος αὐ-
τῶν γείνεται * γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐ- *2.m. γιν.
τὴν γυναῖκα.
34 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ τοῦ
αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται.
35 Οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου
τυχεῖν, καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν,
οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται.
36 Οὐδὲ γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγ-
γελοι γάρ εἰσιν· καὶ υἱοί εἰσιν θεοῦ, τῆς ἀνα-
στάσεως υἱοὶ ὄντες.
37 Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωϋ-
σῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει· “ κύ-
„ ριον τὸν θεὸν Ἀβραάμ, καὶ θεὸν Ἰσαάκ, καὶ
„ θεὸν Ἰακώβ. „
38 Θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων·
πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.
39 Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων
εἶπαν· διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.
40 Οὐκ ἔτι γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν
οὐδέν.
41 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσιν τὸν ΡΚΗ
Χριστὸν εἶναι Δαυεὶδ υἱόν;
42 Αὐτὸς γὰρ Δαυεὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλ-
μῶν. “ Εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ
„ δεξιῶν μου,
43 „ Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό-
„ διον τῶν ποδῶν σου. „
44 Δαυεὶδ οὖν αὐτὸν κύριον καλεῖ, καὶ πῶς
αὐτοῦ υἱός ἐστιν;
45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπεν
τοῖς μαθηταῖς.
46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θε-
λόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλούντων
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθε-
δρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας cod. p. 1342.
ἐν τοῖς δείπνοις.
47 Οἳ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν,
καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμ-
ψονται * περισσότερον κρίμα. *2.m. ληψ.

ΚΕΦ. ΚΑ. Cap. XXI.

1 Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας εἰς ΡΚΘ
τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα αὐτῶν πλουσίους.
2 Εἶδεν δέ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν
ἐκεῖ λεπτὰ δύο.
3 Καὶ εἶπεν· ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα
αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων ἔβαλεν.
4 Πάντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος
αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα· αὕτη δὲ ἐκ τοῦ
ὑστερήματος αὐτῆς πάντα τὸν βίον ὃν εἶχεν
ἔβαλεν. ΡΛ
5 Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι
λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται,
εἶπεν.
6 Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν

XXI. αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὧδε, ὃς
οὐ καταλυθήσεται.
7 Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν, λέγοντες· διδά-
σκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ ση-
*2.m.γιν. μεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γείνεσθαι *;
8 Ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολ-
λοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέ-
γοντες· ἐγώ εἰμι· καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ πο-
ρευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν.
9 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκατα-
στασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέ-
σθαι πρῶτον· ἀλλ᾽ οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.
10 Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγερθήσεται ἔθνος
ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν.
11 Σεισμοί τε μεγάλοι, καὶ κατὰ τόπους
*2.m.λιμ. λοιμοὶ, καὶ λειμοὶ * ἔσονται, φόβηθρά τε καὶ
ἀπ᾽ οὐρανοῦ σημεῖα μεγάλα ἔσται.
12 Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ᾽
ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσιν, παρα-
διδόντες εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, ἀπα-
γομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἕνεκεν
τοῦ ὀνόματός μου.
13 Ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς μαρτύριον.
*1.m.θέτε. 14 Θέσθε * οὖν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, μὴ
προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι.
15 Ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν,
ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαν-
τες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.
16 Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων, καὶ
ἀδελφῶν, καὶ συγγενῶν, καὶ φίλων· καὶ θανα-
τώσουσιν ἐξ ὑμῶν.
*2.m.μισ. 17 Καὶ ἔσεσθε μεισούμενοι * ὑπὸ πάντων
διὰ τὸ ὄνομά μου.
18 Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ
ἀπόληται.
19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσεσθε τὰς ψυ-
χὰς ὑμῶν.
ΡΛΑ 20 Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρα-
τοπέδων Ἱερουσαλὴμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν
ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.
21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς
τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἐκχωρείτωσαν·
καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς
αὐτήν.
22 Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗται εἰσὶν, τοῦ
πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα.
23 Οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις, καὶ ταῖς
θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται
γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀργὴ
τῷ λαῷ τούτῳ.
*2.m.ρας. 24 Καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης *, καὶ
αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα· καὶ
Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι
οὗ πληρωθῶσιν καὶ ἔσονται καιροὶ ἐθνῶν.
25 Καὶ ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ, καὶ σε-
λήνῃ, καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ
ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχους θαλάσσης καὶ σάλου.
cod. p. 1343. 26 Ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ
προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ
γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.
27 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ
δόξης πολλῆς.
*2.m.γιν. 28 Ἀρχομένων δὲ τούτων γείνεσθαι *, ἀνα-
κύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι XXI.
ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.
29 Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς. Ἴδετε τὴν
συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα.
30 Ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ᾽
ἑαυτῶν γεινώσκετε * ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος *2.m.γιν. Sic et mox.
ἐστίν.
31 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γει-
νόμενα, γεινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ.
32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ
ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα γένηται.
33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ
δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.
34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶ-
σιν * αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραιπάλῃ *, καὶ μέ- * ita cod.
θῃ, καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ᾽ *2.m.κραπ.
ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη.
35 Ὡς παγὶς ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάν-
τας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης
τῆς γῆς.
36 Ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι,
ἵνα κατισχύσητε * ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ *1.m.ται.
μέλλοντα γείνεσθαι *, καὶ σταθῆναι ἔμπρο- *2.m.γιν.
σθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· ΡΛΒ
τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ
ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν.
38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν
τῷ ἱερῷ, ἀκούειν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΒ. Cap. XXII.

1 Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λε-
γομένη πάσχα.
2 Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς, τὸ, πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο
γὰρ τὸν λαόν.
3 Εἰσῆλθεν δὲ σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν κα-
λούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
δώδεκα.
4 Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦ-
σιν καὶ στρατηγοῖς, τὸ, πῶς αὐτοῖς παραδῷ
αὐτόν.
5 Καὶ ἐχάρησαν· καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀρ-
γύριον δοῦναι.
6 Καὶ ἐξωμολόγησεν· καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν
τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς.
7 Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ᾗ ἔδει ΡΛΓ
θύεσθαι τὸ πάσχα.
8 Καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάνην, εἰ-
πών· πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα,
ἵνα φάγωμεν.
9 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἑτοιμά-
σωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;
10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ, εἰσελθόντων
ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναντήσει ὑμῖν ἄνθρω-
πος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε
αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν εἰσπορεύεται.
11 Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας·
λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα
ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;
12 Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον * μέγα * ita cod.
ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε.
13 Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἰρήκει αὐ-
τοῖς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

XXII. 14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ
ΡΛΔ οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.

15 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν.

16 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ φάγω αὐτό, ἑωσότου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

17 Καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπεν· λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε εἰς ἑαυτούς.

cod. p. 1344. 18 Λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως οὗ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ.

19 Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασεν· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο
* εἰς superponitur. ποιεῖτε εἰς * τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

20 Καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυ-
* 1. m. ἐκχυνν. νόμενον *.

21 Πλὴν ἰδού, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

22 Ὅτι ὁ υἱὸς μὲν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται.

*2. m. συζ. 23 Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συνζητεῖν * πρὸς ἑαυτούς, τό, τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

ΡΛΕ 24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία * ἐν αὐτοῖς,
*1. m. νικ. τό, τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων.

25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται.

*2. m. γιν. 26 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γεινέσθω * ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν.

27 Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ δια-
* 1. m. οὐχεί. κονῶν; οὐχὶ * ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι ὡς ὁ διακονῶν.

28 Ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου.

29 Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν.

*2. m. πιν. 30 Ἵνα ἔσθητε καὶ πείνητε * ἐπὶ τῆς τρα-
* 2. m. καθήσεσθε. πέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθήσθε * ἐπὶ θρόνων, τὰς δώδεκα φυλὰς κρείνοντες * τοῦ
*2. m. κριν. Ἰσραήλ.

ΡΛϚ 31 Σίμων, Σίμων, ἰδού, ὁ σατανᾶς ἐξῃτή-
*2. m. σιν. σατο ὑμᾶς, τοῦ σεινιάσαι * ὡς τὸν σῖτον.

32 Ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας, στήρισον τοὺς ἀδελφούς σου.

33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι.

34 Ὁ δὲ εἶπεν· λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ, ἕως τρὶς με ἀπαρνήσῃ εἰδέναι.

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου, καὶ πήρας, καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπαν· οὐθενός.

36 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἀλλὰ νῦν, ὁ ἔχων βαλλάντιον, ἀράτω ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγο- XXII.
ρασάτω μάχαιραν *. * ita heic cod.

37 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό, καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει.

38 Οἱ δὲ εἶπαν· κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἱκανόν ἐστιν.

39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς ΡΛΖ
τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ * * καὶ super-
οἱ μαθηταί. additur.

40 Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐ-
τοῖς· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν * εἰς πειρα- * εἰσελθεῖν
σμόν. superponitur.

41 Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν, ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο,

42 Λέγων· πάτερ, εἰ βούλει, παρένεγκε τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά
μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γεινέσθω *. *2. m. γεν.

43 † Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν.

44 Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσηύχετο· ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. †

45 Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητάς, εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης.

46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

47 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ ΡΛΗ
λεγόμενος Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, προήρχετο cod. p. 1345.
αὐτούς, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν.

48 Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως;

49 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον,
εἶπαν· κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ *; *2. m. ρα.

50 Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον, καὶ ἀφεῖλε τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν.

51 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰησοῦς, εἶπεν· ἐᾶτε ἕως τούτου· καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου, ἰάσατο αὐτόν.

52 Εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ, καὶ πρεσβυτέρους. Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων.

53 Καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ
Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. ΡΛΘ *

55 Περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐ- * deest in cod.
λῆς, καὶ συνκαθισάντων *, ἐκάθητο ὁ Πέτρος haec nota.
μέσος αὐτῶν. *2. m. συγκ.

56 Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τίς καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπεν· καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν.

57 Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων· οὐκ οἶδα αὐτόν γύναι.

58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτόν, ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· ὁ δὲ Πέτρος ἔφη· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί.

XXII. 59 Καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος
τις διϊσχυρίζετο λέγων· ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗ-
*2.m. γαλιλ. τος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ γαλειλαῖός * ἐστιν.
Sic et infra. 60 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα
ὃ λέγεις· καὶ παραχρῆμα, ἔτι λαλοῦντος αὐ-
τοῦ, ἐφώνησεν ἀλέκτωρ.
61 Καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέ-
τρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ
κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ· ὅτι πρὶν ἢ ἀλέκτορα
φωνῆσαι σήμερον, ἀπαρνήσῃ με τρίς.
62 Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.
63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες αὐτὸν, ἐνέ-
παιζον αὐτῷ, δέροντες.
64 Καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν, † ἔτυπτον
αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ † ἐπηρώτων λέγον-
τες· προφήτευσον τίς ἐστιν ὁ παίσας σε.
65 Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλε-
γον εἰς αὐτόν.
ΡΜ 66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσ-
*1.m. ρειον. βυτέριον * τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμ-
ματεῖς, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον
αὐτῶν,
67 Λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός; εἰπὸν ἡμῖν.
Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πι-
στεύσητε.
68 Ἐὰν δὲ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ
† μοι, ἢ ἀπολύσητε. †
69 Ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ.
70 Εἶπαν δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε ὅτι
ἐγώ εἰμι.
71 Οἱ δὲ εἶπαν· τί ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας
χρείαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ.

Cap. XXIII. ΚΕΦ. ΚΓ.

1 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν,
*2.m. Πιλ. ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πειλᾶτον *.
Sic et deinceps. 2 Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες·
ΡΜΑ τοῦτον εὕραμεν * διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν,
* 2. m. καὶ κωλύοντα φόρους Καίσαρι διδόναι, καὶ λέ-
εὕρομεν. γοντα αὐτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.
3 Ὁ δὲ Πειλᾶτος ἠρώτησεν αὐτὸν, λέγων·
σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκρι-
θεὶς αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεις.
4 Ὁ δὲ Πειλᾶτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν
τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.
5 Οἱ δὲ ἐπίσχυον, λέγοντες· ὅτι ἀνασείει
cod. p. 1346. τὸν λαὸν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,
καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλειλαίας ἕως ὧδε.
6 Πειλᾶτος δὲ ἀκούσας † Γαλειλαίαν †,
* ὁ superadditur in cod. ἐπηρώτησεν εἰ ὁ * ἄνθρωπος γαλειλαῖός ἐστιν.
7 Καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώ-
δου ἐστὶν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἡρώδην,
ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις
ταῖς ἡμέραις.
ΡΜΒ 8 Ὁ δὲ Ἡρώδης, ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, ἐχάρη
*1.m. λείαν. λίαν· * ἦν γὰρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων ἰδεῖν
αὐτὸν, διὰ τὸ ἀκούειν † πολλὰ † περὶ αὐτοῦ·
καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπὸ αὐτοῦ γει-
*2.m. γιν. νόμενον *.
9 Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐ-
2.m. κριν. τὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρείνατο * αὐτῷ.

10 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ XXIII.
γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.
11 Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν
τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, πε-
ριβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν
τῷ Πειλάτῳ.
12 Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ, τε Ἡρώδης καὶ ὁ
Πειλᾶτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων·
προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς αὐ-
τούς.
13 Πειλᾶτος δὲ, συνκαλεσάμενος * τοὺς ἀρ- ΡΜΓ
χιερεῖς, καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τὸν λαὸν, *2.m. συγκ.
14 Εἶπεν πρὸς αὐτούς· προσηνέγκατέ μοι
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς ἀποστρέφοντα τὸν
λαόν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρείνας *, *2.m. κριν.
οὐθὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον, ὧν
κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ.
15 Ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· ἀνέπεμψεν γὰρ αὐ-
τὸν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἰδοὺ, οὐδὲν ἄξιον θανάτου
ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ.
16 Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.
17 † Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς
κατὰ ἑορτὴν ἕνα. †
18 Ἀνέκραγον δὲ παμπληθεὶ, λέγοντες· αἶρε
τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν.
19 Ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν
τῇ πόλει καὶ φόνον, βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ.
20 Πάλιν δὲ ὁ Πειλᾶτος προσεφώνησεν αὐ- ΡΜΔ
τοῖς, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν.
21 Οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες· σταυροῦ,
σταυροῦ αὐτόν.
22 Ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί γὰρ
κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου
εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.
23 Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις, αἰ-
τούμενοι αὐτὸν σταυρῶσαι· καὶ κατίσχυον αἱ
φωναὶ αὐτῶν.
24 Καὶ Πειλᾶτος ἐπέκρεινεν γενέσθαι τὸ
αἴτημα αὐτῶν.
25 Ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον
βεβλημένον εἰς φυλακὴν, ὃν ᾐτοῦντο· τὸν δὲ
Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.
26 Καὶ ὡς ἀπήγον αὐτὸν, ἐπιλαβόμενοι Σί- ΡΜΕ
μωνά τινα κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ,
ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν, φέρειν ὄπισθεν
τοῦ Ἰησοῦ.
27 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ
λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν
αὐτόν.
28 Στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς Ἰησοῦς, εἶπεν·
θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμὲ,
πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν.
29 Ὅτι ἰδοὺ, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦ-
σιν· μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ αἱ κοιλίαι αἳ οὐκ
ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἔθρεψαν.
30 Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν· πέσε-
τε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς· καλύψατε ἡμᾶς.
31 Ὅτι εἰ ἐν ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν,
ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;
32 Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι κακοῦργοι δύο σὺν ΡΜϚ
αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.
33 Καὶ ὅτε ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν κα-
λούμενον κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ

XXIII. τοὺς κακούργους· ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ
cod. p. 1347. ἀριστερῶν.
34 † Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν· πάτερ, ἄφες
αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσι. † Διαμερι-
ζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον κλῆρον.
35 Καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν· ἐξεμυκτή-
ριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες, λέγοντες· ἄλλους
ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ υἱός ἐστιν ὁ Χρι-
στὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός.
36 Ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται,
προσερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ.
37 Καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν.
38 Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ἐπ' αὐτῷ, † γράμ-
μασιν ἑλληνικοῖς καὶ ῥωμαϊκοῖς καὶ ἑβραϊ-
κοῖς †, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος.
ΡΜΖ 39 Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων
ἐβλασφήμει αὐτόν· οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Χριστός; σῶ-
σον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.
40 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπιτιμῶν αὐτῷ,
ἔφη· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ
κρίματι εἶ;
41 Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν
ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτο-
πον ἔπραξεν.
42 Καὶ ἔλεγεν Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, ὅταν
ἔλθῃς εἰς τὴν βασιλείαν σου.
43 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμήν σοι λέγω, σήμε-
ρον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.
ΡΜΗ 44 Καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος
ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης τοῦ
ἡλίου ἐκλείποντος.
45 Ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπετάσμα τοῦ ναοῦ
μέσον.
46 Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν· πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθημαι τὸ
πνεῦμά μου. Τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν.
47 Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον,
ἐδόξαζεν τὸν θεόν, λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος
οὗτος δίκαιος ἦν.
* 2. m. 48 Καὶ πάντες οἱ συνπαραγενόμενοι * ὄχλοι
συμπ. ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γε-
νόμενα, τύπτοντες τὰ στήθη ὑπέστρεφον.
49 Εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ
ἀπὸ μακρόθεν, καὶ αἱ γυναῖκες αἱ συνακολου-
*2.m. γαλιλ. θοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλειλαίας *, ὁρῶσαι
Sic et infra. ταῦτα.
ΡΜΘ 50 Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βου-
λευτὴς ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς δίκαιος.
*2.m. συγκ. 51 Οὗτος οὐκ ἦν συνκατατεθειμένος * τῇ
*2.m. Ἀριμ. βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν ἀπὸ Ἀρειμαθαίας *
πόλεως τῶν Ἰουδαίων· ὃς προσεδέχετο τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ.
52 Οὗτος προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ, ᾐτήσατο
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
53 Καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι,
καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ
ἦν οὐδεὶς οὔπω κείμενος.
54 Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆς, καὶ σάβ-
βατον ἐπέφωσκεν.
55 Κατακολουθήσασαι δὲ αἱ γυναῖκες, αἵ-
τινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι ἐκ τῆς Γαλειλαίας
αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη
τὸ σῶμα αὐτοῦ.

56 Ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα XXIII.
καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν
κατὰ τὴν ἐντολήν.

ΚΕΦ. ΚΔ. Cap. XXIV.

1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, ὄρθρου βα- ΡΝ
θέως ἐπὶ τὸ μνῆμα, ἦλθαν * φέρουσαι ἃ ἡτοί- * 2. m.
μασαν ἀρώματα· † καί τινες σὺν αὐταῖς. † ἦλθον.
2 Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ
τοῦ μνημείου.
3 Εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ.
4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ
τούτου, καὶ ἰδού, ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐ-
ταῖς ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ.
5 Ἐνφόβων * δὲ γενομένων αὐτῶν, καὶ κλει- *2.m. ἐμφ.
νουσῶν τὰ πρόσωπα εἰς τὴν γῆν, εἶπαν πρὸς
αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;
6 Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη· μνήσθητε
ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλειλαίᾳ,
7 Λέγων· τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ πα-
ραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ cod. p. 1348.
σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.
8 Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.
9 Καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου
ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσι
τοῖς λοιποῖς.
10 Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάν-
να, καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν
αὐταῖς, ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα.
11 Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆ-
ρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς.
12 Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ
μνημεῖον· καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια
μόνα· καὶ ἀπῆλθεν, πρὸς αὐτὸν θαυμάζων τὸ
γεγονός.
13 Καὶ ἰδού, δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέ- ΡΝΑ
ρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰς κώμην ἀπέχουσαν
σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα
Ἐμμαοῦς.
14 Καὶ αὐτοὶ ὡμείλουν * πρὸς ἀλλήλους *2.m. ὡμιλ.
περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. Sic et mox.
15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμειλεῖν αὐτοὺς καὶ
συνζητεῖν * αὐτούς, Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπο- *2.m. συζ.
ρεύετο αὐτοῖς.
16 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ
μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν.
17 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗ-
τοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπα-
τοῦντες; καὶ ἐστάθησαν * σκυθρωποί. * ita cod.
18 Ἀποκριθεὶς δὲ εἷς ὀνόματι Κλεόπας, εἶ-
πεν πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσα-
λήμ, καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν
ταῖς ἡμέραις ταύταις;
19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν αὐ-
τῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγένετο
ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ
ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ.
20 Ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ
ἐσταύρωσαν αὐτόν.
21 Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν * ὅτι αὐτός ἐστιν *1.m. ἠλπί-
ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε ζαμεν.
καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις, τρίτην ταύτην ἡμέραν
ἄγει ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο.

XXIV. 22 Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέ-
* ita cod. στησαν ἡμᾶς, γενάμεναι * ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ
μνημεῖον.
23 Καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλ-
* 2. m. θαν *, λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρα-
ἦλθον. κέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν.
24 Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ
τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς αἱ γυναῖ-
κες εἶπον· αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον.
25 Καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόη-
τοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ
πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται.
26 Οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν,
καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;
27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ
πάντων τῶν προφητῶν, διηρμήνευσεν αὐτοῖς ἐν
πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ.
28 Καὶ ἤγγικαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπο-
ρεύοντο· καὶ αὐτὸς προσεποιήσατο πορρώτερον
πορεύεσθαι.
29 Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, λέγοντες· μεῖ-
νον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν, καὶ
κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα· καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μεῖ-
ναι σὺν αὐτοῖς.
30 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν
μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν, καὶ
κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς.
31 Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ,
καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγέ-
νετο ἀπ' αὐτῶν.
32 Καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ καρ-
δία ἡμῶν καιομένη ἦν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ
*1. m. διένυγεν. ὁδῷ, ὡς διήνοιγεν * ἡμῖν τὰς γραφάς;
cod. p. 1349. 33 Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ὑπέστρε-
PNB ψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ εὗρον ἠθροισμένους
τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς,
34 Λέγοντας· ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος,
καὶ ὤφθη Σίμωνι.
35 Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ
ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.
36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, αὐτὸς ἔστη
ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.
37 Θροηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι
ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν.
38 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστὲ, XXIV.
καὶ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ
ὑμῶν;
39 Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας
μου· ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ
ἴδετε· ὅτι πνεῦμα καὶ * σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ * ita cod.
ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. I. m.
40 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖ-
ρας καὶ τοὺς πόδας.
41 Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χα-
ρᾶς, καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετέ τι
βρώσιμον ἐνθάδε;
42 Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέ-
ρος, † καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. †
43 Καὶ λαβὼν, ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.
44 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· οὗτοι οἱ λόγοι
μου οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν,
ὅτι δεῖ πληρωθῆναι ἅπαντα τὰ γεγραμμένα ἐν
τῷ νόμῳ Μωϋσέως, καὶ τοῖς προφήταις, καὶ
ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.
45 Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέ- * I. m.
ναι * τὰς γραφάς. συνεῖναι.
46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅτι οὕτως γέγραπται,
† καὶ οὕτως ἔδει † παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ
ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,
47 Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ
μετάνοιαν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ
ἔθνη, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.
48 Ὑμεῖς μάρτυρες τούτων.
49 Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὴν ἐπαγ-
γελίαν * τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ * I. m.
καθίσατε ἐν τῇ πόλει, ἕως οὗ ἐνδύσησθε ἐξ λείαν.
ὕψους δύναμιν.
50 Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἕως πρὸς Βηθα-
νίαν· καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγη-
σεν αὐτούς.
51 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐ-
τοὺς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν
οὐρανόν.
52 Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν, ὑπέ-
στρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετὰ χαρᾶς με-
γάλης *. * μεγάλης
53 Καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, † αἰ- suppletur in
νοῦντες καὶ † εὐλογοῦντες τὸν θεόν. Ἀμήν. marg. I. m.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

* ita cod. cum unica N.

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΗΝ. *

CAP. I. ΚΕΦ. Α.
A 1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν
cod. p. 1349. πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος.
2 Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν.
3 Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ χωρὶς αὐ-
τοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν.
4 Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς
* τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀνθρώπων *.
est in marg. a 5 Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ
I. m. σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.
B 6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ
θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάνης.
7 Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυ-
ρήσῃ περὶ τοῦ φωτὸς, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν
δι' αὐτοῦ.
8 Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυ-
ρήσῃ περὶ τοῦ φωτός.
9 Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθεινὸν *, ὃ φωτίζει *2. m. θι.
πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.
10 Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐ-
τοῦ ἐγένετο· καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω.
11 Εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν
οὐ παρέλαβον.
12 Ὅσοι δὲ ἔλαβαν * αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς * 2. m.
ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύου- ἔλαβον.
σιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

I. 13 Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος
* quatuor praec. verba supplentur in marg. a I. m. σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς *, ἀλλ' ἐκ
θεοῦ ἐγεννήθησαν *.
14 Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο· καὶ ἐσκήνω-
cod. p. 1350. σεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐ-
* Altera N. verbi ἐγενν. superponitur a I. m. τοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλή-
ρης χάριτος καὶ * ἀληθείας.
15 Ἰωάνης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέ-
* καὶ superadditur in cod. κραγεν, λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου
ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶ-
τος μου ἦν.
16 Ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς
πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.
17 Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη· ἡ χά-
ρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγέ-
νετο.
Γ 18 Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· μονογενὴς
* ita cod. θεὸς *, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖ-
νος ἐξηγήσατο.
19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωά-
νου, ὅτε ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι
ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ λευείτας, ἵνα ἐρω-
τήσωσιν αὐτόν· σὺ τίς εἶ;
20 Καὶ ὡμολόγησεν, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ
ὡμολόγησεν, ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστός.
21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· σὺ οὖν τί; Ἠ-
*2. m. Ἠλίας. Sic et mox. λείας * εἶ; καὶ λέγει· οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης
εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη· οὔ.
22 Εἶπαν οὖν αὐτῷ· τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν
δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ
σεαυτοῦ;
23 Ἔφη· ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ·
εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου· καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας
ὁ προφήτης.
24 Καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρει-
*2. m. Φαρισ. Sic et alibi. σαίων *.
25 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, καὶ εἶπαν αὐτῷ·
τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς, οὐδὲ
Ἠλείας, οὐδὲ ὁ προφήτης;
26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάνης, λέγων· ἐγὼ
* ita cod. At infra εἱστήκει. βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ὑμῶν στήκει * ὃν
ὑμεῖς οὐκ οἴδατε,
27 Ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ
ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδή-
ματος.
28 Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ
Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάνης βαπτίζων.
Δ 29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχό-
μενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ
θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.
30 Οὗτος ἐστὶν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω
μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν·
ὅτι πρῶτός μου ἦν.
31 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανε-
ρωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ὕδα-
τι βαπτίζων.
32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάνης, λέγων· ὅτι τε-
θέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν
ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.
33 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας
με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἐφ'
ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον
ἐπ' αὐτὸν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι
ἁγίῳ.

34 Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗ- I.
τός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει Ἰωάνης, E
καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.
36 Καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι,
λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ.
37 Καὶ ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λα-
λοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.
38 Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος
αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς.
39 Τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ῥαββεὶ
(ὃ λέγεται μεθερμηνευόμενον, διδάσκαλε) ποῦ
μένεις;
40 Λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. Ἦλ-
θαν * οὖν καὶ εἶδαν * ποῦ μένει· καὶ παρ' αὐτῷ *2. m. ἦλθον.
ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. *2. m. εἶδον.
41 Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου,
εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάνου,
καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.
42 Εὑρίσκει * οὗτος πρῶτον τὸν ἀδελφὸν *I. m. εὑρέσκει.
τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ· εὑρήκαμεν Sed infra I. m.
τὸν Μεσσίαν, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Χρι- εὑρίσκει.
στός. cod. p. 1351.
43 Ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμ-
βλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· σὺ εἶ Σίμων
ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· * σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμη- * I. m.
νεύεται Πέτρος. Ἰωάνου.
44 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν ς
Γαλειλαίαν· καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀκολούθει μοι.
45 Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ, ἐκ
τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.
46 Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ
λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ
καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ
Ἰωσὴφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.
47 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· ἐκ Ναζαρὲτ
δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ ὁ Φίλιπ-
πος· ἔρχου καὶ ἴδε.
48 Εἶδεν Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον
πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς
Ἰσραηλείτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν.
49 Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με γεινώ-
σκεις *; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· *2. m. γιν.
πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν
συκῆν, εἶδόν σε.
50 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναήλ· ῥαββεὶ, σὺ
εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσ-
ραήλ.
51 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι
εἶπόν σοι· ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς,
πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψῃ.
52 Καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγ-
γέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαί-
νοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

ΚΕΦ. Β. CAP. II.

1 Καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ γάμος ἐγένετο ἐν Z
Κανᾷ τῆς Γαλειλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰη-
σοῦ ἐκεῖ.
2 Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.
3 Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ
τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον οὐκ ἔχουσιν.

II. 4 Καὶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου.

5 Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· ὅ, τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

6 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ λίθιναι ὑδρίαι ἕξ, κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.

7 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος· καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.

8 Καὶ λέγει αὐτοῖς· ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέ-
*2. m. κλιν. ρετε τῷ ἀρχιτρικλείνῳ· * οἱ δὲ ἤνεγκαν.

9 Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλεινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ, φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλεινος,

10 Καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.

11 Ταύτην ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλειλαίας, καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Η 12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναοὺμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

13 Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.

14 Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους.

15 Καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὰ κέρματα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέτρεψεν.

cod. p. 1352. 16 Καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.

17 Ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι ἔστιν γεγραμμένον· " ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου „ κατεφάγεταί με. „

18 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπαν αὐτῷ. Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;

19 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

*2. m. τεσσαρ. 20 Εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσεράκοντα *
*1. m. οἰκ. καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη * ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;

21 Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

22 Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο ἔλεγεν· καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

Θ 23 Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.

24 Αὐτὸς δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν
* ita heic γιν. 1. m. αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν * πάντας.

25 Καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

ΚΕΦ. Γ. CAP. III.

1 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρεισαίων, Ι
Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων.

2 Οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββεί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ.

3 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

4 Λέγει πρὸς αὐτὸν Νεικόδημος· * πῶς δύ- * heic 1. m.
ναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύ- Νεικ.
ναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι;

5 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστιν· καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμα ἐστίν.

7 Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι· δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.

8 Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ· καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλὰ οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος.

9 Ἀπεκρίθη Νεικόδημος, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι;

10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γεινώσκεις *; *2. m. γιν.

11 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.

12 Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· πῶς, ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε;

13 Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, † ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. †

14 Καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

15 Ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

16 Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν εἰς
τὸν κόσμον, ἵνα κρείνῃ * τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα cod. p. 1353.
σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. *2. m. κριν.

18 Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ κρείνεται· ὁ μὴ Sic et mox.
πιστεύων, ἤδη κέκριται *, ὅτι μὴ πεπίστευκεν *ita cod. non
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. κρει.

19 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα.

20 Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μεισεῖ * τὸ *2. m. μισ.
φῶς· καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

III. 21 Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται πρὸς
τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν
θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.
ΙΑ 22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν· καὶ ἐκεῖ
*2.m. τριβ. διέτρειβεν * μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν.
23 Ἦν δὲ καὶ ὁ Ἰωάνης βαπτίζων ἐν Αἰ-
νὼν, ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν
*2.m. γιν. ἐκεῖ· καὶ παρεγείνοντο * καὶ ἐβαπτίζοντο.
24 Οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυ-
λακὴν Ἰωάνης.
25 Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν
* ita cod. τῶν Ἰωάνου μετὰ ἰουδαίου * περὶ καθαρισμοῦ.
*2.m. θον. 26 Καὶ ἦλθαν * πρὸς τὸν Ἰωάνην, καὶ εἶ-
*2.m. πον. παν * αὐτῷ· Ῥαββεὶ, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν
τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε, οὗτος
βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.
27 Ἀπεκρίθη Ἰωάνης καὶ εἶπεν· οὐ δύνα-
ται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲ ἓν, ἂν μὴ ᾖ δε-
δομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
28 Αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον
ἐγώ· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστὸς, ἀλλ' ὅτι ἀπε-
σταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου.
29 Ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν· ὁ
δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων
αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμ-
φίου· αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται.
30 Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦ-
σθαι.
31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐσ-
τίν· ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστιν, καὶ
ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμε-
νος, ἐπάνω πάντων ἐστίν.
32 Ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν, τοῦτο μαρ-
τυρεῖ· καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμ-
βάνει.
33 Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, ἐσφρά-
γισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν.
34 Ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς, τὰ ῥήματα
τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ
* τὸ πνεῦμα πνεῦμα *.
est in marg. 35 Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα
a I. m. δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν, ἔχει ζωὴν αἰώ-
νιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν,
ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

CAP. IV.

ΚΕΦ. Δ.

ΙΒ 1 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ
Φαρεισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ
* ἢ superad- καὶ βαπτίζει ἢ * Ἰωάνης.
ditur a I. m. 2 Καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν,
ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
3 Ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθεν πά-
* πάλιν est λιν * εἰς τὴν Γαλειλαίαν.
in marg. a 4 Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σα-
I. m. μαρείας.
5 Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας
λεγομένην Συχὰρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδω-
κεν Ἰακὼβ τῷ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.
6 Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ· ὁ οὖν Ἰη-
*2.m. ρίας. σοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορείας *, ἐκαθέ-
ζετο οὕτω ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡς ἕκτη.
7 Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆ-
σαι ὕδωρ· λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν.
8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν IV.
εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν.
9 Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ σαμαρεῖτις· πῶς
σὺ ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, γυναι-
κὸς σαμαρείτιδος οὔσης; οὐ γὰρ συνχρῶνται * *2.m. συγχ.
Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις.
10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ
ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέ- cod. p. 1354.
γων σοι· δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν,
καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν.
11 Λέγει αὐτῷ· κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις,
καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ
ὕδωρ τὸ ζῶν;
12 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰα-
κὼβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ
αὐτοῦ ἔπιεν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμ-
ματα αὐτοῦ;
13 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς
ὁ πείνων * ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν. *2.m. πιν.
14 Ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ
δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ
τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ
ὕδατος ἀλλουμένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.
15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· κύριε, δός
μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ διέρ-
χωμαι * ἐνθάδε ἀντλεῖν. * cod. διέρχομαι.
16 Λέγει αὐτῇ· ὕπαγε, φώνησόν σου τὸν
ἄνδρα, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.
17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· οὐκ
ἔχω ἄνδρα· λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπες * *2. m.
ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω. εἴπας.
18 Πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες· καὶ νῦν ὃν
ἔχεις, οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴ-
ρηκας.
19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, θεωρῶ ὅτι
προφήτης εἶ σύ.
20 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσ-
εκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύ-
μοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου προσκυνεῖν δεῖ.
21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· πίστευέ μοι, γύ-
ναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει
τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ
πατρί.
22 Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς
προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν
Ἰουδαίων ἐστίν.
23 Ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε
οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ
πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πα-
τὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν.
24 Πνεῦμα ὁ θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας
αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.
25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας
ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖ-
νος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἅπαντα.
26 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι, ὁ λα-
λῶν σοι.
27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν * οἱ μαθηταὶ αὐ- *2.m. θον.
τοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει·
οὐδεὶς μέντοι εἶπε· τί ζητεῖς; ἤ, τί λαλεῖς
μετ' αὐτῆς;
28 Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ,
καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς
ἀνθρώποις.

IV. 29 Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ἃ ἐποίησα· μήτι οὗτος ἐστὶν ὁ Χριστός;

30 Ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

ΙΓ 31 Ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταί, λέγοντες· ῥαββεί, φάγε.

32 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

33 Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μήτις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν;

34 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.

35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστιν, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδού, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμὸν ἤδη.

36 Ὁ θερίζων, μισθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ ὁ θερίζων.

37 Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.

38 Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ
cod. p. 1355. ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης· ὅτι εἶπεν μοι πάντα ἃ ἐποίησα.

40 Ὡς ἦλθον * οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.

* ita cod. 1. m. sed antea eadem manu erat ὡς οὖν συνῆλθον.

41 Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ.

42 Τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον· οὐκέτι διὰ τὴν λαλιάν σου πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου † ὁ Χριστός. †

ΙΔ * 43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Γαλειλαίαν.

* deest haec nota in cod.

44 Αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν, ὅτι
*2. m. τιμ. προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τειμὴν * οὐκ ἔχει.

45 Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλειλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλειλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ὅσα ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

46 Ἦλθεν οὖν πάλιν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλειλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον· καὶ ἦν τίς βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καφαρναούμ.

47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλειλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα, ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν.

48 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε.

49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.

50 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ· ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἐπορεύετο.

51 Ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ὑπήντησαν αὐτῷ, λέγοντες· ὅτι ὁ παῖς IV. αὐτοῦ ζῇ.

52 Ἐπύθετο οὖν τὴν ὥραν ἐκείνην, ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν· εἶπον οὖν αὐτῷ· ὅτι χθὲς * *1. m. ἐχθές.
ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν * ὁ πυρετός. *cod. αὐτήν.

53 Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.

54 Τοῦτο δὲ πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλειλαίαν.

ΚΕΦ. Ε. CAP. V.

1 Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, ΙΕ
καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.

2 Ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη ἑβραϊστὶ Βηθσαϊδᾶ, πέντε στοὰς ἔχουσα.

3 Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν † ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.

4 Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι. †

5 Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ.

6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;

7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ * ἐμοῦ καταβαίνει. *1. m. πρός.

8 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε, ἆρον τὸν κράβαττόν * σου, καὶ περιπάτει. *2. m. κράββατον. Sic et mox.

9 Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἦρε τὸν κράβαττον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

10 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον.

11 Ὃς δὲ ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει.

12 Ἠρώτησαν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι· ἆρον † τὸν κράββατόν σου, † καὶ περιπάτει;

13 Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ cod. p. 1356.
Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.

14 Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοι τί γένηται.

15 Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλεν τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.

16 Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν, † καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι † ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ.

17 Ὁ δὲ ἀπεκρείνατο * αὐτοῖς· ὁ πατήρ μου *2. m. κριν.
ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι.

18 Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ.

V. 19 Ἀπεκρίνατο * οὖν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
*ita cod. 1. m. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν
κριν. ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν, ἂν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα
ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ
ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ.
20 Ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν, καὶ πάν-
τα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα
τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.
21 Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νε-
κροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει
ζωοποιεῖ.
22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ
τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ.
*2. m. τιμ. 23 Ἵνα πάντες τειμῶσι * τὸν υἱὸν, καθὼς
Sic et mox. τειμῶσι τὸν πατέρα· ὁ μὴ τειμῶν τὸν υἱὸν, οὐ
τειμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.
24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον
μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται,
ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.
25 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα,
καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς
φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ οἱ ἀκούσαντες
ζήσουσιν.
26 Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυ-
τῷ, οὕτως καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν
ἑαυτῷ.
27 Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν,
ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν.
28 Μὴ θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα
ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσιν
τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
29 Καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιή-
σαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ τὰ φαῦλα πρά-
ξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.
30 Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ-
*2. m. κριν. δέν· καθὼς ἀκούω, κρείνω· * καὶ ἡ κρίσις *
* ita 1. m. ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα
κρισ. τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με
† πατρός. †
31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρ-
τυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής.
32 Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ
οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυ-
ρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάνην, καὶ
μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ.
34 Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυ-
ρίαν λαμβάνω· ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς
σωθῆτε.
35 Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ
φαίνων· ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι
πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.
* cod. 36 Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω * τοῦ
μείζω. Ἰωάνου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ
ἵνα τελειώσω αὐτὰ, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ποιῶ,
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέ-
σταλκεν.
37 Καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ, ἐκεῖνος με-
μαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ· οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώ-
ποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε.
cod. p. 1357. 38 Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν
μένοντα· ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς
οὐ πιστεύετε.

39 Ἐραυνᾶτε * τὰς γραφὰς, ὅτι ὑμεῖς δο- V.
κεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖ- * 2. m.
ναι εἰσὶν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. ἐρευνᾶτε.
40 Καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν
ἔχητε.
41 Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω.
42 Ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ
θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.
43 Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός
μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν
τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε *. *2. m. ληψ
44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν
παρ' ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν
παρὰ τοῦ μόνου † θεοῦ † οὐ ζητεῖτε.
45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν
πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν πρὸς
τὸν πατέρα Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε.
46 Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε
ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.
47 Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πι-
στεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύετε *; * ita cod.

ΚΕΦ. ϛ. Cap. VI.

1 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν Ιϛ
τῆς θαλάσσης τῆς Γαλειλαίας τῆς Τιβεριάδος.
2 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι
ἐθεώρουν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθε-
νούντων.
3 Ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ
ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
4 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν
Ἰουδαίων.
5 Ἐπάρας οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς,
καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς
αὐτὸν, λέγει πρὸς Φίλιππον· πόθεν ἀγοράσω-
μεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι;
6 Τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν· αὐτὸς
γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν ποιεῖν.
7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος· διακοσίων δη-
ναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος
βραχὺ λάβῃ.
8 Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου.
9 Ἔστιν παιδάριον ὧδε, ὃς * ἔχει πέντε ἄρ- * ita cod. ὅς.
τους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα
τί ἐστιν εἰς τοσούτους;
10 Εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ποιήσατε τοὺς ἀνθρώ-
πους ἀναπεσεῖν· ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τό-
πῳ· ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡς
πεντακισχείλιοι *. *1. m. χειλ.
11 Ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εὐχαριστήσας διέδωκεν † τοῖς μαθηταῖς· οἱ
δὲ μαθηταὶ † τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ
ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον.
12 Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύοντα κλά-
σματα, ἵνα μή τι ἀπόληται.
13 Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα
κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν
κριθίνων *, ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν. * 1. m. heic
14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ἃ ἐποίησεν ση- κρειθ.
μεῖα, ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προ-
φήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.
15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχε- ΙΖ
σθαι, καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσι βα-

VI. σιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς
μόνος.
16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν.
17 Καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον, ἤρχοντο πέ-
ραν τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναούμ· καὶ σκο-
τία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὔπω πρὸς αὐτοὺς ἐλη-
λύθει ὁ Ἰησοῦς.
18 Ἥ τε θάλασσα, ἀνέμου μεγάλου πνέον-
*cod. διεγ. τος, διηγείρετο *.
19 Ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέν-
τε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπα-
τοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ
*1.m. γιν. πλοίου γεινόμενον· * καὶ ἐφοβήθησαν.
cod. p. 1358. 20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι, μὴ φο-
βεῖσθε.
21 Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον·
καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ τῆς γῆς εἰς
ἣν ὑπῆγον.
IH 22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν
τῆς θαλάσσης, εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ
ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἕν· καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον, ἀλλὰ
μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον.
23 Ἄλλα ἦλθεν πλοῖα ἐκ τῆς Τιβεριάδος
ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐ-
χαριστήσαντος τοῦ κυρίου.
24 Ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ
ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν
αὐτοὶ εἰς τὰ πλοιάρια, καὶ ἦλθον εἰς Καφαρ-
ναούμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.
25 Καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσ-
σης, εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, πότε ὧδε γέγονας;
26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν·
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι
*2.m. ἴδ. εἴδετε * σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρ-
των, καὶ ἐχορτάσθητε.
27 Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολ-
λυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς
ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν
δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεός.
28 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· τί ποιῶμεν, ἵνα
ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ;
29 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύητε
εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.
30 Εἶπον οὖν αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς σὺ ση-
*2.m. ιδ. μεῖον, ἵνα εἴδωμεν * καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί
ἐργάζῃ;
31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν
τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.
32 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν· οὐ Μωϋσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν
τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.
33 Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαί-
νων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ.
34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· κύριε, πάντοτε
δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.
35 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρ-
τος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς ἐμέ, οὐ μὴ
*2.m. πιν. πεινάσῃ· * καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ δι-
*1.m. διψήσει. ψήσῃ * πώποτε.

36 Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ με, VI.
καὶ οὐ πιστεύετε.
37 Πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατήρ, πρὸς ἐμὲ
ἥξει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με, οὐ μὴ ἐκ-
βάλω ἔξω.
38 Ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ
ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με.
39 Τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαν-
τός με † πατρὸς †, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι,
μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ
τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
40 Τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πατρός
μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱόν, καὶ πιστεύων
εἰς αὐτόν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἀναστήσω
αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, IΘ
ὅτι εἶπεν· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ.
42 Καὶ ἔλεγον· οὐχὶ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ
υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ
τὴν μητέρα; πῶς νῦν λέγει· ὅτι ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ καταβέβηκα;
43 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ
γογγύζετε μετὰ ἀλλήλων.
44 Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς ἐμέ, ἐὰν μὴ
ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ
ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
45 Ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις·
“ καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ θεοῦ„ πᾶς ὁ cod. p. 1359.
ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρός, καὶ μαθών, ἔρχε-
ται πρὸς ἐμέ.
46 Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ἑώρακέ τις, εἰ μὴ
ὁ ὢν παρὰ θεοῦ· οὗτος ἑώρακεν τὸν πατέρα.
47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων
† εἰς ἐμὲ †, ἔχει ζωὴν αἰώνιον.
48 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.
49 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ
τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον.
50 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καταβαίνων, ἵνά τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ
ἀποθνήσκῃ.
51 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ
ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ
ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστὶν † ἣν ἐγὼ
δώσω †, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.
52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰου- K
δαῖοι, λέγοντες· πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦ-
ναι τὴν σάρκα αὐτοῦ φαγεῖν;
53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ
ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.
54 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πείνων * *2.m. πιν.
μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· κἀγὼ ἀνα- Sic et infra.
στήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
55 Ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθής ἐστιν βρῶσις,
καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθής ἐστιν πόσις.
56 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πείνων
μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ.
57 Καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατήρ, κἀγὼ
ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, κἀκεῖ-
νος ζήσει δι' ἐμέ.

VI. 58 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐξ οὐρανοῦ κατα-
βάς· οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες, καὶ ἀπέθανον·
ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα.
59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ, διδάσκων ἐν
Καφαρναούμ.
60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ, εἶπον· σκληρός ἐστιν ὁ λόγος οὗ-
τος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;
61 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογ-
γύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ; εἶ-
πεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;
62 Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον.
63 Τὸ πνεῦμα ἐστὶν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ
οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα
ὑμῖν, πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν.
64 Ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύου-
σιν· ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν
οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώ-
σων αὐτόν.
65 Καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι
οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δε-
δομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός.
66 Ἐκ τούτου πολλοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ'
αὐτοῦ περιεπάτουν.
67 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα. Μὴ
καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;
68 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε,
πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰω-
νίου ἔχεις.
69 Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκα-
μεν ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.
70 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ
ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν
εἷς διάβολός ἐστιν;
71 Ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκα-
ριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλεν παραδιδόναι αὐτόν,
εἷς ἐκ τῶν δώδεκα.

Cap. VII. ΚΕΦ. Ζ.

ΚΑ 1 Καὶ μετὰ ταῦτα περιεπάτει Ἰησοῦς ἐν
τῇ Γαλειλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπο-
κτεῖναι.
2 Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, ἡ
σκηνοπηγία.
3 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ·
cod. p. 1360. μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰου-
* I. m. δαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσίν *
σουσιν. σου τὰ ἔργα ἃ ποιεῖς.
4 Οὐδεὶς γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ, καὶ ζητεῖ
* I. m. cum αὐτὸ ἐν παῤῥησίᾳ * εἶναι· εἰ ταῦτα ποιεῖς,
unica ῥ. φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.
5 Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον
εἰς αὐτόν.
6 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ
ἐμὸς οὔπω πάρεστιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος
πάντοτε πάρεστιν ἕτοιμος.
* 2. m. μισεῖν. 7 Οὐ δύναται ὁ κόσμος μεισεῖν * ὑμᾶς· ἐμὲ
Sic et mox. δὲ μεισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι
τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν.
8 Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν· ἐγὼ οὔπω
ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἐμὸς
καιρὸς οὔπω πεπλήρωται.
9 Ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ VII.
Γαλειλαίᾳ.
10 Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς ΚΒ
τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη, οὐ φανε-
ρῶς, ἀλλὰ ὡς ἐν κρυπτῷ.
11 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ
ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος;
12 Καὶ γογγυσμὸς περὶ αὐτοῦ ἦν πολὺς ἐν
τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον, ὅτι ἀγαθός ἐστιν·
ἄλλοι δὲ ἔλεγον· οὔ· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.
13 Οὐδεὶς μέντοι παῤῥησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐ-
τοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.
14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης, ἀνέβη ΚΓ
Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκεν.
15 Ἐθαύμαζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες·
πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν, μὴ μεμαθηκώς;
16 Ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς καὶ εἶπεν.
Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμ-
ψαντός με.
17 Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν,
γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ
θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.
18 Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν
ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμ-
ψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστιν, καὶ ἀδι-
κία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.
19 Οὐ Μωϋσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ
οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; τί με ζητεῖτε
ἀποκτεῖναι;
20 Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος· δαιμόνιον ἔχεις· τίς
σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;
21 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἓν
ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε.
22 Διὰ τοῦτο Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν
περιτομήν· οὐχ * ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστίν, * I. m. οὐκ.
ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων· καὶ σαββάτῳ περιτέμ-
νετε ἄνθρωπον.
23 Εἰ περιτομὴν λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἐν
σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωϋσέως,
ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα
ἐν σαββάτῳ;
24 Μὴ κρείνετε * κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δι- * 2. m. κριν.
καίαν κρίσιν κρίνετε *. * ita cod. I. m.
25 Ἔλεγον οὖν τινὲς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμει- κριν.
τῶν· * οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; * 2. m.
26 Καὶ ἴδε, παῤῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ μιτῶν.
λέγουσιν· μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχον-
τες ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;
27 Ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ
Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γεινώσκει * πό- * 2. m. γιν.
θεν ἐστίν.
28 Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ * * ὁ deletur
Ἰησοῦς, καὶ λέγων· κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε in cod.
πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ'
ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ
οἴδατε.
29 Ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι,
κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν.
30 Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι· καὶ οὐδεὶς
ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐλη-
λύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
31 Ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς ΚΔ
αὐτόν, καὶ ἔλεγον· ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μὴ
πλείονα σημεῖα ποιήσει, ὧν οὗτος ἐποίησεν;

VII. 32 Ἤκουσαν οἱ Φαρεισαῖοι τοῦ ὄχλου γογ-
cod. p. 1361. γύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα· καὶ ἀπέστειλαν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρεισαῖοι ὑπηρέτας, ἵνα πιά-
σωσιν αὐτόν.
*2.m. μικ. 33 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἔτι χρόνον μεικρὸν *
μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαν-
τά με.
34 Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετέ με· καὶ
ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν ἐκεῖ.
35 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ
οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρή-
σομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν ἑλλήνων
μελλει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς ἕλληνας;
36 Τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπε· ζητή-
σετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετέ με· καὶ ὅπου εἰμὶ
ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
ΚΕ 37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς
* 2. m. ἑορτῆς εἱστήκει * ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέ-
ἱστήκει. γων· ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς ἐμὲ, καὶ
*2.m. πιν. πεινέτω *.
38 Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ γρα-
φή, " ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσου-
„ σιν ὕδατος ζῶντος. „
39 Τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος ὃ
ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν·
οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον δεδομένον, ὅτι Ἰη-
σοῦς οὔπω ἐδοξάσθη.
40 Ἐκ τοῦ ὄχλου οὖν ἀκούσαντες τῶν λό-
γων τούτων, ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ
προφήτης.
41 Ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· οἱ
δὲ ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλειλαίας ὁ Χρι-
στὸς ἔρχεται;
*1.m. οὐκ. 42 Οὐχ * ἡ γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρ-
ματος Δαυείδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης
ὅπου ἦν Δαυείδ, ἔρχεται ὁ Χριστός;
43 Σχίσμα οὖν ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν.
44 Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν·
ἀλλ' οὐδεὶς ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.
Κϛ 45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρ-
χιερεῖς καὶ Φαρεισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖ-
νοι. Διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;
46 Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε ἐλά-
λησεν οὕτως ἄνθρωπος, † ὡς οὗτος ὁ ἄνθρω-
πος. †
47 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Φαρεισαῖοι· μὴ καὶ
ὑμεῖς πεπλάνησθε;
48 Μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς
αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρεισαίων;
*2.m. γιν. 49 Ἀλλὰ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γεινώσκων *
τὸν νόμον, ἐπάρατοί εἰσιν.
*2.m. Νικ. 50 Λέγει Νεικόδημος * πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλ-
θὼν πρὸς αὐτὸν πρότερον, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν.
51 Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρινεῖ τὸν ἄνθρωπον,
ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ, καὶ γνῷ
τί ποιεῖ;
52 Ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπαν αὐτῷ. Μὴ καὶ
* 2. m. σὺ ἐκ τῆς Γαλειλαίας εἶ; ἐραύνησον * καὶ ἴδε
ἐρεύνησον. ὅτι ἐκ τῆς Γαλειλαίας προφήτης οὐκ ἐγείρεται.
53 † Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ.

CAP. VIII. ΚΕΦ. Η.

1 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν.
2 Ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱε- VIII.
ρὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ
καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.
3 Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρει-
σαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατει-
λημμένην· καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ,
4 Λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ
κατειλήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένη.
5 Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωϋσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο
τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις;
6 Τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτὸν, ἵνα
ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω
κύψας, τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.
7 Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτὸν, ἀνακύ-
ψας εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν,
πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω.
8 Καὶ πάλιν κάτω κύψας, ἔγραφεν εἰς τὴν
γῆν.
9 Οἱ δὲ, ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ τῆς συνει-
δήσεως ἐλεγχόμενοι, ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς,
ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχά-
των· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ
γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα.
10 Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μηδένα
θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς, εἶπεν αὐτῇ· ἡ
γυνὴ, ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐ-
δείς σε κατέκρινεν;
11 Ἡ δὲ εἶπεν· οὐδεὶς, κύριε· εἶπεν δὲ αὐτῇ
ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου,
καὶ μηκέτι ἁμάρτανε. †
12 Πάλιν οὖν αὐτοῖς ἐλάλησεν Ἰησοῦς; λέ- ΚΖ
γων· ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολου-
θῶν μοι οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ'
ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.
13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρεισαῖοι· σὺ περὶ
σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν
ἀληθής.
14 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου
ἀληθής ἐστιν· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ
ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, ἢ
ποῦ ὑπάγω.
15 Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρείνετε *, ἐγὼ * 2. m. hic
οὐ κρείνω οὐδένα. et mox κριν.
16 Καὶ ἐὰν κρείνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ
ἀληθινή ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμὶ, ἀλλ' ἐγὼ
καὶ ὁ πέμψας με πατήρ.
17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγρα-
πται, ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής
ἐστιν.
18 Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ.
19 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ
σου; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε
τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πα-
τέρα μου ἂν ᾔδειτε.
20 Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ἐν τῷ γα- cod. p. 1362.
ζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς
ἐπίασεν αὐτὸν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς· ἐγὼ ὑπάγω, ΚΗ
καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν
ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύ-
νασθε ἐλθεῖν.
22 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ

VIII. ἑαυτόν, ὅτι λέγει· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ
δύνασθε ἐλθεῖν;
23 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω
ἐστὲ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τούτου
τοῦ κόσμου ἐστὲ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τούτου τοῦ
κόσμου.
* 2. m. ὑμεῖν. 24 Εἶπον οὖν ὑμῖν * ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν
ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε
ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
ὑμῶν.
25 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; εἶπεν αὐ-
τοῖς Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅ, τι καὶ λαλῶ ὑμῖν.
26 Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρεί-
*2. m. κριν. νειν· * ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν· κἀγὼ
ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν
κόσμον.
27 Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς
ἔλεγεν.
28 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ὅταν ὑψώσητε
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ
εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδὲν, ἀλλὰ καθὼς
ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ.
29 Καὶ ὁ πέμψας με † πατὴρ †, μετ' ἐμοῦ
ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρε-
στὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.
30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευ-
σαν εἰς αὐτόν.
ΚΘ 31 Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπι-
στευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνη-
τε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου
ἐστέ.
32 Καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλή-
θεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.
33 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν· σπέρμα Ἀ-
βραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώ-
ποτε· πῶς σὺ λέγεις, ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε;
34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν,
δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας.
35 Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς
τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.
36 Ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄν-
τως ἐλεύθεροι ἔσεσθε.
37 Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ
ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ
χωρεῖ ἐν ὑμῖν.
38 Ἃ ἐγὼ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρὶ, λαλῶ·
καὶ ὑμεῖς οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς
ποιεῖτε.
39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ὁ πατὴρ
ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν· λέγει αὐτοῖς Ἰησοῦς· εἰ
τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ
ἐποιεῖτε.
40 Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρω-
πον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα
παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν.
41 Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
Εἶπον αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐκ ἐγεννήθη-
μεν· ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν θεόν.
42 Εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς· εἰ ὁ θεὸς ὁ πα-
τὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ
θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ
ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν.
43 Διὰ τί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γεινώ-
σκετε *; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον VIII.
τὸν ἐμόν. *2. m. γιν.
44 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ,
καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε
ποιεῖν· ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς,
καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ * ἕστηκεν· ὅτι οὐκ ἔστιν *1. m. οὐκ.
ἀλήθεια ἐν αὐτῷ· ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν
ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστὶν, καὶ ὁ πατὴρ
αὐτοῦ.
45 Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πι-
στεύετέ μοι.
46 Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; cod. p. 1363.
εἰ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ
μοι;
47 Ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ
ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ
τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ.
48 Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπαν
αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι σαμαρεί-
της εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις;
49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ
ἔχω, ἀλλὰ τειμῶ * τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς *2. m. τιμ.
ἀτειμάζετέ με. Sic et mox.
50 Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν
ὁ ζητῶν καὶ κρείνων *. *2. m. κριν.
51 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν ἐμὸν
λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς
τὸν αἰῶνα.
52 Εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν
ὅτι δαιμόνιον ἔχεις· Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ
προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· ἐάν τις τὸν λόγον μου
τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
53 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν
Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται
ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ποιεῖς;
54 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐὰν ἐγὼ δοξάσω ἐμαυ-
τὸν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ
μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς
ὑμῶν ἐστιν.
55 Καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα
αὐτόν· κἂν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν, ἔσομαι
ὅμοιος ὑμῖν ψεύστης· ἀλλὰ οἶδα αὐτὸν, καὶ
τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ.
56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο
ἵνα εἴδῃ * τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν, καὶ εἶδεν, *2. m. ἴδῃ.
καὶ ἐχάρη.
57 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντή-
κοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας *; * 1. m.
58 Εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ἑώρακες.
ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμί.
59 Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐ-
τόν. Ἰησοῦς ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

ΚΕΦ. Θ. Cap. IX.

1 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ Λ
γενετῆς.
2 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
λέγοντες· ῥαββεὶ, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γο-
νεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;
3 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἥμαρτεν,
οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ
ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ.
4 Ἡμᾶς * δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμ- * ita cod.
ψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε
οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.

IX. 5 Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου.

6 Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσεν χαμαὶ, καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν † οὖν, καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν † βλέπων.

8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι προσαίτης ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;

9 Ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον οὐχὶ, ἀλλ᾽ ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν· ἐκεῖνος ἔλεγεν, ὅτι ἐγώ εἰμι.

10 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς ἐνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί;

11 Ἀπεκρίθη· ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίησεν, καὶ ἐπέχρεισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἰπέν μοι, ὅτι ὕπαγε εἰς τὸν Σιλωὰμ *, καὶ νίψαι· ἀπελθὼν οὖν καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα.

* cod. heic l. m. Σει,

12 Καὶ εἶπαν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα.

13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρεισαίους, τόν ποτε τυφλόν.

14 Ἦν δὲ σάββατον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.

cod. p. 1364. 15 Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρεισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.

16 Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρεισαίων τινές· οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ· ἄλλοι δὲ ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.

17 Λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν. Τί σὺ λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνέῳξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν· ὅτι προφήτης ἐστίν.

18 Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι ἦν τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν, ἑωσότου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος.

19 Καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν βλέπει ἄρτι;

20 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν· οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη.

21 Πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸν ἐρωτήσατε, ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει.

22 Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται.

23 Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν· ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐπερωτήσατε.

ΛΑ 24 Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπαν αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτωλός ἐστιν.

25 Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω. IX.

26 Εἶπον οὖν αὐτῷ· τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς;

27 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί οὖν πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι;

28 Καὶ ἐλοιδόρησαν αὐτὸν, καὶ εἶπον· σὺ μαθητὴς εἶ ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως * ἐσμὲν μαθηταί.

* ita heic cod. absque υ.

29 Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν.

30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν τούτῳ γὰρ τὸ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστὶν, καὶ ἤνοιξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς.

31 Οἴδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει· ἀλλὰ ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.

32 Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνέῳξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου.

33 Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν.

34 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35 Ἤκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὑρὼν αὐτὸν, εἶπεν· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;

36 Καὶ τίς ἐστιν, ἔφη, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;

37 Εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας * αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός ἐστίν.

* l. m. ἑορ.

38 Ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον· ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν, καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.

40 Ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρεισαίων ταῦτα οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες, καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμέν; cod. p. 1365.

41 Εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε, ὅτι βλέπομεν· ἡ ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

ΚΕΦ. I. CAP. X.

1 Ἀμὴν ἀμὴν ὑμῖν λέγω, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής.

2 Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων.

3 Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ᾽ ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά.

4 Ὅταν τὰ ἴδια πάντα * ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

* ita cod. non πρόβατα.

5 Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ᾽ αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν.

6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦ ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

X. 7 Εἶπεν οὖν πάλιν Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν ὑμῖν
ΛΒ λέγω, ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.
8 Πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ, κλέπται εἰ-
σὶν καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ
πρόβατα.
9 Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλ-
θῃ, σωθήσεται· καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύ-
σεται καὶ νομὴν εὑρήσει.
10 Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέ-
ψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα
ζωὴν ἔχωσιν, καὶ περισσὸν ἔχωσιν.
11 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν
ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν
προβάτων.
12 Ὁ μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ
ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρ-
χόμενον, καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει·
καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτά, καὶ σκορπίζει.
13 † Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, † ὅτι μισθω-
τός ἐστιν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προ-
βάτων.
ΛΓ 14 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γει-
*2.m. γιν. νώσκω * τὰ ἐμά, καὶ γεινώσκουσί με τὰ ἐμά.
Sic et mox. 15 Καθὼς γεινώσκει με ὁ πατὴρ, κἀγὼ γει-
νώσκω τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι
ὑπὲρ τῶν προβάτων.
16 Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ
τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν· καὶ
τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν, καὶ γενήσονται μία
ποίμνη, εἷς ποιμήν.
17 Διὰ τοῦτό με ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ
τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν.
18 Οὐδεὶς ἦρεν αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' ἐγὼ
τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι
αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν·
ταύτην ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.
19 Σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις
διὰ τοὺς λόγους τούτους.
20 Ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον
ἔχει, καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε;
21 Ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ
ἔστιν δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυ-
φλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίξαι;
ΛΔ 22 Ἐγένετο τότε τὰ ἐνκαίνια * ἐν τοῖς Ἱε-
*2.m. ἐγκ. ροσολύμοις· χειμὼν ἦν.
23 Καὶ περιεπάτει Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν
τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶνος.
* ita cod. 24 Ἐκύκλευσαν * οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι,
καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴ-
ρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ.
* ὁ est in 25 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ * Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν
marg. καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν
τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ
περὶ ἐμοῦ.
26 Ἀλλὰ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ
ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, † καθὼς εἶπον
ὑμῖν. †
27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου
cod. p. 1366. ἀκούουσιν, κἀγὼ γεινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολου-
θοῦσίν μοι.
28 Κἀγὼ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ
οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρ-
πάσει τίς αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου.
*1. m. ὃ. 29 Ὁ πατήρ μου ὃς * δέδωκέν μοι, πάντων
μείζων * ἐστίν· καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν X.
ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός. *cod. μεῖζον.
30 Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν.
31 Ἐβάστασαν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι,
ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.
32 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ ἔργα
ἔδειξα ὑμῖν καλὰ ἐκ τοῦ πατρός· διὰ ποῖον
αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε;
33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· περὶ
καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλα-
σφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυ-
τὸν θεόν.
34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς· οὐκ ἔστιν γε-
γραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπα,
θεοί ἐστε;
35 Εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λό-
γος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆ-
ναι ἡ γραφή;
36 Ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς
τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε, ὅτι βλασφημεῖς,
ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι;
37 Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου,
μὴ πιστεύετέ μοι.
38 Εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε,
τοῖς ἔργοις πιστεύετε· ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύ-
σητε * ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. *cod. γεινώ-
39 Ἐζήτουν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλ- σκητε.
θεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.
40 Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδά-
νου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάνης τὸ πρῶτον
βαπτίζων· καὶ ἔμενεν ἐκεῖ.
41 Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον·
ὅτι Ἰωάνης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν· πάντα
δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάνης περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν.
42 Καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.

ΚΕΦ. ΙΑ. Cap. XI.

1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βη- ΛΕ
θανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς
ἀδελφῆς αὐτῆς.
2 Ἦν δὲ Μαριὰμ ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον
μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς
θριξὶν αὐτῆς· ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει.
3 Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν,
λέγουσαι· κύριε, ἴδε, ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ.
4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθέ-
νεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
δι' αὐτῆς.
5 Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν
ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον.
6 Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν
ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας.
7 Ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς·
ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.
8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· ῥαββεί, νῦν
ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν
ὑπάγεις ἐκεῖ;
9 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐχὶ δώδεκα ὧραι εἰσὶν
τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ,
οὐ προσκόπτει· ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου
βλέπει.
10 Ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσ-
κόπτει· ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.
11 Ταῦτα εἶπεν· καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐ-

XI. τοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ
πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.
12 Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτῷ. Κύριε, εἰ
κεκοίμηται, σωθήσεται.
13 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου
αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμή-
σεως τοῦ ὕπνου λέγει.
14 Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παῤῥη-
σίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανεν.
15 Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς ἵνα πιστεύσητε, ὅτι
οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.
16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυ-
cod. p. 1367. μος, τοῖς συμμαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς,
ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.
17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσ-
σαρας ἤδη ἡμέρας ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ.
18 Ἦν δὲ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων,
ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε.
Λϛ 19 Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν
πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ Μαριάμ, ἵνα παραμυ-
θήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ.
20 Ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς
ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ
ἐκαθέζετο.
21 Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς Ἰησοῦν· εἰ ἦς
ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου.
22 Καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν
θεόν, δώσει σοι ὁ θεός.
23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς ἀναστήσεται ὁ
ἀδελφός σου.
24 Λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀναστή-
* I. m. ἀναστήσει. σεται ἐν τῇ ἀναστάσει * ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
25 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνά-
στασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν
ἀποθάνῃ, ζήσεται.
26 Καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ,
οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα· πιστεύεις τοῦτο;
27 Λέγει αὐτῷ· ναὶ Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα
ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ εἰς
τὸν κόσμον ἐρχόμενος.
28 Καὶ τοῦτο εἰποῦσα ἀπῆλθεν, καὶ ἐφώ-
νησεν Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἴ-
* ita cod. πασα· * ὁ διδάσκαλος πάρεστιν, καὶ φωνεῖ σε.
29 Ἐκείνη δὲ ὡς ἤκουσεν, ἠγέρθη ταχύ,
καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν.
30 Οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν
κώμην· ἀλλ' ἦν ἔτι ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντη-
σεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.
31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν
τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες
τὴν Μαριὰμ ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν,
ἠκολούθησαν αὐτῇ, δόξαντες ὅτι ὑπάγει εἰς
τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.
32 Ἡ οὖν Μαριὰμ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν Ἰη-
σοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν, ἔπεσεν αὐτοῦ πρὸς τοὺς
πόδας, λέγουσα αὐτῷ· κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ
ἄν μου ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός.
33 Ἰησοῦς οὖν, ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν,
καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους, κλαίον-
*2.m. βρι. τας, ἐνεβρειμήσατο * τῷ πνεύματι, καὶ ἐτά-
ραξεν ἑαυτόν.
34 Καὶ εἶπεν· ποῦ τεθείκατε αὐτόν; λέγου-
σιν αὐτῷ. Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε.
35 Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

36 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει XI.
αὐτόν.
37 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἐδύνατο * *2.m. ἠδ.
οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ,
ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;
38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐνβρειμώμενος * ἐν *2.m. ἐμβ.
ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπή-
λαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ.
39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον· λέγει
αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότος Μάρθα·
κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος * γάρ ἐστιν. *1.m. τεος.
40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἶπόν σοι ὅτι
ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ;
41 Ἦραν οὖν τὸν λίθον, † οὗ ἦν ὁ τεθνη-
κὼς κείμενος. † Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπεν· πάτερ, εὐχαριστῶ σοι
ὅτι ἤκουσάς μου.
42 Ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις·
ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα
πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
43 Καὶ ταῦτα εἰπών, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύ-
γασεν· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω.
44 Ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς, δεδεμένος τοὺς πό-
δας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις· καὶ ἡ ὄψις αὐ-
τοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο· λέγει Ἰησοῦς αὐτοῖς·
λύσατε αὐτόν, καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν.
45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες
πρὸς τὴν Μαριάμ, καὶ θεασάμενοι ὃ ἐποίησεν, cod. p. 1368.
ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
46 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φα-
ρεισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν Ἰησοῦς.
47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φα- ΛΖ
ρεισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν;
ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ποιεῖ σημεῖα.
48 Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες πι-
στεύσουσιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥω-
μαῖοι, καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ
τὸ ἔθνος.
49 Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς
ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς
οὐκ οἴδατε οὐδέν.
50 Οὐδὲ λογίζεσθε ὅτι συμφέρει ὑμῖν ἵνα
εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ
ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται.
51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν· ἀλλὰ
ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, ἐπροφήτευ-
σεν ὅτι ἤμελλεν Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ
ἔθνους.
52 Καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλὰ
ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα
συναγάγῃ εἰς ἕν.
53 Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ἐβουλεύ- ΛΗ
σαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.
54 Ὁ οὖν Ἰησοῦς οὐκ ἔτι παῤῥησίᾳ * περι- *1.m. cum
επάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖ- unica ρ.
θεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς
Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν· κἀκεῖ ἔμεινεν μετὰ
τῶν μαθητῶν.
55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων·
καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς
χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς.
56 Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον
μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες· τί δοκεῖ
ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν;

XI. 57 Δεδώκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φα-
ρεισαῖοι ἐντολάς, ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν,
μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

Cap. XII. ΚΕΦ. ΙΒ.

ΛΘ 1 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πά-
σχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος,
ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦς.
2 Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ
Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν ἐκ τῶν
ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ.
*2.m. λίτ. 3 Ἡ οὖν Μαριάμ, λαβοῦσα λεῖτραν * μύ-
*2.m. τιμ. ρου νάρδου πιστικῆς πολυτείμου *, ἤλειψεν
τοὺς πόδας Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν
αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπλήσθη
ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.
4 Λέγει δὲ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι.
5 Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τρια-
κοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς;
6 Εἶπεν δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτω-
χῶν ἔμελλεν αὐτῷ, ἀλλ᾽ ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ
γλωσσόκομον ἔχων, τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν.
7 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, ἵνα εἰς
τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό.
8 Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ᾽
ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
* omittitur 9 Ἔγνω οὖν ὁ * ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰου-
ὁ a 2. m. δαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστιν· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν
Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδω-
σιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.
10 Ἐβουλεύσαντο δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα
καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν.
11 Ὅτι πολλοὶ δι᾽ αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰου-
δαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.
M 12 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς
τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς
εἰς Ἱεροσόλυμα,
13 Ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλ-
θον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγαζον· ὡσαν-
cod. p. 1369. νᾶ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυ-
ρίου, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.
14 Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν
ἐπ᾽ αὐτό, καθώς ἐστιν γεγραμμένον.
* ἡ super- 15 " Μὴ φοβοῦ ἡ * θυγάτηρ Σειών· * ἰδού,
additur. „ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶ-
*2.m. Σιών. „ λον ὄνου. „
16 Ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ
τὸ πρῶτον· ἀλλ᾽ ὅτε ἐδοξάσθη Ἰησοῦς, τότε
ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ᾽ αὐτῷ γεγραμ-
μένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.
17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ᾽ αὐ-
τοῦ, ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνη-
μείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
* superad- 18 Διὰ τοῦτο * ὑπήντησεν αὐτῷ καὶ ὁ
ditur καί. ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι
τὸ σημεῖον.
19 Οἱ οὖν Φαρεισαῖοι εἶπαν πρὸς ἑαυτούς·
θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε, ὁ κό-
σμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
ΜΑ 20 Ἦσαν δὲ Ἕλληνες τινὲς ἐκ τῶν ἀναβαι-
νόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ.
21 Οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ
Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλειλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτόν,
λέγοντες· κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.
22 Ἔρχεται ὁ Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀν- XII.
δρέᾳ· ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ λέ-
γουσιν τῷ Ἰησοῦ.
23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρείνεται * αὐτοῖς, *2.m. κριν.
λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου.
24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκ-
κος τοῦ σείτου * πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, *2.m. σίτου.
αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρ-
πὸν φέρει.
25 Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολλύει
αὐτήν· καὶ ὁ μεισῶν * τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν *2.m. μισ.
τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει
αὐτήν.
26 Ἐὰν ἐμοί τις διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθεί- ΜΒ
τω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ
ἐμὸς ἔσται· ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει * * ita cod.
αὐτὸν ὁ πατήρ. τιμ.
27 Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται· καὶ τί
εἴπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης·
ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.
28 Πάτερ, δόξασόν μου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν
οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα, καὶ
πάλιν δοξάσω.
29 Ὁ ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας, ἔλεγεν
βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελος αὐτῷ
λελάληκεν.
30 Ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· οὐ δι᾽ ἐμὲ
ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν, ἀλλὰ δι᾽ ὑμᾶς.
31 Νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν
ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω.
32 Κἀγώ, ἂν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας
ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν.
33 Τοῦτο δὲ ἔλεγεν, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ
ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.
34 Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκού-
σαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς
τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς λέγεις σύ, ὅτι δεῖ ὑψωθῆ-
ναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;
35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μεικρὸν * *2.m. μικ.
χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστιν· περιπατεῖτε ἕως * *cod. ὡς.
τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ·
καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ
ὑπάγει.
36 Ἕως * τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ *cod. ὡς.
φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλη-
σεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ᾽ αὐτῶν.
37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ΜΓ
ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.
38 Ἵνα ὁ λόγος Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πλη-
ρωθῇ, ὃν εἶπεν· " κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ
„ ἀκοῇ ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπε-
„ καλύφθη; „
39 Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι
πάλιν εἶπεν Ἠσαΐας.
40 " Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς, cod. p. 1370.
„ καὶ ἐπώρωσεν * αὐτῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ * 2. m.
„ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοήσωσι τῇ καρ- ἐπώρωκεν.
„ δίᾳ, καὶ στραφῶσι, καὶ ἰάσωμαι * αὐτούς. „ * cod.
41 Ταῦτα εἶπεν Ἠσαΐας ὅτε εἶδεν τὴν δό- ἰάσομαι.
ξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ.
42 Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολ-
λοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς Φα-

*

XII. ρεισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγω-
γοι γένωνται.
43 Ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώ-
πων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.
ΜΔ 44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ εἰς τὸν
πέμψαντά με.
45 Καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν πέμψαν-
τά με.
46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα
ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.
47 Καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων,
*2.m.κρίνω. καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρείνω * αὐτόν· οὐ γὰρ
Sic et infra. ἦλθον ἵνα κρείνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω
τὸν κόσμον.
48 Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥή-
ματά μου, ἔχει τὸν κρείνοντα αὐτόν· ὁ λόγος
ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρεινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχά-
τῃ ἡμέρᾳ.
49 Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα· ἀλλ'
ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτός μοι ἐντολὴν δέδω-
κεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω.
50 Καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώ-
νιός ἐστιν· ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἴρηκέν μοι
ὁ πατὴρ, οὕτως λαλῶ.

CAP. XIII. ΚΕΦ. ΙΓ.

ΜΕ 1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, εἰδὼς ὁ
Ἰησοῦς ὅτι ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ
ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγα-
πήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέ-
λος ἠγάπησεν αὐτούς.
2 Καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη
βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐ-
τὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης.
3 Εἰδὼς ὅτι πάντα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ
εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν,
καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει.
4 Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου, καὶ τίθησιν τὰ
ἱμάτια· καὶ λαβὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυτόν.
5 Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ
ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ
ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος.
6 Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· λέγει
αὐτῷ· κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας;
7 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὃ ἐγὼ
ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα.
8 Λέγει αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς
πόδας εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ· ἐὰν μὴ
νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.
9 Λέγει αὐτῷ Πέτρος Σίμων· κύριε, μὴ τοὺς
πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ
τὴν κεφαλήν.
10 Λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐκ
ἔχει χρείαν εἰ μὴ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ'
ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε,
ἀλλ' οὐχὶ πάντες.
11 Ἤιδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ
τοῦτο εἶπεν· ὅτι οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστέ.
Μϛ 12 Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ
ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀνέπεσεν πάλιν,
*2.m.γιν. εἶπεν αὐτοῖς· γεινώσκετε * τί πεποίηκα ὑμῖν;
13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με· ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ
κύριος· καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.
14 Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ
κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε XIII.
ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.
15 Ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς
ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. cod. p. 1371.
16 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος
μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μεί-
ζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν.
17 Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοι ἐστὲ ἐὰν
ποιῆτε αὐτά.
18 Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα
τίνας ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·
“ ὁ τρώγων μου τὸν ἄρτον, ἐπῆρεν ἐμὲ * τὴν * ita cod.
„ πτέρναν αὐτοῦ. „ omisso ἐπ'.
19 Ἀπάρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι,
ἵνα πιστεύητε ὅταν γένηται, ὅτι ἐγώ εἰμι.
20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ λαμβάνων ἄν
τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβά-
νων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.
21 Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύ- ΜΖ
ματι, καὶ ἐμαρτύρησεν, καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν
ὑμῖν λέγω, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.
22 Ἔβλεπον εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ, ἀπο-
ρούμενοι περὶ τίνος λέγει.
23 Ἦν ἀνακείμενος εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα Ἰησοῦς.
24 Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος, καὶ λέ-
γει αὐτῷ· εἰπὲ τίς ἐστιν περὶ οὗ λέγει.
25 Ἀναπεσὼν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος
τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ· κύριε, τίς ἐστιν;
26 Ἀποκρείνεται * οὖν Ἰησοῦς· ἐκεῖνός ἐστιν *2.m.κριν.
ᾧ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ· βά-
ψας οὖν ψωμίον, λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰούδᾳ
Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ *. *cod. του.
27 Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς Sed conf. v. 2.
ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ Ἰησοῦς· ὃ
ποιεῖς, ποίησον τάχιον *. * 1. m.
28 Τοῦτο οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς ταχειον.
τί εἶπεν αὐτῷ.
29 Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκο-
μον εἶχεν Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ἀγό-
ρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς
πτωχοῖς ἵνα τί δῷ.
30 Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, ἐξῆλθεν
εὐθύς· ἦν δὲ νύξ.
31 Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει Ἰησοῦς. Νῦν ἐδο- ΜΗ
ξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδο-
ξάσθη ἐν αὐτῷ.
32 † Εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, † καὶ
ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ· καὶ εὐθὺς δο-
ξάσει αὐτόν.
33 Τεκνία, ἔτι μεικρὸν * μεθ' ὑμῶν εἰμι· *2.m.μικ.
ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις,
ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν·
καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι.
34 Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγα-
πᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ
ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.
35 Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μα-
θηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.
36 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, ποῦ
ὑπάγεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ὅπου ὑπάγω, οὐ
δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι· ἀκολουθήσεις
δὲ ὕστερον.
37 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κύριε, διὰ τί οὐ

XIII. δύναμαί σοι ἀκολουθεῖν ἄρτι; τὴν ψυχήν μου
ὑπὲρ σοῦ θήσω.
*2.m. κριν. 38 Ἀποκρείνεται * Ἰησοῦς· τὴν ψυχήν σου
ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ
μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ἀρνήσῃ με τρίς.

Cap. XIV. ΚΕΦ. ΙΔ.

ΜΘ 1 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πι-
στεύετε εἰς τὸν θεὸν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε.
2 Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολ-
λαί εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν ὅτι πορεύο-
μαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν.
3 Καὶ ἐὰν πορευθῶ, καὶ ἑτοιμάσω τόπον
*2.m. ληψ. ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι *
ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν· ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, καὶ
ὑμεῖς ἦτε.
* ita cod. 4 Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν *.
tantum. 5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· κύριε, οὐκ οἴδαμεν
ποῦ ὑπάγεις· πῶς οἴδαμεν τὴν ὁδόν;
6 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς,
καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται
πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.
cod. p. 1372. 7 Εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν
*2.m. γιν. ἤδειτε· ἀπ' ἄρτι γεινώσκετε * αὐτὸν, καὶ ἑω-
ράκατε.
8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος. Κύριε, δεῖξον ἡμῖν
τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.
9 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦτον χρόνον
μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με; Φίλιππε,
ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ, ἑώρακεν τὸν πατέρα· πῶς σὺ
λέγεις· δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;
10 Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ
ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ
* λέγω su- λέγω * ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πα-
peradditur τὴρ ἐν ἐμοὶ μένων, ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
in cod. 11 Πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ
ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐ-
* ita cod. τοῦ * πιστεύετέ μοι.
N 12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς
ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει,
καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν
πατέρα πορεύομαι.
*cod. ται. 13 Καὶ ὅ, τι ἂν αἰτῆτε * ἐν τῷ ὀνόματί
μου, τοῦτο ποιήσω· ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν
τῷ υἱῷ.
14 Ἐάν τι αἰτήσητέ με ἐν τῷ ὀνόματί μου,
τοῦτο ποιήσω.
15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς
τηρήσετε.
16 Κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον
παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν
αἰῶνα ᾖ.
17 Τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος
οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ
*2.m. γιν. γεινώσκει * ὑμεῖς γεινώσκετε αὐτὸ, ὅτι παρ'
Sic et mox. ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἐστιν.
18 Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι
πρὸς ὑαᾶς.
*2.m. μικ. 19 Ἔτι μεικρὸν *, καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι
θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ,
καὶ ὑμεῖς ζήσετε.
20 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑμεῖς γνώσεσθε ὅτι
ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀ-
γὼ ἐν ὑμῖν.
21 Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου, καὶ τηρῶν
αὐτὰς, ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγα- XIV.
πῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου,
κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ
ἐμαυτόν.
22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· NA
κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν
σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;
23 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν
τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει· καὶ ὁ
πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν
ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα.
24 Ὁ μὴ ἀγωπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ
τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε, οὐκ ἔστιν ἐμὸς,
ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός.
25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων.
26 Ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος
ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάν-
τα ἃ εἶπον ὑμῖν.
27 Ἐγὼ εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν NB
ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδω-
σιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν· μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν
ἡ καρδία, μὴ δὲ δειλιάτω.
28 Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ὑπάγω
καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχά-
ρητε ἂν, ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι
ὁ πατὴρ μείζων μου ἐστίν.
29 Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα
ὅταν γένηται, πιστεύσητε.
30 Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχε-
ται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ
ἔχει οὐδέν.
31 Ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν
πατέρα, καὶ καθὼς ἐντολὴν ἔδωκέν μοι ὁ πα-
τὴρ, οὕτως ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν. NΓ

ΚΕΦ. ΙΕ. Cap. XV.

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ, καὶ ὁ
πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν.
2 Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν,
αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαί- cod. p. 1373.
ρει αὐτὸ, ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ.
3 Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον
ὃν λελάληκα ὑμῖν.
4 Μείνατε ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν· καθὼς
τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυ-
τοῦ, ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ· οὕτως οὐδὲ
ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε.
5 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήμα-
τα· ὁ μένων ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος
φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνα-
σθε ποιεῖν οὐδὲ ἕν.
6 Ἐὰν μή τις μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω
ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη· καὶ συνάγουσιν
αὐτὰ, καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται.
7 Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ῥήματά μου
ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἂν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ
γενήσεται ὑμῖν.
8 Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα
καρπὸν πολὺν φέρητε· καὶ γένησθε ἐμοὶ μα-
θηταί.
9 Καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατὴρ, κἀγὼ ὑμᾶς
ἠγάπησα· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.
10 Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖ-
τε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τοῦ πατρὸς

XV. τὰς ἐντολὰς τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.

ΝΔ 11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾖ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.

12 Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.

13 Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδὲ εἷς ἔχει, ἵνα τὶς τὴν ψυχὴ αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

14 Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστὲ, ἐὰν ποιῆτε ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.

15 Οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν.

16 Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε, καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ, τι ἂν αἰτῆτε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν.

ΝΕ 17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

*2.m. μισ. Sic et mox. *2.m. γιν. 18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μεισεῖ *, γεινώσκετε * ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμείσηκεν.

19 Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μεισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

20 Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ· εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν.

21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με.

22 Εἰ μὴ ἦλθον, καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· * νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. * ita cod. Sic et mox.

23 Ὁ ἐμὲ μεισῶν, καὶ τὸν πατέρα μου μεισεῖ.

24 Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν, καὶ μεμεισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου.

25 Ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος· ὅτι ἐμείσησάν με δωρεάν.

Νϛ 26 Ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.

27 Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

CAP. XVI. ΚΕΦ. Ιϛ.

cod. p. 1374. 1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.

2 Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας, δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ.

3 Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ.

4 Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτῶν, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶ- XVI.
πον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην.

5 Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεις;

6 Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.

7 Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐ μὴ ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.

8 Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος, ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.

9 Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ.

10 Περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με.

11 Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

12 Ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ ΝΖ
δύνασθε βαστάζειν ἄρτι.

13 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούσει, λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

14 Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται *, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. *2.m. ληψ.

15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ, ἐμά ἐστιν· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16 Μεικρὸν *, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μεικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με· † ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. † *2.m. μικ. Sic et mox.

17 Εἶπαν οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μεικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μεικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με· καὶ ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;

18 Ἔλεγον οὖν· τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει, μεικρὸν, οὐκ οἴδαμεν † τί λαλεῖ. †

19 Ἔγνω Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, ΝΗ
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον· μεικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μεικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με;

20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.

21 Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλείψεως *, διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. *2.m. θλιψ.

22 Καὶ ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς ἀρεῖ ἀφ' ὑμῶν.

23 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἄν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου.

24 Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήμψεσθε *, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. *2.m. ληψ.

XVI. 25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἔρ-
ΝΘ χεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω
* 1. m. cum unica ρ. ὑμῖν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ * περὶ τοῦ πατρὸς ἀπαγ-
γελῶ ὑμῖν.
26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου
αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω
τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν.
27 Αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι
cod. p. 1375. ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι
ἐγὼ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξῆλθον.
28 Ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλήλυθα
εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ
πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.
29 Λέγουσιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἴδε, νῦν ἐν
* ita cod. etiam 1. m. παῤῥησίᾳ * λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδὲ μίαν
λέγεις.
30 Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ
χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πι-
στεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες.
31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἄρτι πι-
στεύετε;
32 Ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν, ἵνα
σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, κἀμὲ μόνον
ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ'
ἐμοῦ ἐστιν.
33 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰ-
*2. m. θλιψ. ρήνην ἔχητε· ἐν τῷ κόσμῳ θλείψιν * ἔχετε·
ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

Cap. XVII. ΚΕΦ. ΙΖ.

Ξ 1 Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπεν·
πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σου τὸν υἱὸν,
ἵνα ὁ υἱὸς δοξάσῃ σε.
2 Καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρ-
* cod. δώσει. κὸς, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ * αὐτοῖς
ζωὴν αἰώνιον.
3 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γεινώ-
*2. m. γιν. σκωσί * σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν, καὶ ὃν
ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.
4 Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον
τελειώσας ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω.
5 Καὶ νῦν δόξασόν με σὺ πάτερ παρὰ σε-
αυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον
εἶναι, παρὰ σοί.
6 Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώ-
ποις οὓς ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν,
κἀμοὶ αὐτοὺς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τε-
* ita cod. τηρήκαν *.
* ita cod. 7 Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα ἔδωκες *
μοι, παρὰ σοῦ εἰσιν.
8 Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκές μοι, δέδωκα
αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀλη-
θῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν
ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κό-
σμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι
σοί εἰσιν.
10 Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστιν, καὶ τὰ
σὰ ἐμά· καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς.
11 Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐ-
*cod. τὴρ. τοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ πρός σε ἔρχο-
* ita cod. μαι. Πάτερ * ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνό-
* καὶ omittitur a 2. m. ματί σου, ᾧ * δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς
καὶ * ἡμεῖς.

12 Ὅτε ἤμην * † ἐν τῷ κόσμῳ † μετ' αὐ- XVII.
τῶν, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου. * cod. ἦμεν.
ᾧ * δέδωκάς μοι καὶ ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ * ita cod.
αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας·
ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ.
13 Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα ΞΑ *
λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν * Haec nota ponebatur in cod.
ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς. v. 1. omissa Ξ,
14 Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ seu n. 60.
ὁ κόσμος ἐμείσησεν * αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν *2. m. μισ.
ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
κόσμου.
15 Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κό-
σμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πο-
νηροῦ.
16 Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν, καθὼς ἐγὼ
οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου.
17 Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν ἀληθείᾳ· ὁ λόγος ὁ
σὸς ἡ ἀλήθεια ἐστίν.
18 Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον,
κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον.
19 Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν,
ἵνα ὦσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.
20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ
καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐ-
τῶν εἰς ἐμέ.
21 Ἵνα πάντες ἓν ὦσιν, καθὼς σὺ πατὴρ
ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν
ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι σύ με ἀπέ- cod. p. 1376.
στειλας.
22 Κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδω-
κα αὐτοῖς· ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς ἓν *. * ita cod.
23 Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοὶ, ἵνα
ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν· ἵνα γεινώσκῃ * ὁ κό- *2. m. γιν.
σμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας
αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.
24 Πάτερ *, ὃ * δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου * cod. τὴρ.
εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ· ἵνα θεω- * ita cod.
ρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι
ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου, πάτερ * * cod. τὴρ.
δίκαιε.
25 Καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε
ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστει-
λας.
26 Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ
γνωρίσω· ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με, ἐν
αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

ΚΕΦ. ΙΗ. Cap. XVIII.

1 Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς ΞΒ
μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάῤῥου τῶν κε-
δρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
2 Ἤιδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐ-
τὸν, τὸν τόπον· ὅτι πολλάκις συνήχθη Ἰησοῦς
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐκεῖ.
3 Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ
ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν Φαρεισαίων ὑπηρέ-
τας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων
καὶ ὅπλων.
4 Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα
ἐπ' αὐτὸν, ἐξῆλθε καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνα ζη-
τεῖτε;
5 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰησοῦν τὸν ναζω-
ραῖον. Λέγει αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς· εἱστή-

XVIII. κει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, μετ' αὐτῶν.

6 Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσαν χαμαί.

7 Πάλιν οὖν ἐπηρώτησεν αὐτούς· τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον.

8 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν.

9 Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν· ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα.

10 Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν, εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος.

11 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ οὐ μὴ πίω αὐτό;

ΞΓ 12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χειλίαρχος * καὶ
*2.m. χιλ. οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν.

13 Καὶ ἤγαγον πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.

14 Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

15 Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ ἄλλος μαθητής· ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος γνωστὸς ἦν τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως.

ΞΔ 16 Ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω· ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὁ γνωστὸς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον.

17 Λέγει οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί.

18 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψύχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ' αὐτῶν ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος.

19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.

cod. p. 1377. 20 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς. Ἐγὼ παρρη-
*1. m. cum σίᾳ * λελάληκα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδί-
unica ρ. δαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.

21 Τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε, οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.

22 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἷς παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ,
*2. m. κριν. εἰπών· οὕτως ἀποκρείνῃ * τῷ ἀρχιερεῖ;

23 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις;

ΞΕ 24 Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

25 Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί.

26 Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, XVIII.
συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;

27 Πάλιν οὖν ἠρνήσατο Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

28 Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊά- Ξϛ
φα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλὰ φάγωσιν τὸ πάσχα.

29 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πειλᾶτος ἔξω πρὸς αὐ-
τούς, καὶ φησίν· τίνα κατηγορίαν φέρετε * *ita cod. sine
τοῦ ἀνθρώπου τούτου; κατά.

30 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακὸν ποιῶν, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.

31 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς Πειλᾶτος· λάβετε αὐ-
τὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρείνατε * *2. m. κριν.
αὐτόν. Εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα.

32 Ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπεν, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.

33 Εἰσῆλθεν οὖν πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ΞΖ
ὁ Πειλᾶτος, καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν· καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

34 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀπὸ σεαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι εἶπόν σοι περὶ ἐμοῦ;

35 Ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;

36 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπη-
ρέται οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἄν *, ἵνα μὴ παρα- * ἂν superpo-
δοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ nitur in cod.
οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν.

37 Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι· ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς.

38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπών, πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδὲ μίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.

39 Ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ἀπο-
λύσω ὑμῖν * τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ἀπολύσω * ita cod.
ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; sine ἐν.

40 Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

ΚΕΦ. ΙΘ. CAP. XIX.

1 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτος τὸν Ἰη- ΞΗ
σοῦν, καὶ ἐμαστείγωσεν *. *2. m. τιγ.

2 Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν.

3 Καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα.

4 Καὶ ἐξῆλθε πάλιν ἔξω ὁ Πειλᾶτος, καὶ cod. p. 1378.
λέγει αὐτοῖς· ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι οὐδὲ μίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ.

XIX. 5 Ἐξῆλθεν οὖν Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν
ἀκάνθινον στέφανον, καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμά-
τιον, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἰδοὺ ἄνθρωπος.

6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
ὑπηρέται, ἐκραύγασαν, λέγοντες· σταύρωσον,
σταύρωσον· λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· λάβετε
αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ
εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.

7 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νό-
μον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει ἀπο-
θανεῖν, ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν.

8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πειλᾶτος τοῦτον τὸν
λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη.

9 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν,
καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.

10 Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· ἐμοὶ οὐ
λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί
σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε;

11 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· οὐκ εἶχες ἐξου-
σίαν κατ' ἐμοῦ οὐδὲ μίαν, εἰ μὴ ἦν δεδομένον
σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδούς με σοὶ μεί-
ζονα ἁμαρτίαν ἔχει.

12 Ἐκ τούτου ὁ Πειλᾶτος ἐζήτει ἀπολῦ-
σαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραύγασαν, λέγον-
τες· ἂν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ
Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν, ἀντι-
λέγει τῷ Καίσαρι.

13 Ὁ οὖν Πειλᾶτος ἀκούσας τῶν λόγων
τούτων, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθι-
σεν ἐπὶ βήματος, εἰς τόπον λεγόμενον λιθό-
στρωτον, ἑβραϊστὶ δὲ γαββαθᾶ.

14 Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν
ὡς ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βα-
σιλεὺς ὑμῶν.

15 Ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι· ἆρον, ἆρον,
σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος·
τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ
ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.

ΞΘ 16 Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα
σταυρωθῇ· παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν, † καὶ
ἀπήγαγον. †

17 Καὶ βαστάζων αὐτῷ τὸν σταυρὸν ἐξῆλ-
*cod. ὅ. θεν εἰς τὸν λεγόμενον κρανίου τόπον, ὃς * λέ-
*1.m. τε. γεται * ἑβραϊστὶ Γολγόθ.

18 Ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐ-
τοῦ ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον
δὲ τὸν Ἰησοῦν.

19 Ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτος, καὶ
ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον·
Ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

20 Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν
τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πό-
λεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γε-
γραμμένον ἑβραϊστί, ῥωμαϊστί, ἑλληνιστί.

21 Ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς
τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων εἰμί.

22 Ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· ὃ γέγραφα, γέ-
γραφα.

Ο 23 Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν
Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίη-
σαν τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος,
καὶ τὸν χιτῶνα· ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄῤῥαφος, ἐκ XIX.
τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου.

24 Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν
αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται·
ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· “ διεμερίσαντο τὰ ἱμά-
„ τιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
„ ἔβαλον κλῆρον. „ Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ΟΑ
ταῦτα ἐποίησαν.

25 Εἱστήκεισαν * δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ *1.m. ἱστηκ.
Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μη- cod. p. 1379.
τρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία
ἡ Μαγδαληνή.

26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν
μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μη-
τρί· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου.

27 Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου·
καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς
αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.

28 Μετὰ τοῦτο Ἰησοῦς εἰδὼς ὅτι ἤδη πάντα
τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ.

29 Σκεῦος ἔκειτο ὄξους μεστόν· σπόγγον
οὖν μεστὸν τοῦ ὄξους ὑσσώπῳ περιθέντες,
προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.

30 Ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος Ἰησοῦς, εἶπεν·
τετέλεσται· καὶ κλείνας * τὴν κεφαλήν, παρ- * 2. m.
έδωκεν τὸ πνεῦμα. κλίνας.

31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ΟΒ
ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν
τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου
τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα
κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν.

32 Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν
πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου
τοῦ συνσταυρωθέντος * αὐτῷ. * 2. m.
συστ.

33 Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ἤδη
αὐτὸν τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη.

34 Ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ
τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθεν εὐθὺς αἷμα
καὶ ὕδωρ.

35 Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀλη-
θινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία· καὶ ἐκεῖνος οἶ-
δεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα ὑμεῖς πιστεύητε.

36 Ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πλη-
ρωθῇ· “ ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. „

37 Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· “ ὄψον-
„ ται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. „

38 Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον ΟΓ
Ἰωσὴφ ἀπὸ Ἀρειμαθαίας *, ὢν μαθητὴς Ἰη- *2.m. Ἀριμ.
σοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰου-
δαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέ-
τρεψεν ὁ Πειλᾶτος· ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ
σῶμα αὐτοῦ.

39 Ἦλθεν δὲ καὶ Νεικόδημος *, ὁ ἐλθὼν *2.m. Νικ.
πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων ἕλιγμα
σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λείτρας * ἑκατόν. *2.m. λιτ.

40 Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ
ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων,
καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.

41 Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆ-
πος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ
οὐδέπω οὐδεὶς ἦν τεθειμένος.

42 Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰου-
δαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν
Ἰησοῦν.

Cap. XX.

ΚΕΦ. Κ.

ΟΔ 1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγ-
δαληνὴ ἔρχεται πρωῒ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς
τὸ μνημεῖον· καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ
τοῦ μνημείου.
2 Τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέ-
τρον, καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει
ὁ Ἰησοῦς· καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν Κύριον
ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθη-
καν αὐτόν.
3 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μα-
θητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.
4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ, καὶ ὁ ἄλλος
*2.m. χι. μαθητὴς προέδραμεν τάχειον * τοῦ Πέτρου,
καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον.
5 Καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθό-
νια· οὐ μέντοι εἰσῆλθεν.
6 Ἔρχεται οὖν καὶ Σίμων Πέτρος ἀκολου-
θῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ
θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα.
7 Καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ
χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον.
8 Τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς
cod. p. 1380. ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν,
καὶ ἐπίστευσεν.
9 Οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.
10 Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς αὐτοὺς οἱ μα-
θηταί.
ΟΕ 11 Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ
ἔξω κλαίουσα· ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς
τὸ μνημεῖον.
12 Καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς
καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα
πρὸς τοῖς ποσὶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ.
13 Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί
κλαίεις; καὶ λέγει αὐτοῖς· ὅτι ἦραν τὸν κύριόν
μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.
14 Ταῦτα εἰποῦσα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω,
καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα· καὶ οὐκ ᾔδει
ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν.
15 Λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις;
τίνα ζητεῖς; ἐκείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός
ἐστιν, λέγει αὐτῷ. Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας
αὐτὸν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν· κἀγὼ αὐ-
τὸν ἀρῶ.
16 Λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς, Μαριάμ· στραφεῖ-
σα ἐκείνη λέγει αὐτῷ ἑβραϊστί· ῥαββουνεὶ, ὃ
λέγεται, διδάσκαλε.
17 Λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· μὴ ἅπτου μου· οὔ-
πω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα· πορεύου
δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς·
ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα
ὑμῶν, καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν.
18 Ἔρχεται Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ, ἀγγέλ-
λουσα τοῖς μαθηταῖς, ὅτι ἑώρακα τὸν Κύριον,
καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.
ΟϚ 19 Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ
μιᾷ σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων,
ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰου-
δαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέ-
σον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.
20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξε καὶ τὰς χεῖ- XX.
ρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. Ἐχάρησαν οὖν
οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.
21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· εἰ-
ρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατὴρ,
κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς.
22 Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησε, καὶ λέγει
αὐτοῖς· λάβετε πνεῦμα ἅγιον.
23 Ἄν τινος ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίεν-
ται * αὐτοῖς· ἄν τινος κρατῆτε, κεκράτηνται. * I. m. ἀφείονται.
24 Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγό-
μενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ΟΖ
Ἰησοῦς.
25 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑω-
ράκαμεν * τὸν Κύριον· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν * I. m. ἑορ.
μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν Sed infra ἑωρ.
ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύ-
πον τῶν ἥλων, καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς
τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.
26 Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω ΟΗ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρ-
χεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ
ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν.
27 Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυ-
λόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου καὶ
φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευ-
ράν μου· καὶ μὴ γείνου * ἄπιστος, ἀλλὰ πι- *2. m. γιν.
στός.
28 Ἀπεκρίθη Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ
κύριός μου καὶ ὁ θεός μου.
29 Λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με,
πεπίστευκας· μακάριοι, οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ
πιστεύσαντες.
30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίη-
σεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ
ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
31 Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύητε,
ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ,
καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνό-
ματι αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΚΑ.

Cap. XXI.

1 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ΟΘ
Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς
Τιβεριάδος· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως.
2 Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ cod. p. 1381.
λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κα-
νᾶ τῆς Γαλειλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ
ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.
3 Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω ἁλι-
εύειν. Λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν
σοί· ἐξῆλθον, καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ
ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.
4 Πρωΐας δὲ ἤδη γεινομένης * ἔστη Ἰησοῦς *2. m. γιν.
εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθη-
ταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν.
5 Λέγει οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς· παιδία, μή τι
προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· οὔ.
6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ
μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε·
ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκῦσαι ἴσχυον
ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.
7 Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα
ὁ Ἰησοῦς, τῷ Πέτρῳ· ὁ Κύριός ἐστιν. Σίμων
οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν, τὸν

XXI. ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν.

8 Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλὰ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.

9 Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην, καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον.

10 Λέγει αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν.

11 Ἀνέβη οὖν Σίμων Πέτρος, καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον εἰς τὴν γῆν, μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.

12 Λέγει αὐτοῖς Ἰησοῦς· δεῦτε, ἀριστήσατε. Οὐδεὶς ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν, σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριος ἐστίν.

13 Ἔρχεται Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως.

14 Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

Π 15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι
* ita cod. Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωάνου *, ἀγαπᾷς με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου.

16 Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάνου, ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ· ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· ποίμαινε τὰ προβάτιά μου.

17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωάνου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· φιλεῖς με; καὶ εἶπεν· Κύριε, πάντα XXI.
σὺ οἶδας· σὺ γεινώσκεις * ὅτι φιλῶ σε. Λέγει *2. m. γιν.
αὐτῷ Ἰησοῦς· βόσκε τὰ προβάτιά μου.

18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτόν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος ζώσει σε, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.

19 Τοῦτο δὲ εἶπεν, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπών, λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.

20 Ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε;

21 Τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος, λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, οὗτος δὲ τί;

22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σύ μοι ἀκολούθει.

23 Ἐξῆλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· οὐκ εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει· ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;

24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ καὶ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ ὁ γράψας ταῦτα· καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν.

25 Ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἃ ἐποίησεν cod. p. 1382.
ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδ' αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρήσειν τὰ γραφόμενα βιβλία.

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΗΝ.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

A (*) 1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ
α πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν,

2 Ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξελέξατο,
*2. m. ληφθ. ἀνελήμφθη *.

3 Οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτόν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι'
*2. m. τεσσαρ. ἡμερῶν τεσσεράκοντα * ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ.

4 Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περι-
*1. m. λειαν. μένειν τὴν ἐπαγγελίαν * τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μου.

5 Ὅτι Ἰωάνης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

6 Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες, ἠρώτων αὐτόν, λέγοντες· κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ;

7 Εἶπεν οὖν * πρὸς αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστιν I.
γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο * οὖν superadditur in cod.
ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ.

8 Ἀλλὰ λήμψεσθε * δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ *2. m. ληψ.
ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ μου μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

9 Καὶ ταῦτα εἰπών, αὐτῶν βλεπόντων ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

10 Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθήσεσι λευκαῖς.

11 Οἳ καὶ εἶπαν· ἄνδρες Γαλειλαῖοι, τί ἑστήκατε βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ
Ἰησοῦς ὁ ἀναλημφθεὶς * ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐ- *2. m. ληφ.
ρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

12 Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν.

(*) In hoc actuum Apostolorum libro duplex genus sectionum in codice fit; unum maius et vetustius; alterum contractius et recentius. Nos prius illud litteris capitalibus, alterum minoribus in editione nostra exprimimus.

I. 13 Καὶ ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ ὑπερῷον, ἀνέβησαν οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ τε Πέτρος, καὶ Ἰωάνης, καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος, καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος, καὶ Μαθθαῖος *, Ἰάκωβος Ἀλφαίου, καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου.

14 Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ, σὺν γυναιξὶν, καὶ Μαριὰμ τῇ μητρὶ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

cod. p. 1383. B β 15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσι.

16 Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ἣν προεῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυεὶδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν Ἰησοῦν.

* I. m. ἡμεῖν. 17 Ὅτι κατηριθμημένος ἦν ἐν ἡμῖν *, καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης.

18 Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας· καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησεν μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ.

19 Καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ * διαλέκτῳ αὐτῶν, ἀκελδαμὰχ, τουτέστιν χωρίον αἵματος.

* ἰδίᾳ superadditur in cod.

20 Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· " γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λαβέτω ἕτερος. "

21 Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ, ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς,

22 Ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάνου * ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη * ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ σὺν ἡμῖν γενέσθαι ἕνα τούτων.

* 2. m. Ἰωάννου. *2. m. ληφ.

23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Μαθθίαν *.

*2. m. Ματθ. Sic et infra.

24 Καὶ προσευξάμενοι εἶπαν· σὺ κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα.

25 Λαβεῖν τὸν τόπον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἀφ' ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον.

26 Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτοῖς, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Μαθθίαν *, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

*2. m. Ματθ.

CAP. II. Γ

ΚΕΦ. Β.

1 Καὶ ἐν τῷ συνπληροῦσθαι * τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς, ἦσαν πάντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.

*2. m. συμπ.

2 Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι.

3 Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς, καὶ ἐκάθισεν ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν.

4 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς.

γ 5 Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. II.

6 Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη· ὅτι ἤκουσεν εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν.

7 Ἐξίσταντο δὲ καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες· οὐχὶ ἰδοὺ ἅπαντες * οὗτοι εἰσὶν οἱ λαλοῦντες Γαλειλαῖοι;

* prius ἅ superponitur.

8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν;

9 Πάρθοι, καὶ Μῆδοι, καὶ Αἰλαμεῖται *, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε, καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον, καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε, καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον,

*2. m. μιτ.

10 Καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε, καὶ προσήλυτοι,

11 Κρῆτες, καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ.

12 Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηποροῦντο, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί θέλει τοῦτο εἶναι;

13 Ἕτεροι δὲ διαχλευάζοντες ἔλεγον· ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν.

14 Σταθεὶς δὲ ὁ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς· ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ πάντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. δ cod. p. 1384.

15 Οὐ γὰρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας.

16 Ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ.

17 " Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα, λέγει ὁ θεὸς, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται.

18 " Καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν.

19 " Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμείδα * καπνοῦ.

*2. m. μιδ.

20 " Ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἐλθεῖν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.

21 " Καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἐὰν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται. "

22 Ἄνδρες ἰσραηλεῖται *, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον, ἄνδρα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς αὐτοὶ οἴδατε. ε

*2. m. λιτ.

23 Τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον διὰ χειρὸς ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλατε.

24 Ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησε, λύσας τὰς ὠδείνας * τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ.

*2. m. διν.

II. 25 Δαυεὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· “ προωρώ-
* 1. m. „ μην * τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός,
προορ. „ ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστὶν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
26 „ Διὰ τοῦτο ηὐφράνθη μου ἡ καρδία,
„ καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ
„ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι,
*2. m. ἐγκ. 27 „ Ὅτι οὐκ ἐνκαταλείψεις * τὴν ψυχήν
„ μου εἰς ἅδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου
„ ἰδεῖν διαφθοράν.
28 „ Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις
„ με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου. „
ς 29 Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρ-
ρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δα-
υεὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ
μνῆμα αὐτοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας
ταύτης.
30 Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι
ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς, ἐκ καρποῦ τῆς
ὀσφύος αὐτοῦ καθίσαι ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ.
31 Προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως
*2. m. ἐγκ. τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὔτε ἐνκατελείφθη * εἰς
ἅδην, οὐδὲ ἡ σάρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.
32 Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεὸς,
οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες.
33 Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς, τήν τε
ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου λαβὼν
παρὰ τοῦ πατρὸς, ἐξέχεεν τοῦτο ὃ ὑμεῖς καὶ
βλέπετε καὶ ἀκούετε.
34 Οὐ γὰρ Δαυεὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρα-
* ὁ superad- νούς· λέγει δὲ αὐτός· “ εἶπεν ὁ * κύριος τῷ κυ-
ditur in cod. „ ρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
35 „ Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό-
„ διον τῶν ποδῶν σου. „
*2. m. γιν. 36 Ἀσφαλῶς οὖν γεινωσκέτω * πᾶς οἶκος
Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν
ἐποίησεν ὁ θεὸς τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς
ἐσταυρώσατε.
37 Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τὴν καρ-
δίαν, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοι-
ποὺς ἀποστόλους· τί ποιήσωμεν, ἄνδρες ἀδελ-
φοί;
38 Πέτρος δὲ πρὸς αὐτούς· μετανοήσατε,
καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐν τῷ ὀνόματι
cod. p. 1385. Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν·
*2. m. ληφ. καὶ λήμψεσθε * τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος.
39 Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς
τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακρὰν, ὅσους
ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.
40 Ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρα-
το, καὶ παρεκάλει αὐτοὺς, λέγων· σώθητε ἀπὸ
τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης,
41 Οἱ μὲν οὖν ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐ-
τοῦ, ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν ἐν τῇ
* 2. m. τρισχιλ. ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχείλιαι *.
42 Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ
ζ τῶν ἀποστόλων, καὶ τῇ κοινωνίᾳ τῇ κλάσει τοῦ
ἄρτου, καὶ ταῖς προσευχαῖς.
*2. m. γιν. 43 Ἐγείνετο * δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος· πολ-
Sic et mox. λὰ δὲ τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων
ἐγείνετο
44 Πάντες δὲ οἱ πιστεύσαντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ
εἶχον ἅπαντα κοινά.
45 Καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπί-
πρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν, καθότι II.
ἄν τις χρείαν εἶχεν.
46 Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμο-
θυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρ-
τον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ
ἀφελότητι καρδίας.
47 Αἰνοῦντες τὸν θεὸν, καὶ ἔχοντες χάριν
πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει
τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ αὐτό.

ΚΕΦ. Γ. Cap. III.

1 Πέτρος δὲ καὶ Ἰωάνης ἀνέβαινον εἰς τὸ Δ
ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. η
2 Καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς
αὐτοῦ ὑπάρχων, ἐβαστάζετο· ὃν ἐτίθουν καθ'
ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγο-
μένην ὡραίαν, τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ
τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν.
3 Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάνην μέλλοντας
εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην λα-
βεῖν.
4 Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ
Ἰωάννῃ *, εἶπεν· βλέψον εἰς ἡμᾶς. * ita heic cod. cum duplici N.
5 Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τί παρ'
αὐτῶν λαβεῖν.
6 Εἶπεν δὲ Πέτρος· ἀργύριον καὶ χρυσίον
οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι·
ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ναζωραίου
περιπάτει.
7 Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγει-
ρεν αὐτόν· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αἱ
βάσεις αὐτοῦ καὶ τὰ σφύρα.
8 Καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιεπάτει·
καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν, περι-
πατῶν καὶ ἁλλόμενος, καὶ αἰνῶν τὸν θεόν.
9 Καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν περιπατοῦν-
τα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν.
10 Ἐπεγείνωσκον * δὲ αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ *2. m. γιν.
πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ
πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ
ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.
11 Κρατοῦντος δὲ αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ τὸν
Ἰωάνην, συνέδραμεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς
ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος *, ἔκ- * ita cod. modo
θαμβοι. ωνος, modo
12 Ἰδὼν δὲ ὁ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν ωντος.
λαόν· ἄνδρες ἰσραηλεῖται *, τί θαυμάζετε ἐπὶ *1. m. ἰστρ.
τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ δυνάμει
ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν.
13 Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰα-
κὼβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἐδόξασεν τὸν
παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώ-
κατε, καὶ ἠρνήσασθε κατὰ πρόσωπον Πειλά-
του, κρείναντος * ἐκείνου ἀπολύειν. *2. m. κριν.
14 Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνή-
σασθε, καὶ ἠτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆ-
ναι ὑμῖν.
15 Τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, cod. p. 1386.
ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρ-
τυρες ἐσμέν.
16 Καὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,
τοῦτον, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστερέωσεν τὸ
ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδω-
κεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάν-
των ὑμῶν.

III. 17 Καὶ νῦν, ἀδελφοὶ, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγ-
νοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν.
18 Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στό-
ματος πάντων τῶν προφητῶν, παθεῖν τὸν Χρι-
στὸν αὐτοῦ, ἐπλήρωσεν οὕτως.
19 Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε,
πρὸς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας·
ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσ-
ώπου τοῦ κυρίου,
20 Καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον
ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν,
21 Ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρό-
νων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ
* τῶν est in marg. a I. m. θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν * ἀπ' αἰῶ-
νος αὐτοῦ προφητῶν.
22 Μωϋσῆς μὲν εἶπεν· " ὅτι προφήτην ὑμῖν
„ ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν
„ ὑμῶν, ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάν-
„ τα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.
23 „ Ἔσται δὲ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἂν μὴ
„ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολεθρευθή-
* 2. m. ἐξολοθ. „ σεται * ἐκ τοῦ λαοῦ. „
24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σα-
μουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν καὶ
κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας.
25 Ὑμεῖς ἐστὲ οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ
τῆς διαθήκης ἧς ὁ θεὸς διέθετο πρὸς τοὺς
πατέρας ὑμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ· " καὶ ἐν
„ τῷ σπέρματί σου εὐλογηθήσονται πᾶσαι αἱ
„ πατριαὶ τῆς γῆς. „
26 Ὑμῖν πρῶτον ἀναστήσας ὁ θεὸς τὸν παῖ-
δα αὐτοῦ, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς,
ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν.

CAP. IV.

ΚΕΦ. Δ.

9 1 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν,
ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ὁ στρα-
τηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι.
2 Διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς
τὸν λαὸν, καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν.
3 Καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ
ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ
ἑσπέρα ἤδη.
4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπί-
στευσαν· καὶ ἐγενήθη ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν
*2.m. χιλ. ὡσεὶ χειλιάδες * πέντε.
5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι
αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους
καὶ τοὺς γραμματεῖς ἐν Ἱερουσαλήμ.
6 Καὶ Ἄννας ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ Καϊάφας,
* ita cod. cum duplici N. Sic et infra. καὶ Ἰωάννης *, καὶ Ἀλέξανδρος, καὶ ὅσοι ἦσαν
ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ.
7 Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ, ἐπυν-
θάνοντο· ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι
ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς;
8 Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου
εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ
πρεσβύτεροι,
*2.m. κριν. 9 Εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρεινόμεθα * ἐπὶ
εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος
σέσωσται.
10 Γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ
*1. m. Ἰστρ. λαῷ Ἰσραὴλ *, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ τοῦ ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε,
ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος IV.
παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.
11 Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ'
ὑμῶν τῶν οἰκοδόμων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν
γωνίας.
12 Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτη-
ρία· οὐδὲ γάρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐ-
ρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ
σωθῆναι ὑμᾶς.
13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παῤῥη- ι
σίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄν- cod. p. 1387.
θρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύ-
μαζον, ἐπεγείνωσκόν * τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ *2. m. γιν.
Ἰησοῦ ἦσαν.
14 Τόν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς
ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον *, οὐδὲν εἶχον * 1. m. τεθαρ.
ἀντειπεῖν.
15 Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνε-
δρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους.
16 Λέγοντες· τί ποιήσωμεν τοῖς ἀνθρώποις
τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγο-
νεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερου-
σαλὴμ φανερὸν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνεῖσθαι.
17 Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς
τὸν λαὸν, ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων.
18 Καὶ καλέσαντες αὐτοὺς, παρήγγειλαν
καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μὴ δὲ διδάσκειν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τοῦ * Ἰησοῦ. * τοῦ superadditur in cod.
19 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέν-
τες εἶπαν πρὸς αὐτούς· εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώ-
πιον τοῦ θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ
θεοῦ, κρείνατε *. *2. m. κριν.
20 Οὐ δυνάμεθα * γὰρ ἡμεῖς, ἃ οἴδαμεν * * ita cod. * alia m.
καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. εἴδομεν.
21 Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐ-
τοὺς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσωσιν * * 2. m.
αὐτοὺς, διὰ τὸν λαόν· ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν κολάσωνται.
θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι.
22 Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσεράκοντα * * 2. m.
ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν γεγόνει * τὸ σημεῖον τοῦτο τεσσαρ. * ita cod.
τῆς ἰάσεως.
23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, ια
καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν.
24 Οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὁμοθυμαδὸν ἦραν
φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν, καὶ εἶπαν· δέσποτα, σὺ
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν
θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.
25 Ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν * διὰ πνεύματος * Sic se habet
ἁγίου στόματος Δαυεὶδ παιδός σου εἰπών· " ἵνα syntaxis in cod.
„ τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;
26 „ Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ
„ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ
„ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. „
27 Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν,
ὃν ἔχρεισας *, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πει- *2. m. χρισ.
λᾶτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραήλ.
28 Ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλὴ
προώρισεν γενέσθαι.
29 Καὶ τὰ νῦν κύριε ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς
αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παῤῥη-
σίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,

IV. 30 Ἐν τῷ τὴν χεῖρα ἐκτείνειν σε εἰς ἴα-
*2. m. γιν. σιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γείνεσθαι * διὰ
τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.
31 Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος
ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι· καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαν-
τες τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἐλάλουν τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ μετὰ παῤῥησίας.
Ε 32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν
ιβ καρδία καὶ ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν
*2. m. γεν. ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγον * ἴδιον εἶναι, ἀλλ'
ἦν αὐτοῖς πάντα κοινά.
33 Καὶ δυνάμει μεγάλῃ ἀπεδίδουν τὸ μαρ-
τύριον οἱ ἀπόστολοι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ τῆς
ἀναστάσεως, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας
αὐτούς.
34 Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής ἦν τις ἐν αὐτοῖς· ὅσοι
γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πω-
*2. m. τιμ. λοῦντες ἔφερον τὰς τειμὰς * τῶν πιπρασκο-
μένων,
35 Καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀπο-
* I. m. διεδίδετο. στόλων· διεδίδοτο * δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις
χρείαν εἶχεν.
36 Ἰωσὴφ δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ
τῶν ἀποστόλων, ὅ ἐστιν ἑρμηνευόμενον, υἱὸς
παρακλήσεως, λευείτης, κύπριος τῷ γένει,
37 Ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγ-
cod. p. 1388. κεν τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας
τῶν ἀποστόλων.

CAP. V. ΚΕΦ. Ε.

ιγ 1 Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν Σαπ-
φείρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτῆμα.
*ita I. m. τιμ. Sic et mox. 2 Καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς *, συνει-
* ita cod. δυίης * καὶ τῆς γυναικός· καὶ ἐνέγκας μέρος
τι, παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν.
3 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Ἀνανία, διὰ τί ἐπλή-
ρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί
σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ
τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;
4 Οὐχὶ μένον, σοὶ ἔμενεν, καὶ πραθὲν ἐν
τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ
καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀν-
θρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ.
5 Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τού-
τους, πεσὼν ἐξέψυξεν· καὶ ἐγένετο φόβος μέ-
γας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας.
6 Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν
αὐτὸν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν.
7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα, καὶ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν.
8 Ἀπεκρίθη δὲ πρὸς αὐτὴν Πέτρος· εἰπέ
μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ
εἶπεν· ναὶ, τοσούτου.
9 Ὁ δὲ Πέτρος πρὸς αὐτήν· τί ὅτι συνεφω-
νήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; ἰδοὺ οἱ
πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ
θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν σε.
10 Ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα πρὸς τοὺς πόδας
αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεα-
νίσκοι, εὗρον αὐτὴν νεκρὰν, καὶ ἐξενέγκαντες
ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς.
11 Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν
ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας
ς ταῦτα.
ιδ 12 Διά τε τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγεί-
νετο * σημεῖα καὶ τέρατα πολλὰ ἐν τῷ λαῷ· V. *2. m. γιν.
καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν πάντες ἐν τῇ στοᾷ Σο-
λομῶνος.
13 Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι
αὐτοῖς· ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός.
14 Μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ
κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν.
15 Ὥστε καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐκφέρειν
τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ κλιναρίων καὶ
κραβάττων *, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ * 2. m. κραββάτων.
σκιὰ ἐπισκιάσει * τινὶ αὐτῶν. * ita cod. non ση.
16 Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ
πόλεων Ἱερουσαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ
ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· οἵ τι-
νες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.
17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ
σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων,
ἐπλήσθησαν ζήλου *. * I. m. ζήλους.
18 Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ἀπο-
στόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δη-
μοσίᾳ.
19 Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ νυκτὸς ἤνοιξε
τὰς θύρας τῆς φυλακῆς· ἐξαγαγών δὲ αὐτοὺς,
εἶπεν.
20 Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν
τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς
ταύτης.
21 Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον
εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος * ιε
δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν * I. m. videtur μενοι.
τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμω-
τήριον, ἀχθῆναι αὐτούς.
22 Οἱ δὲ παραγενόμενοι ὑπηρέται οὐχ εὗ-
ρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες δὲ
ἀπήγγειλαν.
23 Λέγοντες, ὅτι τὸ δεσμωτήριον εὕρομεν
κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύ-
λακας ἑστῶτας ἐπὶ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δὲ,
ἔσω οὐδένα εὕρομεν.
24 Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ
τε στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διη- cod. p. 1389.
πόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο.
25 Παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐ-
τοῖς, ὅτι ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυ-
λακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες, καὶ διδάσκον-
τες τὸν λαόν.
26 Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς
ὑπηρέταις, ἦγεν αὐτοὺς, οὐ μετὰ βίας· ἐφο-
βοῦντο γὰρ τὸν λαὸν, μὴ λιθασθῶσιν.
27 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ
συνεδρίῳ· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεύς.
28 Λέγων· παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν
μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ· καὶ ἰδοὺ,
πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς
ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ
αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου.
29 Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστο-
λοι, εἶπαν· πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀν-
θρώποις.
30 Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰη-
σοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ
ξύλου.
31 Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα

V. ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι μετάνοιαν
τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
32 Καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ μάρτυρες τῶν ῥη-
μάτων τούτων· καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔδωκεν
ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.
*2.m. πρι. 33 Οἱ δὲ, ἀκούσαντες διεπρείοντο *, καὶ
ἐβούλοντο ἀνελεῖν αὐτούς.
ις 34 Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ φαρει-
σαῖος, ὀνόματι Γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκαλος,
τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ
τοὺς ἀνθρώπους ποιῆσαι.
35 Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἰσραηλεῖ-
ται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις
τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν.
36 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη
Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν, ᾧ προσεκλί-
θη ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς τετρακοσίων· ὃς ἀνη-
ρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διελύ-
θησαν, καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.
37 Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ γαλει-
λαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ
ἀπέστησε λαὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλε-
το, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διεσκορ-
πίσθησαν.
* τὰ superad- 38 Καὶ τὰ * νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ
ditur in cod. τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἄφετε αὐτούς· ὅτι
ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον
τοῦτο, καταλυθήσεται.
39 Εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστιν, οὐ δυνήσεσθε κα-
ταλῦσαι αὐτούς, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρε-
θῆτε.
40 Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσά-
μενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες παρήγγει-
λαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ
ἀπέλυσαν.
41 Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ
προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι κατηξιώθησαν
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος † τοῦ Ἰησοῦ † ἀτιμα-
σθῆναι.
42 Πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ'
οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελι-
ζόμενοι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

CAP. VI. ΚΕΦ. ς.

Z 1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόν-
ιζ των τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλ-
ληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεω-
ροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆ-
ραι αὐτῶν.
2 Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆ-
θος τῶν μαθητῶν, εἶπαν· οὐκ ἀρεστόν ἐστιν
ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, δια-
κονεῖν τραπέζαις.
3 Ἐπισκεψώμεθα δὲ, ἀδελφοὶ, ἄνδρας ἐξ
ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις πνεύμα-
τος καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς
χρείας ταύτης.
4 Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ
τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.
5 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ
cod. p. 1390. πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλή-
ρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιπ-
*2.m. ωρα. πον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα *, καὶ Τεί-
*2.m. Τιμ. μωνα *, καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον προσή-
λυτον ἀντιοχέα.
6 Οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· καὶ VI.
προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν, καὶ ἐπλη-
θύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσα-
λὴμ σφόδρα· πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπή-
κουον τῇ πίστει.
8 Στέφανος δὲ πλήρης χάριτος καὶ δυνά-
μεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν
τῷ λαῷ.
9 Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγω- ιη
γῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων,
καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ
Ἀσίας, συνζητοῦντες * τῷ Στεφάνῳ. *2.m. συζ.
10 Καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ
καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει.
11 Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας, ὅτι
ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφη-
μα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν θεόν.
12 Συνεκείνησάν * τε τὸν λαὸν, καὶ τοὺς *2.m. κιν.
πρεσβυτέρους, καὶ τοὺς γραμματεῖς· καὶ ἐπι-
στάντες συνήρπασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ
συνέδριον.
13 Ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς, λέγον-
τας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται λαλῶν ῥή-
ματα κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου τούτου καὶ
τοῦ νόμου.
14 Ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰη-
σοῦς ὁ ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον
τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν
Μωϋσῆς.
15 Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν πάντες οἱ
καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσω-
πον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

ΚΕΦ. Ζ. CAP. VII.

1 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, εἰ ταῦτα οὕτως
ἔχει;
2 Ὁ δὲ ἔφη. Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες,
ἀκούσατε· ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ
ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν
ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν.
3 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· " ἔξελθε ἐκ τῆς
„ γῆς σου καὶ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο
„ εἰς τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. „
4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκη-
σεν ἐν Χαρράν· κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν
γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε.
5 Καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐ-
τῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι
αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματι
αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου.
6 Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός· " ὅτι ἔσται
„ τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ,
„ καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ, καὶ κακώσουσιν ἔτη
„ τετρακόσια.
7 „ Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἂν δουλεύσωσιν, κρινῶ
„ ἐγὼ, ὁ θεὸς εἶπεν· „ καὶ μετὰ ταῦτα ἐξε-
λεύσονται, καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ
τούτῳ.
8 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς·
καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ, καὶ περιέτε-
μεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ Ἰσαὰκ τὸν
Ἰακὼβ, καὶ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.
9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες, τὸν Ἰω-

VII. σὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς
μετ' αὐτοῦ.
*2. m. ἐξελ. 10 Καὶ ἐξείλατο * αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλί-
*2. m. θλιψ. ψεων * αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σο-
Sic et mox. φίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ
κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ
*1. m. τοῦτον ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ *.
pro αὐτοῦ. 11 Ἦλθεν δὲ λειμὸς * ἐφ' ὅλην τὴν Αἴγυ-
ιθ πτον καὶ Χαναάν, καὶ θλεῖψις μεγάλη· καὶ
cod. p. 1391. οὐχ ηὔρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.
*2. m. λιμ. 12 Ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα σειτία * εἰς
*2. m. σιτ. Αἴγυπτον, ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν
πρῶτον.
13 Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐγνωρίσθη Ἰωσὴφ
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ
Φαραὼ τὸ γένος Ἰωσήφ.
14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο
Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν συγ-
γένειαν, ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε.
15 Κατέβη δὲ Ἰακώβ· καὶ ἐτελεύτησεν αὐ-
τὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.
16 Καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ, καὶ ἐτέ-
θησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τι-
μῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὼρ ἐν Συχέμ.
17 Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγ-
γελίας ἧς ὡμολόγησεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ,
ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ.
*2. m. ἄχρις. 18 Ἄχρι * οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ἐπ'
Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.
19 Οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν,
ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας, τοῦ ποιεῖν τὰ βρέφη
ἔκθετα αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.
20 Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωϋσῆς, καὶ ἦν
ἀστεῖος τῷ θεῷ, ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός.
21 Ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ, ἀνείλατο αὐτὸν
ἡ θυγάτηρ Φαραώ, καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυ-
τῇ υἱόν.
22 Καὶ ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰ-
γυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις
αὐτοῦ.
23 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσερακονταε-
*2. m. τεσσαρ. τὴς * χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ
Sic et infra. ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, υἱοὺς
Ἰσραήλ.
24 Καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο,
καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πα-
τάξας τὸν αἰγύπτιον.
25 Ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφούς, ὅτι
ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν σωτηρίαν αὐ-
τοῖς· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν.
26 Τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μα-
χομένοις, καὶ συνήλλασσεν αὐτοὺς εἰς εἰρή-
νην, εἰπών· ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε· ἵνα τί ἀδι-
κεῖτε ἀλλήλους;
27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον, ἀπώσατο αὐ-
τόν, εἰπών· " τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ
„ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν;
28 „ Μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον
*1. m. „ ἀνεῖλες χθὲς * τὸν αἰγύπτιον; „
ἐχθές. 29 Ἔφυγεν δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ,
καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέν-
νησεν υἱοὺς δύο.
30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσεράκοντα,
ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ * ἄγ- VII.
γελος ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. *1. m. Σει. sed
31 Ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδών, ἐθαύμασεν τὸ ὅρα- infra Σι.
μα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι, ἐγέ-
νετο φωνὴ κυρίου.
32 " Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς
„ Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ. Ἔντρο-
„ μος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κα-
„ τανοῆσαι.
33 „ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος· λῦσον τὸ ὑπό-
„ δημά σου τῶν ποδῶν· ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ ἕστη-
„ κας, γῆ ἁγία ἐστίν.
34 „ Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου
„ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτοῦ
„ ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ
„ νῦν δεῦρο, ἀποστείλω σε εἰς Αἴγυπτον. „
35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο, εἰ- κ
πόντες· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικα-
στήν; τοῦτον ὁ θεὸς καὶ ἄρχοντα καὶ λυτρω-
τὴν ἀπέσταλκεν σὺν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέν-
τος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.
36 Οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς, ποιήσας τέ-
ρατα καὶ σημεῖα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν ἐρυ-
θρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔτη τεσσε-
ράκοντα.
37 Οὗτος ἐστὶν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἴπας τοῖς cod. p. 1392.
υἱοῖς Ἰσραήλ· προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ὁ θεὸς
ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ.
38 Οὗτος ἐστὶν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐρήμῳ, μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦν-
τος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πατέρων
ἡμῶν, ὃς ἐξελέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ὑμῖν.
39 Ὧι οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ
πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ ἐστράφη-
σαν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον.
40 Εἰπόντες τῷ Ἀαρών· " ποίησον ἡμῖν
„ θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋ-
„ σῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύ-
„ πτου, οὐκ οἴδαμεν τί ἐγένετο αὐτῷ. „
41 Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ
εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.
42 Ἔστρεψεν δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐ-
τοὺς λατρεύειν τῇ στρατείᾳ τοῦ οὐρανοῦ· κα-
θὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν· " μὴ
„ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη
„ τεσσεράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ *, οἶκος Ἰσραήλ; * ἐν τῇ ἐρήμῳ
43 „ Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μο- est in marg. a
„ λόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ Ῥομφᾶ, τοὺς 1. m.
„ τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ
„ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. „
44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατρά-
σιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξαπο ὁ
λαλῶν τῷ Μωϋσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύ-
πον ὃν ἑωράκει.
45 Ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πα-
τέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν
ἐθνῶν, ὧν ἔξωσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν
πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυείδ,
46 Ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ
ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ οἴκῳ Ἰακώβ.
47 Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν * αὐτῷ οἶκον. *1. m. οἰκοδ.
48 Ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις
κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει.

VII. 49 „ Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, καὶ ἡ γῆ ὑπο-
„ πόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδο-
*cod. σατε. „ μήσετέ * μοι, λέγει κύριος; ἢ τίς τόπος τῆς
„ καταπαύσεώς μου;
50 „ Οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα
„ πάντα; „
51 Σκληροτράχηλοι, καὶ ἀπερίτμητοι καρ-
*cod. καρδίας. δίαις * καὶ τοῖς ὠσὶν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι
*2. m. πιπτ. τῷ ἁγίῳ ἀντιπειπτετε *, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν
καὶ ὑμεῖς.
52 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πα-
τέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγ-
γείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ
νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς ἐγένεσθε.
53 Οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς
ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.
54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς
καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ'
αὐτόν.
55 Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου,
ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶδεν δόξαν θεοῦ,
καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ.
56 Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς
*1. m. νυγ. διηνοιγμένους *, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ
δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ.
57 Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον
τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ'
αὐτόν.
58 Καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθο-
βόλουν· καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια
ἑαυτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου
Σαύλου.
59 Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικα-
λούμενον καὶ λέγοντα· κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ
πνεῦμά μου.
60 Θεὶς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξεν φωνῇ με-
cod. p. 1393. γάλῃ· κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς ταύτην τὴν
ἁμαρτίαν· καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐκοιμήθη.

CAP. VIII. ΚΕΦ. Η.

κα 1 Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν ἀναιρέσει αὐ-
τοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς
μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύ-
μοις· πάντες δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας
τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀπο-
στόλων.
2 Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐ-
λαβεῖς, καὶ ἐποίησαν κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ.
3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν,
κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε
ἄνδρας καὶ γυναῖκας, παρεδίδου εἰς φυλακήν.
Η 4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον, εὐαγ-
γελιζόμενοι τὸν λόγον.
5 Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν τῆς
Σαμαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν.
6 Προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις
ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν
αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.
7 Πολλοὶ γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκά-
θαρτα, βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχοντο· πολ-
λοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύ-
θησαν.
8 Ἐγένετο δὲ πολλὴ χαρὰ ἐν τῇ πόλει
ἐκείνῃ.
κβ 9 Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων, προϋπῆρχεν
ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστάνων τὸ ἔθνος * VIII.
τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν. *2. m. men-
10 Ὧι προσεῖχον πάντες ἀπὸ μεικροῦ * ἕως dose ἔθος.
μεγάλου, λέγοντες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ *1. m. μικ.
θεοῦ ἡ καλουμένη μεγάλη.
11 Προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ
ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς.
12 Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγ-
γελιζομένῳ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ
τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄν-
δρες τε καὶ γυναῖκες.
13 Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ
βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ· θεω-
ρῶν τὰ σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γεινο-
μένας *, ἐξίστατο. *2. m. γιν.
14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπό-
στολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς Πέτρον καὶ
Ἰωάνην.
15 Οἵτινες καταβάντες προσεύξαντο * περὶ * ita cod. ευ,
αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον. non ηυ.
16 Οὐδέπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπι-
πεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
17 Τότε ἐπετίθοσαν * τὰς χεῖρας ἐπ' αὐ- * ita cod.
τοὺς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον.
18 Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως κγ
τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα,
προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα,
19 Λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην,
ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπίθω τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα
ἅγιον.
20 Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύ-
ριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν
δωρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶ-
σθαι.
21 Οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ
λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐ-
θεῖα ἔναντι τοῦ θεοῦ.
22 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου
ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ κυρίου, εἰ ἄρα ἀφε-
θήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.
23 Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον
ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα.
24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· δεήθητε
ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν
ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.
25 Οἱ μὲν οὖν, διαμαρτυράμενοι, καὶ λα-
λήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεφον
εἰς Ἱεροσόλυμα, πολλάς τε κώμας τῶν Σαμα-
ρειτῶν εὐηγγελίζοντο.
26 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φί- κδ
λιππον, λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ cod. p. 1394.
μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνου-
σαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν
ἔρημος.
27 Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ
αἰθίοψ εὐνοῦχος, δυνάστης Κανδάκης βασι-
λίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης
αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερου-
σαλήμ,
28 Ἦν δὲ ὑποστρέφων, καὶ καθήμενος ἐπὶ
τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγείνωσκεν * τὸν *2. m. γιν.
προφήτην Ἡσαΐαν, Sic et mox.

VIII. 29 Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· πρόσελθε, καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ.

30 Προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγεινώσκοντος Ἡσαΐαν τὸν προφήτην, καὶ εἶπεν· ἆρά γε γεινώσκεις ἃ ἀναγεινώσκεις;

31 Ὁ δὲ εἶπεν· πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μήτις ὁδηγήσῃ * με; παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. (* I. m. ὁδαγήσει.)

32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγείνωσκεν, ἦν αὕτη· " ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν „ ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος „ αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα „ αὐτοῦ.

33 „ Ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρ„ θη· τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι „ αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. „

34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ, εἶπεν· δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου τινός;

35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.

36 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καὶ φησὶν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι;

37 † Εἶπεν δὲ ὁ Φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. †

38 Καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν.

39 Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν χαίρων.

40 Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

Cap. IX. ΚΕΦ. Θ.

Θ κε 1 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι * ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, (*I. m. ὅτι.)

2 Ἠιτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ.

3 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ· ἐξαίφνης τε αὐτὸν περιήστραψεν φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

4 Καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις;

5 Εἶπεν δέ· τίς εἶ, κύριε; ὁ δέ· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· † σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.

6 Τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπεν· κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· † ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσιθι εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι ὅ, τί σε δεῖ ποιεῖν.

7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ, εἱστήκεισαν * ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. (*2. m. ἱστ.)

8 Ἠγέρθη δὲ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεῳγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδὲν ἔβλεπεν· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν, εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. IX.

9 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων· καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

10 Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι κς Ἀνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὁράματι ὁ κύριος· Ἀνανία· ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, κύριε.

11 Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀνάστα, πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθείαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται. (cod. p. 1395.)

12 Καὶ εἶδεν ἄνδρα ἐν ὁράματι, Ἀνανίαν ὀνόματι, εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ τὰς χεῖρας, ὅπως ἀναβλέψῃ.

13 Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας· κύριε, ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

14 Καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου.

15 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ἔστιν μοι οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν τε καὶ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ.

16 Ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.

17 Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, εἶπεν· Σαοὺλ ἀδελφὲ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με Ἰησοῦς, ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου ὅπως ἀναβλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου.

18 Καὶ εὐθέως ἀπέπεσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὡς λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη.

19 Καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνισχύθη· ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς.

20 Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

21 Ἐξίσταντο * δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; (*I. m. τος,)

22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέχυνεν * ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. (* I. m. συνέχυννεν.)

23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν.

24 Ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν· παρετηροῦντο δὲ καὶ τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν.

25 Λαβόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν, χαλάσαντες ἐν σπυρίδι.

26 Παραγενόμενος δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐπείραζε κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἔστιν μαθητής.

27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν, ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι
*

IX. ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαῤῥησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ.

28 Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος εἰς Ἱερουσαλὴμ, παῤῥησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου.

29 Ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν ἀνελεῖν αὐτόν.

30 Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

I 31 Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλειλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχεν εἰρήνην, οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνετο.

κζ 32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων, κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδα.

33 Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ὀνόματι Αἰνέαν, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάττου *, ὃς ἦν παραλελυμένος.

* 2. m. κραββάτου.

34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα, ἰᾶταί * σε Ἰησοῦς ὁ * Χριστός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶσον σεαυτῷ· καὶ εὐθέως ἀνέστη.

* 1. m. εἴαται. * ὁ superadditur. cod. p. 1396.

35 Καὶ εἶδαν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβειθᾶ, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἔργων ἀγαθῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει.

37 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ.

38 Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδας * τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες, μὴ ὀκνήσῃς διελθεῖν ἕως ἡμῶν.

* 2. m. Λύδδης.

39 Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον· καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς.

40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο· * καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν· Ταβειθᾶ, ἀνάστηθι· ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν.

* 1. m. fortasse erat ευ pro ηυ.

41 Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν.

42 Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης Ἰόππης· καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν κύριον.

IA 43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

CAP. X. ΚΕΦ. I.

κη 1 Ἀνὴρ δέ τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρας τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,

2 Εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός,

3 Εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ περὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε. X.

4 Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἔμφοβος γενόμενος, εἶπεν· τί ἐστιν κύριε; εἶπεν δὲ αὐτῷ· αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ.

5 Καὶ νῦν πέμψον ἄνδρας εἰς Ἰόππην, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνά τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος.

6 Οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν· † οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. †

7 Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν αὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ,

8 Καὶ ἐξηγησάμενος ἅπαντα αὐτοῖς, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων, καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην.

10 Ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι· παρασκευαζόντων δὲ αὐτῶν, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις.

11 Καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένον * ἐπὶ τῆς γῆς.

* 1. m. heic θει, sed infra θι.

12 Ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα, καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς, καὶ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

13 Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε.

14 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· μηδαμῶς, κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον.

15 Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.

16 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ εὐθὺς ἀνελήμφθη * τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.

* 2. m. ληφθ.

17 Ὡς δὲ ἐν αὐτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν, ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα. cod. p. 1397.

18 Καὶ φωνήσαντες ἐπύθοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται.

19 Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ κθ ὁράματος, εἶπεν τὸ πνεῦμα· ἰδοὺ, ἄνδρες δύο ζητοῦντές σε.

20 Ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρεινόμενος *, ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς.

*2. m. κριν.

21 Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας † τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου πρὸς αὐτὸν, † εἶπεν· ἰδοὺ, ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς αἰτία δι' ἣν πάρεστε;

22 Οἱ δὲ εἶπαν, Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ.

23 Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν· τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ.

24 Τῇ δὲ ἐπαύριον εἰσῆλθεν εἰς τὴν Και-

X. σάρκειαν· ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς,
* I. m. αὐτούς. συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ * καὶ
τοὺς ἀναγκαίους φίλους.
25 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον,
συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς
πόδας, προσεκύνησεν.
26 Ὁ δὲ Πέτρος ἤγειρεν αὐτὸν, λέγων· ἀνά-
στηθι· καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι.
*2. m. μιλ. 27 Καὶ συνομειλῶν * αὐτῷ, εἰσῆλθεν, καὶ
εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς.
28 Ἔφη τε πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς ἐπίστα-
σθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ ἰουδαίῳ κολλᾶ-
σθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· κἀμοὶ ὁ θεὸς
ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄν-
θρωπον.
* I. m. cum unica ρ. 29 Διὸ καὶ ἀναντιῤῥήτως * ἦλθον μεταπεμ-
φθείς· πυνθάνομαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμ-
ψασθέ με.
λ 30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· ἀπὸ τετάρτης ἡμέ-
ρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην † νηστεύων,
καὶ † τὴν ἐνάτην προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ
μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆ-
*I. m. αἰσθ. τι * λαμπρᾷ.
31 Καὶ φησί· Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ
προσευχὴ, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθη-
σαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
32 Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην, καὶ μετακά-
λεσαι Σίμωνα, ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος
ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θά-
λασσαν.
33 Ἐξ αὐτῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σέ· σύ τε
καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος· νῦν οὖν πάν-
τες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν, ἀκοῦσαι
πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ κυρίου.
34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα, εἶπεν· ἐπ᾽
ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσ-
*2. m. ληπτ. ωπολήμπτης * ὁ θεός.
35 Ἀλλ᾽ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐ-
τὸν, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐ-
τῷ ἐστιν.
36 Τὸν λόγον ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσ-
ραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ· οὗτός ἐστιν πάντων κύριος.
37 Οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ᾽ ὅλης τῆς
*cod νος. Ἰουδαίας, ἀρξάμενον * ἀπὸ τῆς Γαλειλαίας,
μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάνης.
*2. m. χρι. 38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρὲθ, ὡς ἔχρεισεν *
αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς
διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς
καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ
θεὸς ἦν μετ᾽ αὐτοῦ.
39 Καὶ ἡμεῖς μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίη-
σεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν ἰουδαίων καὶ Ἱερουσα-
λήμ· ὃν καὶ ἀνεῖλαν κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.
40 Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,
καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι.
41 Οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς
*I. m. ἡμεῖν. προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῖν * οἵ-
cod. p. 1398. τινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ
τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
42 Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ,
καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ὡρισμέ-
νος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν.
43 Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦ-
σιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόμα- X.
τος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.
44 Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα
ταῦτα, ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάν-
τας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.
45 Καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ
οἳ συνῆλθαν * τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη * ita cod.
ἡ δωρεὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου ἐκκέχυται.
46 Ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσ-
σαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν· τότε ἀπε-
κρίθη Πέτρος.
47 Μή τι τὸ ὕδωρ δύναται κωλῦσαί τις τοῦ
μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἔλαβον ὡς καὶ ἡμεῖς;
48 Προσέταξεν δὲ αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι
Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτισθῆναι. Τότε ἠρώτησαν
αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

ΚΕΦ. ΙΑ. Cap. XI.

1 Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελ- λα
φοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ
ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
2 Ὅτε δὲ ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱερουσαλὴμ,
διεκρείνοντο * πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, *2. m. κριν.
3 Λέγοντες· ὅτι εἰσῆλθεν πρὸς ἄνδρας ἀκρο-
βυστίαν ἔχοντας, καὶ συνέφαγεν αὐτοῖς.
4 Ἀρξάμενος δὲ Πέτρος, ἐξετίθετο αὐτοῖς
καθεξῆς, λέγων.
5 Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμε-
νος· καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον
σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρ-
χαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν
ἄχρι * ἐμοῦ. *2. m. ἄχρις.
6 Εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν· καὶ εἶδον τὰ
τετράποδα τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ
ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
7 Ἤκουσα δὲ καὶ φωνῆς λεγούσης μοι· ἀνα-
στὰς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε.
8 Εἶπον δέ· μηδαμῶς, κύριε· ὅτι κοινὸν ἢ
ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα
μου.
9 Ἀπεκρίθη δὲ ἐκ δευτέρου φωνὴ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ· ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.
10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ ἀνεσπά-
σθη πάλιν ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν.
11 Καὶ ἰδοὺ, ἐξ αὐτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέ-
στησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἦμεν, ἀπεσταλ-
μένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός με.
12 Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμά μοι συνελθεῖν αὐ-
τοῖς, μηδὲν διακρείναντα· * ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ *2. m. κριν.
καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός.
13 Ἀπήγγειλεν δὲ ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγ-
γελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόν-
τα· πέμψον εἰς Ἰόππην, καὶ μετάπεμψαι Σί-
μωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον,
14 Ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σὲ, ἐν οἷς
σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου.
15 Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπε-
σεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ
ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.
16 Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος τοῦ κυρίου,
ὡς ἔλεγεν· Ἰωάνης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς
δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
17 Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς

XI. ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύ-
ριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς
κωλῦσαι τὸν θεόν;
18 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ
ἐδόξασαν τὸν θεὸν, λέγοντες· ἄρα γε καὶ τοῖς
ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν εἰς ζωὴν ἔδωκεν.
ΙΒ 19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλεί-
*2.m. θλι. ψεως * τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, διῆλθον
*2.m. νικ. ἕως Φοινείκης * καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας,
cod. p. 1399. μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον ἰου-
δαίοις.
20 Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες κύπριοι
καὶ κυρηναῖοι, οἵτινες ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν,
ἐλάλουν καὶ πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς, εὐαγγελι-
ζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν.
21 Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν· πολύς
τε ἀριθμὸς ὁ πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν
κύριον.
22 Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς
ἐκκλησίας τῆς οὔσης ἐν Ἱερουσαλὴμ περὶ αὐ-
τῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν ἕως Ἀντιο-
χείας.
23 Ὃς παραγενόμενος, καὶ ἰδὼν τὴν χάριν
τὴν τοῦ θεοῦ, ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας
τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν ἐν τῷ
κυρίῳ.
24 Ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύ-
ματος ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη ὄχλος
* τῷ κυρίῳ ἱκανὸς τῷ κυρίῳ *.
est in marg. 25 Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν ἀναζητῆσαι *
* 1. m. Σαῦλον· καὶ εὑρὼν, ἤγαγεν εἰς Ἀντιόχειαν.
ἀναστῆσαι. 26 Ἐγένετο δὲ αὐτοῖς καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον
συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον
ἱκανὸν, χρηματίσαι τε πρώτως ἐν Ἀντιοχείᾳ
*1.m. χρει. τοὺς μαθητὰς χριστιανούς *.
λβ 27 Ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον
ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν.
28 Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγα-
*2.m. λιμ. βος, ἐσήμαινεν διὰ τοῦ πνεύματος, λειμὸν *
μεγάλην μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκου-
μένην· ἥτις ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου.
29 Τῶν δὲ μαθητῶν, καθὼς εὐπορεῖτό τις,
ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι
τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς.
30 Ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς
τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ
Σαύλου.

Cap. XII. ΚΕΦ. ΙΒ.

ΙΓ 1 Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν
λγ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι τινὰς
τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας.
2 Ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάνου,
*2.m. ῥα. μαχαίρῃ *.
3 Ἰδὼν δὲ ὅτι ἀρεστόν ἐστιν τοῖς ἰουδαίοις,
προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον· ἦσαν δὲ ἡμέ-
ραι τῶν ἀζύμων.
4 Ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν, πα-
ραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυ-
λάσσειν αὐτόν· βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα
ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ.
5 Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλα-
*2.m. γιν. κῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενῶς γεινομένη * ὑπὸ
τῆς ἐκκλησίας περὶ αὐτοῦ.
6 Ὅτε δὲ ἤμελλεν προσαγαγεῖν αὐτὸν ὁ
Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώ- XII.
μενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἁλύ-
σεσιν δυσίν, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτή-
ρουν τὴν φυλακήν.
7 Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη, καὶ
φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν
πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν, λέγων·
ἀνάστα ἐν τάχει· καὶ ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἁλύ-
σεις ἐκ τῶν χειρῶν.
8 Εἶπεν δὲ ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· ζῶσαι,
καὶ ὑπόδυσαι * τὰ σανδάλιά σου· ἐποίησεν δὲ * 2. m.
οὕτως· καὶ λέγει αὐτῷ· περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν ὑπόδησαι.
σου, καὶ ἀκολούθει μοι.
9 Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι
ἀληθές ἐστιν τὸ γεινόμενον * διὰ τοῦ ἀγγέλου· *2.m. γιν.
ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν.
10 Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευ-
τέραν, ἦλθαν * ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, τὴν * ita cod.
φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοί-
γη * αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην * 1. m.
μίαν· καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. ἠνύγη.
11 Καὶ ὁ Πέτρος ἐν ἑαυτῷ * γενόμενος, εἶ- * 1. m.
πεν· νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν ὁ κύ- αὐτῷ.
ριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλατό με ἐκ
χειρὸς Ἡρώδου, καὶ πάσης τῆς προσδοκίας cod. p. 1400.
τοῦ λαοῦ τῶν ἰουδαίων.
12 Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῆς
Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάνου, τοῦ ἐπικαλουμέ-
νου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι
καὶ προσευχόμενοι.
13 Κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ πυ-
λῶνος, προῆλθε * παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνό- * 1. m.
ματι Ῥόδη. προσῆλθε.
14 Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου,
ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσ-
δραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέτρον
πρὸ τοῦ πυλῶνος.
15 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπαν· μαίνῃ· ἡ δὲ
διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν· οἱ δὲ εἶπαν· ὁ ἄγ-
γελός ἐστιν αὐτοῦ.
16 Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν κρούων· ἀνοίξαν-
τες δὲ εἶδαν αὐτὸν, καὶ ἐξέστησαν.
17 Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σειγᾶν *, *1. m. σειγ.
διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγα-
γεν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπέν τε· ἀπαγγείλατε
Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα· καὶ ἐξελ-
θὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.
18 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ λδ
ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος
ἐγένετο.
19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν, καὶ μὴ
εὑρὼν ἀνακρείνας * τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν *1. m. κριν.
ἀπαχθῆναι· καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας
εἰς Καισάρειαν διέτρειβεν *. *2. m. τριβ.
20 Ἦν δὲ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σειδω-
νίοις· * ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν, *2. m. Σιδ.
καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος
τοῦ βασιλέως, ᾐτοῦντο εἰρήνην· διὰ τὸ τρέφε-
σθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.
21 Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος
ἐσθῆτα βασιλικὴν, καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς.
22 Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· θεοῦ φωνὴ, καὶ
οὐκ ἀνθρώπου.

XII. 23 Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος
κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκεν τὴν δόξαν τῷ θεῷ
καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν.
ΙΔ 24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν καὶ
ἐπληθύνετο.
25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν
εἰς Ἱερουσαλὴμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν,
*2.m. συμπ. συνπαραλαβόντες * Ἰωάννην * τὸν ἐπικληθέν-
* ita heic cod. 1. m. τα Μάρκον.

Cap. XIII. ΚΕΦ. ΙΓ.

λε 1 Ἦσαν δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν
ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ τε Βαρ-
νάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ
Λούκιος ὁ κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρώδου τοῦ
τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος.
2 Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ
νηστευόντων, εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Ἀφο-
ρίσατε δή μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον εἰς
τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς.
3 Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι,
καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.
4 Αὐτοὶ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ
ἁγίου πνεύματος, κατῆλθον εἰς Σελεύκειαν,
ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς Κύπρον.
*2.m. μιν. 5 Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμεῖνι *, κατήγγελ-
λον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς
* ita cod. cum duplici ν. τῶν ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην * ὑπηρέτην.
6 Διελθόντες δὲ ὅλην τὴν νῆσον ἄχρι Πά-
φου, εὗρον ἄνδρα τινὰ μάγον ψευδοπροφήτην
ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς,
7 Ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ,
ἀνδρὶ συνετῷ· οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνά-
βαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ.
8 Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος,
οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πί-
στεως.
9 Σαῦλος δὲ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύ-
cod. p. 1401. ματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς αὐτὸν,
10 Εἶπεν· ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πά-
σης ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης
δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς
τοῦ κυρίου τὰς εὐθείας;
11 Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ· καὶ
ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι και-
ροῦ· παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἀχλὺς καὶ σκό-
τος· καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς.
12 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς, ἐπί-
στευσεν, ἐκπληττόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ
κυρίου.
ΙΕ 13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ
λϛ Παῦλον, ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας·
Ἰωάνης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν, ὑπέστρε-
ψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.
14 Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης,
παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τὴν πισιδίαν, καὶ
ἐλθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων, ἐκάθισαν.
15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ
τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι
πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες· ἄνδρες ἀδελφοὶ, εἴτις
ἐστὶν ἐν ὑμῖν λόγος παρακλήσεως πρὸς τὸν
λαὸν, λέγετε.
16 Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας XIII.
τῇ χειρὶ, εἶπεν· ἄνδρες ἰσραηλεῖται *, καὶ οἱ *2.m. λιτ.
φοβούμενοι τὸν θεὸν, ἀκούσατε.
17 Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἐξελέξα-
το τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν
ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ μετὰ βρα-
χείονος * ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. *2.m. χι.
18 Καὶ ὡς τεσσερακονταετῆ * χρόνον ἐτρο- *2.m. τεσσαρ.
ποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. Sic et mox.
19 Καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν, κατ-
εκληρονόμησεν τὴν γῆν αὐτῶν ὡς ἔτεσι τετρα-
κοσίοις καὶ πεντήκοντα.
20 Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σα-
μουὴλ προφήτου.
21 Κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδω-
κεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κεὶς, ἄνδρα
ἐκ φυλῆς Βενιαμεὶν, ἔτη τεσσεράκοντα.
22 Καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἤγειρεν τὸν Δα-
υεὶδ αὐτοῖς εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυ-
ρήσας· " εὗρον Δαυεὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαὶ, κατὰ
„ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θε-
„ λήματά μου. „
23 Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ'
ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν.
24 Προκηρύξαντος Ἰωάνου πρὸ προσώπου
τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ
τῷ λαῷ Ἰσραήλ.
25 Ὡς δὲ ἐπλήρου Ἰωάννης * τὸν δρόμον, * ita cod.
ἔλεγεν· τί ἐμὲ ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγὼ,
ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμὲ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος
τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι.
26 Ἄνδρες ἀδελφοὶ, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ, λζ
οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεὸν, ὑμῖν ὁ λόγος
τῆς σωτηρίας ταύτης ἐξαπεστάλη.
27 Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ,
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες,
καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν
σάββατον ἀναγεινωσκομένας *, κρείναντες *, *2.m. γιν.
ἐπλήρωσαν. *2.m. κριν.
28 Καὶ μηδὲ μίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόν-
τες, ᾐτήσαντο Πειλᾶτον * ἀναιρεθῆναι αὐτόν. *2.m. Πιλ.
29 Ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ γεγραμμένα
περὶ αὐτοῦ, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθη-
καν εἰς μνημεῖον.
30 Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
31 Ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συν-
αναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλειλαίας εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς
τὸν λαόν.
32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν
πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι
ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις ἡμῶν,
ἀναστήσας Ἰησοῦν.
33 Ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ γέγραπται τῷ δευ-
τέρῳ· υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέν- cod. p. 1402.
νηκά σε.
34 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μη-
κέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθορὰν, οὕ-
τως εἴρηκεν· ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαυεὶδ
τὰ πιστά.
35 Διότι καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· οὐ δώσεις τὸν
ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
36 Δαυεὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετή-
σας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προσ-

XIII. ετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν
διαφθοράν.
37 Ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν δια-
φθοράν.
38 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελ-
*1.m. τοῦτο. φοί, ὅτι διὰ τούτου * ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν
καταγγέλλεται.
39 Καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν
νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ
πιστεύων δικαιοῦται.
40 Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ τὸ εἰρημένον ἐν
τοῖς προφήταις.
41 " Ἴδετε οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμά-
„ σατε, καὶ ἀφανίσθητε· ὅτι ἔργον ἐργάζομαι
„ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ὃ οὐ μὴ
„ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. „
42 Ἐξιόντων δὲ αὐτῶν, εἰς τὸ μεταξὺ σάβ-
βατον ἠξίουν λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα
ταῦτα.
43 Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολού-
θησαν πολλοὶ τῶν ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομέ-
νων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ·
οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς
προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.
44 Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα
* 2. m. ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ *.
κυρίου. 45 Ἰδόντες δὲ οἱ ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους,
ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ
Παύλου λαλουμένοις, βλασφημοῦντες.
46 Παῤῥησιασάμενοί τε ὁ Παῦλος καὶ ὁ
Βαρνάβας, εἶπαν· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον
λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ ἀπω-
*2.m. κριν. θεῖσθε αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρείνετε * ἑαυ-
τοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς
τὰ ἔθνη.
47 Οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος·
" τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς
„ σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. „
48 Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἐδό-
ξαζον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· καὶ ἐπίστευσαν
* ita cod. ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰωνίαν *.
49 Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης
τῆς χώρας.
50 Οἱ δὲ ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομέ-
νας γυναῖκας τὰς εὐσχημόνας, καὶ τοὺς πρώ-
τους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ
τὸν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐ-
τοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων.
51 Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν
*2.m. Ἰκ. ποδῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Εἰκόνιον *.
Sic et mox. 52 Οἵ τε μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ
λη πνεύματος ἁγίου.

CAP. XIV. ΚΕΦ. ΙΔ.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν Εἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ
εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν ἰου-
δαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι ἰου-
δαίων τε καὶ ἑλλήνων πολὺ πλῆθος.
2 Οἱ δὲ ἀπειθήσαντες ἰουδαῖοι ἐπήγειραν
καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν
ἀδελφῶν.
*2.m. τριψ. 3 Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτρειψαν * παῤ-
ῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ
λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ
*2.m. γιν. τέρατα γεινέσθαι * διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4 Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ XIV.
οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν
τοῖς ἀποστόλοις.
5 Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ
ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι
καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς,
6 Συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Ιϛ
Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν πε- cod. p. 1403.
ρίχωρον.
7 Κἀκεῖ εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν.
8 Καί τις ἀνὴρ ἀδύνατος ἐν Λύστροις τοῖς λθ
ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐ-
τοῦ, ὃς οὐδέποτε περιεπάτησεν.
9 Οὗτος ἤκουεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς
ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι ἔχει πίστιν τοῦ
σωθῆναι,
10 Εἶπεν μεγάλῃ φωνῇ· ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς
πόδας σου ὀρθός· καὶ ἥλατο, καὶ * περιεπάτει. * καὶ super-
11 Οἵ τε ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν Παῦλος, additur.
ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λυκαονιστὶ λέγον-
τες· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβη-
σαν πρὸς ἡμᾶς.
12 Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία· τὸν
δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν· ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγού-
μενος τοῦ λόγου.
13 Ὅ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς
πόλεως, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυ-
λῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.
14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας
καὶ Παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν
ἐξεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες,
15 Καὶ λέγοντες· ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε;
καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι,
εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων
ἐπιστρέφειν ἐπὶ θεὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ
πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.
16 Ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς εἴα-
σεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς
αὐτῶν.
17 Καί τοι οὐκ ἀμάρτυρον αὐτὸν ἀφῆκεν,
ἀγαθουργῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ
καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐ-
φροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν.
18 Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν
τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.
19 Ἐπῆλθαν δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Εἰκο-
νίου ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ
λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πό-
λεως, νομίζοντες αὐτὸν τεθνηκέναι.
20 Κυκλωσάντων δὲ τῶν μαθητῶν αὐτόν,
ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύ-
ριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.
21 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην,
καὶ μαθητεύσαντες ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς
τὴν Λύστραν καὶ εἰς Εἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν.
22 Ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθη-
τῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ
ὅτι διὰ πολλῶν θλείψεων * δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν * 2. m.
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. θλιψ.
23 Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς κατ' ἐκκλη-
σίαν πρεσβυτέρους, προσευξάμενοι μετὰ νη-
στειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πε-
πιστεύκεισαν.

XIV. 24 Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς
ΙΖ τὴν Παμφυλίαν.
25 Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον,
*1. m. λίαν. κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν *.
* ἀπέπλευσαν 26 Κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν * εἰς Ἀντιόχειαν·
est in marg. ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ
εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν.
27 Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν
ἐκκλησίαν, ἀνήγγελλον ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς
μετ᾽ αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύ-
ραν πίστεως.
*2. m. τριβ. 28 Διέτρειβον * δὲ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν
τοῖς μαθηταῖς.

CAP. XV. ΚΕΦ. ΙΕ.

1 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰου-
δαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς· ὅτι ἐὰν μὴ
* 1. m. περιτμηθῆτε * τῷ ἔθει τῷ Μωϋσέως, οὐ δύνα-
περιθμῆτε. σθε σωθῆναι.
2 Γενομένης δὲ στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ
ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐ-
τούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν
καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπο-
cod. p. 1404. στόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλήμ,
περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.
3 Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκ-
* ita heic κλησίας, διήρχοντο τήν τε Φοινίκην * καὶ Σα-
cod. νικ. μάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν
ἐθνῶν· καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς
ἀδελφοῖς.
4 Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, παρ-
εδέχθησαν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀπο-
στόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε
ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ᾽ αὐτῶν.
5 Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱ-
ρέσεως τῶν Φαρεισαίων πεπιστευκότες, λέγον-
τες· ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς, παραγγέλλειν
τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.
6 Συνήχθησάν τε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου.
7 Πολλῆς δὲ ζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς
Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοὶ,
ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ᾽ ἡμερῶν ἀρχαίων ἐν
ὑμῖν ἐξελέξατο ὁ θεὸς διὰ τοῦ στόματός μου
ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου,
καὶ πιστεῦσαι.
8 Καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν
αὐτοῖς, δοὺς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ
ἡμῖν.
*2. m. κριν. 9 Καὶ οὐθὲν διέκρεινεν * μεταξὺ ἡμῶν τε
καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας
αὐτῶν.
10 Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεὸν, ἐπιθεῖ-
ναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν
οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν
βαστάσαι;
11 Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
πιστεύομεν σωθῆναι, καθ᾽ ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.
12 Ἐσείγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον
Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίη-
σεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν
δι᾽ αὐτῶν.
*2. m. σιγ. 13 Μετὰ δὲ τὸ σειγῆσαι * αὐτοὺς, ἀπε-
κρίθη Ἰάκωβος, λέγων· ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἀκού-
σατέ μου.

14 Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς XV.
ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ.
15 Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν
προφητῶν· καθὼς γέγραπται.
16 „ Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω, καὶ ἀνοικο-
„ δομήσω τὴν σκηνὴν Δαυεὶδ τὴν πεπτωκυῖαν,
„ καὶ τὰ κατεστρεμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,
„ καὶ ἀνορθώσω αὐτήν.
17 „ Ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι
„ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη
„ ἐφ᾽ οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτούς.
18 „ Λέγει κύριος ποιῶν ταῦτα γνωστὰ ἀπ᾽
„ αἰῶνος. „
19 Διὸ ἐγὼ κρείνω * μὴ παρενοχλεῖν τοῖς *2. m. κριν.
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν.
20 Ἀλλ᾽ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι
τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορ-
νείας καὶ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος.
21 Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ
πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς
συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγεινωσκό-
μενος *. *2. m. γιν.
22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς
πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξα-
μένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιό-
χειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν
τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, καὶ Σείλαν *, ἄν- *2. m. Σι.
δρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς. Sic et mox.
23 Γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν. Οἱ ἀπό- μ
στολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ, τοῖς κατὰ
τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελ-
φοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν.
24 Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν
ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς
ψυχὰς ὑμῶν, † λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ
τηρεῖν τὸν νόμον, † οἷς οὐ διεστειλάμεθα,
25 Ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν,
ἐκλεξαμένοις * ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν * ita cod.
τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, cod. p. 1405.
26 Ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς
αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ.
27 Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σείλαν,
καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά.
28 Ἔδοξεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ
ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος,
πλὴν τούτων τῶν ἐπάναγκες,
29 Ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος
καὶ πνικτῶν καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες
ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε· ἔρρωσθε.
30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες κατῆλθον εἰς
Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος,
ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν.
31 Ἀναγνόντες δὲ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ πα-
ρακλήσει.
32 Ἰούδας τε καὶ Σείλας, καὶ αὐτοὶ προ-
φῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν
τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεστήριξαν.
33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ᾽
εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστεί-
λαντας αὐτούς.
34 † Ἔδοξε δὲ τῷ Σείλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. †
35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτρειβον * ἐν *2. m. τριβ.

XV. Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι
μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ κυρίου.
36 Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν πρὸς Βαρ-
νάβαν Παῦλος· ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώ-
μεθα τοὺς ἀδελφοὺς κατὰ πόλιν πᾶσαν, ἐν
αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς
ἔχουσιν.
*2. m. συμπ. 37 Βαρνάβας δὲ ἐβούλετο συνπαραλαβεῖν *
Sic et mox. * ita cod. καὶ τὸν Ἰωάννην * τὸν καλούμενον Μάρκον.
38 Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ'
*2. ν superponitur 1. m. αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα *
αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συνπαραλαμβάνειν
τοῦτον.
39 Ἐγένετο δὲ παροξυσμὸς, ὥστε ἀποχω-
ρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων· τόν τε Βαρνά-
βαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς
Κύπρον.
ΙΗ 40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σείλαν ἐξῆλ-
μα θεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ κυρίου ὑπὸ τῶν
ἀδελφῶν.
41 Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλι-
κίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

Cap. XVI.

ΚΕΦ. Ις.

1 Κατήντησεν δὲ καὶ εἰς Δέρβην καὶ εἰς
Λύστραν· καὶ ἰδοὺ, μαθητής τις ἦν ἐκεῖ ὀνό-
ματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς ἰουδαίας πι-
στῆς, πατρὸς δὲ ἕλληνος.
2 Ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ
Εἰκονίῳ ἀδελφῶν.
3 Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ
ἐξελθεῖν· καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τοὺς
ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις·
ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες ὅτι ἕλλην ὁ πατὴρ αὐ-
τοῦ ὑπῆρχεν.
4 Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδί-
δοσαν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κε-
κριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ πρεσβυτέρων
τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις.
5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πί-
στει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.
6 Διῆλθον δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν
χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος
λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ.
7 Ἐλθόντες δὲ κατὰ τὴν Μυσίαν, ἐπείρα-
*2. m. Βιθ. ζον εἰς τὴν Βειθυνίαν * πορευθῆναι· καὶ οὐκ
εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ.
8 Παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, κατέβησαν
εἰς Τρωάδα.
9 Καὶ ὅραμα διὰ νυκτὸς τῷ Παύλῳ ὤφθη·
ἀνὴρ μακεδών τις ἦν ἑστὼς, καὶ παρακαλῶν
αὐτὸν, καὶ λέγων· διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοή-
θησον ἡμῖν.
10 Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητή-
σαμεν ἐξελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, συμβιβάζον-
τες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ θεὸς εὐαγγελί-
σασθαι αὐτούς.
11 Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ Τρωάδος, εὐθυδρο-
μήσαμεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ δ' ἐπιούσῃ εἰς
νέαν πόλιν.
cod. p. 1406. 12 Κἀκεῖθέν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν
πρώτη μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, κολώ-
*2. m. νεια. νια· * ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρείβον-
*1. m. τριβ. τες * ἡμέρας τινάς.
13 Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν
ἔξω τῆς πύλης παρὰ ποταμὸν, οὗ ἐνομίζομεν XVI.
προσευχὴν * εἶναι· καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν *cod. προσευχή.
ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν.
14 Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρο- μβ
πωλὶς πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν θεὸν,
ἤκουεν· ἧς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν,
προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ Παύλου.
15 Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς,
παρεκάλεσεν, λέγουσα· εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν
τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου,
μένετε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.
16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς τὴν
προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα
Πύθωνα, ὑπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολ-
λὴν παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.
17 Αὕτη κατακολουθοῦσα Παύλῳ καὶ ἡμῖν,
ἔκραζεν, λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, δοῦλοι
τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν, οἵτινες καταγ-
γέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας.
18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.
Διαπονηθεὶς δὲ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ
πνεύματι εἶπεν· παραγγέλλω σοὶ ἐν ὀνόματι
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς· καὶ ἐξῆλ-
θεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.
19 Καὶ ἰδόντες οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλ-
θεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμε-
νοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σείλαν, εἵλκυσαν εἰς
τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας.
20 Καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρα-
τηγοῖς, εἶπαν· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσου-
σιν ἡμῶν τὴν πόλιν, ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες.
21 Καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν
ἡμῖν παραδέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν, ῥωμαίοις
οὖσιν.
22 Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ
οἱ στρατηγοὶ περιρρήξαντες * αὐτῶν τὰ ἱμά- *1. m. cum unica ρ.
τια, ἐκέλευον ῥαβδίζειν.
23 Πολλὰς δὲ ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς,
ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δε-
σμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς.
24 Ὃς παραγγελίαν τοιαύτην λαβὼν, ἔβα-
λεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ
τοὺς πόδας ἠσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον.
25 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ μγ
Σείλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεόν· ἐπη-
κροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι.
26 Ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε
σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ἠνεῴ-
χθησαν δὲ αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ
δεσμὰ ἀνέθη.
27 Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,
καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ἤμελλεν ἑαυτὸν
ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους.
28 Ἐφώνησεν δὲ Παῦλος μεγάλῃ φωνῇ, λέ-
γων· μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ
ἐσμεν ἐνθάδε.
29 Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔν-
τρομος γενόμενος προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ
Σείλᾳ.
30 Καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω, ἔφη· κύ-
ριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;
31 Οἱ δὲ εἶπαν· πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον
Ἰησοῦν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

XVI. 32 Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
33 Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ ἐβα-
πτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ ἅπαντες παρα-
χρῆμα.
34 Ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον, παρ-
*1.m. κεῖ. ἔθηκεν τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικὶ *
cod. p. 1407. πεπιστευκὼς τῷ θεῷ.
μδ 35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ
στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, λέγοντες· ἀπόλυ-
σον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.
36 Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λό-
γους πρὸς τὸν Παῦλον· ὅτι ἀπέσταλκαν οἱ
στρατηγοὶ, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόν-
τες, πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.
37 Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· δείραν-
τες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους
* ita cod. ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλαν * εἰς φυλακὴν,
καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ
ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν.
38 Ἀπήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβ-
δοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· ἐφοβήθησαν δὲ ἀκού-
σαντες ὅτι ῥωμαῖοι εἰσίν.
39 Καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς, καὶ
ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἀπελθεῖν ἀπὸ τῆς πόλεως.
40 Ἐξελθόντες δὲ ἀπὸ τῆς φυλακῆς εἰσῆλ-
θον πρὸς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες, παρεκάλε-
σαν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐξῆλθον.

CAP. XVII. ΚΕΦ. ΙΖ.

ΙΘ 1 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν
*2.m. νικ. Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς τὴν Θεσσαλονείκην *,
Sic et alibi. ὅπου ἦν συναγωγὴ τῶν ἰουδαίων.
2 Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν
πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο
αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν,
3 Διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χρι-
στὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν,
καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ Ἰησοῦς, ὃν
ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.
4 Καὶ τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ
προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ Σείλᾳ, τῶν
τε σεβομένων ἑλλήνων πλῆθος πολὺ, γυναικῶν
*1.m. οὐχ. τε τῶν πρώτων οὐκ * ὀλίγαι.
με 5 Ζηλώσαντες δὲ οἱ ἰουδαῖοι, καὶ προσλα-
βόμενοι τῶν ἀγοραίων ἄνδρας τινὰς πονηροὺς,
καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν. Καὶ
ἐπιστάντες τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς
προαγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.
6 Μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς, ἔσυρον Ἰάσονα
καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶν-
τες· ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες,
οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,
7 Οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάν-
τες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράσ-
σουσιν, βασιλέα ἕτερον λέγοντες εἶναι Ἰησοῦν.
8 Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολι-
τάρχας ἀκούοντας ταῦτα.
9 Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσο-
νος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.
10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ νυκτὸς ἐξέ-
πεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σείλαν εἰς Βέ-
ροιαν· οἵτινες παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγω-
γὴν τῶν ἰουδαίων ἀπῄεσαν.

11 Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσ- XVII.
σαλονείκῃ *, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ *2.m. νικ.
πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρείνον-
τες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως.
12 Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν,
καὶ τῶν ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων,
καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.
13 Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλο-
νείκης ἰουδαῖοι, ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγ-
γέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλ-
θον κἀκεῖ, σαλεύοντες καὶ ταράσσοντες τοὺς
ὄχλους.
14 Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστει-
λαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ἕως ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν· ὑπέμεινάν τε ὅ τε Σείλας καὶ ὁ Τι-
μόθεος ἐκεῖ.
15 Οἱ δὲ καθιστάνοντες τὸν Παῦλον, ἤγα-
γον ἕως Ἀθηνῶν· καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς
τὸν Σείλαν καὶ τὸν Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα cod. p. 1408.
ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν, ἐξῄεσαν.
16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐ- Κ
τοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐ-
τοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντος κατείδωλον οὖσαν τὴν
πόλιν.
17 Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς
ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
ρᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγ-
χάνοντας.
18 Τινὲς δὲ καὶ τῶν ἐπικουρείων * καὶ στωϊ- *1.m. ρίων.
κῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ· καί τινες ἔλε-
γον· τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν;
οἱ δέ· ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶ-
ναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγ-
γελίζετο.
19 Ἐπιλαβόμενοι δὲ αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον
πάγον ἤγαγον, λέγοντες· δυνάμεθα γνῶναι τίς
ἡ καινὴ αὕτη ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή;
20 Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς
ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι τίνα θέλει
ταῦτα εἶναι.
21 Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦν-
τες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ηὐκαίρουν ἢ λέγειν
τί ἢ ἀκούειν τί καινότερον.
22 Σταθεὶς δὲ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου μϛ
πάγου, ἔφη· ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς
δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ.
23 Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σε-
βάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν, ἐν ᾧ ἐπε-
γέγραπτο· ἀγνώστῳ θεῷ· ὃ οὖν ἀγνοοῦντες εὐ-
σεβεῖτε, τοῦτο ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν *. *1.m. ὑμῶν.
24 Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάν-
τα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρ-
χων κύριος, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατ-
οικεῖ.
25 Οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων θεραπεύε-
ται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι
ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα.
26 Ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς πᾶν ἔθνος ἀνθρώ-
πων κατοικεῖν ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς,
ὁρίσας προστεταγμένους καιροὺς, καὶ τὰς ὁρο-
θεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν.
27 Ζητεῖν τὸν θεὸν, εἰ ἄρα γε ψηλαφή-
σειαν * αὐτὸν καὶ εὕροιεν· καί γε οὐ μακρὰν *1.m. σιαν.
ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα.

XVII. 28 Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ κεινούμεθα *,
*2.m. κιν. καὶ ἐσμέν· ὡς καί τινες τῶν καθ' ἡμᾶς * ποιη-
* ita cod. τῶν εἰρήκασιν· " τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. „
29 Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ
ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ,
χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου,
τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον.
30 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπερ-
ιδὼν ὁ θεός, τανῦν ἀπαγγέλλει τοῖς ἀνθρώ-
ποις πάντας πανταχοῦ μετανοεῖν.
31 Καθότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἧ μέλλει
*2.m. κριν. κρείνειν * τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀν-
δρὶ ᾧ ὥρισεν, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν, ἀνα-
στήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ
μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπαν· ἀκουσόμεθά σου
περὶ τούτου καὶ πάλιν.
33 Οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου
αὐτῶν.
μζ 34 Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπί-
*2.m. ἀρεοπ. στευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ἀρεοπαγείτης *,
καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν
αὐτοῖς.

Cap. XVIII. ΚΕΦ. ΙΗ.

ΚΑ 1 Μετὰ ταῦτα χωρισθεὶς ἐκ τῶν Ἀθη-
νῶν, ἦλθεν εἰς Κόρινθον.
2 Καὶ εὑρών τινα ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,
ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ
τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ,
διὰ τὸ διατεταχέναι † Κλαύδιον † χωρίζεσθαι
πάντας τοὺς ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης προσ-
ῆλθεν αὐτοῖς.
3 Καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενεν παρ'
*1.m. ἠργ. αὐτοῖς, καὶ εἰργάζοντο· * ἦσαν γὰρ σκηνο-
cod. p. 1409. ποιοὶ τῇ τέχνῃ.
4 Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν
σάββατον, ἔπειθέν τε ἰουδαίους καὶ ἕλληνας.
5 Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ
τε Σείλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ λόγῳ
ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς ἰουδαίοις εἶ-
ναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
6 Ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφη-
μούντων, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς
αὐτούς· τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν·
καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πο-
ρεύσομαι.
7 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς οἰκίαν
* Τιτίου omittitur a 2. m. τινὸς ὀνόματι Τιτίου * Ἰούστου, σεβομένου τὸν
θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ.
*2.m. Κρι. 8 Κρεῖσπος * δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευ-
σεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολ-
λοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον, καὶ
ἐβαπτίζοντο.
9 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος ἐν νυκτὶ δι' ὁράματος
τῷ Παύλῳ· μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει, καὶ μὴ
σιωπήσῃς.
10 Διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς
ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε· διότι λαός
ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.
11 Ἐκάθισεν δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, δι-
δάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
μη 12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπάτου ὄντος τῆς Ἀ-
χαΐας, κατεπέστησαν οἱ ἰουδαῖοι ὁμοθυμαδὸν
τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,

13 Λέγοντες· ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἀναπείθει XVIII.
οὗτος τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν θεόν.
14 Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ
στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς ἰουδαίους·
εἰ μὲν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν,
ὦ ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἀνεσχόμην ὑμῶν.
15 Εἰ δὲ ζητήματά ἐστιν περὶ λόγου καὶ
ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε
αὐτοί· κριτὴς ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι.
16 Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.
17 Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες Σωσθένην τὸν
ἀρχισυνάγωγον, ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήμα-
τος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν.
18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ΚΒ
ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ἐξέπλει
εἰς τὴν Συρίαν· καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα * καὶ *1.m. heic Πρεισ.
Ἀκύλας, κειράμενος ἐν Κεγχρέαις τὴν κεφα-
λήν· εἶχεν γὰρ εὐχήν.
19 Κατήντησαν δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους
κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν
συναγωγὴν διελέξατο τοῖς ἰουδαίοις.
20 Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρό-
νον μεῖναι, οὐκ ἐπένευσεν.
21 Ἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ εἰπών· † δεῖ με
πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς
Ἱεροσόλυμα· † πάλιν δὲ * ἀνακάμψω πρὸς * δὲ deest
ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος, ἀνήχθη ἀπὸ τῆς in cod.
Ἐφέσου.
22 Καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβάς,
καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς
Ἀντιόχειαν.
23 Καὶ ποιήσας χρόνον τινά, ἐξῆλθεν, διερ-
χόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ
Φρυγίαν, στηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.
24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι, ἀλε-
ξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν
εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς.
25 Οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν κυρίου,
καὶ ζέων τῷ πνεύματι· ἐλάλει δὲ καὶ ἐδίδα-
σκεν ἀκρειβῶς * τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐπιστά- *2.m. ἀκριβ.
μενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάνου. Sic et mox.
26 Οὗτός τε ἤρξατο παῤῥησιάζεσθαι ἐν τῇ
συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Πρίσκιλλα
καὶ Ἀκύλας, προσελάβοντο αὐτόν, καὶ ἀκρει-
βέστερον * αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ. *2.m. ἀκριβ.
27 Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν
Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν
τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παρα- cod. p. 1410.
γενόμενος, συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκό-
σιν διὰ τῆς χάριτος.
28 Εὐτόνως γὰρ τοῖς ἰουδαίοις διακατηλέγ-
χετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν, εἶ-
ναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

ΚΕΦ. ΙΘ. Cap. XIX.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν ΚΓ
Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέ- μθ
ρη, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον, καὶ εὑρεῖν τινας μα-
θητάς,
2 Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς· εἰ πνεῦμα ἅγιον
ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ πρὸς αὐτόν· ἀλλ'
οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν.
3 Εἶπέν τε· εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ
εἶπαν· εἰς τὸ Ἰωάνου βάπτισμα.
4 Εἶπεν δὲ Παῦλος· Ἰωάνης ἐβάπτισεν βά-

XIX. πτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρ-
χόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τουτέστιν,
εἰς τὸν Ἰησοῦν.
5 Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνο-
μα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
6 Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου χεῖ-
ρας, ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς· ἐλά-
λουν τε γλώσσαις, καὶ ἐπροφήτευον.
7 Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα.
8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐπαρ-
ρησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ
πείθων περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ.
9 Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν,
κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους,
ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν, ἀφώρισεν τοὺς μαθητὰς,
καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυ-
ράννου.
10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο· ὥστε πάν-
τας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν
λόγον τοῦ κυρίου, ἰουδαίους τε καὶ ἕλληνας.
11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ὁ θεὸς
ἐποίει διὰ τῶν χειρῶν Παύλου.
12 Ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀπο-
φέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ
σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς
νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύε-
σθαι.
13 Ἐπεχείρησαν δέ τινες καὶ τῶν περιερ-
χομένων ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ
τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνο-
μα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες· ὁρκίζω ὑμᾶς
τὸν Ἰησοῦν ὃν Παῦλος κηρύσσει.
14 Ἦσαν δέ τινος Σκευᾶ ἰουδαίου ἀρχιε-
ρέως ἑπτὰ υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες.
15 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν,
*2.m. γιν. εἶπεν αὐτοῖς· τὸν μὲν Ἰησοῦν γεινώσκω *, καὶ
τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ;
*ita cod. cum 16 Καὶ * ἐφαλόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐπ' αὐ-
unica λ. τοὺς ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, κατακυ-
ριεύσας ἀμφοτέρων, ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε
γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ
τοῦ οἴκου ἐκείνου.
17 Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν ἰου-
δαίοις τε καὶ ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσιν τὴν
Ἔφεσον· καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐ-
τούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ.
18 Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο
ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πρά-
ξεις αὐτῶν.
19 Ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων,
συνενέγκαντες τὰς βίβλους, κατέκαιον ἐνώπιον
*2.m. τιμ. πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τειμὰς * αὐτῶν,
καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε.
20 Οὕτως κατὰ κράτος τοῦ κυρίου ὁ λόγος
ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν.
21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦ-
λος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν
καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰ-
πών· ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαί με ἐκεῖ, δεῖ με
καὶ Ῥώμην ἰδεῖν.
cod. p. 1411. 22 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο
τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔρα-
στον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τά- XIX.
ραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ.
24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκό- να
πος, ποιῶν ναοὺς Ἀρτέμιδος, παρεῖχετο τοῖς
τεχνείταις * οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν. *2.m. νιτ. Sic et infra.
25 Οὓς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοι-
αῦτα ἐργάτας, εἶπεν· ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ
ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῖν ἐστιν.
26 Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον
Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ
Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον,
λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γει-
νόμενοι *. *2.m. γιν.
27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ
μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς
μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐθὲν λο-
γισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τῆς
μεγαλειότητος αὐτῆς, ἣν ὅλη Ἀσία καὶ οἰ-
κουμένη σέβεται.
28 Ἀκούσαντες δὲ, καὶ γενόμενοι πλήρεις
θυμοῦ, ἔκραζον, λέγοντες· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις
Ἐφεσίων.
29 Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις τῆς συγχύσεως·
ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συν-
αρπάσαντες Γαΐον καὶ Ἀρίσταρχον μακεδόνας,
συνεκδήμους Παύλου.
30 Παύλου δὲ βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν
δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί.
31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ
φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν μὴ
δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.
32 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ
ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ
ᾔδεισαν τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν.
33 Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου συνεβίβασαν Ἀλέξαν-
δρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν ἰουδαίων· ὁ δὲ
Ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν
ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.
34 Ἐπιγνόντες δὲ ὅτι ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ
ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡσεὶ ἐπὶ ὥρας δύο κρα-
ζόντων· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων, μεγάλη
ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.
35 Καταστείλας δὲ τὸν ὄχλον, ὁ γραμμα-
τεὺς φησίν· ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν
ἀνθρώπων ὃς οὐ γεινώσκει * τὴν Ἐφεσίων πό- *2.m. γιν.
λιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος,
καὶ τοῦ Διοπετοῦς;
36 Ἀναντιῤῥήτων * οὖν ὄντων τούτων, δέον *1. m. cum
ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μη- unica ρ.
δὲν προπετὲς πράσσειν.
37 Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔ-
τε ἱεροσύλους, οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν
ἡμῶν.
38 Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ
τεχνεῖται ἔχουσι πρός τινα λόγον, ἀγοραῖοι
ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσάν
ἀλλήλοις.
39 Εἰ δέ τι περαιτέρω ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ
ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.
40 Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στά-
σεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρ-
χοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λό-
γον περὶ τῆς συστροφῆς ταύτης· καὶ ταῦτα
εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

Cap. XX. ΚΕΦ. Κ.

μβ * 1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον,
* deest in cod. μεταπεμψάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ
haec nota se- παρακαλέσας ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορεύε-
ctionis. σθαι εἰς Μακεδονίαν.
ΚΔ 2 Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρα-
καλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν
Ἑλλάδα.
3 Ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης ἐπι-
cod. p. 1412. βουλῆς αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἰουδαίων μέλλοντι ἀνά-
* 2. m. γεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμης * τοῦ
γνώμη. ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.
4 Συνείπετο δὲ αὐτῷ Σώπατρος Πύῤῥου βε-
*2.m. νικ. ροιαῖος· θεσσαλονεικέων * δὲ, Ἀρίσταρχος καὶ
Σεκοῦνδος, καὶ Γαΐος δερβαῖος, καὶ Τιμόθεος·
ἀσιανοὶ δὲ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος.
*1.m. προσ. 5 Οὗτοι δὲ προελθόντες * ἔμενον ἡμᾶς ἐν
Τρωάδι.
6 Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέ-
ρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν
πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρι ἡμερῶν πέν-
*2.m. τριψ. τε, οὗ διετρείψαμεν * ἡμέρας ἑπτά.
7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμέ-
νων ἡμῶν κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο
αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον· παρέτεινέν
τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου.
8 Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ
οὗ ἦμεν συνηγμένοι.
9 Καθεζόμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔ-
τυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ
βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον,
κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ
τριστέγου κάτω· καὶ ἤρθη νεκρός.
10 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ,
*2.m. συμπ. καὶ συνπεριλαβὼν * εἶπεν· μὴ θορυβεῖσθε· *
*1.m. θαι. ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν.
11 Ἀναβὰς δὲ, κλάσας τὸν ἄρτον καὶ γευ-
*2.m. ὁμιλ. σάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμειλήσας * ἄχρι * αὐ-
*2.m. ἄχρις. γῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.
12 Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρ-
εκλήθησαν οὐ μετρίως.
ΚΕ
*1.m. προσ. 13 Ἡμεῖς δὲ προελθόντες * ἐπὶ τὸ πλοῖον,
ἀνήχθημεν ἐπὶ τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες
ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ διατε-
*1.m. νον. ταγμένος * ἦν, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.
14 Ὡς δὲ συνέβαλλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον,
ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.
15 Κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ
*2.m. κρύ. κατηντήσαμεν ἀντικρὺς * Χίου· τῇ δὲ ἑσπέρᾳ
παρεβάλομεν εἰς Σάμον· † καὶ μείναντες ἐν
Τρωγυλλίῳ, † τῇ δὲ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μεί-
*2.m. Μιλ. λητον *.
Sic et mox. 16 Κεκρίκει γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι
τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτρι-
βῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατὸν
εἴη αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέ-
σθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.
17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μειλήτου πέμψας εἰς Ἔφε-
σον, μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκ-
κλησίας.
18 Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, εἶπεν
αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας
ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν
τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην.
19 Δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπει- XX.
νοφροσύνης, καὶ δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν
συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν ἰου-
δαίων.
20 Ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόν-
των, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς
δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους.
21 Διαμαρτυρόμενος ἰουδαίοις τε καὶ ἕλλη-
σιν τὴν εἰς θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν εἰς τὸν
κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν.
22 Καὶ νῦν ἰδοὺ, δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύ-
ματι, πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ
συναντήσοντα ἐμοὶ μὴ εἰδώς.
23 Πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πό-
λιν διαμαρτύρεταί μοι, λέγων ὅτι δεσμὰ καὶ
θλείψεις * με μένουσιν. *2.m. θλιψ.
24 Ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι τὴν ψυ-
χὴν τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειώσω τὸν δρόμον
μου καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον
τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ.
25 Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψε-
σθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς cod. p. 1413.
διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν † τοῦ θεοῦ. †
26 Διότι μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον
ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος
πάντων.
27 Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖ-
λαι πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ὑμῖν.
28 Προσέχετε ἑαυτοῖς, καὶ παντὶ τῷ ποιμ-
νίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπι-
σκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ,
ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου.
29 Ὅτι ἐγὼ οἶδα, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ
τὴν ἀφεξίν * μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ *2.m. φι.
φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου.
30 Καὶ ἐξ ὑμῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λα-
λοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μα-
θητὰς ὀπίσω ἑαυτῶν.
31 Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριε-
τίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην, μετὰ
δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον.
32 Καὶ τανῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς τῷ κυρίῳ
καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ
οἰκοδομῆσαι καὶ δοῦναι τὴν κληρονομίαν ἐν
τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.
33 Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐ-
δενὸς ἐπεθύμησα.
34 Αὐτοὶ γεινώσκετε * ὅτι ταῖς χρείαις μου *2.m. γιν.
καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖ-
ρες αὗται.
35 Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶν-
τας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων,
μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
ὅτι αὐτὸς εἶπεν· μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδό-
ναι ἢ λαμβάνειν.
36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐ-
τοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσεύξατο *. * 2. m.
37 Ἱκανὸς δὲ κλαυθμὸς ἐγένετο πάντων· προσηυ.
καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύ-
λου κατεφίλουν αὐτόν.
38 Ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰ-
ρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
θεωρεῖν· προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

Cap. XXI. ΚΕΦ. ΚΑ.

Κς 1 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς, ἀπο-
νγ σπασθέντες ἀπ᾽ αὐτῶν εὐθυδρομήσαντες ἤλ-
θομεν εἰς τὴν Κῶ, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον,
κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα.
2 Καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινεί-
*2.m. νικ. κην *, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν.
3 Ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ κατα-
λιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συ-
ρίαν, καὶ κατήλθομεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ
τὸ πλοῖον ἦν ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον.
4 Ἀνευρόντες δὲ τοὺς μαθητάς, ἐπεμείνα-
μεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ
* ita cod. ἔλεγαν * διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἐπιβαίνειν
εἰς Ἱεροσόλυμα.
5 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐξαρτίσαι ἡμᾶς τὰς ἡμέ-
ρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων
ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω
τῆς πόλεως.
6 Καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν,
προσευξάμενοι ἀπησπασάμεθα ἀλλήλους, καὶ
ἐνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον· ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν
εἰς τὰ ἴδια.
7 Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ Τύ-
ρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα· καὶ ἀσπα-
σάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν
παρ᾽ αὐτοῖς.
8 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ἤλθαμεν εἰς
Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φι-
λίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά,
ἐμείναμεν παρ᾽ αὐτῷ.
9 Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες τέσσαρες παρ-
θένοι προφητεύουσαι.
νδ 10 Ἐπιμενόντων δὲ ἡμέρας πλείους, κατῆλ-
θέν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι
Ἄγαβος.
11 Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν
cod. p. 1414. ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας ἑαυτοῦ τοὺς πόδας
καὶ τὰς χεῖρας, εἶπεν· τάδε λέγει τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον· τὸν ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη,
οὕτως δήσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ ἰουδαῖοι,
καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν.
12 Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν
ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ.
* ὁ superadditur. 13 Τότε ἀπεκρίθη ὁ * Παῦλος· τί ποιεῖτε,
κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν;
ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθα-
νεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
ΚΖ 14 Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ· ἡσυχάσα-
νε μεν, εἰπόντες· τοῦ κυρίου τὸ θέλημα γει-
*2.m. γιν. νέσθω *.
15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευα-
σάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα.
16 Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Και-
σαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ᾽ ᾧ ξενισθῶ-
μεν, Μνάσῳ τινὶ κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.
17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα,
ἀσμένως ἀπεδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.
18 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν
ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον· πάντες τε παρεγένοντο οἱ
πρεσβύτεροι.
19 Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο καθ᾽
ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνε- XXI.
σιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ.
20 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν θεόν· εἶ-
πόν τε αὐτῷ· θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες
εἰσὶν ἐν τοῖς ἰουδαίοις τῶν πεπιστευκότων· καὶ
πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν.
21 Κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστα-
σίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ
ἔθνη πάντας ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν
αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν.
22 Τί οὖν ἐστιν; πάντως † δεῖ πλῆθος συν-
ελθεῖν· † ἀκούσονται ὅτι ἐλήλυθες *. * ita cod.
23 Τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν. Εἰ-
σὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἀφ᾽
ἑαυτῶν.
24 Τούτους παραλαβών, ἁγνίσθητι σὺν αὐ-
τοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ᾽ αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσων-
ται * τὴν κεφαλήν· καὶ γνώσονται πάντες ὅτι * 1. m.
ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ σονται.
στοιχεῖς καὶ αὐτὸς φυλάσσων τὸν νόμον.
25 Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς
ἀπεστείλαμεν, κρείναντες * † μηδὲν τοιοῦτον *2. m. κριν.
τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ † φυλάσσεσθαι αὐτοὺς
τό τε εἰδωλόθυτον, καὶ αἷμα, καὶ πνικτόν, καὶ
πορνείαν.
26 Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, νϛ
τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει
εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν
ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ
ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά.
27 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντε-
λεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἰουδαῖοι θεασά-
μενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν
ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας.
28 Κράζοντες· ἄνδρες ἰσραηλεῖται *, βοη- *2. m. λιτ.
θεῖτε· * οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ *1. m. ται.
λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου
πάντας πανταχῇ διδάσκων· ἔτι τε καὶ ἕλληνας
εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν * τὸν *2. m. κεκοινώ-
ἅγιον τόπον τοῦτον. νηκεν.
29 Ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρόφιμον τὸν
ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι
εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος.
30 Ἐκεινήθη * τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγέ- *2. m. ἐκιν.
νετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ
Παύλου, εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐ-
θέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.
31 Ζητούντων τε αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη cod. p. 1415.
φάσις τῷ χειλιάρχῳ * τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη *2. m. χιλ.
συγχύνεται * Ἱερουσαλήμ. Sic et mox.
32 Ὃς ἐξ αὐτῆς λαβὼν στρατιώτας καὶ *1. m. χυνν.
ἑκατοντάρχας, κατέδραμεν ἐπ᾽ αὐτούς. Οἱ δὲ
ἰδόντες τὸν χειλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας,
ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον.
33 Τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρχος * ἐπελάβετο * cod. heic χιλ.
αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί· καὶ 1. m.
ἐπυνθάνετο τίς εἴη, καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς.
34 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐπεφώνουν ἐν τῷ ὄχλῳ·
μὴ δυναμένου δὲ αὐτοῦ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ
τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν
παρεμβολήν.
35 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,
συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιω-
τῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου.

XXI. 36 Ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ,
κράζοντες· αἶρε αὐτόν.
37 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμ-
*2.m. χιλ. βολὴν ὁ Παῦλος, λέγει τῷ χειλιάρχῳ· * εἰ
ἔξεστί μοι εἰπεῖν τί πρὸς σέ; ὁ δὲ ἔφη· ἑλλη-
*2.m. γιν. νιστὶ γεινώσκεις *;
38 Οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τού-
των τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν
*2.m. χιλ. εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχειλίους * ἄν-
*2.m. σικ. δρας τῶν σεικαρίων *;
39 Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος· ἐγὼ ἄνθρωπος μέν
εἰμι ἰουδαῖος ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσή-
μου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου, ἐπιτρε-
ψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν.
40 Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἑστὼς
ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ
*2.m. σιγ. λαῷ· πολλῆς δὲ γενομένης σειγῆς *, προσεφώ-
νησεν τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ, λέγων.

CAP. XXII. ΚΕΦ. ΚΒ.

νζ 1 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ
μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας.
2 Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ
προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν·
καὶ φησίν.
3 Ἐγώ εἰμι ἀνὴρ ἰουδαῖος γεγεννημένος ἐν
Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλου,
* 2. m. πεπαιδευμένος κατ' ἀκρείβειαν * τοῦ πατρῴου
ἀκριβ. νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάν-
τες ὑμεῖς ἐστε σήμερον.
4 Ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανά-
του, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄν-
δράς τε καὶ γυναῖκας.
5 Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἐμαρτύρει μοι, καὶ
*2.m. ρειον. πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· * παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς
δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν
ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δε-
δεμένους εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.
6 Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζον-
τι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν, ἐξαίφνης
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ
ἐμέ.
7 Ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φω-
νῆς λεγούσης μοι· Σαούλ, Σαούλ, τί με διώ-
κεις;
8 Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶ, κύριε; εἶπέν
τε πρὸς ἐμέ· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος,
ὃν σὺ διώκεις.
9 Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεά-
σαντο, † καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, † τὴν δὲ φω-
νὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.
10 Εἶπον δέ· τί ποιήσω, κύριε; ὁ δὲ κύριος
εἶπεν πρός με· ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμα-
σκόν· κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν
*2.m. ἐντέ- ἐντέτακταί * σοι ποιῆσαι.
ταλται. 11 Ὡς δὲ οὐδὲν ἔβλεπον, ἀπὸ τῆς δόξης
τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν
συνόντων μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν.
νη 12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ εὐλαβὴς κατὰ τὸν
νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοι-
κούντων ἰουδαίων,
cod. p. 1416. 13 Ἐλθὼν πρὸς ἐμέ, καὶ ἐπιστὰς εἶπεν
μοι· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον· κἀγὼ αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν.
14 Ὁ δὲ εἶπεν· ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν XXII.
προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ,
καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ.
15 Ὅτι μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώ-
πους ἔσῃ, ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας.
16 Καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι,
καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσά-
μενος τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱε-
ρουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ,
γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,
18 Καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι· σπεῦσον,
καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι οὐ
παραδέξονταί σου μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ.
19 Κἀγὼ εἶπον· κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται
ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς
συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ.
20 Καὶ ὅτε ἐξεχύνετο * τὸ αἷμα Στεφάνου *1.m. χυνν.
τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστώς,
καὶ συνευδοκῶν † τῇ ἀναιρήσει αὐτοῦ, † καὶ
φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν.
21 Καὶ εἶπεν πρός με· πορεύου· ὅτι ἐγὼ εἰς
ἔθνη μακρὰν ἀποστελῶ σε.
22 Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λό-
γου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες·
αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆ-
κεν αὐτὸν ζῆν.
23 Κραυγαζόντων τε αὐτῶν, καὶ ῥειπτούν-
των * τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς *2.m. ῥ ..
τὸν ἀέρα,
24 Ἐκέλευσεν ὁ χειλίαρχος * εἰσάγεσθαι *2.m. χι.
αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν· εἴπας μάστιξιν ἀνε- Sic et infra.
τάζεσθαι αὐτόν· ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕ-
τως ἐπεφώνουν αὐτῷ.
25 Ὡς δὲ προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶ-
πεν πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος·
εἰ ἄνθρωπον ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν
ὑμῖν μαστίζειν;
26 Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος, προσελ-
θὼν τῷ χειλιάρχῳ ἀπήγγειλεν, λέγων· τί μέλ-
λεις ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος ῥωμαῖος
ἐστίν.
27 Προσελθὼν δὲ ὁ χειλίαρχος εἶπεν αὐτῷ·
λέγε μοι, σὺ ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ ἔφη· ναί.
28 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ χειλίαρχος· ἐγὼ πολλοῦ
κεφαλαίου τὴν πολιτείαν * ταύτην ἐκτησάμην· *2.m. τιαν.
ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.
29 Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ
μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χειλίαρχος
δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν, καὶ
ὅτι αὐτὸν ἦν δεδεκώς.
30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ΚΗ
ἀσφαλὲς τὸ τί κατηγορεῖται ὑπὸ τῶν ἰουδαίων,
ἔλυσεν αὐτόν· καὶ ἐκέλευσεν συνελθεῖν τοὺς
ἀρχιερεῖς καὶ πᾶν τὸ συνέδριον καὶ καταγα-
γὼν τὸν Παῦλον, ἔστησεν εἰς αὐτούς.

ΚΕΦ. ΚΓ. CAP. XXIII.

1 Ἀτενίσας δὲ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ, εἶ- νθ
πεν· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγα-
θῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς
ἡμέρας.
2 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξεν τοῖς
παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα.

XXIII. 3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν· τύπτειν
σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε κεκονιαμένε· καὶ σὺ
*2. m. κριν. κάθῃ κρείνων * με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρα-
νομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι;
4 Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπαν· τὸν ἀρχιερέα
τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;
5 Ἔφη τε ὁ Παῦλος· οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοί,
ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γὰρ ὅτι ἄρ-
χοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.
6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶν
σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον φαρεισαίων, ἔκρα-
cod. p. 1417. ζεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ φα-
ρεισαῖός εἰμι, υἱὸς φαρεισαίων· περὶ ἐλπίδος
*2. m. κριν. καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν κρείνομαι *.
*2. m. ἔπεσε. 7 Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐπέπεσε *
στάσις τῶν φαρεισαίων καὶ σαδδουκαίων· καὶ
ἐσχίσθη τὸ πλῆθος.
8 Σαδδουκαῖοι γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνά-
στασιν, μήτε ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· φαρει-
σαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα.
9 Ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη· καὶ ἀναστάν-
τες τινὲς τῶν γραμματέων τοῦ μέρους τῶν φα-
ρεισαίων διεμάχοντο, λέγοντες· οὐδὲν κακὸν εὑ-
ρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα
ἐλάλησεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος † μὴ θεομαχῶ-
μεν. †
*2. m. γιν. 10 Πολλῆς δὲ γεινομένης * στάσεως, φοβη-
θεὶς ὁ χειλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος
ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβὰν
ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν εἰς τὴν
παρεμβολήν.
ΚΘ 11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ
κύριος εἶπεν· θάρσει· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ
περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτω σὲ δεῖ καὶ
εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.
ξ 12 Γενομένης τε ἡμέρας ποιήσαντες συ-
στροφὴν οἱ ἰουδαῖοι, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς,
λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀπο-
κτείνωσιν τὸν Παῦλον.
*2. m. τεσσαρ. 13 Ἦσαν δὲ πλείους τεσσεράκοντα * οἱ
Sic et infra. ταύτην τὴν συνωμοσίαν ποιησάμενοι.
14 Οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν
καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπαν· ἀναθέματι ἀνε-
θεματίσαμεν ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως
οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον.
15 Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χειλιάρ-
χῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ ὅπως καταγάγῃ αὐτὸν
*2. m. γιν. εἰς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγεινώσκειν * ἀκρει-
*2. m. κριβ. βέστερον * τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ
ἐγγίσαι αὐτόν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν
αὐτόν.
16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου
*2. m. γενομ. τὴν ἔνεδραν *, παραγενάμενος * καὶ εἰσελθὼν
* ita est accentus in cod. εἰς τὴν παρεμβολήν, ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ.
17 Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν
ἑκατονταρχῶν, ἔφη· τὸν νεανίαν τοῦτον ἄπαγε
πρὸς τὸν χειλίαρχον· ἔχει γὰρ ἀπαγγεῖλαί τι
αὐτῷ.
18 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν
*2. m. χιλ. πρὸς τὸν χειλίαρχον *, καί φησιν· ὁ δέσμιος
Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον
τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρὸς σέ, ἔχοντά τι λα-
* σοὶ superponitur. λῆσαί σοι *.
19 Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ
χειλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν, ἐπυν- XXIII.
θάνετο· τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;
20 Εἶπεν δὲ ὅτι οἱ ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ
ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον τὸν Παῦλον καταγά-
γῃς εἰς τὸ συνέδριον, ὡς μέλλων τί ἀκρειβέ-
στερον * πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. *2. m. κριβ.
21 Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύου-
σιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσ-
σεράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε
φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν· καὶ
νῦν εἰσιν ἕτοιμοι, προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ
ἐπαγγελίαν.
22 Ὁ μὲν οὖν χειλίαρχος * ἀπέλυσεν τὸν ξα
νεανίσκον, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι *2. m. χιλ.
ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς ἐμέ.
23 Καὶ προσκαλεσάμενός τινας δύο τῶν ἑκα-
τονταρχῶν, εἶπεν· ἑτοιμάσατε στρατιώτας δια-
κοσίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ
ἱππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ δεξιολάβους διακο-
σίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός,
24 Κτήνη τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαν- cod. p. 1418.
τες τὸν Παῦλον διασώσωσι * πρὸς Φήλικα τὸν * 1. m.
ἡγεμόνα. διασωσι.
25 Γράψας ἐπιστολὴν ἔχουσαν τὸν τύπον
τοῦτον.
26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι
Φήλικι χαίρειν.
27 Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλλημφθέντα * ὑπὸ *2. m. ληφθ.
τῶν ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι * ὑπ' *1. m. ἀνερ.
αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλά-
μην, μαθὼν ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν.
28 Βουλόμενός τε ἐπιγνῶναι τὴν αἰτίαν δι'
ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ
συνέδριον αὐτῶν.
29 Ὃν εὗρον ἐνκαλούμενον * περὶ ζητημά- *2. m. ἐγκ.
των τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου
ἢ δεσμῶν ἔχοντα ἔγκλημα.
30 Μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν
ἄνδρα ἔσεσθαι, ἐξ αὐτῆς ἔπεμψα πρὸς σέ·
παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν πρὸς
αὐτὸν ἐπὶ σοῦ.
31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατε-
ταγμένον αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον,
ἤγαγον διὰ νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.
32 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς
ἀπέρχεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
παρεμβολήν.
33 Οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,
καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρ-
έστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.
34 Ἀναγνοὺς δὲ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας
ἐπαρχίας * ἐστίν, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κι- *1. m. χειας.
λικίας,
35 Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατ-
ήγοροί σου παραγένωνται· κελεύσας ἐν τῷ
πραιτωρίῳ τῷ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι αὐτόν.

ΚΕΦ. ΚΔ. CAP. XXIV.

1 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιε- Α
ρεὺς Ἀνανίας μετὰ πρεσβυτέρων τινῶν, καὶ ῥή- ξβ
τορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ
ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου.
2 Κληθέντος δὲ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρ-
τυλλος, λέγων.
3 Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ,

XXIV. καὶ διορθωμάτων γεινομένων * τῷ ἔθνει τούτῳ
*2.m.γιν. διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ
ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης
εὐχαριστίας.
*2.m.ἐγκ. 4 Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐνκόπτω *, πα-
ρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ
ἐπιεικείᾳ.
5 Εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν,
*2.m.κιν. καὶ κεινοῦντα * στάσεις πᾶσι τοῖς ἰουδαίοις
τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς
τῶν ναζωραίων αἱρέσεως,
6 Ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι, ὃν
καὶ ἐκρατήσαμεν, † καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον
νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν.
7 Παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος, μετὰ
πολλῆς βίας ἐκ χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε.
8 Κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἔρχε-
σθαι ἐπὶ σέ· † παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρεί-
*2.m.κριν. νας * περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς
κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.
9 Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ ἰουδαῖοι, φάσκον-
τες ταῦτα οὕτως ἔχειν.
10 Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ
τοῦ ἡγεμόνος λέγειν. Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε
κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, εὐθύμως
τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι.
11 Δυναμένου σου ἐπιγνῶναι ὅτι οὐ πλείους
εἰσίν μοι ἡμέραι δώδεκα, ἀφ' ἧς ἀνέβην προσ-
κυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ.
12 Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα
διαλεγόμενον, ἢ ἐπίστασιν ποιοῦντα ὄχλου,
οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν
πόλιν.
13 Οὐδὲ παραστῆσαι δύνανταί σοι περὶ ὧν
*1.m.νυνεί. νυνὶ * κατηγοροῦσίν μου.
14 Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν
ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτως λατρεύω τῷ
πατρῴῳ θεῷ, πιστεύων τοῖς κατὰ νόμον καὶ
τοῖς ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμένοις.
cod.p.1419. 15 Ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεὸν, ἣν καὶ αὐ-
τοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν
ἔσεσθαι δικαίων τε καὶ ἀδίκων.
16 Ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον
συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν, καὶ τοὺς ἀν-
θρώπους διὰ παντός.
17 Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων ἐλεημοσύνας ποιή-
σων εἰς τὸ ἔθνος μου παρεγενόμην καὶ προσ-
φοράς.
18 Ἐν αἷς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ,
οὐ μετὰ ὄχλου, οὐδὲ μετὰ θορύβου.
19 Τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἰουδαῖοι, οὓς
ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι, καὶ κατηγορεῖν εἴ τι
ἔχοιεν πρὸς ἐμέ.
20 Ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν τί εὗρον ἀδί-
κημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου.
21 Ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἐκέκρα-
ξα ἐν αὐτοῖς ἑστώς· ὅτι περὶ ἀναστάσεως νε-
*2.m.κριν. κρῶν ἐγὼ κρείνομαι * σήμερον ἐφ' ὑμῶν.
22 Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ, ἀκρειβέ-
*2.m.κριβ. στερον * εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἴπας· ὅταν
Λυσίας ὁ χειλίαρχος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ
καθ' ὑμᾶς.
23 Διαταξάμενος τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖ-
σθαι αὐτὸν, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κω-
λύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν † ἢ προσέρ- XXIV.
χεσθαι † αὐτῷ.
24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ ΛΑ
Φῆλιξ * σὺν Δρουσίλλῃ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ, οὔσῃ ξγ
ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν *1.m. heic
αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν * πίστεως. Φῆλιξ.
25 Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύ- *cod. Ἰησοῦ.
νης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλ-
λοντος, ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη·
τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν με-
τακαλέσομαί σε.
26 Ἅμα καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθή-
σεται ὑπὸ τοῦ Παύλου· διὸ καὶ πυκνότερον αὐ-
τὸν μεταπεμπόμενος, ὡμείλει * αὐτῷ. *2.m.μιλ.
27 Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβεν διάδο- ΛΒ
χον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων τε χάριτα * *ita cod.
καταθέσθαι τοῖς ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ, κατέλιπε
τὸν Παῦλον δεδεμένον.

ΚΕΦ. ΚΕ. CAP. XXV.

1 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ *, μετὰ *1.m.χει.
τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Και-
σαρείας.
2 Ἐνεφάνισάν τε αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
πρῶτοι τῶν ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ
παρεκάλουν αὐτόν.
3 Αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως με-
ταπέμψηται αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἐνέδραν
ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν.
4 Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι
τὸν Παῦλον εἰς Καισάρειαν, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν
ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι.
5 Οἱ οὖν ἐν ὑμῖν, φησιν, δυνατοὶ συνκατα-
βάντες *, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ ἄτοπον, κατ- *2.m.συγκ.
ηγορείτωσαν αὐτοῦ.
6 Διατρείψας * δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας οὐ *2.m.τριψ.
πλείονας ὀκτὼ ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισά-
ρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον ἀχθῆναι.
7 Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν αὐ-
τὸν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες ἰου-
δαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα καταφέ-
ροντες ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι.
8 Τοῦ Παύλου ἀπολογουμένου ὅτι οὔτε εἰς
τὸν νόμον τῶν ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν, οὔτε
εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον.
9 Ὁ Φῆστος δὲ θέλων τοῖς ἰουδαίοις χάριν
καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν· θέ-
λεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ τούτων
κριθῆναι ἐπ' ἐμοῦ;
10 Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος ἑστώς· ἐπὶ τοῦ βή-
ματος Καίσαρος ἑστώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνε- cod.p.1420.
σθαι· * Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκηκα, ὡς καὶ σὺ *ita 1.m.
κάλλιον ἐπιγεινώσκεις *. κριν.
11 Εἰ μὲν οὖν ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θανάτου *2.m.γιν.
πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι * τὸ ἀποθανεῖν· *1.m.με.
εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου,
οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι· Καί-
σαρα ἐπικαλοῦμαι.
12 Τότε ὁ Φῆστος, συνλαλήσας * μετὰ τοῦ *2.m.συλλ.
συμβουλίου, ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι;
ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.
13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίπ- ΛΓ
πας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς ξδ
Καισάρειαν, ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.

XXV. 14 Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτρειβον * ἐκεῖ,
*2. m. τριβ. ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν
Παῦλον, λέγων· ἀνήρ τις ἐστὶν καταλελειμμέ-
*1. m. λιμμ. νος * ὑπὸ Φήλικος δέσμιος.
15 Περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυ-
*2. m. μα, ἐνεφανίσθησαν * οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρε-
ἐνεφάνισαν. σβύτεροι τῶν ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ᾽ αὐτοῦ
καταδίκην.
16 Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος
ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον † εἰς ἀπώ-
λειαν, † πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσ-
ωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους, τόπον δὲ ἀπολο-
γίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.
17 Συνελθόντων οὖν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μὴ δὲ
μίαν ποιησάμενος, τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ
βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα.
18 Περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδὲ
μίαν αἰτίαν ἔφερον ὧν ἐγὼ ὑπενόουν πονηρῶν.
19 Ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δει-
*1. m. δισ. σιδαιμονίας * εἶχον πρὸς αὐτὸν, καὶ περί τι-
νος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος
ζῆν.
20 Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτων
ζήτησιν, ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς
* ita heic Ἱεροσόλυμα, κἀκεῖ κρίνεσθαι * περὶ τούτων.
cod. κριν. 21 Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρη-
1. m. θῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν,
ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν, ἕως οὗ ἀναπέμψω
αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.
22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον· ἐβου-
λόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι· αὔ-
ριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.
ΛΔ 23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα
καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ
εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε χει-
λιάρχοις, καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ᾽ ἐξοχὴν τῆς
πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου, ἤχθη
ὁ Παῦλος.
24 Καί φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασι-
*2. m. συμ. λεῦ, καὶ πάντες οἱ συνπαρόντες * ἡμῖν ἄν-
δρες, θεωρεῖτε τοῦτον, περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆ-
θος τῶν ἰουδαίων ἐνέτυχέν μοι ἔν τε Ἱεροσο-
λύμοις καὶ ἐνθάδε, βοῶντες μὴ δεῖν αὐτὸν ζῆν
μηκέτι.
25 Ἐγὼ δὲ κατελαβόμην μηδὲν ἄξιον αὐ-
τὸν θανάτου πεπραχέναι· αὐτοῦ δὲ τοῦ Παύ-
*2. m. τούτου λου * ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν, ἔκρεινα *
pro τοῦ Παύ- πέμπειν.
λου. 26 Περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ
*2. m. κριν. οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ᾽ ὑμῶν, καὶ
μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς
ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψω.
27 Ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέ-
σμιον, μὴ καὶ τὰς κατ᾽ αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

CAP. XXVI. ΚΕΦ. Κϛ.

ξϛ 1 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη·
ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν· τότε ὁ
Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπελογεῖτο.
2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ ἰου-
δαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μα-
κάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων σήμερον ἀπολογεῖσθαι.
cod. p. 1421. 3 Μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν
κατὰ ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ
δέομαι, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.

4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου ἐκ νεότητος, τὴν XXVI.
ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἔν τε
Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες ἰουδαῖοι.
5 Προγεινώσκοντές * με ἄνωθεν, ἐὰν θέλω- *2. m. γιν.
σιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκρειβεστάτην * *2. m. κριβ.
αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα φα-
ρεισαῖος.
6 Καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς εἰς τοὺς πατέρας
ἡμῶν ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
ἕστηκα κρεινόμενος *. *2. m. κριν.
7 Εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ Sic et mox.
νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντή-
σειν· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ ἰου-
δαίων, βασιλεῦ.
8 Τί ἄπιστον κρείνεται παρ᾽ ὑμῖν εἰ ὁ θεὸς
νεκροὺς ἐγείρει;
9 Ἐγὼ οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰη-
σοῦ τοῦ ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι.
10 Διὸ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ
πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλει-
σα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών·
ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον.
11 Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολ-
λάκις τειμωρῶν * αὐτοὺς, ἠνάγκαζον βλασφη- *2. m. τιμ.
μεῖν, περισσῶς ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον
ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.
12 Ἐν οἷς πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν
μετ᾽ ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς τῶν ἀρχιε-
ρέων,
13 Ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον,
βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ
ἡλίου, περιλάμψάν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ
πορευομένους.
14 Πάντων τε καταπεσόντων εἰς τὴν γῆν,
ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν πρός με τῇ ἑβραΐδι
διαλέκτῳ, Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκλη-
ρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.
15 Ἐγὼ δὲ εἶπα· τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ κύριος
εἶπεν· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.
16 Ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στῆθι * ἐπὶ τοὺς *καὶ στῆθι
πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχει- est in marg.
ρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδές a 2. m.
με, ὧν τε ὀφθήσομαί σοι.
17 Ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἐκ
τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω σε,
18 Ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέ-
ψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς, καὶ τῆς ἐξουσίας
τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεὸν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμέ-
νοις, πίστει τῇ εἰς ἐμέ.
19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην
ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ.
20 Ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον τε καὶ
Ἱεροσολύμοις, εἰς * πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς * εἰς deest
Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπήγγελλον με- in cod.
τανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν, ἄξια
τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας.
21 Ἕνεκα τούτων με ἰουδαῖοι συλλαβόμε-
νοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι.
22 Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς ἀπὸ τοῦ
θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρ- *2. m. μικ.
τυρόμενος μεικρῷ * τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκ- *2. m. γιν.
τὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελ- * ita heic, non
λόντων γείνεσθαι *, καὶ Μωσῆς *. Μωϋσῆς.
*

XXVI. 23 Εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ
ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν
τῷ τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
ξϛ 24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου, ὁ Φῆ-
στος μεγάλῃ τῇ φωνῇ φησιν· μαίνῃ, Παῦλε·
τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει.
25 Ὁ δὲ Παῦλος· οὐ μαίνομαί, φησι, κρά-
τιστε Φῆστε, ἀλλ᾽ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης
ῥήματα ἀποφθέγγομαι.
26 Ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασι-
cod. p. 1422. λεὺς, πρὸς ὃν παῤῥησιαζόμενος λαλῶ· λανθά-
νειν γὰρ αὐτὸν τούτων οὐ πείθομαι οὐθέν· οὐ
γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο.
27 Πιστεύεις βασιλεῦ Ἀγρίππα τοῖς προ-
φήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις.
28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον· ἐν
*1. m. χρει. ὀλίγῳ με πείθεις χριστιανὸν * ποιῆσαι.
29 Ὁ δὲ Παῦλος· εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ, καὶ
ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ οὐ μόνον σὲ, ἀλλὰ καὶ
πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι
τοιούτους ὁποῖος καὶ ἐγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν
δεσμῶν τούτων.
30 † Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, † ἀνέστη
τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε Βερνίκη,
*2. m. συγκ. καὶ οἱ συνκαθήμενοι * αὐτοῖς.
31 Καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλ-
λήλους, λέγοντες· ὅτι οὐδὲν θανάτου ἢ δεσμῶν
ἄξιον πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος.
32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· ἀπολελύ-
*2. m. ἠδ. σθαι ἐδύνατο * ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπε-
κέκλητο Καίσαρα.

CAP. XXVII.

ΚΕΦ. ΚΖ.

ΛΕ 1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς
ξζ τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί
τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ, ὀνόματι
Ἰουλίῳ, σπείρης σεβαστῆς.
2 Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ ἀδραμυττηνῷ, μέλ-
λοντι πλεῖν εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους,
ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου μα-
*2. m. νικ. κεδόνος θεσσαλονεικέως *.
*2. m. Σιδ. 3 Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σειδῶνα *,
φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησά-
μενος, ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντι
ἐπιμελείας τυχεῖν.
4 Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν
Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.
5 Τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ
Παμφυλίαν διαπλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς
Μύῤῥα τῆς Λυκίας.
6 Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον ἀλε-
*2. m. δρηνόν. ξανδρεινὸν * πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐνεβίβα-
σεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.
7 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες,
καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσ-
εῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν
Κρήτην, κατὰ Σαλμώνην.
8 Μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν
εἰς τόπον τινὰ καλούμενον καλοὺς λιμένας, ᾧ
ἐγγὺς ἦν πόλις Λασέα.
9 Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄν-
τος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς, διὰ τὸ καὶ
τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ
Παῦλος,
10 Λέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ
ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορ- XXVII.
τίου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν
ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.
11 Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ
τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπείθετο ἢ τοῖς ὑπὸ Παύ-
λου λεγομένοις.
12 Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος
πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείονες ἔθεντο βου-
λὴν ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν, εἴ πως δύναιντο καταν-
τήσαντες εἰς Φοίνεικα * παραχειμάσαι, λιμέ- *2. m. νικ.
να τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ
χῶρον.
13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς
προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες Ἄσσον παρ-
ελέγοντο τὴν Κρήτην.
14 Μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ᾽ αὐτῆς ἄνε-
μος τυφωνικὸς, ὁ καλούμενος εὐρυκλύδων *. * I. m.
15 Συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ εὐρακύδων.
δυνομένου * ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόν- * ita I. m. ut
τες ἐφερόμεθα. alibi interdum. At 2. m. α pro ο.
16 Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες * καλούμε- * I. m. μουν.
νον Καῦδα, ἰσχύσαμεν μόλις περικρατεῖς γεν- cod. p. 1423.
έσθαι τῆς σκάφης.
17 Ἣν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑπο-
ζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν
Σύρτιν ἐκπέσωσιν, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕ-
τως ἐφέροντο.
18 Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς
ἐκβολὴν ἐποιοῦντο.
19 Καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν
τοῦ πλοίου ἐῤῥεῖψαν *. * I. m. cum
20 Μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄστρων ἐπιφαινόν- unica ρ.
των ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλί-
γου ἐπικειμένου, περιῃρεῖτο ἐλπὶς πᾶσα τοῦ
σώζεσθαι ἡμᾶς.
21 Πολλῆς τε ἀσιτείας * ὑπαρχούσης, τότε *2. m. τιας.
σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· ἔδει
μὲν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι, μὴ ἀνά-
γεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν
ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
22 Καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀπο-
βολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδὲ μία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν
τοῦ πλοίου.
23 Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ τοῦ
θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, ἄγγελος,
24 Λέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε
δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισταί σοι ὁ
θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
25 Διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ
θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ᾽ ὃν τρόπον λελάλη-
ταί μοι.
26 Εἰς νῆσον δέ τινα ἡμᾶς δεῖ ἐκπεσεῖν.
27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη * νὺξ ἐγένε- ξη
το, διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέ- *2. m. τεσσα-
σον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσανέ- ρις. Sic et infra.
χειν τινὰ αὐτοῖς χώραν.
28 Καὶ βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι·
βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαν-
τες, εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε.
29 Φοβούμενοί τε μή που κατὰ τραχεῖς τό-
πους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥείψαντες * ἀγ- *2. m. ριψ.
κύρας τέσσαρας, ηὔχοντο * ἡμέραν γενέσθαι. *2. m. ηὐχ.
30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ
πλοίου, καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν

XXVII. θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρώρας ἀγκύρας
μελλόντων ἐκτείνειν,
31 Εἶπεν ὁ Παῦλος, τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ
τοῖς στρατιώταις· ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ
πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε.
32 Τότε ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται τὰ σχοι-
νία τῆς σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπε-
σεῖν.
*2. m. γιν. 33 Ἄχρι δὲ οὗ ἡμέρα ἤμελλεν γείνεσθαι *,
παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τρο-
φῆς, λέγων· τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέ-
* 2. m. ραν προσδοκῶντες, ἄσειτοι * διατελεῖτε, μη-
ἄσιτοι. θὲν προσλαβόμενοι.
34 Διὸ καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν
*cod. πρό. τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς * τῆς ὑμετέρας σω-
τηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἀπὸ
τῆς κεφαλῆς ἀπολεῖται.
35 Εἴπας δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐ-
χαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλά-
*1. m. θει. σας ἤρξατο ἐσθίειν *.
36 Εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ
προσελάβοντο τροφῆς.
37 Ἤμεθα δὲ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ
ὡς † διακόσιαι † ἑβδομηκονταέξ.
38 Κορεσθέντες δὲ τροφῆς, ἐκούφιζον τὸ
*2. m. σιτ. πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σεῖτον * εἰς τὴν θά-
λασσαν.
39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ
*2. m. γιν. ἐγείνωσκον· * κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα
αἰγιαλὸν, εἰς ὃν ἐβουλεύοντο, εἰ δύναιντο, ἐκ-
* 2. m. σῶσαι * τὸ πλοῖον.
ἐξῶσαι. 40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς
τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας
*cod. μωνα. τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα *
τῇ πνεούσῃ, κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.
41 Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον
* 1. m. ἐπώκειλαν * τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρώρα ἐρεί-
ἐπέκειλαν. σασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο
cod. p. 1424. ὑπὸ τῆς βίας † τῶν κυμάτων. †
42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα
τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μήτις ἐκκολυμ-
βήσας διαφύγῃ.
43 Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης, βουλόμενος δια-
σῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βου-
λήματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους ἐκκο-
*2. m. ριψ. λυμβᾶν, ἀποῤῥείψαντας * πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν
* 1. m. ἐξιέναι *.
ἐξειέναι. 44 Καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,
οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ οὕ-
τως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

CAP. XXVIII. ΚΕΦ. ΚΗ.

1 Καὶ διασωθέντες, τότε ἐπέγνωμεν ὅτι
*1. m. Μελιτή- Μελίτη * ἡ νῆσος καλεῖται.
νη. Sed νη an- 2 Οἵ τε βάρβαροι παρεῖχαν * οὐ τὴν τυ-
tiquitus dele- χοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἅψαντες γὰρ πυ-
tum in cod. * ita cod. ρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν
τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψῦχος.
3 Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων
τί πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχι-
δνα ἀπὸ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆψε τῆς
χειρὸς αὐτοῦ.
4 Ὡς δὲ εἶδαν οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ
θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πρὸς ἀλλήλους
ἔλεγον· πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗ-
τος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη XXVIII.
ζῆν οὐκ εἴασεν.
5 Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ
πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν.
6 Οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πιμπρᾶ-
σθαι, ἢ καταπείπτειν * ἄφνω νεκρόν· ἐπὶ πολὺ *2. m. πιπτ.
δὲ αὐτῶν προσδοκώντων, καὶ θεωρούντων μη-
θὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γεινόμενον *, μεταβα- *2. m. γιν.
λόμενοι ἔλεγαν * αὐτὸν εἶναι θεόν. * ita cod.
7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρ-
χεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Πο-
πλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, ἡμέρας τρεῖς φι-
λοφρόνως ἐξένισεν.
8 Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυ-
ρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖ-
σθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσ-
ευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο * * 1. m.
αὐτόν. εἰάσατο.
9 Τούτου δὲ γενομένου, οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῇ
νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας προσῆρχον * καὶ ἐθε- *ita cod. προ,
ραπεύοντο. non προσ.
10 Οἳ καὶ πολλαῖς τειμαῖς * ἐτείμησαν *2. m. τιμ.
ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὰς et ἐτιμ.
χρείας.
11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν Λς
πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, ἀλεξαν- ξθ
δρινῷ *, παρασήμῳ Διοσκούροις. *2. m. δρηνῷ.
12 Καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσσας *, * ita cod. cum
ἐπεμείναμεν ἡμέραις τρισίν. duplici σ.
13 Ὅθεν περιελόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥή-
γιον· * καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νό- * 1. m. γέι.
του, δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους.
14 Οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν
παρ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕ-
τως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθαμεν.
15 Κἀκεῖθεν ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ
ἡμῶν, ἦλθαν * εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι Ἀπ- * ita cod.
πίου φόρου καὶ τριῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ
Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβε θάρσος.
16 Ὅτε δὲ εἰσήλθομεν εἰς Ῥώμην, † ὁ ἑκα-
τόνταρχος παρέδωκεν τοὺς δεσμίους τῷ στρα-
τοπεδάρχῃ, † ἐπετράπη τῷ Παύλῳ μένειν καθ'
αὑτὸν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.
17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συνκα-
λέσασθαι * αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων *2. m. συγκ.
πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς
αὐτούς· ἐγὼ, ἄνδρες ἀδελφοὶ, οὐδὲν ἐναντίον
ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, cod. p. 1425.
δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς
χεῖρας τῶν Ῥωμαίων.
18 Οἵτινες ἀνακρείναντές * με ἐβούλοντο *2. m. κριν.
ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδὲ μίαν αἰτίαν θανάτου
ὑπάρχειν ἐν ἐμοί.
19 Ἀντιλεγόντων δὲ τῶν ἰουδαίων, ἠναγκά-
σθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα· οὐχ ὡς τοῦ ἔθ-
νους μου ἔχων τί κατηγορεῖν.
20 Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα
ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς
ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περί-
κειμαι.
21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπαν· ἡμεῖς οὔτε
γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰου-
δαίας· οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν
ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν.

XXVIII. 22 Ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ἡμῖν ἐστιν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.

23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦλθον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας.

24 Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.

25 Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν,

26 Λέγων· " πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦ-
„ τον, καὶ εἰπόν· ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συν-
„ ῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.

27 „ Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ XXVIII.
„ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ
„ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μή ποτε
„ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκού-
„ σωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέ-
„ ψωσιν, καὶ ἰάσωμαι * αὐτούς. „ * cod ἰάσομαι.

28 Γνωστὸν οὖν ὑμῖν ἔστω ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τοῦτο τὸ σωτήριον θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.

29 † Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς σύνζητησιν. †

30 Ἐνέμεινεν δὲ διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι· καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν.

31 Κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας ἀκωλύτως.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

cod. p. 1426.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ (*).

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

Α 1 Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
α δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν.

2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις.

*2. m. γιν. 3 Γεινώσκοντες * ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς
* τῆς πίστεως πίστεως * κατεργάζεται ὑπομονήν.

expungitur a 2. m. Conf. Petr. I. 7.

4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.

5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ.

6 Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρεινόμε-
*2. m. κριν. νος· * ὁ γὰρ διακρεινόμενος ἔοικε κλύδωνι θα-
Sic et mox. λάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥειπιζομένῳ *.
*2. m. ῥιπ. 7 Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι
*2. m. λήψ. λήμψεταί * τι παρὰ τοῦ κυρίου.
Sic et infra. 8 Ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

9 Καυχάσθω δὲ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ.

10 Ὁ δὲ πλούσιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται.

11 Ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.

12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενόμενος λήμψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο † ὁ κύριος † τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

13 Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω· ὅτι ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστιν I.
κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.

14 Ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος.

15 Εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον.

16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Β

17 Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστιν, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκιάσματος.

18 Βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

19 Ἴστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· ἔστω δὲ β
πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν.

20 Ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς, δικαιοσύνην θεοῦ οὐκ ἐργάζεται.

21 Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας, ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

22 Γείνεσθε * δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ *2. m. γιν.
ἀκροαταὶ μόνον, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς.

23 Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ.

24 Κατενόησεν γὰρ ἑαυτὸν, καὶ ἀπελήλυθεν, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν.

25 Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας, καὶ παραμείνας, οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.

(*) Hic est apostolicarum epistolarum in codice vaticano ordo. Pergit autem codex habere duo sectionum genera, nempe antiquum unum, litteris capitalibus; alterum paulo recentius, litteris rudioribus; prout utrumque fuit in actibus apostolorum: sed tamen contraria ratione; etenim in his catholicis, nec non in Pauli epistolis, antiquae sectiones, breviores sunt; recentiores autem, multo longiores.

I. 26 Εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι, μὴ χαλινῶν
Γ γλῶσσαν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν ἑαυ-
γ τοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία.
27 Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ
τῷ θεῷ καὶ πατρί, αὕτη ἐστίν· ἐπισκέπτεσθαι
* 2. m. θλίψει. ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλείψει * αὐτῶν,
cod. p. 1427. ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

CAP. II. ΚΕΦ. Β.

2. m. ληψ. 1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληµψίαις,
ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ τῆς δόξης.
2 Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς συναγωγὴν ὑμῶν
ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσ-
έλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι.
3 Ἐπιβλέψητε δὲ ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν
ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν, καὶ εἴπητε, σὺ κάθου
ὧδε καλῶς· καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, σὺ στῆθι
*2. m. ἐπί. ἢ κάθου ἐκεῖ, ὑπὸ * τὸ ὑποπόδιόν μου *.
* οὐ superadditur in cod. 4 Οὐ * διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένε-
σθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;
5 Ἀκούσατε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· οὐχ ὁ
θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τῷ κόσμῳ, πλου-
σίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασι-
λείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν;
*2. m. τιμ. 6 Ὑμεῖς δὲ ἠτειμάσατε * τὸν πτωχόν· οὐχ
οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐ-
τοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια;
7 Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα
τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς;
8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν, κατὰ
τὴν γραφήν· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς
σαυτὸν, καλῶς ποιεῖτε.
*2. m. λημπτ. 9 Εἰ δὲ προσωποληµπτεῖτε *, ἁμαρτίαν ἐρ-
γάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς πα-
ραβάται.
10 Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ,
πταίσῃ δὲ ἐν ἑνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος.
11 Ὁ γὰρ εἰπών· μὴ μοιχεύσῃς, εἶπεν καί·
μὴ φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ μοιχεύεις, φονεύεις δὲ,
γέγονας παραβάτης νόμου.
12 Οὕτως λαλεῖτε, καὶ οὕτως ποιεῖτε, ὡς
*2. m. κριν. διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρείνεσθαι *.
*cod. τε pro ται. 13 Ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι
ἔλεος· κατακαυχᾶται * ἔλεος κρίσεως.
Δ 14 Τί ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέ-
γῃ τίς ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ
πίστις σῶσαι αὐτόν;
15 Ἐὰν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχω-
σιν, καὶ λειπόμενοι τῆς ἐφημέρου τροφῆς,
16 Εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν· ὑπάγετε
ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε· μὴ
δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί
ὄφελος;
17 Οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔχῃ ἔργα,
νεκρά ἐστιν καθ' ἑαυτήν.
18 Ἀλλ' ἐρεῖ τίς· σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ
ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου χωρὶς
τῶν ἔργων, κἀγώ σοι δείξω ἐκ τῶν ἔργων μου
τὴν πίστιν.
19 Σὺ πιστεύεις ὅτι εἷς θεός ἐστιν; καλῶς
ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν, καὶ φρίσ-
σουσιν.
20 Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενὲ, ὅτι
ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων ἀργή ἐστιν;

21 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων II.
ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;
22 Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔρ-
γοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτε-
λειώθη;
23 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα·
“ ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογί-
„ σθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην „ καὶ φίλος θεοῦ
ἐκλήθη.
24 Ὁρᾶτε * ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρω- * I. m. ται.
πος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον;
25 Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ
ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους,
καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα;
26 Ὥσπερ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νε-
κρόν ἐστιν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς ἔργων
νεκρά ἐστιν.

ΚΕΦ. Γ. CAP. III.

1 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γείνεσθε *, ἀδελ- E
φοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρῖμα ληµψόμεθα *. δ
2 Πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες· εἴ τις ἐν *2. m. γιν.
λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς *2. m. ληψ.
χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. cod. p. 1428.
3 Εἰ δὲ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ
στόματα βάλλομεν εἰς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς
ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν.
4 Ἰδοὺ, καὶ τὰ πλοῖα τὰ τηλικαῦτα ὄντα,
καὶ ὑπὸ ἀνέμων σκληρῶν ἐλαυνόμενα, μετάγε-
ται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἡ ὁρμὴ τοῦ
εὐθύνοντος βούλεται.
5 Οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μεικρὸν * μέλος *2. m. μικ.
ἐστὶν, καὶ μεγάλα αὐχεῖ· ἰδοὺ, ἡλίκον πῦρ
ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει.
6 Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδι-
κίας· ἡ γλῶσσα καθίσταται * ἐν τοῖς μέλεσιν * I. m.
ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογί- καθίσται.
ζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζο-
μένη ὑπὸ τῆς γεέννης.
7 Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν,
ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδά-
μασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ *. *I. m. πει.
8 Τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δαμάσαι δύναται
ἀνθρώπων, ἀκατάστατον κακὸν, μεστὴ ἰοῦ θα-
νατηφόρου.
9 Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν κύριον καὶ πα-
τέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους
τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας.
10 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐ-
λογία καὶ κατάρα· οὐ χρὴ, ἀδελφοί μου, ταῦ-
τα οὕτως γείνεσθαι *. *2. m. γιν.
11 Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει
τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν;
12 Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας
ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα, οὔτε † οὐδεμία
πηγὴ † ἁλυκὸν γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.
13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δει- ς
ξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας.
14 Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐρίθειαν * * I. m.
ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ἐριθίαν.
ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας.
15 Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερ-
χομένη, ἀλλὰ ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης.

III. 16 Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐρίθεια *, ἐκεῖ
* I. m. ἐρείθεια. ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα.
17 Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή
ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής,
μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος,
ἀνυπόκριτος.
18 Καρπὸς δὲ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπεί-
ρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Cap. IV. ΚΕΦ. Δ.

1 Πόθεν πόλεμοι καὶ πόθεν μάχαι ἐν ὑμῖν;
οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρα-
τευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν;
2 Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε, καὶ
ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε,
καὶ πολεμεῖτε· οὐκ ἔχετε, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖ-
σθαι ὑμᾶς.
3 Αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς
αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανή-
* ita cod. σετε *.
4 † Μοιχοὶ καὶ † μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε
ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου, ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐσ-
τιν; ὃς ἐὰν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κό-
σμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται.
5 Ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει· πρὸς
φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκισεν ἐν
ἡμῖν;
6 Μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν· διὸ λέγει· “ ὁ
„ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ
„ δίδωσιν χάριν. „
Z 7 Ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ, ἀντιστῆτε δὲ τῷ
* I. m. τε. διαβόλῳ, καὶ φεύξεται * ἀφ' ὑμῶν.
* I. m. ὑμεῖν. 8 Ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγίσει ὑμῖν· *
cod. p. 1429. καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε
καρδίας, δίψυχοι.
9 Ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύ-
σατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μετατραπήτω,
καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν.
10 Ταπεινώθητε ἐνώπιον κυρίου, καὶ ὑψώ-
σει ὑμᾶς.
11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ
* 2. m. κριν. καταλαλῶν ἀδελφοῦ, ἢ κρείνων * τὸν ἀδελφὸν
Sic et mox. αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρείνει νόμον· εἰ
δὲ νόμον κρείνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ
κριτής.
12 Εἷς ἐστιν νομοθέτης καὶ κριτής, ὁ δυν-
άμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ δέ τις εἶ ὁ
κρείνων τὸν πλησίον;
13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· σήμερον ἢ αὔριον
πορευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιή-
σομεν ἐκεῖ ἐνιαυτόν, καὶ ἐμπορευσόμεθα, καὶ
κερδήσομεν.
14 Οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τῆς αὔριον ποία
* I. m. ἀτμεὶς. ζωὴ ὑμῶν· ἀτμὶς * γάρ ἐστε πρὸς ὀλίγον φαι-
νομένη, ἔπειτα καὶ ἀφανιζομένη.
15 Ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς· ἐὰν ὁ κύριος θέ-
λῃ, καὶ ζήσομεν, καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο.
16 Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις
ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη, πονηρά ἐστιν.
17 Εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ποιοῦν-
τι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.

Cap. V. ΚΕΦ. Ε.

ε 1 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύ-
ζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερ- V.
χομέναις.
2 Ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ἱμάτια
ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν.
3 Ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίω- * I. m.
ται *, καὶ ὁ ἰὸς * αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν κατείωται.
ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· * I. m. εἰός.
ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις.
4 Ἰδού, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμη-
σάντων τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀφυστερημένος * * 2. m.
ἀφ' ὑμῶν κράζει· καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων ἀπεστ.
εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαὼθ εἰσελήλυθαν.
5 Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐσπατα-
λήσατε· ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ
σφαγῆς.
6 Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον·
οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.
7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς H
παρουσίας τοῦ κυρίου· ἰδού, ὁ γεωργὸς ἐκδέχε-
ται τὸν τείμιον * καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυ- * 2. m. τιμ.
μῶν ἐπ' αὐτῷ, ἕως λάβῃ πρώϊμον * καὶ ὄψιμον. * I. m. προ.
8 Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε
τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου
ἤγγικεν.
9 Μὴ στενάζετε, ἀδελφοί, κατ' ἀλλήλων,
ἵνα μὴ κριθῆτε· ἰδού, ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυ-
ρῶν ἕστηκεν.
10 Ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί, τῆς κακο-
παθείας καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφή-
τας οἳ ἐλάλησαν ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου.
11 Ἰδού, μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας·
τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος κυ-
ρίου εἴδετε *, ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστι κύριος * 2. m. ἴδ.
καὶ οἰκτείρμων *. * 2. m. οἰκτιρ.
12 Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμ-
νύετε μήτε τὸν οὐρανόν, μήτε τὴν γῆν, μήτε
ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναί, ναί
καὶ τὸ οὔ, οὔ· ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε.
13 Κακοπαθεῖ τίς ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· Θ
εὐθυμεῖ τίς; ψαλλέτω.
14 Ἀσθενεῖ τίς ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω
τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσ-
ευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες ἐλαίῳ ἐν
τῷ ὀνόματι † τοῦ κυρίου †.
15 Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμ-
νοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· κἂν ἁμαρ-
τίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ.
16 Ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρ-
τίας, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰα- cod. p. 1430.
θῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη.
17 Ἠλείας * ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, * 2. m.
καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ Ἠλίας.
οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ
μῆνας ἕξ.
18 Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς
ὑετὸν ἔδωκεν, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρ-
πὸν αὐτῆς.
19 Ἀδελφοί μου, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ
ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τίς αὐτόν,
20 Γεινώσκετε * ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτω- * 2. m. γιν.
λὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ἐκ θα-
νάτου αὐτοῦ, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

ΙΑΚΩΒΟΥ.

ΠΕΤΡΟΥ Α.

CAP. I. ΚΕΦ. Α.

A 1 Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκ-
λεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γα-
* καὶ Βιθυνίας est in marg. λατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας *.
2 Κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ
πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵμα-
τος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
πληθυνθείη.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ
ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι'
ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν.
4 Εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον
καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς
ὑμᾶς,
5 Τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ
πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆ-
ναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ.
6 Ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον
λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς.
7 Ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ
*2.m. τιμ. τειμιώτερον * χρυσοῦ, τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ
Sic et mox. πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον
καὶ δόξαν καὶ τειμὴν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
*1.m. οὐχ. 8 Ὃν οὐκ * ἰδόντες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι
μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶτε χαρᾷ
ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ.
9 Κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως, σω-
τηρίαν ψυχῶν.
10 Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξη-
*2. m. ραύνησαν * προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς
ἐξηρευ. χάριτος προφητεύσαντες.
*2.m. ἐρευ. 11 Ἐραυνῶντες * εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν
ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα, προμαρτυρόμενον
*1.m. Χρει. τὰ εἰς Χριστὸν * παθήματα, καὶ τὰς μετὰ
ταῦτα δόξας.
12 Οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν
δὲ διηκόνουν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ
τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς πνεύματι ἁγίῳ
ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν
ἄγγελοι παρακύψαι.
B 13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς δια-
*1.m. νεφ. νοίας ὑμῶν, νήφοντες *, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ
τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ.
14 Ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζό-
*cod. ναι. μενοι * ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπι-
θυμίαις.
15 Ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον,
καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενή-
θητε.
16 Διότι γέγραπται· " ὅτι ἅγιοι ἔσεσθε,
„ ὅτι ἐγὼ ἅγιος. „
17 Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσ-
cod. p. 1431. ωπολήμπτως * κρίνοντα * κατὰ τὸ ἑκάστου ἔρ-
*2.m. ληπτ. γον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον
*ita heic cod. non κρειν. ἀναστράφητε.
18 Εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ
χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀνα-
στροφῆς πατροπαραδότου.
19 Ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου I.
καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ.
20 Προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κό-
σμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρό-
νων δι' ὑμᾶς.
21 Τοὺς δι' αὐτοῦ πιστοὺς εἰς θεὸν τὸν
ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ
δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι
εἰς θεόν.
22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπα-
κοῇ τῆς ἀληθείας † διὰ πνεύματος, † εἰς φι-
λαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καρδίας ἀλλήλους Γ
ἀγαπήσατε ἐκτενῶς.
23 Ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρ-
τῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ
καὶ μένοντος † εἰς τὸν αἰῶνα. †
24 Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα
δόξα αὐτῆς ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρ-
τος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν.
25 Τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα·
τοῦτο δέ ἐστιν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς
ὑμᾶς.

ΚΕΦ. Β. CAP. II.

1 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάν-
τα δόλον καὶ ὑπόκρισιν καὶ φθόνους * καὶ πά- *cod. φόνους.
σας καταλαλιάς,
2 Ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδο-
λον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆ-
τε εἰς σωτηρίαν.
3 Εἰ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος.
4 Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπ'
ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ
θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντειμον *. *2.m. ἐντιμ.
5 Καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, Sic et infra.
οἶκος πνευματικὸς εἰς ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνε-
νέγκαι πνευματικὰς θυσίας, εὐπροσδέκτους θεῷ
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
6 Διότι περιέχει ἐν γραφῇ· " ἰδοὺ τίθημι
„ ἐν Σειὼν * λίθον ἐκλεκτὸν, ἀκρογωνιαῖον, *2.m. Σι.
„ ἔντειμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ μὴ
„ καταισχυνθῇ. „
7 Ὑμῖν οὖν ἡ τειμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ἀπι-
στοῦσιν δὲ " λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκο-
„ δομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω-
„ νίας, καὶ λίθος προσκόμματος, καὶ πέτρα
„ σκανδάλου. „
8 Οἳ προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ, ἀπιστοῦντες,
εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν.
9 Ὑμεῖς δὲ, γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱε-
ράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν·
ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκό-
τους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐ-
τοῦ φῶς.
10 Οἵ ποτε οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ· οἱ
οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.
11 Ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ
παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπι-
θυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυ-
χῆς.
12 Τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
καλήν· ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακο-

II. ποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύοντες, δο-
ξάσωσι τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.
Δ 13 Ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ
β τὸν κύριον· εἴ τε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι.
14 Εἴ τε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπο-
μένοις εἰς ἐκδίκησιν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ
ἀγαθοποιῶν.
15 Ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ,
*2.m.φιμ. ἀγαθοποιοῦντας φειμοῦν * τὴν τῶν ἀφρόνων
ἀνθρώπων ἀγνωσίαν.
16 Ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα
ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς
θεοῦ δοῦλοι.
*ita cod. τιμ., 17 Πάντας τιμήσατε· * τὴν ἀδελφότητα
non τειμ. ἀγαπᾶτε· τὸν θεὸν φοβεῖσθε· τὸν βασιλέα τει-
cod. p. 1432. μᾶτε *.
*2.m.τιμ. 18 Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φό-
βῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ
ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς.
19 Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν θεοῦ
ὑποφέρει τὶς λύπας, πάσχων ἀδίκως.
20 Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ
κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποι-
οῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χά-
ρις παρὰ θεῷ.
21 Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χρι-
στὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων
*1.m.ται. ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε * τοῖς ἴχ-
νεσιν αὐτοῦ.
22 Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέ-
θη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.
23 Ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πά-
*2.m.κριν. σχων οὐκ ἠπείλει· παρεδίδου δὲ τῷ κρείνοντι *
δικαίως.
24 Ὃς τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν αὐτὸς ἀνήνεγ-
κεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον· ἵνα ταῖς
ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσω-
μεν· οὗ τῷ μώλωπι ἰάθητε.
25 Ὡς πρόβατα πλανώμενοι, ἀλλὰ ἐπε-
στράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον
τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

1 Ὁμοίως γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς
ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ
λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ
λόγου κερδηθήσωνται,
2 Ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀνα-
στροφὴν ὑμῶν.
3 Ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τρι-
χῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱμα-
τίων κόσμος.
4 Ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος,
ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ ἡσυχίου καὶ πραέως πνεύ-
ματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές.
5 Οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες
αἱ ἐλπίζουσαι εἰς θεὸν, ἐκόσμουν ἑαυτὰς, ὑπο-
τασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν.
6 Ὡς Σάῤῥα ὑπήκουσεν τῷ Ἀβραὰμ, κύριον
αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθο-
ποιοῦσαι, καὶ μὴ φοβούμεναι μὴ δὲ μίαν
πτόησιν.
7 Ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶ-
*2.m.τιμ, σιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπο-
*2.m.συγκ. νέμοντες τειμὴν *, ὡς καὶ συνκληρονόμοις *

χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι ταῖς III.
προσευχαῖς ὑμῶν.
8 Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπα- Ε
θεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, ταπεινόφρονες.
9 Μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοι-
δορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοὐναντίον δὲ, εὐλογοῦν-
τες· ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κλη-
ρονομήσητε.
10 "Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν
„ ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάτω τὴν γλῶσσαν ἀπὸ
„ κακοῦ, καὶ χείλη τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον· ἐκ-
„ κλεινάτω * δὲ ἀπὸ κακοῦ, *2.m.κλιν.
11 „ Καὶ ποιησάτω ἀγαθόν· ζητησάτω εἰ-
„ ρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν.
12 „ Ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους,
„ καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον
„ δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά. „
13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, εἰ τοῦ ἀγα-
θοῦ ζηλωταὶ γένοισθε;
14 Ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην,
μακάριοι· τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε
† μηδὲ ταραχθῆτε. †
15 Κύριον δὲ τὸν Χριστὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν· ἕτοιμοι ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν
παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν cod. p. 1433.
ὑμῖν ἐλπίδος, ἀλλὰ μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου.
16 Συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν· ἵνα ἐν ᾧ
καταλαλεῖσθε, καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζον-
τες ὑμῶν † ὡς κακοποιῶν † τὴν ἀγαθὴν ἐν
Χριστῷ ἀναστροφήν.
17 Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέ-
λοι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακο-
ποιοῦντας.
18 Ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν
ἔπαθεν, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ὑμᾶς προσ-
αγάγῃ † τῷ θεῷ † θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ,
ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι.
19 Ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πο-
ρευθεὶς ἐκήρυξεν,
20 Ἀπειθήσασίν ποτε, ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ
τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, κατα-
σκευαζομένης κειβωτοῦ *, εἰς ἣν ὀλίγοι, τοῦτ- *2.m.κιβ.
έστιν ὀκτὼ ψυχαὶ, διεσώθησαν δι' ὕδατος.
21 Ὃ καὶ ὑμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βά-
πτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συν-
ειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεὸν δι' ἀνα-
στάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.
22 Ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ θεοῦ, πορευθεὶς εἰς
οὐρανὸν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξου-
σιῶν καὶ δυνάμεων.

ΚΕΦ. Δ. Cap. IV.

1 Χριστοῦ οὖν παθόντος † ὑπὲρ ἡμῶν † ς
σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσα-
σθε, ὅτι ὁ παθὼν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίαις *. * ita cod.
εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις,
2 Ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν
σαρκὶ βιῶσαι χρόνον.
3 Ἀρκετὸς γὰρ ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τὸ
βούλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσθαι, πεπορευμέ-
νους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις *, *1.m.γίοις.
κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις.
4 Ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν
εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφη-
μοῦντες *. *1.m.ται.

IV. 5 Οἳ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως κρεί-
*2.m.κριν. νοντι * ζῶντας καὶ νεκρούς.
6 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη,
ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκὶ, ζῶσι
δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι.
7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν· σωφρονή-
σατε οὖν καὶ νήψατε εἰς προσευχάς.
8 Πρὸ πάντων τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκ-
τενῆ ἔχοντες· ὅτι ἀγάπη καλύπτει πλῆθος
ἁμαρτιῶν.
9 Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἄνευ γογγυσμοῦ.
10 Ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς
ἑαυτοὺς αὐτοδιακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι
ποικίλης χάριτος θεοῦ.
11 Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ· εἴ τις δια-
κονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ θεός· ἵνα
ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.
Ζ 12 Ἀγαπητοὶ, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυ-
γ ρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γεινομένῃ *, ὡς
*2.m.γιν. ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος.
13 Ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ
παθήμασιν, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύ-
ψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.
14 Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μα-
κάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ θεοῦ
πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται· † κατὰ μὲν αὐ-
τοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. †
15 Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς,
ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριεπί-
σκοπος.
*2.m.χρι. 16 Εἰ δὲ ὡς χριστιανὸς *, μὴ αἰσχυνέσθω,
δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ.
17 Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρῖμα
ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀπὸ
ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ
θεοῦ εὐαγγελίῳ;
*1.m.ὁ δὲ. 18 Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ *
cod.p.1434. ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;
19 Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλη-
μα τοῦ θεοῦ, πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν IV.
τὰς ψυχὰς † ἑαυτῶν † ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

ΚΕΦ. Ε. Cap. V.

1 Πρεσβυτέρους οὖν ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ Η
συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ
παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύ-
πτεσθαι δόξης κοινωνός.
2 Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ,
μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλὰ ἑκουσίως· μὴ δὲ αἰ-
σχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως.
3 † Μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων,
ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. †
4 Καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κο-
μιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον.
5 Ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέ-
ροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις τὴν ταπεινοφροσύνην
ἐγκομβώσασθε, ὅτι θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσ-
σεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.
6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖ-
ρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ.
7 Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες * *1.m. ἐπιρειψ.
ἐπ' αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν.
8 Νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν
διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ, ζη-
τῶν καταπιεῖν.
9 Ὧι ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες
τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν τῷ κόσμῳ
ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι *. *1.m.θε.
10 Ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας
ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν τῷ Χρι-
στῷ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσει, στη-
ρίξει, σθενώσει, † θεμελιώσει. †
11 Αὐτῷ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.
12 Διὰ Σιλβανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ
ὡς λογίζομαι δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν
καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν
τοῦ θεοῦ εἰς ἣν στῆτε.
13 Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συν-
εκλεκτὴ, καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου.
14 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγά-
πης· εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ.

ΠΕΤΡΟΥ Α.

ΠΕΤΡΟΥ Β.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

α 1 Σείμων * Πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστο-
*2.m.Σι. λος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἰσότειμον * ἡμῖν λα-
*2.m.τιμ. χοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν
καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν
ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ, καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν.
3 Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐ-
τοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης,
διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ
δόξης καὶ ἀρετῆς.
*2.m.τιμ. 4 Δι' ὧν τὰ τείμια * καὶ μέγιστα ἡμῖν
ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένη-
σθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς
ἐν τῷ κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς.
5 Καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρ-
εισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει I.
ὑμῶν τὴν ἀρετήν· ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν.
6 Ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ
τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ
τὴν εὐσέβειαν.
7 Ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν
δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην.
8 Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα, καὶ πλεο-
νάζοντα, οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστη-
σιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ cod. p. 1435.
ἐπίγνωσιν.
9 Ὧι γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα, τυφλός ἐστι,
μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν
πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν.
10 Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοὶ, σπουδάσατε βε-
βαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι·
ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε.

I. 11 Οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12 Διὸ μελλήσω ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ.

13 Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ᾽ ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει.

14 Εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέν μοι.

15 Σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον, τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι.

16 Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ᾽ ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος.

*2. m. τιμ. 17 Λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τειμὴν *
καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης· „ ὁ υἱός μου ὁ
„ ἀγαπητός μου, οὗτός ἐστιν εἰς ὃν ἐγὼ εὐ-
„ δόκησα. „

18 Καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει.

19 Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.

*2. m. γιν. 20 Τοῦτο πρῶτον γεινώσκοντες *, ὅτι πᾶσα
προφητεία γραφῆς, ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γεί-
*2. m. γιν. νεται *.

21 Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη προφητεία ποτὲ, ἀλλὰ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἀπὸ θεοῦ ἄνθρωποι.

CAP. II. ΚΕΦ. Β.

1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνού-
* 1. m. μενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς * ταχινὴν ἀπώλειαν.
αὐτοῖς. 2 Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις· δι᾽ οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται.

3 Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει.

4 Εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων
* ita cod. οὐκ ἐφείσατο· ἀλλὰ σειροῖς * ζόφου ταρταρώσας, παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους.

5 Καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο· ἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας.

6 Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας τε-
*2. m. κριν. φρώσας † καταστροφῇ † κατέκρεινεν *, ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβέσι τεθεικώς.

*2. m. Λώτ. 7 Καὶ δίκαιον Λὼθ * καταπονούμενον ὑπὸ
τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρ-
* 1. m. ῥύσατο *.
ἐρύσατο. 8 Βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ δίκαιος ἐγκατοι-
κῶν * ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δι- II.
καίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν. *2. m. ἐγκ.

9 Οἶδεν κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύε- cod. p. 1436.
σθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν.

10 Μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας· τολμηταὶ, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες.

11 Ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσιν κατ᾽ αὐτῶν παρὰ κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν.

12 Οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα ζῷα γεγεννημένα φυσικὰ, εἰς ἅλωσιν καὶ φθορὰν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καὶ φθαρήσονται,

13 Ἀδικούμενοι * μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν * ita cod.
ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφὴν, σπῖλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀγάπαις αὐτῶν, συνευωχούμενοι ὑμῖν.

14 Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλί-
δος, καὶ ἀκαταπάστους * ἁμαρτίας, δελεάζον- * ita cod.
τες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα.

15 Καταλιπόντες * εὐθεῖαν ὁδὸν, ἐπλανή- *2. m. λειπ.
θησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βεὼρ, μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησαν.

16 Ἔλενξιν * δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας * 2. m.
ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώποις, φωνῇ φθεγ- ἔλεγξιν.
ξάμενον, ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν.

17 Οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι, καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους † εἰς αἰῶνα † τετήρηται.

18 Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος * φθεγγό- *cod. τητης.
μενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς, ἀσελγείαις, τοὺς ὀλίγως ἀποφεύγοντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους.

19 Ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ δεδούλωται.

20 Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων.

21 Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ὑποστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς.

22 Συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καὶ ὗς λουσαμένη, εἰς κυλισμὸν βορβόρου.

ΚΕΦ. Γ. CAP. III.

1 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοὶ, δευτέραν ὑμῖν β *
γράφω ἐπιστολὴν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπο- *desunt in hac
μνήσει τὴν εἰλικρινῆ * διάνοιαν. ep. notae maiores.

2 Μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων *2. m. κριν.
ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς, τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος.

3 Τοῦτο πρῶτον γεινώσκοντες *, ὅτι ἐλεύ- *2. m. γιν.
σονται ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐν ἐμπαιγμονῇ

III. ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν
πορευόμενοι.
4 Καὶ λέγοντες· ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς
παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοι-
μήθησαν, πάντα οὕτως διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτί-
σεως.
5 Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας,
ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδα-
*cod. σης. τος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα *, τῷ τοῦ θεοῦ
λόγῳ.
6 Δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς
ἀπώλετο.
cod. p. 1437. 7 Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτῷ
λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν, πυρὶ τηρούμενοι
εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν
ἀνθρώπων.
8 Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγα-
*2.m. χιλ. πητοὶ, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χείλια *
ἔτη, καὶ χείλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία.
9 Οὐ βραδύνει κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς
τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ
εἰς ὑμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι,
ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.
10 Ἥξει δὲ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης † ἐν
νυκτὶ, † ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσον-
ται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσεται καὶ
γῆ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα εὑρεθήσεται.
11 Τούτων οὕτως πάντων λυομένων, ποτα-
ποὺς δεῖ ὑπάρχειν ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ III.
εὐσεβείαις;
12 Προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρ-
ουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ
πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσού-
μενα τήκεται.
13 Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κα-
τὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς
δικαιοσύνη κατοικεῖ.
14 Διὸ, ἀγαπητοὶ, ταῦτα προσδοκῶντες,
σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑ-
ρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ.
15 Καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν,
σωτηρίαν ἡγεῖσθε· καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν
ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ σο-
φίαν ἔγραψεν ὑμῖν,
16 Ὡς καὶ ἐν πάσαις ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν
αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν αἷς ἐστιν δυσνόητά τι-
να, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦ-
σιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς, πρὸς τὴν
ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.
17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοὶ, προγεινώσκον-
τες *, φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων *2.m. γιν.
πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου
στηριγμοῦ.
18 Αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ
κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος.

ΠΕΤΡΟΥ Β.

ΙΩΑΝΟΥ Α.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.
A 1 Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑω-
α ράκαμεν * τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασά-
*1.m. ἑορ. μεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ
Sic et infra. τοῦ λόγου τῆς ζωῆς,
2 Καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ὃ ἑωράκαμεν,
καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν
ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα,
καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν.
3 Ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλ-
λομεν καὶ ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχη-
τε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα
μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4 Καὶ ταῦτα γράφομεν ἡμεῖς, ἵνα ἡ χαρὰ
* ita cod. ἡμῶν * ᾖ πεπληρωμένη.
5 Καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀγγελία ἣν ἀκηκόα-
μεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ
θεὸς φῶς ἐστιν, καὶ σκοτία οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ
οὐδεμία.
6 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ'
αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδό-
μεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν.
7 Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐ-
τός ἐστιν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ'
ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
cod. p. 1438. καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.
8 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν,
ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν
ἐν ἡμῖν.
9 Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πι- I.
στός ἐστιν καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ * ἡμῖν τὰς * ita cod.
ἁμαρτίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς, ἀπὸ πάσης
ἀδικίας.
10 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν,
ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ
οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.
ΚΕΦ. Β. Cap. II.
1 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ B
ἁμάρτητε· καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον
ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δί-
καιον.
2 Καὶ αὐτὸς εἱλασμός * ἐστιν περὶ τῶν *2.m. ἱλ.
ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μό-
νων, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.
3 Καὶ ἐν τούτῳ γεινώσκομεν * ὅτι ἐγνώκα- *2.m. γιν.
μεν αὐτὸν ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.
4 Ὁ λέγων, ὅτι ἔγνωκα αὐτὸν, καὶ τὰς ἐν-
τολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστὶν, καὶ
ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν.
5 Ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς
ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται· ἐν
τούτῳ γεινώσκομεν * ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. *2.m. γιν.
6 Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν, ὀφείλει, καθὼς
ἐκεῖνος περιεπάτησεν, καὶ αὐτὸς περιπατεῖν.
7 Ἀγαπητοὶ, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω Γ
ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρ-
χῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν
ἠκούσατε.
8 Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν

II. ἀληθὲς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία
*1.m. θει. παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν * ἤδη
φαίνει.
9 Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελ-
*2.m. μισ. φὸν αὐτοῦ μεισῶν *, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως
Sic et infra. ἄρτι.
10 Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ
φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.
11 Ὁ δὲ μεισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ
σκοτίᾳ ἐστὶν, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ
οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.
12 Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν
αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
13 Γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν
ἀπ' ἀρχῆς. Γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενει-
*2.m. νικ. κήκατε * τὸν πονηρόν. Ἔγραψα ὑμῖν, παιδία,
Sic et infra. ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα.
14 Ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε
* ita cod. τὸ * ἀπ' ἀρχῆς. Ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι
ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος † τοῦ θεοῦ † ἐν
ὑμῖν μένει, καὶ νενεικήκατε τὸν πονηρόν.
β 15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μὴ δὲ τὰ ἐν
τῷ κόσμῳ· ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔσ-
τιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ.
16 Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία
τῆς σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν,
*1.m. νία. καὶ ἡ ἀλαζονεία * τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
πατρὸς, ἀλλὰ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν.
17 Καὶ ὁ κόσμος παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυ-
μία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ,
μένει εἰς τὸν αἰῶνα.
Δ 18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν· καὶ καθὼς
*1.m. χρει. ἠκούσατε ὅτι ἀντίχριστος * ἔρχεται, καὶ νῦν
ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γεινώσκο-
*2.m. γιν. μεν * ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν.
* ita cod. 19 Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθαν *, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ
ἡμῶν· εἰ γὰρ ἐξ ἡμῶν ἦσαν, μεμενήκεισαν ἂν
μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν
πάντες ἐξ ἡμῶν.
*1.m. χρει. 20 Καὶ ὑμεῖς χρίσμα * ἔχετε ἀπὸ τοῦ
cod. p. 1439. ἁγίου· οἴδατε πάντες.
21 Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν
ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτὴν, καὶ ὅτι πᾶν
ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν.
22 Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμε-
νος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός
ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα
καὶ τὸν υἱόν.
23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ τὸν πα-
τέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, καὶ τὸν πα-
τέρα ἔχει.
Ε 24 Ὑμεῖς ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν
μενέτω· ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκού-
σατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ τῷ πατρὶ με-
νεῖτε.
25 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς
* ita cod. ἐπηγγείλατο ὑμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰωνίαν *.
26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανών-
των ὑμᾶς.
*2.m. βετε. 27 Καὶ ὑμεῖς τὸ χάρισμα ὃ ἐλάβατε * ἀπ'
αὐτοῦ, μένει ἐν ὑμῖν· καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα
*1.m. χρει. τίς διδάσκῃ ὑμᾶς, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ χρίσμα * δι-
δάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστιν,
καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος· καὶ καθὼς ἐδίδαξεν II.
ὑμᾶς, μένετε ἐν αὐτῷ.
28 Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ· ἵνα ἐὰν
φανερωθῇ, σχῶμεν παῤῥησίαν, καὶ μὴ αἰσχυν-
θῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.
29 Ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γεινώσκε-
τε * ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ αὐ- *2.m. γιν.
τοῦ γεγέννηται. Sic et infra.

ΚΕΦ. Γ. Cap. III.

1 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ὑμῖν ὁ
πατὴρ, ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν καὶ ἐσμέν.
Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γεινώσκει ἡμᾶς, ὅτι
οὐκ ἔγνω αὐτόν.
2 Ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα θεοῦ* ἐσμεν, καὶ ϛ
οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἴδαμεν ὅτι ἐὰν
φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα
αὐτὸν καθώς ἐστιν.
3 Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ'
αὐτῷ, ἁγνίζει ἑαυτὸν, καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός
ἐστιν.
4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνο-
μίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία.
5 Καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα
τὰς ἁμαρτίας ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ
ἔστιν.
6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων, οὐχ ἁμαρτάνει·
πᾶς ὁ ἁμαρτάνων, οὐχ ἑώρακεν * αὐτὸν, οὐδὲ *2.m. ἑορ.
ἔγνωκεν αὐτόν.
7 Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν
τὴν δικαιοσύνην, δίκαιος ἐστὶν, καθὼς ἐκεῖνος
δίκαιός ἐστιν.
8 Ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, ἐκ τοῦ διαβόλου
ἐστίν· ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει· εἰς
τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ
τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.
9 Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ, ἁμαρ-
τίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μέ-
νει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ
θεοῦ γεγέννηται.
10 Ἐν τούτῳ φανερά ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ
θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ
ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ
ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
11 Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσα-
τε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.
12 Οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ
ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος
ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν,
τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, δίκαια.
13 Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοὶ, εἰ μεισεῖ * Ζ
ὑμᾶς ὁ κόσμος. *2.m. μισ.
14 Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ Sic et infra.
τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς
ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν † τὸν ἀδελφὸν, † μέ-
νει ἐν τῷ θανάτῳ.
15 Πᾶς ὁ μεισῶν τὸν ἀδελφὸν ἑαυτοῦ, ἀν- cod. p. 1440.
θρωποκτόνος ἐστίν· καὶ οἴδατε, ὅτι πᾶς ἀν-
θρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ
μένουσαν.
16 Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι
ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν·
καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς
ψυχὰς θεῖναι.
17 Ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ

III. θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ
κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ
* ita cod. ἀγάπη τοῦ θεοῦ μενεῖ * ἐν αὐτῷ;
18 Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴ δὲ τῇ
γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ.
19 Ἐν τούτῳ γνωσόμεθα ὅτι ἐκ τῆς ἀλη-
θείας ἐσμὲν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν
τὴν καρδίαν ἡμῶν.
*2.m. γιν. 20 Ὅτι ἐὰν καταγεινώσκῃ * ἡμῶν ἡ καρ-
Sic et mox. δία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν,
καὶ γεινώσκει πάντα.
21 Ἀγαπητοὶ, ἐὰν ἡ καρδία μὴ καταγει-
νώσκῃ, παῤῥησίαν ἔχει πρὸς τὸν θεόν.
22 Καὶ ὃ ἂν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν ἀπ' αὐ-
τοῦ· ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ
ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν.
23 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα
πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ· καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδω-
κεν ἐντολὴν ἡμῖν.
24 Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐν αὐ-
τῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ
γεινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύ-
ματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

Cap. IV. ΚΕΦ. Δ.

H 1 Ἀγαπητοὶ, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύε-
τε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ
θεοῦ ἐστιν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξελη-
λύθασιν εἰς τὸν κόσμον.
2 Ἐν τούτῳ γεινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ·
πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν
σαρκὶ ἐληλυθέναι, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν.
3 Καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰη-
σοῦν † Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, † ἐκ τοῦ
θεοῦ οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντι-
*1.m. χρει. χρίστου *, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν
ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη.
4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νε-
*1.m. νικ. νεικήκατε * αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν,
ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.
5 Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσίν, διὰ τοῦτο ἐκ
τοῦ κόσμου λαλοῦσιν, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν
ἀκούει.
6 Ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν· ὁ γεινώσκων
τὸν θεὸν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν· ἐκ τούτου γεινώσκομεν
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
πλάνης.
Θ 7 Ἀγαπητοὶ, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ
ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν,
ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ γεινώσκει τὸν θεόν.
8 Ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ ἔγνω τὸν θεόν· ὅτι ὁ
θεὸς ἀγάπη ἐστίν.
9 Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ
ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέ-
σταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν
δι' αὐτοῦ.
10 Ἐν τούτο ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς
ἠγαπήκαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπη-
σεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἱ-
*2.m. ἱλ. λασμὸν * περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν.
11 Ἀγαπητοὶ, εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν
ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν.
12 Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγα-
πῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ IV.
ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐν ἡμῖν ἐστιν.
13 Ἐν τούτῳ γεινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μέ-
νομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύμα- cod. p. 1441.
τος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.
14 Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα, καὶ μαρτυροῦμεν
ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ
κόσμου.
15 Ὃς ἐὰν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς Χριστός
ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μενεῖ,
καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ.
16 Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκα-
μεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν· ὁ
θεὸς ἀγάπη ἐστίν· καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ,
ἐν τῷ θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει.
17 Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ'
ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
κρίσεως· ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν, καὶ ἡμεῖς
ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.
18 Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλὰ ἡ
τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον· ὅτι ὁ
φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τε-
τελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.
19 Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγά-
πησεν ἡμᾶς.
20 Ἐάν τις εἴπῃ· ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ *, ψεύστης ἐστίν· ὁ *2.m. μισ.
γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρα-
κεν *, τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν, οὐ δύναται *1.m. ἑορ.
ἀγαπᾶν. Sic et mox.
21 Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐ-
τοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ε. Cap. V.

1 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χρι- I
στὸς, ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγα-
πῶν τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ τὸν γεγεννημένον
ἐξ αὐτοῦ.
2 Ἐν τούτῳ γεινώσκομεν * ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ *2.m. γιν.
τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ποιῶμεν.
3 Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ
αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν.
4 Ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ,
νεικᾷ * τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νείκη ἡ *2.m. νικ.
νεικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. Sic et mox.
5 Τίς ἐστιν δὲ ὁ νικῶν * τὸν κόσμον, εἰ μὴ * ita heic
ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; cod. 1. m.
6 Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵ-
ματος, Ἰησοῦς Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μό-
νῳ, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ ἐν τῷ αἵματι· καὶ
τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά
ἐστιν ἡ ἀλήθεια.
7 Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες † ἐν τῷ
οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦ-
μα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι.
8 Καὶ τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ
γῇ, † τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα·
καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν.
9 Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβά-
νομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι
αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ὅτι μεμαρ-
τύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

V. 10 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, ἔχει
τὴν μαρτυρίαν ἐν αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ
θεῷ, ψεύστην πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι οὐ πεπί-
στευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ
θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
11 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν
αἰώνιον ἔδωκεν ὁ θεὸς ἡμῖν· καὶ αὕτη ἡ ζωὴ
ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν.
12 Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν, ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ
ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.
ΙΑ 13 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν, ἵνα εἰδῆτε ὅτι
ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ
ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ.
14 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παῤῥησία ἣν ἔχομεν
πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέ-
λημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν.
15 Καὶ ἂν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ ἂν
αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα
ἃ ᾐτήκαμεν ἀπ' αὐτοῦ.
γ 16 Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρ-
τάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει V.
καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ cod. p. 1442.
πρὸς θάνατον· ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον·
ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης
λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ.
17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν· καὶ ἔστιν
ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.
18 Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ
θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ
θεοῦ, τηρεῖ αὐτὸν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτε-
ται αὐτοῦ.
19 Οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ
κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
20 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει,
καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γεινώσκωμεν * * I. m. κομεν.
τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ
υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ· οὗτός ἐστιν ὁ ἀλη-
θινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος.
21 Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτὰ ἀπὸ τῶν εἰ-
δώλων.

ΙΩΑΝΟΥ Α.

ΙΩΑΝΟΥ Β.

Α 1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, καὶ τοῖς
α τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ,
καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνω-
κότες τὴν ἀλήθειαν.
2 Διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν
καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα.
3 Ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη
παρὰ θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.
*2. m. λίαν. 4 Ἐχάρην λείαν * ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέ-
κνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς
ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ πατρός.
5 Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντο-
λὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ'
ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.
6 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶ-
μεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη ἡ ἐντολή
ἐστιν, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ
περιπατῆτε.
7 Ὅτι πολλοὶ πλάνοι ἐξῆλθον εἰς τὸν κό-
σμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν
ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ
ὁ ἀντίχριστος *. *2. m. χρι.
8 Βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσητε ἃ εἰρ-
γασάμεθα *, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβητε. *I. m. ἠργ.
9 Πᾶς ὁ προάγων, καὶ μὴ μένων ἐν τῇ δι-
δαχῇ τοῦ Χριστοῦ, θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν
τῇ διδαχῇ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν
υἱὸν ἔχει.
10 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην
τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς
οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε.
11 Ὁ λέγων γὰρ αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ
τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.
12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἐβουλή- β
θην διὰ χάρτου καὶ μελανος· ἀλλὰ ἐλπίζω
γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς * στόμα *I. m. πρό.
λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν πεπληρωμένη ᾖ. Sic et infra.
13 Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς
σου τῆς ἐκλεκτῆς.

ΙΩΑΝΟΥ Β.

ΙΩΑΝΟΥ Γ.

cod. p. 1443. 1 Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν
Α ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.
2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦ-
σθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή.
*2. m. λίαν. 3 Ἐχάρην γὰρ λείαν * ἐρχομένων ἀδελφῶν,
*cod. μαρτυ- καὶ μαρτυρούντων * σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς
ρούν. σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς.
*2. m. ἔχω. 4 Μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχων * χάριν,
ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν τῇ ἀληθείᾳ περι-
πατοῦντα.
5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ
* ita cod. εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοῦτο * ξένους.
6 Οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον
ἐκκλησίας· οὓς * καλῶς ποιήσεις προπέμψας *I. m. ου.
ἀξίως τοῦ θεοῦ.
7 Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθαν *, μη- * ita cod.
δὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν.
8 Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ὑπολαμβάνειν τοὺς
τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γεινώμεθα * τῇ ἀλη- *2. m. γιν.
θείᾳ.
9 Ἔγραψάς τι τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλο-
πρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται
ἡμᾶς.
10 Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ

τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν
ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε
αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς
βουλομένους κωλύει, καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐκ-
βάλλει.
*2.m. μιμ. 11 Ἀγαπητὲ, μὴ μειμοῦ * τὸ κακὸν, ἀλλὰ
τὸ ἀγαθόν· ὁ ἀγαθοποιῶν, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν·
*1.m. εορ. ὁ κακοποιῶν, οὐχ ἑώρακεν * τὸν θεόν.
12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων,
καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ
μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδας ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν
ἀληθής ἐστιν.
13 Πολλὰ εἶχον γράψαι σοι, ἀλλ' οὐ θέλω
διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοὶ γράφειν.
14 Ἐλπίζω δὲ εὐθέως εἰδεῖν *, καὶ στόμα * ita cod. ειδ.
πρὸς στόμα λαλήσομεν.
15 Εἰρήνη σοι· ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι·
ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ΙΩΑΝΟΥ Γ.

ΙΟΥΔΑ.

A 1 Ἰούδας Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς
δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἠγαπημένοις,
καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς.
2 Ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πλη-
θυνθείη.
3 Ἀγαπητοὶ, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος
γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν σωτηρίας,
ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπ-
αγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις
πίστει.
4 Παρεισεδύησαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πά-
λαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσε-
* ita cod. βεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριτα * μετατιθέν-
τες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην καὶ
κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι.
5 Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας
ὑμᾶς ἅπαξ πάντα, ὅτι Ἰησοῦς λαὸν ἐκ γῆς
Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πι-
στεύσαντας ἀπώλεσεν.
6 Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν
ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰ-
κητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς
ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν.
7 Ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ
cod. p. 1444. αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τρόπον τούτοις ἐκ-
πορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς
ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δί-
κην ὑπέχουσαι.
8 Ὁμοίως μέν τοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμε-
νοι, σάρκα μὲν μιαίνουσιν, κυριότητα δὲ ἀθε-
τοῦσιν, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν.
*2.m. Μιχ. 9 Ὅ τε Μειχαὴλ * ὁ ἀρχάγγελος τότε τῷ
*2.m. κριν. διαβόλῳ διακρεινόμενος * διελέγετο περὶ τοῦ
Μωϋσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπεν-
*2.m. τιμ. εγκεῖν βλασφημίας, ἀλλὰ εἶπεν· ἐπιτειμήσαι *
σοι κύριος.
10 Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασιν βλασφη-
μοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα,
ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται.
11 Οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καῒν ἐπο-
ρεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ
ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώ-
λοντο.
B 12 Οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπι-
λάδες, συνευωχούμενοι· ἀφόβως ἑαυτοὺς ποι-
μαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων παρα-
φερόμενοι, δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δὶς
ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα.
13 Κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα
τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας· ἀστέρες πλάνητες, οἷς
ζόφος σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται.
14 Ἐπροεφήτευσεν * δὲ καὶ τούτοις ἕβδο- * ita cod. 1. m.
μος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ, λέγων· " ἰδοὺ, ἦλθεν Sed ε ante φ
„ κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ. superponitur.
15 „ Ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐλέγ-
„ ξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς „ περὶ πάντων τῶν
ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ
πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ
ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς.
16 Οὗτοί εἰσιν γογγυσταὶ, μεμψίμοιροι,
κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι· καὶ
τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζον-
τες πρόσωπα, ὠφελείας χάριν.
17 Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, μνήσθητε τῶν ῥη-
μάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
18 Ὅτι ἔλεγον ὑμῖν, ἐπ' ἐσχάτου χρόνου
ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυ-
μίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.
19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοὶ,
πνεῦμα μὴ ἔχοντες.
20 Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, ἐποικοδομοῦντες
ἑαυτοὺς τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει, ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ προσευχόμενοι,
21 Ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσωμεν·
προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον.
22 Καὶ οὓς μὲν ἐλεᾶτε * διακρεινομένους *, * ita cod.
σώζετε, ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες. *2.m. κριν.
23 Οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ, μεισοῦντες * *2.m. μισ.
καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.
24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταί-
στους, καὶ στῆσαι κατ' ἐνώπιον τῆς δόξης αὐ-
τοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει,
25 Μόνῳ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν διὰ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν δόξα μεγαλωσύνη κρά-
τος καὶ ἐξουσία, πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος, καὶ
νῦν, καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΙΟΥΔΑ.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

ΚΕΦ. Α.

Cap. I. cod. p. 1445. 1 Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλη-
A τὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον
α θεοῦ.
2 Ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐ-
τοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις.
3 Περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ
σπέρματος Δαυεὶδ κατὰ σάρκα.
4 Τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει,
κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νε-
κρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.
5 Δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν
εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν,
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,
6 Ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
7 Πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ, ἀγαπητοῖς
θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πί-
στις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.
9 Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεὸς, ᾧ λα-
τρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν
ποιοῦμαι.
10 Πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δεό-
μενος, εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ
θελήματι τοῦ θεοῦ, ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς.
11 Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνά τι μετα-
δῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν, εἰς τὸ στηρι-
χθῆναι ὑμᾶς.
*2. m. συμ. 12 Τοῦτο δέ ἐστιν, συνπαρακληθῆναι * ἐν
ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε
καὶ ἐμοῦ.
13 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι
πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ
ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνά τινα καρπὸν σχῶ
καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν.
14 Ἕλλησίν τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε
καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί.
15 Οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν
τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι.
16 Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον·
δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ
τῷ πιστεύοντι, ἰουδαίῳ τε καὶ ἕλληνι.
17 Δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκα-
λύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν· καθὼς γέ-
γραπται· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.
B 18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐ-
ρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώ-
πων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων.
19 Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ, φανερόν ἐσ-
τιν ἐν αὐτοῖς· ὁ θεὸς γὰρ αὐτοῖς ἐφανέρωσεν.
20 Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κό-
σμου, τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθορᾶται,
ἥτε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης· εἰς τὸ
εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους.
21 Διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδό-
ξασαν, ἢ εὐχαρίστησαν· ἀλλὰ ἐματαιώθησαν
ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ I.
ἀσύνετος αὐτῶν καρδία.
22 Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράνθησαν.
23 Καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου
θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου,
καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν.
24 Διὸ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς
ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρ-
σίαν, τοῦ ἀτειμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν
αὐτοῖς.
25 Οἵ τινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ
θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλά-
τρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐσ-
τὶν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.
26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς
πάθη ἀτειμίας· * αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν *2. m. τιμ.
μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ cod. p. 1446.
φύσιν.
27 Ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν
φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν ἐν
τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρ-
σεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, καὶ
τὴν ἀντιμισθίαν, ἣν ἔδει, τῆς πλάνης αὐτῶν
ἐν αὐτοῖς ἀπολαμβάνοντες.
28 Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν
ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς
εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα.
29 Πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, † πορ-
νείᾳ, † πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς
φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας *. *1. m. θιας.
30 Ψιθυριστὰς, καταλάλους, θεοστυγεῖς,
ὑβριστὰς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς
κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς.
31 Ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους,
† ἀσπόνδους † ἀνελεήμονας.
32 Οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγει-
νώσκοντες *, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες *2. m. γιν.
ἄξιοι θανάτου εἰσὶν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦντες,
ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦντες τοῖς πράσσουσιν.

ΚΕΦ. Β. Cap. II.

1 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ
κρείνων· * ἐν ᾧ γὰρ κρείνεις τὸν ἕτερον, σεαυ- *2. m. κριν.
τὸν κατακρείνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ Sic et mox.
κρείνων.
2 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρῖμα τοῦ θεοῦ ἐστιν
κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσ-
σοντας.
3 Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε, ὁ κρείνων
τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν αὐτὰ,
ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρῖμα τοῦ θεοῦ;
4 Ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ,
καὶ τῆς ἀνοχῆς, καὶ τῆς μακροθυμίας κατα-
φρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς
μετάνοιάν σε ἄγει;
5 Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμε-
τανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν
ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρι-
σίας τοῦ θεοῦ.
6 Ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
αὐτοῦ.
7 Τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ,

II. δόξαν καὶ τιμὴν * καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι,
* ita heic cod. ζωὴν αἰώνιον.
I. m. τιμ. 8 Τοῖς δὲ ἐξ ἐρειθείας *, καὶ ἀπειθοῦσιν
*2. m. ἐριθ τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ὀργὴ
et I. m. θι. καὶ θυμός.
9 Θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυ-
χὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακὸν,
ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ ἕλληνος.
*2. m. τιμ. 10 Δόξα δὲ καὶ τειμὴ * καὶ εἰρήνη παντὶ
τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν, ἰουδαίῳ τε πρῶτον
καὶ ἕλληνι.
*2. m. ληψ. 11 Οὐ γάρ ἐστιν προσωπολημψία * παρὰ
τῷ θεῷ.
Γ 12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ
ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νό-
μου κριθήσονται.
13 Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ νόμου δίκαιοι πα-
ρὰ θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ νόμου δικαιωθήσονται.
14 Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα,
φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῶσιν, οὗτοι νόμον μὴ
ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος.
15 Οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου
γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συνμαρτυ-
*2. m. συμμ. ρούσης * αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ
ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων, ἢ καὶ
ἀπολογουμένων.
* ita κριν. 16 Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ κρίνει * ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ
I. m. τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ
Χριστοῦ Ἰησοῦ.
17 Εἰ δὲ, σὺ ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπ-
αναπαύῃ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ.
*2. m. γιν. 18 Καὶ γεινώσκεις * τὸ θέλημα, καὶ δοκιμά-
cod. p. 1447. ζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου.
19 Πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυ-
φλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει.
20 Παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων,
ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς
ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ.
21 Ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ δι-
δάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις;
22 Ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; ὁ βδε-
λυσσόμενος τὰ εἴδωλα, ἱεροσυλεῖς;
23 Ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παρα-
*2. m. τιμ. βάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτειμάζεις *;
24 Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασ-
φημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται.
β 25 Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον
πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ πε-
ριτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν.
26 Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα
τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ
εἰς περιτομὴν λογισθήσεται;
* ita κριν. 27 Καὶ κρίνει * ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία
I. m. τὸν νόμον τελοῦσά σε τὸν διὰ γράμματος καὶ
περιτομῆς παραβάτην νόμου;
28 Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ ἰουδαῖος ἐστίν·
οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ, ἐν σαρκὶ, περιτομή.
29 Ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ ἰουδαῖος, καὶ
περιτομὴ καρδίας, ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι·
οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἐκ τοῦ
θεοῦ.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

Δ 1 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ ἰουδαίου; ἢ τίς
*I. m. λια. ἡ ὠφέλεια * τῆς περιτομῆς;
2 Πολὺ, κατὰ πάντα τρόπον. Πρῶτον μὲν III.
ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ.
3 Τί γὰρ, εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπι-
στία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει;
4 Μὴ γένοιτο· * γεινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀλη- *2. m. γιν.
θὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης· καθάπερ γέ-
γραπται· " ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις
„ σου, καὶ νεικήσῃς * ἐν τῷ κρείνεσθαί * σε. „ *2. m. νικ.
5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην *2. m. κριν.
συνίστησιν, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ θεὸς ὁ
ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ ἄνθρωπον λέγω.
6 Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρείνει * ὁ θεὸς τὸν *2. m. κριν.
κόσμον; Sic et mox.
7 Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ
ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ,
τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρείνομαι;
8 Καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα, καθώς
φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν, ὅτι ποιήσωμεν τὰ
κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρῖμα ἔνδι-
κόν ἐστιν.
9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προῃ-
τιασάμεθα γὰρ ἰουδαίους τε καὶ ἕλληνας πάν-
τας ὑπὸ ἁμαρτίαν εἶναι.
10 Καθὼς γέγραπται· " ὅτι οὐκ ἔστιν δί-
„ καιος οὐδὲ εἷς.
11 „ Οὐκ ἔστιν συνιῶν, οὐκ ἔστιν ζητῶν
„ τὸν θεόν.
12 „ Πάντες ἐξέκλειναν *, ἅμα ἠχρειώθη- *2. m. κλιν.
„ σαν· * οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα ἕως ἑνός. * I. m.
13 „ Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν· ηχρεωθ.
„ ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπί-
„ δων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν.
14 „ Ὧν τὸ στόμα αὐτῶν ἀρᾶς καὶ πικρίας
„ γέμει.
15 „ Ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα.
16 „ Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς
„ ὁδοῖς αὐτῶν.
17 „ Καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν.
18 „ Οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν
„ ὀφθαλμῶν αὐτῶν. „
19 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς
ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ· ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ
ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ.
20 Διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται
πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπί-
γνωσις ἁμαρτίας.
21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ cod. p. 1448.
πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου
καὶ τῶν προφητῶν.
22 Δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Χρι-
στοῦ, εἰς πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ
ἐστιν διαστολή.
23 Πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται
τῆς δόξης τοῦ θεοῦ.
24 Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι
διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
25 Ὃν προέθετο ὁ θεὸς εἱλαστήριον * διὰ *I. m. ἱλ.
τῆς πίστεως ἐν τῷ ἑαυτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν
τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν
προγεγονότων ἁμαρτημάτων.
26 Ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ, πρὸς τὴν ἔν-
δειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ·
εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα τὸν
ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.

*

III. 27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη· διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί· ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως.

28 Λογιζόμεθα οὖν δικαιοῦσθαι πίστει ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων νόμου.

29 Ἢ ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνων; οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν.

30 Εἴπερ εἷς ὁ θεός, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.

31 Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἱστάνομεν.

CAP. IV. ΚΕΦ. Δ.

E 1 Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν προπάτορα
γ ἡμῶν κατὰ σάρκα;

2 Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς θεόν.

3 Τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; " ἐπίστευσεν δὲ „ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δι„ καιοσύνην. „

4 Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ, ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα.

5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην.

6 Καθάπερ καὶ Δαυεὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων.

7 " Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
*2.m. ἐκαλ. „ ὧν ἐπεκαλύφθησαν * αἱ ἁμαρτίαι. „

8 „ Μακάριος ἀνὴρ οὗ οὐ μὴ λογίσηται κύ„ ριος ἁμαρτίαν. „

9 Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν περιτομήν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γάρ· ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην.

10 Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ.

11 Καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς, σφρα-
*1.m. γειδ. γῖδα * τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην.

12 Καὶ πατέρα περιτομῆς, τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.

13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ, ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως.

14 Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου, κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία.

15 Ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὗ δὲ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις.

16 Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ
cod. p. 1449. τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν.

17 Καθὼς γέγραπται· " ὅτι πατέρα πολλῶν „ ἐθνῶν τέθεικά σε· „ κατέναντι οὗ ἐπίστευ-
σεν, θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκρούς, καὶ IV.
καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα.

18 Ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον· " οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα „ σου. „

19 Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα νενεκρωμένον, ἑκατονταετής που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας.

20 Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλὰ ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ.

21 Καὶ πληροφορηθεὶς, ὅτι ὃ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι.

22 Διὸ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ.

24 Ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν.

25 Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

ΚΕΦ. Ε. CAP. V.

1 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην ϛ
ἔχωμεν * πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν δ
Ἰησοῦ Χριστοῦ. * 2. m. ἔχομεν.

2 Δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν † τῇ πίστει † εἰς τὴν χάριν ταύτην, ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ.

3 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν ταῖς θλίψεσιν· εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται.

4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν· ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα.

5 Ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.

6 Εἴ γε Χριστός, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν ἔτι, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν.

7 Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τίς ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν.

8 Συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς † ὁ θεὸς † ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν.

9 Πολλῷ οὖν μᾶλλον, δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς.

10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

11 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος· καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον.

13 Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου.

V. 14 Ἀλλὰ ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωϋσέως, καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐν τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος.

15 Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως τὸ χάρισμα· εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν.

16 Καὶ οὐχ' ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρῖμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατά-
cod. p. 1450. κριμα· τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα.

17 Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ † τῆς δωρεᾶς † τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς Χριστοῦ Ἰησοῦ.

18 Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος, εἰς πάντας ἀνθρώπους, εἰς κατάκριμα· οὕτως καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος, εἰς πάντας ἀνθρώπους, εἰς δικαίωσιν ζωῆς.

19 Ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.

Z 20 Νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις.

21 Ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Cap. VI. ΚΕΦ. ϛ.

1 Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;

2 Μὴ γένοιτο· οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ;

3 Ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστόν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν;

4 Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον· ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν.

5 Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα.

*2.m.γιν. 6 Καὶ τοῦτο γεινώσκοντες *, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ.

7 Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.

8 Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύο-
*2.m. συζ. μεν ὅτι καὶ συνζήσομεν * αὐτῷ.

9 Εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει.

10 Ὃ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ.

*cod. θαι. 11 Οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε *, ἑαυτοὺς εἶναι νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ † τῷ κυρίῳ ἡμῶν. †

12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ VI.
θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν † αὐτῇ H
ἐν † ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ.

13 Μὴ δὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡσεὶ ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ.

14 Ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλὰ ὑπὸ χάριν.

15 Τί οὖν; ἁμαρτήσωμεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλὰ ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο.

16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;

17 Χάρις δὲ τῷ θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς.

18 Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ.

19 Ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν· ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνο-
μίᾳ, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν cod. p. 1451.
δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν.

20 Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ.

21 Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε, ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ μὲν γὰρ τέλος ἐκείνων, θάνατος.

22 Νυνὶ * δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρ- *1.m. νυνει.
τίας, δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν Sic et infra.
ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· το δὲ τέλος, ζωὴν αἰώνιον.

23 Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας, θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

ΚΕΦ. Ζ. Cap. VII.

1 Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, γεινώσκουσιν * Θ
γὰρ νόμον λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀν- *2.m. γιν.
θρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ;

2 Ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός.

3 Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ.

4 Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ.

5 Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ.

6 Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα· ὥστε δουλεύειν ἐν καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

7 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν· οὐκ ἐπιθυμήσεις.

VII. 8 Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς, κατειργάσατο * ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά.

* 1. m. κατηργ.

9 Ἐγὼ δὲ ἔζην χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν.

10 Ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον.

11 Ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς, ἐξηπάτησέν με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν.

12 Ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή.

13 Τὸ οὖν ἀγαθὸν, ἐμοὶ ἐγένετο θάνατος; μὴ γένοιτο· ἀλλ' ἡ ἁμαρτία· ἵνα φανῇ ἁμαρτία διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς.

14 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σαρκινός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

*2. m. γιν. 15 Ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γεινώσκω· *
*2. m. μισ. οὐ γὰρ ὃ θέλω, τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μεισῶ *, τοῦτο ποιῶ.

16 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός.

17 Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλὰ ἡ ἐνοικοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

18 Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ τοῦτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν, οὔ.

19 Οὐ γὰρ ὃ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλὰ ὃ οὐ θέλω κακὸν, τοῦτο πράσσω.

20 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλὰ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

cod. p. 1452. 21 Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται.

22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ νοὸς κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον.

23 Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου.

24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;

25 Χάρις τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν· ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοΐ, δουλεύω νόμῳ θεοῦ· τῇ δὲ σαρκὶ, νόμῳ ἁμαρτίας.

Cap. VIII. ## ΚΕΦ. Η.

1 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ † μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. †

2 Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἠλευθέρωσέν σε ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

3 Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ
*2. m. κριν. ἁμαρτίας, κατέκρεινε * τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί.

4 Ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.

5 Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα, τοῦ πνεύματος. VIII.

6 Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη.

7 Διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται.

8 Οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες, θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται.

9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλὰ ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν· εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ.

10 Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν· τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην.

11 Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος τὸν Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν.

12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ I
τῇ σαρκὶ, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν.

13 Εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε.

14 Ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοι υἱοί εἰσιν θεοῦ.

15 Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλὰ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν, ἀββᾶ ὁ πατήρ.

16 Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συνμαρτυρεῖ * τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. *2. m. συμμ.

17 Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συνκληρονόμοι * δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συνπάσχομεν *, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν. *2. m. συγκ. *2. m. συμπ.

18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς.

19 Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται.

20 Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα.

21 Ἐπ' * ἐλπίδι, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. *1. m. ἐφ'.

22 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συνστενάζει * καὶ συνωδείνει * ἄχρι τοῦ νῦν. *2. m. συστ. *2. m. δίν.

23 Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, καὶ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. cod. p. 1453.

24 Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τὶς, τί * ἐλπίζει; * τι superadditur.

25 Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει στεναγμοῖς ἀλαλήτοις.

VIII. 27 Ὁ δὲ ἐρευνῶν * τὰς καρδίας, οἶδεν τί τὸ
* ita heic cod. ἐρευ. φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγ-
χάνει ὑπὲρ ἁγίων.
ΙΑ 28 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεὸν,
πάντα συνεργεῖ ὁ θεὸς εἰς ἀγαθὸν, τοῖς κατὰ
πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν.
29 Ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισεν συμ-
* ita heic cod. συμμ. μόρφους * τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ
εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς.
30 Οὓς δὲ προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλε-
σεν· καὶ οὓς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ ἐδικαίω-
σεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν.
31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς
ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν;
32 Ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο,
ἀλλὰ ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτὸν, πῶς
οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται;
33 Τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; θεὸς
ὁ δικαιῶν.
*2. m. κριν. 34 Τίς ὁ κατακρείνων *; Χριστὸς ὁ ἀποθα-
νὼν, μᾶλλον δὲ ἐγερθεὶς, ὅς καὶ ἔστιν ἐν δε-
ξιᾷ θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν.
35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ
*2. m. θλιψ. θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ; θλεῖψις *, ἢ στε-
*2. m. λιμ. νοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λειμὸς *, ἢ γυμνότης,
ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα;
36 Καθὼς γέγραπται· " ὅτι ἕνεκέν σου θα-
„ νατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς
„ πρόβατα σφαγῆς. „
*2. m. νικ. 37 Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνεικῶμεν *
διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς.
38 Πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε
ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι, οὔτε ἀρχαὶ, οὔτε ἐνεστῶ-
τα, οὔτε μέλλοντα, οὔτε δυνάμεις,
39 Οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε τις κτί-
σις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς
ἀγάπης τοῦ θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
κυρίῳ ἡμῶν.

CAP. IX. ΚΕΦ. Θ.

ε 1 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδο-
*2. m. συμμ. μαι, συνμαρτυρούσης * μοι τῆς συνειδήσεώς
μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
2 Ὅτι λύπη μοι ἐστὶν μεγάλη, καὶ ἀδιά-
*2. m. λιπτ. λειπτος * ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου.
3 Ηὐχόμην γὰρ ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ
* haec sunt in marg. ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν " * ἀδελφῶν μου
„ τῶν „ συγγενῶν μου κατὰ σάρκα.
4 Οἵ τινές εἰσιν ἰσραηλεῖται, ὧν ἡ υἱοθε-
σία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ διαθήκη καὶ ἡ νομοθε-
σία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι.
5 Ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ
κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς
εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.
ΙΒ 6 Οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ
θεοῦ· οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι Ἰσ-
ραήλ.
7 Οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες
τέκνα· ἀλλ' ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα.
* in cod. superadditur ὅτι. 8 Τουτέστιν *, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς,
ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς
ἐπαγγελίας, λογίζεται εἰς σπέρμα.
9 Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· " κατὰ
„ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ
„ Σάρρᾳ υἱός. „

10 Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα, ἐξ IX.
ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν.
11 Μήπω γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πραξάν- cod. p. 1454.
των τί ἀγαθὸν ἢ φαῦλον, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν
πρόθεσις τοῦ θεοῦ μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ'
ἐκ τοῦ καλοῦντος,
12 Ἐῤῥήθη * αὐτῇ· ὅτι ὁ μείζων δουλεύ- *1. m. ῥεθ.
σει τῷ ἐλάσσονι.
13 Καθάπερ γέγραπται· " τὸν Ἰακὼβ ἠγά-
„ πησα, τὸν δὲ Ἡσαῦ ἐμείσησα *. „ *2. m. μισ.
14 Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ
θεῷ; μὴ γένοιτο.
15 Τῷ Μωσῇ * γὰρ λέγει· ἐλεήσω ὃν ἂν * 2. m. Μωσεῖ.
ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω.
16 Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέ-
χοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεῶντος * θεοῦ. *2. m. οὖν.
17 Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραώ· " ὅτι εἰς
„ αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν
„ σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ
„ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. „
18 Ἄρα * οὖν ὃν θέλει, ἐλεεῖ· ὃν δὲ θέλει, *2. m. ἄρα.
σκληρύνει.
19 Ἐρεῖς μοι οὖν· τί οὖν ἔτι μέμφεται;
τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν;
20 Ὦ ἄνθρωπε, μενοῦν σὺ τίς εἶ ὁ ἀντα-
ποκρεινόμενος * τῷ θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα *2. m. κριν.
τῷ πλάσαντι· τί με ἐποίησας οὕτως;
21 Ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ
πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι, ὃ
μὲν εἰς τειμὴν * σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτειμίαν; *2. m. τιμ.
22 Εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀρ- Sic et mox.
γὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν
ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτι-
σμένα εἰς ἀπώλειαν.
23 Ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐ-
τοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς
δόξαν.
24 Οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ
ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν.
25 Ὡς καὶ τῷ Ὡσηὲ λέγει· " καλέσω τὸν
„ οὐ λαόν μου, λαόν μου· καὶ τὴν οὐκ ἠγα-
„ πημένην, ἠγαπημένην.
26 „ Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐῤῥήθη· * *1. m. ῥεθ.
„ οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ
„ θεοῦ ζῶντος. „
27 Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ·
" ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμ-
„ μος τῆς θαλάσσης, τὸ ὑπόλειμμα * σωθή- *1. m. λιμ.
„ σεται.
28 „ Λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων
„ † ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον †
„ ποιήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. „
29 Καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας· " εἰ μὴ
„ κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα,
„ ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμοῤῥα
„ ἂν ὡμοιώθημεν. „
30 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώ-
κοντα δικαιοσύνην, κατέλαβεν δικαιοσύνην, δι-
καιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως.
31 Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης,
εἰς νόμον † δικαιοσύνης † οὐκ ἔφθασεν.
32 Διὰ τί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς
ἐξ ἔργων· † νόμου· † προσέκοψαν τῷ λίθῳ τοῦ
προσκόμματος.

**

IX. 33 Καθὼς γέγραπται· “ ἰδοὺ, τίθημι ἐν
*2.m. Σι. „ Σειὼν * λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν „ σκανδάλου· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται. „

CAP. X. ΚΕΦ. Ι.

1 Ἀδελφοὶ, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν εἰς σωτηρίαν.

2 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.

3 Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.

ΙΓ 4 Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς, εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.

5 Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν
cod. p. 1455. ἐκ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτῇ.

6 Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει· μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τουτέστιν Χριστὸν καταγαγεῖν.

7 Ἢ τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τουτέστιν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.

8 Ἀλλὰ τί λέγει; ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τουτέστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν.

9 Ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς τὸ ῥῆμα ἐν τῷ στόματί σου ὅτι κύριος Ἰησοῦς, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ.

10 Καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην· στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.

11 Λέγει γὰρ ἡ γραφή· πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται.

12 Οὐ γάρ ἐστιν διαστολὴ ἰουδαίου τε καὶ ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν.

13 Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται.

14 Πῶς οὖν ἐπικαλέσωνται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσωσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσωσιν χωρὶς κηρύσσοντος;

15 Πῶς δὲ κηρύξωσιν, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν; καθάπερ γέγραπται· “ ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν „ εὐαγγελιζομένων † εἰρήνην, τῶν εὐαγγελι- „ ζομένων τὰ † ἀγαθά. „

16 Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἠσαΐας γὰρ λέγει· κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;

17 Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Χριστοῦ.

18 Ἀλλὰ λέγω· μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

19 Ἀλλὰ λέγω· μὴ Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω; πρῶτος Μωϋσῆς λέγει· ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς.

20 Ἠσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ, καὶ λέγει· “ εὑ- „ ρέθην ἐν τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς „ ἐγενόμην ἐν τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν. „

21 Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· “ ὅλην τὴν „ ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν „ ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα. „

ΚΕΦ. ΙΑ. CAP. XI.

1 Λέγω οὖν· μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν ϛ
αὐτοῦ; μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ ἰσραηλείτης εἰμὶ, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμείν.

2 Οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν
προέγνω· ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλείᾳ * τί λέγει ἡ *2.m. λι.
γραφὴ, ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ;

3 “ Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν,
„ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν· κἀγὼ ὑπ-
„ ελείφθην * μόνος, καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν *2.m. λιφ.
„ μου. „

4 Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός;
“ κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχειλίους * ἄνδρας, *2.m. χιλ.
„ οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. „

5 Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα * *1.m. λιμ.
κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. 2. λημ.

6 Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ
χάρις οὐκέτι γείνεται * χάρις· εἰ δὲ ἐξ ἔρ- *2.m. γιν.
γων, οὐκέτι χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν χάρις.

7 Τί οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσραὴλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν· ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν.

8 Καθάπερ γέγραπται· “ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ „ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ „ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν „ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

9 Καὶ Δαυεὶδ λέγει· “ γενηθήτω ἡ τράπεζα „ αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς θήραν, καὶ εἰς „ σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς.

10 „ Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
„ τοῦ μὴ βλέπειν· καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν δια-
„ παντὸς σύνκαμψον *. „ *2.m. συγκ.

11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; cod. p. 1456.
μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς.

12 Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου, καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν;

13 Ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς ἔθνεσιν, ἐφ' ὅσον ΙΔ
μὲν οὖν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω.

14 Εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν.

15 Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν, καταλλαγὴ
κόσμου· τίς ἡ πρόσλημψις *, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ *2.m. ληψ.
νεκρῶν;

16 Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι.

17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν,
σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς,
καὶ συνκοινωνὸς * τῆς ῥίζης τῆς πιότητος * *2.m. συγκ.
τῆς ἐλαίας ἐγένου. *1.m. πει.

18 Μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλὰ ἡ ῥίζα σέ.

19 Ἐρεῖς οὖν· ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι, ἵνα
ἐγὼ ἐνκεντρισθῶ *. *2.m. ἐγκ.
Sic et mox.

20 Καλῶς· τῇ απιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας· μὴ ὑψηλὰ φρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ.

XI. 21 Εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων
οὐκ ἐφείσατο, οὐδὲ σοῦ φείσεται.
22 Ἰδὲ οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν τοῦ
θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας, ἀποτομία· ἐπὶ
δὲ σὲ, χρηστότης θεοῦ, ἐὰν ἐπιμένῃς τῇ χρη-
στότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ.
23 Κἀκεῖνοι δὲ, ἐὰν μὴ ἐπιμένωσι τῇ ἀπι-
στίᾳ, ἐνκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ
θεὸς πάλιν ἐνκεντρίσαι αὐτούς.
24 Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης
ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς
καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον, οὗτοι οἱ κατὰ φύ-
σιν, ἐνκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;
25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ,
τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε ἐν ἑαυτοῖς
φρόνιμοι· ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ
* 2. m. γέγονεν, ἄχρι * οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν
ἄχρις. εἰσέλθῃ.
26 Καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται,
*2. m. Σι. καθὼς γέγραπται· “ ἥξει ἐκ Σειὼν * ὁ ῥυόμε-
„ νος, ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ.
27 „ Καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ᾽ ἐμοῦ διαθή-
„ κη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. „
28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι᾽
ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν, ἀγαπητοὶ διὰ
τοὺς πατέρας.
29 Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ
ἡ κλῆσις τοῦ θεοῦ.
30 Ὥσπερ γὰρ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ
* ita heic 1. m., θεῷ, νυνὶ * δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ *.
non νυνει. 31 Οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμε-
*1. m. θι. τέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ νῦν ἐλεηθῶσιν.
Sic et mox. 32 Συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας
εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.
33 Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώ-
*2. m. ρευ. σεως θεοῦ· ὡς ἀνεξεραύνητα * τὰ κρίματα αὐ-
τοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ.
34 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ τίς σύμ-
βουλος αὐτοῦ ἐγένετο;
35 Ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδο-
θήσεται αὐτῷ;
36 Ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰς
αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας. Ἀμήν.

Cap. XII. ΚΕΦ. ΙΒ.

IE 1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τῶν
*2. m. κτιρ. οἰκτειρμῶν * τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώ-
ματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον
τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν.
2. m. συσχη- 2 Καὶ μὴ συνσχηματίζεσθε * τῷ αἰωνίῳ *
ματίζεσθαι. τούτῳ· ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε * τῇ ἀνακαινώσει
* ita cod. τοῦ νοὸς, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέ-
*2. m. θαι. λημα τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ
cod. p. 1457. τέλειον.
3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης
μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν
*2. m. ἅ. παρ᾽ ὃ * δεῖ φρονεῖν· ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σω-
φρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον
πίστεως.
4 Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι πολλὰ μέλη
ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει
πρᾶξιν.
5 Οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χρι-
στῷ· τὸ δὲ καθ᾽ εἷς, ἀλλήλων μέλη.
6 Ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν XII.
τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα. Εἴτε προφητείαν
κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως.
7 Εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ. Εἴτε ὁ
διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ.
8 Εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ
μεταδιδοὺς, ἐν ἁπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν
σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι.
9 Ἡ ἀγάπη, ἀνυπόκριτος· ἀποστυγοῦντες
τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ.
10 Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστορ-
γοι· τῇ τιμῇ * ἀλλήλους προηγούμενοι. * ita cod. τιμ.
11 Τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί· τῷ πνεύματι
ζέοντες· τῷ κυρίῳ δουλεύοντες.
12 Τῇ ἐλπίδι χαίροντες· τῇ θλείψει * ὑπο- *2. m. θλιψ.
μένοντες.
13 Τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες· ταῖς
χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες· τὴν φιλοξε-
νίαν διώκοντες.
14 Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας, εὐλογεῖτε καὶ
μὴ καταρᾶσθε.
15 Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, κλαίειν μετὰ
κλαιόντων.
16 Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες· μὴ
τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς
συναπαγόμενοι· * μὴ γείνεσθε * φρόνιμοι παρ᾽ *1. m. γαμ.
ἑαυτοῖς. *2. m. γιν.
17 Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες·
προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων.
18 Εἰ δυνατὸν τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀν-
θρώπων εἰρηνεύοντες.
19 Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί· ἀλ-
λὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· “ ἐμοὶ
„ ἐκδίκησις· ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. „
20 Ἀλλὰ ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε
αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ
ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς αὐτοῦ.
21 Μὴ νεικῶ * ὑπὸ τοῦ κακοῦ· ἀλλὰ νείκα *2. m. νικ.
ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. Sic et mox.

ΚΕΦ. ΙΓ. Cap. XIII.

1 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις Iς
ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ ζ
θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι, ὑπὸ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν.
2 Ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ
τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστη-
κότες, ἑαυτοῖς κρῖμα λήμψονται *. *2. m. ληψ.
3 Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος τῷ
ἀγαθῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ· θέλεις δὲ μὴ φο-
βεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει· καὶ
ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς.
4 Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστίν σοι εἰς ἀγαθόν·
ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν
μάχαιραν φορεῖ· θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκ-
δικος εἰς ὀργὴν τῷ κακὸν πράσσοντι.
5 Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ
τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν.
6 Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λει-
τουργοὶ * γὰρ θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσ- *1. m. λιτ.
καρτεροῦντες.
7 Ἀπόδοτε πᾶσι τὰς ὀφειλάς· τῷ τὸν φό-
ρον, τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος· τῷ τὸν
φόβον, τὸν φόβον· τῷ τὴν τειμὴν *, τὴν τειμήν. *2. m. τιμ. bis.
8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε *, εἰ μὴ τὸ ἀλλή- *1. οφειλειτε.

XIII. λους ἀγαπᾶν· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκεν.

cod. p. 1458. 9 Τὸ γάρ· οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, † οὐ ψευδομαρτυρήσεις † οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολὴ, ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἀνακεφαλαιοῦται· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

10 Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

11 Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἤδη ὑμᾶς ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν.

12 Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν· ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, ἐνδυσώμεθα δὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός.

13 Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως περιπατήσωμεν· μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔρισι καὶ ζήλοις.

14 Ἀλλὰ ἐνδύσασθε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

CAP. XIV.

ΚΕΦ. ΙΔ.

ΙΖ 1 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν.

2 Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει.

3 Ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω· ὁ δὲ μὴ ἐσθίων, τὸν ἐσθίοντα μὴ κρεινέτω· * ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.

*2. m. κριν. Sic et infra.

4 Σὺ τίς εἶ ὁ κρείνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πείπτει· * σταθήσεται δέ· δυνατεῖ γὰρ ὁ κύριος στῆσαι αὐτόν.

* 2. m. πίπτει.

5 Ὃς μὲν κρείνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν· ὃς δὲ κρείνει πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω.

6 Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ φρονεῖ· † καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ οὐ φρονεῖ· † καὶ ὁ ἐσθίων, κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ.

7 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει.

8 Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνήσκομεν· ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν.

9 Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς ἀπέθανεν καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.

10 Σὺ δὲ τί κρείνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ θεοῦ.

11 Γέγραπται γάρ· " ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος· „ ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ἐξομολογήσεται πᾶσα γλῶσσα τῷ θεῷ. „

12 Ἄρα ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον ἀποδώσει.

13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρείνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρείνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι τῷ ἀδελφῷ σκάνδαλον.

*1. m. πισ. 14 Οἶδα καὶ πέπεισμαι * ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τί κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν.

15 Εἰ γὰρ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς· μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν. XIV.

16 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν.

17 Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη, καὶ εἰρήνη, καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

18 Ὁ γὰρ ἐν τούτῳ δουλεύων τῷ Χριστῷ, εὐάρεστος τῷ θεῷ καὶ δοκίμοις * τοῖς ἀνθρώποις.

* ita cod.

19 Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν *, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους.

* cod. διώκομεν.

20 Μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ· πάντα μὲν καθαρά· ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι.

21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μὴ δὲ πιεῖν οἶνον, μὴ δὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει cod. p. 1459.
ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ.

22 Σὺ πίστιν ἣν ἔχεις· κατὰ σεαυτὸν, ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· μακάριος ὁ μὴ κρείνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει.

23 Ὁ δὲ διακρεινόμενος, ἂν φάγῃ κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

CAP. XV.

ΚΕΦ. ΙΕ.

ΙΗ 1 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν.

2 Ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν.

3 Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· " οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν „ ὀνειδιζόντων σε, ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ. „

4 Ὅσα γὰρ ἐγράφη, πάντα εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ἐγράφη· ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν, τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν τῆς παρακλήσεως.

5 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις, κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν.

6 Ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ἡμᾶς εἰς δόξαν τοῦ θεοῦ.

8 Λέγω γὰρ Χριστὸν διάκονον γενέσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων.

9 Τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεόν· καθὼς γέγραπται· " διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. „

10 Καὶ πάλιν λέγει· " εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. „

11 Καὶ πάλιν λέγει· " αἰνεῖτε πάντα τὰ ἔθνη τὸν κύριον, καὶ ἐπαινεσάτωσαν αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. „

12 Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει· " ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. „

13 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληροφορῆσαι ὑμᾶς ἐν πάσῃ χαρᾷ καὶ εἰρήνῃ ἐν τῷ πιστεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου.

XV. 14 Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς
ἐγὼ ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε
ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης τῆς γνώ-
σεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν.
15 Τολμηροτέρως δὲ ἔγραψα ὑμῖν ἀπὸ μέ-
ρους, ὡς ἀναμιμνήσκων ὑμᾶς διὰ τὴν χάριν
τὴν δοθεῖσάν μοι ἀπὸ τοῦ θεοῦ.
*1.m.λιτ. 16 Εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν * Χριστοῦ
Ἰησοῦ † εἰς τὰ ἔθνη †, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγ-
γέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γενηθῇ ἡ προσφορὰ τῶν
ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι
ἁγίῳ.
17 Ἔχω οὖν τὴν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ τὰ πρὸς τὸν θεόν.
18 Οὐ γὰρ τολμῶ τὶ λαλεῖν ὧν οὐ κατειρ-
* ita heic cod. κατειργ. γάσατο * Χριστὸς δι' ἐμοῦ λόγων, εἰς ἀκοὴν
ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ.
19 Ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν
δυνάμει πνεύματος· ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ
καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.
*2 m. τιμ. 20 Οὕτως δὲ φιλοτειμοῦμαι * εὐαγγελίζε-
σθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστὸς, ἵνα μὴ
ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ.
21 Ἀλλά, καθὼς γέγραπται· „ ὄψονται οἷς
„ οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ· καὶ οἳ οὐκ ἀκη-
„ κόασιν, συνήσουσιν. „
22 Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην πολλάκις τοῦ ἐλ-
θεῖν πρὸς ὑμᾶς.
*1.m.νυνει. 23 Νυνὶ * δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς
*2.m.θίαν. κλίμασι τούτοις, ἐπιποθείαν * δὲ ἔχων τοῦ
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν.
cod. p. 1460. 24 Ὡς ἂν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν,
† ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· † ἐλπίζω γὰρ δια-
πορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ἀπὸ ὑμῶν
προπεμφθῆναι ἐκεῖ· ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέ-
ρους ἐμπλησθῶ.
ΙΘ 25 Νυνὶ * δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ,
η διακονῶν τοῖς ἁγίοις.
*1.m.νυνει. 26 Εὐδόκησεν * γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα
*1.m.ηὐδ. κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι * εἰς τοὺς πτωχοὺς
*ita cod.θε. τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.
*etiam 1. m. εὐδ. 27 Εὐδόκησαν * γάρ, καὶ ὀφειλέται εἰσὶν
αὐτῶν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοι-
νώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν καὶ ἐν τοῖς σαρ-
*1.m.λιτ. κικοῖς λειτουργῆσαι * αὐτοῖς.
28 Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμε-
νος τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν
εἰς Σπανίαν.
29 Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν
πληρώματι εὐλογίας † τοῦ εὐαγγελίου τοῦ †
Χριστοῦ ἐλεύσομαι.
Κ 30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύ-
ματος συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευ-
χαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν.
31 Ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ, καὶ ἡ δωροφορία μου ἡ ἐν Ἱερουσα-
λὴμ εὐπρόσδεκτος τοῖς ἁγίοις γένηται.
32 Ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θε-
λήματος κυρίου Ἰησοῦ, † καὶ συναναπαύσω-
μαι ὑμῖν. †
33 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων
ὑμῶν. Ἀμήν.

ΚΕΦ. Ιϛ. CAP. XVI.

1 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν
ἡμῶν, οὖσαν καὶ διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς
ἐν Κενχρέαις *. *2.m. Κεγχ.
2 Ἵνα προσδέξησθε αὐτὴν ἐν κυρίῳ ἀξίως
τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν
χρήζῃ πράγματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις
πολλῶν ἐγενήθη, καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ.
3 Ἀσπάσασθε Πρείσκαν * καὶ Ἀκύλαν τοὺς *2.m. Πρισκ.
συνεργούς μου * ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. *1.m.μους.
4 Οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν
τράχηλον ὑπέθηκαν· οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχα-
ριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν.
5 Καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν·
ἀσπάσασθε Ἐπαινετὸν τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς
ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀσίας εἰς Χριστόν.
6 Ἀσπάσασθε Μαρίαν, ἥτις πολλὰ ἐκο-
πίασεν εἰς ὑμᾶς.
7 Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνεικον * καὶ Ἰουνίαν *2.m.νικ.
τοὺς συγγενεῖς μου, καὶ τοὺς συναιχμαλώ-
τους μου· οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀπο-
στόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ.
8 Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητὸν ἐν
κυρίῳ.
9 Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν
ἐν Χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου.
10 Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν, τὸν δόκιμον ἐν
Χριστῷ· ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβού-
λου *. *1.m. βολου.
11 Ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ * *1. m. συγγενην.
μου· ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς
ὄντας ἐν κυρίῳ.
12 Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν
τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ· ἀσπάσασθε Περσίδα
τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ.
13 Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν
κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.
14 Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα,
Ἑρμῆν, Πατρόβαν, Ἑρμᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐ-
τοῖς ἀδελφούς.
15 Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νη-
ρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν,
καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους.
16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ·
ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ
Χριστοῦ.
17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν ΚΑ
τοὺς τὰς διχοστασίας, καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ cod. p. 1461.
τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας· καὶ
ἐκκλείνετε * ἀπ' αὐτῶν. *2.m. κλιν.
18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Χριστῷ
οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ
διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶ-
σιν τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων.
19 Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφεί-
κετο· * ἐφ' ὑμῖν οὖν χαίρω· θέλω δὲ ὑμᾶς σο- *2.m. φικ.
φοὺς εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ
κακόν.
20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρείψει * τὸν *2.m. τριψ.
σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει· ἡ
χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ μεθ' ὑμῶν.
21 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Τειμόθεος * ὁ συνερ- *2.m. Τιμ.
γός, καὶ Λούκιος, Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ
συγγενεῖς μου.

XVI. 22 Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ.

23 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας· ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός.

24 † Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. †

25 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ
εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Χριστοῦ Ἰη- XVI.
σοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰω-
νίοις σεσειγημένου *. *2. m. σιγ.

26 Φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως, εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος.

27 Μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου (1).

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.
ΚΒ (2) 1 Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰη-
α σοῦ, διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός.

2 Τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ *, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν καὶ ἡμῶν.

3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

5 Ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει.

6 Καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν.

7 Ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 Ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ.

9 Πιστὸς ὁ θεὸς, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχί-
cod. p. 1462. σματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ.

11 Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί
*2. m. μοι. μου *, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν.

12 Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ.

13 Μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη περὶ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε;

14 Εὐχαριστῶ † τῷ θεῷ † ὅτι οὐδένα ὑμῶν
*2. m. Κρισ. ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρείσπον * καὶ Γάϊον.

15 Ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβαπτίσθητε.

16 Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· I.
λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με ὁ Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλὰ εὐαγγελίσασθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

18 Ὁ λόγος γὰρ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶν, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν.

19 Γέγραπται γάρ· " ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν
„ σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθε-
„ τήσω. „

20 Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συν-
ζητητὴς * τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ *2. m. συζ.
θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου;

21 Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεὸν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας.

22 Ἐπειδὴ καὶ ἰουδαῖοι σημεῖα αἰτοῦσιν, καὶ ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν.

23 Ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μωρίαν.

24 Αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς ἰουδαίοις τε καὶ ἕλλησιν Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν.

25 Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ, σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν· καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ, ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων.

26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς.

27 Ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα καταισχύνῃ τοὺς σοφούς· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά.

28 Καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ.

29 Ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

30 Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη σοφία ἡμῶν ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις.

(1) Ita 2. manu denotatur statio scribentis etiam in sequentibus epistolis, ἐγράφη etc.
(2) Sic pergunt continuae sectiones vetustiores; at recentiores in hac priore ad Corinthios denuo incipiunt.

I. 31 Ἵνα, καθὼς γέγραπται, ὁ καυχώμενος,
ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

CAP. II. ΚΕΦ. Β.

ΚΓ 1 Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλ-
θον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγ-
γέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ.
*2.m. κριν. 2 Οὐ γὰρ ἔκρεινα * τὶ εἰδέναι ἐν ὑμῖν, εἰ
Sic et infra. μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.
3 Κἀγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν
τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς.
4 Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου
οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλὰ ἐν ἀπο-
δείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως.
5 Ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀν-
θρώπων ἀλλὰ ἐν δυνάμει θεοῦ.
6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις· σο-
φίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρ-
χόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργου-
μένων.
7 Ἀλλὰ λαλοῦμεν θεοῦ σοφίαν ἐν μυστη-
ρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς
cod. p. 1463. πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν.
8 Ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τού-
του ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύ-
ριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν.
9 Ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται, ἃ ὀφθαλμὸς
οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρ-
δίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ὅσα ἡτοίμασεν ὁ
θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.
10 Ἡμῖν γὰρ ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ
*2.m. ἐρευ. πνεύματος· τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐραυνᾷ *,
καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ.
11 Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώ-
που, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν
αὐτῷ; οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ἔγνωκεν,
εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ.
12 Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου
ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ,
ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν.
13 Ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀν-
θρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς
πνεύματος, πνευματικῶς πνευματικὰ συγκρεί-
νοντες.
14 Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ
πνεύματος τοῦ θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν·
* ita cod. καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς * ἀνα-
κρείνεται.
15 Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρείνει μὲν πάν-
τα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρείνεται.
16 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβά-
σει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν κυρίου ἔχομεν.

CAP. III. ΚΕΦ. Γ.

ΚΔ 1 Κἀγὼ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι
ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκίνοις, ὡς
νηπίοις ἐν Χριστῷ.
2 Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ
ἐδύνασθε· ἀλλ' οὐδὲ νῦν δύνασθε.
3 Ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε· ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν
ζῆλος καὶ ἔρις, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ
ἄνθρωπον περιπατεῖτε;
4 Ὅταν γὰρ λέγῃ τις· ἐγὼ μέν εἰμι Παύ-
λου· ἕτερος δέ· ἐγὼ Ἀπολλῶ· οὐκ ἄνθρωποί
ἐστε;
5 Τί οὖν ἐστιν Ἀπολλώς; τί δέ ἐστιν Παῦ-
λος; διάκονοι, δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ III.
ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν.
6 Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν, ἀλ-
λὰ ὁ θεὸς ηὔξανεν.
7 Ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τὶ, οὔτε ὁ
ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός.
8 Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν·
ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήμψεται * κατὰ *2.m. ληψ.
τὸν ἴδιον κόπον. Sic et infra.
9 Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· θεοῦ γεώργιον,
θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.
10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν
μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον ἔθηκα·
ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλεπέτω,
πῶς ἐποικοδομεῖ.
11 Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖ-
ναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χρι-
στός.
12 Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον
χρυσίον καὶ ἀργύριον, λίθους τειμίους *, ξύλα, *2.m. τιμ.
χόρτον, καλάμην.
13 Ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται·
ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύ-
πτεται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ
πῦρ αὐτὸ δοκιμάσει.
14 Εἴ τινος τὸ ἔργον μένει ὃ ἐπῳκοδόμη- * 1. m.
σεν *, μισθὸν λήμψεται. εποικ.
15 Εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζη-
μιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς
διὰ πυρός.
16 Οὐκ οἴδατε, ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ β
πνεῦμα τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν οἰκεῖ;
17 Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθε-
ρεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός
ἐστιν, οἵτινες ἐστὲ ὑμεῖς.
18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ
σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς
γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. cod. p. 1464.
19 Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μω-
ρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν· γέγραπται γάρ· “ ὁ
„ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ
„ αὐτῶν. „
20 Καὶ πάλιν· “ κύριος γεινώσκει τοὺς δια-
„ λογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. „
21 Ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· ΚΕ
πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν.
22 Εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλὼς, εἴτε Κη-
φᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ, εἴτε θάνατος,
εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα, πάντα ἡμῶν.
23 Ἡμεῖς δὲ, Χριστοῦ· Χριστὸς δὲ, θεοῦ.

ΚΕΦ. Δ. CAP. IV.

1 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς
ὑπηρέτας Χριστοῦ, καὶ οἰκονόμους μυστηρίων
θεοῦ.
2 Ὧι δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονό-
μοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ.
3 Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν, ἵνα ὑφ'
ὑμῶν ἀνακριθῶ *, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· * ita heic; at
ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρείνω. mox κρειν.
4 Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν
τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρείνων με, κύριος
ἐστίν.
5 Ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τί κρείνετε, ἕως ἂν
ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ

IV. σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

6 Ταῦτα δὲ, ἀδελφοὶ, μετεσχημάτισα εἰς
*2.m. ἀπὸ πολλῶν. ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶν * δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται † φρονεῖν †, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου.

7 Τίς γάρ σε διακρείνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;

8 Ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ· ἤδη ἐπλουτήσατε· χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συνβασι-
*2.m. συμ. λεύσωμεν *.

9 Δοκῶ γὰρ, ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις.

10 Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστὸν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ
*2.m. ἀτιμ. ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτειμοι *.

11 Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ
*1. m. γυμνειτ. διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν *, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν.

12 Καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι, εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι, ἀνεχόμεθα.

13 Βλασφημούμενοι, παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι.

14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλὰ ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.

15 Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.

Κϛ 16 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μειμηταί * μου
*2.m. μιμ. γείνεσθε *.

*2.m. γιν. 17 Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τειμόθεον *, ὅς
*2.m. Τιμ. ἐστίν μου τέκνον ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω.

18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησάν τινες.

19 Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν.

20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.

21 Τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραΰτητος;

CAP. V. ΚΕΦ. Ε.

1 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ
cod. p. 1465. τοιαύτη πορνεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν.

2 Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ; καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἀρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας;

3 Ἐγὼ μὲν γὰρ ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν, τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον,

4 Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ,

5 Παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς V.
ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου.

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν· οὐκ οἴδατε,
ὅτι μεικρὰ * ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; *2.m. μικ.

7 Ἐκκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ἐτύθη, Χριστός.

8 Ὥστε ἑορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μὴ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

9 Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ συν-
αναμίγνυσθαι * πόρνοις. *1. m. μειγν.

10 Οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τού- Sed μιγν.
του, ἢ τοῖς πλεονέκταις, καὶ ἅρπαξιν, ἢ εἰ- infra.
δωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλετε * ἄρα ἐκ τοῦ κό- *1. m. ὠφ.
σμου ἐξελθεῖν.

11 Νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν, μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις, ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος, ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν.

12 Τί γάρ μοι τοὺς ἔξω κρείνειν; οὐχὶ τοὺς
ἔσω ὑμεῖς κρείνετε; τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ *. *ita 1. m. sed antea et mox κρειν.

13 Ἐξάρατε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

ΚΕΦ. ϛ. CAP. VI. ΚΖ

1 Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς
ἕτερον, κρείνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ γ
ἐπὶ τῶν ἁγίων;

2 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον
κρίνουσιν *; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρείνεται ὁ κόσμος, *Rursus κριν. 1. m. heic et mox.
ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων;

3 Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτιγε βιωτικά;

4 Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε.

5 Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λαλῶ· οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν οὐδεὶς σοφὸς, ὃς δυνήσεται διακρεῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ;

6 Ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρείνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων;

7 Ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε;

8 Ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ τοῦτο ἀδελφούς.

9 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι θεοῦ βασιλείαν
οὐ * κληρονομήσουσιν; μὴ πλανᾶσθε· οὔτε *οὐ est in
πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοὶ, οὔτε marg. a 2. m.
μαλακοὶ, οὔτε ἀρσενοκοῖται,

10 Οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες, βασιλείαν θεοῦ κληρονομήσουσιν.

11 Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος.

13 Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦ-

VI. τα καταργήσει· τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι.

14 Ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἤγειρεν, καὶ
cod. p. 1466. ἡμᾶς ἐξήγειρεν διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

15 Οὐκ οἴδατε, ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν, μέλη Χριστοῦ ἐστιν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ, ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο.

16 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ, ἓν σῶμα ἐστίν; ἔσονται γάρ, φησιν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

17 Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ, ἓν πνεῦμα ἐστίν.

18 Φεύγετε τὴν πορνείαν· πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει.

19 Ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν πνεύματος ἁγίου ἐστὶν, οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν;

*2. m. τιμ. 20 Ἠγοράσθητε γὰρ τειμῆς· * δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν.

CAP. VII. ΚΕΦ. Ζ.

ΚΗ 1 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατε, καλὸν ἀνθρώπῳ
δ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι.

2 Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω.

3 Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλὴν ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί.

4 Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλὰ ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλὰ ἡ γυνή.

5 Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μή τι ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάσητε τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἦτε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν.

*2. m. συγγ. 6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συνγνώμην *, οὐ κατ' ἐπιταγήν.

7 Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλὰ ἕκαστος ἴδιον ἔχει χάρισμα ἐκ θεοῦ, ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἂν μείνωσιν ὡς κἀγώ.

*2. m. ἐγκ. 9 Εἰ δὲ οὐκ ἐνκρατεύονται *, γαμησάτωσαν· κρεῖττον γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.

10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω οὐκ ἐγὼ, ἀλλὰ ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι.

11 Ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω· καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.

12 Τοῖς δὲ λοιποῖς λέγω ἐγὼ, οὐχ ὁ κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν.

13 Καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ οὗτος εὐδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω τὸν ἄνδρα.

14 Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί· καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀδελφῷ· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν· νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν.

*1. m. τε. 15 Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται *, χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός.

16 Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώ- VII.
σεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;

17 Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς μεμέρικεν ὁ κύριος, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ θεὸς, οὕτως περιπατείτω· καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι.

18 Περιτετμημένος τίς ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν ἀκροβυστίᾳ κέκληταί τίς; μὴ περιτεμνέσθω.

19 Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ.

20 Ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω.

21 Δοῦλος ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι.

22 Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν· ὁμοίως ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς, δοῦλός ἐστιν Χριστοῦ.

23 Τειμῆς * ἠγοράσθητε· μὴ γείνεσθε * cod. p. 1467.
δοῦλοι ἀνθρώπων. *2. m. τιμ.
*2. m. γιν.

24 Ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοὶ, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ.

25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου ΚΘ
οὐκ ἔχω· γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι.

26 Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι.

27 Δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα.

28 Ἐὰν δὲ καὶ γαμήσῃς, οὐχ ἥμαρτες· καὶ
ἐὰν γήμῃ παρθένος, οὐχ ἥμαρτεν· θλεῖψιν * *2. m. θλιψ.
δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι.

29 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί· ὁ καιρὸς συν-
εσταλμένος ἐστίν· * τὸ λοιπὸν ἵνα καὶ οἱ * ita interpungitur in cod.
ἔχοντες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι.

30 Καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες.

31 Καὶ οἱ χρώμενοι τὸν κόσμον, ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.

32 Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι· ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσῃ τῷ κυρίῳ.

33 Ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῇ γυναικὶ, καὶ μεμέρισται.

34 Καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ τῷ σώματι καὶ τῷ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί.

35 Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν σύμφορον λέγω· οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβαλῶ, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπάρεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως.

36 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως
ὀφείλει γείνεσθαι· * ὃ θέλει ποιείτω, οὐχ ἁμαρ- *2. m. γιν.
τάνει· γαμείτωσαν.

37 Ὃς δὲ ἕστηκεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἑδραῖος, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει

VII. περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν
ἐν τῇ ἰδίᾳ καρδίᾳ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθέ-
νον, καλῶς ποιήσει.

38 Ὥστε καὶ ὁ γαμίζων τὴν παρθένον ἑαυ-
τοῦ, καλῶς ποιήσει· καὶ ὁ μὴ γαμίζων, κρεῖσ-
σον ποιήσει.

39 Γυνὴ δέδεται, ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν
ᾧ θέλει γαμηθῆναι· μόνον ἐν κυρίῳ.

40 Μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ,
κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ γὰρ κἀγὼ πνεῦ-
μα θεοῦ ἔχειν.

Cap. VIII. ΚΕΦ. Η.

Λ 1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι
ε πάντες γνῶσιν ἔχομεν· ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ
ἀγάπη οἰκοδομεῖ.

2 Εἴ τις δοκεῖ ἐγνωκέναι τὶ, οὔπω ἔγνω
καθὼς δεῖ γνῶναι.

3 Εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεὸν, οὗτος ἔγνω-
σται ὑπ' αὐτοῦ.

4 Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων,
οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι
οὐδεὶς θεὸς, εἰ μὴ εἷς.

5 Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ, εἴτε
ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ γῆς· ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολ-
λοὶ, καὶ κύριοι πολλοί.

6 Ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα,
καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς
Χριστὸς, δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.

7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ
συνηθείᾳ ἕως ἄρτι τοῦ εἰδώλου, ὡς εἰδωλόθυ-
τον ἐσθίουσιν· καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθε-
νὴς οὖσα μολύνεται.

8 Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ θεῷ·
οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα· οὔτε ἐὰν
φάγωμεν, περισσευόμεθα.

9 Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη
cod. p. 1468. πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενέσιν.

10 Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν
εἰδωλίῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐ-
τοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ
εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;

11 Ἀπόλλυται γὰρ ὁ ἀσθενῶν ἐν τῇ γνώ-
σει, ὁ ἀδελφὸς δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν.

12 Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελ-
φοὺς, καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν
ἀσθενοῦσαν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε.

13 Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελ-
φόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα
μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

Cap. IX. ΚΕΦ. Θ.

ΛΑ 1 Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστο-
*1. m. εορ. λος; οὐχὶ Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα *;
οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ;

2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε
*1. m. γεις. ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγίς * μου τῆς ἀποστο-
λῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ.

3 Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρείνου-
*2. m. κριν. σιν *, ἔστιν αὕτη.

4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ
πιεῖν;

5 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖ-
κα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ
οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς;

6 Ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν IX.
ἐξουσίαν μὴ ἐργάζεσθαι;

7 Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς
φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ οὐκ
ἐσθίει; τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γά-
λακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει;

8 Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ καὶ
ὁ νόμος ταῦτα οὐ λέγει;

9 Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται·
“ οὐ κημώσεις * βοῦν ἀλοῶντα· „ μὴ τῶν βοῶν * 2. m.
μέλει τῷ θεῷ; φιμώσεις.

10 Ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ
ἐγράφη, ὅτι ὀφείλει ἐπ' ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀρο-
τριᾶν· καὶ ὁ ἀλοῶν, ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν.

11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείρα-
μεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερί-
σομεν;

12 Εἰ ἄλλοι τῆς ὑμῶν ἐξουσίας μετέχου-
σιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα
τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ· ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα
μή τινα ἐνκοπὴν * δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ *1. m. ἐγκ.
Χριστοῦ.

13 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμε-
νοι, τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θυσια-
στηρίῳ παρεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμ-
μερίζονται;

14 Οὕτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ
εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν, ἐκ τοῦ εὐαγγε-
λίου ζῆν.

15 Ἐγὼ δὲ οὐ κέχρημαι οὐδενὶ τούτων. Οὐκ
ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί·
καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύ-
χημά μου οὐδεὶς κενώσει.

16 Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι
καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ γάρ
μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίσωμαι.

17 Εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω·
εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι.

18 Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγ-
γελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον,
εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ.

19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν
ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω.

20 Καὶ ἐγενόμην τοῖς ἰουδαίοις ὡς ἰου-
δαῖος, ἵνα ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον
ὡς ὑπὸ νόμον, μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ἵνα
τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω.

21 Τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος
θεοῦ, ἀλλ' ἔννομος Χριστοῦ, ἵνα κερδανῶ * * ita cod.
τοὺς ἀνόμους.

22 Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ἀσθενὴς, ἵνα
τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα cod. p. 1469.
πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω.

23 Πάντα δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα
συνκοινωνὸς * αὐτοῦ γένωμαι. *2. m. συγκ.

24 Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχον-
τες, πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει
τὸ βραβεῖον; οὕτως τρέχετε, ἵνα καταλάβητε.

25 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρα-
τεύεται· ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον
λάβωσιν· ἡμεῖς δὲ, ἄφθαρτον.

26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω, ὡς οὐκ ἀδή-
λως· οὕτως πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων.

IX. 27 Ἀλλὰ ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δου-
λαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδό-
κιμος γένωμαι.

Cap. X. ΚΕΦ. Ι.

ΑΒ 1 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί,
ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην
ἦσαν· καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον.
2 Καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσαντο
ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ.
3 Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν βρῶμα
ἔφαγον.
4 Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν ἔπιον
*2.m.πιν. πόμα· ἔπεινον * γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολου-
θούσης πέτρας· ἡ πέτρα δὲ ἦν ὁ Χριστός.
5 Ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδό-
*1.m.ηυδ. κησεν * ὁ θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ
ἐρήμῳ.
6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ
μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀ-
κεῖνοι ἐπεθύμησαν.
*2.m.γιν. 7 Μὴ δὲ εἰδωλολάτραι γείνεσθε *, καθώς
τινες αὐτῶν· ὥσπερ γέγραπται· " ἐκάθισεν ὁ
„ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παί-
„ ζειν. „
8 Μὴ δὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν
ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσαν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς
*2.m.χιλ. χειλιάδες *.
9 Μὴ δὲ ἐκπειράζωμεν τὸν κύριον, καθώς
τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων
ἀπώλλυντο.
10 Μὴ δὲ γογγύζετε, καθάπερ τινες αὐτῶν
ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.
11 Ταῦτα δὲ τυπικῶς συνέβαινεν ἐκείνοις·
ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ
τέλη τῶν αἰώνων κατήντηκεν.
12 Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ
πέσῃ.
13 Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀν-
θρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει πει-
ρασθῆναι ὑμᾶς ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει
σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνα-
σθαι ὑπενεγκεῖν.
ΛΓ 14 Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ
*cod.τριας. τῆς εἰδωλολατρείας *.
*2.m.κριν. 15 Ὡς φρονίμοις λέγω· κρείνατε * ὑμεῖς ὅ
Sic et infra. φημι.
16 Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν,
οὐχὶ κοινωνία ἐστὶν τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ;
τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώμα-
τος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν;
17 Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα, οἱ πολλοί
ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετ-
έχομεν.
18 Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ
οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας, κοινωνοὶ τοῦ θυσια-
στηρίου εἰσίν;
19 Τί οὖν φημι; ὅτι εἰδωλόθυτον, τί ἐστιν;
ἢ ὅτι εἴδωλον τί ἐστιν;
20 Ἀλλ' ὅτι ἃ θύουσιν, δαιμονίοις καὶ οὐ
θεῷ θύουσιν· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν
*2.m.γιν. δαιμονίων γείνεσθαι *.
Sic et mox. 21 Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πείνειν *
*2.m.πιν. καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης
κυρίου μετέχειν, καὶ τραπέζης δαιμονίων.
22 Ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον; μὴ ἰσχυ- X.
ρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν;
23 Πάντα ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέ-
ρει· πάντα ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ.
24 Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ cod.p.1470.
ἑτέρου.
25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίε-
τε, μηδὲν ἀνακρείνοντες διὰ τὴν συνείδησιν.
26 " Τοῦ κυρίου γὰρ ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα
„ αὐτῆς. „
27 Εἴ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θέ-
λετε πορεύεσθαι *, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν *1.m.θε.
ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρείνοντες διὰ τὴν συνεί-
δησιν.
28 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ· τοῦτο ἱερόθυτόν
ἐστιν, μὴ ἐσθίετε, δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα,
καὶ τὴν συνείδησιν.
29 Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ,
ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου· ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία
μου κρείνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως;
30 Εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦ-
μαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ;
31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πείνετε *, εἴτε *2.m.πιν.
τί ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε.
32 Ἀπρόσκοποι καὶ ἰουδαίοις γείνεσθε καὶ
ἕλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ.
33 Καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ
ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ σύμφορον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολ-
λῶν, ἵνα σωθῶσιν.

ΚΕΦ. ΙΑ. Cap. XI.

1 Μειμηταί * μου γείνεσθε, καθὼς κἀγὼ ΛΔ
Χριστοῦ. *2.m.μιμ.
2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ὅτι πάντα μου μέμνη- et γιν.
σθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδό-
σεις κατέχετε.
3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ς
ἡ κεφαλὴ ὁ * Χριστός ἐστιν· κεφαλὴ δὲ γυναι- * ὁ superad-
κός, ὁ ἀνήρ· κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ, ὁ θεός. ditur in cod.
4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων
κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ.
5 Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφη-
τεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύ-
νει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἓν γάρ ἐστιν καὶ τὸ
αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.
6 Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κει-
ράσθω, ἢ ξυράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ
κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω.
7 Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτε-
σθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρ-
χων· ἡ γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν.
8 Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ
γυνὴ ἐξ ἀνδρός.
9 Καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυν-
αῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα.
10 Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους.
11 Πλὴν οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, οὔτε ἀνὴρ
χωρὶς γυναικός, ἐν κυρίῳ.
12 Ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕ-
τως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός· τὰ δὲ πάν-
τα ἐκ τοῦ θεοῦ.
13 Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρείνατε *, πρέπον ἐστὶν *2.m.κριν.
γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι;

XI. 14 Οὐδὲ ἡ φύσις αὐτὴ διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι
*2.m. ἀτιμ. ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτειμία * αὐτῷ ἐστιν.
15 Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν, ὅτι
ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ.
16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς
τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκ-
κλησίαι τοῦ θεοῦ.
17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶν,
ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖσσον, ἀλλὰ εἰς τὸ ἧσσον
συνέρχεσθε.
ΛΕ 18 Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν
ἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν·
καὶ μέρος τί πιστεύω.
19 Δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα
καὶ οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν.
20 Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ,
οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν.
21 Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμ-
βάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ
μεθύει.
22 Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν
*2.m. πιν. καὶ πείνειν *; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ κατα-
Sic et infra. cod. p. 1471. φρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας;
τί εἴπω ὑμῖν; ἐπαινῶ ὑμᾶς; ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ.
23 Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου ὃ
καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος ἐν τῇ νυκτὶ
*1.m. δετο. ᾗ παρεδίδοτο *, ἔλαβεν ἄρτον.
24 Καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν, καὶ εἶπεν·
† λάβετε, φάγετε· † τοῦτό μου ἐστὶν τὸ σῶ-
μα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν † κλώμενον· † τοῦτο ποιεῖ-
τε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
25 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δει-
πνῆσαι, λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ δια-
θήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε
ὁσάκις ἐὰν πείνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
26 Ὁσάκις γὰρ ἐὰν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦ-
τον, καὶ τὸ ποτήριον πείνητε, τὸν θάνατον τοῦ
*2. m. κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρι * οὗ ἔλθη.
ἄχρις. 27 Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον, ἢ πείνῃ
τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται
τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου.
28 Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ
οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ πο-
τηρίου πεινέτω.
29 Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πείνων † ἀναξίως †,
κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πείνει, μὴ διακρείνων
τὸ σῶμα † τοῦ κυρίου. †
30 Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ
ἄῤῥωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.
31 Εἰ δὲ ἑαυτοὺς διεκρείνομεν, οὐκ ἂν ἐκρει-
νόμεθα.
32 Κρεινόμενοι δὲ, ὑπὸ τοῦ κυρίου παιδευό-
μεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.
33 Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ
φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε.
34 Εἴ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ
εἰς κρῖμα συνέρχησθε· τὰ δὲ λοιπὰ, ὡς ἂν
ἔλθω, διατάξομαι.

Cap. XII. ΚΕΦ. ΙΒ.

Λϛ 1 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοὶ, οὐ
ζ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν.
2 Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἴδω-
λα τὰ ἄφωνα ὡς ἀνήγεσθε ἀπαγόμενοι.
3 Διὸ γνωρίζω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι
θεοῦ λαλῶν, λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦς· καὶ οὐ- XII.
δεὶς δύναται εἰπεῖν κύριος Ἰησοῦς, εἰ μὴ ἐν
πνεύματι ἁγίῳ.
4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶν, τὸ δ'
αὐτὸ πνεῦμα.
5 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσιν, καὶ ὁ αὐ-
τὸς κύριος.
6 Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσὶν, καὶ ὁ
αὐτὸς θεὸς ὁ ἐνεργῶν ἐστιν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.
7 Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύ-
ματος πρὸς τὸ συμφέρον.
8 Ὧι μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται
λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ
τὸ αὐτὸ πνεῦμα.
9 Ἑτέρῳ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι· ἄλλῳ
δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ ἑνὶ πνεύματι.
10 Ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ
προφητεία, ἄλλῳ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ
γένη γλωσσῶν· † ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν. †
11 Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ
αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βού-
λεται.
12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν, καὶ
μέλη πολλὰ ἔχει, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώ-
ματος, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα· οὕτως καὶ
ὁ Χριστός.
13 Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες
εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν· εἴτε ἰουδαῖοι, εἴτε
ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι· καὶ πάν-
τες ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν.
14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος,
ἀλλὰ πολλά.
15 Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ,
οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος;
16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς· ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφ-
θαλμὸς, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ
τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος;
17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς, ποῦ ἡ ἀκοή; cod. p. 1472.
εἰ ὅλον ἀκοὴ, ποῦ ἡ ὄσφρησις;
18 Νῦν δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἓν ἕκα-
στον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν.
19 Εἰ δὲ ἦν πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα;
20 Νῦν δὲ πολλὰ μέλη, ἓν δὲ σῶμα.
21 Οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ
χειρί· χρείαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ
τοῖς ποσίν· χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω.
22 Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη
τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά
ἐστιν.
23 Καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτειμότερα * εἶναι τοῦ *2.m. τιμ.
σώματος, τούτοις τειμὴν περισσοτέραν περιτί- Sic et mox.
θεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην
περισσοτέραν ἔχει.
24 Τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν, οὐ χρείαν ἔχει·
ἀλλὰ ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ὑστε-
ρουμένῳ τί περισσότερον δούς.
25 Ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ
τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη.
26 Καὶ εἴ τι πάσχει ἓν μέλος, συνπάσχει * *2.m. συμπ.
πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται μέλος, συν-
χαίρει * πάντα τὰ μέλη. *2.m. συγχ.
27 Ὑμεῖς δὲ ἐστὲ σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη
ἐκ μέρους.

XII. 28 Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας,
τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, ἔπειτα
*2. m. ληψ. χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήμψεις *, κυβερνή-
σεις, γένη γλωσσῶν.
29 Μὴ πάντες, ἀπόστολοι; μὴ πάντες, προ-
φῆται; μὴ πάντες, διδάσκαλοι; μὴ πάντες,
δυνάμεις;
30 Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμά-
των; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; μὴ πάν-
τες διερμηνεύουσιν;
31 Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ μείζονα.
ΛΖ Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.
η

Cap. XIII. ΚΕΦ. ΙΓ.

1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ
καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα
χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον.
2 Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ
μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, κἂν
ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάναι,
ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι.
3 Κἂν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου,
καὶ ἂν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσω-
*cod. καυ- μαι *, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.
χήσωμαι. 4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ
ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, οὐ περπερεύεται, οὐ φυ-
σιοῦται.
5 Οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὸ μὴ ἑαυτῆς,
οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν.
*1. m. κεια. 6 Οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ *, συγχαίρει *,
*2. m. συγχ. δὲ τῇ ἀληθείᾳ.
7 Πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα
ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.
8 Ἀγάπη οὐδέποτε πίπτει· εἴτε δὲ προφη-
τεία καταργηθήσεται, εἴτε γλῶσσαι παύσον-
ται, εἴτε γνῶσις καταργηθήσεται.
*2. m. γιν. 9 Ἐκ μέρους γὰρ γεινώσκομεν *, καὶ ἐκ
Sic et infra. μέρους προφητεύομεν.
10 Ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τὸ ἐκ μέρους
καταργηθήσεται.
11 Ὅτε ἤμην νήπιος, ἐλάλουν ὡς νήπιος,
ἐφρόνουν ὡς νήπιος, ἐλογιζόμην ὡς νήπιος· ὅτε
ἐγενόμην ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου.
12 Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰ-
νίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον·
ἄρτι γεινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσο-
μαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην.
*1. m. νυνει. 13 Νυνὶ * δὲ μένει πίστις, ἐλπὶς, ἀγάπη,
τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

Cap. XIV. ΚΕΦ. ΙΔ.

1 Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ
πνευματικά· μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε.
2 Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ, οὐκ ἀνθρώποις
cod. p. 1473. λαλεῖ, ἀλλὰ θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύμα-
τι δὲ λαλεῖ μυστήρια.
3 Ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώποις λαλεῖ οἰ-
κοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν.
4 Ὁ λαλῶν γλώσσῃ, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ
δὲ προφητεύων, ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.
5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις,
μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων δὲ ὁ προ-
φητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ
διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.
6 Νῦν δὲ, ἀδελφοὶ, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς
γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ XIV.
ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει,
ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ;
7 Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε
αὐλὸς, εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν φθόγγου
μὴ δῷ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ
κιθαριζόμενον;
8 Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ,
τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον;
9 Οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν
μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ
λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες.
10 Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν εἰσιν
ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν ἄφωνον.
11 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φω-
νῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος· καὶ ὁ λα-
λῶν, ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.
12 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε
πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας
ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε.
13 Διὸ ὁ λαλῶν γλώσσῃ, προσευχέσθω ἵνα
διερμηνεύῃ.
14 Ἐὰν προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά
μου προσεύχεται· ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν.
15 Τί οὖν ἐστιν; προσεύξομαι τῷ πνεύματι,
προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύμα-
τι, ψαλῶ καὶ τῷ νοΐ.
16 Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογῇς τῷ πνεύματι, ὁ ἀνα-
πληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου, πῶς ἐρεῖ τὸ
ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπεὶ τί λέγεις
οὐκ οἶδεν.
17 Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλὰ
ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται.
18 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ, πάντων ὑμῶν μᾶλ- ΛΗ
λον γλώσσαις λαλῶ.
19 Ἀλλὰ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους
τῷ νοΐ μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχή-
σω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ.
20 Ἀδελφοὶ, μὴ παιδία γείνεσθε * ταῖς *2. m. γιν.
φρεσίν· ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρε- Sic et infra.
σὶν τέλειοι γείνεσθε.
21 Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται· ὅτι ἐν ἑτερο-
γλώσσοις, καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέρων, λαλήσω τῷ
λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου,
λέγει κύριος.
22 Ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ
τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ
προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πι-
στεύουσιν.
23 Ἐὰν οὖν ἔλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ
αὐτὸ, καὶ πάντες λαλῶσι γλώσσαις, εἰσέλ-
σιν δὲ ἰδιῶται † ἢ ἄπιστοι, † οὐκ ἐροῦσιν ὅτι
μαίνεσθε;
24 Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ
δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάν-
των, ἀνακρείνεται * ὑπὸ πάντων. *2. m. κρι
25 Τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ Sic et infra.
γείνεται· καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, προσ-
κυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὄντως ὁ θεὸς
ἐν ὑμῖν ἐστίν.
26 Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχη-
σθε, ἕκαστος ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει,
ἀποκάλυψιν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἑρμηνείαν * *1. m. νιαν.
ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γεινέσθω.

*

XIV. 27 Εἴτε γλώσσῃ τίς λαλεῖ, κατὰ δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος· καὶ εἷς διερμηνευέτω.

cod. p. 1474. 28 Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἑρμηνευτὴς, σειγάτω * ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ.

*2.m. σιγ. Sic et mox.

29 Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρεινέτωσαν.

30 Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σειγάτω.

31 Δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν, καὶ πάντες παρακαλῶνται.

32 Καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται.

33 Οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεὸς, ἀλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων.

34 Αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σειγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλὰ ὑποτασσέσθωσαν, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει.

35 Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γὰρ γυναικὶ λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ.

36 Ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;

37 Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς, γεινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου ἐστὶν ἐντολή.

38 Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω.

* μου expungitur in cod. 39 Ὥστε, ἀδελφοί μου *, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ λαλεῖν μὴ κωλύετε ἐν γλώσσαις.

40 Πάντα δὲ εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γεινέσθω.

CAP. XV.

ΚΕΦ. ΙΕ.

ΛΘ θ 1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε.

2 Δι' οὗ καὶ σῴζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε· ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε.

3 Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς.

4 Καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, κατὰ τὰς γραφάς.

5 Καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα.

6 Ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ ἐκοιμήθησαν.

7 Ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ· εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν.

8 Ἔσχατον δὲ πάντων, ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί.

9 Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων· ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ.

10 Χάριτι δὲ θεοῦ εἰμὶ ὅ εἰμι· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ, οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ σὺν ἐμοί.

11 Εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσιν ἐν ὑμῖν τινες, ὅτι XV. ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν;

13 Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται.

14 Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ καὶ ἡ πίστις ἡμῶν.

15 Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ· ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ, ὅτι ἤγειρεν τὸν Χριστὸν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται.

16 Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται.

17 Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν ἐστιν· ἔτι ἐστὲ * ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. *1.m. εσται.

18 Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ, ἀπώλοντο.

19 Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἐν Χριστῷ ἠλπικότες ἐσμὲν μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

20 Νυνὶ * δὲ, Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, *1.m. νυνει. ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων.

21 Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου θάνατος, καὶ M δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν.

22 Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀπο- cod. p. 1475. θνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται.

23 Ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός· ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.

24 Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδιδοῖ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί· ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν.

25 Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρι * οὗ θῇ *2.m. αχρις. πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

26 Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος.

27 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· ὅταν δὲ εἴπῃ, πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα.

28 Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς πάντα ἐν πᾶσιν.

29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ αὐτῶν;

30 Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν;

31 Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, ἀδελφοὶ, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.

33 Μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμειλίαι * κακαί. *2.m. ὁμιλ.

34 Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσιν· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λαλῶ.

35 Ἀλλὰ ἐρεῖ τίς· πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται;

36 Ἄφρων *, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖ- * ita cod. ται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ.

37 Καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενη-

XV. σόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύ-
*2.m. σιτ. χοι, σείτου *, ἤ τινος τῶν λοιπῶν.

38 Ὁ δὲ θεὸς δίδωσιν αὐτῷ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων ἴδιον σῶμα.

ι 39 Οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὐτὴ σάρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ σὰρξ πτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων.

40 Καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλὰ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων.

41 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.

42 Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ.

*2.m. τιμ. 43 Σπείρεται ἐν ἀτειμίᾳ *, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει.

ΜΑ 44 Σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν· εἰ ἔστιν σῶμα ψυχικόν, ἔστιν καὶ πνευματικόν.

45 Οὕτως καὶ γέγραπται· ἐγένετο ὁ πρῶτος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν.

46 Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.

47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ἐξ οὐρανοῦ.

48 Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι.

49 Καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύναται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.

* ita cod. 51 Ἰδού, μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες οὐ *
cod. p. 1476. κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα.

*2.m. ῥιπ. 52 Ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥειπῇ * ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι, σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.

53 Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.

54 Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νεῖκος.

55 Ποῦ σου, θάνατε, τὸ νεῖκος; ποῦ σου, θάνατε τὸ κέντρον;

56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος.

57 Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νεῖκος, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι
*2.m. γιν, γείνεσθε, ἀμετακείνητοι *, περισσεύοντες ἐν τῷ
et κιν. ἔργῳ τοῦ κυρίου, πάντοτε εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ.

ΚΕΦ. Ιϛ. Cap. XVI.

1 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους ΜΒ
ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, ια
οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε.

2 Κατὰ μίαν σαββάτου ἕκαστος ὑμῶν παρ'
ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ, τι ἐὰν εὐοδῶται
ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι * γείνωνται. *1.m. γειαι
3 Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἂν δοκιμά- et 2. γιν.
σητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ.

4 Ἐὰν δὲ ἄξιον ᾖ τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται.

5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι.

6 Πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν καταμενῶ, ἢ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι.

7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν·
ἐλπίζω γὰρ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι * πρὸς ὑμᾶς, * 1. m.
ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέψῃ. ἐπειμ.

8 Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς.

9 Θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τειμόθεος *, βλέπετε ἵνα *2.m. Τιμ.
ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς ἐγώ.

11 Μήτις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ· προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρὸς ἐμέ· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν † μετὰ τῶν ἀδελφῶν. †

12 Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε.

14 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γεινέσθω.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἔστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς.

16 Ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.

17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμέτερον ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν.

18 Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ
ὑμῶν· ἐπιγεινώσκετε * οὖν τοὺς τοιούτους. * 1. m.
19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀ- ἐπειγειν.
σίας· ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ.

20 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες· ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. cod. p. 1477.

22 Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον † Ἰησοῦν Χριστόν, † ἤτω ἀνάθεμα, μαρὰν ἀθά.

23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ μεθ' ὑμῶν.

24 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α

ἐγράφη ἀπὸ Ἐφέσου.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.
ΜΓ 1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ, διὰ
ιβ θελήματος θεοῦ, καὶ Τειμόθεος * ὁ ἀδελφὸς,
*2. m. Τιμ. τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,
σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ
Ἀχαΐᾳ.
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτειρ-
*2. m. οικτιρ. μῶν *, καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως.
* ita heic et 4 Ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει *
mox 1. m. θλι. ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς
ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς πα-
ρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ.
5 Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ
Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ Χριστοῦ πε-
ρισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν.
*1. m. θλει. 6 Εἴτε δὲ θλιβόμεθα *, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν πα-
ρακλήσεως † καὶ σωτηρίας, † τῆς ἐνεργουμέ-
νης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ
* ita cod. ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν * βεβαία
ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς
ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας.
7 Εἰδότες ὅτι ὡς κοινωνοί ἐστε τῶν παθη-
μάτων, οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.
8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί,
ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἐν τῇ
Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ὑπὲρ δύναμιν ἐβα-
ρήθημεν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν.
9 Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ
θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν
ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς
νεκρούς.
*1. m. ερυσ. 10 Ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐῤῥύσατο *
ἡμᾶς, καὶ ῥύσεται· εἰς ὃν ἠλπίκαμεν καὶ ἔτι
ῥύσεται.
11 Συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ
δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς
χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ὑμῶν.
12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶν, τὸ
μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁγιό-
τητι καὶ εἰλικρινείᾳ τοῦ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐν σο-
φίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ ἀνεστράφη-
μεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.
13 Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν ἀλλ' ἢ ἃ
*2. m. γιν. ἀναγεινώσκετε· † ἢ καὶ ἐπιγεινώσκετε· * †
ἐλπίζω δὲ ὅτι ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε.
14 Καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους,
cod. p. 1478. ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμὲν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς
ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ.
15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην
πρότερον πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν, ἵνα δευτέραν χα-
ρὰν σχῆτε.
16 Καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν,
καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς,
καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν.
17 Τοῦτο οὖν βουλόμενος, μήτι ἄρα τῇ ἐλα-
φρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρ-
κα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναί,
καὶ τὸ οὒ οὔ.
18 Πιστὸς δὲ ὁ θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ I.
πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔστιν ναὶ καὶ οὔ.
19 Ὁ τοῦ θεοῦ γὰρ υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς
ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ
Σιλουανοῦ καὶ Τειμοθέου οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ
οὔ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν.
20 Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ
ναί· διὸ καὶ δι' αὐτοῦ, τὸ ἀμὴν τῷ θεῷ πρὸς
δόξαν δι' ἡμῶν.
21 Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς * σὺν ὑμῖν εἰς Χρι- *cod. ὑμᾶς.
στὸν, καὶ χρείσας * ἡμᾶς *, θεός. *2. m. χρι.
22 Ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς *1. m. ὑμ.
τὸν ἀῤῥαβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν.
23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι
ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν,
οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον.
24 Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως,
ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ
πίστει ἑστήκατε.
ΚΕΦ. Β. Cap. II.
1 Ἔκρεινα * γὰρ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ *2. m. κριν.
πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν.
2 Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ὁ εὐ-
φραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ;
3 Καὶ ἔγραψα τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν
λύπην σχῶ ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν· πεποιθὼς
ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ, πάντων
ὑμῶν ἐστίν.
4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς
καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,
οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶ-
τε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.
5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπη-
κεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάν-
τας ὑμᾶς.
6 Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτειμία * αὕτη ἡ *2. m. τιμ.
ὑπὸ τῶν πλειόνων.
7 Ὥστε τοὐναντίον ὑμᾶς χαρίσασθαι, καὶ
παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ
καταποθῇ ὁ τοιοῦτος.
8 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν
ἀγάπην.
9 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν
δοκιμὴν ὑμῶν, ἢ εἰς πάντα ὑπήκοοι ἐστέ.
10 Ὧι δέ τι χαρίζεσθε, κἀγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ
ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς, ἐν
προσώπῳ Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ
τοῦ σατανᾶ.
11 Οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.
12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγ- ΜΔ
γέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγ- ιγ
μένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύ-
ματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελ-
φόν μου.
13 Ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἐξῆλθον
εἰς Μακεδονίαν.
14 Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμ-
βεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς
γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ
τόπῳ.

II. 15 Ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν
τοῖς σωζωμένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις.
16 Οἷς μὲν, ὀσμὴ ἐκ θανάτου εἰς θάνατον·
οἷς δὲ, ὀσμὴ ἐκ ζωῆς εἰς ζωήν· καὶ πρὸς ταῦ-
τα τίς ἱκανός;
17 Οὐ γάρ ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοὶ, καπη-
λεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ ὡς ἐξ εἰ-
λικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατέναντι θεοῦ,
ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

1 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστᾷν; ἢ
cod. p. 1479. μὴ χρήζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν
πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν;
2 Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐνγεγραμ-
*2.m. εγγ. μένη * ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γεινωσκομένη *
Sic et mox. καὶ ἀναγεινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων.
*2.m. γιν. 3 Φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ
διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, καὶ ἐνγεγραμμένη οὐ
μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν
πλαξὶν λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶν καρδίας σαρ-
κίναις.
4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ
Χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν.
5 Οὐχ ὅτι ἀφ' ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν λογί-
σασθαι ὡς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν
ἐκ τοῦ θεοῦ.
6 Ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς
διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ
γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωο-
ποιεῖ.
7 Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμ-
ματι, ἐντετυπωμένη λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ,
ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως, διὰ τὴν δόξαν τοῦ
προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην.
8 Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύ-
ματος ἔσται ἐν δόξῃ;
9 Εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως, δό-
ξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς
δικαιοσύνης δόξῃ.
10 Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμέ-
νον, ἐν τούτῳ τῷ μέρει, εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλ-
λούσης δόξης.
11 Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης·
πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ.
12 Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ
παῤῥησίᾳ χρώμεθα.
13 Καὶ οὐ καθάπερ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμ-
μα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτε-
νίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ κατ-
αργουμένου.
14 Ἀλλὰ ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχρι
γὰρ τῆς σήμερον ἡμέρας τὸ αὐτὸ κάλυμμα
ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μέ-
νει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι ἐν Χριστῷ κατ-
αργεῖται.
15 Ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα ἂν ἀναγεινώ-
σκεται Μωϋσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐ-
τῶν κεῖται.
16 Ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον,
* 1. m. περιαιρεῖται * τὸ κάλυμμα.
περιερ. 17 Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ
πνεῦμα κυρίου, † ἐκεῖ † ἐλευθερία.
18 Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσ-
ώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν III.
αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς
δόξαν, καθώσπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

ΚΕΦ. Δ. Cap. IV.

1 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύ-
την, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐγκακοῦμεν.
2 Ἀλλὰ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰ-
σχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ, μὴ
δὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φα-
νερώσει τῆς ἀληθείας συνιστάνοντες ἑαυτοὺς
πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων, ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ.
3 Εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγ-
γέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κε-
καλυμμένον.
4 Ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύ-
φλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ
αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δό-
ξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ.
5 Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χρι- ΜΕ
στὸν Ἰησοῦν κύριον· ἑαυτοὺς δὲ, δούλους ὑμῶν
διὰ Ἰησοῦν.
6 Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπών· ἐκ σκότους φῶς λάμ-
ψει, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς
φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν cod. p. 1480.
προσώπῳ Χριστοῦ.
7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρα- ιδ
κίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως
ᾖ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν.
8 Ἐν παντὶ θλειβόμενοι *, ἀλλ' οὐ στενο- *2.m. θλι.
χωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορού-
μενοι.
9 Διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· * *2.m. λιπ.
καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι.
10 Πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ
σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰη-
σοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.
11 Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον
παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν.
12 Ὥστε ὁ θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ
δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν.
13 Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πί-
στεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον· ἐπίστευσα, διὸ
ἐλάλησα· καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λα-
λοῦμεν.
14 Εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Ἰησοῦν, καὶ
ἡμᾶς σὺν Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν
ὑμῖν.
15 Τὰ * γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις * τὰ superpo-
πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν nitur in cod.
περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.
16 Διὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν· ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω
ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσω ἡμῶν
ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ.
17 Τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλεί-
ψεως *, καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν, αἰώνιον *2.m. θλι.
βάρος δόξης κατεργάζεται ὑμῖν.
18 Μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα,
ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα,
πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα, αἰώνια.

ΚΕΦ. Ε. Cap. V.

1 Οἴδαμεν γὰρ, ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν
οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ

V. θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
2 Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκη-
τήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπι-
ποθοῦντες.
3 Εἴ περ καὶ ἐνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὑρε-
θησόμεθα.
4 Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζο-
μεν βαρούμενοι· ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,
ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν
ὑπὸ τῆς ζωῆς.
5 Ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦ-
το, θεός, ὁ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀῤῥαβῶνα τοῦ πνεύ-
ματος.
6 Θαῤῥοῦντες οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι
ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν ἀπὸ
τοῦ κυρίου.
7 Διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ
εἴδους.
8 Θαῤῥοῦμεν δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκ-
δημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς
τὸν κύριον.
* I. m. 9 Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα *, εἴ τε ἐνδημοῦν-
φειλοτειμ. τες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι.
10 Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ
ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κο-
μίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ
ἔπραξεν, εἴ τε ἀγαθόν, εἴτε κακόν.
Μϛ 11 Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου, ἀν-
θρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλ-
πίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφα-
νερῶσθαι.
12 Οὐ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν,
*2.m. ὑμῖν. ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ἡμῖν * καυχήματος
ὑπὲρ ὑμῶν· ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ
καυχωμένους, καὶ μὴ ἐν καρδίᾳ.
13 Εἴ τε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ· εἴ τε σω-
φρονοῦμεν, ὑμῖν.
14 Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει
ἡμᾶς.
*2. m. κριν. 15 Κρείναντας * τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάν-
των ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ
cod. p. 1481. ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι
ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθα-
νόντι καὶ ἐγερθέντι.
16 Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδα-
μεν κατὰ σάρκα· εἰ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρ-
*2. m. γιν. κα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γεινώσκομεν *.
Sic et infra. 17 Ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις,
τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονεν καινὰ † τὰ
πάντα. †
18 Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ καταλ-
λάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Χριστοῦ, καὶ δόντος
ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς.
19 Ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον κατ-
αλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ
παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν
λόγον τῆς καταλλαγῆς.
20 Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ
θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ
Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ.
21 Τὸν μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν
ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δι-
καιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

ΚΕΦ. ϛ. CAP. VI.

1 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ
εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς.
2 Λέγει γάρ· καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου,
καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ νῦν
καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας.
3 Μὴ δὲ μίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκο-
πήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ * ἡ διακονία. *I. m. μωθη.
4 Ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστάνοντες ἑαυτοὺς ὡς
θεοῦ διάκονοι· ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλείψε-
σιν *, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις. *2. m. θλι.
5 Ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστα-
σίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις.
6 Ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ,
ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
ἀνυποκρίτῳ.
7 Ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ
τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀρι-
στερῶν.
8 Διὰ δόξης καὶ ἀτειμίας *, διὰ δυσφημίας *2. m. τιμ.
καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς.
9 Ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ ἐπιγεινωσκόμενοι· ὡς
ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παιδευό-
μενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι.
10 Ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες· ὡς
πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν
ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.
11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς, Κο-
ρίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν * πεπλάτυνται. *cod. ὑμῶν.
12 Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖ-
σθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν.
13 Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις
λέγω· πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς.
14 Μὴ γείνεσθε * ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· ΜΖ
τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; ἢ τίς *2. m. γιν.
κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;
15 Τίς δὲ συμφώνησις Χριστοῦ πρὸς Βε-
λίαρ; ἢ τίς μερὶς πιστοῦ μετὰ ἀπίστου;
16 Τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ εἰ-
δώλων; ἡμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐσμεν ζῶντος·
καθὼς εἶπεν ὁ θεός· ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς,
καὶ ἐνπεριπατήσω· * καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, *2. m. ἐμπ.
καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μου λαός.
17 Διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφο-
ρίσθητε, λέγει κύριος· καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτε-
σθε· κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς.
18 Καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς
ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει
κύριος παντοκράτωρ.

ΚΕΦ. Ζ. CAP. VII.

1 Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ιε
ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς
μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦν-
τες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ.
2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐ-
δένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. cod. p. 1482.
3 Πρὸς κατάκρισιν οὐ λέγω· προείρηκα γὰρ
ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν εἰς τὸ συναποθα-
νεῖν καὶ συνζῆν *. *2. m. συζ.
4 Πολλή μοι παῤῥησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή
μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ πα-
ρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πά-
σῃ τῇ θλίψει * ἡμῶν. * ita I. m.
5 Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν,

VII. οὐδὲ μίαν ἔσχεν ἄνεσιν ἡ σάρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν
*2.m. θλι. παντὶ θλειβόμενοι· * ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν
φόβοι.
6 Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, παρ-
εκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου.
7 Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλ-
λὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ'
ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,
τὸν ὑμῶν ὀδυρμὸν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ·
ὥστέ με μᾶλλον χαρῆναι.
8 Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστο-
λῇ, οὐ μεταμέλομαι· εἰ δὲ καὶ μετεμελόμην·
βλέπω ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν,
ἐλύπησεν ὑμᾶς.
9 Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι
ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κα-
τὰ θεὸν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.
10 Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς
σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ἐργάζεται· ἡ δὲ τοῦ
κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.
11 Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυ-
* I. m. πηθῆναι, πόσην κατειργάσατο * ὑμῖν σπου-
κατηργ. δήν; ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλ-
λὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλ-
λὰ ἐκδίκησιν; ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς
ἁγνοὺς εἶναι τῷ πράγματι.
12 Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ἕνεκεν
τοῦ ἀδικήσαντος, ἀλλ' οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ ἀδικη-
θέντος· ἀλλὰ ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπου-
δὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς, ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ.
13 Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ
παρακλήσει ἡμῶν, περισσοτέρως μᾶλλον ἐχά-
ρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν.
14 Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι,
οὐ κατησχύνθην· ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ
ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ὑμῶν
ἐπὶ Τίτου, ἀλήθεια ἐγενήθη.
15 Καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως
εἰς ὑμᾶς ἐστιν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων
ὑμῶν ὑπακοήν· ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέ-
ξασθε αὐτόν.
16 Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν.

CAP. VIII. ΚΕΦ. Η.

ΜΗ 1 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὴν χάριν
ις τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
Μακεδονίας.
* ita I. m. 2 Ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως * ἡ περισ-
σεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν, καὶ ἡ κατὰ βάθους
πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸ πλοῦτος
τῆς ἁπλότητος αὐτῶν.
3 Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ παρὰ
δύναμιν αὐθαίρετοι.
4 Μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν,
τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς
εἰς τοὺς ἁγίους.
5 Καὶ οὐ καθὼς ἠλπίκαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς
ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ καὶ ἡμῖν, διὰ θελή-
ματος θεοῦ.
6 Εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα
καθὼς ἐνήρξατο, οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς
καὶ τὴν χάριν ταύτην.
7 Ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πί-
στει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπου- VIII.
δῇ, καὶ τῇ ἐξ ἡμῶν ἐν ὑμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ cod. p. 1483.
ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.
8 Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς
ἑτέρων σπουδῆς, καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης
γνήσιον δοκιμάζων.
9 Γεινώσκετε * γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου *2.m. γιν.
ἡμῶν Ἰησοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν πλού-
σιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλου-
τήσητε.
10 Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ
ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι,
ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι.
11 Νυνὶ * δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε· *I. m. νυνει.
ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτως
καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν.
12 Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ ἐὰν
ἔχῃ, εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει.
13 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν θλεί-
ψις· * ἀλλ' ἐξ ἰσότητος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ *2.m. θλι.
ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα.
14 Ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται
εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης.
15 Καθὼς γέγραπται· ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεό-
νασεν· καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησεν.
16 Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν
σπουδὴν ὑπὲρ ἡμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου.
17 Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο· σπου-
δαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος ἐξῆλθεν
πρὸς ὑμᾶς.
18 Συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελ-
φὸν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν
τῶν ἐκκλησιῶν.
19 Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς
ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν, ἐν τῇ
χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς
τὴν τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ἡμῶν.
20 Στελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμή-
σηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ
ὑφ' ἡμῶν.
21 Προνοοῦμεν γὰρ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον
κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων.
22 Συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν
ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις
σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ * δὲ πολὺ σπουδαιότερον, *I. m. νυνει.
πεποιθήσει δὲ πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς.
23 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς
ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι
ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ.
24 Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ
ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδει-
κνύμενοι εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

ΚΕΦ. Θ. CAP. IX.

1 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ΜΘ
ἁγίους περισσόν ἐμοί ἐστιν τὸ γράφειν ὑμῖν. ιζ
2 Οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ
ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρ-
εσκεύασται ἀπὸ πέρισι· καὶ τὸ ὑμῶν ζῆλος
ἠρέθισε τοὺς πλείονας.
3 Ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα μὴ τὸ
καύχημα ἡμῶν * τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ *I. m. υμων.
μέρει τούτῳ· ἵνα καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμέ-
νοι ἦτε.
4 Μή πως ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες,

IX. καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καται-
* I. m. ἡμεις. σχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς *,
ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ.

5 Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι
τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα προέλθωσιν πρὸς ὑμᾶς, καὶ
προκαταρτίσωσιν τὴν προεπηγγελμένην εὐλο-
γίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι οὕτως ὡς εὐ-
cod. p. 1484. λογίαν, καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.

6 Τοῦτο δὲ, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδο-
μένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλο-
γίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει.

7 Ἕκαστος καθὼς προήρηται τῇ καρδίᾳ· μὴ
ἐκ λύπης, ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην
ἀγαπᾷ ὁ θεός.

8 Δυνατεῖ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισ-
σεῦσαι εἰς ὑμᾶς· ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν
αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔρ-
γον ἀγαθόν.

9 Καθὼς γέγραπται· ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν
τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν
αἰῶνα.

10 Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπόρον τῷ σπείροντι,
καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσει, καὶ πληθυ-
νεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσει τὰ γενήματα
τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν.

11 Ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁ-
πλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαρι-
* I. m. τειαν. στίαν * θεοῦ.

* I. m. λιτ. 12 Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας * ταύ-
της οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστε-
ρήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ
* Sic I. m. τι non τει. πολλῶν εὐχαριστιῶν * τῷ Χριστῷ.

13 Καὶ διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύ-
της δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς
ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς
καὶ εἰς πάντας.

14 Καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ἡμῶν, ἐπιπο-
θούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν
τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν.

15 Χάρις τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐ-
τοῦ δωρεᾷ.

CAP. X.

ΚΕΦ. Ι.

N 1 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς
διὰ τῆς πραΰτητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χρι-
στοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν,
ἀπὼν δὲ θαῤῥῶ δι' ὑμᾶς.

2 Δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαῤῥῆσαι τῇ πε-
ποιθήσει ἧ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς
λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπα-
τοῦντας.

3 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ
σάρκα στρατευόμεθα.

4 Τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρ-
κικὰ, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν
ὀχυρωμάτων.

5 Λογισμοὺς καθαιροῦντες, καὶ πᾶν ὕψωμα
ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ
αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν
τοῦ Χριστοῦ.

6 Καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν
* I. m. heic Χρει. Alibi plerumque in siglis. παρακοὴν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; εἴ τις δοκεῖ
πεποιθέναι ἑαυτῷ Χριστοῦ * εἶναι, τοῦτο λο-
γιζέσθω πάλιν ἐφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς X.
Χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς.

8 Ἐάν γὰρ περισσότερόν τι καυχήσωμαι
περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος
εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν,
οὐκ αἰσχυνθήσομαι.

9 Ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ
τῶν ἐπιστολῶν.

10 Ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ μὲν, φασιν, βαρεῖαι
καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθε-
νὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξουδενημένος.

11 Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί
ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦ-
τοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.

12 Οὐ γὰρ τολμῶ ἐγκρεῖναι * ἢ συγκρεῖναι * 2. m. ἐγκ.
ἑαυτούς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλ- et συγκ.
λὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ
συνκρείνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιᾶσιν *. * I. m. νει.

13 Ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησό-
μεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ
ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι cod. p. 1485.
καὶ ὑμῶν.

14 Ὡς γὰρ μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερ-
εκτείνομεν ἑαυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθά-
σαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.

15 Οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλ-
λοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομέ-
νης τῆς πίστεως ἡμῶν *, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆ- * ita cod.
ναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν.

16 Εἰς τὰ ὑπερέκεινα * ὑμῶν εὐαγγελίσα- * cod. 2. m.
σθαι· οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα ὑπὲρ ἐκεῖνα.
καυχήσασθαι.

17 Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστάνων, ἐκεῖνός
ἐστιν δόκιμος, ἀλλὰ ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.

ΚΕΦ. ΙΑ.

CAP. XI.

ΝΑ

1 Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μεικρὸν * τι ιη
ἀφροσύνης· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου.

2 Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ· ἡρμοσάμην * 2. m. μικ.
γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν παραστῆ-
σαι, τῷ Χριστῷ.

3 Φοβοῦμαι δὲ μήπως ὡς ὁ ὄφις ἐξηπάτη-
σεν Εὔαν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, φθαρῇ τὰ
νοήματα ὑμῶν, ἀπὸ τῆς ἁπλότητος καὶ τῆς
ἁγνότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν.

4 Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν
κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον
λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτε-
ρον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνέχεσθε.

5 Λογίζομαι δὲ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπὲρ
λίαν * ἀποστόλων. * I. m. λειαν.

6 Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ
γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ φανερώσαντες ἐν πᾶσιν
εἰς ὑμᾶς.

7 Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα, ἐμαυτὸν ταπεινῶν
ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε; ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ θεοῦ
εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν;

8 Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώ-
νιον, πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· καὶ παρὼν πρὸς
ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς, οὐ κατενάρκησα οὐθενός.

9 Τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν
οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν
παντὶ ἀβαρῆ ἐμαυτὸν ὑμῖν ἐτήρησα, καὶ τη-
ρήσω.

XI. 10 Ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ
καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς
κλίμασι τῆς Ἀχαΐας.

11 Διὰ τί; οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ θεὸς οἶδεν.

12 Ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν
ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν, ἵνα ἐν ᾧ καυ-
χῶνται, εὑρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς.

13 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργά-
ται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστό-
λους Χριστοῦ.

14 Καὶ οὐ θαῦμα· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς
μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.

15 Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ
μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης·
ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

NB 16 Πάλιν λέγω, μή τις με δόξῃ ἄφρονα εἶ-
ναι· εἰ δὲ μή γε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με,
*2. m. μικ. ἵνα κἀγὼ μεικρόν * τι καυχήσωμαι.

17 Ὃ λαλῶ, οὐ κατὰ κύριον λαλῶ, ἀλλ' ὡς
ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυ-
χήσεως.

18 Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρ-
κα, κἀγὼ καυχήσομαι.

19 Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρό-
νιμοι ὄντες.

20 Ἀνέχεσθε γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδου-
λοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις
ἐπαίρεται, εἴ τις εἰς πρόσωπον ὑμᾶς δέρει.

*2. m. τιμ. 21 Κατὰ ἀτειμίαν * λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς
ἠσθενήκαμεν· ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, ἐν ἀφρο-
σύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ.

22 Ἑβραῖοι εἰσίν; κἀγώ· Ἰσραηλεῖται εἰ-
σίν; κἀγώ· σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; κἀγώ.

23 Διάκονοι Χριστοῦ εἰσιν; παραφρονῶν λα-
cod. p. 1486. λῶ, ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν φυ-
λακαῖς περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόν-
τως, ἐν θανάτοις πολλάκις.

* 2. m. 24 Ὑπὸ ἰουδαίων πεντάκις τεσσεράκοντα *
τεσσαρ. παρὰ μίαν ἔλαβον.

25 Τρὶς ἐραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς
ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα.

26 Ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποτα-
μῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους,
κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύ-
νοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύ-
νοις ἐν ψευδαδέλφοις.

27 Κόπῳ καὶ μόχθῳ· ἐν ἀγρυπνίαις πολ-
*2. m. λι. λάκις, ἐν λειμῷ * καὶ δίψει *, ἐν νηστείαις
*1. m. διψη. πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι.

28 Χωρὶς τῶν παρ' ἐκτός, ἡ ἐπίστασίς μοι ἡ
καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.

29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκαν-
δαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;

30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας
καυχήσομαι.

31 Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι
οὐ ψεύδομαι.

32 Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ
βασιλέως ἐφρούρει τὴν πόλιν Δαμασκηνῶν,
πιάσαι με † θέλων. †

33 Καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλά-
σθην διὰ τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖ-
ρας αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ΙΒ. CAP. XII.

1 Καυχᾶσθαι δεῖ; οὐ συμφέρον μέν· ἐλεύ-
σομαι δὲ καὶ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις
κυρίου.

2 Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δε-
κατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι, οὐκ οἶδα· εἴτε
ἐκτὸς σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν· ἁρπα-
γέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ.

3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν
σώματι, εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος, ὁ θεὸς οἶδεν.

4 Ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ
ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ
λαλῆσαι.

5 Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι· ὑπὲρ δὲ
ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθε-
νείαις.

6 Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσο-
μαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δέ,
μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με,
ἢ ἀκούει ἐξ ἐμοῦ,

7 Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων. Διὸ
ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι *, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ *1. m. ρεξ.
σαρκί, ἄγγελος σατανᾶ, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα Sic et mox.
μὴ ὑπεραίρωμαι.

8 Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον παρεκάλε-
σα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ.

9 Καὶ εἴρηκέν μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου·
ἡ γὰρ δύναμις ἐν ἀσθενείᾳ τελεῖται· ἥδιστα οὖν
μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις, ἵνα
ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ.

10 Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν
ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς καὶ στενοχωρίας ὑπὲρ
Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

11 Γέγονα ἄφρων· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε·
ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐ- ιθ
δὲν γάρ τι ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν * ἀποστό- *1. m. λειαν.
λων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι.

12 Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειρ-
γάσθη * ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, σημείοις * *1. m. κατηργ.
τε καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν. *1. m. μίοις.

13 Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡσσώθητε ὑπὲρ τὰς λοι-
πὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατ-
ενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ * μοι τὴν ἀδικίαν *1. m. θαι.
ταύτην.

14 Ἰδού, τρίτον τοῦτο ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω· οὐ γὰρ ζητῶ
τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα cod. p. 1487.
τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς
τέκνοις.

15 Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπα-
νηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· εἰ περισ-
σοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἧσσον ἀγαπῶμαι.

16 Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς,
ἀλλὰ ὑπάρχων πανοῦργος, δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον.

17 Μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι'
αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς;

18 Παρεκάλεσα Τίτον, καὶ συναπέστειλα
τὸν ἀδελφόν· μή τι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος;
οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς
αὐτοῖς ἴχνεσιν;

19 Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα·
κατέναντι θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

20 Τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν ΝΓ
οἰκοδομῆς. Φοβοῦμαι γάρ, μή πως ἐλθὼν οὐχ

XII. οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον
οὐ θέλετε· μή πως ἔρεις, ζῆλος, θυμοί, ἐρί-
* I. m. ερειθιαι. θειαι *, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις,
ἀκαταστασίαι.

21 Μὴ πάλιν ἐλθόντος μου ταπεινώσει με
ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς
τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων
ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ, καὶ πορνείᾳ, καὶ ἀσελγείᾳ
ᾗ ἔπραξαν.

Cap. XIII. ΚΕΦ. ΙΓ.

1 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ
στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται
πᾶν ῥῆμα.

2 Προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύ-
τερον, καὶ ἀπὼν νῦν· τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ
τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πά-
λιν, οὐ φείσομαι.

3 Ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λα-
λοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ,
*2. m. αλλ' αδυνατει. ἀλλὰ δυνατεῖ * ἐν ὑμῖν.

4 Καὶ γὰρ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ
ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦ-
μεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζήσομεν σὺν αὐτῷ ἐκ δυν-
άμεως θεοῦ.

5 Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει,
*2. m. γιν. ἑαυτοὺς δοκιμάζετε· ἢ οὐκ ἐπιγεινώσκετε *
ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν; εἰ μή XIII.
τι ἀδόκιμοί ἐστε.

6 Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ
ἐσμὲν ἀδόκιμοι.

7 Εὐχόμεθα δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι
ὑμᾶς κακὸν μηδέν· οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φα-
νῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς
δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν.

8 Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας,
ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

9 Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν,
ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε· τοῦτο καὶ εὐχόμεθα, τὴν
ὑμῶν κατάρτισιν.

10 Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα πα-
ρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι, κατὰ τὴν ἐξου-
σίαν ἣν ὁ κύριος ἔδωκέν μοι εἰς οἰκοδομήν,
καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζε-
σθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρη-
νεύετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης
ἔσται μεθ' ὑμῶν.

12 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήμα-
τι· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

13 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἡ ἀγά-
πη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος μετὰ πάντων ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β

ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων.

cod. p. 1488.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

ΝΔ 1 Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων,
ω οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν.

2 Καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκ-
κλησίαις τῆς Γαλατίας.

3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ αἰῶνος τοῦ
ἐνεστῶτος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ
καὶ πατρὸς ἡμῶν.

5 Ὧι ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶ αἰώνων·
ἀμήν.

β 6 Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε
ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ,
εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον.

7 Ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μή τινές εἰσιν οἱ
ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες μεταστρέψαι
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

8 Ἀλλὰ κἂν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ
ὑμῖν εὐαγγελίζηται παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα
ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω.

9 Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω,
εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε,
ἀνάθεμα ἔστω.

10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν;
ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ ἔτι ἀνθρώποις
ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην.

11 Γνωρίζω γὰρ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέ- I.
λιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν
κατὰ ἄνθρωπον.

12 Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλα-
βον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην· ἀλλὰ δι' ἀποκαλύ-
ψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.

13 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν
ποτε ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν
ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν
αὐτήν.

14 Καὶ προέκοπτον ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ
πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισ-
σοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου
παραδόσεων.

15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ ἀφορίσας * με ἐκ * cod.
κοιλίας μητρός μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς χά- αφωρισας.
ριτος αὐτοῦ,

16 Ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί,
ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐ-
θέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι.

17 Οὐδὲ ἀπῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς
πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους· ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀρα-
βίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν.

18 Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱε-
ροσόλυμα ἱστορῆσαι Κηφᾶν· καὶ ἐπέμεινα πρὸς
αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε.

19 Ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ * εἶδον *I. m. ουχ.
εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου.

20 Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
ὅτι οὐ ψεύδομαι.

I. 21 Ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συ-
ρίας καὶ τῆς Κιλικίας.
22 Ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ.
23 Μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν, ὅτι ὁ διώκων
ἡμᾶς ποτὲ, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἥν
ποτε ἐπόρθει.
24 Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

Cap. II. ΚΕΦ. Β.

1 Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν
ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συν-
*2. m. συμπ. παραλαβὼν * καὶ Τίτον.
2 Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν· καὶ ἀνεθέ-
μην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς
ἔθνεσιν· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μή πως
εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἔδραμον.
3 Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος σὺν ἐμοὶ, ἕλλην ὢν,
ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι.
ΝΕ 4 Διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους,
οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευ-
cod. p. 1489. θερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα
* I. m. σουσιν. ἡμᾶς καταδουλώσωσιν *.
5 Οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποτα-
γῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ
πρὸς ὑμᾶς.
6 Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, ὁποῖοί
ποτε ἦσαν, οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον θεὸς
ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει· ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες,
οὐδὲν προσανέθεντο.
7 Ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπίστευ-
μαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς
Πέτρος τῆς περιτομῆς.
8 Ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν
τῆς περιτομῆς, ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη.
9 Καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι
Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάνης, οἱ δοκοῦντες
στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ
κοινωνίας· ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς
τὴν περιτομήν.
10 Μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν· ὃ
καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
11 Ὅτε δὲ ἦλθεν Κηφᾶς εἰς Ἀντιόχειαν,
κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνω-
σμένος ἦν.
12 Πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινὰς ἀπὸ Ἰακώ-
βου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθεν,
ὑπέστελλεν καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν, φοβούμενος
τοὺς ἐκ περιτομῆς.
13 Καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ λοιποὶ ἰου-
δαῖοι· ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν
τῇ ὑποκρίσει.
14 Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν
πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ
Κηφᾷ ἔμπροσθεν πάντων· εἰ σὺ ἰουδαῖος ὑπάρ-
χων, ἐθνικῶς καὶ οὐχὶ ἰουδαϊκῶς ζῇς, πῶς τὰ
ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν;
15 Ἡμεῖς φύσει ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν
ἁμαρτωλοί.
16 Εἰδότες δὲ ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος
ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Χριστοῦ
Ἰησοῦ· καὶ ἡμεῖς εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπιστεύ-
σαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ,
καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· ὅτι ἐξ ἔργων νόμου
οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σάρξ.

17 Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ, II.
εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοὶ, ἄρα * Χρι- *cod. ἄρα.
στὸς ἁμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο.
18 Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκο-
δομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνιστάνω.
19 Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα
θεῷ ζήσω.
20 Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ, οὐκέτι
ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν
σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ θεοῦ καὶ Χριστοῦ,
τοῦ ἀγαπήσαντός με, καὶ παραδόντος ἑαυτὸν
ὑπὲρ ἐμοῦ.
21 Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ
διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν
ἀπέθανεν.

ΚΕΦ. Γ. Cap. III.

1 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκα- γ *
νεν † τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; † οἷς κατ' *deest in cod. γ.
ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη † ἐν
ὑμῖν † ἐσταυρωμένος.
2 Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ
ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς
πίστεως;
3 Οὕτως ἀνόητοί ἐστέ; ἐναρξάμενοι πνεύ-
ματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε;
4 Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; εἴ γε καὶ εἰκῇ.
5 Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα, καὶ Νς
ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου; ἢ
ἐξ ἀκοῆς πίστεως;
6 Καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ θεῷ, καὶ
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
7 Γεινώσκετε * ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗ- *2. m. γιν.
τοι υἱοί εἰσιν Ἀβραάμ.
8 Προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως
δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς, προευηγγελίσατο τῷ
Ἀβραὰμ, ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα
τὰ ἔθνη.
9 Ὥστε οἱ ἐκ πίστεως, εὐλογοῦνται σὺν τῷ cod. p. 1490.
πιστῷ Ἀβραάμ.
10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν, ὑπὸ
κατάραν εἰσίν· γέγραπται γάρ· " ὅτι ἐπικατά-
„ ρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει πᾶσι τοῖς ἐνγε-
„ γραμμένοις * ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ *2. m. ἐγγ.
„ ποιῆσαι αὐτά. „
11 Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ
τῷ θεῷ, δῆλον· ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζή-
σεται.
12 Ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως· ἀλλ'
ὁ ποιήσας αὐτὰ, ζήσεται ἐν αὐτοῖς.
13 Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατά-
ρας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα·
ὅτι γέγραπται· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμε-
νος ἐπὶ ξύλου.
14 Ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ
γένηται ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.
15 Ἀδελφοὶ, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἀν-
θρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ
ἢ * ἐπιδιατάσσεται. *cod. ῆ.
16 Τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρήθησαν * αἱ ἐπαγ- *I. m. ερρεθ.
γελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· οὐ λέγει, καὶ
τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλὰ ὡς ἐφ'
ἑνὸς, καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστιν Χριστός.
17 Τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προκεκυρωμέ-

III. νην ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὁ μετὰ τετρακόσια καὶ τριά-
κοντα ἔτη γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ
καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν.
18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι
ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐπαγγελίας
κεχάρισται ὁ θεός.
19 Τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν
* ita heic cod. 1. m. προσετέθη, ἄχρις * ἂν ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ
ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων, ἐν χειρὶ
* 2. m. σι heic et mox. μεσείτου *.
20 Ὁ δὲ μεσείτης, ἑνὸς οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ
θεὸς, εἷς ἐστιν.
21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν † τοῦ
θεοῦ †; μὴ γένοιτο· εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυν-
άμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἐν νόμῳ ἂν ἦν ἡ δι-
καιοσύνη.
22 Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα
ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως
Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν.
23 Πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ νό-
* 2. m. συγκ. μον ἐφρουρούμεθα, συνκλειόμενοι * εἰς τὴν
μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι.
24 Ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν ἐγένε-
το εἰς Χριστὸν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν.
25 Ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ
παιδαγωγόν ἐσμεν.
26 Πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πί-
στεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
27 Ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε,
Χριστὸν ἐνεδύσασθε.
28 Οὐκ ἔνι ἰουδαῖος, οὐδὲ ἕλλην· οὐκ ἔνι
δοῦλος, οὐδὲ ἐλεύθερος· οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆ-
* 2. m. ἅπαντες. λυ· πάντες * γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ.
29 Εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ
σπέρματος ἐστὲ, κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

CAP. IV. ΚΕΦ. Δ.

1 Λέγω δὲ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος
νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος
πάντων ὤν.
2 Ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶν καὶ οἰκονό-
μους ἄχρι τῆς προθεσμίας τῆς τοῦ πατρός.
3 Οὕτως καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ
τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἤμεν δεδουλωμένοι.
4 Ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου,
ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμε-
νον ἐκ γυναικὸς, γενόμενον ὑπὸ νόμον.
5 Ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν
υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν.
6 Ὅτι δὲ ἐστὲ υἱοὶ, ἐξαπέστειλεν τὸ πνεῦ-
cod. p. 1491. μα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κρά-
ζον, ἀββᾶ, ὁ πατήρ.
7 Ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλὰ υἱός· εἰ δὲ
υἱὸς, καὶ κληρονόμος διὰ θεοῦ.
8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν, ἐδου-
* 1. m. φυσι. λεύσατε τοῖς φύσει * μὴ οὖσι θεοῖς.
9 Νῦν δὲ, γνόντες θεὸν, μᾶλλον δὲ γνω-
σθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ
τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν
ἄνωθεν δουλεῦσαι θέλετε;
10 Ἡμέρας παρατηρεῖσθε, καὶ μῆνας, καὶ
καιροὺς, καὶ ἐνιαυτούς;
11 Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή πως εἰκῆ κεκοπία-
κα εἰς ὑμᾶς.
12 Γείνεσθε * ὡς ἐγὼ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς· IV.
ἀδελφοὶ, δέομαι ὑμῶν· οὐδέν με ἠδικήσατε. * 2. m. γιν.
13 Οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς NZ
εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον.
14 Καὶ τὸν πειρασμὸν ὑμῶν ἐν τῇ σαρκί
μου οὐκ ἐξουθενήσατε, οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλὰ
ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν
Ἰησοῦν.
15 Ποῦ οὖν μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ
ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν
ἐξορύξαντες ἐδώκατέ μοι.
16 Ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων
ὑμῖν;
17 Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖ-
σαι ἡμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε.
18 Καλὸν δὲ ζηλοῦσθε ἐν καλῷ πάντοτε,
καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς.
19 Τέκνα μου, οὓς πάλιν ὠδείνω *, μέχρις * 2. m. δι. Sic et infra.
οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν.
20 Ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ
ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶ- δ
ναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε;
22 Γέγραπται γὰρ, ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς
ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τῆς
ἐλευθέρας.
23 Ἀλλὰ ὁ ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα
γεγέννηται· ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς
ἐπαγγελίας.
24 Ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ
εἰσιν δύο διαθῆκαι· μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σεινᾶ *, * 2. m. heic et mox Σι.
εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ.
25 Τὸ δὲ Ἄγαρ, Σεινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ
Ἀραβίᾳ, συνστοιχεῖ * δὲ τῇ νῦν Ἰερουσαλὴμ, * 2. m. συστ.
δουλεύει γὰρ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς.
26 Ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλὴμ, ἐλευθέρα ἐστὶν,
ἥτις ἐστὶν μήτηρ ἡμῶν.
27 Γέγραπται γάρ· " εὐφράνθητι στεῖρα ἡ
„ οὐ τίκτουσα· ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδεί-
„ νουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλ-
„ λον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. „
28 Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, κατὰ Ἰσαὰκ, ἐπαγ-
γελίας τέκνα ἐστέ.
29 Ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννη-
θεὶς, ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν.
30 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; " ἔκβαλε τὴν
„ παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ
„ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ
„ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. „
31 Διὸ, ἀδελφοὶ, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέ-
κνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

ΚΕΦ. Ε.

1 Τῇ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρω- CAP. V.
σεν· στήκετε οὖν, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας
ἐνέχεσθε.
2 Ἴδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν πε-
ριτέμνησθε *, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. * ita cod.
3 Μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ πε-
ριτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νό-
μον ποιῆσαι.
4 Κατηργήθητε ἀπὸ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νό-
μῳ δικαιοῦσθε· τῆς χάριτος ἐξεπέσατε.
5 Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα
δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα.

V. 6 Ἐν γὰρ Χριστῷ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει,
cod. p. 1492. οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνερ-
γουμένη.
7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν ἀλη-
θείᾳ μὴ πείθεσθαι;
8 Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς.
*2. m. μικ. 9 Μεικρὰ * ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ.
10 Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς, ὅτι οὐδὲν ἄλλο
φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς, βαστάσει τὸ
κρῖμα, ὅστις ἐὰν ᾖ.
11 Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κη-
ρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ
σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ.
12 Ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστα-
τοῦντες ὑμᾶς.
13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελ-
φοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ
σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλ-
λήλοις.
14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πεπλή-
ρωται, ἐν τῷ, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς
σεαυτόν.
15 Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίε-
τε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.
NH 16 Λέγω δέ· πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπι-
θυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.
17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύ-
ματος· τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα
* 1. m. γὰρ ἀλλήλοις ἀντίκειται, ἵνα μὴ ἃ ἐὰν * θέ-
μη αν. λητε, ταῦτα ποιῆτε.
18 Εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ
νόμον.
19 Φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκός·
*1. m. σεια. ἅ τινά ἐστιν, πορνεία, ἀκαθαρσία *, ἀσέλγεια.
*2. m. τρια. 20 Εἰδωλολατρεία *, φαρμακεία, ἔχθραι,
*1. m. ἐρειθ. ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐρίθειαι *, διχοστασίαι,
αἱρέσεις.
21 Φθόνοι, † φόνοι, † μέθαι, κῶμοι, καὶ
τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς
προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες, βα-
σιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.
22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν, ἀγά-
πη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης,
ἀγαθωσύνη, πίστις, πραΰτης, ἐγκράτεια.
23 Κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος.
24 Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, τὴν σάρκα
ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπι-
θυμίαις.
25 Εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοι-
χῶμεν.

26 Μὴ γεινώμεθα * κενόδοξοι, ἀλλήλους V.
προκαλούμενοι, ἀλλήλους * φθονοῦντες. *2. m. γιν.
ΚΕΦ. ϛ. * ita cod.
Cap. VI.
1 Ἀδελφοί· ἐὰν καὶ προλημφθῇ * ἄνθρω- *2. m. ληφ.
πος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματι-
κοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραΰ-
τητος· σκοπῶν σεαυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς.
2 Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως
ἀναπληρώσετε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.
3 Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι *, μηδὲν ὤν, * τι super-
φρεναπατᾷ ἑαυτόν. ponitur.
4 Τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω, καὶ τότε
εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει, καὶ οὐκ
εἰς τὸν ἕτερον.
5 Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.
6 Κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον
τῷ κατηχοῦντι, ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.
7 Μὴ πλανᾶσθε· θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὃ
γὰρ ἂν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει.
8 Ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ
τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ
πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον.
9 Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐνκακῶμεν· * *2. m. ἐγκ.
καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι.
10 Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχωμεν *, ἐργαζώ- *2. m. χο.
μεθα * τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ *2. m. ζο.
πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.
11 Ἴδετε ἡλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα
τῇ ἐμῇ χειρί.
12 Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί,
οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μό-
νον ἵνα τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ μὴ διώ- cod. p. 1493.
κωνται.
13 Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτετμημένοι αὐτοὶ νό-
μον φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περι-
τέμεσθαι *, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχή- * ita cod.
σωνται.
14 Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ
ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·
δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ κόσμῳ.
15 Οὔτε γὰρ περιτομή τι ἐστίν, οὔτε ἀκρο-
βυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις.
16 Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσου-
σιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν
Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ.
17 Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέ-
τω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ
σώματί μου βαστάζω.
18 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης.

Adnotatio. Inter epistolam ad Galatas et illam ad Ephesios apparet collocatam fuisse epistolam ad Hebraeos in codice aliquo adhuc vetustiore, unde noster antiquissimus vaticanus exscriptus fuit. Etenim notae illae priscae sectionum, non in epistola ad Ephesios, sed in illa ad Hebraeos continuantur, ad cuius initium pertinet nota ΝΘ, et deinde Ξ, ΞΑ etc. ut in codice videre est. Porro in epistola ad Ephesios notantur sectiones Ο, ΟΑ etc. Neque tamen aut alicuius bibliopegi error, aut quaternionum translatio fuit; namque epistola ad Hebraeos continuatur in uno eodemque folio codicis huius vaticani post secundam ad Thessalonicenses.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

O 1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ
α θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν
* ἐν Ἐφέσῳ est in marg. a 2. m. Ἐφέσῳ *, καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλο-
γίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ.
4 Καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ κα-
ταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώ-
μους κατ' ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ.
5 Προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Χρι-
στοῦ Ἰησοῦ εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ
θελήματος αὐτοῦ.
6 Εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς
ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ.
7 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ
αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμά-
των, κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ.
8 Ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σο-
φίᾳ καὶ φρονήσει.
9 Γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελή-
ματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν
προέθετο ἐν αὐτῷ.
10 Εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν
καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ
Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ
τῆς γῆς,
11 Ἐν αὐτῷ ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προο-
ρισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνερ-
γοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ.
12 Εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης αὐ-
τοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ.
13 Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον
τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας
* in cod. deest ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε *
τε post θη. τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ.
14 Ὅ ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν,
εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαι-
νον τῆς δόξης αὐτοῦ.
15 Διὰ τοῦτο κἀγὼ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς
πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ τὴν † ἀγάπην
τὴν † εἰς πάντας τοὺς ἁγίους.
16 Οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν,
μνείαν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου.
17 Ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῷ ὑμῖν πνεῦμα σο-
φίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ.
18 Πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρ-
cod. p. 1494. δίας εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς, τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς
τῆς κλήσεως αὐτοῦ, τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης
τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις.
19 Καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυν-
άμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ
τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.
20 Ἣν ἐνήργηκεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ καθίσας ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
21 Ὑπεράνω πάσης ἐξουσίας καὶ ἀρχῆς καὶ
δυνάμεως, καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόμα-
τος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τού- I.
τῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.
22 Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐ-
τοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ
ἐκκλησίᾳ.
23 Ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρω-
μα τοῦ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου.

ΚΕΦ. Β. Cap. II.

1 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώ-
μασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις ὑμῶν,
2 Ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν
αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα
τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ
νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας *. * 1. m. θιας.
3 Ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν
ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν,
ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν
διανοιῶν· καὶ ἤμεθα τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς
καὶ οἱ λοιποί.
4 Ὁ δὲ θεὸς, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν
πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς.
5 Καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς ἐν τοῖς παρα-
πτώμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις συνεζωοποίη-
σεν ἐν τῷ Χριστῷ· χάριτι ἐστὲ σεσωσμένοι.
6 Καὶ συνήγειρεν, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς
ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
7 Ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερ-
χομένοις τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος τῆς χάριτος
αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ.
8 Τῇ γὰρ χάριτι ἐστὲ σεσωσμένοι διὰ πί- OA
στεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· θεοῦ τὸ δῶρον.
9 Οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσεται.
10 Αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προη-
τοίμασεν ὁ θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.
11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ποτὲ ὑμεῖς τὰ ἔθνη
ἐν σαρκὶ, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς
λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου.
12 Ὅτι ἦτε τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χρι-
στοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας * τοῦ * 1. m. τιας.
Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγ-
γελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ
κόσμῳ.
13 Νυνὶ * δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὑμεῖς οἱ * 1. m. νυνει.
ποτὲ ὄντες μακρὰν, ἐγενήθητε ἐγγὺς ἐν τῷ
αἵματι Χριστοῦ.
14 Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιή-
σας τὰ ἀμφότερα ἓν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ
φραγμοῦ λύσας.
15 Τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νό-
μον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας· ἵνα
τοὺς δύο κτίσῃ ἐν αὐτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρω-
πον, ποιῶν εἰρήνην.
16 Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν
ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτεί-
νας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ.
17 Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν
τοῖς μακρὰν, καὶ εἰρήνην τοῖς ἐγγύς.
18 Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν
οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα.

II. 19 Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ ἐστὲ συνπολεῖται * τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ.

*2. m. συμπολῖται.

20 Ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

cod. p. 1495.

21 Ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολουγουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ.

22 Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Χριστοῦ ἐν πνεύματι.

CAP. III.

ΚΕΦ. Γ.

1 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν.

2 Εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς.

3 Κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ.

*2. m. γιν. 4 Πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγεινώσκοντες * νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ.

5 Ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι.

*2. m. συγκ. et mox συσσ. συμμ. 6 Εἶναι τὰ ἔθνη συνκληρονόμα * καὶ σύνσωμα, καὶ συνμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου.

7 Οὗ ἐγενήθην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

8 Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτος τοῦ Χριστοῦ.

9 Καὶ φωτίσαι πάντας, τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι.

10 Ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ.

11 Κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

*1. m. cum unica ρ. 12 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παῤῥησίαν * καὶ προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει, διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ.

*2. m. ἐγκ. 13 Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐνκακεῖν * ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα † τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. †

15 Ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται.

16 Ἵνα δῷ ὑμῖν κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον.

17 Κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.

18 Ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι· ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος, καὶ ὕψος καὶ βάθος.

19 Γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ· ἵνα πληρωθῇ πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν.

21 Αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν. III.

CAP. IV.

ΚΕΦ. Δ.

1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε. ΟΒ β

2 Μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραΰτητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ.

3 Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.

4 Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν.

5 Εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα.

6 Εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων ἐν πᾶσιν.

7 Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ὑμῶν ἐδόθη χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. cod. p. 1496.

8 Διὸ λέγει· „ ἀναβὰς εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις. „

9 Τὸ δὲ, ἀνέβη, τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς;

10 Ὁ καταβὰς, αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.

11 Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν, τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστὰς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους.

12 Πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

13 Μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ.

14 Ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας *, ἐν τῇ κυβείᾳ * τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν * τῆς πλάνης.

*1. m. λειας. *1. m. βι. *1. m. διαν.

15 Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, Χριστός.

16 Ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ᾽ ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

17 Τοῦτο οὖν λέγω, καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν. ΟΓ

18 Ἐσκοτωμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν.

19 Οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.

20 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν.

21 Εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ.

22 Ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν

IV. ἀναστροφήν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθει-
ρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης.
23 Ἀνανεοῦσθαι δὲ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ
νοὸς ὑμῶν.
*1.m. θε. 24 Καὶ ἐνδύσασθαι * τὸν καινὸν ἄνθρωπον
τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ
ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.
25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλή-
θειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι
ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη.
26 Ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος
μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ παροργισμῷ ὑμῶν.
27 Μὴ δὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.
28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ
κοπιάτω, ἐργαζόμενος ταῖς χερσὶν τὸ ἀγαθὸν,
ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι.
29 Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος
ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω· ἀλλὰ εἴ τις ἀγαθὸς
πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς
ἀκούουσιν.
30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπο-
λυτρώσεως.
31 Πᾶσα πικρία, καὶ θυμὸς, καὶ ὀργὴ, καὶ
κραυγὴ, καὶ βλασφημία, ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν,
σὺν πάσῃ κακίᾳ.
*2.m. γιν. 32 Γείνεσθε * εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ, εὔ-
Sic et infra. σπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ
θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ἡμῖν.

CAP. V. ΚΕΦ. Ε.

*2.m. μιμ. 1 Γείνεσθε οὖν μειμηταὶ * τοῦ θεοῦ, ὡς
τέκνα ἀγαπητά.
2 Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ
Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυ-
cod. p. 1497. τὸν ὑπὲρ ὑμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ,
εἰς ὀσμὴν εὐωδίας.
3 Πορνεία δὲ καὶ ἀκαθαρσία πᾶσα ἢ πλεο-
νεξία μὴ δὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέ-
πει ἁγίοις.
4 Καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρολογία, ἢ εὐ-
* ita cod. τραπέλεια *, ἃ οὐκ ἀνῆκεν, ἀλλὰ μᾶλλον εὐ-
*2.m. τεια. χαριστία *.
*2.m. γιν. 5 Τοῦτο γὰρ ἴστε γεινώσκοντες *, ὅτι πᾶς
πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὅ ἐστιν
εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ.
6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ
ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς
*1.m. θιας. υἱοὺς τῆς ἀπειθείας *.
*2.m. συμμ. 7 Μὴ οὖν γείνεσθε συνμέτοχοι * αὐτῶν.
8 Ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυ-
ρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε.
9 Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ φωτὸς ἐν πάσῃ ἀγα-
θωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ.
10 Δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ
κυρίῳ.
*2.m. συγκ. 11 Καὶ μὴ συνκοινωνεῖτε * τοῖς ἔργοις τοῖς
ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγ-
χετε.
12 Τὰ γὰρ κρυφῆ γεινόμενα ὑπ' αὐτῶν, αἰ-
σχρόν ἐστιν καὶ λέγειν.
13 Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φω-
τὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς
ἐστιν.
14 Διὸ λέγει· ἔγειρε ὁ καθεύδων, καὶ ἀνά- V.
στα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χρι-
στός.
15 Βλέπετε οὖν ἀκρειβῶς * πῶς περιπατεῖ- ΟΔ
τε· μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί. *2.m. κριβ.
16 Ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέ-
ραι πονηραί εἰσιν.
17 Διὰ τοῦτο μὴ γείνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ
συνίετε τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἡμῶν.
18 Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν
ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι.
19 Λαλοῦντες ἑαυτοῖς ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμ-
νοις καὶ ᾠδαῖς ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες τῇ καρ-
δίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ.
20 Εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων,
ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Χριστοῦ Ἰησοῦ,
τῷ θεῷ καὶ πατρί.
21 Ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χρι-
στοῦ.
22 Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν † ὑπο- γ
τασσέσθωσαν † ὡς τῷ κυρίῳ.
23 Ὅτι ἀνὴρ κεφαλή ἐστιν τῆς γυναικὸς,
ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας· αὐ-
τὸς σωτὴρ τοῦ σώματος.
24 Ἀλλὰ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χρι-
στῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσιν ἐν
παντί.
25 Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, κα-
θὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν,
καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς.
26 Ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λου-
τρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι.
27 Ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔνδοξον
τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν σπῖλον, ἢ ῥυτίδα,
ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος.
28 Οὕτως ὀφείλουσιν καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν
τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα·
ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ.
29 Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα
ἐμείσησεν *, ἀλλὰ ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, *2.m. μισ.
καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν.
30 Ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ,
† ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων
αὐτοῦ. †
31 Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος πα-
τέρα καὶ μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς
σάρκα μίαν.
32 Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ
λέγω εἰς Χριστὸν, καὶ τὴν ἐκκλησίαν.
33 Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα, ἕκαστος
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυ-
τόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

ΚΕΦ. ς. CAP. VI.

1 Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν
† ἐν κυρίῳ· † τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον.
2 Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· cod. p. 1498.
ἥτις ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ.
3 Ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρό-
νιος ἐπὶ τῆς γῆς.
4 Καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα
ὑμῶν, ἀλλὰ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ
νουθεσίᾳ κυρίου.
5 Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κατὰ σάρκα

VI. κυρίοις, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ.

6 Μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς.

7 Μετὰ εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἀνθρώπῳ.

8 Εἰδότες ὅτι ἕκαστος ἐάν τι ποιήσῃ ἀγαθὸν, τοῦτο κομίσεται παρὰ κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.

9 Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν· εἰδότες ὅτι καὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν ὁ κύριος ἔστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ
*2.m.ληψ. προσωπολημψία * οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ.

ΟΕ 10 Τοῦ λοιποῦ, † ἀδελφοί μου, † δυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

11 Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου.

12 Ὅτι οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.

13 Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι.

14 Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης.

15 Καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης. VI.

16 Ἐν πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε * πάντα τὰ βέλη τοῦ *1.m.θαι.
πονηροῦ πεπυρωμένα σβέσαι.

17 Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ.

18 Διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων.

19 Καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παῤῥησίᾳ, γνωρίσαι τὸ μυστήριον.

20 Ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα αὐτὸ παῤῥησιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

21 Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμὲ, τί πράσσω, πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ.

22 Ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24 Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.

cod. p. 1499.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

Οϛ α 1 Παῦλος καὶ Τειμόθεος * δοῦλοι Χριστοῦ
*2.m.Τιμ. Ἰησοῦ, πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, συνεπισκόποις καὶ διακόνοις.

2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν.

4 Πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος.

5 Ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν.

6 Πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, ἐπιτελέσει ἄχρι ἡμέρας Χριστοῦ Ἰησοῦ.

7 Καθώς ἐστιν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ, καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου, συνκοι-
*2.m.συγκ. νωνούς * μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.

8 Μάρτυς γάρ μου ὁ θεὸς, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Χριστοῦ Ἰησοῦ.

9 Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύσῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει.

10 Εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, I.
ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ.

11 Πεπληρωμένοι καρπὸν * δικαιοσύνης διὰ * ita cod.
Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ.

12 Γεινώσκειν * δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελ- *2.m.γιν.
φοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν.

13 Ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν.

14 Καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον τοῦ θεοῦ λαλεῖν.

15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν· τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν.

16 * Οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης εἰδότες ὅτι εἰς ἀπο- * Sic iacent versus in cod.
λογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι.

17 Οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας * Χριστὸν καταγγέλ- * 1. m. ἐρειθιας.
λουσιν οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλεῖψιν * ἐγείρειν *2.m.θλι.
τοῖς δεσμοῖς μου.

18 Τί γάρ; ὅτι παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται· * *1.m.τε.
καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι.

19 Οἶδα δὲ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς

*

I. σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπιχο-
ρηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
20 Κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα
μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν
πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγα-
λυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε
διὰ ζωῆς, εἴτε διὰ θανάτου.
21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, Χριστός· καὶ τὸ ἀπο-
θανεῖν, κέρδος.
22 Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκὶ, τοῦτό μοι καρ-
πὸς ἔργου, καὶ τί αἱρήσομαι, οὐ γνωρίζω.
23 Συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυ-
μίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ
εἶναι· πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον.
24 Τὸ δὲ ἐπιμεῖναι ἐν τῇ σαρκὶ, ἀναγκαιό-
τερον δι' ὑμᾶς.
25 Καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα, ὅτι μένω καὶ
παραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν, εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν
καὶ χαρὰν τῆς πίστεως.
26 Ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ, διὰ τῆς ἐμῆς παρου-
σίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.
27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χρι-
* I. m. πολειτ. στοῦ πολιτεύεσθε *, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν
ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀκούω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι
στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦν-
τες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου.
28 Καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν
cod. p. 1500. ἀντικειμένων· ἥτις ἐστὶν αὐτοῖς ἔνδειξις ἀπω-
λείας, ὑμῶν δὲ σωτηρίας· καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ.
29 Ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ,
οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ
ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν.
* 2. m. ἴδετε. 30 Τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε *
ἐν ἐμοὶ, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

Cap. II. ΚΕΦ. Β.

1 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι
παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύμα-
* ita cod. τος, εἴ τις * σπλάγχνα καὶ οἰκτειρμοί *.
*2. m. κτιρ. 2 Πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ
φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύνψυ-
*2. m. συμψ. χοι *, τὸ ἓν φρονοῦντες.
* I. m. ερειθιαν. 3 Μηδὲν κατ' ἐρίθειαν *, μὴ δὲ κατὰ κενο-
δοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους
ἡγούμενοι τοὺς ὑπερέχοντας ἑαυτῶν.
4 Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι σκοποῦντες, ἀλλὰ
καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστοι.
* cod. ἡμῖν. 5 Τοῦτο φρονεῖτε ἐν ὑμῖν * ὃ καὶ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ.
6 Ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγ-
μὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ.
7 Ἀλλὰ ἑαυτὸν ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου
λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος.
8 Καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐτα-
πείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θα-
νάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.
9 Διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν, καὶ
ἐχαρίσατο αὐτῷ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα.
10 Ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμ-
ψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθο-
νίων.
11 Καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι
κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰς δόξαν θεοῦ πατρός.
ΟΖ 12 Ὥστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε
ὑπηκούσατε, μὴ ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, II.
ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου,
μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν
κατεργάζεσθε.
13 Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ
τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν, ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.
14 Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ
διαλογισμῶν.
15 Ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι,
τέκνα θεοῦ ἄμωμα μέσον γενεᾶς σκολιᾶς καὶ
διεστραμμένης· ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες
ἐν κόσμῳ.
16 Λόγον ζωῆς ἐπέχοντες· εἰς καύχημα
ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν
ἔδραμον, οὐδ' εἰς κενὸν ἐκοπίασα.
17 Ἀλλὰ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ
καὶ λειτουργίᾳ * τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω * I. m. λιτ.
καὶ συνχαίρω * πᾶσιν ὑμῖν. Sic et infra.
18 Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε, καὶ συν- *2. m. συγχ.
χαίρετέ μοι. Sic et mox.
19 Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον * β
ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς * ita heic I. m.
τὰ περὶ ὑμῶν. Τιμ.
20 Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνη-
σίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει.
21 Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ
τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ.
22 Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γεινώσκετε *, ὅτι *2. m. γιν.
ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ
εὐαγγέλιον.
23 Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν
ἀπίδω * τὰ περὶ ἐμὲ, ἐξ αὐτῆς. * I. m.
24 Πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς τα- αφιδω.
χέως ἐλεύσομαι.
25 Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδειτον * *2. m. διτ.
τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην
μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς
χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς.
26 Ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν ὑμᾶς πάντας, καὶ
ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν.
27 Καὶ γὰρ ἠσθένησεν παραπλήσιον θανά-
του· ἀλλὰ ὁ θεὸς ἠλέησεν αὐτόν· οὐκ αὐτὸν δὲ
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύ-
πην σχῶ.
28 Σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτὸν, ἵνα cod. p. 1501.
ἰδόντες αὐτὸν πάλιν, χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότε-
ρος ὦ.
29 Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ
πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντείμους * * cod. τιμ.
ἔχετε.
30 Ὅτι διὰ τὸ ἔργον Χριστοῦ μέχρι θανά-
του ἤγγισεν, παραβολευσάμενος * τῇ ψυχῇ, * cod.
ἵνα πληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός με παρακολ.
λειτουργίας.

ΚΕΦ. Γ. Cap. III.

1 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυ- ΟΗ
ρίῳ· τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνη-
ρὸν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.
2 Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κα-
κοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν.
3 Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομὴ, οἱ πνεύ-
ματι θεοῦ λατρεύοντες, καὶ καυχώμενοι ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες.
4 Καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρ-

III. κἀ' εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον.
5 Περιτομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμεὶν, ἑβραῖος ἐξ ἑβραίων, κατὰ νόμον φαρεισαῖος.
* ita cod. 6 Κατὰ ζῆλος * διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος.
7 Ἀλλὰ ἅτινά μοι ἦν κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν.
8 Ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα, ἵνα Χριστὸν κερδήσω.
9 Καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει.
10 Τοῦ γνῶναι αὐτὸν, καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ κοινωνίαν παθημάτων
* 1. m. cum unica μ. αὐτοῦ, συμμορφιζόμενος * τῷ θανάτῳ αὐτοῦ.
11 Εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν.
12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείω-
* 1. m. λι. μαι * διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ
* 2. m. ληφ. κατελήμφθην * ὑπὸ Χριστοῦ.
13 Ἀδελφοὶ, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατειληφέναι.
14 Ἓν δὲ τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
15 Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει.
16 Πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν † κανόνι, τὸ αὐτῷ φρονεῖν. †
* 2. m. συμμιμηταί. 17 Συνμειμηταί * μου γείνεσθε *, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς
* 2. m. γιν. ἔχετε τύπον ἡμᾶς.
18 Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ.
19 Ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες.
* 1. m. πολειτ. 20 Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα * ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.
21 Ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα.

Cap. IV. ΚΕΦ. Δ.

1 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί μου.
2 Εὐοδίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ.
3 Ναὶ ἐρωτῶ καὶ σὲ γνήσιε σύζυγε, συν- IV.
λαμβάνου * αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ * 2. m. συλλ.
συνήθλησάν μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.
4 Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, ΟΘ
χαίρετε. cod. p. 1502.
5 Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις· ὁ κύριος ἐγγύς.
6 Μηδὲν μεριμνᾶτε· ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετ' εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν.
7 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
8 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε ἃ καὶ ἐμάθετε,
9 Καὶ παρελάβετε, καὶ ἠκούσατε, καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί· ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.
10 Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ.
11 Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι.
12 Οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι· καὶ χορτάζεσθαι, καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν, καὶ ὑστερεῖσθαι.
13 Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με.
14 Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε, συνκοινωνήσαν-
τές * μου τῇ θλίψει *. * 2. m. συγκ.
15 Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι * ita 1. m.
ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ θλι.
Μακεδονίας, οὐδὲ μία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήμψεως *, εἰ μὴ * 2. m. ληψ.
ὑμεῖς μόνοι.
16 Ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονείκῃ * καὶ ἅπαξ * 2. m. νικ.
καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε.
17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλὰ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.
18 Ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδείτου * τὰ * 2. m. διτ.
παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ θεῷ.
19 Ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸ πλοῦτος αὐτοῦ, ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
20 Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί.
22 Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἀπὸ τῆς Καίσαρος οἰκίας.
23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης.

* al. m. κολασσ.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ *.

Cap. I.

II ΚΕΦ. Α.
α 1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ
θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός.
* ita heic cod. I. m. 2 Τοῖς ἐν Κολοσσαῖς * ἁγίοις καὶ πιστοῖς
ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν.
3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πατρὶ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ, πάντοτε ὑπὲρ ὑμῶν προσευχό-
μενοι.
4 Ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην εἰς πάντας τοὺς
ἁγίους.
5 Διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν
τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς
ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου.
6 Τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν
παντὶ τῷ κόσμῳ ἐστὶ καρποφορούμενον καὶ
αὐξανόμενον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέ-
ρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ
θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ.
7 Καθὼς ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγα-
πητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ
ἡμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ.
8 Ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην
ἐν πνεύματι.
9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας
ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευ-
cod. p. 1503. χόμενοι, ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θε-
λήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει
πνευματικῇ.
10 Περιπατῆσαι ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶ-
σαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφο-
ροῦντες καὶ αὐξανόμενοι τῇ ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ.
11 Ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ
τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπο-
μονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς.
ΠΛ 12 Εὐχαριστοῦντες ἅμα τῷ πατρὶ τῷ κα-
λέσαντι καὶ ἱκανώσαντι ὑμᾶς εἰς τὴν μερίδα
τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί.
* I. m. cum unica ϱ. 13 Ὃς ἐῤῥύσατο * ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας
τοῦ σκότους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ.
14 Ἐν ᾧ ἔσχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν τὴν
ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν.
15 Ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου,
πρωτότοκος πάσης κτίσεως.
16 Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα ἐν τοῖς
οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ
ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε
ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ
εἰς αὐτὸν ἔκτισται.
17 Καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων, καὶ τὰ
πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν.
18 Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος
τῆς ἐκκλησίας, ὅς ἐστιν ἡ ἀρχή πρωτότοκος
ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς
πρωτεύων.
19 Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρω-
μα κατοικῆσαι.
20 Καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα
εἰς αὐτόν· εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ
σταυροῦ αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ γῆς, εἴτε τὰ ἐν I.
τοῖς οὐρανοῖς.
21 Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους
καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς
πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατηλλάγητε.
22 Ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, διὰ
τοῦ θανάτου, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ
ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατ' ἐνώπιον αὐτοῦ.
23 Εἴ γε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιω-
μένοι καὶ ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακεινούμενοι * *2. m. κιν.
ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσα-
τε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ κτίσει τῇ ὑπὸ
τὸν οὐρανόν· οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.
24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν ὑπὲρ
ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν
θλείψεων τοῦ * Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου, ὑπὲρ *2. m. θλι.
τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία.
25 Ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰ-
κονομίαν τοῦ θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς,
πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
26 Τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ
τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν· νῦν δὲ ἐφα-
νερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.
27 Οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι τί τὸ
πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, ὅ ἐστιν Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλ-
πὶς τῆς δόξης.
28 Ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες
πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες πάντα ἄν-
θρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν
πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ.
29 Εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ
τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ
ἐν δυνάμει.

ΚΕΦ. Β. Cap. II.

1 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα
ἔχω ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ
ὅσοι οὐχ ἑώρακαν * τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί. * ita heic cod. ἑωϱ.
2 Ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν,
συμβιβασθέντες ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς πᾶν πλοῦ- cod. p. 1504.
τος τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως εἰς ἐπίγνω-
σιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θεοῦ Χριστοῦ *. * ita cod. nihil interponens inter θεοῦ et Χριστοῦ.
3 Ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σο-
φίας καὶ γνώσεως ἀπόκρυφοι.
4 Τοῦτο λέγω ἵνα μηδεὶς ὑμᾶς παραλογί-
ζηται ἐν πιθανολογίᾳ.
5 Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ
πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων
ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χρι-
στὸν πίστεως ὑμῶν.
6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν ΠΒ
τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε.
7 Ἐῤῥιζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐ-
τῷ, καὶ βεβαιούμενοι τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδά-
χθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ *. * ita heic τι.
8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγω- β
γῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης,
κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ
στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν.
9 Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα
τῆς θεότητος σωματικῶς.

II. 10 Καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅ ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας.

* I. m. απεγδ. 11 Ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει * τοῦ σώματος τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ.

12 Συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτισμῷ, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν.

13 Καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν ἡμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα.

14 Ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ.

15 Ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, καὶ ἐδειγμάτισεν ἐν παῤῥησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

*2. m. κριν. 16 Μὴ οὖν τίς ὑμᾶς κρεινέτω * ἐν βρώσει καὶ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς, ἢ νεομηνίας, ἢ σαββάτων.

17 Ὅ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων· τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

18 Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων,
*I. m. εορ. ἃ ἑώρακεν * ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ.

19 Καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχο-
*2. m. συμβ. ρηγούμενον καὶ συνβιβαζόμενον *, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ.

20 Εἰ ἀπεθάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε;

21 Μὴ ἅψῃ, μὴ δὲ γεύσῃ, μὴ δὲ θίγῃς.

22 Ἅ ἐστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρή-
*I. m. λειας. σει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας * τῶν ἀνθρώπων.

23 Ἅ τινά ἐστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας
* deest καί. ἐν ἐθελοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ * ἀφειδείᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

CAP. III.

ΚΕΦ. Γ.

ΠΓ 1 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος.

2 Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς.

3 Ἀπεθάνετε γὰρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ.

4 Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,
cod. p. 1505. πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία.

6 Δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ † ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. †

7 Ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν τούτοις.

*I. m. νυνει. 8 Νυνὶ * δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν.

9 Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ. III.

10 Καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν.

11 Ὅπου οὐκ ἔνι ἕλλην καὶ ἰουδαῖος· περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία· βάρβαρος, σκύθης· δοῦλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός.

12 Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτειρμοῦ *, *2. m. οἰκτιρ.
χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραΰτητα, μακροθυμίαν.

13 Ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καθὼς καὶ ὁ κύριος ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς.

14 Ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ὅ ἐστιν σύνδεσμος τῆς τελειότητος.

15 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν σώματι, καὶ εὐχάριστοι γείνεσθε *. *2. m. γιν.

16 Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν ΠΔ
πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς, ὕμνοις, ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν τῇ χάριτι ᾄδοντες ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν τῷ θεῷ.

17 Καὶ πᾶν ὅ τι ἐὰν ποιῆτε, ἐν λόγῳ, ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ πατρὶ δι' αὐτοῦ.

18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδρά- γ
σιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ.

19 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς.

20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ εὐάρεστόν ἐστιν ἐν κυρίῳ.

21 Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν.

22 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείᾳ ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλὰ ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν κύριον.

23 Ὃ ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ οὐκ ἀνθρώποις.

24 Εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήμψεσθε * *2. m. ληψ.
τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ κυρίῳ Sic et mox.
Χριστῷ δουλεύετε.

25 Ὁ γὰρ ἀδικῶν κομίσεται ὃ ἠδίκησεν· καὶ οὐκ ἔστιν προσωποληψία.

ΚΕΦ. Δ.

CAP. IV.

1 Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανῷ.

2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦν- ΠΕ
τες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ.

3 Προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ *, δι' ὃν καὶ δέδεμαι. * 2. m.
4 Ἵνα φανερώσω αὐτὸ, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Χριστοῦ.

5 Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι.

6 Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρείνεσθαι *. *2. m. κριν.

**

IV. 7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχι-
κὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς, καὶ πιστὸς διάκο-
νος, καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ.
cod. p. 1506. 8 Ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο,
ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς
καρδίας ὑμῶν.
9 Σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ
ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωρί-
σουσιν τὰ ὧδε.
10 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συν-
αιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρ-
νάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς, ἐὰν ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν.
11 Καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ
ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν
μοι παρηγορία.
12 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν
δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος
ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα σταθῆτε
τέλειοι καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελή- IV.
ματι τοῦ θεοῦ.
13 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν πό-
νον ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ τῶν
ἐν Ἱεραπόλει.
14 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ
ἀγαπητὸς, καὶ Δημᾶς.
15 Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελ-
φοὺς, καὶ Νύμφαν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῆς
ἐκκλησίαν.
16 Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν † ἡ
ἐπιστολὴ αὕτη, † ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαο-
δικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ· καὶ τὴν ἐκ Λαο-
δικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.
17 Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ· βλέπε τὴν δια-
κονίαν ἣν παρέλαβες ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πλη-
ροῖς.
18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου·
μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν· ἡ χάρις μεθ'
ὑμῶν.

*1. m. λασσ. ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ *

ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης.

cod. p. 1507.
*2. m. νικ.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΕΙΚΕΙΣ * Α.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

Πς 1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ
α ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονεικέων *, ἐν θεῷ πατρὶ, καὶ
*2. m. νικ. κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη.
2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε, περὶ
πάντων ὑμῶν μνείαν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσ-
ευχῶν ἡμῶν.
*1. m. 3 Ἀδιαλείπτως * μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ
αδειαλιπτως. ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγά-
πης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ
καὶ πατρὸς ἡμῶν.
4 Εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι, ὑπὸ θεοῦ
τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν.
5 Ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς
ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει,
καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ πληροφορίᾳ πολ-
λῇ· καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι'
ὑμᾶς.
*2. m. μιμ. 6 Καὶ ὑμεῖς μειμηταὶ * ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ
* ita 1. m. τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει *
πολλῇ, μετὰ χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.
7 Ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπον πᾶσιν τοῖς
πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ.
8 Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυ-
ρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ,
ἀλλ' ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
*1. m. υμας. θεὸν, ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἔχειν ἡμᾶς *
λαλεῖν τί.
9 Αὐτοὶ γὰρ περὶ ὑμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁ-
ποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς
ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων,
δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ.
10 Καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν
οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν
ῥυόμενον ἡμᾶς ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

ΚΕΦ. Β. Cap. II.

1 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοὶ, τὴν εἴσο-
δον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν.
2 Ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, κα-
θὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαῤῥησιασάμεθα * *1. m. cum
ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγ- unica ρ.
γέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι.
3 Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης,
οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὐδὲ ἐν δόλῳ.
4 Ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ
θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτως λα-
λοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ
θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν.
5 Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγε-
νήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε προφάσει πλεο-
νεξίας· θεὸς μάρτυς.
6 Οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε
ἀφ' ὑμῶν, οὔτε ἀπ' ἄλλων· δυνάμενοι ἐν βάρει
εἶναι, ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι.
7 Ἀλλὰ ἐγενήθημεν νήπιοι * ἐν μέσῳ ὑμῶν, * ita cod.
ὡς ἐὰν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα.
8 Οὕτως, ὁμειρόμενοι * ὑμῶν, ηὐδοκοῦμεν * ita cod.
μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς· διότι ἀγα-
πητοὶ ἡμῖν ἐγενήθητε.
9 Μνημονεύετε γὰρ, ἀδελφοὶ, τὸν κόπον
ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐρ-
γαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινὰ ὑμῶν,
ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ.
10 Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεὸς, ὡς ὁσίως
καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύου-
σιν ἐγενήθημεν.
11 Καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν,
ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς
καὶ παραμυθούμενοι.
12 Καὶ μαρτυρόμενοι, εἰς τὸ περιπατεῖν

II. ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς
τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.
ΠΖ 13 Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν
τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον
ἀκοῆς παρ' ἡμῶν, τοῦ θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λό-
γον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καθὼς ἀληθῶς ἐστιν, λό-
γον θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πι-
στεύουσιν.
*2. m. μιμ. 14 Ὑμεῖς γὰρ μειμηταὶ * ἐγενήθητε, ἀδελ-
φοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπά-
θετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν,
καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν ἰουδαίων.
15 Τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων Ἰη-
σοῦν καὶ τοὺς προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάν-
των, καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀν-
θρώποις ἐναντίων.
16 Κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι
ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν † τὰς
ἁμαρτίας † πάντοτε· ἔφθακεν δὲ ἡ ὀργὴ ἐπ'
αὐτοὺς εἰς τέλος.
17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ'
ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ, οὐ καρδίᾳ,
cod. p. 1508. περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν
ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ.
18 Διότι ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἐγὼ
μὲν Παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέκοψεν
ἡμᾶς ὁ σατανᾶς.
19 Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς, ἢ χαρά, ἢ στέ-
φανος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπρο-
σθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, ἐν τῇ αὐτοῦ
παρουσίᾳ;
20 Ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ
χαρά.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

1 Διότι μηκέτι στέγοντες, ηὐδοκήσαμεν
καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι.
2 Καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν
ἡμῶν καὶ συνεργὸν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χρι-
στοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι
ὑπὲρ τῆς πίστεως ὑμῶν.
*2. m. θλι. 3 Τὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλείψεσιν *
ταύταις· αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κεί-
μεθα.
4 Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέ-
*2. m. θλι. γομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλείβεσθαι *, καθὼς
καὶ ἐγένετο, καὶ οἴδατε.
5 Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων, ἔπεμψα
εἰς τὸ γνῶναι τὴν ὑμῶν πίστιν· μήπως ἐπεί-
ρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γένηται
ὁ κόπος ἡμῶν.
6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς
ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πί-
στιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε
μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες
ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς.
7 Διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ'
* ita I. m. ὑμῖν, ἐπὶ πάσῃ τῇ ἀνάγκῃ καὶ θλίψει * ἡμῶν,
διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως.
8 Ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν
κυρίῳ.
9 Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ
*2. m. ὑμῶν. ἀνταποδοῦναι περὶ ἡμῶν *, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ
ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν;
10 Νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεό- III.
μενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ κατ-
αρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν.
11 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ
ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς κατευθύναι τὴν ὁδὸν
ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς.
12 Ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισ-
σεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάν-
τας; καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς.
13 Εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμ-
πτως ἐν ἁγιοσύνῃ *, ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ *2. m. γιω.
πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Δ. Cap. IV.

1 Τὸ * λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ΠΗ
ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, ἵνα β
καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς * τὸ et οὖν su-
περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ, καθὼς καὶ περι- peradduntur a 2. m.
πατεῖτε, ἵνα περισσεύσητε μᾶλλον.
2 Οἴδατε γάρ τινας παραγγελίας ἐδώκαμεν
ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
3 Τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ
ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορ-
νείας.
4 Εἰδέναι * ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος * 2. m. inter-
κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τειμῇ *. ponitur ἕνα.
5 Μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ *2. m. τιμ.
ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν.
6 Τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ
πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι ἔκδικος κύ-
ριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπα-
μεν ὑμῖν, καὶ διεμαρτυράμεθα.
7 Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκα-
θαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ.
8 Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν, οὐκ ἄνθρωπον ἀθε-
τεῖ, ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν διδόντα τὸ πνεῦμα αὐ-
τοῦ τὸ ἅγιον εἰς ὑμᾶς.
9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχο-
μεν γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδα- cod. p. 1509.
κτοι ἐστὲ εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους.
10 Καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ καὶ εἰς πάντας
τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ· πα-
ρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν
μᾶλλον.
11 Καὶ φιλοτειμεῖσθαι *, ἡσυχάζειν, καὶ *2. m. τιμ.
πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς χερ-
σὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν.
12 Ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς
ἔξω, καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε.
13 Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί,
περὶ τῶν κοιμωμένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς
καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα.
14 Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθα-
νεν καὶ ἀνέστη, οὕτως ὁ θεὸς καὶ τοὺς κοι-
μηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ.
15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυ-
ρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς
τὴν παρουσίαν τοῦ Ἰησοῦ, οὐ μὴ φθάσωμεν
τοὺς κοιμηθέντας.
16 Ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν
φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ κα-
ταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χρι-
στῷ, ἀναστήσονται πρῶτον.
17 Ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλελειμ-

IV. μένοι *, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν
*cod. περι- νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα·
λειμενοι. καὶ οὕτως πάντοτε ἐν κυρίῳ ἐσόμεθα.
18 Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς
λόγοις τούτοις.

CAP. V. ΚΕΦ. Ε.

1 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν,
*1. m. θε. ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι *.
2 Αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡμέρα κυ-
ρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτί, οὕτως ἔρχεται.
3 Ὅταν δὲ λέγωσιν· εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια,
τότε αἰφνίδιος ἐπίσταται αὐτοῖς ὄλεθρος, ὥσ-
*2 m. ωδιν. περ ἡ ὠδεὶν * τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ· καὶ οὐ
μὴ ἐκφύγωσιν.
4 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει,
* ita cod. ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτας * καταλάβῃ.
ΠΘ 5 Πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ
υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς, οὐδὲ σκότους.
6 Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς οἱ λοιποί,
ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν·
7 Οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς καθεύδουσιν·
καὶ οἱ μεθύοντες, νυκτὸς μεθύουσιν.
8 Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, ἐνδυ-
σάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ πε-
ρικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας.
9 Ὅτι οὐκ ἔθετο ὁ θεὸς ἡμᾶς εἰς ὀργὴν,
ἀλλὰ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ.
10 Τοῦ ἀποθανόντος περὶ ἡμῶν, ἵνα εἴτε
γρηγορῶμεν, εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ
ζήσωμεν.
11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδο-
μεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.
12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι
τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους V.
ὑμῶν ἐν κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς.
13 Καὶ ἡγεῖσθαι * αὐτοὺς ὑπερεκπερισσῶς *cod. θε.
ἐν ἀγάπῃ, διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν· εἰρηνεύετε ἐν
ἑαυτοῖς.
14 Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νου-
θετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς
ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακρο-
θυμεῖτε πρὸς πάντας.
15 Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ
ἀποδῷ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ
εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.
16 Πάντοτε χαίρετε.
17 Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε.
18 Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέ- cod. p. 1510.
λημα θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.
19 Τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε *. *1. m. ζβεν.
20 Προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε.
21 Πάντα δὲ δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατ-
έχετε.
22 Ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.
23 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι
ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν, τὸ πνεῦ-
μα, καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν
τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
τηρηθείη.
24 Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.
25 Ἀδελφοί, προσεύχεσθε καὶ περὶ ἡμῶν.
26 Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν
φιλήματι ἁγίῳ.
27 Ἐνορκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον, ἀναγνωσθῆ-
ναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς.
28 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μεθ' ὑμῶν.

*2. m. νικ. ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΕΙΚΕΙΣ * Α
Sic et mox.

ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΕΙΚΕΙΣ Β.

CAP. I. ΚΕΦ. Α.

*2. m. Σιλ, 1 Παῦλος καὶ Σειλουανὸς * καὶ Τειμόθεος
et mox Τιμ. τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονεικέων *, ἐν θεῷ πατρὶ
*2. m. νικ. ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ.
ϥ 2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς,
α καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε πε-
ρὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπερ-
αυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη
ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους.
*2. m. εγκ. 4 Ὥστε αὐτοὺς ἡμᾶς ἐν ὑμῖν ἐνκαυχᾶσθαι *
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὑπο-
μονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως, ἐν πᾶσιν τοῖς διωγ-
μοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἐνέχεσθε.
5 Ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ,
εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ
θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε.
6 Εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι
*2. m. θλι. τοῖς θλείβουσιν * ὑμᾶς θλίψιν.
*2. m. θλι. 7 Καὶ ὑμῖν τοῖς θλειβομένοις * ἄνεσιν μεθ'
ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ'
οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ.
8 Ἐν φλογὶ πυρός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς I.
μὴ εἰδόσιν θεὸν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ
εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ.
9 Οἵτινες δίκην τείσουσιν *, ὄλεθρον αἰώ- *2. m. τι.
νιον, ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς
δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.
10 Ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις
αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς πι-
στεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν
ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
11 Εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ
ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς
ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθω-
σύνης, καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει.
12 Ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κα-
τὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ.

ΚΕΦ. Β. CAP. II.

1 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς ϥΑ
παρουσίας τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ
ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν.

II. 2 Εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ
*cod. θε. τοῦ νοός, μὴ δὲ θροεῖσθαι *, μήτε διὰ πνεύματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡσότι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου.

3 Μήτις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρό-
cod. p. 1511. πον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας.

* I. m. υπερομ. 4 Ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος * ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἔστιν θεός.

5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν;

6 Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ.

7 Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται.

8 Καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ.

9 Οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει, καὶ σημείοις, καὶ τέρασιν ψεύδους.

10 Καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ἀδικίας τοῖς ἀπολλυμένοις· ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς.

11 Καὶ διὰ τοῦτο πέμπει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει.

12 Ἵνα κριθῶσιν πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλὰ εὐδοκήσαντες τῇ ἀδικίᾳ.

13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἵλατο ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπαρχὴν εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας.

14 Εἰς ὃ ἐκάλεσεν ἡμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ϛΒ 15 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρα-
β τεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν Χριστὸς Ἰησοῦς, καὶ θεὸς ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας
* ita cod. ἡμᾶς, καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν * καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι.

17 Παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίξαι ἐν παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ.

ΚΕΦ. Γ. Cap. III.

ϛΓ 1 Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ, καὶ δοξάζηται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς.

2 Καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις.

3 Πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος, ὃς στηρίσει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

4 Πεποίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν, καὶ ἐποιήσατε καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε.

5 Ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβετε ἀφ' ἡμῶν.

7 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μειμεῖσθαι * *2. m. μιμ.
ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν. Sic et mox.

8 Οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος· ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν.

9 Οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μειμεῖσθαι ἡμᾶς.

10 Καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο
παρηγγέλλομεν * ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει * I. m. cum
ἐργάζεσθαι, μὴ δὲ ἐσθιέτω. unica λ.

11 Ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν
ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ πε- cod. p. 1512.
ριεργαζομένους.

12 Τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν, καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι, τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν.

13 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐνκακήσητε * *2. m. εγκ.
καλοποιοῦντες.

14 Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ὑμῶν
διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε· * μὴ *I. m. σημι.
συναναμείγνυσθε * αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ. *2. m. μιγν.

15 Καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ· ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

17 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτως γράφω.

18 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΕΙΚΕΙΣ * Β *2. m. νικ.

ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.
ΝΘ 1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ
α θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφή-
Recole dicta ταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλη-
p. 159. σεν ἡμῖν ἐν υἱῷ.
2 Ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ
ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας.
3 Ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χα-
ρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φανερῶν (1)
τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ,
καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος, ἐκά-
θισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς.
4 Τοσούτῳ κρείττων γενόμενος ἀγγέλων,
ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν
ὄνομα.
5 Τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων· υἱός
μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ
πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐ-
τὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν;
6 Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον
εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· καὶ προσκυνησάτω-
σαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ.
7 Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· ὁ
ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ
*2. m. λιτ. τοὺς λειτουργοὺς * αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.
8 Πρὸς δὲ τὸν υἱόν· ὁ θρόνος σου, ὁ θεὸς,
εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἡ ῥάβδος τῆς εὐθύτητος,
ῥάβδος τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
*2. m. μισ. 9 Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμείσησας *
ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεὸς, ὁ θεός
*1. m. ελεον. σου ἔλαιον * ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετό-
χους σου.
10 Καί· σὺ κατ' ἀρχὰς, κύριε, τὴν γῆν ἐθε-
μελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ
οὐρανοί.
11 Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ
πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται.
12 Καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς,
ὡς ἱμάτιον, καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς
*1. m. λιψ. εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν *.
13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε·
κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;
*ita λειτ. 1. m. 14 Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ * πνεύ-
*ita cod. ματα, εἰς διακονίας * ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς
μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

Cap. II. ΚΕΦ. Β.
1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως προσέχειν
*1. m. cum ἡμᾶς τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μή ποτε παραρρυῶμεν *.
unica ρ. 2 Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος
cod. p. 1513. ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ
παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν.
3 Πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμε-
λήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λα-
λεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων
εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη.
*2. m. συμμ. 4 Συνμαρτυροῦντος * τοῦ θεοῦ σημείοις τε
καὶ τέρασιν, καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν, καὶ πνεύ- II.
ματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέ-
λησιν.
5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμέ-
νην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.
6 Διεμαρτύρατο δέ πού τις, λέγων· τί ἐστιν
ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώ-
που, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
7 Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέ-
λους· δόξῃ καὶ τειμῇ * ἐστεφάνωσας αὐτόν, *2. m. τιμ.
† καὶ κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν Sic et infra.
σου. †
8 Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐ-
τοῦ· ἐν τῷ γὰρ ὑποτάξαι τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆ-
κεν αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν
αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.
9 Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλατ-
τωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ
θανάτου, δόξῃ καὶ τειμῇ ἐστεφανωμένον· ὅπως
χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου.
10 Ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ δι' ὃν τὰ πάντα καὶ
δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγα-
γόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ
παθημάτων τελειῶσαι.
11 Ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι,
ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνε-
ται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν.
12 Λέγων· ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς
ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.
13 Καὶ πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ'
αὐτῷ· καὶ πάλιν· ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ
μοι ἔδωκεν ὁ θεός.
14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκεν αἵμα-
τος καὶ σαρκὸς, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετ-
έσχεν τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταρ-
γήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ'
ἔστι τὸν διάβολον.
15 Καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θα-
νάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν, ἔνοχοι ἦσαν δου-
λείας.
16 Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται,
ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.
17 Ὅθεν ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελ-
φοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πι-
στὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἱ-
λάσκεσθαι * τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. *2. m. ἱλ.
18 Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς,
δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆναι.

ΚΕΦ. Γ. Cap. III.
1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρα- Ξ
νίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ β
ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν.
2 Πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ
Μωσῆς * ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. *ita heic cod.
3 Πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωϋσῆν
ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τειμὴν ἔχει τοῦ
οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν.

(1) Huius vocabuli tres litterae ΑΝΕ scribuntur a 2. m. super raso. Ibi vero in margine scholion recens sic: ἀμαθέστατε καὶ κακὲ, ἄφες τὸ παλαιὸν, μὴ μεταποίει. Mutatio facta videtur ex vulgata lectione φέρων.

III. 4 Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος· ὁ δὲ πάντα κατασκευάσας, θεός.

* Rursus ita cod. 5 Καὶ Μωσῆς * μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων.

6 Χριστὸς δὲ, ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· οὗ οἶκος ἐσμὲν ἡμεῖς, ἐὰν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος † μέχρι τέλους βεβαίαν † κατάσχωμεν.

7 Διὸ, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε.

cod. p. 1514. 8 Μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

9 Οὗ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσεράκοντα * ἔτη.

*2. m. τεσσαρ. Sic et infra.

10 Διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ταύτῃ, καὶ εἶπον· ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου.

11 Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

12 Βλέπετε, ἀδελφοὶ, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος.

13 Ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται· ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας.

14 Μέτοχοι γὰρ τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν, ἐάν περ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν.

15 Ἐν τῷ λέγεσθαι· σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.

16 Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως.

17 Τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσεράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ;

18 Τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν;

19 Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

Cap. IV.

ΚΕΦ. Δ.

1 Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι.

2 Καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ συνκεκερασμένους * τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν.

*2. m. συγκ.

3 Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν· ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου· καί τοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων.

4 Εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως· καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

5 Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

6 Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν. IV.

7 Πάλιν τίνα ὁρίζει ἡμέραν; σήμερον, ἐν Δαυεὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον· καθὼς προείρηκεν· σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.

8 Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἄρα περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας.

9 Ἄρα ἀπολεῖται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ.

10 Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός.

11 Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν· ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τίς ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας.

12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐναργὴς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας.

13 Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον cod. p. 1515.
αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυ- ΞΑ
θότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, γ
κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας.

15 Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συνπαθῆσαι * ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. *2. m. συμπ.

16 Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

ΚΕΦ. Ε.

Cap. V.

1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεὸν, ἵνα προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν.

2 Μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανωμένοις· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν.

3 Καὶ δι' αὐτὴν ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ αὐτοῦ προσφέρειν περὶ ἁμαρτιῶν.

4 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις * λαμβάνει τὴν τειμὴν *, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθώσπερ καὶ Ἀαρών. * τις superadditur. *2. m. τιμ.

5 Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

6 Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

7 Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις * τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας. *1. m. σις.

8 Καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' * ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν. *1. m. απ'.

9 Καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο πᾶσιν τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου.

V. 10 Προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν· ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.

12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ· καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλα-
* καὶ expungitur a 2. m. κτος καὶ * οὐ στερεᾶς τροφῆς.

13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος, ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γάρ ἐστιν.

14 Τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφὴ, τῶν
*1. m. εσθ. διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια * γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

Cap. VI. ΚΕΦ. ς.

1 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα· μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν.

* ita cod. 2 Βαπτισμῶν διδαχὴν *, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεως νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου.

3 Καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάν περ ἐπιτρέπῃ ὁ θεός.

4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας, γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου.

5 Καὶ καλὸν γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος.

6 Καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας.

*2. m. αὐτήν. 7 Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς * ἐρχόμενον πολλάκις ὑετὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην
cod. p. 1516. εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

8 Ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγὺς, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

ΞΒ 9 Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοὶ, τὰ κρείσσονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν.

10 Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς, ἐπιλαθέσθαι τοῦ
*2. m. ἥν. ἔργου ὑμῶν, καὶ τῆς ἀγάπης ἧς * ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες.

11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους.

*2. m. μιμ. 12 Ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μειμηταὶ * δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας.

13 Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεὸς, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσεν καθ' ἑαυτοῦ.

14 Λέγων· εἰ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε.

15 Καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας.

16 Ἄνθρωποι γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος.

17 Ἐν ᾧ περισσοτέρως βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσείτευσεν * VI.
ὅρκῳ. *2. m. σιτ

18 Ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θεὸν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος.

19 Ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος.

20 Ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦ. Ζ. Cap. VII.

1 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ *, βασιλεὺς * I. m. heic
Σαλὴμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ ὑψίστου, ὃς συναν- χεισ.
τήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων, καὶ εὐλογήσας αὐτόν.

2 Ὧι καὶ δεκάτην ἀπὸ παντὸς ἐμέρισεν Ἀβραάμ· πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ· ὅ ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης.

3 Ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος· μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε ζωῆς τέλος ἔχων· ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.

4 Θεωρεῖτε δὴ πηλίκος οὗτος, ᾧ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων * ὁ πα- *I. m. νει.
τριάρχης.

5 Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευεὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες, ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκα-
τοῖν * τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τουτέστιν *, * ita cod.
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ * τουτεστιν est in marg.
τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ. a 2. m.

6 Ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν, δεδεκάτωκεν Ἀβραὰμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν.

7 Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται.

8 Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δὲ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ.

9 Καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, δι' Ἀβραὰμ καὶ Λευεὶς ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται.

10 Ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήντησεν αὐτῷ Μελχισεδέκ.

11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς λευειτι- cod. p. 1517.
κῆς ἱερωσύνης, ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῆς νενομο- δ
θέτηται, τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι;

12 Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ
ἀνάγκης † καὶ νόμου † μετάθεσις γείνεται *. *2. m. γιν. Sic et mox.

13 Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ.

14 Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν· εἰς ἣν φυλὴν περὶ ἱερέων οὐδὲν Μωϋσῆς ἐλάλησεν.

15 Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος.

16 Ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκίνης γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου.

VII. 17 Μαρτυρεῖται γὰρ, ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν
*I. m. χει. αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ *.
18 Ἀθέτησις μὲν γὰρ γείνεται προαγούσης
ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές.
ΞΓ 19 Οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισα-
γωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν
τῷ θεῷ.
20 Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας.
21 Οἱ μὲν γὰρ, χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱε-
*I. m. μετ'. ρεῖς γεγονότες· ὁ δὲ, μεθ' * ὁρκωμοσίας, διὰ
τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· ὤμοσεν κύριος, καὶ
* Tertia μ οὐ μεταμελημθήσεται· * σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν
superponitur αἰῶνα.
a I. m. 22 Κατὰ τοσοῦτο καὶ κρείττονος διαθήκης
γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς.
23 Καὶ οἱ μὲν, πλείονες εἰσὶν γεγονότες
ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν.
24 Ὁ δὲ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶ-
να, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην.
25 Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύνα-
ται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ,
πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.
26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν καὶ ἔπρεπεν ἀρχιε-
ρεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος
ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐ-
ρανῶν γενόμενος.
27 Ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσ-
περ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων
ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ
λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνε-
νέγκας.
28 Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρ-
χιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς
ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν
αἰῶνα τετελειωμένον.

CAP. VIII. ΚΕΦ. Η.

1 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοι-
οῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
*I. m. λιτ. 2 Τῶν ἁγίων λειτουργὸς *, καὶ τῆς σκηνῆς
Sic et mox. τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος, οὐκ ἄν-
θρωπος.
3 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν
δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγ-
καῖον ἔχειν τὶ καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ.
4 Εἰ μὲν οὖν ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱε-
ρεὺς, ὄντων τῶν προσφερόντων κατὰ νόμον τὰ
δῶρα.
5 Οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύου-
σιν τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται
Μωϋσῆς, μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν· ὅρα
γάρ, φησιν, ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον
τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει.
6 Νῦν δὲ διαφορωτέρας τέτευχεν λειτουρ-
γίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστιν διαθήκης με-
*2. m. σιτ. σείτης *, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νε-
νομοθέτηται.
cod. p. 1518. 7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ
* 2. m. ἂν ἑτέρας * ἐζητεῖτο τόπος.
δευτέρας. 8 Μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει· " ἰδού,
„ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντε-
„ λέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶ-
„ κον Ἰούδα διαθήκην καινήν.
9 „ Οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς
„ πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβουμένου VIII.
„ μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ
„ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν
„ τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέ-
„ γει κύριος.
10 „ Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι
„ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας,
„ λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διά-
„ νοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας * αὐτῶν γράψω *cod. ex mendo,
„ αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐ- ut puto, secun-
„ τοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. dae manus καρ-
11 „ Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πο- δια ἑαυτῶν.
„ λείτην * αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν *2. m. λιτ.
„ αὐτοῦ, λέγων· γνῶθι τὸν κύριον· ὅτι πάντες
„ εἰδήσουσίν * με, ἀπὸ μεικροῦ * ἕως μεγά- *I. m. ιδουσι.
„ λου αὐτῶν. *2. m. μικ.
12 „ Ὅτι εἵλεως * ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις * *2. m. ἵλ.
„ αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη- *I. m. κει.
„ σθῶ ἔτι. „
13 Ἐν τῷ λέγειν καινὴν, πεπαλαίωκεν τὴν
πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον,
ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

ΚΕΦ. Θ. CAP. IX.

1 Εἶχε μὲν οὖν ἡ πρώτη δικαιώματα λα- ε
τρείας, τό τε ἅγιον κοσμικόν.
2 Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ
ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ πρόθεσις
τῶν ἄρτων, καὶ τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον, ἥτις * * ita cod.
λέγεται τὰ ἅγια.
3 Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκη-
νὴ ἡ λεγομένη τὰ ἅγια τῶν ἁγίων.
4 Ἔχουσα τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περι-
κεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ· ἐν ᾗ στάμνος
χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν
βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης.
5 Ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβεὶν δόξης, κα-
τασκιάζοντα τὸ εἱλαστήριον· * περὶ ὧν οὐκ *2. m. ἱλ.
ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος.
6 Τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμένων, εἰς
μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίασιν
οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες.
7 Εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ
μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσ-
φέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοη-
μάτων.
8 Τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁ-
γίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν,
ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν.
9 Ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνε-
στηκότα, καθ' ἣν * δῶρά τε καὶ θυσίαι προσ- * ita cod.
φέρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τε-
λειῶσαι τὸν λατρεύοντα.
10 Μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ πόμασιν, καὶ
διαφόροις βαπτισμοῖς, καὶ δικαιώματα σαρ-
κὸς, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.
11 Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν ΞΔ
γενομένων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τε-
λειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τουτέστιν,
οὐ ταύτης τῆς κτίσεως.
12 Οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων,
διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς
τὰ ἅγια, αἰωνίαν * λύτρωσιν εὑράμενος. * ita cod.
13 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα τράγων καὶ ταύρων,
καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοι-

IX. νωμένους, ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα.

14 Πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν
FINIS COD. VAT. 1209. ἄμωμον τῷ θεῷ, καθα(*)ριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ
SEQUITUR COD. VAT. 1761. FOL. 165. ET 466. ζῶντι;

15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστὶν ὅπως θανάτου γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας.

16 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου.

17 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία· ἐπεὶ μή ποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος.

18 Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται.

19 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐῤῥάντισε.

20 Λέγων· τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός.

21 Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐῤῥάντισε.

22 Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.

23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας.

24 Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστὸς, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν.

25 Οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ.

*cod. ἑαυτόν, 26 Ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν * πολλάκις παθεῖν ἀπὸ
cod. f. 467. καταβολῆς κόσμου· νῦν ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται.

27 Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις.

28 Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

CAP. X.

ΚΕΦ. Ι.

1 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς, οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι.

2 Ἐπεὶ οὖν οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένους.

3 Ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' X.
ἐνιαυτόν.

4 Ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας.

5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον, λέγει· θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι.

6 Ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ cod. f. 468.
εὐδόκησας.

7 Τότε εἶπον· ἰδοὺ ἥκω· ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεὸς, τὸ θέλημά σου.

8 Ἀνώτερον λέγων· ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ
ἠθέλησας *, οὐδὲ εὐδόκησας· αἵτινες κατὰ τὸν *cod. ἠθέλησεν.
νόμον προσφέρονται.

9 Τότε εἴρηκεν· ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεὸς, τὸ θέλημά σου· ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ.

10 Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ.

11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκε καθημέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας,

12 Αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ.

13 Τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

14 Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους.

15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι.

16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς
αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, cod. f. 469.
διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς.

17 Καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.

18 Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκ ἔτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοὶ, παῤῥησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ.

20 Ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος, τουτέστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ.

21 Καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.

22 Προσερχόμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἐῤῥαντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς.

23 Καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ, κατέχομεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος.

24 Καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων.

25 Μὴ ἐγκαταλιπόντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦν-

(*) Hactenus nobilissimi codicis vaticani 1209. antiquissimae et mirae membranae pertingunt. Reliqua novi Testamenti pars, manu saeculi XV. in aliis membranis ibidem suppletur; quas nos tamen, utpote recentiores, exscribere noluimus; sed Pauli epistolarum complementum ex insigni alio codice vat. 1761, saeculi ferme decimi, sumpsimus.

X. τες· καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν.

26 Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκ ἔτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία.

cod. f. 470. 27 Φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος, ἐσθίειν μέλλων τοὺς ὑπεναντίους.

28 Ἀθετήσας τὶς νόμον Μωϋσέως, χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει.

29 Πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;

30 Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος· καὶ πάλιν· κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ.

31 Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.

32 Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες, πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων.

33 Τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι· τοῦτο δὲ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες.

34 Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρξιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ μένουσαν.

35 Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παῤῥησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην.

36 Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν· ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες, κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν.

cod. f. 471. 37 Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ χρονιεῖ.

38 Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ.

39 Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

Cap. XI.

ΚΕΦ. ΙΑ.

1 Ἔστι δὲ πίστις, ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων.

2 Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι.

3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι.

4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται.

5 Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον· καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ θεῷ.

6 Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ θεῷ, ὅτι ἔστι, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται.

7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε, περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων εὐλαβηθεὶς *, κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. XI. cod. f. 472.

* ita interpungitur in cod.

8 Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται.

8 Πίστει παρῴκησεν εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας, μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς.

10 Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός.

11 Πίστει καὶ αὐτὴ Σάῤῥα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον.

12 Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.

13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόῤῥωθεν αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες, ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι.

15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι.

16 Νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τουτέστιν ἐπουρανίου· διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεὸς, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασε γὰρ cod. f. 473. αὐτοῖς πόλιν.

17 Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος.

18 Πρὸς ὃν ἐλαλήθη· ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα.

19 Λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο.

20 Πίστει, περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ.

21 Πίστει, Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησε· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

22 Πίστει, Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο.

23 Πίστει, Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως.

24 Πίστει, Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ.

25 Μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν.

26 Μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν εν Αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.

27 Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβη-

XI. θεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρα-
cod. f. 474. τον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησε.

28 Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρευτὴς τὰ πρωτότοκα, θίγῃ αὐτῶν.

29 Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς· ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν.

30 Πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ ἔπεσε, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.

31 Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ᾽ εἰρήνης.

32 Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καὶ Σαμψὼν, καὶ Ἰεφθάε, Δαβίδ τε καὶ Σαμουὴλ, καὶ τῶν προφητῶν.

33 Οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων.

34 Ἔσβεσαν δύναμιν πυρὸς, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων.

35 Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν.

36 Ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς.

cod. f. 475. 37 Ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθη-
σαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον· περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν· ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι.

38 Ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς.

39 Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν.

40 Τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προ-
*cod. προσβ. βλεψαμένου *, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

CAP. XII.

ΚΕΦ. ΙΒ.

1 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα, καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι᾽ ὑπομονῆς τρέχομεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα.

2 Ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν.

3 Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, ἐκλυόμενοι.

4 Οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι.

5 Καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος.

cod. f. 476. 6 Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, παιδεύει· μαστι-
γοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.

7 Εἰς παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν XII.
προσφέρεται ὁ θεός· τίς γάρ ἐστιν υἱὸς, ὃν οὐ παιδεύει πατήρ;

8 Εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γενόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί.

9 Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς, καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν;

10 Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ.

11 Πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι᾽ αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.

12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε.

13 Καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον.

14 Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμὸν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον.

15 Ἐπισκοποῦντες, μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ· μή τις ῥίζα πικρίας ἀναφύουσα ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί.

16 Μή τις πόρνος, ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ,
ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτό- cod. f. 477.
κια αὐτοῦ.

17 Ἴστε γὰρ, ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη· μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρε, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

18 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ, καὶ γνόφῳ, καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ.

19 Καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαντο, μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον.

20 Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· * *cod. διστ.
κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται.

21 Καὶ οὕτως φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωϋσῆς εἶπεν· ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος.

22 Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν ὄρει τῷ ἁγίῳ, καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ.

23 Καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων, ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων.

24 Διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ· καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ, κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ.

25 Βλέπετε, μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον, τὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἀποστρεφόμενοι.

26 Οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε· νῦν
δὲ ἐπήγγελται, λέγων· ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ cod. f. 478.
μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν.

27 Τὸ δὲ, ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν, ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα.

XII. 28 Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες, ἔχομεν χάριν, δι' ἧς λατρεύομεν εὐαρέστως τῷ θεῷ, μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας.

29 Καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

Cap. XIII. ΚΕΦ. ΙΓ.

1 Ἡ φιλαδελφία μενέτω.

2 Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους.

3 Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι· τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.

4 Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός.

5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· οὐ μή σε αἰνῶ, οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω.

6 Ὥστε θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέγειν· κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;

7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τὴν πίστιν.

8 Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

9 Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ
cod. f. 479. περιφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες.

10 Ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες.

11 Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε.

13 Τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς XII.
παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες.

14 Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.

15 Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρομεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τουτέστι, καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

16 Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ἡμῶν, καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποίθαμεν γὰρ * ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν ἐν πᾶσι, καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι.

* in cod. heic interpungitur. cod. f. 480.

19 Περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν.

21 Καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἀπέστειλα * ὑμῖν.

* ita cod. non ἐπ.

23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον· μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

ἐγράφη ἀπὸ Ἰταλίας διὰ Τιμόθεον. Στίχοι ψγ'.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.

cod. f. 408. 1 Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν.

2 Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

3 Καθὼς παρεκάλεσά σε, προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν.

4 Μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκοδομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει.

5 Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας, καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς, καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου.

6 Ὧν τινες ἀστοχήσαντες, ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν.

7 Θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦν- I.
τες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.

8 Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται.

9 Εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδροφόνοις.

10 Πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται. cod. f. 409.

11 Κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ.

12 Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν.

13 Τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώ-

I. κτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ.

14 Ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

15 Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ.

16 Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦ ὁ Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

17 Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ, τιμὴ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπί σε προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν.

19 Ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες ἀπωσάμενοι, περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν.

20 Ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

Cap. II. ΚΕΦ. Β.

cod. f. 410. 1 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων.

2 Ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων· ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.

3 Τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ.

4 Ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν.

5 Εἷς γὰρ θεός, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς.

6 Ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις.

7 Εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος, ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ.

9 Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ.

10 Ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι' ἔργων ἀγαθῶν.

11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ.

12 Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ.

13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα.

14 Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη· ἡ δὲ γυνὴ
cod. f. 411. ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει γέγονε.

15 Σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

1 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ.

2 Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, III.
μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλεον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν.

3 Μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ· ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον.

4 Τοῦ ἰδίου καλῶς οἴκου προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ, μετὰ πάσης σεμνότητος.

5 Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται;

6 Μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς, εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου.

7 Δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν· ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.

8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς.

9 Ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει.

10 Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες.

11 Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλέους, πιστὰς ἐν πᾶσι.

12 Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων.

13 Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

14 Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς cod. f. 412.
σε τάχιον.

15 Ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος, στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας.

16 Καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

ΚΕΦ. Δ. Cap. IV.

1 Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις, καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων.

2 Ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν.

3 Κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν.

4 Ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον.

5 Ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.

6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως, καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας, ᾗ παρηκολούθηκας.

7 Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ· γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν.

8 Ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντας

IV. cod. f. 413. ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης.

9 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος.

10 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν.

11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε.

12 Μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ, ἕως ἔρχομαι.

13 Πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ.

14 Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοὶ διὰ προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου.

15 Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι· ἵνα σοῦ ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν.

16 Ἔπεχε σεαυτῷ, καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπίμενε ἐν αὐτοῖς· * τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

* cod. μένε ἑαυτοῖς.

Cap. V.

ΚΕΦ. Ε.

1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς.

2 Πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας· νεωτέρας, ὡς ἀδελφὰς, ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.

3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας.

4 Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔγγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις· τοῦτο γάρ ἐστι καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

cod. f. 414. 5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν θεὸν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας.

6 Ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε.

7 Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν.

8 Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.

9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα, γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή.

10 Ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε.

11 Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν.

12 Ἔχουσαι κρῖμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν.

13 Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσαι περιερχόμεναι τὰς οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα.

14 Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μὴ δὲ μίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν.

15 Ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.

16 Εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν· μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. V.

18 Λέγει γὰρ ἡ γραφή· βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις· καὶ ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. cod. f. 415.

19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.

20 Τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ, φόβον ἔχωσι.

21 Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλησιν.

22 Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει.

23 Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου, καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν.

25 Ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστι· καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα, κρυβῆναι οὐ δύνανται.

ΚΕΦ. ϛ. Cap. VI.

1 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν· ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.

2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας, μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ, οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι· ταῦτα δίδασκε, καὶ παρακάλει.

3 Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ,

4 Τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας· ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί. cod. f. 416.

5 Διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν· ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων.

6 Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας.

7 Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα.

8 Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα.

9 Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν.

10 Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.

11 Σὺ δὲ ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ταῦτα φεῦ-

VI. γε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν,
ἀγάπην, ὑπομονὴν, πραότητα.
12 Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως,
ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλή-
θης, καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν
ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.
13 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ
cod. f. 417. ζωοποιοῦντος τὰ πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν
καλὴν ὁμολογίαν.
14 Τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνε-
πίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
15 Ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ
μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόν-
των, καὶ κύριος τῶν κυριευόντων.
16 Ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν
ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν VI.
δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον· ἀμήν.
17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, παράγ-
γελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ
πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ τῷ ζῶντι,
τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπό-
λαυσιν.
18 Ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις κα-
λοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς.
19 Ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον κα-
λὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰω-
νίου ζωῆς.
20 Ὦ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλα-
ξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας,
καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως.
21 Ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι, περὶ τὴν πί-
στιν ἠστόχησαν· ἡ χάρις μετὰ σοῦ· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.
cod. f. 422. 1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ
θελήματος θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
2 Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος,
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν.
3 Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προ-
γόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον
ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου
νυκτὸς καὶ ἡμέρας.
4 Ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σοῦ τῶν
δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ.
5 Ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυπο-
κρίτου πίστεως. ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ
μάμμῃ σου Λωΐδι, καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ·
πέπεισμαι δὲ, ὅτι καὶ ἐν σοί.
6 Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυ-
ρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ
τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου.
7 Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δει-
cod. f. 423. λίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρο-
νισμοῦ.
8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ
κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλ-
λὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύνα-
μιν θεοῦ.
9 Τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλή-
σει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ'
ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων.
10 Φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργή-
σαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν
καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου.
11 Εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος
καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν.
12 Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ'
οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα,
καὶ πέπεισμαι, ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παρακα-
ταθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
13 Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων, ὧν I.
παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
14 Τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύ-
ματος ἁγίου, τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.
15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάν-
τες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι Φύγελλος καὶ
Ἑρμογένης.
16 Δῴη ἔλεος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴ-
κῳ· ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυσίν
μου οὐκ ἐπησχύνθη.
17 Ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ σπουδαιότε-
ρον ἐζήτησέ με, καὶ εὗρε.
18 Δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ cod. f. 424.
κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ
διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις.
ΚΕΦ. Β. Cap. II.
1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ
χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
2 Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν
μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις
οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.
3 Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώ-
της Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4 Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς
τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογή-
σαντι ἀρέσῃ.
5 Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται,
ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.
6 Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν
καρπῶν μεταλαμβάνειν.
7 Νόει, ἃ λέγω· δῴη γάρ σοι ὁ κύριος σύνε-
σιν ἐν πᾶσι.
8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον
ἐν νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, κατὰ τὸ εὐαγ-
γέλιόν μου.
9 Ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κα-
κοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται.
10 Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς
ἐκλεκτοὺς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου.

II. 11 Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν.

* cod. ὑπομένωμεν. 12 Εἰ ὑπομένομεν *, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς.

13 Εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου, μὴ λογομαχεῖν, εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων.

15 Σπούδασον ἑαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι
cod. f. 425. τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

16 Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας.

17 Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός.

18 Οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τὴν τινῶν πίστιν.

19 Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα κυρίου.

20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.

21 Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.

22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας.

23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς, ὅτι γεννῶσι μάχας.

24 Δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικὸν, ἀνεξίκακον.

* cod. παιδεύοντας. 25 Ἐν πρᾳότητι παιδεύοντα * τοὺς ἀντιδιατιθεμένους· μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας.

26 Καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

1 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέ-
cod. f. 426. ραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί.

2 Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι.

3 Ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι.

4 Προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι.

5 Ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου.

6 Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις.

7 Πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.

8 Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀν- III.
τέστησαν Μωϋσῇ *, οὕτω καὶ οὗτοι ἀνθίσταν- * ita cod. non εἰ.
ται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν.

9 Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο.

10 Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ.

11 Τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐῤῥύσατο ὁ κύριος.

12 Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται.

13 Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες.

15 Καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμμα- cod. f. 427.
τα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

16 Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ.

17 Ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

ΚΕΦ. Δ. Cap. IV.

1 Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

2 Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως· ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ.

3 Ἔσται γὰρ καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς
ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς * ἐπισωρεύσουσι * cod. ἑαυτούς.
διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν.

4 Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.

5 Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.

6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε.

7 Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα.

8 Λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτὴς, οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως.

10 Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας cod. f. 428.
τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην. Κρίσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν.

11 Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγαγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν.

12 Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον.

**

IV. 13 Τὸν φαιλόνην, ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι
παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία,
μάλιστα τὰς μεμβράνας.
14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ
ἐνεδείξατο· ἀποδῴη αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ
ἔργα αὐτοῦ.
15 Ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ἀνθέ-
στηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις.
16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι
συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον·
μὴ αὐτοῖς λογισθείη.
17 Ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνά-
μωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφο-
ρηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐῤῥύ-
σθην ἐκ στόματος λέοντος. IV.
18 Καὶ ῥύσεταί με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς
ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
19 Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν
Ὀνησιφόρου οἶκον.
20 Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ. Τρόφιμον
δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.
21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπά-
ζεταί σε Εὔβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λῖνος,
καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.
22 Ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ
πνεύματός σου· ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

Cap. I. ΚΕΦ. Α.
cod. f. 430. 1 Παῦλος δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ
ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν.
2 Ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλα-
το ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων.
3 Ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον
*cod. ῶ. αὐτοῦ, ἐν κηρύγματι ὃ * ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ'
ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ.
4 Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν·
χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, καὶ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.
5 Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ,
ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστή-
σῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διε-
ταξάμην.
6 Εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς
ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ
ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα.
7 Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι,
ὡς θεοῦ οἰκονόμον· μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον,
μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ.
cod. f. 431. 8 Ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα,
δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ.
9 Ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πι-
στοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν
τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντι-
λέγοντας ἐλέγχειν.
10 Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, μα-
ταιολόγοι, καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ
περιτομῆς.
11 Οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν· οἵτινες ὅλους οἴ-
κους ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰ-
σχροῦ κέρδους χάριν. Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν προ-
φήτης.
12 Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γα-
στέρες ἀργαί.
13 Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής· δι' ἣν
αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαί-
νωσιν ἐν τῇ πίστει.
14 Μὴ προσέχοντες ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ
ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλή-
θειαν.
15 Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς
δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν, I.
ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συν-
είδησις.
16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔρ-
γοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς,
καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

ΚΕΦ. Β. Cap. II.
1 Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ
διδασκαλίᾳ.
2 Πρεσβύτας νηφαλέους εἶναι, σεμνοὺς, σώ-
φρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ.
3 Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι
ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δε-
δουλωμένας, καλοδιδασκάλους.
4 Ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλάνδρους
εἶναι, φιλοτέκνους,
5 Σώφρονας, ἁγνὰς, οἰκουροὺς, ἀγαθὰς,
ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ cod. f. 432.
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται.
6 Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σω-
φρονεῖν.
7 Περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον
καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν,
σεμνότητα, ἀφθαρσίαν, λόγον ὑγιῆ ἀκατά-
γνωστον.
8 Ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων
περὶ ἡμῶν λέγειν φαῦλον.
9 Δούλους, ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι,
ἐν πᾶσιν ἐναρέτους * εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας. * ita cod.
10 Μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν
ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν· ἵνα τὴν διδασκαλίαν
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν.
11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σω-
τήριος πᾶσιν ἀνθρώποις.
12 Παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν
ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σω-
φρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν
τῷ νῦν αἰῶνι.
13 Προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ
ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ
σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
14 Ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυ-
τρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ κα-

II. θαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν κα-
λῶν ἔργων.
15 Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε
μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς σου περιφρο-
νείτω.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

1 Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξου-
σίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν
cod. f. 433. ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι.
2 Μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπι-
εικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραότητα πρὸς
πάντας ἀνθρώπους.
3 Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπει-
θεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ
ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διά-
γοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους.
4 Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία
ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ.
5 Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιή-
σαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον, ἔσω-
σεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, καὶ
ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου.
6 Οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.
7 Ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κλη- III.
ρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου.
8 Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί
σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων
προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ θεῷ· ταῦτά
ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις.
9 Μωρὰς δὲ ζητήσεις, καὶ γενεαλογίας,
καὶ ἔρεις, καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο· εἰσὶ
γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι.
10 Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευ-
τέραν νουθεσίαν παραιτοῦ.
11 Εἰδὼς, ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ
ἁμαρτάνει, ὢν αὐτοκατάκριτος.
12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σὲ ἢ Τυ-
χικὸν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικό-
πολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι.
13 Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὼ σπου-
δαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. cod. f. 434.
14 Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι κα-
λῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας
χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.
15 Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες·
ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει· ἡ
χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· * ἀμήν. *cod. ἡμῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

cod. f. 435.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

1 Παῦλος δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ
Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ
καὶ συνεργῷ ἡμῶν.
2 Καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ
τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου
ἐκκλησίᾳ.
3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντοτε μνείαν
σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου.
5 Ἀκούων σου τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν πίστιν
ἣν ἔχεις πρὸς τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάν-
τας τοὺς ἁγίους.
6 Ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνερ-
γὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ
ἐν ἡμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν.
7 Χάριν ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ
τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων
ἀναπέπαυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ.
* deest ἔχων in cod. 8 Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ παῤῥησίαν ἔχων *
ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον,
* in cod. interpungitur post ἀγάπην. 9 Διὰ τὴν ἀγάπην * μᾶλλον παρακαλῶ, τοι-
οῦτος ὢν, ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ
δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
10 Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν
cod. f. 436. ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον.
11 Τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δέ σοι καὶ
ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα.
12 Σὺ δὲ αὐτὸν, τουτέστι, τὰ ἐμὰ σπλάγ-
χνα, προσλαβοῦ.
13 Ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατ-
έχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δε-
σμοῖς τοῦ εὐαγγελίου.
14 Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέ-
λησα ποιῆσαι· ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ
ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον.
15 Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς
ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς.
16 Οὐκ ἔτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ δοῦ-
λον, ἀδελφὸν ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοὶ, πόσῳ
μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ;
17 Εἰ οὖν με * ἔχεις κοινωνὸν, προσλαβοῦ *cod. μέν.
αὐτὸν ὡς ἐμέ.
18 Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε, ἢ ὀφείλει, τοῦτο
ἐμοὶ ἐλλόγει.
19 Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ,
ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυ-
τόν μοι προσοφείλεις.
20 Ναὶ, ἀδελφὲ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυ-
ρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν κυρίῳ.
21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι,
εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις.
22 Ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπί-
ζω γὰρ ὅτι καὶ διὰ τῶν εὐχῶν ὑμῶν χαρισθή-
σομαι ὑμῖν.
23 Ἀσπάζονταί σε Ἐπαφρᾶς, ὁ συναιχμά-
λωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
24 Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς,
οἱ συνεργοί μου.
25 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

COD. VAT. 2066.
FOL. 259. a.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ (*).

Cap. I.

ΚΕΦ. Α.

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει· καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ.

2 Ὃς ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα ἴδεν.

3 Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

5 Καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς· τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ.

6 Καὶ ποιήσαντι ἡμᾶς βασίλειον, ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

7 Ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· ναὶ, ἀμήν.

8 Ἐγώ εἰμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ Ω, λέγει κύριος ὁ θεὸς, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, παντοκράτωρ.

9 Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 Ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος.

11 Λεγούσης· ὃ βλέπεις γράψον εἰς βι-
βλίον, καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς
Ἔφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον,
*cod. τηρ. καὶ εἰς Θυάτειραν *, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς
cod. f. 259. b. Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδίκειαν.

12 Καὶ ἐκεῖ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλει μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας ἴδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς.

13 Καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον
*cod. υἱόν. υἱῷ * ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ πε-
ριεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν.

14 Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ καὶ ὡς ἔριον λευκὸν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός.

15 Καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν.

16 Καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ δεξιᾷ ἀστέρας ζ'· καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομ-
φαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη· καὶ ἡ ὄψις I.
αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ.

17 Καὶ ὅτε ἴδον αὐτὸν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἔθηκε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ, λέγων· μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος καὶ ὁ ζῶν.

18 Καὶ ἐγενόμην νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν· καὶ ἔχω τὰς κλεῖδας τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου.

19 Γράψον οὖν ἃ ἴδες, καὶ ἃ εἰσὶν, καὶ ἃ μέλλει γενέσθαι μετὰ ταῦτα.

20 Τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν ἴδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς· οἱ ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσίν· καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ, ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

ΚΕΦ. Β. Cap. II.

1 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν.

2 Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν κόπον σου,
καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βα-
στάσαι κακούς· καὶ ἐπείρασας τοὺς λέγοντας
ἑαυτοὺς ἀποστόλους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσίν· καὶ cod. f. 260. a.
εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς.

3 Καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἐκοπίασας.

4 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας.

5 Μνημόνευε οὖν πόθεν πέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι ταχὺ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς.

6 Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ.

7 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ μου.

8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς, καὶ ἔζησεν.

9 Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν· ἀλλὰ πλούσιος εἶ· καὶ τὴν βλασφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων ἰουδαίους εἶναι ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ.

10 Μὴ φοβοῦ ἃ μέλλεις παθεῖν· ἰδοὺ δὴ μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῆτε· καὶ ἕξετε θλίψιν ἡμέρας ι'· γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς.

11 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.

12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλη-

(*) Apocalypsin sumimus ex venerando codice vat. 2066, saeculi circiter VIII, litteris quadratis scripto.

II. σίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν
τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν.
13 Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ κατοικεῖς,
ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ
ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου,
ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου
ὁ πιστὸς, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ
Σατανᾶς κατοικεῖ.
14 Ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις
ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδί-
cod. f. 260. b. δαξε Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα, καὶ πορ-
νεῦσαι.
15 Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν δι-
* ita cod. δαχὴν Νικολαϊτῶν ὁμοίως *.
16 Μετανόησον οὖν· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι
ταχὺ, καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομ-
φαίᾳ τοῦ στόματός μου.
17 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ
* ita cod. τὸ * μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ
ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα και-
νὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμ-
βάνων.
*cod. τήρῃ. 18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείρᾳ * ἐκ-
κλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ
ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρὸς,
καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ.
19 Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην,
καὶ τὴν πίστιν, καὶ τὴν διακονίαν, καὶ τὴν
ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα
πλείονα τῶν πρώτων.
20 Ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι ἀφεὶς τὴν
γυναῖκά σου Ἰεζάβελ, ἣ λέγει αὐτὴν προφῆ-
τιν, καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δού-
λους, πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα.
21 Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοή-
σῃ καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας
αὐτῆς.
22 Ἰδοὺ, βαλῶ αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς
μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην,
ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς.
23 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θα-
νάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι
ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας· καὶ
δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
24 Ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυα-
* ita cod. τήραις *, ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύ-
την, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ Σα-
τανᾶ, ὡς λέγουσιν· οὐ βαλῶ ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο
βάρος.
25 Πλὴν ὃ ἔχετε, κρατήσατε ἄχρις οὗ ἂν
* cod. ἀνοίξω. ἥξω *.
cod. f. 361. a. 26 Καὶ ὁ νικῶν, καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ
ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν.
27 Καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ῥάβδῳ σιδηρᾷ· ὡς
τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντριβήσεται, ὡς κἀγὼ
εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου.
28 Καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν.
29 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Cap. III. ΚΕΦ. Γ.

*cod. τῷ. 1 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς * ἐν Σάρδεσιν ἐκ-
κλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ
πνεύματα τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· II.
οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις καὶ ζῇς,
καὶ νεκρὸς εἶ.
2 Γίνου γρηγορῶν, καὶ στήριξον τὰ λοιπὰ
ἃ ἤμελλες ἀποβάλλειν· οὐ γὰρ εὕρηκάν σου
τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου.
3 Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας, καὶ μετα-
νόησον· ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω ἐπὶ σὲ
ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνώσῃ ποίαν ὥραν ἥξω
ἐπὶ σέ.
4 Ἀλλ' ὀλίγα ἔχεις ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν,
ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπα-
τήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοι εἰσίν.
5 Ὁ νικῶν, οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις
λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς· καὶ ὁμολογήσω τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώ-
πιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
6 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις.
7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκ-
κλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀλη-
θινὸς, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν * τοῦ Δαυίδ· ὁ ἀνοί- * ita cod.
γων, καὶ οὐδεὶς κλείσει αὐτὴν, εἰ μὴ ὁ ἀνοί-
γων· " καὶ κλείει * ,, καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει. * desunt haec duo verba in cod.
8 Οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν
σου θύραν ἀνεῳγμένην, ἣν οὐδεὶς δύναται κλεῖ-
σαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτή-
ρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνο-
μά μου.
9 Ἰδοὺ, δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σα-
τανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς ἰουδαίους εἶναι,
καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ, ποιήσω cod. f. 261. b.
αὐτοὺς ἵνα ἥξωσι καὶ προσκυνήσωσιν ἐνώπιον
τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἠγάπησά σε.
10 Ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς
μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πει-
ρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰ-
κουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας
ἐπὶ τῆς γῆς.
11 Ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μη-
δεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου.
12 Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν τῷ
ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι·
καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως
τοῦ θεοῦ μου τῆς καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ἣ κα-
ταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου,
καὶ τὸ ὄνομα τὸ καινόν.
13 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκ-
κλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἀμὴν, ὁ μάρ-
τυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, ἡ ἀρχὴ τῆς κτί-
σεως τοῦ θεοῦ.
15 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς
εἶ, οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς εἴης * ἢ ζε- *cod. εἶς.
στός.
16 Οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ζεστὸς
οὔτε ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στό-
ματός μου.
17 Ὅτι λέγεις· πλούσιός εἰμι, καὶ πεπλού-
τηκα, καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω· καὶ οὐκ οἶδας
ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος, καὶ ὁ ἐλεεινὸς, καὶ
πτωχὸς, καὶ τυφλὸς, καὶ γυμνός.

IV. 18 Συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι χρυσίον παρ' ἐμοῦ πεπυρωμένον ἐκ πυρᾶς, ἵνα πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκὰ, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ κολύριον ἵνα ἐγχρίσῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς.

19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον.

20 Ἰδοὺ, ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ.

21 Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκά-
cod. f. 362. a. θισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ.

22 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

CAP. IV. ΚΕΦ. Δ.

1 Μετὰ ταῦτα ἴδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἀνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγων· ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενεσθαι μετὰ ταῦτα.

2 Εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος.

3 Καὶ ὁ καθήμενος ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι, καὶ σμαράγδῳ, καὶ σαρδίῳ· καὶ ἶρις κύκλωθεν τοῦ θρόνου ὁμοίως ὅρασις σμαραγδίνων.

4 Κύκλωθεν τοῦ θρόνου θρόνοι κδ' καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους τοὺς κδ' πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς.

5 Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, αἵ εἰσιν ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ.

6 Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔνπροσθεν καὶ ὄπισθεν.

7 Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ.

8 Καὶ τέσσαρα ζῶα, ἓν καθ' ἓν ἔχον ἀνὰ πτερύγων ἓξ κύκλωθεν· καὶ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, λέγοντες· ἅγιος ἅγιος ἅγιος, ἅγιος ἅγιος ἅγιος, ἅγιος ἅγιος ἅγιος, κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος.

9 Καὶ ὅτ' ἂν δώσωσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

10 Πεσοῦνται οἱ κδ' πρεσβύτεροι ἐνώπιον
cod. f. 262. b. τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσιν * τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες.

*cod. βάλλουσιν.

11 Ἄξιος εἶ, ὁ κύριος καὶ * θεὸς ἡμῶν ὁ ἅγιος, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ἦσαν, καὶ ἐκτίσθησαν.

*2. m. interponitur ὁ.

ΚΕΦ. Ε. CAP. V.

1 Καὶ ἴδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά.

2 Καὶ ἴδον ἄγγελον ἰσχυρὸν, κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· τίς ἄξιος ἐστὶν ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ;

3 Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς, οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό.

4 Καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολὺ *, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό.

*cod. πολύν.

5 Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· μὴ κλαῖε· ἰδοὺ, ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαβίδ, ὁ ἀνοίγων καὶ τὸ βιβλίον, καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ.

6 Καὶ ἴδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, ἅ εἰσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ ἀποστελλόμενα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

7 Καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν τὸ βιβλίον * ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου.

*cod tantum τὴν, quasi τὴν βίβλον.

8 Καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ κδ' πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. ἔχοντες ἕκαστος κιθάραν, καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, ἅ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων.

9 Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες· ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ· ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς cod. f. 463. b.
καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους.

10 Καὶ ἐποίησας αὐτοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

11 Καὶ ἴδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν * ἀγγέλων πολλῶν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καὶ χιλιάδες χιλιάδων.

*2. m. interponitur ὡς.

12 Λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ ἄξιόν ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ τὸν πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν.

13 Καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἅ ἐστιν, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, καὶ πάντας ἤκουσα λέγοντας· τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

14 Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα λέγοντα τὸ ἀμήν· καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν.

ΚΕΦ. ς. CAP. VI.

1 Καὶ ἴδον ὅτι ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος, ὡς φωνὴ βροντῆς· ἔρχου καὶ ἴδε.

2 Καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθεν νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν δευτέραν σφραγῖδα, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος· ἔρχου.

VI. 4 Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυῤῥός * καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς, ἵνα ἀλλήλους σφάξωσιν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

* cod. πυρός.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος· ἔρχου καὶ ἴδε· καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

cod. f. 263. b.

6 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν· χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς.

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα τοῦ τετάρτου ζώου λέγοντος· ἔρχου καὶ ἴδε.

8 Καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος· καὶ ὁ ᾅδης ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

9 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγῖδα, ἴδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου ἣν εἶχον.

10 Καὶ ἔκραξαν φωνὴν μεγάλην, λέγοντες· ἕως πότε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;

11 Καὶ ἐδόθη αὐτοῖς στολὴ λευκή, καὶ ἐῤῥέθη αὐτοῖς, ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι ἔτι * χρόνον, ἕως πληρώσωσιν οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.

* ita bis cod.

12 Καὶ ἴδον ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος μέλας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα.

13 Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσον εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη.

14 Καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν.

15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροί, καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων.

cod. f. 264. a.

16 Καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις· πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τῷ θρόνῳ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου.

17 Ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

CAP. VII.

ΚΕΦ. Ζ.

1 Καὶ μετὰ τοῦτο ἴδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς " κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς „ γῆς * „ ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ τὸ δένδρον.

* Haec supplentur in marg.

2 Καὶ ἴδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν VII. καὶ τὴν θάλασσαν.

3 Λέγων· μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

4 Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ρμδ' χιλιάδες ἐσφραγισμένων ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ.

5 Ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμέναι· ἐκ φυλῆς Ῥουβήν, ιβ' χιλιάδες· ἐκ φυλῆς Γάδ, ιβ' χιλιάδες.

6 Ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, ιβ' χιλιάδες· ἐκ φυλῆς Νεφθαλίμ, ιβ' χιλιάδες· ἐκ φυλῆς Μανασῆ, ιβ' χιλιάδες.

7 Ἐκ φυλῆς Συμεών, ιβ' χιλιάδες· ἐκ φυλῆς Λευί, ιβ' χιλιάδες· ἐκ φυλῆς Ἰσάχαρ, ιβ' χιλιάδες.

8 Ἐκ φυλῆς Ζαβουλών, ιβ' χιλιάδες· ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ, ιβ' χιλιάδες· ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμέναι.

9 Μετὰ ταῦτα ἴδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, cod. f. 264. b. ὃν ἀριθμῆσαι οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες * ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

* cod. φοίνικας.

10 Καὶ κράζουσι φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες· ἡ σωτηρία τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ * τῷ ἀρνίῳ.

* cod. καὶ ἐπί.

11 Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσον * ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ.

* ἔπεσον suppletur in marg. ab eadem manu.

12 Λέγοντες· ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι· οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς, τίνες εἰσί, καὶ πόθεν ἦλθον;

14 Καὶ εἶπον αὐτῷ· κύριέ μου, σὺ οἶδας· καὶ εἶπεν μοι· οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου.

15 Διὰ τοῦτο εἰσὶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ, σκηνώσει ἐπ' αὐτούς.

16 Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδ' οὐ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα.

17 Ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

ΚΕΦ. Η.

CAP. VIII.

1 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον. cod. f. 265. a.

2 Καὶ ἴδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκασιν· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.

VIII. 3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν, καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων, ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου.

4 Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

5 Καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσιν.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισεν, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, " καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη * „ καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.

* Haec supplentur in marg. ab eadem manu.

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ὡς ὄρος μέγα καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης, αἷμα.

9 Καὶ ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς· καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων.

cod. f. 265. b. 11 Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ ἄψινθος· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης, καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων· ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς μὴ φανῇ· ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως.

13 Καὶ ἴδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀετοῦ πετωμένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

CAP. IX.

ΚΕΦ. Θ.

1 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἴδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου.

* Haec desunt in cod. 2 " Καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου· * „ καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου καιομένης· καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος.

3 Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς * ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς.

* cod. αὐτοῖς. Sic et mox.

4 Καὶ ἐῤῥέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν δένδρον· εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

* ita heic cod. 5 Καὶ ἐδόθη αὐταῖς * ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσιν μῆνας ε'· IX. καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅτ' ἂν παίσῃ ἄνθρωπον.

6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ οὐ μὴ εὑρήσουσιν αὐτόν· cod. f. 266. a. καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ φεύξεται ἀπ' αὐτῶν ὁ θάνατος.

7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι χρυσοῖ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων.

8 Καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν.

9 Καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς· καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων, ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον.

10 Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ κέντρα· καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας ε'.

11 Ἔχουσαι βασιλέα ἐπ' αὐτῶν, ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ ἑβραϊστὶ ἀββααδδών, ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει ἀπολλύων.

12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι * δύο οὐαί. * ἔτι in marg.

13 Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

14 Λέγουσαν * τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ· ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα, λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ.

* cod. λέγοντος.

15 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ εἰς τὴν ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων.

16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ, μυριάδες μυριάδων ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

17 Καὶ οὕτως ἴδον τοὺς ἱππικοὺς ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ cod. f. 266. b. λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον.

18 Ἀπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν.

19 Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστιν, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεων, ἔχουσαι κεφαλάς· καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν.

20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐδὲ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται, οὔτε ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν.

21 Καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

Cap. X.

ΚΕΦ. Ι.

1 Καὶ ἴδον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην· καὶ ἡ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός.

* ita cod. 2 Καὶ ἔχων * ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλίον ἀνεωγμένον· καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς.

3 Καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς.

4 Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, ἔμελλον * γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς.

* cod. ἤμελλον. cod. f. 267. a.

5 Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν ἴδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανόν.

6 Καὶ ὤμοσε τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκ ἔτι ἔσται.

7 Ἀλλ’ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅτ’ ἂν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας.

8 Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσαν μετ’ ἐμοῦ, καὶ λέγουσαν· ὕπαγε, λάβε τὸ βιβλιδάριον τὸ ἀνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

9 Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ δοῦναι μοι τὸ βιβλιδάριον· καὶ λέγει μοι· λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ’ ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι.

10 Καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου γλυκὺ ὡς μέλι· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου.

11 Καὶ λέγουσί μοι· δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἐπὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς.

Cap. XI.

ΚΕΦ. ΙΑ.

1 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ· καὶ ἱστήκει ὁ ἄγγελος, λέγων· ἔγειραι, καὶ μέτρησον * τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ.

* cod. μέρισε.

2 Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆνας μʹ καὶ βʹ.

cod. f. 267. b.

3 Καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ξʹ, περιβεβλημένοι * σάκκους.

* cod. περιβεβλημένους.

4 Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ αἱ δύο λυχνίαι, αἱ ἐνώπιον κυρίου τῆς γῆς ἑστῶσαι *.

* cod. ἑστῶτες.

5 Καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.

6 Οὗτοι ἔχουσι τὸν οὐρανὸν ἐξουσίαν κλεῖσαι, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν· καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν πάσῃ πληγῇ. XI.

7 Καὶ ὅτ’ ἂν τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ’ αὐτῶν πόλεμον, καὶ νικήσει αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.

8 Καὶ τὸ πτῶμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη.

9 Καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ τῶν φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτῶμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνῆμα.

10 Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαροῦσιν * ἐπ’ αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ δῶρα δώσουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

* cod. χαίρουσιν.

11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν εἰς αὐτούς· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς.

cod. f. 268. a.

12 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς· ἀνάβητε ὧδε· καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ· καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν.

13 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ γʹ τῆς πόλεως ἔπεσεν, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ζʹ· καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.

14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν, ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἰδοὺ ἔρχεται ταχύ.

15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι· * ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου, τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

* cod. λέγοντες.

16 Καὶ οἱ κδʹ πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, οἳ κάθηνται ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσον ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ.

17 Λέγοντες· εὐχαριστοῦμεν σε κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν, καὶ ὁ ἦν, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας.

18 Καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν, κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις *, καὶ τοῖς ἁγίοις, καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις· καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν.

* In cod. additur σου, sed mox deletur.

19 Καὶ ἠνοίχθη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ χάλαζα μεγάλη.

ΚΕΦ. ΙΒ.

Cap. XII.

1 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ· γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη

XII. ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφα-
cod. f. 286. b. λῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα.
2 Καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἔκραζεν, ὠδίνουσα
καὶ βασανιζομένη τεκεῖν.
3 Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ,
*cod. πυρός. καὶ ἰδοὺ δράκων πυῤῥὸς * μέγας, ἔχων κεφα-
λὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα ι', καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα.
4 Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ γ' τῶν ἀστέ-
ρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν
γῆν· καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναι-
κὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα, ὅτ' ἂν τέκῃ,
τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ.
5 Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄῤῥενα, ὃς μέλλει ποι-
μαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ
ἡρπάχθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ
πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ.
6 Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου
ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
ἵνα ἐκεῖ ἐκτρέφωσιν αὐτήν, ἡμέρας χιλίας δια-
κοσίας ξ'.
7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μι-
χαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ πολεμῆσαι μετὰ
τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ
οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ.
8 Καὶ οὐκ ἴσχυον, οὐδὲ τόπος εὑρέθη αὐ-
τῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ.
9 Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις
ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ σατα-
νᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη
εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
ἐβλήθησαν.
10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ, λέγουσαν· ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ
ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ
ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ· ὅτι ἐβλήθη ὁ
κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐ-
τῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός.
11 Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα
cod. f. 269. a. τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας
αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν
ἄχρι θανάτου.
12 Διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ
οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες· οὐαὶ τῇ γῇ καὶ τῇ
θαλάσσῃ· ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς,
ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδώς, ὅτι ὀλίγον καιρὸν
ἔχει.
13 Καὶ ὅτε ἴδεν ὁ δράκων, ὅτι ἐβλήθη εἰς
τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκεν τὸν
ἄῤῥενα.
14 Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες
τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν
ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπως τρέφηται
ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ
προσώπου τοῦ ὄφεως.
15 Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐ-
τοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα
αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ.
16 Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ
ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιεν
τὸν ποταμόν, ὃν ἐνέβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ.
17 Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί,
καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοι-
πῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς XII.
ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυ- * τοῦ superadditur in cod.
ρίαν τοῦ * Ἰησοῦ.
18 Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θα- * Hic versiculus pertinet potius ad initium capituli sequentis. Cap. XIII.
λάσσης *.

ΚΕΦ. ΙΓ.

1 Καὶ ἴδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀνα-
βαῖνον, ἔχον κέρατα ι', καὶ κεφαλὰς ζ', καὶ
ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας.
2 Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἴδον, ἦν ὅμοιον παρ-
δάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ
στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος· καὶ ἔδωκεν
αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν cod. f. 269. b.
θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην.
3 Καὶ μίαν * τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡσεὶ * 2. m. interponitur ἐκ.
ἐσφαγμένην εἰς θάνατον, καὶ ἡ πληγὴ τοῦ
θανάτου αὐτοῦ * ἐθεραπεύθη· καὶ ἐθαύμασεν * αὐτοῦ est in marg.
ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου.
4 Καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι, τῷ δε-
δωκότι τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύ-
νησαν τῷ θηρίῳ, λέγοντες· τίς ὅμοιος τῷ θη-
ρίῳ; καὶ τίς δυνατὸς πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ;
5 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα
καὶ βλασφημίαν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πό-
λεμον ποιῆσαι μῆνας μβ'.
6 Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφη-
μίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα
αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐν τῷ
οὐρανῷ σκηνοῦντας.
7 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον μετὰ
τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ
ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσ-
σαν καὶ ἔθνος.
8 Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ
κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὔτε γέγραπται
τὸ ὄνομα ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου
τοῦ ἐσφαγμένου, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.
9 Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω.
10 Εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγῃ, εἴ τις
ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ
ἀποκτανθῆναι· ὧδε ἐστὶν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πί-
στις τῶν ἁγίων.
11 Καὶ ἴδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς
γῆς, καὶ εἶχεν κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ
ἐλάλει ὡς δράκων.
12 Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου
πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ποιεῖ * τὴν * cod. ἐποίει.
γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσ-
κυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη
ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.
13 Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, καὶ πῦρ ἵνα cod. f. 270. a.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνῃ ἐπὶ τὴν γῆν, ἐνώ-
πιον τῶν ἀνθρώπων.
14 Καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
γῆς " διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι
„ ἐνώπιον τοῦ θηρίου· λέγων τοῖς κατοικοῦσιν
„ ἐπὶ τῆς γῆς * „ ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ * Haec sunt in marg.
εἶχεν πληγήν, καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας.
15 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πνεῦμα δοῦναι τῇ εἰ-
κόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ
θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνή-
σωσιν τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἀποκτανθῶσιν.
16 Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ

XIII. τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς
πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δού-
λους, ἵνα δῶσιν αὐτοῖς χαράγματα ἐπὶ τῆς
χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων
αὐτῶν.
17 Καὶ ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πω-
λῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα
τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου, ἢ τὸν
ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
18 Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων νοῦν, ψη-
φισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ
ἀνθρώπου ἐστὶν, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξϛʹ.

Cap. XIV. ΚΕΦ. ΙΔ.

1 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρνίον ἑστηκὸς
ἐπὶ τὸ ὄρος Σιὼν, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἀριθμὸς ρμδʹ
χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνο-
μα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν
μετώπων αὐτῶν.
2 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς
φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς
μεγάλης· καὶ φωνὴ ἣν ἤκουσα, ὡς κιθαρῳδῶν
κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν.
3 Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν
πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τὴν
cod. f. 270. b. ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ρμδʹ χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι
ἀπὸ τῆς γῆς.
4 Οὗτοι εἰσὶν, οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμο-
λύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσίν· οὗτοι εἰσὶν οἱ
ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἐὰν ὑπάγῃ.
5 Οὗτοι ὑπὸ Ἰησοῦ ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν
ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ· καὶ
οὐχ εὑρέθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ψεῦδος· ἄμω-
μοι γάρ εἰσίν.
6 Καὶ ἴδον ἄγγελον πετώμενον ἐν μεσου-
ρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον, εὐαγ-
γελίσαι τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ
λαόν.
7 Λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· φοβήθητε τὸν
κύριον καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα
τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσατε αὐτὸν
τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
τὴν θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.
8 Καὶ ἄλλος δεύτερος ἄγγελος ἠκολούθη-
σεν, λέγων· ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη· ἐκ τοῦ
* ita cod. οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας ταύτης * πε-
πότικε πάντα τὰ ἔθνη.
9 Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν
αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· εἴ τις προσ-
κυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ
ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
10 Καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυ-
μοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν
τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθή-
σεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγ-
γέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου.
11 Καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς
αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνά-
παυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ
θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμ-
cod. f. 271. a. βάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
12 Ὧδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν· οἱ τη-
ροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν πίστιν XIV.
Ἰησοῦ.
13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λε-
γούσης· γράψον· μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυ-
ρίῳ ἀποθνήσκοντες, ἀπάρτι λέγει ναὶ τὸ πνεῦ-
μα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν,
τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθῇ μετ᾽ αὐτῶν.
14 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ
ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενον ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώ-
που, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον
χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ.
15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ
ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθημένῳ
ἐπὶ τῆς νεφέλης· πέμψον τὸ δρέπανόν σου,
καὶ θέρισον· ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα θερίσαι, ὅτι
ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς.
16 Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῇ νεφέλῃ
τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη
ἡ γῆ.
17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ
τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ.
18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυ-
σιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός· καὶ
ἐφώνησεν φωνῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπα-
νον τὸ ὀξὺ, λέγων· πέμψον σου τὸ δρέπανον
τὸ ὀξὺ, καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμ-
πέλου τῆς γῆς· ὅτι ἤκμασεν ἡ σταφυλὴ τῆς
γῆς.
19 Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐ-
τοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον
τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ
τοῦ θεοῦ τὴν μεγάλην *. * cod.
20 Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξωθεν τῆς πό- τὸν μέγαν.
λεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι
τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων αχʹ.

ΚΕΦ. ΙΕ. Cap. XV.

1 Καὶ ἴδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ
μέγα καὶ θαυμαστὸν, ἀγγέλους ζʹ, ἔχοντας cod. f. 271. b.
πληγὰς ζʹ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτε-
λέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ.
2 Καὶ ἴδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμέ-
νην πυρί· καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τῆς εἰκόνος καὶ
ἐκ τοῦ θηρίου αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ
ὀνόματος αὐτοῦ, ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν
τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας τὰς κιθάρας τοῦ θεοῦ.
3 Καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως δούλου
τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες·
μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριε ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ
ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν.
4 Τίς οὐ μὴ φοβηθῇ, κύριε, καὶ δοξάσῃ
τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ἅγιος ὅτι πάντες
ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου· ὅτι
τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.
5 Καὶ μετὰ ταῦτα ἴδον, καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ.
6 Καὶ ἐξῆλθον οἱ ζʹ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς
ζʹ πληγὰς, οἳ ἦσαν ἐνδεδυμένοι λινοῦν καθα-
ρὸν λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στή-
θη ζώνας χρυσᾶς.
7 Καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκεν τοῖς
ζʹ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας
τοῦ θυμοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

XV. 8 Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ζ' ἀγγέλων.

Cap. XVI. ΚΕΦ. Ις.

1 Καὶ ἤκουσα μεγάλης φωνῆς λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις· ὑπάγετε καὶ ἐκχέατε τὰς ζ' φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν.

2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, καὶ ἐξέχεεν τὴν
cod. f. 272. a. φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ.

3 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ· καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ.

4 Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο αἷμα.

5 Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέ-
* ita cod. γοντος· δίκαιος εἶ ὁ ὢν, καὶ ὃς * ἦν ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας.

6 Ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοί εἰσιν.

7 Καὶ ἤκουσα ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· ναὶ κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου.

8 Καὶ ὁ τέταρτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι ἐν πυρὶ τοὺς ἀνθρώπους.

9 Καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας· καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

10 Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτισμένη· καὶ ἐμασσῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου.

11 Καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν· καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

12 Καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεεν αὐτοῦ τὴν φιάλην
*cod. Ἐφρ. ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν Εὐφράτην· * καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου.

cod. f. 272. b. 13 Καὶ ἴδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα ἀκάθαρτα τρία, ὡς βάτραχοι.

14 Εἰσὶν γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα ἃ ἐκπορεύονται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.

15 Ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ.

16 Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον ἑβραϊστὶ Μαγεδδών.

17 Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐ-
τοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ μεγάλη XVI.
ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα· γέγονεν.

18 Καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ σεισμὸς μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος σεισμὸς οὕτω μέγας.

19 Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσαν· καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ.

20 Καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν, καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν.

21 Καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης· ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ σφόδρα.

ΚΕΦ. ΙΖ. Cap. XVII.

1 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων
τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησεν
μετ' ἐμοῦ, λέγων· δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρῖμα
τῆς πόρνης τῆς μεγάλης, τῆς καθημένης ἐπὶ
τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν. cod. f. 273. a.

2 Μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς.

3 Καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύ-
ματι· καὶ ἴδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον
κόκκινον, γέμον ὀνόματα * βλασφημίας, ἔχον * ita cod.
κεφαλὰς ζ' καὶ κέρατα ι'.

4 Καὶ ἡ γυνὴ ἡ περιβεβλημένη πορφυροῦν καὶ κόκκινον, κεχρυσωμένη χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας τῆς γῆς.

5 Καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον· μυστήριον· Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς.

6 Καὶ ἴδον γυναῖκα μεθύουσαν τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτὴν, θαῦμα μέγα.

7 Καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος· διὰ τί ἐθαύμασας; ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς ζ' κεφαλὰς καὶ τὰ ι' κέρατα.

8 Θηρίον ὃ ἴδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔστιν· καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν· καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐπὶ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλεπόντων ὅ τι ἦν τὸ θηρίον, καὶ οὐκ ἔστιν.

9 Καὶ παρέσται ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν· αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ, ἑπτὰ ὄρη εἰσὶν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν.

10 Καὶ βασιλεῖς εἰσὶν ἑπτά· οἱ ε' ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστην, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν· καὶ ὅτ' ἂν ἔλθῃ, ὀλίγον δεῖ αὐτὸν μεῖναι.

11 Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ αὐτὸς ὄγδοος ἔστιν, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐστίν· καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει.

12 Καὶ τὰ ι' κέρατα ἃ ἴδες, δέκα βασιλεῖς

XVII. εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ'
cod. f. 273. b. ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι
μετὰ τοῦ θηρίου.
13 Οὗτοι μίαν ἔχουσι γνώμην, καὶ τὴν
δύναμιν καὶ ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν.
14 Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν,
καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυ-
ρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων· καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.
15 Καὶ λέγει μοι· τὰ ὕδατα ἃ ἴδες, οὗ ἡ
πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσίν, καὶ
ἔθνη καὶ γλῶσσαι.
*cod. καί, 16 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ ἴδες ἐπὶ * τὸ
loco ἐπί. θηρίον, οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρνην, καὶ ἠρη-
μωμένην ποιήσουσιν αὐτήν, καὶ γυμνὴν ποιή-
σουσιν αὐτήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγον-
ται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσι πυρί.
17 Ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐ-
τῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι
γνώμην μίαν, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
τῷ θηρίῳ ἄχρι τελεσθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ.
18 Καὶ ἡ γυνὴ ἣν ἴδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ
μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασι-
* in cod. super- λέων * τῆς γῆς.
ponitur ἐπί.

ΚΕΦ. ΙΗ.

CAP. XVIII. 1 Μετὰ ταῦτα ἴδον ἄλλον ἄγγελον κατα-
βαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν με-
γάλην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ.
2 Καὶ ἔκραξεν ἰσχυρᾷ φωνῇ, λέγων· ἔπεσεν
ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικη-
τήριον δαιμονίων, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύ-
ματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου
ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου.
3 Ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορ-
* cod. νείας αὐτῆς πεπώκασιν * πάντα τὰ ἔθνη· καὶ
πεπτώκασιν. οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν,
καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ
* cod. στρήνους * αὐτῆς ἐπλούτησαν.
στρίνους. 4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, λέγουσαν· ἔξελθε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου,
ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς,
καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε.
cod. f. 274. a. 5 Ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι
ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ θεὸς
τὰ ἀδικήματα αὐτῆς.
6 Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε,
*cod. ὡς καὶ διπλώσατε διπλᾶ αὐτῇ * καὶ κατὰ τὰ ἔρ-
καὶ αὐτή. γα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ αὐτῆς ᾧ ἐκέρασεν,
*cod. αὐτήν. κεράσατε αὐτῇ * διπλοῦν.
* αὐτὴν su- 7 Ὅσα ἐδόξασεν αὐτὴν * καὶ ἐστρηνίασεν,
perponitur. τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος·
ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει· ὅτι καθιῶ βα-
σίλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμί, καὶ πένθος οὐ
μὴ ἴδω.
8 Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πλη-
γαὶ αὐτῆς, θανάτου πένθος καὶ λιμοῦ· καὶ ἐν
πυρὶ κατακαυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ
θεὸς ὁ κρίνας αὐτήν.
9 Καὶ κλαύσουσιν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὴν
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύ-
σαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅτ' ἂν βλέπωσι τὸν
καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς.
10 Ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες, διὰ τὸν φό-
βον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· οὐαὶ
οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, Βαβυλών, ἡ πόλις XVIII.
ἡ ἰσχυρά, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου.
11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαύσουσιν καὶ
πενθήσουσιν ἐπ' αὐτούς, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν
οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκ ἔτι.
12 Γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου
τιμίου, καὶ μαργαρίτου, καὶ βυσσίνου, καὶ
πορφυροῦ, καὶ σηρικοῦ, καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν
ξύλον θυΐνον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον, καὶ
πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου, καὶ χαλκοῦ,
καὶ σιδήρου, καὶ μαρμάρου.
13 Καὶ κινναμώμου, καὶ θυμιάματος, καὶ
μύρον, καὶ λίβανον, καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδα-
λιν, καὶ σῖτον, καὶ πρόβατα, καὶ κτήνη, καὶ
ἵππων, καὶ ῥεδῶν, καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς
ἀνθρώπων.
14 Καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς
σου ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ
καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ ἔτι
αὐτὰ οὐ μὴ εὕρῃς.
15 Οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ'
αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται, διὰ τὸν φό- cod. f. 274. b.
βον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, καὶ κλαίοντες καὶ
πενθοῦντες λέγουσιν.
16 Οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλη-
μένη βύσσον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ
κεχρυσωμένη χρυσίῳ καὶ λίθῳ καὶ μαργαρί-
ταις· ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.
17 Καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ
τὸν τόπον πλέων, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θά-
λασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν.
18 Καὶ ἔκραζον, βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς
πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· τίς ὁμοία τῇ πό-
λει τῇ μεγάλῃ;
19 Καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ-
τῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες,
καὶ λέγοντες· οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη,
ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα
ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι
μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη.
20 Εὐφραίνου ἐπ' αὐτὴν οὐρανέ, καὶ οἱ ἅ-
γιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι
ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρῖμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.
21 Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς
μύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν,
λέγων· οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν
ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι ἐν
αὐτῇ.
22 Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ
αὐλητῶν, καὶ σαλπιστῶν, οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν
σοὶ ἔτι· καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ
μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι.
23 Καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ
ἔτι· φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ
φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν
σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί * σου ἦσαν οἱ μεγι- *cod. heic ἐμπ.
στάνες τῆς γῆς· ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σοῦ
ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη.
24 Καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προφητῶν καὶ ἁγίων
εὑρέθη, καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς
γῆς.

ΚΕΦ. ΙΘ.

CAP. XIX.
1 Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην cod. f. 265. a.
ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, λεγόντων· ἀλλη-

XIX. λουΐα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

2 Ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις διέφθειρεν τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς.

3 Καὶ δεύτερον εἴρηκεν ἀλληλουΐα· καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

* 2. m. ἔπεσον. 4 Καὶ ἔπεσαν * οἱ κδ´ πρεσβύτεροι καὶ τὰ δ´ ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ θρόνῳ, λέγοντες· ἀμήν· ἀλληλουΐα.

5 Καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐξῆλθεν, λέγουσα· αἰνεῖτε τῷ θεῷ ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.

6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λέγοντας· * ἀλληλουΐα· ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ παντοκράτωρ. (* cod. λέγοντες.)

7 Χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα, καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν.

8 Καὶ ἐδόθη αὐτῇ, ἵνα περιβάληται βύσσινον λαμπρὸν καὶ καθαρόν· τὸ γὰρ βύσσινον, τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστίν.

9 Καὶ λέγει μοι· γράψον· μακάριοι οἱ εἰς τὸ * δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι· καὶ λέγει μοι· οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ εἰσίν. (* cod. τόν.)

10 Καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτόν· καὶ λέγει μοι· ὅρα μή· σύνδουλός σου εἰμί, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία Ἰησοῦ ἐστιν, τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

11 Καὶ ἴδον τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ.

12 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ φλὸξ πυρός, καὶ cod. f. 275. b. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων ὀνόματα γεγραμμένα, καὶ ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ αὐτός.

13 Καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι· καὶ κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ὁ λόγος τοῦ θεοῦ.

14 Καὶ τὰ στρατεύματα ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐπὶ ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καθαρόν.

15 Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη, καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.

16 Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον· βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων.

17 Καὶ ἴδον ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραζεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι· δεῦτε, συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ θεοῦ.

18 Ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας XIX. χιλιαρχῶν, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων καὶ δούλων, μικρῶν τε καὶ μεγάλων.

19 Καὶ ἴδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα, ποιῆσαι τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ.

20 Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ ὁ μετ᾽ αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τὸ χάραγμα αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην ἐν θείῳ.

21 Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

ΚΕΦ. Κ. Cap. XX.

1 Καὶ ἴδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ cod. f. 276. a. οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσσου, καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

2 Καὶ ἐκράτησεν τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὅς ἐστιν διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη.

3 Καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανᾷ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ ταῦτα δεῖ λυθῆναι αὐτὸν μικρὸν χρόνον.

4 Καὶ ἴδον θρόνους· καὶ ἐκάθισαν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὐδὲ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ τὰ χίλια ἔτη.

5 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔζησαν ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη.

6 Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ᾽ ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ᾽ αὐτοῦ τὰ χίλια ἔτη.

7 Καὶ μετὰ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ.

8 Καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ τὸν Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης.

9 Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλευσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς.

10 Καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτούς, ἐβλή-

XX. θη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

11 Καὶ ἴδον θρόνον μέγαν λευκὸν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ᾽ αὐτὸν, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυ-
cod. f. 276. b. γεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανὸς, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς.

12 Καὶ ἴδον τοὺς νεκροὺς, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοίχθησαν· καὶ ἄλλο βιβλίον ἠνεώχθη, ὅ ἐστιν τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

13 Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν, ἡ λίμνη τοῦ πυρός.

15 Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

CAP. XXI. ΚΕΦ. ΚΑ.

1 Καὶ ἴδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθον, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι.

2 Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἱερουσαλὴμ καινὴν, ἴδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

3 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης· ἰδοὺ, ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ᾽ αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτῶν ἔσται.

4 Καὶ ἐξαλείψει ἀπ᾽ αὐτῶν πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθεν.

5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· ἰδοὺ, πάντα καινὰ ποιῶ· καὶ λέγει· γράψον ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ εἰσίν.

6 Καὶ εἶπεν μοι· γέγονα ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ Ω, καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος· ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω αὐτῷ ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν.

7 Ὁ νικῶν δώσω αὐτῷ ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεὸς, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός.

8 Τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις, καὶ ἁμαρτωλοῖς, καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι, καὶ
cod. f. 277. a. πόρνοις καὶ φαρμακοῖς, καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος.

9 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ζ′ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας γεμούσας ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ᾽ ἐμοῦ, λέγων· δεῦρο, δείξω σοι τὴν γυναῖκα τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου.

10 Καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν πνεύματι ἐπ᾽ ὄρος μέγα καὶ ὑψηλὸν, καὶ ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ XXI.
οὐρανοῦ ἐκ τοῦ θεοῦ.

11 Ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ· ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλίζοντι.

12 Ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλὸν, ἔχουσα πυλῶνας ιβ′, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους ιβ′, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστιν ὀνόματα τῶν ιβ′ φυλῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

13 Ἀπὸ ἀνατολῶν, πυλῶνες γ′· καὶ ἀπὸ βοῤῥᾶ, πυλῶνες γ′· καὶ ἀπὸ νότου, πυλῶνες γ′· καὶ ἀπὸ δυσμῶν, πυλῶνες γ′.

14 Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους ιβ′, καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν ιβ′ ὀνόματα τῶν ιβ′ ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου.

15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ᾽ ἐμοῦ εἶχεν μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς.

16 Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον τὸ πλάτος· καὶ ἐμέτρησεν
τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίους ιβ′ * χι- *cod. καὶ χι-
λιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος λιάδων ιβ′.
αὐτῆς ἴσα ἐστίν.

17 Καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς ρμδ′ πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου.

18 Καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχου αὐτῆς, ἴασπις· καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ.

19 Οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἴασπις· ὁ δεύτερος, σάπφειρος· ὁ τρίτος, χαλκηδών· ὁ τέταρτος, σμάραγδος.

20 Ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ· ὁ ἕκτος, σάρδιον· ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος· ὁ ὄγδοος, βη-
ρύλλιος· ὁ ἔνατος, τοπάζιον· ὁ δέκατος, χρυ- cod. f. 277. b.
σόπρασος· ὁ ἑνδέκατος, ὑάκινθος· ὁ δωδέκατος, ἀμέθυστος.

21 Καὶ οἱ ιβ′ πυλῶνες, δώδεκα μαργαρῖται· ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ὡς ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου· καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως, χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διαυγής.

22 Καὶ ναὸν οὐκ ἴδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστιν, καὶ τὸ ἀρνίον.

23 Καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν· αὕτη γὰρ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτὴν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον.

24 Καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν αὐτῷ δόξαν καὶ τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν.

25 Καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας· νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ.

26 Καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τίμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτὴν ἵνα εἰσέλθωσιν.

27 Καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸν, καὶ ποιοῦν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου.

ΚΕΦ. ΚΒ. CAP. XXII.

1 Καὶ ἔδειξέν μοι ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ ἀρνίου.

2 Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς, καὶ τοῦ

XXII. ποταμοῦ, ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν, ξύλον ζωῆς,
ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ἀποδιδοῦν
ἑκάστῳ τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα τοῦ
ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν.
3 Καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι· καὶ ὁ
θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται·
καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύουσιν αὐτῷ.
4 Καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.
5 Καὶ νὺξ οὐκ ἔσται· καὶ οὐ χρεία λύχνου
καὶ φωτὸς, ὅτι κύριος ὁ θεὸς φωτιεῖ αὐτούς·
καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
6 Καὶ λέγει μοι· οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ
ἀληθινοί· καὶ κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν
προφητῶν ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι
τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει.
7 Καὶ ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχύ· μακάριος ὁ τη-
cod. f. 278. a. ρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου
τούτου.
8 Κἀγὼ Ἰωάννης ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦ-
τα· καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ὅτε ἴδον, ἔπεσον προσ-
κυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου
τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα.
9 Καὶ λέγει μοι· ὅρα μή· σύνδουλός σου
εἰμὶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ
τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τού-
του· τῷ θεῷ προσκύνησον.
10 Καὶ λέγει μοι· μὴ σφραγίσῃς τοὺς λό-
γους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ὁ
καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν.
11 Ὁ ἀδικῶν, ἀδικησάτω ἔτι· καὶ ὁ ῥυπα-
ρὸς, ῥυπαρευθήτω ἔτι· καὶ ὁ δίκαιος, δικαιο-
σύνην ποιησάτω ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος, ἁγιασθή-
τω ἔτι.
12 Ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχύ· καὶ ὁ μισθός μου XXII.
μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον
ἔσται αὐτοῦ.
13 Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος
καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος.
14 Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐ-
τοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον
τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς
τὴν πόλιν.
15 Ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ
πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ
πᾶς ποιῶν καὶ φιλῶν ψεῦδος.
16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου
μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις·
ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυίδ, ὁ ἀστὴρ
ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός.
17 Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν,
ἔρχου· καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, ἔρχου· καὶ ὁ δι-
ψῶν ἐρχέσθω· ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δω-
ρεάν.
18 Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς
λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου·
ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπ' αὐτά, ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ'
αὐτὸν τὰς ἑπτὰ πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν
τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
19 Καὶ ἐάν τις ἀφελεῖται ἀπὸ τῶν λόγων
τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ
θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου * τῆς * ita cod.
ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας τῶν γε-
γραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· ναὶ ἔρχομαι
ταχύ· ἀμήν· ἔρχου κύριε Ἰησοῦ.
21 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ.

ANTIQUAE COLLATIONIS CODICIS COMPARATIO CUM NOVA.

Inter eos, qui codicem inclytum vaticanum 1209. ad novi Testamenti editiones contulerunt, postremus aetate, sed merito facile princeps, fuit Andreas Birchius danus, qui evangelia quatuor cum doctis prolegomenis, et cum perpetua variarum lectionum farragine, Hauniae anno 1788. impressit; prosecuturus reliquam N. T. partem, nisi incendii calamitas, quae typographiae aedes cum supellectile absumpsit, praeclaram editionem abrupisset. Is tamen decennio post, ne schedarum suarum apparatus omnino irritus foret, omisso librorum post evangelia textu, varias tantum lectiones brevi libello typis imprimendas curavit. Ac Matthaei quidem Marcique evangelia ipse per se Birchius cum codice vat. 1209. patienter comparavit, eiusque lectiones in inferiore textûs margine singillatim collocavit. Verumtamen duo reliqua Lucae et Iohannis evangelia, non ipse per se Birchius contulit, sed schedis tantummodo Bentleii usus est, qui collationem illam antea confecerat. Sed ecce rursus acta et epistolas apostolorum proprio studio idem Birchius in codice 1209. legens, lectionis diversitates excerpsit, accurateque ut putabat in observationibus suis exposuit. Quae cum ita se habeant, quis non crederet, codicem vaticanum plenissime a Birchio fuisse excerptum, totamque eius varietatem lectoribus iamdiu repraesentatam? Atqui res paulo aliter contigit: etenim nos in edendo ad litteram vaticano codice (quod nemo antea fecerat, quodque maximi momenti utilitatisque est) multa deprehendimus Birchii et Bentleii sphalmata, qui vat. membranas vel non recte legerunt, vel deinde facta schedarum suarum perturbatione, quum iam procul codice essent, plura incauti falsa scripserunt; incauti inquam; numquam enim de horum hominum fide ac sinceritate dubitabo. Quid ergo nobis agendum erat? Si horum errores nos taciti praeteriremus, certe qui editionem nostram idemtidem a Birchii, et citati ab eo Bentleii, adfirmationibus dissidentem viderent, merito ambigerent, utrum nobis an illis fidem adiungerent, sive utri accuratius codicem expresserimus. Urget ergo nos necessitas, ut lectionem nostram vaticanam cum Birchii lectione aeque vaticana in scholiis ab eo relata, duplici in laterculo exponamus, ut rei veritas tandem elucescat. Quod si et nos humani aliquid fortasse patiemur, eadem lege nobiscum agi (salvo semper bonae fidei testimonio) non recusamus. Atque in primis error Birchii coarguendus est, in prolegomenis suis p. XIV. dicentis, spiritus atque accentus in codice 1209. a prima

manu fuisse impositos: aliter enim se res habet: etenim amanuensis ille, qui cunctas totius codicis litteras, vetustate pallescentes, atramento satis venuste, servata vetere forma, renovavit, idem accentus etiam spiritusque imposuit, qui nulli fuerant a prima manu; ut illae codicis particulae ostendunt, quas certis de causis (id est vel quia repetitas in codice vel ab eo improbatas) non attigit. Rei huius veritatem codicis spectatores ipsi per se deprehendent. Nunc ad singulas diversitates veniamus.

Lectio vaticana Birchii in adnotationibus.	Codicis veritas in editione nostra.
IN MATTHAEO.	IN MATTHAEO.
Cap. I. 13. γεννᾷ ter	ἐγέννησεν ter
20. Μαριάν	Μαρίαν
23. θεός	ὁ θεός
III. 16. ἀνεωχθησαν non adnotata varietate codicis vat.	ἠνεώχθησαν
IV. 5. ἔστησεν	ἔστησεν
16. σκοτεία	σκοτία
VI. 5. προσεύχεσθε	προσεύχησθε
VII. 18. ἐνέγκειν	ἐνεγκεῖν
IX. 15. υἱοί	οἱ υἱοί
30. ἐνεβριμήθη	ἐνεβρειμήθη
X. 37. videntur ab alia manu addita in marg.	Sunt plane ab eadem manu in marg. cod. p. 1247.
XI. 9. ἐξέλθετε	ἐξέλθατε
23. ἐν σοι γενόμεναι	γενόμεναι ἐν σοί
XII. 29. αρπάσει	διαρπάσει
32. ἀφηθήσῃ sec. loco	ἀφηθῇ
XIII. 4. ἦλθον	ἐλθόντα
13. συνῶσι a 2. m.	συνίωσιν
XIV. 3. Ἰωάννην	τὸν Ἰωάνην
4. Ἰωάννης. Sic et alibi	Ἰωάνης. Sic et alibi
26. περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης	ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα
XV. 39. Μαγαδάν	Μαγαδᾶν
XVI. 4. αἴται	αἰτεῖ
24. Omitti dicitur ὁ Ἰησοῦς	Omittitur tantum ὁ
XVII. 3. συλλαλοῦντες	συνλαλοῦντες
XVIII. 5. dicitur omissum ἕν	Adest in cod. ἕν
7. dicitur deesse ἐκείνῳ	Adest in cod. ἐκείνῳ
12. dicitur omissum prius τά	Adest in cod. prius τά
25. dicitur deesse prius αὐτοῦ	Adest in cod. prius αὐτοῦ
XIX. 21. ἔφη pro λέγει	Immo ἔφη est in loco εἶπε quod sequitur
XX. 30. dicitur omitti κύριε	Adest κύριε, sed ante ponitur
XXII. 39. δευτέρα ὁμοίως αὕτη	Deest αὕτη
46. ἠδύνατο	ἐδύνατο a 1. m.
XXVI. 75. dicitur deesse τοῦ Ἰησοῦ	Deest tantum τοῦ
XXVII. 46. σαβαχθανεί	σαβακτανεί
XXVIII. 10. Ἰησοῦς	ὁ Ἰησοῦς
27. Νερεί	Νηρεὶ

Lectio vaticana Birchii in adnotationibus.	Codicis veritas in editione nostra.
IN MARCO.	IN MARCO.
Cap. I. 33. συνηγμένη	ἐπισυνηγμένη
36. dicitur deesse οἱ	Adest a 2. m.
II. 1. εἰσῆλθεν	εἰσελθών
16. additur καί.	Immo deest
III. 1. dicitur deesse ἦν	Adest ἦν
25. ἐμερίσθη	μερισθῇ
33. καὶ λέγει	λέγει
IV. 8. αὐξανόμενον	αὐξανόμενα
27. μικύνεται	μηκύνεται
28. πλήρης	πλῆρες
32. μείζων	μεῖζον
V. 26. αὐτήν	αὐτῆς
IX. 5. Μωϋσῇ	Μωϋσεῖ
X. 24. dicitur deesse αὐτοῦ	Adest αὐτοῦ
46. dicitur deesse προσαιτῶν	Adest eius loco προσαίτης.
XI. 30. τοῦ Ἰωάννου	τὸ Ἰωάνου
XII. 4. ἠτίμησαν	ἠτείμασαν
5. ἀποκτέννοντες	ἀποκτεννῦντες
8. ἐξέβαλον	ἐξέβαλαν
19. dicitur deesse prius αὐτοῦ	Adest in cod. prius αὐτοῦ
XIII. 20. ὁ κύριος	κύριος
XIV. 33. τὸν μετ' αὐτοῦ Ἰωάνην	τὸν Ἰωάνην μετ' αὐτοῦ
40. dicitur scriptum καὶ πάλιν ὑποστρέψας	Desunt haec in cod.
46. τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν	τὰς χεῖρας αὐτῷ
49. ἐκρατεῖτε	ἐκράτει
59. αἱ μαρτυρίαι	ἡ μαρτυρία
65. αὐτοῦ πρόσωπον	τὸ πρόσωπον
72. εὐθέως	εὐθύς
XV. 7. στχσιωτῶν	στασιαστῶν
21. dicitur deesse ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν	Adsunt haec in cod.
25. dicitur deesse hic versiculus a 1. m.	Immo deest omnino
34. ἐννάτῃ	ἐνάτῃ
46. μνηματίῳ	μνήματι
IN LUCA.	IN LUCA.
Cap. II. 22. dicitur deesse αἱ	Adest αἱ
III. 20. dicitur deesse prius καί	Immo deest posterius
23. τοῦ Ἰωσήφ	Ἰωσήφ

Lectio vaticana Birchii in adnotationibus.	Codicis veritas in editione nostra.
34. Ἀβραάν	Ἀβραάμ
IV. 27. Ἐλισσαίου	Ἐλεισσαίου
V. 2. ἔπλυναν	ἔπλυνον
6. διέῤῥησσε	διεῤῥήσσετο
VI. 5. καὶ τοῦ σαββ.	καὶ σαββ.
VII. 6. ἑκατόνταρχος	ἑκατοντάρχης
VIII. 9. εἶ ἡ	Non est hoc nisi mendum secundae manus, quae accentus imposuit; nam I. m. ειη
27. ἐνεδιδύσκετο	ἐνεδύσατο
40. ἐν τῷ δέ	ἐν δὲ τῷ
IX. 9. dicitur deesse ἐγώ	Adest ἐγώ
XI. 27. φωνήν τις	τις φωνήν
XII. 11. μεριμνήσατε	μεριμνήσητε
53. τὴν θυγατέρα	θυγατέρα
XV. 9. dicitur omitti τάς prius	Immo omittitur secundum.
XVI. 9. ἐκλείπητε	ἐκλείπῃ
XVII. 17. οὐχ	οὐχί
21. ἰδού	ἢ ἰδού
XVIII. 11. αὐτόν	ἑαυτόν
XIX. 4. συκομωρέαν	συκομορέαν
15. δέδωκεν	δεδώκει
42. σύ	καὶ σύ
XX. 10. δείραντες αὐτόν	αὐτὸν δείραντες
25. ἀποθανῇ	ἀποθάνῃ
30. dicitur omissum ἔλαβεν	Adest ἔλαβεν
XXI. 15. οὐδέ	ἤ
22. αὔτα	αὗται
23. dicitur omissum secundum ἐν	Adest 2. ἐν
24. ἄχρις	ἄχρι
XXII. 30. καθίσεσθε. Et τοῦ Ἰσρ. κρίν.	κάθησθε. Et κρίν. τοῦ Ἰσρ.
34. dicitur omissum prius μή	Immo utrumque omittitur
XXIII. 15. ὑμᾶς	ἡμᾶς
49. ἀκολοθοῦσαι	συνακολοθοῦσαι
XXIV. 23. dicitur deesse secundum καί	Adest secundum καί
IN IOHANNE.	IN IOHANNE.
Cap. I. 50. σύ ὁ	σύ tantum
51. dicitur deesse εἶπον σοι	Adest in cod.
II. 11. σημίων	σημείων
III. 32. dicitur deesse prius καί	Adest prius καί
IV. 8. ἀπελύθεισαν	ἀπεληλύθεισαν
40. dicitur deesse ὡς. Et 53. deesse ὅτι	Adest ὡς. Item 53. adest ὅτι
V. 6. αὐτὸν τοῦτον	τοῦτον
30. dicitur deesse με	Adest με
46. Μωύσῃ	Μωϋσεῖ
VI. 15. ἐχώρησε	ἀνεχώρησε

Lectio vaticana Birchii in adnotationibus.	Codicis veritas in editione nostra.
17. ἐλήλυθε	ἐληλύθει
VII. 1. ὁ Ἰησοῦς	Ἰησοῦς
VIII. 38. ὃ ἠκ.	ἃ ἠκ.
52. θανάτου	θάνατον
IX. 21. αὐτὸς ἡλικίαν	ἡλικίαν
X. 27. ἀκούσουσι	ἀκούουσιν
32. μέ	ἐμέ
XII. 4. dicitur omitti Ἰούδας. Additur ἐκ	Adest Ἰούδας. Deest ἐκ
16. μαθηταί	οἱ μαθηταί
25. ἀπολύει	ἀπολλύει
XIV. 3. ἑτοιμάσω	καὶ ἑτοιμάσω
14. ποιήσω ἐγώ	ποιήσω
XV. 14. ἃ ἐγώ	ὃ ἐγώ
XVI. 2. dicitur omissum prius ὑμᾶς	Immo omittitur secundum
23. ὅτι ἄν τι	ἄν τι
XVIII. 5. ὁ Ἰησοῦς	Ἰησοῦς
22. παρεστηκὼς εἷς	εἷς παρεστηκώς
XIX. 11. δεδεομένην	δεδομένον
12. ἐκραύγαζον	ἐκραύγασαν
30. dicitur omissum ὁ Ἰησοῦς	Adest Ἰησοῦς
XX. 25. χεῖρα	τὴν χεῖρα
IN ACTIBUS APOSTOLORUM.	IN ACTIBUS APOSTOLORUM.
Cap. II. 38. ἡμῶν	ὑμῶν
III. 1. ἐνεάτην	ἐνάτην
21. τῶν	πάντων
V. 2. συνειδύης	συνειδυίης
30. Ἰησοῦν	τὸν Ἰησοῦν
34. dicitur ἔξω transpositum post ποιῆσαι	Immo ponitur ante βραχύ
VI. 3. ἐπισκεψάμεθα	ἐπισκεψώμεθα
VII. 22. πάσης σοφίας	πάσῃ σοφίᾳ
VIII. 33. dicitur omissum prius αὐτοῦ	Immo adest prius αὐτοῦ
IX. 6. ἀλλ'	ἀλλά
26. ἐν	εἰς
X. 33. dicitur varietas in priore θεοῦ	Immo est in posteriore, ubi est κυρίου pro θεοῦ
XI. 24. dicitur deesse ἱκανὸς I. m.	Minime; sed deest potius τῷ κυρίῳ I. m.
XIII. 4. ἐκπέμψαντες	ἐκπεμφθέντες
33. ἐν ψαλμῷ	ἐν τῷ ψαλμῷ
41. ἐργάζωμαι	ἐργάζομαι
XIV. 11. ὅπερ	ὅ
XVI. 16. ὑπαντήσει	ὑπαντῆσαι
XVII. 13. πράσσοντες	ταράσσοντες
19. dicitur deesse ἡ	Immo adest ἡ
25. κατά	καὶ τά
XVIII. 12. ἀντιπάτου	ἀνθυπάτου
XIX. 18. dicitur addi in cod. τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν	Atqui nihil huiusmodi adest

Lectio vaticana Birchii in adnotationibus.	Codicis veritas in editione nostra.
27. δέ	τέ
— Item dicitur omissum αὐτῆς ἦν	Immo id adest
34. ἐπιγνώντες	ἐπιγνόντες
— Ἐφέσων	Ἐφεσίων
XXIII. 16. τὸ ἔνεδρον	τὴν ἔνεδραν
XXIV. 19. δεῖ	ἔδει
XXVII. 14. εὐρακύλων	εὐρακύδων 1. m. Sed εὐρυκλύδων 2. m.
IN EPISTOLA IACOBI.	IN EPISTOLA IACOBI.
Cap. II. 13. ἀνέλεως	ἀνέλεος
IV. 13. Ponitur quater ω, in quatuor verbis	Est vero ο ubique
15. θελήσῃ	θέλῃ
IN PETRI PRIMA.	IN PETRI PRIMA.
Cap. III. 5. εἰς τὸν θεόν	εἰς θεόν
7. συγκληρόνομοι	συγκληρονόμοις
IN PETRI SECUNDA.	IN PETRI SECUNDA.
Cap. II. 4. τετηρημένους	τηρουμένους
III. 7. αὐτοῦ	αὐτῷ
IN IOHANNIS PRIMA.	IN IOHANNIS PRIMA.
Cap. V. 13. dicuntur deesse verba τοῖς πιστεύουσιν ε. τ. ο. τ. υ. τοῦ θεοῦ.	Atqui haec sunt in cod.
IN EPISTOLA TERTIA.	IN EPISTOLA TERTIA.
V. 14. ἰδεῖν	εἰδεῖν
IN EPISTOLA IUDAE.	IN EPISTOLA IUDAE.
V. 12. παραφερόμεναι	παραφερόμενοι
24. αὐτούς	ὑμᾶς
25. παντὸς αἰῶνος	παντὸς τοῦ αἰῶνος
IN PAULI EPISTOLA AD ROMANOS.	IN PAULI EPISTOLA AD ROMANOS.
Cap. III. 22. dicitur deesse Ἰησοῦ Χριστοῦ	Atqui adest Χριστοῦ
VIII. 34. dicitur deesse prius καί	Immo adest
XIV. 4. δύναται	δυνατεῖ
12. ἀποδόσει	ἀποδώσει
14. αὐτοῦ	ἑαυτοῦ
AD CORINTHIOS I.	AD CORINTHIOS I.
Cap. II. 9. ὅσα	ἃ
VII. 8. ἐάν	ἄν

Lectio vaticana Birchii in adnotationibus.	Codicis veritas in editione nostra.
VIII. 5. dicuntur deesse verba ab εἰσὶ ad εἰσὶ	Immo ea sunt in cod.
8. περισσούμεθα	περισσευόμεθα
X. 16. αἵματος	τοῦ αἵματος
XI. 6. ἡ γυνή	γυνή
XIII. 3. κἂν	καὶ ἂν
XV. 4. τρίτῃ	τῇ τρίτῃ
24. παραδιδῷ	παραδιδοῖ
AD CORINTHIOS II.	AD CORINTHIOS II.
Cap. IV. 16. ἐγκαυχοῦμεν	ἐγκακοῦμεν
VI. 4. συνιστανῶντες	συνιστάνοντες
VII. 3. οὐ λέγω πρὸς κατάκρισιν	πρὸς κατάκρισιν οὐ λέγω
AD GALATAS.	AD GALATAS.
Cap. III. 23. συγκλεισμένοι	συγκλειόμενοι
AD EPHESIOS.	AD EPHESIOS.
Cap. I. 2. Χριστοῦ Ἰησοῦ	Ἰησοῦ Χριστοῦ
20. οὐρανίοις	οὐρανοῖς
Cap. II. 19. ἀλλ' ἐστέ	ἀλλὰ ἐστέ
AD PHILIPPENSES.	AD PHILIPPENSES.
Cap. II. 3. κατά	κατ'
IV. 1. ἀγαπητοί μου	μου ἀγαπητοί
AD COLOSSENSES.	AD COLOSSENSES.
Cap. I. 2. Κολασσαεῖς	Κολοσσαῖς
III. 20. τῷ κυρίῳ	ἐν κυρίῳ
IV. 6. ὑμᾶς πῶς δεῖ	πῶς δεῖ ὑμᾶς
AD THESSALONICENSES I.	AD THESSALONICENSES I.
Cap. IV. 1. dicitur omissum prius τό	Adest τό 2. m.
9. ἔχομεν	εἴχομεν
AD THESSALONICENSES II.	AD THESSALONICENSES II.
Cap. III. 11. ἐν ὑμῖν ἀτάκτως περιπατοῦντας	περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως
AD HEBRAEOS.	AD HEBRAEOS.
Cap. III. 1. dicitur deesse Ἰησοῦν	Immo adest
IV. 3. dicitur deesse posterius τήν	Immo deest prius, non posterius

Η ΚΑΙΝΗ
ΔΙΑΘΗΚΗ

NOVUM TESTAMENTUM

EX VETUSTISSIMO CODICE VATICANO

SECUNDIS CURIS EDITUM

STUDIO ANGELI MAII

S. R. E. CARD.

ROMAE
ANNO M·DCCC·LIX·

APUD JOSEPHUM SPITHÖVER.

LIBRARY OF CONGRESS
0 014 396 620 3